5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 786 —Sîmbătă 1 August 1909

Vizitele d-lui Brăteanu la Viena și Berlin

D. Brătianu, a fost săptămîna trecută la Viena—iar acum la Berlin.

La Viena, șeful guvernului a văzut pe baronul d'Aerenthal—cancelarul Imperiului Austriac, iar la Berlin, pe contele Bethmann Hollveg, noul cancelar al Imperiului German.

Pentru baronul d'Aerenthal, d. Brătianu, a avut de executat un mandat regal.

Suveranul nostru l'a însărcinat pe primul seu consilier, ca să predee cancelarului marei Impărăție vecine, colanul Carol I, ca dovadă de înțeleapta și rodnica prietenie politică ce știe să întreție cu Statul nostru.

Incolo, nici o altă semnificație politică n'a avut și nu poate avea această vizită. Și dovadă că ea a fost cu totul lipsită de ori-ce altă importanță, e că telegramele nu ne-au comunicat absolut nici un fapt, care ar fi format obiectul întrevederei dintre acești doi barbați politici.

Cel mult, se poate spune că a fost și o vizită de politeță, pe care premierul Romîniei o datora baronului d'Aerenthal în urma încheierei tratatului de comerț dintre aceste state și la aprobarea căruia, de către parlamentul Austriac, cancelarul, a avut de dus o mare luptă față cu împotrivirea agrarienilor.

Că altă însemnătate nu i se poate atribui acestei visite, este și faptul că d. Brătianu, n'a fost primit cu nici o onoare la Viena, nici de către baronul d'Aerenthal, că nici un prînz nu s'a oferit în onoarea sa—și nici un schimb de tuoasturi sau cuvîntări nu s-au rostit de către acești barbați, cu privire la relațiunile dintre statele amice, pe cari le reprezintă.

D. Brătianu, și-a achitat la Viena, înaltul mandat ce a avut din partea Regelui nostru, și atîta tot;—cu prilejul acesta a avut onoarea să cunoască personal pe cancelarul Statului vecin—ceea ce i-se impunea ca șef de guvern și de partid—și noi am fi dorit ca vizita să fi fost cît de scurtă și convorbirea cît de banală, pentru ca baronul d'Aerenthal să nu fi putut prea mult cunoaște pe primul nostru ministru, care în statul Austriac ar fi rămas un simplu sau modest inginer la drumurile de fer.

Dar, d. Brătianu, trecînd de la Viena, la Karlsbad, pentru a-și face cura, s-a gîndit că Berlinul e aproape, și că dacă la Viena, a văzut și cunoscut pe cancelarul Austriac, apoi la Berlin poate vedea chiar pe Imparatul Wilhelm.

Și d. Brătianu, și-a anunțat prin ministrul nostru plenipotențiar d'acolo, d. Beldiman, apropiata-i venire. Și iată-l sosit în capitala Germaniei.

Dar caracterul înalt politic pe care primul nostru ministru, a voit să-l dee visitei sale, a fost o mare dezamăgire și umilire în acelaș timp, pentru nemodesta sa persoană.

D. Brătianu nu numai că n-a fost primit de Impăratul Wilhelm, dar chiar kronprințul German, pe care d. Brătianu l-a primit în țara noastră luna trecută cu atîta alaiu, și i-a oferit atîtea banchete și onoruri, n-a găsit de cuviință să-i ofere nici onoarea unui dejun, ci s-a mărginit a-l primi într'o foarte scurtă audiență, așa cum ar fi primit pe cine știe ce cetățean sau ofițeraș german, care i-ar fi solicitat o asemenea audiență. A trebuit ca ministrul nostru d'acolo, d. Beldiman, ale cărei legături cu Curtea Imperială Germană sunt din cele mai strînse, să mijlocească pe lîngă cancelarul german, a oferi un prînz la care a invitat diferiți funcționari ai ministerului de externe, pentru ca să spele pe cît se poate spala rușinea căpătată de d. Brătianu la Curtea din Berlin.

Căci judecînd după persoanele cari au participat la acel prînz și după lipsa complectă de cuvîntări pe cari uzajele le impun — se poate vedea că acest prînz a fost mai mult determinat de o politeță silită.

Si cînd ne gîndim cu ce onoruri a fost primit un alt ministru al țărei —și nu prim-ministru—, acum trei ani, de către Impăratul Germaniei;— ce prînz intim—așa cum rar se obișnuește la Curtea Imperială—a dat Vilhelm al II-lea în onoarea acestui ministru Romîn, ținîndu-l la dreapta sa —și oferindu-i apoi cea mai înaltă decorațiune din statul seu; numai așa putem să ne dăm seama cît de caraghios, cît de ridicol, s'a prezentat și a fost primit la Berlin d. I. Brătianu.

Dar d. Brătianu, nu e d. Take Ionescu!

Pentru d-lui Take Ionescu, ministru de finanțe pe atunci, Impăratul Germaniei știa cē înaltă considerație trebuia să i dee, căci avea înaintea sa bărbatul de stat cu care însăși Germania s'ar mîndri — și avea mai presus de toate omul viitorului, de la înțelepciunea și destoinicia căruia ambele state vor avea de tras mari profituri în politica lor de prietenie sinceră și utilă.

Pe cînd d. Brătianu, ori cît ar fi primul ministru al țărei—e tot d. Brătianu, a cărei situație în statul nostru, ne poate expune mai mult la dezavantagii, și de la care nici un bărbat de stat din Imperiile cu cari suntem în legătură de amiciție politică, nu se poate aștepta la lucrări de seamă.

Iată pentru ce considerăm ambele vizite făcute de d. Brătianu la Viena și Berlin, fără de nici o însemnătate politică, și că ceva mai mult, dacă la Viena ea s'a mărginit la îndeplinirea unui mandat regal, apoi la Berlin, constitue o umilire dureroasă pentru persoana primului nostru ministru.

Govora, 29 Iulie, 1909.

Vespasian I. Pella

DEMOCRATIZAREA

„Viitorul", ocupîndu-se acum cîte va zile de politica din Germania, făcea o comparație între partidul conservator german și cel din Romînia.

E de relevat un fapt important; ziarul oficios liberal, care, ca și celelalte ziare liberale, ne combătea cu sălbătăcie, ca pe un partid periculos intereselor generale ale țărei,—ne dă de data aceasta o deplină satisfacție, cînd constată că democratizarea conservatorilor, este pretutindeni, mersul natural evolutiv, căci așa pățesc toate partidele conservatoare, cari imping la extrem egoizmul de clasă și se împotrivesc spiritului vremei.

Și cu drept cuvînt, partidul conservator democrat din Romînia, este produsul egoismului de clasă a bătrînilor conservatori și a impotrivirei spiritului vremei.

La noi în Romînia, mai mult ca în Germania, s'a putut justifica democratizarea conservatorilor, prin creiarea noului partid. Partidul conservator, în urma ultimelor evenimente, a trebuit să sufere o radicală preschimbare, se simția nevoia,—țara a cerut'o.

Preponderența ce luase în partid, în mod natural și neforțat d. Take Ionescu, acel sentiment comun și opoziției și guvernului că d. Take Ionescu este sufletul partidului conservator, nu era decât consecința firească a transformării ce suferise partidul de sub șefia d-lui Cantacuzino.

Evoluția s'a produs în mod normal, și după cum spuneam mai sus, „Viitorul" ne dă o deplină satisfacție, cînd recunoaște aceasta.

INDOLENȚĂ și NEPĂSARE

Epidemia de febra-tifoidă e în continuă creștere: în fie-care zi cazuri noui, în fie-care zi cazuri mortale.

De teama epidemiei, care datează de mai bine de o lună și jumătate. Iașul a fost părăsit de mai bine de trei sferturi din populație. Au rămas, pradă grozavei epidemii, numai acei pe cari nevoile de toate zilele nu i-au lăsat să plece.

E mai bine de o lună jumătate, de cînd febra seceră zilnic din populația oropsitului nostru oraș. Cei plecați se îngrozesc la ideia de a se reîntoarce la Iași.

Ce s a făcut de la apariția epidemiei și pînă astă-zi, cînd pericolul a devenit așa de mare? Ce măsuri a luat administrația noastră comunală? Dar serviciul sanitar? A fost în Iași directorul general al serviciului sanitar, a analizat apa, a plecat, a revenit iarăși, a trimes apoi doui inspectori sanitari, care să stea în permanență aci, —fără însă să ia măsuri energice,— ei au fost trimeși, cum am mai spus-o, pentru a face „studii" asupra originei epidemiei: ca și cum epidemia ar fi a lungată prin analizele d-lui dr. Slătineanu, sau prin „cercetările științifice" ale d-rului Popescu, inspector de fabrici! De cînd cu prezența acestor doui inspectori în Iași, epidemia nu numai că n'a scăzut, dar crește, crește mereu.

Nu cercetări științifice și analize ne trebue nouă acum, cînd epidemia a luat o întindere așa de mare și face atîtea victime. Revistele noastre medicale nu-și vor scădea prestigiul, dacă se vor lipsi de studiile d-rului Slătineanu, asupra originei febrei-tifoide la Iași.

Ne trebuesc măsuri energice, pentru ca epidemia să dispară. Administrația comunală, prin persoana d-lui ajutor de primar P. Fîntânaru, a anunțat, cu atîta sînge rece, ca și cum ar fi vorba de un lucru de nimic, că *„epidemia nu va fi în scădere de cît în Octombrie"*. **Cu nepasarea și indolența lor, să nu fie mirare, dacă și la acea dată epidemia va fi în creștere.**

Nu mai e mult, până cînd urmează să se deschidă școalele: pericolul va fi și mai mare.

Indolenții și nepăsătorii să se gîndească, căci îi așteaptă grele consecințe.

In jurul congresului din Buda-Pesta

Sforțările medicilor unguri de a obține pentru Congresul Internațional de medicină, ce va avea loc în Buda-Pesta, cel mai mare număr de adeziuni, a dat un fiasco-complect.

Sînt numai cîte-va zile de cînd medicii francezi se întrebau dacă trebue sau nu ca ei să participe la acest congres. Astăzi, medicii germani sînt aceia care dau colegilor unguri o lecție și pe care aceștia o merită, din pricina insolenței lor.

In adevăr, invitațiunile pe care medicii singuri le-au adresat confraților lor germani, au fost redijate în ast-fel de termeni, în cît cele mai intime sentimente naționale germane au fost atinse. *Franckfurter Zeitung* relevă tonul nepoliticos pe care l-au adoptat medicii unguri și presa maghiară și condamnă în acelaș timp sforțările lor dezesperate pentru a creea o „Ungarie unitară" artificială.

Medicii germani nu pot aproba tendința Ungurilor de a maghiariza nume de localități, cunoscute în geografie sub denumirea lor germană. E ridicul, ajută *Francfurter Zeitung* de a pretinde savanților străini să învețe geografia pe mapamondul unguresc.

Aceasta constitue o lipsă de tact și care singură ar putea să scuze morga maghiară. Este evident, în adevăr, că dacă germanii ar fi invitat pe medicii francezi într'un Congres Internațional în Germania, ei nu ar fi întrebuințat pentru denumirea unor localități ca: Köln, Mainz, München etc..., de cît expresiuni geografice cunoscute în Franța: Cologne Maynnce Münich etc.

Jurnalul din Frankfurt termină regretînd că medicii unguri nu știu să se poarte cuviincios față de invitații pe care dînșii îi aștept. Ungurii nu ar trebui deci să rămînă surprinși dacă aceștia li vor întoarce spatele.

Fața și căptușala

D. Paul Greceanu, fost director al „Conservatorului" răspunde printr'o scri soare adresată „Ordinei" articolului acesteia asupra memoriului ce l'a trimes șefului grupărei cantacuzino-carpiste, cu privire la lipsa de direcțiune în acțiunea politică și a presei grupărei.

Fostul sub-șef de birou din ministerul finanțeior sub d. Take Ionescu, face în răspunsul său o deosebire între scriitorii de iarnă și cei de vară, de la ziarele noastre.

„Iarna scriu oamenii de mîna întîia, zice d. Paul Grecianu, vara scriu numai *dublurile, căptușelile*, cei cari nu au parale ca să se ducă la băi sau în vilegiatură. După ce are grija să ne spună că d-sa s'a întors din străinătate de la băi,—ca să poată poza în personaj de.. mîna întâia, cu parale (din moștenire, nu din muncă) se grăbește sub formă de dezmințire, să... confirme tot ce a spus „Ordinea asupra memoriului său.

Deci o primă constatare, foarte măgulitoare de sigur, pentru însuși d. Paul Grecianu. Personajele politice de mîna întîia sunt cele cari se duc la băi vara.

După d. Paul Grecianu, d. G. Gr. Cantacuzino este un personaj de mîna a zecea, căci n'a plecat din țară, nici nu s'a dus la băi, ci stă retras la Florești.

După însuși logica d lui T. Maioreecu, aceasta este prima deducțiune a afirmațiunei d-lui Paul Grecianu.

„Vara scrim numai căptușelile", zice d. Paul Grecianu. Cercetînd colecția „Conservatorului" n'am găsit părerile d-sale expuse în nici un alt sezon.

Iarăși, după logica T. Maiorescu, d. Paul Grecianu, colaborator de vară, este însuși o dublură, o căptușeală.

Iar fața ar fi, la „Conservatorul" după însăși teoria d-lui Paul Grecianu, proletarii condeiului, ziariștii de profesiune, care scriu în fie care sezon, în toate anotimpurile, și cari nu au parale moștenite pentru vilegiatură. Ei sunt fața, iar căptușala este însuși d. Paul Grecianu, —afară numai dacă d-sa nu ține să socotim direcțiunea „Conservatorului" ca avînd două fețe: una junimistă și alta cantacuzinistă.

Și ce spune căptușala sau *fața* a doua în dezmințirea sa?

„Am cerut, în memoriul meu, oare care ameliorări în organizarea presei noastre, pentru ca redacțiile ziarelor să fie puse în cunoștiință mai precisă despre vederile și hotărîrile șefilor căci altminteri se poate întîmpla ca ziarele să fie rău și cîte odată contrazicător informale despre deciziunile și părerile șefilor lor,

Aceasta nu însemnează că șefii să fie în cortrazicere".

Nu este așa că frumos scriu cei cu două fețe din direcțiunea „Conservatorului"?

Aceasta se chiamă dezmințire sau confirmare absolută a celor ce am spus noi?

Pentru aceasta s'a deranjat d. Paul Grecianu, „care s'a întors din străinătate, ca un politic de mîna întîia", d-sa care nu este căptușală politică?

Unde este răposatul Ventura să-i rîdă în nas!

OAMENI ȘI LUCRURI

CELEBRITATE

Cele cuprinse în spiritualul articol de eri al colegului nostru Liviu merită oarecari reflecții. S'ar părea în adevăr de domeniul anecdotei ori al invențiunii întîmplarea cu polița de 300 lei pe care creditorul marsiliez vrea s'o încaseze astă-zi de la Guy de Maupassant; dar ni se afirmă veracitatea ei. Cu toate aceste numai de renume și celebritate nu s'ar fi putut plînge genialul scriitor francez, mai cu seamă de celebritate postumă. Dar ori-cît de întinsă ar fi popularitatea unui scriitor, ea nu poate stăpîni în deajuns toate straturile mulțimei și lumea e totdeauna prea vastă pentru un singur nume.

De foarte viu interes au fost totdeauna anchetele întreprinse la anumite intervale de timp în țări culte, ca Franța și Germania, privitoare la cîte un nume ilustru din domeniul istoriei, al literaturii, ori al științei. Ele se întreprind cu deosebire în rîndurile recruților, ori în rîndurile unor absolvenți de școală și în toate ocaziunile presa înregistrează cu surprindere rezultatele stranii, uneori de zastroase, ce dau anchetele acestea. Francejii constată cu uimire și cu întristare că numele lui Napoleon sau al lui Victor Hugo — ca să nu vorbim decît de *dei majores*—sunt prea puțin cunoscute marei populațiuni; Germanii găsesc surprize identice în privința lui Goethe, Schiller și alte ilustrațiuni de primul rang Cum ne-ar putea dară surprinde pe noi, cum a surprins,—cu ani în urmă mai ales!— pe colegul Liviu, prea restrînsa popularitate a lui Eminescu, Creangă, Caragiale? Celebritatea n'a fost nici odată absolută, ci relativă și nici nu s'ar putea judeca, în ori-ce epocă a istoriei, adevărata glorie după întinderea în suprafață a faimei cucerite de un nume. In cea din urmă cronică a sa „La Vie à Paris" Jules Claretie ocupîndu-se de decedatul poet Jean Lahor, unul din cei mai profunzi cugetători și cîntăreți lirici în același timp, arată că numai puțini dintre membrii Academiei franceze au știut—cînd se discutau candidaturile la fotoliile vacante—, că Jean Lahor este aceeași personalitate care semna și Jean Caselli și d-rul în medicină Henri Cazalis autor de lucrări științifice, cu toate că scriitorul ilustrase tustrele aceste numiri într'o activitate de patru decenii Să se noteze că e vorba de Franța și de cei patruzeci de nemuritori.

O anchetă întreprinsă la noi, — chiar acum după solemna comemorare — relativă la Eminescu ar da rezultate profund decepționante. Mai bine nu s'ar întreprinde de loc. Care e, într'adevăr, temeiul și rostul celebrității „vaste"? Din punctul de vedere al culturii generale, din punctul de vedere al influenței ce *trebue* să exercite scriitorul și scrisul asupra epocei, gîndirii și activității, ea ne interesează și ne preocupă. Dar scriitorului însuși lucrul îi este indiferent și o celebritate restrînsă la un cerc de adevarați cunoscători și înțelegători — e cu siguranță preferabilă. De altfel Eminescu a zis-o atît de plastic:

Poți zidi o lume 'ntreagă, poți s'o sfarămi:
ori ce-ai spune
Peste toate o lopată de țărînă se depune!

Rodion

LA ȚARA

Trăsura stă gata să plece. Soarele a eșit de după deal și se înalță încet ca de o suliță, vestind prin razele sale ferbinți că și ziua de azi va fi arzătoare.

Un rămas bun de la gazdă, unit cu mulțumire de găzduire și dorința de revedere cît de curînd, mai ales fiind la putere, și o plesăm.

Tîrgușorul l'am lăsat în urmă și drumul apucă pe colină prin încorcăturile dealului ici suind, colea scoborînd. De o parte și de alta a drumului lanuri; cele de grîu deja secerate și strînse; e numai mirișe; mai încolo un lan de ovăs, se acum se seceră. Băeți și fete, tineri și bătrîni de dimineață își îndoiesc puterile să doar doar până în seară or putea răsbate prăjinile date în secere.

Iată pînea gata-gata de a da omului tot cîștigul munciii sale. In fiecare spic se vede aurul, ce are a intra în țară; dar acest aur va îndeplini nevoile marelui cultivator, care s'a deprins din calul făcut că e mai bine să samene pîne albă. Și pînea albă e scăpată. Cu umezala din toamnă a încolțit și răsărit, cu umezala din Mart a crescut; cu ploile din Maiu a înfrătit și zăpușala lui Iunie l'a găsit deja bobul format, recolta asigurată, cîștigul încasat.

Pînea albă!

In stînga se desprind lanuri de popușoi, tăiate în covoare de toate culorile verzi; unii mai cresscuți, dați în spic și în pănuși; ciocălăele cîte 2—3 pe un strujan arată că e bun; alăturea alt covor de popușoi piperniciți, frunzile ofilite, siusiulite de arșița soarelui, de degoreala vîntului, de seceta anului. Nici prășit, nici scos din dudău, stă așa bun de cosit pentru nutreț.

De la lan la lan tresci cu altă impresie; ici vesel că omul își va putea agonisi hrana și truda nu-i va fi în zadar; dincolo cu durerea în inimă că toată munca e zadarnică și că bietul om va pierde totul.

In fiecare lan vezi hărnicia omului, cum și trîndăvia lui. Este acea inegalitate între oameni, cum o vezi între lanuri; căsi în lanul de popușoiu se oglindește omul ca vită de muncă, ca agronom.

Pînea albă!

Popușoiul!

Proprietate mare!

cultură țărănească!

Bogat și sărac; cei puțini și tari, cei mulți și slabi; cei pregătiți în lupta traiului, cei slabi și neputincioși, în această luptă; în sfîrșit toată chestia economică care ne agită pe noi.

Popușoiul, o planță ce se cultivă la noi de 200 ani dar în acești 200 ani cît au s'a schimbat din condițiile de recoltare a țării. In locul acelor curături și poene înguste, înconjurate de păduri, ce țineau umezeală și priau culturii popușoiului, acum avem ogoare întinse, fără nic de copac pe ele, departe de păduri, expuse la arșița soarelui de vară, și popușoiul se aruncă și tîrziu și se lasă în voia soartei. Cea mai mică lipsă de ploae atinge popușoiul; iar țaranul care-i cu ață mai supțire toemai lui i se rupe hrana.

Neputîndu-se reda țării nici poenile cu păduri, nici curaturile la poalele codrului, cultura popușului e amenințată să se împuțineze în fiecare an din cauza acestor condițiuni generale geografice.

Marea proprietate a întâles acest lucru și ea ne reprezintă faza culturei actuale agricole, punînd în pămînt planta care e cea mai sigură și recoltată la cel mai potrivit timp, folosind umiditatea a 2 anotimpuri, toamna și primăvara. Pe 80 la sută din întindere ea recoltează pîne albă, și numai pe 20 la sută recoltează popușoi pentru nevoele interne ale oamenilor de serviciu ai moșiei.

Prin aceasta marea proprietate a ocolit și ocolește desastrul și perderea și sub

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 3 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 10 și 11 August 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8.50

ochii noștri toți agricultorii: greci, bulgari, evrei și romîni se închiaburesc, aducîndu-le sută în sută s'au chiar mie în sută cîștig.

Iar țărănimea tot ea este cea păcălită. Ea recoltează 80 la sută porumb și numai 20 la sută pîne albă, iar mai tot ce ia de la marea proprietate în arendă, cam o sincime, tot popușoiu recoltează.

Planta de primăvară ea are de folosit numai umiditatea unui anotimp și aceea foarte problematică, căci uneori favorizează cei timpurii, alte ori le strică folosind celor de mai tărziu.

Așa e anul acesta. Popușoii mai de vreme sunt scapați; iar cei de mai tîrziu sînt complectamente compromiși.

Ei bine și din acești cei mai buni și timpurii sînt tot ai marii proprietăți și foarte puțini ai țăranilor care i-au sămănat mai tărziu, i-au prășit mai tărziu, i-au apucat căldurile lui Iunie și Iulie și s'au chircit.

E ceva bolnav în economia generală a acestei țări, bolnav căci 90 la sută din locuitori își au singurul venit din agricultură, și aceea rău făcută, bolnav, căci țăranul a rămas tot rutinar.

Au început a se înmulți anii vasilor slabe în producțiunea generală a săteanului, care îngreue rezolvirea chestii economice și din acest punct de vedere.

Iar pe întinsul șesurilor, pe coastele dealurilor, pe podișurile lor, variațiunea recoltei îți arata că trebuesc luate măsuri de îndreptare urgentă în recoltarea porumbului pentru a se asigura și țaranului acea statornicie în natura veniturilor sale.

Așa cum se începe prin experiența proprie și tradițională, evoluția geografică a reliefului țării a făcut ca cultura popușoiului se fie condemnată pe viitor.

Gh Ghibănescu

Brădicești 24 Iulie.

Inscrierile la Conservator

Direcția Conservatorului de Muzică și artă dramatică din Iași, face cunoscut că cererile de înscriere a noilor elevi și eleve (dacă sunt minori) se vor face prin părinți, sau tutori, cari își au domiciliul în Iași, fiind datori părinții sau tutorii a încunoștiința înscris Direcția Conservatorului, arătînd numele și pronumele corespondentului, profesiunea, dispărțirea strada și No. casei.

Cererile de înscriere se vor face după formularul afișat la școală, pentru fiecare clasă a parte, însoțite de extractul de naștere din registrele stării civile (iar nu buletin de naștere), de certificatul studiilor făcute, actul de naționalitate, actul de revaccină și actul de bună purtare (dacă nu va fi prevăzut în certificatul de studii), și se vor primi la Direcția Conservatorului de 25 August și până la 5 Septembrie a. c. între orele 9—11 dim. și 3—5 după amiază afară de Duminici și serbători.

Străinii vor trebui să prezinte actele traduse în limba romînă de către autoritățile legale.

La Conservator se vor admite numai elevii cari vor împlini condițiunele de mai jos. In primul rînd candidații pentru specialitățile muzicale vor trebui să dovedească că posedă auzul muzical, simțul ritmului și un fizic potrivit specialității căreia să dediă, justificat pentru clasele de instrumente de suflat de un certificat medical, iar pentru Declamație și arta dramatică un fizic avantajos și și organ plăcut.

Condițiile cerute pentru Teorii și Solfegiu sunt: Cel puțin absolvirea cursului primar și etate de la 11—14 ani, asemenea și pentru Armonie, dar să aibă absolvirea cursului de Teorie și Solfegiu.

Elevii și elevele sunt riguros obligați să urmeze principiile teoretice și solfegiul muzical.

Pentru cîntul solo și de operă, elevii vor trebui să aibă etatea de 19 ani împliniți și elevele 17 ani împliniți, după schimbarea și hotărîrea vocei care va trebui să fie frumoasă și sănătoasă;

Nu vor fi admiși dacă au trecut de 24 ani.

Pentru cînt ei trebue să dovidească că posedă cunoștinți umanitare suficiente (studii secundare sau gimnaziale).

Pentru admitere în anul preparator la cînt, vor fi examinați candidații de Teorie și Solfegiu, intonarea unei game majore și minore; care care noțiuni de cetirea intervalelor consonante.

La clasele instrumentale să cere cel puțin absolvirea unui curs primar și etate de la 11—14 ani pentru Pian, Violină și violoncel.

Pentru contrabas de la 15—18 ani și pentru instrumentele de suflat etatea de la 14—17 ani.

Candidații și candidatele pentru a fi admiși în anul întâi curs inferior la Pian vor fi examinați de următoarea materie:

B. Cesi ediția Ricordi, exerciții de degete Caetul I-iu și parte din al II-lea.

Bertini, metoda gamele majere și minore, melodice și armonice cu arpejele acordurilor consonante și cadențele perfecte.

Bertini. 12 mici preludii. Bertini op. 100 și 29 Czerny op. 299. Caet I.

Bach 8, ușă preludii pentru începători. Lemoine-Köhler studii pentru începători. Dussek, Kuhlau și Clementi, nouă sonatine;

Se vor pune candidaților întrebări din Teoria elementară a muzicei.

Candidații pentru a fi admiși în anul preparator la violină, vor fi examinați de următoarea materie: B. Klerk metoda caetul I-iu;

Beriot metoda partea I-a ediția Peters, Blumenstengel caetul I-iu game;

Pleyel op. 8 (David). Se va pune candidaților întrebari de Teoria elementară a muzicei.

Pentru Declamație și arta dramatică etatea de la 16 până la 20 ani pentru fete și 18—22 pentru băeți. Cunoașterea deplină a limbei romîne, absolvirea unui liceu sau a unei școli secundare de fete. fizic și organ plăcut. Numai în caz de talente excepționale, se vor putea admite elevi cari să fi absolvit cel puțin 3 clase secundare pentru fete și patru secundare pentru băeți.

Candidații și candidatele pentru Delamație vor fi examinați la Cetire din autorii romîni.

Dispense de studii umanitare și de etate, să acordă de Direcția Conservatorului în caz de aptitudini excepționale.

Examenele de admitere provizor vor fi în zilele de la 8 până la 15 Septembrie a. c.

Pentru examenele de admitere elevii și elevele nu vor avea drept la certificate, ci numai atunci cînd vor urma la conservator, vor trece examenul de sfîrșitul anului școlar și vor obținea nota de promovare conform regulamentului.

Pentru elevii și elevele vechi cari a depus examen în Iunie a. c., a acelor cari repetă anul, în care intră și cei șterși pentru neplata taxei dacă sunt minori, se va cere reînscrierea tot prin părinți sau tutori care sunt din comuna Iași, iar pentru acei din alte comuni și județe prin corespondenți domiciliați în Iași, fiind datori părinții a încunoștiința înscris Direcția Conservatorului, arătînd numele și pronumele corespondentului, profesiunea, dispărțirea, strada și No. casei.

Cererile de reînscriere se vor face pentru fie-care clasă a parte după formularul afișat la școală și să vor primi la Direcția Conservatorului de la 1—10 Septembrie a. c., între orele 9—11 dimineața și 3—5 după amiază afară de Duminici și serbători.

Odată cu cererea de reînscriere va prezenta Direcției Conservatorului și recipisa Administrației financiară pentru plata a jumătate din taxa de frecventarea anuală adică rata I-a, în contul și la dispoziția casei școale or. Elevii și elevele cari urmează vor prezenta și recipisa administrației financiare, plata taxei de întreținerea pianelor, pentru casa de Depaneri și Consemnațiuni în contul și la dispoziția Direcției Conservatorului de muzică din Iași.—Tabloul cu sumele anuale pentru clasele cari trebue a plăti taxele este afișat la școală.

Pentru dispensa de taxa de frecventare cînd elevul este lipsit de mijloace se va adresa Direcției Conservatorului o osebită cerere de către părinți, tutori sau corespondenți, alăturînd certificatele prin care să dovidească sărăcia, liberate de autorităților legale. In caz de neaprobarea scutirei elevului, trebue să plătească îndată după afișare.

Cererile din partea părinților, tutorilor corespondenților și a elevilor majori pentru plata taxelor la Administrația financiară, trebuesc făcute pentru fie-care clasă a parte, și întocmai după formularul afișat la școală.

Sunt scutiți de plata taxei școlare conform regulamentului elevii romîni cari se vor admite la clasa de contra-bas și la clasele instrumentelor de vînt (afară de Fiaut).

Direcția

Administrația ziarului „Opinia" primește abonamente de vilegiatură cu:

2 lei pe lună *în orice parte a țărei și*

3,50 lei pe lună, *în străinătate.*

Litere-Ştiinţe-Arte

O nouă dizerțiune.—S'a anunțat acum în urmă că d. Al. Davila, directorul noului teatru bucureștean, a angajat pe încă unul din puținii buni artiști ce mai rămăsese lașului, pe Ion Morțun, acordîndu-i —bine înțeles—condițiuni materiale mult mai bune decît avea la teatrul din Iași. In atari împrejurări nimeni nu va dezaproba pe tînărul artist că s'a hotărît a părăsi scena iașană, schimbînd o cu una bucureștiană, mai cu seamă că aceasta-i va fi oferi prilejul de a se manifesta și a fi apreciat în raport cu meritele lui artistice și să ocupe locul ce de mult ar fi meritat să-l ocupe.

Morțun n'a prea fost alintat de soartă, nici n'a avut parte de vre-o favoare. Din potrivă! Nici unul din directorii de scesă —cu atît mai puțin actualul director— n'a utilizat așa cum se cuvenea și cum ar fi fost în însuși interesul teatrului, talentul atît de original, atît de viguros și atît de cumpătat în același timp al eternului „debutant" Ion Morțun și numai arare ori îi se dădea ocaziunea de a fi aplaudat Numai puținii cunoscători în ale teatrului știau ceva despre acest talent modest dar real, iar între acei puțini s'a dovedit acum că era și d. Davila. D-sa a făcut o excelentă achizițiune, iar scena iașană rămîne lipsită de una din puținile ei forțe adevărate.

*

Pentru prima oară s'a acordat unei femei o distincțiune pentru activitatea ei jurnalistică. Ilona Potaki redactoarea ziarului vienez „Fremdenblatt" a primit de la împaratul Frantz Iosef, crucea pentru merit în aur. Publicista vieneză, era cunoscută ca cronicară a modei și a recepțiunilor de la Curte pe cari le redija într'un stil elegant și armonios, mult apreciat de cetitorii ei și adeseori ea și-a pus condeiul în serviciul umanității, lucrînd pentru reușita faptelor și inițiativelor caritabile.

*

Academia științifică imperială din Cracovia a conferit titlul de membru de onoare doamnei Curie, celebra fiziciană din Paris.

*

Scriitoarei Ella Tubinger îi s'a dat premiul „provinciilor Austriei de jos" destinat autorilor naționali, în valoare de 1000 lei pentru lucrările sale dramatice.

*

In Paris se proectează ridicarea unui monument strălucitei scriitoare și spiritualei inimice a lui Napoleon I, doamnei de Staël.

*

Sarah Bernhardt va deveni... străbunică.

D ra Simona Maurice Bernhardt, nepoata marei artiste s'a logodit cu un american Eddic Gross, actualmente în Londra. Dacă va fi o căsătorie fericită și fecundă, atunci Sarah va deveni și străbunică la vrîstă cînd vigoarea ei neasemănată îi va permite să joace încă în travesti rolurile ei celebre din L'Aiglon, Lorenzzaccio și altele.

*

In Italia s'a fixat acum limita de vrîstă pentru profesorii universitari, impunîndu-se retragerea la pensie la 75 de ani. Legea se aplică de la 1 August curent și vor fi înlocuiți 39 de profesori. Peste un an legea va cuprinde și pe Cesare Lombroso care a împlinit acum 74 de ani.

*

Executorii testamentari ai decedatului financiar Barnato au hotărît a funda un spital pentru canceroși din fondul de 250,000 livre sterlinge ce a lăsat prin testament pentru scopuri științifice.

*

Premiul flamand de literatură al societății artistice flamande din Antwerpen, a fost decernat dramaturgului Randeschelde pentru tragedia sa: „Puterea răutății". Piesa va fi representată în Antwerpen la teatrul Național într'o specială reprezentație de gală.

*

Universitatea din Bonn a numit doctori de onoare ai ambelor drepturi pe profesorul de teologie Müller-Tübingen, pentru meritele sale pe terenul dreptului bisericesc și ministrul de stat contele Botha, Eulenburg pentru meritele sale asupra legiferărei în Prusia.

*

Medicina lucrează de mai multă vreme cu curenți electrici de forță înaltă și se pare că electricitatea este chemată a ocupa loc din ce în ce mai important în tratamentul medical al rănilor.

Ultimul număr al archivei razelor Röntgen face comunicări importante asupra influenței binefăcătoare a descărcărei de curenți electrici prin iradiare asupra rănilor cu purei.

Această descărcare făcută în anumite condițiuni împiedică desvoltarea mult răspînditului microb al puroiului Staphylococcus pyogenes, și îl distruge chiar cu totul.

Se atribuie în parte acest efect acțiunei ozonului care se formează prin descărcări electrice puternice, căci ozonul exercitează în momentul formațiunei o puternică acțiune distrugătoare de baccili, care trebue să ducă la țel cînd acest gaz este bine introdus în țesuturi.

Conform observațiunilor făcute de Freund se crede cu siguranță că electricitatea va servi de acum înainte la curățirea și vindecarea rănilor.

Informaţii

❑ Direcțiunea generală a căilor ferate a făcut cunoscut tuturor stațiilor și agenției intern. a vagoanelor cu paturi, că actualele livrete și bilete de călătorie în traficul cu stațiile germane: Berlin, Dresda, Hamburg, Leipzig, Bremen, Breslau, Karlovitz via Bodenbach, Oswiecin și Oderberg, ies din vigoare și în locul lor intră în vigoare noui legitimații de călătorie, în formă de livrete; — ast-fel că în relațiunile mai sus menționate se vor elibera numai livrete de călătorie.

❑ La seminarul pedagogic universitar din localitate, vor funcționa în cursul anului viitor școlar cl. II și cl. VI modernă. La ambele clase sunt vacante mai multe locuri.

Inscrierile se fac la direcția școalei, de la 16 August a. c.

◐ Eri s'au încasat diurnele cuvenite profesorilor care au funcționat ca membri în comisiunea pentru elevii pregătiți în particular pentru cursul inferior.

D. Gh. Scorpan, sub-directorul liceului, va achita aceste diurne.

❑ D. dr. C. Tudor, medicul dispărțirei I-a, a obținut o permisiune de 3 zile.

D-sa e suplinit de d. dr. Benno Stenner.

❑ D-ra Victoria Niculescu, farmacistă ajutoare la depozitul Iași, a fost înaintată farmacistă la depozitul regional Craiova.

D. N. Tufescu, este numit farmacist ajutor în locul d-lui S. Marinescu, demisionat.

D. Const. Păun este numit farmacist ajutor la depozitul regional Iași.

D-nii G. Popescu, subchirurg la spitalul Rosnov (Neamț) și G. Duca iova la spitalul rural din Săveni (Dorohoi), au fost transferați unul în locul celuilalt.

❑ Ministerul de interne a comunicat prefecturei județului, că ordinele circulare pentru urmărirea hoților și criminalilor, să nu se mai facă prin telegrame, ci să se trimită la „Monitorul Oficial" unde s'a înființat o rubrică specială, în acest scop.

❑ **Curțile cu juri.** — Monitorul oficial de eri publică noul regulament al curților cu juri, întocmit în conformitate cu dispozițiile noului legi de organizare judecătorească.

Curtea cu juați va ține în fiecare județ trei sesiuni ordinare pe an. Sesiunile din fiecare serie de jadețe, vor începe la 15 Septembrie, 15 Ianuarie și 1 Mai.

Fiecare sesiune va dura 10 zile, putînd fi prelungită de președintele Curții cu juați cu încă cinci zile, pentru terminarea proceselor în stare de a fi judecate.

Ori de cîte ori trebuința se va simți ministerul de justiție va putea prin decisiune ministerială, să convoace în sesiune extra-ordinară o Curte cu juați, determinînd procesele de judecată și durata acelei sesiuni.

Circumscripția Curței de Apel din Iași cuprinde următoarele serii:

Seria I: Iași, Roman, Vaslui, Fălciu Tutova.

Seria II: Bacău. Neamț, Dorohoi, Botoșani, Suceava.

Ordinea în care au a se ține ședințele curților cu juri în fiecare jadeț, e următoarea:

Seria I.—Iași: 15—25 Septembrie; 15—25 Ianuarie; 1—10 Maiu.

Roman: 1—10 Octombrie, 1—10 Februarie, 15—25 Maiu.

Vaslui: 15—25 Octombrie, 15—25 Februarie, 1—10 Iunie.

Fălciu: 1—10 Noembrie, 1—10 Martie, 15—25 Iunie.

Tutova: 15—25 Noembrie, 15—25 Martie, 1—10 Iulie.

Seria II.—Bacău: 15—25 Septembrie, 16—25 Ianuarie, 1—10 Maiu.

Neamțu: 1—10 Octombre, 1—10 Februarie, 15—25 Maiu.

Dorohoi: 15—25 Octombrie, 15—25 Februarie, 1—10 Iunie.

Botoșani: 1—10 Noembrie, 1—10 Martie, 15—26 Iunie.

Sucoava: 15—25 Noembrie, 1—25 Martie, 1—10 Iulie.

❑ D. I. Ballet profesor la Facultatea de științe de pe lîngă Universitatea din Iași, a fost numit membru asesor în comisiunea de judecată a corpului didactic secundar și superior în locul d-lui Matei B. Cantacuzino.

❑ D-ra Eugenia Petrov a fost numită învățătoare la Comarna; d-ra Maria Nimereanu învățătoare la Voinesti, d-ra Zenobia Bottez învățătoare la Coarnele Caprei.

❑ Direcțiunea generală a serviciului sanitar a autorizat deschiderea unei infirmerii în comuna Cotnari, pentru combaterea pojarului.

❑ Nu există o chestiune mai importantă, mai la ordinea zilei, ca aceia a navigațiunei aeriene.

In ultimul timp mai ales s'au făcut progrese uimitoare în această ramură a științei și „Biblioteca pentru toți", care în primul rînd ține să popularizeze tóte științele, a căutat să aibă și o scriere asupra Cucerirea aerului.

Autorul acestei scrieri a ținut să strîngă la un loc tot ce e mai interesant cu privire la navigațiunea aeriană, de la Frații Montgolfier până la Frații Wright.

Baloanele, baloanele dirijabile și Aeroplanele, iată subiectul acestui volum din „Biblioteca pentru toți". Scrierea aceasta cît se poate de populară, fără cea mai mică umbră de pedantism, a fost întocmită după ultimele studii speciale în franțuzește, nemțește și englezește.

Peste 60 de gravuri ajută foarte mult la înțelegerea textului. Unul dintre cele mai interesante capitole este apoi acela în care se vorbește despre victimele baloanelor, capitol splendid ilustrat.

❑ In comitatul Arva, din Ungaria, a căzut în ultimile zile, o mare cantitate de zapadă.

❑ La 8 Septembrie c. se va ținea la școala superioară de comerț, concursul pentru obținerea burselor vacante, pentru viitorul an școlar.

❑ Aflăm cu plăcere că eri a avut loc logodna distinsei și mult drăguței d-rei Lola Mărgăritescu, cu d. George Eug. Potter, inginer, directorul fabricei „Ciurea" a c. f. r.

DIVERSE

— Lucrătorul St. Coman a furat de la cismarul V. Fabricantu, din strada de sus niște carîmbi dați de comandamentul corpului de armată.

El a fost arestat.

— S'a cerut comitetului central pentru ajuturarea incendiaților, ca să se dea un ajutor locuitorului Gheorghe Chihaia din comuna Probota, căruia i-a ars o moară cu aburi.

— Georghe Pavel din comuna Aroneanu care în ziua de 23 Iulie, a înjunghiat la o crîșmă din acel sat, pe băetul Gheorghe Ionel, a fost adus la Iași și înaintat parchetului.

— Femeia Anica D-tru Bivolariu din Dumbrăveni, a fost mușcată de un cîne turbat; aducînd aceasta la cunoștința autorităților, după 7 zile, cînd a început a se simți rău, femeia a fost trimisă Institutului antirabic din Iași.

— Femeea Anica Costăchescu, din mahalaua Iarmaroc No. 100, a fost eri grav maltatrată de concubinul ei Vasile Maticiuc.

Numita, avînd mai multe leziuni la cap și pe corp, a fost internată în spitalul Sf. Spridon.

— Cu ocazia săpăturilor ce se fac în strada Lozonschi, s'au găsit mai multe oseminte omenești, cari au fost transportate la cimitirul „Eternitatea".

— Dumitru Bragagiu, din strada Nicolina No. 68, luîndu-se la ceartă aseară cu Gh. Tiflichi, din strada Descălecătoarei No. 25, la un moment dat, l'a lovit pe acesta cu o cofă în cap, cauzîndu-i o gravă leziune.

CEREȚI PRETUTINDENI

Și consumați numai

APELE MINERALE

Numite **DOCHIA, REPEDEA, BAIA** și **STÎNCA** analoage, dar *superioare celor de* **VICHY, BORVIZ, GIESSHÜBLER** și **VITTEL** preparate cu *apă de isvor sterilizată,* lipsită de microbi și de materii organice, sub controlul permanent al d-lui prof. *D. Cădere* chimist sanitar (expert),

Aceste ape răcoritoare și plăcute la gust se pot consumna simple, cu lapte saù cu vin și sunt *cele mai igienice și cele mai eftine.*

Pentru informațiuni și comenzi a se adresa la:

„Prima Fabrică de Ape Minerale din Iași"

No. 79, Strada Arapu No. 79.

Ultime informaţii

❑ *Vestitul d. dr. Sion, sub-directorul general al serviciului sanitar, văzînd că vizitele d-lui dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului, n-au folosit întru nimic, în ceia-ce priveşte febra-tifoidă din Iaşi, s'a hotărît să şi încerce şi d-sa norocul. D. dr. Sion s'a hotărît să vină şi d-sa la Iaşi, pentru a cerca combaterea febrei, fie tot prin analize şi cercetări, fie prin alt metod!*

D-sa va soci mîine dimineaţă în localitate.

In cursul zilei va inspecta şi ospiciul de la Socola.

❑ In învăţămîntul secundar şi profesional s'a făcut următoarea mişcare:

D. Paul Coculescu, actual profesor cu titlu provivor la două catedre de matematici de la liceul Matei Basarab din Bucureşti, se numeşte cu tiilu definitiv.

D. C. Cernicanu, actual maestru cu titlu provizor la gimnaziul „Alecu Donici" din Fălticeni, se numeşte cu titlu definitiv pentru specialitatea „Muzica vocală".

D-na Constanţa Siminonescu, actuală maestră cu titlul provizor la şcoala de fete gradul II internat din Craiova, se numeşte cu titlu definitiv pentru specialitatea „Muzică".

D-na Maria Pavelescu, actuală maestră cu titlu provizor la şcoala secundară de fete gradul I din Ploeşti, se numeşte cu titlu definitiv pentru specialitatea „Gimnastica".

❑ **Nenorocire**.—Eri după amiazi, căruşul Costache Tofan, din strada Coman No. 2, pe cînd descărca dintr'un cotiugar nişte pietre mari la depozitul de pietre din strada sf. Pantelemon, din nebăgare de semă, a căzut o peatră peste el, sdrobindu l.

Nenorocitul a rămas în nesimţire. După ce i s'au dat primile ajutoare, nenorocitul a fost dus şi internat în spitalul Sf. Spiridon.

❑ D-na Ionescu, din strada Nicoriţa No. 7, a încercat aseară să'şi curme firul vieţei, otrăvindu-se.

Numita d-nă a înghiţit o mică cantitate de sublimat, dar prinzîndu-se de veste la timp, i s'au dat ajutoare şi a fost salvată.

Cauzele, se zice, că ar fi nişte neînţălegeri ce le-ar fi avut cu soţul ei, cu care s'a certat.

❑ Atragem atenţiunea celor în drept asupra halului de murdărie în care se găsesc străzi importante ca str. Albă, Ghica Vodă, etc.

In urma lucrărilor de canalizare şi care au avut loc o lună de zile în urmă, praful şi necurăţenia, atingînd o grosime dintre cele mai respectabile, fac imposibilă circulaţia pietonilor nenorociţi

Am voi să ştim ce fac cei de la Primărie şi de ce contribuabilii plătesc dări Comunei pentru serviciul curăţirei străzilor?

❑ La şedinţa de astă-zi a consiliului de higienă al oraşului se va discuta şi asupra amînărei conferenţelor păsterale ale preoţilor din jud. Iaşi.

❑ După toate probabilităţile, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei se va reîntoarce în localitate, săptămîna viitoare.

❑ O telegramă din Salonic anunţă că comitetul grecesc local a ţinut o şedinţă secretă, la care au participat şi doui deputaţi greci.

S'a decis organizarea a 30 bande de antarţi cari să opereze în diversele puncte ale Macedoniei, provocînd o răscoală generală, în momentul cînd Turcia ar declara Greciei răsboiu.

❑ Comitetul organizator rîdicărei unui bust, marelui povestitor al neamului, Ioan Creangă, se va întruni la începutul lunei Septembrie, spre a lua mai multe deciziuni.

După toate probabilităţile, după cum am mai anunţat, bustul va fi gata la iarnă şi în cursul lunei Ianuarie se va face desvălirea.

Bustul va fi aşezat în faţa şcoalei Trei-Erarhi, unde Creangă a fost institutor, în locul ocupat actualminte de statua lui Gh Asachi.

Nu s'a hotărît însă, unde va fi strămutată această statuă.

❑ Grîul romînesc începe să fie căutat de trei zile şi în Croaţia, precum şi în Fiume.

Cererile sunt din ce în ce mai mari.

La bursa de cereale din Budapesta însă, preţul grîului romînesc e scăzut cu 20—30 helleri pro chintalul metric, în urma unor manevrări ale marariilor.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, însoţit de P. S. S. episcopul Timuş al Argeşului, a sosit eri la Constanţa, unde va sta cîteva zile.

❑ Din Cernăuţi se anunţă că ancheta asupra fraudelor cu furniturile pentru lucrările de regulare a cursului Prutului a stabilit vinovăţia antreprenorului Spinner, care aşi fost arestat eri.

Sunt iminente alte arestări.

Pagubele pricinuite de Spinner, prin furnizarea unui material prost, inutilizabil, sunt foarte mari.

❑ Maiştrii de gimnastică din localitate, vor plea în astă-seară în Capitală, pentru a lua parte la cursurile de gimnastică suedeză, care se vor deschide mîine.

❑ D. Alex. A. Badareu, va sosi în localitate Duminică cu expresul de 3 p. m. venind din Paris.

❑ Distinsul nostru amic, d. N. Cananău, deputat şi vice preşedintele clubului conservator, pleacă în astă-seară, împreună cu familia la Karlsbad.

❑ Cei trei deputaţi: Hurmuzachi, Simionovici şi Iosupescul—Grecul, care s'au retras din partidul naţional al Romînilor din Bucovina, au scos un ziar la Cernăuţi „Gazeta Poporului".

❑ In comuna Săbăoani, judeţul Roman se vor construi două localuri noui de şcoală; un alt local de şcoală se va construi în comuna Gherăeşti.

❑ După ştirile ce sosesc din Basarabia, recolta din anul acesta, este compromisă în multe păţi, ca şi la noi.

❑ Administraţia comunală a înfiinţat 4 noui depozite, unde se vor arunca gunoaile din oraş şi anume:

1) Depozitul Cantea, pe şesul Bahluiului, din Păcurari între vechiul depozit şi gîrla Cantea, la 600 m. departe de fabrica de tutun.

2) Depozitul Trei-Calici, pe şesul Bahluiului, situat la 300 m. departe, spre nord de şoşiaua Trei-Calici.

3) Depozitul Ţuţora, la 800 m. departare de bulevardul Brătianu.

4) Depozitul Albinetz, rămîne acelaş.

Depozitele din tîrguşorul Sărăriei, de pe Şoseaua Ţuţora, de la căpătul Bulevardului Brătianu şi cel de la bariera Luculeşti, se desfiinţează.

❑ Un vechiu tip al Iaşului, „moş Pralea", cel mai bătrîn cîntăreţ bisericesc din localitate, a încetat din viaţă aseară, în etate de 87 ani, la locuinţa lui din curtea bis. Sf. Ioan.

Imbrăcat în vechea uniformă, cu anteriu preoţesc, Pralea era luat, mai ales de ţărani, drept preot şi de multe ori se bucura de aceliaşi onoruri, din partea acestora, ca şi un preot!

❑ Observîndu-se că unele prefecturi impun comunelor rurale cheltueli ce nu cad în sarcina lor, fie pentru plată de furnituri neprevăzute de legea pentru organizarea comunelor rurale, fie pentru chirie sau material, ce privesc cu totul alte autorităţi, ministerul de interne a trimis o circulară prefecturilor prin care le atrage atenţiunea ca bugetele acelor comune să nu mai fie încărcate cu cheltueli de natura celor de mai sus.

❑ Direcţiunea generală a c. f. r. a acordat o reducere de 50 la sută, în intervalul de la 15 Septembrie pînă la 10 Octombrie a. c., de la toate staţiile din ţară la Focşani, pentru membrii asociaţiei romîne pentru înaintarea şi răspîndirea ştiinţelor, pentru a participa la congresul ce va avea loc la Focşani.

❑ Mîine dimineaţă, toţi ofiţerii nou eşiţi din şcoală anul acesta şi repartizaţi regimentelor locale, se vor prezenta d-lui Comandant al corpului IV de armată.

❑ Cu începere de azi compania de sub comanda d-lui Căpitan Ghidionescu, s'a mutat din str. Ghica Vodă, în localul regimentului.

❑ Camera de Comerţ din Bucureşti nu va fi convocată de cît numai pe la finele lunei Septembrie, sau în primele zile ale lunei Octombrie, spre a alege un nou preşedinte.

Pînă atunci afacerile curente vor fi expediate de d-nii S. Prager, vice preşedinte şi Chr. Staicovici, secretar.

❑ Printre soldaţii concentraţi în cîmpul de tragere de la Dadilov, s'a ivit epidemia de dezinterie.

S'au luat măsuri pentru a se combate epidemia şi regimentele care fuseră concentrate în acea tabără, nu vor mai pleca acolo.

Ce-o să fie cu trupele noastre cînd vor fi concentrate la toamnă pentru manevră!

Spitalul militar, care e plin de tifici, ar putea să prezică.

❑ Soţia un şef de gară de la o staţie din apropiere de la Iaşi, a fost surprinsă aseară la un otel din localitate în flagrant delict cu un comerciant de cereale din Mizil, care de mai mult timp se află în Iaşi.

S'a dresat cuvenitul proces verbal.

❑ Nunta vagabondului, celebra scriere a lui Jules Mary, a fost mimodramatizată de actorii teatrului Antoine şi Renaissance, şi cinematograful Pathé Frères din grădina Chateau au fleurs ne-o redă astă seară Vineri înterpretată la perfecţie de zişii actori.

Programul mai cuprinde sujete, comice, teatrale sportive etc. etc., precum: Bietul comisari, Soldaţii petrec, O procecesiune religioasă la Viena, Trubadurii fantastici, O partie de şah monstră etc.

Direcţiunea acestui teatru ne roagă să atragem atenţiunea numeroşilor sei vizitatori că conducerea technică s'a reluat de însuşi d. Bottez, aşa că întreaga manipulare a aparatelor este astăzi reîntrată în starea de preciziune demai înainte.

Inştiinţare

Se caută o gazdă în familie bună pentru un copil din clasa II-a gimnazială, preferind *familie germană*, şi cu prepararea lecţiunilor, persoana care va oferi oferta este rugată a se presenta la administraţia ziarului.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 31 Iulie.

O declaraţie a d-lui Filipescu

Bucureşti.—Se afirmă că d. Nicu Filipescu, înainte de plecarea sa în streinătate ar fi declarat că la toamnă, odată cu reîncaperea activităţei politice, d. P. P. Carp va pune piciorul în prag şi va cere d-lui dr. Gh. Gr. Cantacuzino să intervină cătră d. general Manu ca să-şi hotărască atitudinea sa: sau se între în partidul carpist, sau să rupă definitiv legăturile cu d-sa.

Evadarea a două deţinute

Bucureşti.—Astă-noapte două deţinute: Vena Torstu şi Bianca Neagu au evadat din penitenciarul pentru femei de la Plătăreşti. Cea dintăi era condemnată la 15 ani închisoare, iar cealaltă la munca silnică pe viaţă.

Deţinutele se aflau în infirmeria închisorei, unde stăteau la căpătăiul unei muribunde. Profitînd de ocazie că erau singure, ele au evadat.

Un act barbar

Bucureşti.—Din T.-Severin se comunică un fapt de o revoltătoare barbarie, care a fost ţinut ascuns cîte-va zile.

Locotenentul Carcaleţeanu din regimentul 1 roşiori perzînd un ceasornic de aur, bănuia că el ar fi fost găsit de soldatul Oprişoru.

Locotenentul raporta cazul căpitanului Marşoti, care începu cercetările.

Văzînd că nu capătă nici un rezultat, căpitanul culcă la pămînt pe soldatul Oprişoru şi dădu ordin soldaţilor se-i dea 96 trăgători.

Nenorocitul soldat, în urma gravelor lovituri ce a primit a rămas în nesimţire.

El a fost internat în spital, iar astăzi se află pe moarte.

Febra tifoidă la Bacău

Bacău.—Pe ziua de eri s'au constat în oraşul nostru cinci cazuri de febră tifoidă.

Din acestea, două cazuri au fost aduse din Iaşi.

Şcoli româneşti desfiinţate

Buda-Pesta.—Administraţia Comitatului Hunedioara a dispus închiderea tuturor şcoalelor româneşti din Comitat, şi transformarea lor în şcoale de stat.

Un furt însemnat

St. Maurice. — La „Swoy Hotel", din acesată localitate s'a furat unei principese ruse, bijuterii în valoare de 200 mii franci. Autorii furtului nu au putut fi prinşi.

Nota Greciei

Paris.—„Le Matin", află din Pera că nota Greciei este considerată ca nesuficientă.

Consiliul de miniştri turcesc a hotărît să adreseze o notă cabinetului grecesc precum şi o notă puterilor protectoare ale Cretei. Comandantul flotilei turceşti a primit ordine secrete. Toţi ofiţerii aflaţi în concedii au fost rechemaţi.

Noui tulburări în Persia

Teheran, 30 Iulie.—Din diferite puncte ale ţărei se semnalează începerea unor noui agitaţiuni revoluţionare.

Mai multe populaţiuni nomade s'au răsculat împotriva noului şah şi a actualului guvern. Ele au pornit spre Teheran.

Un frate al fostului şah, anume Salah ed Dauleh, care acum doi ani luase armele împotriva regimului şi apoi se refugiase în Rusia, s'a înapoiat în Persia. El caută să se pună în contact cu toţi cei nemulţumiţi de actualul regim pentru a provoca o răscoală.

Salah ed Dauleh are intenţia de a se proclama pe sine ca şah.

Tînărul şah este foarte necăjit de opoziţia pe care i-o fac rudele sale cele mai de aproape.

Sînt temeri că faptul acesta îl va determina să abdice.

In chestia Cretei

Constantinopol.—Ziarele turceşti, spun că flota turcească a primit ordin să plece de la Smirna la Carpathos.

Consulii puterilor protectoare ale Cretei, din Canea, au remis eri guvernului provizoriu, următoarea declaraţiune: „In scop de a îndepărta pericolul iminent al situaţiunei actuale, şi spre a evita reocuparea Cretei de trupele internaţionale, este absolut necesar ca statul quo, să fie menţinut în insulă în momentul evacuărei, mai ales în ceia-cè privecte arborarea drapelului grecesc, care a avut loc în urma evacuării.

Respunsul guvernului provizor va trebui dat pînă Sîmbătă seara.

Impăratul şi generalul Von Einem

Berlin. — Impăratul a adresat o scrisoare autografă generalului Von Einem, în care zise: „Vă exprim din toată inima mulţumirile mele. Regele, pentru toate meritile dv., ca ministru de rezboi, voeşte să menţie forţa dv. plină de proecte mari pentru armată".

Nota Turciei

Constantinopol.—Azi după amiazi. miniştrii s-au întrunit în consiliu la Poartă, pentru redactarea textului notei de respuns al Turciei, care va fi remis la Atena, probabil Sîmbătă.

Se zice că nota ar fi redactată pe un ton vehement, fără însă a impune exigenţe brusce.

Interpretaţiunea mai optimistă de eri a notei greceşti pare a fi dispărut cu totul. Primiud azi pe d. Gryparis, marele vizir a declarat că nota Greciei nu este satisfăcătoare.

Arestări

Constantinopol. — Consiliul de rezboiu a dat un mandat de arestare contra a 19 membri ai clubului albanez din Valona, pentru agitaţiuni reacţionare.

Inundaţii

Sofia. — Imprejurimile oraşului Stanycare se găseşte la o mică depărtare de Filipopoli, au fost inundate.

Pagubele se evaluează la 3 milioane de lei.

Bulgaria şi situaţia balcanică

Paris.—„Petit Parisien" scrie că situaţia balcanică s'a complicat şi mai mult prin faptul că Bulgaria a luat aşa de întinse măsuri militare la graniţa macedoneană, ca şi cînd ar vrea să se folosească de încordarea dintre Grecia şi Turcia spre a-şi satisface planurile sale relativ la Macedonia.

Ziarul citat află că cercurile competinte din Bulgaria s'au exprimat, că în caz de războiu Bulgaria va intra cu armata sa în Macedonia.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 14 August a, c. oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării în conformitate cu art. 72|83 din Legea Comptabilităţei publice, licitaţie prin oferte închise pentru darea în întreprindere a următoarelor lucrări:

1). Reparaţiuni de întreţinere la localul Comisiei 3, valoarea devizului 1376 lei şi 10 bani.

Garaaţia provizorie de 70 lei.

2). Repararea Capelei de la Cimitirul Eternitatea, valoarea devizului lei 1068.

Garanţia provizorie 60 lei.

Devizele se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Arhivei.

No. 16238 Iulie 29 1909

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac**, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

Casa de Bancă
MORITZ WACHTEL,—IAŞI
—PIAŢA UNIREI—

Emite cecuri şi scrisori de Credit asupra tuturor oraşelor mari din ţară şi străinătate, în timpul sesonului de băi şi asupra staţiunilor balneare precum:

Carlsbad
Marienbad
Franzensbad
Reichenhaill
Wiesbaden, etc.

de asemeni face ori ce operaţiuni de bancă, primeşte spre fructificare ori ce sume de bani în cont curent eliberînd

SCRISORI DE CREDIT
şi
LIBRETE DE ECONOMIE

Avansează asupra Titlurilor, Mărfurior şi altor garanţii

Müller

Dr. Suzana Wechsler
Boli de Femei.—Faceri.
Consultaţiuni 2—4 p. m.—
Str. Anastasie Panu No. 43

D-r Max Schwamm
Viena IX Elisabethpromenade 35
TELEPHON 12304
Consult. în limba romînă şi franceză

Dr. Benno Th. Stenner
fost asistent al clinicei Dermato-sifilitice din Iaşi şi medic al spitalelor Sf. Spiridon la secţia boalelor de femei şi a căilor urinare.
Consultaţiuni de la 12-3 p. m. şi 7-8 p. m.
Iaşi str. Muzelor No. 40

Dr. H. Solomovici
Specializat în clinicele din Berlin — şi Paris —
Pentru boale de:
Nas, gât şi urechi
Consultaţiunile de la 9—11 şi 3—6
Str. Golia 67 (casele camerei de comerţ)
Instalaţiune pentru massaj vibrator electric

Teodor Stoienescu
Fost procuror de Curte
AVOCAT
Iaşi 17, str. Vechie.
(poarta bisericei Bărboi)

De vînzare O VIE situată la Vişan lîngă pepiniera statului.
A se adresa la Biroul „Agentura" din strada Primăriei No. 28 Iaşi.

EUG. HEROVANU
AVOCAT
Strada Golia No. 19

DE VINZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.
A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

Vila Grierul din Comuna Bucium situată pe dealul Repedea se dă cu chirie în apartamente şi în total, pentru vară; e şi de vînzare. Amatorii a se adresa la d-ra Soulli, vila Grierul.

Intrebuinţarea regulată de
No 4711 Eau de Cologne
însemnează un imens căştig în frumuseţă

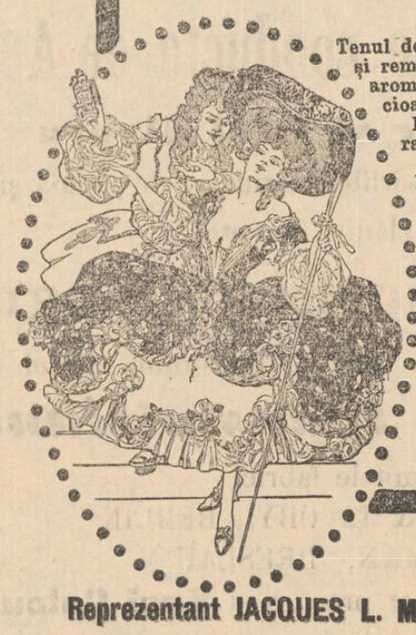

Tenul devine foarte fraged şi remâne învăluit într'o aromă plăcută şi delicioasă.
Puritate absolut garantată.
Respingeţi ori ce Eau de Cologne fiind vătămătoare.
A se cere **anume**
No 4711
Eticheta albastra aurie
Furnisor multor curţi
Casa fondată 1792

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAŞI

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No...., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigeare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de bunăstarea vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut. le mètre 0f30c.

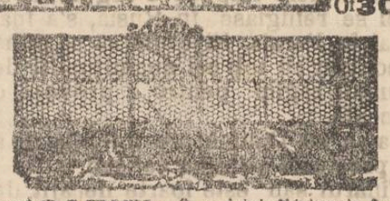

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 8 f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2e quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

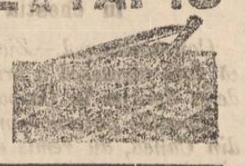

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Galia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 10 şi 11 August 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei	8,50
1/4	Un sfert	Lei	17,00
1/2	Una jumătate	Lei	34,00
1	Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 787—Duminică 2 August 1909

Efectele nouei legi a cîrciumarilor

D. Brătianu, spunea la banchetele de la Tîrgoviște și Craiova, că ar fi o mare absurditate să se pretindă ca reformele liberale să-și producă numai în cîte-va luni de aplicare, toate efectele dorite,

Și șeful guvernului își justifică opinia sa pe faptul că, toată legiuirea liberală, cuprinde un întreg complex de probleme sociale, a căror rezolvare reclamă o experimentare de cîți-va ani. Pentru aceste motive, d. Brătianu se credea îndrituit să afirme necesitatea unei guvernări liberale de cel puțin o legislatură — pentru ca însăși autorii reformelor să le poată aduce modificările și îmbunătățirile pe cari numai aplicarea lor conștiincioasă le-o poate invedera.

Numai d. Toma Stelian, era de altă părere—în ce privește reforma judecătorească. Pentru Ministrul de justiție, legea sa a produs toate roadele de la început. A fost de ajuns să se dee drumul judecătorilor voiajori, să colinde toate satele, pentru împărțirea justiției, ca fericirea să se întindă peste toate căminurile sătești, și dreptatea, sfînta dreptate, după care de veacuri umblă ca după o himeră țărănimea noastră, să se întindă și să domnească la țară.

Iată acum, că și d-lui Costinescu, i-a venit rîndul să constate rezultatele depline ale principalei sale reforme,—legea cîrciumelor, — și tot numai după cîte-va luni de aplicare.

Ministrul de finanțe întră de azi în rîndul fericiților, în care stătea de mult colegul seu de la justiție, grație raportului procurorului general Stefănescu, care a văzut cu ochii cum țaranii îngenunchiau la pămînt și se rugau și închinau la D-zeu, pentru d. Stelian și legea sa, procuror general, care de asemeni e un om fericit căci, pentru că a putut vedea asemenea minuni, s-a pomenit într'o bună zi consilier la Inalta Curte de Casație!

De azi înainte, nu mai există alcoolism la țară „consumația spirtului și a celorlalte băuturi alcoolice a scăzut enorm, și deși taxele de pe băuturile spirtoase au fost în timpul din urmă cu mult mai mici de cît în perioadele corespunzătoare ale anilor trecuți, în schimb însă, sunt cu prisosință compensate printr'o îmbucurătoare îmbunătățire a sănătății publice".

Așa ne declară cu entusiasm presa liberală, care, în această chestie, joacă rolul fostului procuror general, — și care de sigur pentru această frumoasă constatare, va avea fericirea să primească oare-cari sume, din fondurile publicațiunilor prevăzute în budgetul statului.

Dar optimismul presei liberale merge mult mai departe. Ea nu se mulțumește a declara fericit pe Ministrul de finanțe, dar pretinde că și cîrciumarii și podgorenii nu mai pot fi îngrijorați de efectele legei și că în curînd fericirea se va întinde și peste capetele lor.

Cîrciumarii, pentru motivul că d. Costinescu va veni la toamnă cu un proect de lege modificator al modului cum e așezat impozitul licenților, iar podgorenii pentru motivele, că datele statistice au stabilit, că cu toată scăderea enormă a numărului cîrciumelor, consumația vinurilor a rămas staționară în cursului anului acestuia.

Așa raționamente, mai rar! Cu drept cuvînt s-a zis, că pentru legi schiloade, nu se pot invoca argumente drepte!

O întreagă luptă s'a dus de cîrciumari în potriva acestei legi, care-avînd ca principiu fundamental reducerea consumației alcoolului și impedecarea vînzărei vinului, aducea cu ea și reducerea *intermediarilor* dintre producătorul podgorean și săteanul consumator, cari sunt *cîrciumarii*.

„Libertate deplină comerțului!"— acesta a fost strigătul, cu care a fost întîmpinată reforma d-lui Costinescu, de către miile de mici comercianți, cărora li s-au închis cîrciumile și au rămas cu familiile peritori de foame, pe drumuri. Și toate modificările, s'a arătat dispus a le primi Ministrul de finanțe, afară de cea privitoare la această libertate, care ar fi atins întreaga economie a legei.

Și acum presa liberală declară mulțumiți pe cîrciumari, pentru că, „*unica lor cerere*", modificarea taxelor de licență, va deveni la toamnă un fapt îndeplinit!

E puțină rea credință aci, amestecată cu oare-care doză de naivitate, de care uzează chiar cu abundență ziarele liberale, cînd e vorba de susținerea reformelor guvernului.

Dar podgorenii, cari au ținut atîtea întruniri sau congrese, cari au redactat atîtea memorii și au trimis delegațiuni la ministri, la Cameră și Senat și chiar la Rege, ce au cerut altceva de cît libertatea deplină a comerțului vinurilor și a produselor alcoolice ca drojdie, sau tescovină etc. precum și a țuicei după urma căreia zeci de mii de săteni proprietari de mici livezi își țin existența?

Presa liberală ne dă înainte cu statisticile—ca și cum consumația mai mult sau mai puțin staționară a vinului din cursul unui an, poate servi de normă pentru stabilirea marelor neajunsuri pricinuite podgoriilor de această lege.

Știe presa liberală, că reforma în chestiune a isbit tocmai în micul podgorian, sătean și el ca și muncitorul de la cîmp — căci pe acesta l'au exploatat mai mult marii cumpărători de vinuri, cari punîndu-le înainte dispositia prohibitivă a legei, în ce privește libertatea comerțului, le'a luat pe prețuri ridicole toată recolta anului trecut.

Iar în ce privește pe marii podgoreni, știe sau nu presa liberală, că aceștia avînd puterea de a resista speculațiunei marilor angrosiști de vinuri, au rămas cu enorme cantități de vinuri nevîndute, ceia ce le a pricinuit multe neajunsuri în afacerile lor. Și apoi, de unde și pănă unde ideia că staționarea consumațiunei vinurilor, e suficientă pentru a îndeparta ori-ce împotrivire a producătorilor față de legea în chestiune?

Cultura vinurilor a fost considerată totdeauna ca una din cele mai prețioase ramuri de bogăție națională. In alte state, ca Franța, Spania, Italia, se fac sacrificii imense de către Stat, pentru încurajarea unei plantări cît mai întinse și mai științifice a viilor. Și la noi s-a căutat să se imiteze exemplele din aceste state și în bună parte datorită serviciului de viticultură de la Ministerul de domenii, mulți proprietari și-au replantat terenurile distruse de filoxeră".

Or, o replantare cît de multă, și o desvoltare cît de mare a acestei culturi, înseamnă înavuțirea cît mai mult a țărei — înavuțire care nu și poate avea rezultate de cît numai dacă se bazează pe o consumație internă și externă, veșnic crescîndă.

Atunci, ce fel de lege e aceea care să mulțumească pe podgoreni, pentru că a produs o staționare în această consumație, cînd, din potrivă, cererea de consumațiune, și mai ales pentru export, trebue să fie totdeauna superioară producției. Atunci cererea fiind mai mare de cît oferta, pe de o parte prețulul vinurilor va fi în permanentă urcare, iar pe de altă parte producătorii vor găsi un mare stimulent pentru continua replantare a terenurilor lor.

Să ne explice lucrul acesta presa liberală —și atunci să discutăm fără pic de patimă politică, efectele salutare ale unei asemeanea reforme sociale și economice.

Govora, 30 Iulie, 1909.

Vespasian I. Pella

Revanșa Ungurilor

Ungurii ne dau revanșa, dar într'un mod stupid.

Pentru că medicii noștri s'au abținut *de la congresul medicilor din Buda-Pesta, ministrul de Instrucție publică al Ungariei,* a dat ordin *ca și studenții Romîni din Ungaria* să se abțină *dela congresul studențesc de la Iași.*

Abținere prin ordin, *asta este ceva nou, pentru oamenii civilizați, dar fourte obișnuit pentru cei sălbatici!*

Dar ce are a face una cu alta. Medicii romîni,—din țară—, au socotit că nu pot lua parte la un congres internațional al medicilor din toată lumea, care se ține în capitala Ungariei, pe cîtă vreme frații noștri d'acolo sufer cele mai mari neajunsuri de pe urma șovinismului Unguresc.

Zis și făcut

Pe unguri i-a supărat foarte mult această abținere, mai cu seamă că medicii noștri și-au justificat-o printr'un admirabil memoriu respîndit în mii de exemplare către toți medicii congresiști.

Și ca să-și răsbune pentru această bine meritată lecție, ungurii au găsit ocazia în congresul studenților de la noi.

Atîta numai că congresul studențesc de la Iași, nu e un congres internațional, cum era acel al medicilor de la Buda-Pesta.

Studenții Romîni au invitat și pe colegii romîni de la Universitățile din țările locuite de romîni, ca să participe la această frumoasă serbare de înfrățire națională. Și cînd ungurii, prin autoritățile lor școlare superioare, îi opresc de-a participa, dau o dovadă mai mult de sălbătăcia pe care le-au imputat'o medicii noștri luna trecută.

Ungurii dacă voiau să se arăte, cel puțin de data asta mai drepți sau mai generoși în procedeurile lor—nu trebuiau să se amestice de loc în acest congres.

Dar, ți-ai găsit sentimente de dreptate și mai ales de generositate,... la Unguri

Oare le-au perdut Hotentoții, ca să le găsească ei!!

Profetizare caraghioasă

Ocupîndu-se de viitoarele alegeri parțiale, „Voința Națională", ne asigură pe noi de un mare dezastru, afirmînd că în partidul nostru există disensiuni, zizanii, etc.

Nu, zău, e nostim: ei ne vorbesc de disensiuni și zizanii. Dar, cine nu știe— și chiar nici ei nu tăgăduiesc,—că de la proclamarea d lui Ionel Brătianu ca șef al partidului liberal, în condițiunile cunoscute,—disensiunile și neînțelegerile în partidul lor se manifestă în chip și mai violent, în mod fățiș. Lipsa de autoritate a „șefului" a dat loc la scenele de insubordonanță din ultima sesiune parlamentară, chiar în rîndurile majorităților. Neînțălegerile și desensiunile au făcut ca să renunțe a mai prezenta reforma legei sanitare.

Dar voturile de blam, date fățiș la Senat, în contra ministrului instrucțiunei, ce erau alt-ceva, de cît manifestarea și dovada neînțălegerilor și nemulțumirilor din sinul partidului liberal.

Și, neînțelegerile n'au încetat după închiderea parlamentului; din contra ele au devenit mai acute. Șeful, d. Ionel Brătianu, a recunoscut aceasta și a cercat să liniștească lucrurile în cîte-va orașe unde certurile luaseră proporții mari, prin turneul ce l'a întreprins în acele orașe.

Zădarnică însă i-a fost truda, căci turneul său n'a avut nici un efect

La Tîrgoviștea, ca și la Craiova, vizita d-lui Ionel Brătianu, a făcut ca animozitățile din partidul liberal să se dea pe față și mai bine. La Mehedinți, Dolj, Gorj, Romanați, Olt, situația a rămas a ceiași. La Craiova liberalii sunt devizați tot în patru fracțiuni; la Romanați lupta între d-nii Șuculescu și Al. Constantinescu contra dinastiei Demetrian, e în toiul ei Dar la Galați, Brăila, Olt, sau chiar la Iași, care e situația?

Insuși d. Brătianu a recunoscut aceasta, căci a renunțat a mai continua turneul.

De ce, dar, „Voința" ne mai vorbește de zizanii și neînțălegeri, cînd partidul liberal se află în așa hal? Ba încă mai face profetizări pentru alegeri!

CATE VA NOTE

Dl. Haret a însărcinat pe d. Lepadatu secretarul comisiunei istorice, să viziteze Gura Motrului unde s'ar afla mai multe rămășite *arhiologice*.

Lucrul ar fi fost mai ușor: d. Haret trebuia să însărcineze pe d. Lepadatu, să visiteze la toamnă Senatul liberal!

N'ar mai fi avut nevoe, nici de vr'o altă cheltuială.

*

Mare tămbălău în unele ziare de aici și de peste munți că principesa Știrbei, o romîncă, s'a căsătorit cu un conte Ungur!

S'avem ertare. Principesele romîne — atîtea cîte mai avem — sunt de toate, numai romînce nu sunt.

Și dacă pot fi franțuzoaice, nemțoaice, englezoaice și numai romînce nu—de ce n'ar fi și unguroaice!

*

D. Costinescu, a găsit motivul pentru a-și scuza dificitul bugetar din cursul acestui an: *legea contra alcoolismului.*

Interzicerea consumațiunilor băuturilor spirtoase la țară prin desființarea cîrciumilor, a avut ca efect diminuarea taxelor de licență, pe cari le plăteau cîrciumarii, diminuare care se ridică la cîteva milioane.

In schimb, sănătatea publică a fost salvată. Pretutindeni, au dispărut boalele și mizeria.

Concluzia: mai bine să piardă statul cîte-va milioane, dar să dispară boalele de la țară!

Numai tifosul și dezinteria de la Iași, nu vor să știe de legea d-lui Costinescu.

*

Guvernul a destinat în vara aceasta 64,000 lei, pentru restaurarea mai multor monumente.

Cîtă sumă va trebui să destineze guvernul pentru restaurarea *reformelor* cari s'au stricat din primul moment al aplirei lor.

OAMENI ȘI LUCRURI

MUȘTELE

Cînd oare s'ar fi vorbit de dînsele atît de mult? Vremea grea și turbure a epidemiei le-a adus și pe ele în lumina actualității și în concertul eruditilor se aude acum bîzîind și muzica monotonă a aripilor lor, a acelor ființe stranii și puțin vrednice de o vorbă, sau de un gînd, străine în ori-ce caz de cea mai mică urmă de simpatie,—muștele.

La căpătăiul fie-cărui bolnav nu se simte numai grija primejdiei, frica zilei de mîne, dar și preocuparea de a se cruța suferindu-l de apropierea acestor netrebnice, dar plicticoase ființe,—muștele.

Căci ele nu fac nici o deosebire și nu cunosc nici un scrupul. Cu aceeași iuțeală și cu aceeași lăcomie se apropie și se satură pe carnea rece a cadavrului ca și de obrajii roșii ai fecioarei; se odihnesc cu același nesațiu pe fruntea ostenită a bolnavului palid ca și pe buzele rumene ale copilului voinic. Și pretutindeni ele sunt agentul de schimb între un sînge și celălat purtîndu-și trompele sugătoare de pe o piele pe alta, amestecînd într'o neliniște continuă veninul cules într'o parte cu seva de viață de abia recăpătată de alt organizm. Și ast feliu, acele neînsemnate dar înfinit de multe ființe, zburînd din loc în loc, de la om la om, supără plictisesc și otrăvesc cît e ziua de mare, purtînd otrava înmagazinată în gurile lor, depunînd-o unde se întîmplă, fără pic de socoteală, fără pic de conștiință.

Sunt gonite și distruse pretutindeni. In toate casele găsiți micile lor corpuri ucise pe acele hîrtii-anume pregătite, curse ce li se întind sub forma ispititoare a mierei dulci, în care le așteaptă sacîzul ucigător.

Mor și se nasc cu aceeași fabuloasă iuțeală,—cu miile, cu milioanele pe zi!— de par'că ar răsări din firile nenumarate de praf prin care se reflectă razele soarelui de vară. Și cu ce înlesnire se prind în cursele întinse! Nici-o umbră de gîndire în lăuntrul lor, nimic. Fiecare se apropie și se perde în parte, fără a-și da seama că hîrtia e acoperită de sute de muște cadaverice, prinse înaintea lor. Dar nimic n'ajută! In locul sutei care a pierit învie o mie și toate vor urma, cu aceeași repejune, cu același neastîmpăr să sugă sîngele de ori unde se poate, de ori unde există un strop de supt și de înlocuit prin otrava gurii lor.

Lor—se pare—datorim în mare parte— crîncenul războiu ce avem de purtat cu tifosul; prin mijlocirea lor se transmite și se perpetuează boala căci atîta ne pot da ele în schimbul cîtimei de sînge și de viață ce ne răpesc ori le dăm de bună voe, cu resemnare. Putem lupta în contra dușmanilor mari, în contra fiarelor selbatice,—dar obosim în lupta cu muștele și așteptăm doar sosirea frigului ca să ne apere și să ne scăpe de ele.

Rodion

Invingătorul lui Văleanu

Ziarele s'au ocupat, cu belșug de amănunte, de cazul de la Văleni. Un domn de acolo, care petrecea cu lăutari, le-a cerut acestora să cînte marsilieza. Domnii profesori Iorga și Cuza, împreună cu elevii lor de vară, revoltați de această erezie muzicală, au sărit asupra d-lui în chestiune și l'au bătut măr.

La atît și la nimis mai mult se reduce faptul. Și ziarele fac un scandal, parcă s'ar fi întîmplat cine știe ce.

Sînt din principiu în potriva exagerărilor și mă revoltă sistemul de-a exploata și întîmplările cele mai mărunte numai pentru a lovi în adversari.

In speranța că redacția *Opiniei* va dovedi mai multă toleranță, îngăduindu-mi să apăr pe d-nii Iorga și Cuza și pe elevii lor de vară, scriu aceste rînduri.

*

Individul—*maltratat*, cum zic ziarele; *corijat* voiu zice eu—individul în chestie se numește Văleanu. Și numele acesta nu este întîmplător. Nu-l cheamă Văleanu fără să știi de ce, cum pe d. Cuza îl cheamă Cuza, fără să poți da cu gîndul de ce-l cheamă Cuza.

Il cheamă Văleanu pe acel individ pentru că e din Văleni, născut și crescut acolo.

Or, din capul locului trebuie să privim cu multă bănuială pe oamenii din acea localitate, pentru că ea este, după cum o arată și numele, o localitate sucită. Văleni de Munte! Ce rost are asta? Ori vale, ori munte! Știu că răutăcioșii se vor agăța de această observație, găsind prilejul să spue că tocmai pentru că e o localitate sucită d. Iorga și-a făcut sediul intelectual acolo—mai ales că d. Caragiale a spus cînd-va că „Iorga crește strîmb".

Dar nu-mi pasă de asemenea atacuri. D. Iorga va ști să riposteze unor asemenea „porcăieli" și va declara categoric că, de cît să mai dea un ceasu unui prietin, „mai bine spală cîinii cu dîssul".

Cuvintele în ghilimete nu sînt ale mele —din neferisire pentru mine—ci ale d-lui Iorga; prin urmare nu poate fi teamă că i s'a slăbit puterea polemistică și că n'ar mai putea răspunde—*chiar și prin scris.* Chiar și prin scris d. Iorga știe să polemizeze; și dacă Văleanu ar încerca să'l atace prin presă, sînt sigur că și pe calea asta tot domnul Iorga ar ieși triumfător.

*

Vina celor întîmplate n'o are nici d. Iorga, nici d. Cuza, ci însuși acel Văleanu, care a fost pedepsit pe unde a păcătuit.

In adevăr, marsilieza este un cîntec războinic, cel mai puternic în genul său. Iar d-nii Iorga și Cuza sînt temperamente războinice. Sunetele marsiliezei au dat pinteni temperamentului lor. Iată explicația simplă a unui simplu fapt. Și cînd d. Iorga l'a atacat pe Mihaiu Viteazul a fost numai pentru că acel domn îi uzurpase cu anticipație gloria d-sale.

— *Eu am o socoteală cu Miron Costin!* a declarat d. Iorga la un banchet, tot la Văleni.

Socoteala era pe terenul istoric.

— *Eu am o socoteală cu Mihaiu Viteazu!* și-a zis iarăși d. Iorga.

De astă dată socoteala era pe terenul vitejiei, bătîndu-l pe Văleanu, așa cum n'ar fi făcut-o nici bietul Mihaiu Viteazul, d. Iorga a încheeat și socoteala asta.

Și se mai găsesc oameni cari să spuie că d. Iorga e un nesocotit!

*

Ziarele au aierul de a fi surprinse de această acțiune a d-lui Iorga, prilejită de cursurile de vară; or, însăși această acțiune este și ea o acțiune de vară—de vară strașnică—și eu am prevăzut-o și anunțat-o de mult prin coloanele *Opiniei.*

Am spus că d-nii Iorga și Cuza vor da lecții de lupte naționale. D. Iorga era recunoscut de mult ca maestru în asemenea materii, iar d. Cuza tocmai își trecuse examenul de liberă practică pe stradele Iașilor, unde bătuse pe un sacagiu jidan (apropos: poate că acela, ca să se răzbune, ne-a adus febra tifoidă).

D. Văleanu ar fi trebuit întâi să urmeze cursurile de luptă națională și pe urmă—dacă-i dădea mîna—să ceară muzică franțuzească.

Nu-i vorbă, are și d. Văleanu o scuză: auzind că la cursurile de vară un domn Ciotori predă gimnastica suedeză, a socotit că o asemenea abatere de la principiile patriotice îl îndreptățește și pe d-sa să-și facă gustul.

Ei, cine strică? Trebuia să se gîndească de două ori.

*

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 3 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 10 și 11 August 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8 50

Se știe că la Văleni este o casă de locuit. Adică vor fi fiind mai multe, dar una este aceea unde locuiește d. Iorga. Ea a fost pozată și poza ei e pusă în vînzare, cu această singură explicație: „casa de locuință din Văleni de Munte".

Și aceasta a contribuit la greșala d-lui Văleanu, care—hotărît—n'are spirit cri is și pace!

Văleanu a crezut că numai în acea casă n'ar putea să'și facă pofta, dar într'un local public, poate să cînte ce vrea. Erezia este evidentă. Nu numai casa, ci tot ti gul și toată țara aparține d-lui Iorga. Și dacă d. Iorga ar fi socotit că e necesar să se cînte marsilieza, ar fi pus-o în programul cursurilor sale. Nu-i în program? Nu trebuie!

In piața teatrului au pățit-o ei și alții, mai mari.

*

D. Iorga nu este numai mai viteaz de cît Mihaiu Viteazul. Este și mai deștept. E om cu tactică. A suferit el o înfrîngere, nu-i vorba, dar insaltea s'a ales cu ceva.

Se știe că dl. Iorga și-a început cariera în cancelaria universității, unde pe semne că d. Dragomirescu fredona marsilieza. Și d. Dragomirescu, profitînd de faptul că e mai tare de cît d. Iorga, l'a îndopat cu ciomege. Ce brutalitate!

Ei bine, d. Iorga a răbdat înfrîngerea, dar a știut ce să facă pe viitor. D-sa a chemat la Văleni pe d. Cuza, i-a spus:

Eu ți-s frate, tu-mi ești frate,
In noi doi un suflet *bate*,

și, împreună cu toți elevii de vară (d-nii Tobac, Foloștină, Cârpă'n nas, Buză blănită etc.) s'au aruncat asupra d-lui Văleau, care ca un al doilea Sinan Pașa, ba încă mai rău de cît așa, a mîncat o bătaie cum n'a mai înregistrat istoria.

Sinan Pașa a pierdut un dinte; d. Văleanu a pierdat mai mulți, plus un ochiu, o jumătate de nas, cîte-va coaste—și gustul de muzică streină. Succesul era garantat!

Iată ce va să zică să aranjezi lucrul cum trebuie. Intr'o nouă Istorie „pentru clasa III-a liceală și poporul romîn", dl. Iorga va descrie de sigur această luptă memorabilă, căci Văleanu trebuie să fie înfierat și de urmașii noștri.

*

Aceia cari îl atacă pe d. Iorga pentru cazul de la Văleni, sînt în adevăr prea meschini.

Admițînd chiar că Văleanu n'a avut nici o intenție rea, că mai mult din prostie a crezut că poate cînta franțuzește acolo unde d. Iorga și-a așezat Institutul de Iadramare,—încă faptul n'are importanța se i se atribuie.

In definitiv nu e nici o nenorocire—că doar nu s'a făsut gaură în cer!—că un individ oarecare a avut de suferit.

In schimb, d-nii Iorga, Cuza și elevii de vară și-au încercat puterea „Oare la manevrele armatei nu se întîmpla în unele țări că se îmbolnăvesc atîția soldați dintre cari unii mortali"? Subliniez acest argument, pentru că-l cred foarte tare.

*

Lupta de la Văleni nu numai că ne-a încurajat—căci am văzut vitejia renăscută, ba încă sporită—dar ne-a și instruit.

In adevăr, am putut constata că forma unor asemenea lupte s'a schimbat cu totul.

Inainte vreme, oamenii cari obicinuiau să se bată prin cîrciumi, alegeau pretexte ordinare.

De pildă:

— Mă, grijania lui tată-tău și nafura lui bunicu-tău! Ce mă calci pe bătătură?

Pe cînd azi:

— „Neamul" lui Iorga și „Poporația" lui Cuza! De ce cînți marsilieza!

Odinioară:

— Mă, băga-te-și în pușcărie și azi și mîne, jangh nosule!

Azi:

— Vîrî-te-ași „în centrele Romîniei", franțuzitule!

Altă dată:

— Dă-l cățeaua, mă, să se dacă opt cu abrînzii, unde a trimes mutu iapa.

Acum:

— Time-i un curs, mă; un curs de vară, până i-o da sîngele pe nas; să nu mai dea pe la Văleni, unde Iorga și-a făsut tipografie.

Atunci:

— S dea D-zeu să te văd mort pe catafale, cu ghete de brunel.

Azi:

— Să dea D-zeu să ajungi acționar la „Neamul Romînesc" și să citești toate articolele lui Cuza.

Deosebirea este evidentă—și îmbucurătoare. Aceste exortații d. Stahl le va stenografia după dictarea d-lui Iorga.

Se știe că „istoria pentru clasa III-a și poporul romîn" d. Iorga a dictat-o în două Duminici, cîte zece ore. Și totuși d. Iorga are numai o gură, iar d. Stahl numai două mîni.

*

Evident, au mai fost eroi naționali în țară. Dar nu s'au ridicat așa de sus. De pildă, chimistul Jamuleanu, cel care a bătut o servitoare, dar a știut și să bată... monedă din cearta cu cîrciumarii, până și el este lăsat pe al doilea plan.

Jamuleanu va fi silit să se înscrie și el ca practicant la Văleni. Va învăța și el ceva de acolo — și va învăța și pe alți.

Dacă era și d. Jamuleanu la Văleni cînd cu „marsilieza" bietul Văleanu și-ar fi *plătit* mai... scump îndrăzneala. Se prisepe dear d. Jamuleanu la despăgubiri. Ce-i al omului e al omului!

*

Ași mai avea multe de zis în apărarea d-lui Iorga. Dar nu este mai rău surd de cît acela care nu vrea s'audă.

Presa va continua să atace pe d. Iorga pentru că presa e jidovită. Dar publicul nu se lasă păcălit. El va aclama în totd'auna pe d. Iorga și acesta, ori unde va veni—căci autoritatea sa nu va rămînea numai la Văleni,—va fi primit cu strigătul de raliere:

— Teb șebegoim haregh! Jos marsilieza! Trăiască învingătorul lui Văleanu!

Liviu

Inscrierile la școalele primare

Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor, a dat următoarea lămurire pentru părinți și epitropii copiilor.

Legea și regulamentul învățămîntului primar poruncesc următoarele:

Toți copii de romîni sunt datori să învețe carte. Părinții și epitropii sunt datori să dea copii la școala de la vîrsta de 7 ani până la 14 ani împliniți.

Institutorul sau învățătorul n'are voie să scutească pe nici un părinte sau epitrop, ca să nu-și dea copii la școală. Altmintrelea va fi pedepsit cu cea mai mare asprime.

Învățătorul și Primarul, care s'ar încerca să nu treacă în listele de înscriere la școală vreun copil, ori să scrie lucruri neadevărate, se vor pedepsi cu amendă de 25—100 lei.

Părinții și epitropii sunt datori să-și înscrie de bunăvoie copii la școală, dela 25 August până în ziua de 3 Septembre cel mult.

Dacă nu se supun, învățătorii sunt datori să-i înscrie fără să mai întrebe pe nimeni.

Părinții cari au mijloace ca să dea învățătură copiilor acasă sau într'o școală particulară, sau cari voesc să-i înscrie într'o școală din altă circumscripție școlară, sunt datori să arăte aceasta înscrie, între 25 August și 3 Septembrie la școala pentru care le fuseseră înscriși copiii Altmintrelea copiii se vor înscrie fără întrebare.

Părintele care nu și-a trimes din rea voiță sau nepăsare un copil la școală de la 1—5 Septembrie, este pus la o amendă școlară de cîte 30 bani pe zi la sat și de cîte 50 bani pe zi la oraș, chiar dacă copilul a lipsit într'o zi numai de dimineață sau numai după prînz.

Învățătoarele și învățătorii sunt datori să însemneze în condicele de chemare, ori de cîte ori lipsește un copil O lipsire este de jumătate de zi.

Cînd un copil este bolnav, cînd e vreme rea ori este boală grea în casă, ori a murit cineva din ai lui, ori este altă întîmplare mare, părinții sunt datori să vină și să spună învățătorului, ori să-i scrie, ca să nu ție în seamă lipsirea copiilor.

Ministerul instrucțiunii, pedepsește cu amendă pe părinții ai căror copii nu urmează regulat la școală, nici după 6 Septembrie. Cînd se va amenda, se ține seamă de cîte ori a mai fost amendat părintele și pe numărul lipsirilor elevului. La început amenda e de 10 bani de fiecare lipsire de jumătate zi apoi de 20 bani, de 30 bani, de 40 bani și în sfîrșit de 50 bani de fiecare lipsire de jumătate de zi.

Părinții sau epitropii vor plăti o amendă de 2 lei pentru copiii lor, cari au lipsit pentru boală, în cele din urmă luni de școală și nu s'a înfățișat la examen după vacanța de vară, iar dacă copiii nu dau examenul de la sfîrșitul școalei vor plăti o amendă de 15 lei.

Administrația ziarului „Opinia" primește abonamente de vilegiatură cu:

2 lei pe lună *în orice parte a țăreĭ și*

3,50 lei pe lună, *străinătate.*

Litere-Științe-Arte

Ușor și greu.—Sunt curioase unele fenomene literare, în legătură cu diversele „genuri" de producțiune. Bună oară. Cine ar pune la îndoială greutatea de a scrie o... epigramă. Nu se cere decît o singură strofă în 4 versuri, cu o fină trăsătură de ironie; un „atac" personal îmbracat în haina unei frivole malițiosi tăți; o aluziune sarcastică la un defect al cuiva și epigrama e gata.

Cu toate aceste nu e așa. Numai un epigramist poate scrie o epigramă și nimeni altul. Dovada ne-au făcut o încă odată doi din cei mai de seamă poeți ai noștri, străduindu-se unul—d. Duiliu Zamfirescu—prin „Convorbiri literare", celelalt—d. Octavian Goga—să-și trimită săgeți epigramatice, dar isbutînd a găsi numai forma, nu însă și tăria unei epigrame.

In zadar au scris și unul și altul superbe poeme și clasice poezii. Dacă firea lor nu e făcută să „înțepe"—„aiguiser l'épigramme" cum zice Boileau—nu vor reuși nici odată în cel mai modest, dar nu și cel mai ușor gen de literatură.

*

Doamna dr. Ragna Vogt a fost numită „docent" la catedra de psichiatrie la universitatea din Christiania.

In același timp îi s'a încredințat postul de Cerîad fondat de „consulenta a chestiunilor psihiatrise" la ministerul de culte al Danemarcei.

*

Academia de Belle-Arte din Paris a conferit premiul de 2700 franci pentru cea mai bună tratare a temei „Caritatea" domnișoarei Nary, iar domnișoara Bauthine a primit nu de mult premiul de 1000 lei pentru e miniatură.

...Să mai nege d-torul Metchinicoff abundența de talente la femei!...

*

Ca director al galeriei naționale din Berlin va fi numit consilierul de Oe helhäuser Carlsruhe. Se așteaptă însă decretul imperial de numire pentru săptămîna viitoare.

*

La Bayreuth, a debutat în Parsifal tînărul Römer elevul dr. Felix Kraus. Deși el a pus piciorul pe scenă pentru prima oară și este din fire cam stîngaciu, vocea lui bine cultivată și entusiasmul cu care își interpretează rolul îi au asigurat un frumos succes.

*

Academia berlineză de muzică a angajat în toate patru diviziunile, femei ca profesoare. In total sunt angajate zece dame.

*

Ricard Dehmel, care a fost însărcinat cu revizuirea și aranjarea operilor rămase de la Liliencron termină această lucrare peste cîteva zile și pe la începutul lui Septembre manuscrisele lui postume vor apare în volum. S'au găsit mai multe nuvele, schițe și versuri liriec-inedite.

*

Până acum se credea că orașul Werschanski este cel mai friguros ținut al pămîntului. Cu toate acestea pioterul rus Wladimir Bursovo a găsit în satul Matoschkin pe insula Semlja două termometre lăsate de învățatul austriac Höfer în 1872 în timpul voiajului seu de explorare.

Aceste termometre arătau + 15 grade și 70 grade Celsius; deci o schimbare de temperatură de 85 grade; aceasta e punctul pămîntului unde s'a constatat cel mai mare frig.

*

In noua „Bibliotecă populară Sosec" a apărut „Fata Popei", povestiri de I. Dragoslav.

*

In Japonia au fost interzise operile lui Lew Tolstoi pe motivul că ele ar fi corupînd spiritul tinerimei.

Cine ar fi zis că pe tărîmul literar, Japonia oficială va fi atît de aproape de pravoslavnica Rusie autocratică?

*

A apărut No. 7 (Anul IV) al revistei tinere „Viața Romînească" cu următorul sumar:

I. Agîrbiceanu—La nuntă.
Sp. Popescu—Rătăcirea din Stoborăni.
Oreste—Să iertați (poezie).
Const. Hoisescu—Studiu critic asupra industriei petrolului (II—Epoca marei exploatări).
Al. Baltazar—O carte asupra artei în Caucazia.
Jean Bart—Din al douilea jurnal de bord. (Intîlniri în Archipelag).
G. Ibrăileanu—Partidele noastre politice. (Opiniuni ale unui diletant).
Em. Triandafil.—Cronica științ fică (Dirijabilele modern).
Sp. Antonescu—Cronica artistică (Salonul oficial din 1909).
G. Tofan.—Scrisori din Bucovina (Comemorarea lui M. Eminescu în Bucovina).
A. Nour.—Scrisori din Basarabia (Noul comitet de „cenzură romînească" în persoana... lui Madan—Moartea d-lui Pavel Diecescul și existența deplorabilă a „Societății Moldovene din Basarabia).
I. Rusu-Șirianu—Scrisori din Ardeal (Moise Nicioară—Precursorul lui G. Lazăr—Studiul părintelui arhimandrit și Vicar V. Mangra)
I. G. Duca—Cronica externă (Evenimentele din Spania).
A. Mirea—Cronica veselă (Caleidoscop: Congresul literaților).
P. Nicanor & Co.—Miscellanea (Pentru poetul Octavian Goga„—Ideile d-lui Duiliu Zamfirescu—Iar d. N. Iorga.—Dar C. Trandafirescu? „Țara Noastră" și d Duiliu Zamfirescu—Ultima oară).
Recenzii: Al. I. Odobescu, „Meții"; St. O. Iosif. „Tălmăciri"; Alex. Dumas Tatăl „Strigoiul Carpaților"; H ffman „Povestiri fantastice"; I. S. Radu Rosetti „I. Un proces de sacrilegiu la 1836 în Moldova"; II, Cum se căutau moșiile în Moldova la începutul veacului al XIX; M. J.—Henry van Dyke „Le Génie de l'Amerique".—M. C.—J. Bardoux, G. Gîdei, Kinzo Gorai, G. Isambert, G. Louis Jaray, A. Marvaud, Da Motta de San Miguel, P. Quentin Bauchart, M. Revon, A. Tardieu, „Les socialiste à l'étranger". I. N.—P. F. Thomas „L'Education dans la famille".—M. C.—Ct. Paul Renard, „l'Aeronautique".—M. S.
Rrvista revistelor.
Mișcarea intelectuală în străinătate.
Bibliografie. Prețul 2 l i.

Informații

❑ *In cursul lunei viitoare se va constitui o societate pentru exploatarea stațiunei balneare Govora. Se știe de toți că Govora este una din cele mai renumite stațiuni balneare, recunoscută și în străinătate pentru apele ei bine-făcătoare.*

Apele clorosodice iodurate și cele sodice sulfuroase sunt superioare celor din Hall, Aix și Mahadia și sunt suverane în numeroase afecțiuni ca reumatismul, boalele de pele, bolile femeești etc. Această stațiune a fost exploatată de către stat și în mod necomplect și cu toate acestea a adus anul trecut 149 000 lei venit.

Bine înțeles că atunci, cînd o societate, va construi un stabiliment cu băi suficiente, veniturile băilor Govora vor putea fi ușor dublate și triplate. Societatea ce se va constitui va avea un capital de 3 milioane în acțiuni a cîte 500 lei una.

❑ Ședința consiliului de higienă al orașului, care urma să se ție eri după amiază, la orele 4, a fost amînată pentru astă-zi la orele 3 jumătate, de oare-ce d. dr. Sion, sub-directorul general al serviciului sanitar, a telegrafiat că vine să prezideze d-sa acel consiliu.

Să știți că de-acuma dispare febra.

❑ Scăzînd prețul grîului romînesc cu 25—30 bani la chintalul metric, ofertele la bursa de cereale din Budapesta s'au redus în mod simțitor, așa că Miercuri nu s'au vîndut de cît 28.000 chintale metrice.

❑ Eri au părăsit țara, plecînd la Constantinopol, d nii V. Leonescu procuror general pe lîngă Curtea de apel din Iași și Erbiceanu judecător de instrucție pe lîngă tribunalul aceluiaș oraș.

❑ Apropos de măsurile de desinfectare. D. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, a trimes încă o etuvă de desinfectare la Iași și odată cu ea și pe dr-dul Radu, care să conducă măsurile de desinfectare.

Cum s'a făcut, cum nu s'a făcut, din cele trei etuve, care există, nu se întrebuințează de cît tot numai una și desinfectările în întreg orașul nu se fac de cît tot cu o etuvă, celelalte două fiind vechi și deteriorate.

Dar desinfectările cine le face?—Tot oamenii de mai înainte. După-cum ni se spune, dra-dul Radu, care anume pentru aceasta a fost trimes la Iași, n'a fost de cît la o singură desinfectare.

Nu cumva directorul general al serviciului sanitar, a însărcinat și pe numitul d-rand cu cercetări și analize?

❑ Excelenta publicațiune pariziană „Mercure de France" publică un articol intitulat „Eminescu", în care se ocupă de viața și activitatea genialului nostru poet.

Autorul articolului e d. Marcel Montandon.

❑ D. Gh. Săndulescu, prefectul poliției, s'a reîntors eri din concediu, reluîndu-și postul în primire.

❑ In ședința sa de la 24 Iulie a. c., consiliul technic superior a aprobat regulamentul pentru distribuirea apei în orașul Iași.

❑ Sub-comisarul Popovici a fost revocat, iar sub-comisarul Dimitriu, de la comisia disp. I-a, a fost dat judecății consiliului de disciplină,—ambii avînd acuzări grave.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a aprobat facerea de reparațiuni la conservatorul de Muzică și Declamație, din localitate, cerute de direcția școalei.

❑ Aflăm cu plăcere că tînărul Cons. Paladi, fiul concetățeanului nostru d. căp. Paladi, a obținut cu succes diploma de capacitate, cu mare distincțiune, de la școala industrială, secția cursului de electricitate, de la colegiul St. Louis din Liège.

❑ In cursul lunei lunie au fost în Iași 209 nașteri și 193 decese.

❑ D. Const. Manoliu, inspectorul regiunei silvice din Iași, a plecat în concediu de astăzi, 1 August, până la trei Septembre.

Lucrările, în acest interval, vor fi girate de d. sub-inspector Damian.

❑ Astăzi dimineață la ora 10 toți ofițerii din garnizoana locală, eșiți anul acesta, s'au prezentat în mare ținută, d-lui general Lambrino, locțiitorul comandantului corpului IV de armată.

După aceia fiecare din ei, s'au presentat comandanților respectivi de regimente.

❑ D. D. Sachelarie învățător la școala din comuna Cristești, a fost transferat pe ziua de 1 Septembre la postul III din nou înființat la școala din comuna Prisacani.

❑ Pînă în present n'a sosit încă la revizoratul școlar al județului, tabloul cu noile numiri și transferări în județul Iași.

❑ La toamnă, în cursul lunei Septembrie, în urma unei consfătuiri pe care o va ținea I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, cu preoții din localitate, se va pune bazele societății de bine facere și ajutor a preoților „Solidaritatea", la fel cu cea înființată la Galați de I. P. S. S. Mitropolitul, pe cînd era episcop al Dunărei de Jos.

❑ In urma examenului depus, au fost admiși ca elevi bursieri, în liceul militar din Iași și în gimnaziul militar din Craiova, următorii tineri:

In cl. V-a liceul militar Iași

Constantinescu I. Aureliu, Palade G. Emil, Ambrosie Emil, Zigănescu A. Aureliu, Damian D. Dumitru, Praporgescu, C. Gh. și Memet Hacă Amet.

In cl. VII a liceul militar Iași

Mărășescu I. și Thorand Virgiliu.

In clasa I, gimnaziul militar din Craiova

Săveanu N. Gh., Constantinescu M. V., Popescu G. Haralamb, Brătuianu I. I., Drăgănescu I. Amedeu, Tomșa Cezar, Alexe Grigore, Rădulescu C. G. V. Henri-Tarasi A. Barbu, Pop I. Nicolae, Zigănescu M. Nicolae, Martac I. Comst., Sigmireanu E. V. Ioan, Ghenea Al., Popescu Gr. Virgiliu, Cratero A. D., Constantinescu A. Amedeu, Bernaschi I., Petala G. I., Robescu G. Valeriu, Constantinescu L. Leon, Mateescu Victor, Negoiescu G. Gh, Dimitrescu G. I., Fătulescu C. I., Vasiliu N. C., Gheorghiu Andronic, Pușulescu A. C., Bengeanu N. N., Nesteresu G. N, Petrescu-Tocineanu Petre, Basturescu P. Virgiliu, Stușcă I. Gh., Holban P. P., Protopopescu Virgiliu, Sofian N. N., Bărbulescu St. C., Tănăsescu H. Ovidiu, Popescu G. Al., Popescu M. N, Corivan G. Gh., Brătuianu N. Mihai, Filimon I. I., Conta C. Iacob, Popescu N. Al., Negrini P. I., Tăbîrcă S. I., Olteanu Gustav și Stănescu I. Ștefan.

Toți acești elevi se vor prezenta la școlile respective în dimineața zilei de 6 Septembrie.

❑ Eri s'a făcut la societatea comercianților din orașul și județul Iași, alegerea noului comitet.

Au fost eleși: președinte d. Spiridon Isimescu; vice-președ., d. Ion D. Martinescu și Manole Jelescu, casier d. D. Nica, secretar d. Cristea; controlor d. D. Pahițescu, iar d-nii: Gh. Dima, D. Pascu, A. Paveli, I Boldur, Gh. Toma, C. A, Croitoru, I. Constantinescu și D. Ionescu, membri.

Fabrica de SOBE DE TERACOTĂ

Frații MACUROFF

IAȘI.—72 SOSEAUA PACURARI 72 -IASI

Execută Sobe de teracotă jmalțuite în toate colorile

OLANE de ori ce dimensiuni pentru coșuri și drenagiu.

Pentru informațiuni și probe a se adresa la d. Grigore Ichim Frizer str. Lăpușneanu 28 sau direct la fabrică.

Ultime informaţii

❑ *Cercetările şi analizele făcute de cei doui inspectori sanitari, trimeşi la Iaşi, au avut de rezultat constatarea, că toată apa ce alimentează astă-zi oraşul, conţine baccilii tifici.*

❑ Actualminte în Bucureşti există 25 cazuri de febră tifoidă.

La noi, numărul bolnavilor a trecut de 200.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a trimes o circulară către toate organele c. f. r., prin care arată dispoziţiunile relative la trimiterea bolnavilor de la c. f. r., pentru căutarea în spitalele, cu care are direcţia convenţiuni. Acele spitale sunt cele judeţiene şi comunale.

Circulara arată că numai membrii cassei de ajutor au dreptul la căutarea gratuită, în spitale şi aceasta cînd medicul căilor ferate dă aviz înscris. In cazuri de accidente, pentru răniţii care nu sunt membri ai cassei de ajutor şi vor fi trimeşi la spital, se va raporta serviciului medical, pentru a supune cazul direcţiunei generale.

Din judeţul Iaşi, c. f. r. au convenţiuni pentru căutarea bolnavilor, cu următoarele spitale: Azilul de infirmi (Iaşi), spitalul din Bivolari, spitalul din Voineşti, cel din Ungheni şi cel din Podul-Iloaia.

❑ La ministerul de interne se lucrează la întocmirea unei statistici de farmaciile filiale, care funcţionează prin comunele rurale, din judeţe.

❑ In personalul administratorilor de plăşi sunt vacante 30 locuri.

Numirile în locurile vacante se vor face peste cîteva zile, dintre cei cari au reuşit la examenele de administratori de plasă.

❑ Din Odessa ni se comunică că acolo sunt călduri excesive.

Zilnic se semnalează 2—3 cazuri de insolaţie.

❑ Colonia şcolară a celor 40 de eleve din şcoalele primare, care a fost la M-rea Neamtz s'a reîntors aseară în localitate

❑ **Militare.**—D nii maior Arion Broon din regimentul 7 roşiori, maior Raiovici Teodor, de la comandamentul corpului 4 de armată şi ad-torul cl. II Bottez loan, din compania 4 subsistenţă, au primit semnul onorific de aur pentru 25 ani de serviciu.

— D. sub-locot. Alex. Teodori, din regim. 7 roşiori, a fost transferat în regimen. 11 Calaraşi.

— Pe ziua de 1 August a fost trecut în concediu medicul ajutor Grossu Solomon, din regimentul 13 Ştefan-cel-Mare, împlinindu-şi stagiul militar.

— Noii sublocotenenţi, care s'au prezentat astă-zi la regimentul Stefan cel Mare No. 13, au fost repartizaţi, după cum urmează:

Drăgulănescu Eugen la compania I-a, Andrievici Emil comp. II, Radu Eugen comp. III, Bonciu Gh. comp. IV, Munteanu Eduard comp. V, Popovici Gh. comp VI, Dobrovici N. comp. VIII, Popovici Pantelemon comp. IX, Bobulescu Eugen comp. XI şi plutonierul Vişnewschi I. la compania XII.

❑ Epitropia Sf. Spridon a revocat concediile tuturor internilor spitalului central, chemîndu-i la posturile lor, epidemia de febră tifoidă întinzîndu-se mereu.

❑ Prefectul judeţului, d. Gh. Kernbach, s'a reîntors din concediu şi de astă-zi şi-a reluat postul.

❑ Consiliul de război al corpului 4 de armată, va fi convocat la sfîrşitul acestei luni, pentru a judeca mai multe procese.

❑ De la toamnă I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se va interesa de aproape asupra reorganizărei administrărei mănăstirilor din eparchia sa.

❑ Recolta din sudul Basarabiei este ameninţată. Din cauza secetei, porumbul este aproape pierdut. Viile au avut foarte mult să sufere.

❑ Azi după amiază a început să cadă în localitate, o bine făcătoare ploaie, care continuă.

❑ Iată propunerile Camerei de Comerţ din Iaşi, pentru modificarea legei Camerilor de Comerţ, şi industrie:

1) Lărgirea colegiului, admiţînd-se ca contribuabili şi ca alegători toţi comercianţii şi industriaşii de toate categoriile;

2) Membrii Camerilor de Comerţ să fie aleşi pe patru ani;

3) Congresele Camerilor de Comerţ să fie recunoscute prin legi şi deciziile lor să figureze ca ante-proiecte în desbaterile parlamentului;

4) Membrii Camerilor de Comerţ să primească o remuneraţie;

5) Să fie eligibili acei Comercianţi cari au exercitat cel puţin 5 ani comerţul lor şi foştii comercianţi care au fost în comerţ cel puţin timp de 16 ani;

6) Mărimea resortului circomscripţiilor actuale prin reducerea numărului membrilor de la 10 la 6;

7) Să se ataşeze pe lîngă fie care Cameră de Comerţ membri corespondenţi. Aceşti membri vor fi numiţi de fiecare Cameră şi aleşi dintre persoanele cunoscute prin cunoştinţele lor în materie comercială.

❑ Ni se comunică din comuna Erbiceni, că eri după amiază, un incendiu puternic a distrus o gireadă de orzoaică, una maşină de trier, o batoză şi mai mulţi saci plini cu cereale, de pe moşia Spinoasa, proprietatea lui Nesulai Alexandrescu.

Din cercetările făcute la faţa locului de administratorul plăşii, s'a constat că un lucrător de la trier, aruncînd o ţigară în apropiere de gireadă şi bătînd un vînt puternic, a apropiat ţigara de gireada, care a luat foc.

Pagubile sunt de peste 25 mii lei. Recolta precum şi maşinele erau asigurate la Dacia.

❑ Parchetul a fost înştiinţat, că pe teritorul moşiei Budăi, s'a găsit mort în casa pităriei, pe un individ numit Dumitru şi al cărui prenume e necunoscut.

Parchetul a ordonat facerea autopsiei cadavrului pentru a se constata cauza morţii, ordonînd în acelaş timp a se afla şi identitatea lui.

❑ Consisteriul spiritual al Mitropoliei nu va ţinea şedinţă în această lună.

El va fi convocat în primile zile ale lunei Septembrie, cînd va judeca şi procesul preotului Morarasu, din judeţul Botoşani.

❑ Ministerul instrucţiunei a luat dispoziţiunea ca pe ziua de 1 Septembrie numărul şcoalelor de cătun precum şi acela al învăţătorilor să fie mărit.

❑ **Ce e cu congresul studenţesc.**—La un moment, s'a anunţat, că din cauza epidemiei de febră-tifoidă care bîntuie în Iaşi, congresul general al studenţilor care trebuia să se ţie în localitate, în zilele de 15—20 August, se amînă pentru 5 6 Septembrie.

A doua zi chiar, s'a anunţat că congresul se va ţine tot la 15 August, nu însă la Iaşi, ci la Bucureşti.

Aceasta a stîrnit, după cum anunţat, nemulţumiri printre studenţii din Iaşi, întru cît comitetul din Iaşi n'a luat parte la consfătuirea în care s'a luat această din urmă hotărîre.

Acum ni se comunică că hotărîrea de a se strămuta congresul do la Iaşi la Bucureşti, nu este definitivă, de oare-ce în virtutea procesului verbal închiat la 1 lunie a. c. numai toţi membrii ambelor comitete pot să ieie hotărîri valabile.

Din această cauză, ambele comitete, cel din Bucureşti, şi Iaşi au fost convocate pe 5 August la Iaşi, ca să ia o hotărîre definitivă şi valabilă,

❑ Directorul general al serviciului sanitar, d. dr. I. Cantacuzino, a plecat în străinătate.

Natural, e şi timpul să se primble directorul general al serviciului sanitar, mai ales acum cînd cele mai multe oraşe sunt bîntuite de epidemii.

Serviciul sanitar a fost lasat pe mîna d-rului Sion, pe tot timpul cît directorul general se va primbla şi în străinătate.

❑ *După cum am ununţat, d. dr. Sion, sub directorul general al serviciului sanitar, a sosit azi dimineaţă în localitate.*

D. dr. Sion a venit pentru a lua d sa în persoană.. măsuri pentru combaterea febrei tifoide!

La orele 3 şi jumatate consiliul de higienă al oraşului, s'a întrunit sub preşedenţia d-lui dr. Sion.

D-sa a cerut să i se dea lămuriri asupra epidemiei

D. dr. Imervol a dat lămuririle, precum şi „măsurile" ce s'au luat până în prezent.

D. dr. I. Popescu, inspector sanitar, citeşte un raport, asupra epidemiilor din oraş, întocmit de d-sa. Inspectorul sanitar spune că una din cauzele principale ale ivirei tifosului, este varsarea urinei tificilor care pătrunde în apa de consumaţie.

Şedinţa continuă, în clipa cînd punem ziarul sub presă. Mai asistă d-nii P. Kernbach prefectul judeţului, dr. Roşculetz medic primar al jud., P. Fînt naru ajutor de primar, col. dr. Acontz, dr. Negel, dr. Ox, etc.

❑ Nunta vagabondului, celebra scriere a lui Jules Mary, a fost mimodramatizată de actorii teatrului Antoine şi Renaisfrance, şi cinematograful Pathé Frères din grădina Chateau au fleurs ne-o redă astă seară Sîmbătă interpretată la perfectă de zişii actori.

Programul mai cuprinde sujete, comice, teatrale sportive etc. etc., precum: Bietul comisari, Soldaţii petrec, O procesiune religioasă la Viena, Trubadurii fantastici, O partie de şah monstră etc.

Direcţiunea acestui teatru ne roagă să atragem atenţiunea numeroşilor sei vizitatori că conducerea technică s'a reluat de însuşi d. Bottez, aşa că întreaga manipulare a aparatelor este astăzi reîntrată în starea de preciziune demai înainte.

Mîne Duminică Matineu la Circul Sidoli—5 ore p. m. cu preţuri pe jumătate şi mîne seară reprezentaţie obişnuită la Chateau aux fleurs.

Peste cîte-va zile: Aviatorul Latham cercînd a 2-a oară să treacă în zbor Canalul La Manche.

Teodor Stoienescu
Fost procuror de Curte
AVOCAT
Iaşi 17, str. Vechie.
(poarta bisericei Bărboi)

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 1 August

Noul teatru Davila

Bucureşti.—Azi s'a făcut la teatrul liric sfeştania noului teatrului Davila.

De pe la orele 10 dim. numeroşi invitaţi, între care artiştii cei mai de samă literaţi, ziarişti şi numeroase persoane iubitoare de artă se îndreptau voioase spre Teatrul Liric.

Foyerul de sus, care are o înfăţişare minunată este rezervat pentru ceremonia sfeştaniei.

In sală se observă o deosebită animaţie, pe faţa fie-căruia se citeşte dragostea, şi în toate părţile se vede o mişcare de camaraderie. Se urează curaj şi izbîndă.

Alături de Alexandrina Alexandrescu, Maria Voiculescu, Lucia Sturza Doria, Mărioara Giurgia, Olga Culiţă, Luca Tonny Bulandra, Raul Bulfinschy, Ioan Morţun, Niculescu Buzeu, talente recunoscute, care compun compania lirică a noului teatru, iau loc camarazilor dela teatrul Naţional, I. Niculescu, Brezeanu, Petru Liciu, Achil, Vasiliu, etc.

Mai sunt prezenţi d-nii Ghyca inspector ad-tiv, Baron Capri, ing. Bunescu, Jean Teodor, Jules Brun şi alţi ziarişti.

Preotul Adamescu, la 10 şi un sfert oficiază aghiazma după care se serveşte un bufet invitaţilor.

D. Davila ia cuvîntul mulţumind celor prezenţi pentru dragostea ce arată noei instituţii şi adaugă că ei se vor inspira dela lumina tuturor şcolilor literare, nu vor face bisericuţi şi vor juca piese din literatura tuturor popoarelor.

Se va cultiva în noua instituţie toate genurile de artă dramatică şi va da ocazie şi publicului cu punga mai subţire să asiste la îngrijitele lor reprezentaţii.

D-sa adaugă că va face şi turneuri în provincie, avînd până în prezent peste 15 angajamente prin diferite oraşe ale ţărei. Se va face un turneu şi în străinătate, căci mai sunt însă cîte-va milioane de romîni, care să ne înţeleagă.

D. Liciu spune că e îmbucurător faptul că mai ia fiinţă un nou teatru şi urează isbîndă.

D. Emil Nesulau vorbeşte în numele tinerilor autori. Mai vorbeşte apoi d. Emil Fagure.

Tot azi s'au început şi repetiţiile.

In chestia Cretei

Salonic.—In meetingurile ţinute la Ipek şi la Djakova s'a discutat cu aprindere chestiunea Cretană. Se va proceda contra Greciei. In acest caz oraşele Ipek şi Djakova sunt gata a contribui cu 40 mii oameni. In urma ordinului marelui vizir impositul pentru scutirea de serviciu militar pentru mahomedani din Macedonia a fost suprimat.

*

Atna.—Ministrul Turciei a remis guvernului elenic noua notă, declarînd că e neîndestulător răspunsul Greciei cu privire la Creta şi cerînd din nou declaraţii formale din care Grecia ar afirma că nu nutreşte nici o ambiţie asupra Cretei.

*

Salonic.—Toate măsurile au fost luate pentru a se boicota cu începere de mîine vapoarele şi mărfurile grece, cu totul ordinul guvernului, care a ordonat autorităţilor să previe boicotarea.

Rezboiul spano-american

Penon.—In cursul zilei inamicul a deschis în mai multe locuri focul în contra localităţei. Spre înoptat inimicul a înaintat pe plaja din vecinătatea, de unde a început o viguroasă împuşcătură.

*

Madrid.—Toate vasele de rezboi ce compun escadra spaniolă au primit ordinul să meargă la Melilla.

*

Paris.—Se comunică din Madrid, că rifenii au avut la 11 August mai mult de cît la 27 Iulie, cele mai numeroase perderi. Toate posturile marocane au fost prefăcute în ruine. Poliţia indigenă a luat parte la luptă.

Greva la Stockolm

Stokoolm.—Greva generală continuă aci. Ea se întinde în întreaga Suedie.

E temere de o mare foamete, căci lipsesc alimentele.

Panică la Belgrad

Belgrad.—Eri, datorită unui svon alarmant ce s'a răspîndit aci, s'a produs o mare panică.

Svonul constă din aceia că se spunea că în întrevederea Suveranilor s'ar fi hotărît împărţirea Serbiei între: Austro-Ungaria, Romînia şi Bulgaria.

Svonul a făcut ca pe ziua de eri valorile să scadă foarte mult.

Panica continuă la Belgrad.

Desordine

Paris.—Ziarul „Le Matin", află din Bordeaux că Vaporul „Chalon" care a sosit acolo, a adus o ştire că a isbucnit desordine pe coasta de Ivoriu.

Lucrători omoriţi

Constantinopol.—Lîngă Etecmitza, districtul Razlog, în sandjacul Serres, bulgarii Mahomedani au atacat pe 5 lucrători agricoli, care dormeau, socotind că sunt comitagii şi i-au ucis cu lovituri de ciomag.

Comerciant norocos

Bucureşti.—Din Cernăuţi se comunică, că un comerciant sarac, S. Engler, originar din România, a cîştigat lotul cel mare de 200.000 de coroane la loteria austriacă

Moartea capului de revoltă

Ploeşti.—Capul revoltei de săptămîna trecută de la Doftana, Cristea Radu Bobuliu, a murit azi dimineaţă.

Se ştie că el a fost rănit cu ocazia revoltei, de un soldat.

K. und K. Oesterr.—Ungar. Consulat
JASSY

Kundmachung

Mittwoch den 18. | 5. August 1909 aus Anlass des Allerhöchsten Geburtsfestes Seiner Majestät des Kaisers und Königs wird in der hiesigen Katholischen Kathedrale um 10 Uhr V. M. ein feierliches Tedeum abgehalten werden, welchem die P. T. Mitglieder der oesterr.—ungar. Colonie beizuwohnen eingeladen werden.

Specielle Einladungen werden nicht ergehen.

Ein Empfang auf dem Consulate wird nicht stattfinden.

Jassy, am 12. August 1909

Der K. u K. Gerent.

ROCOVICH

De vînzare O VIE situată la Vişan lîngă pepiniera statului.

A se adresa la Biroul „Agentura" din strada Primăriei No. 28 Iaşi.

EUG. HEROVANU
AVOCAT
Strada Golia No. 19

DE VINZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.

A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

✝

Indureraţii: Amalia, Maria şi dr. Negel cu fiica, Costică şi Julietta cu copii, Alisa şi Costică Sava cu fiica, Mitică Paul, d-nu şi d-na Brăescu, cu copii, d-na Anetta Paraschivescu cu copii, d nu şi d-na inginer Cotescu, d-na Clemanna Lippan cu fiul, d-nu şi d-na Marie Zotta, d. colonel C. Lippan, precum şi familiile Murguletz, Mihail, Guriţă Paraschivescu mamă, surori, fraţi, cumnaţi, nepoţi, nepoate, mătuşe, moşi, şi veri, au durerea de a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea iubitei lor.

Catherina Zotta

în etate de 22 ani

Incetată din viaţă după o lungă şi grea suferinţă, eri 31 Iulie ora 6 seara şi vă roagă să bine voiţi a asista la înmormîntarea ce va avea loc Duminică 2 August ora 10 a. m.

Corpul se află depus în capela cimitirului Eternitatea.

Aceasta ţine loc ori cărei invitaţii.

Vila Grierul din Comuna Bucium situată pe dealul Repedea se dă cu chirie în apartamente şi în total, pentru vară; e şi de vînzare. Amatorii a se adresa la d-ra Sculli, vila Grierul.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac**, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

Dr. H. Solomovici
Specializat în clinicele din Berlin — şi Paris —
Pentru boale de:
Nas, gât şi urechi
Consultaţiunile de la 9—11 şi 3—6
Str. Golia 67 (casele camerei de comerţ)
Instalaţiune pentru massaj vibrator electric

CEREŢI PRETUTINDENI
şi consumaţi numai
APELE MINERALE

Numite **DOCHIA, REPEDEA, BAIA** şi **STÎNÇA** analoage, dar *superioare celor de* **VICHY, BORVIZ, GIESSHÜBLER** şi **VITTEL** preparate cu *apă de isvor sterilizată*, lipsită de microbi şi de materii organice, sub controlul permanent al d-lui prof. *D. Cădere* chimist sanitar (expert),

Aceste ape răcoritoare şi plăcute la gust se pot consumna simple, cu lapte saŭ cu vin şi sunt *cele mai igienice şi cele mai eftine.*

Pentru informaţiuni şi comenzi a se adresa la:

„Prima Fabrică de Ape Minerale din Iaşi"
No. 79, Strada Arapu No. 79.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală **7 Milioane** BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Biron de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28 - IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea

la 10 şi 11 August 1909

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare

1/8	Una optime	Lei	8,50
1/4	Un sfert	Lei	17,00
1/2	Una jumătate	Lei	34,00
1	Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară
LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

☛ In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

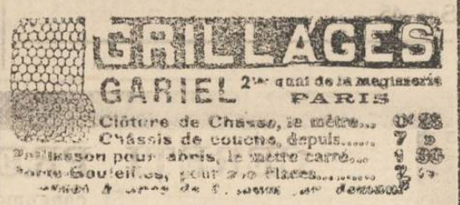

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa întinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,- BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

GRILLAGES 1 m. de haut. le mètre courant 0f 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Gelia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. R. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 788—Marți 4 August 1909

O CONSTATARE

— făcută cu prilejul calomniei debitate de d. G. Gr. Cantacuzino —

Dacă țara noastră nu face progresele reale la cari și timpul și imprejurările o împing, cauza este în existența unei oligarhii aristocrate și înapoiate, care ține în loc evoluția normală a țărei.

S'ar părea absurdă această constatare, cînd e știut că, la noi, această aristocrație e foarte restrînsă și cînd deci înrîurirea ei ar părea prea puțin hotărîtoare; dar, cînd vom lua în vedere, că această clasă socială deține toată proprietatea noastră mare, cînd vom lua în vedere, că este stăpînă pe tot capitalul nostru mobiliar, se va vedea că constatatarea nu este nici de cum deplasată.

De și de fapt, țara e organizată pe baze largi și democrate, de și s-ar părea că forma noastră constituțională dă o egală distribuire de drepturi tuturor, nu e mai puțin adevărat că, observată de aproape, țara noastră are înfățișarea unei piramide, a cărei bază nu este așezată pe pămînt, ci plutește în văzduh, ea fiind răzimată prin vîrful ei de solul care o susține.

Da, o minoritate, vîrful piramidei, sprijină tot edificiul nostru social; pe cînd mulțimea, baza largă a întregei obladuiri sociale, plutește în văzduh, amenințată a fi azvîrlită în fie-care clipă din înălțimea ei.

Se înțelege, că o atare poziție nu poate fi o garanție nici de soliditate nici de durabilitate. Totul se clatină la noi, imediat ce cei cîți-va de la bază își mișcă umerii, totul se preface după ordinele celor de jos. Interesele celor cîți-va prevalează interesele tuturor.

Conștienți de această putere a lor, cei de jos, cari țin pe umerii lor piramida, caută să profite de avantajele situației lor. Nepedepsiți în îndrăzneala lor, tolerați în obrăzniciile lor, îngîmfați și pretențioși, această șleahtă își permite ori-ce. Cuvîntul lor e de multe-ori mai ascultat de cît cuvîntul mulțimei și gestul lor nu odată imitat de această mulțime. Ei nu sunt numai un pedestal periculos siguranței statului, ci sunt un element demoralizator, distrugător al ordinei sociale. Guvernați de sentimente inguste, egoiști și pătimași, ei propagă ura socială prin modul lor de a fi.

Să luăm un ultim gest al unuia din cei mai autorizați reprezentanți ai acestei nobilimi—nababe, care guvernează restul țărei prin averea și un pretins titlu de nobleță imaculată.

D. G. Gr. Cantacuzino își permite a aduce o învinuire unui fost coleg al d-sale de minister, învinuire pe care nu o reazemă pe nici o dovadă. E o insinuare perfidă, pe care o aruncă cu acea ușurință caracteristică oamenilor, cari n-au știut niciodată cum se formează o personalitate stimată, ci au moștenit o personalitate, cum au moștenit și averile lor.

Somat să răspundă, să precizeze mai bine, cine a fost acel coleg al d-sale, care s-a făcut vinovat de a fi traficat cu împămîntenirile, d. G. Gr. Cantacuzino a tăcut, cum sunt obicinuiți să tacă oamenii aceștia, de cîte-ori li s-a cerut să fie la înălțimea insultei pe care au azvîrlit-o...

Cine altul, ne întrebăm, ar fi îndrăznit - dacă n-ar fi fost cel mai bogat om al țărei și reprezentantul cel mai autorizat al nobilimei — să aducă învinuiri fără să le dovedească? Nimeni. In morala oamenilor comuni, un atare act ar fi fost o calomnie odioasă, un act de om netrebnic, o nerușinare ordinară. In morala oligarhiei care ne domină și care, cum spuneam, ține pe umeri tot edificiul nostru social, gestul d-lui G. Gr. Cantacuzino a fost o bravadă. Conștienți că nu ei vor răspunde de atacurile pe cari le aduc, conștienți că nimeni nu i va apuca de piept să le ceară respundere, conștienți că în țara asta, pe care ei o exploatează fără nici un control, fără nici un control va rămîne și insulta pe care o aruncă, și ei bravează!

Dar s-a întîmplat, ca de la un rînd de vreme, opinia noastră publică să se cam deștepte. Vîrful piramidei noastre sociale s-a cam ațocit și celor mulți nu le este teamă că vor fi azvîrliți, dacă cei de jos se vor scutura. A început că vorbele și gesturile oligarhiei noastre să fie supuse discuției, judecății și să li se dea veridicte anumite.

Poate că constatînd aceasta, aristocrația noastră să se fi îndîrjit și să devie și mai arogantă și impertinentă—se poate—dar ceea ce e neîndoios, e că am ajuns să ne convingem că trebuie sfîrșit cu această șleahtă nerușinată.

Trebuie ca o dată, în această țară cu un substrat așa de mare democratic, să se isprăvească cu domnia privilegiilor de clasă. E necesar să nu se mai tolereze ca un om, pe baza că a descins din cine știe ce pretins Rege și că a moștenit o avere oare-care, să-și permită a insulta pe alții, cari au meritul de a fi oamenii operei și gîndirei lor.

Trebuie toți aduși la același făgaș pentru mai binele moral și material al țărei — alt-fel vom vedea cum toate sforțările sunt zădarnice de a duce țara asta la acel progres, la care de mult avea dreptul, dar la care n-a putut ajunge din cauza tocmai a acestei oligarhii nababo-aristocratice.

YSSAY

Exemple frumoase

Am găsit totdeauna excelent sistemul acesta politic, de a se convoca după închiderea fie-cărei sesiuni parlamentare alegătorii în întruniri publice de către deputații lor, pentru a-și da seama în fața lor de modul cum și-au îndeplinit mandatul în timpul acelei sesiuni.

Pe lîngă o achitare conștiincioasă, pe cari aleșii o fac alegătorilor, cari au avut încredere într'înșii și i-au ales deputați — apoi se face prin această procedare, și o politică—căci se aduc la cunoștința alegătorilor toate faptele politice și lucrările importante și se interesează astfel corpul electoral de tot ce are nevoe națiunea.

Frații noștri de peste munți, au acest procedeu de multă vreme, și-l urmează cu sfințenie mai cu seamă de cînd grupul naționalităților din parlament a crescut și a devenit o mare forță politică.

Apoi, pe deputații romîni din Ungaria, îi interesează nu numai chestiunile pur politice ale Ungariei, ci și marea chestiune națională, față cu persecuțiile fără număr ce le îndur din partea Ungurilor.

Astfel cu mare bucurie am luat cunoștință săptămîna trecută de cele două întruniri ținute la Ileanda Mare și la Somcuța mare de deputații romîni sub președinția vrednicului președinte al clubului parlamentar romîn din Buda-Pesta, dr. Teodor Mihal.

Ei bine, aceste întruniri au avut caracterul unor mari meetinguri naționale.

E destul se spune că la Ileanda mare, au asistat 8000 romîni, iar la Somcuța, 10,000, adunați de cercul electoral al acestor ținuturi, pentru ca să ne dăm seama de importanța acestor conferințe și de roadele ce ele pot da.

Ori cît de necesare sunt aceste întruniri pe cari le țin în Ungaria frații noștri,—ce bine ar fi dacă i-am imita și noi. Am face și noi o școală politică alegătorilor mai serioasă și i am interesă mai mult de viața noastră politică Și cît de mare nevoe au de o asemenea școală.

Călătoriile de vară pe C. F. R.

Direcția Căilor Ferate a publicat situația încasărilor pe luna lunie. Din suma de aproape 9 milioane, două milioane și jumătate s'au încasat din transportul călătorilor. Suma este destul de însemnată, ca să vorbim puțin asupra ei. De la 1 lunie, începe la noi sezonul de băi și voiajuri pentru stațiuuile clematerice—și care se sfîrșește la 1 Septembrie; prin urmare trei luni de mare circulație pe căile ferate.

Și cu toate acestea avantagiile făcute de Direcție pentru călători, sunt foarte neînsemnate. In afară de reducerea de 40 la sută care se acordă vizitatorilor băilor și de cîte va trenuri de plăcre cari s'au creiat pentru cîte-va stațiuni clematerice, ca Sinaia, C.-Lung, Ungheni etc.

Călătorii n'au nici un alt avantagiu de natură a-i face să călătorească cît mai mult și să cunoască cît mai bine țara.

Biletele de băi, te fac sclavul localității unde te-ai dus și al distanței pe care o ai de parcurs și la ducere și la întoarcere

Intreruperea călătoriei nu e permisă de cît odată la ducere și altă dată la întoarcere—și nu e valabilă de cît pentru 24 de ore. Așa ca acei cari vor să beneficieze de reducerea făcută, nu pot face și alte călătorii și vizite în alte localități.

Acum un an Direcția, a încercat să facă oare-care avantagii persoanelor cari vor să călătorească în timpul verei pentru a cunoaște localitățile mai frumoase ale țărei—dar încercarea a fost făcută cu atîta sgîrcenie, că n'a reușit.

Ast-fel a înființat așa zisele bilete de abonamente lunare, a căror valoare a socotit o la jumătatea prețului unui abonament de trei luni. Socoteala ar veni pentru toate liniile la vr'o 180 lei cl. I-a, 140 lei cl. II și 92 lei cl. III.

Dar nimeni nu s'a grăbit să profite de această aparentă reducere, de oare-ce a fost prea scumpă—căci numai admițind că nu te ai da jos din tren o lună de zile întreagă ai putea avea vr'un profit de pe urma acestui abonament lunar. Dacă prețul s'ar fi fixat la 80 lei cl. I, 60 cl II și 40 cl. III—multe persoane ar fi preferat să-și ia cîte un asemenea abonament și în cursul unei luni de băi sau vilegiatură, și-ar fi permis să visiteze și alte localități din țară.

Afară de aceasta, Direcția a mai înființat și biletele așa zise cu cercuit,—cu dreptul de a te întoarce tot la localitatea de unde ai plecat făcînd un cercuit de localități ce vrei să vizitezi.

Dar și prețul acestor bilete socotit pe kilometru de distanțe a fost socotit foarte scump și anume:

6 bani de kilometru cl. I
4 „ „ „ cl. II
2.65 „ „ cl. III

Ceia ce înseamnă o mică reducere, iar nu o încurajare de călătorie.

Dacă s'ar face abonamente de 8, 15 și 30 zile, cu prețuri foarte reduse, bilete de cercuit cu reducere de 50 la sută cum sunt în străinătate, atunci numărul călătorilor de vară ar fi cu mult mai mare și încasările căilor ferate în timpul verei ar întrece cu mult cele 2 jum. milioane încasate în luna lunie și cari cu siguranță în lulie trec de 3 milioane—iar mulți bani s'ar vărsa în țara noastră în loc să se verse în alte țări.

EXTERNE.

Anglia și evenimentele din Persia

Tot Anglia rămîne țara care dă nota dominantă în politica externă.

Declarațiile ministrului Iswolsky, făcute ziarului „Daily Telegraph" la Cowes, cu ocasia intrevederei dintre Regele Eduard și Țarul Nicolae, invederează în deajuns lucrul acesta.

Ministrul Rusiei a fost forțat să declare presei engleze, pentru ca apoi telegraful să ducă în toate părțile lumei declarațiile sale, că Rusia cu are nici o intenție sau scop în Persia, în afară de a potoli o mișcare revoluționară, care poate periclita însăși existența Statului Persan.

Se știe că amesticul prea pronunțat al Rusiei în Persia, a dat mult de vorbă presei Europene, și în deosebi presei Engleze, care nu privea cu ochi buni înrîurirea pe care imperiul Moscovit voia să o aibă în acest Regat. Anglia, ale cărei Indii nu sunt departe de Persia nu putea admite amestecul acesta prea cuceritor al Rusiei și a intervenit pentru micșorarea lui.

Datorită Angliei, armata rusească, a început să bată în retragere, și revoluționarii Persani n'au mai găsit împotrivirea tunurilor și cavaleriei Ruseşti pînă în cele din urmă.

Atîta timp cît Șahul Persiei, a recurs la sprijinul armatei ruseşti pentru stabirea ordinei în Capitala Regatului seu, Anglia a stat nepăsătoare, ba încă a aprobat restabilirea ordinei în acest Stat, prin ajutorul unui Stat străin.

Cînd însă Șahul s'a dat cu totul de partea Rusiei, cînd locuința sa a devenit în cele din urmă ambasada Rusească din Teheran, nepăsarea Angliei n'a mai putut dura. Și alături de patrioții Persani, cari vedeau în atitudinea Șahului lor o vădită intențiune de a rusifica Persia—Anglia a pus piciorul în prag. A considerat amestecul Rusiei că depășește limitele pe cari pacea lumei le reclamă. Și armata rusească a pus jos armele și a lăsat să triumfe causa revoluționară.

Dar și acest triumf a fost tot în conformitate cu starea de lucruri dorită și voită de Anglia. Nu regimul sau sistemul politic al Statului trebuia schimbat — ci omul, care prin conduita sa adusese această stare de lucruri îngrijitoare.

Șahul trebuia detronat, dar Regatul menținut și iată că în locul tatălui care abdică sub presiunea mișcărei revoluționare, fiul seu se urcă pe tron, înconjurat de o regență liberă și constituțională.

Șahul a murit! Trăiască Șahul; acesta a fost strigătul care a resunat în Teheran în ziua abdicărei,—și Angliea a fost cea dintăi care a constatat cu bucurie triumful ideilor și voinței sale.

De alt-fel nu e greu de văzut că tot ce se face în lumea aceasta de la o vreme încoace, depinde în mare parte de gestul Regatului Britanic. Anglia a voit resboiul dintre Rusia și Japonia—și încurajerile și înlesnirile pe care le-a făcut japonezilor în tot timpul luptelor din Manciuria și de pe mare—dovedește cu prisosință aceasta.

Rusia trebuia îngenunchiată pentru cel puțin un sfert de veac, în fața lumei — și a fost. De ce? Pentru că între altele prea se crease legenda că rivalizează ca putere maritimă, alături cu Anglia.

Dar starea actuală de lucruri din Turcia, cui se datorește, de cît Angliei?

Cînd Sultanul Abdul Hamid, ajunsese să dee de rîpă statul — junii turci încurajați de Anglia, au reușit să obțină Constituția. Regimul politic actual din imperiul Otoman, se datorește în mare parte sprijinului moral și sfatului înțelept al politicei engleze din Turcia.

De aceia cu drept cuvînt am spus că Anglia dă azi nota hotărîtoare în politica internațională și nici un alt stat nu se poate egala cu dînsa.

Evenimentele din Creta, cu energica notă Turcească, ne va fi încă o dovadă că tot voința Angliei are să triumfe.

Anglia vrea ca Grecia să nu obțină Creta,—și nu o va obține, cu tot sprijinul pe care Germania și Rusia voește să i-'l dea.

Dificultățile din Creta vor fi aranjate numai după voința și satisfacția Angliei.

OAMENI ȘI LUCRURI

VINĂ ȘI PEDEAPSĂ

Cei doi șefi ai partidului „naționalist,—ori naționalist democrat" ca să le facem plăcere—sunt în momentul de față vrednici de compătimire. Victime ale unei cabale, sau cel puțin a unei exagerări, apelează acum la diferite ziare ale *altor* partide pentru a obținea dezminţiri, rectificări sau în termeni clasici „restabilirea adevărului". La ce ar servi, într'adevăr, protestările sau dezminţirile organului *lor* propriu cetit numai de foarte puțini oameni cuminți?

E vorba despre acel faimos incident petrecut la Vălenii de Munte unde *știm* că a fost bătut ori atăcat restauratorul Văleanu; știm—pentru că au scris ziarele și au relatat întîmplarea cu un lux de amănunte. D nii Iorga și Cuza însă, plus cei 40 de... mucenici, sau auditori ai cursurilor de vară, dezmint faptul, ei dezmint că l'ar fi atins ori lovit pe Văleanu, dezmint cu zgomot, cu jurăminte, cu lacrimi și cu sînge, dar ziarele nu vor să le înregistreze desminţirea și acum eroii afacerii au anunțat că au... intentat procese de calomnie ziarelor, cu speranța poate că vor obținea sume grase, cum a obținut un faimos partizan al lor meșter în atari.. combinații.

Pînă la D-zeu, însă, sfinții te omoară. Pînă să obțină—dacă vor obținea—de la justiția țării înserarea rectificării și „despăgubiri" ei n'au de cît să rabde și să sufere în calitatea lor de victime, să guste acum și ei din otrava din care cu atîta abundență și cu atîta cinizm au dat altora să guste. Să redeschidă colecția „Neamului", o arhivă uriașă de născociri, de insinuări și de calomnii începînd cu acea faimoasă campanie în contra „justiției venale", a acelei justiții cu ale cărei fulgere amenință acum ziarele care nu vor, care nu trebuie să vroiască a le adăposti rectificările. Ținut-au *ei* oare să informeze riguros exact opinia publică?

In ce împrejurări au respectat o și s'au arătat scrupuloși față de dînsa? Oare d. N. Iorga în celebrele-i notițe neiscălite? Oare d. Cuza în prelegerile-i de economie politică la Universitate?

De aceea e foarte bine că întîmplarea sau „cazul Văleanu" le-a dat puțin impresia realității, impresia amărăciunei resimțite cînd ești victima unei calomnii pe care n'o poți nici birui, nici risipi. Numai suferind, vor crede ce sufăr alții pe care i maltratează cu atîta sînge rece. Și ca să vorbim în limba pe care apostolii o vorbesc între dînșii, dar nu îngăduie s'o vorbească alții: „on est toujours puni par où l'on a pêché".

Rodion

Un savant antifemenist

Conferința lui Metschnikof.—Savantul asediat. — Curagiul convingerilor sale.—Femeile care tac.—Ei și ele.—Femeile în artă. — Evoluție incomplectă. — Femeia în știință și în muzică.—Arta culinară.

In timpul ultimei sale șederi în St. Petersburg, celebrul profesor rus Metschnikoff își aminti într'o conversație avută su un scriitor un episod, care avusese loc la Moscova cu ocazia congresului internațional de naturaliști.

La acest congres lua parte și Metschnikoff; în ziua cînd termină lucrările din secția sa, el se văzu înconjurat de un grup de congresiști: femeile doctorese cari discutau asupra femenismului.

Succesorul lui Pasteur, evită diplomaticește această temă, și multă vreme nu luă parte la discuție.

— Știți că nu sunt politician, declară Metschnikoff, și mă tem să ating ast-fel de teme.

Dar femeile insistară și profesorul cedă.

*

— Bine—spuse el surizînd—aveți să stați liniștite și n'aveți să-mi rîdeți în nas. Și mai ales n'aveți să mă întrerupeți?

Sgomotul încetă și Metschnikoff începe:

— Incep prin argumentele principale ale femeniștilor. Ei spun că femeile s'au resignat până acum în rolul lor față de barbați numai fiind-că sclavia seculară a omorît în femee ori ce facultate. Mîna brutală a bărbatului—stăpîn brutal—a înlăturat femeia de la ramurile activității publice, și a înstrăinat'o de orice muncă intelectuală superioară și cu o abilitate ingenioasă a reușit să facă pe femeie resignată subordonației, devenind o păpușă a bărbatului și nimic mai mult.

Și se pare că inteligența noastră e atrofiată, capacitățile noastre evaporate, facultățile noastre dispărute.

Ast-fel ne vorbesc ei și adaugă: dacă s'ar da femeilor posibilitatea de a lucra și de a lua parte la viața publică și intelectuală, ar putea și ea să-și creeze și desvolte facultăți cu cari ar întrece poate pe a vechilor lor „stăpîni"—bărbatul.

*

Bine, să admitem aceasta, dar și să fim de acord cu femeile doctere—ambele mele interlocutoare—nu pot încă sta în branșa lor pe același picior cu colegii lor bărbați doctori, fiind-că știința medicală a fost de lungă vreme interzisă femeilor și acum progresul lor e mai încet.

Dar să luăm alte domenii spre exemplu musica! „Mîna brutală a bărbatului" n'a interzis, nici odată acest domeniu femeei, mai mult încă fie-care dintre dînsii au încurajat de obiceiu la soția, fiicele sale în această „fermecătoare ocupație".

Ei bine? sunt oare mai mulți maiștri ai musicei în rîndul femeilor? Se găsesc oare mari talente musicale printre ele i sunt oare compositori? Vă rog, doamnelo mele spuneți-mi și mie numele lor;

*

O mică pauză; fiecare damă din auditeriu se pitește să nu răspundă.

Profesorul continuă. Dar în domeniul picturei? Cînd; cum și cine oare dintre „brutalii stăpîni" a interzis femeilor de a se perfecționa în arta frumoasele culori și de a produce peisagii, scene în diferite genuri etc.? Nimeni încă. Și aci ca și în domeniul musicei noi vedem a-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 3 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 10 și 11 August 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și pănă acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8 50

eiași dorință, aceiași încurajare.

Ei bine? sunt oare pictori printre femei? unde sunt Rafaelii, Leonardii, Brisuloffii etc. din rîndurile lor? Vă rog, doamnele mele, spuneți-mi și mie numele lor!

Mică pausă. Fie-care se pitește par'că n'ar fi auzit întrebarea indiscretă.

Metschnikoff continuă: Acelaș lucru e cu sculptura. Acest terem asemenea n'a fost interzis femeilor; nimeni nu le a împiedicat de a modela și de a produce.

Ei bine? unde e vr'un Phidias, vr'un Antokolski din rîndurile lor? Unde sunt în fine talentele creatorii, temperamentele obicinuite lucrînd în această direcție? Nu sunt!

*

Dar la ce bun am vorbi? Am luat pănă acum domenii mai ales profesiunii superioare care împreună n'a putut reuni un grup așa de mare de femei și deci misșerează lipsurile lor.

Dar să luăm o sferă de activitate, care de multă vreme e consacrată ca un fel de domeniu particular femeei: voiu să vorbesc de arta culinară, de preparațiunea alimentelor. După cît mi se pare, nici e dată barbatul n'a interzis femeei de a face, de a combina și a găti bucate! In astfel de condițiuni îmi pare că femeile ar fi trebuit să parvină la cea mai înaltă treaptă a virtuosității în această branșă. Ei bine! dacă vroiu să am un bun prînz eu mă adresez unui bucătar și nu unei bucătărese.

*

Efectul acestor cuvinte fu extra-ordinar. Auditoarele interlecate, fără nici un sprijin, rupseră cercul și nu găsiră cuvinte spre a respunde.

— Nu fac vre-o diferențiare,—continuă Metschnikoff, nu mă adîncesc în anatomie nu cîtăresc creerul și nu număr circonvoluțiunile pentru a nu cădea în hypotesa insuficienței creerului la femei.

Eu fac numai niște simple observații și...îmi i-au tălpășiș. Z cînd acestea și Metschn koff se făcu cu cochetărie un gest de plecare. Conferența se sfîrșise.

*

La această discuțiune luă parte și un medic din Odessa G. L. Gar.

Colegele sale, femeile, se întoarseră la dînsul?—Pentru ce taci!

Pentru ce nu îi respunzi? dovedește-i, discută chestiunea cu el! Lucrul nu poate rămînea fără răspuns.

— Metschnicoff se întoarse.—Acordul final! E cea mai interesantă parte a musicei. Prin aceasta mă scandalizați de-abinele.

Cine sînteți oare că recurgeți la un sprijin! și încă la acel al unui bărbat?

Rîsul fu iarăși general și auditoriul recapătîndu-și buna dispoziție, plecară cu toții în primblare și Metschnikoff amintind acest episod după doispre-zece ani, mai spuse.

— Da, da, nu m'am schimbat părerea. Cînd am nevoe de un bun dinen mă adresez unui bucătar și nu unei bucătărese.

Cuvintele lui Metschnicoff răsunau mai mult ca o epigramă humoristică la adresa neastîmpăratelor sale colege, dar argumentele sale sunt departe de a fi irefutabile. Se știe că femeiei prin menirea ei de mamă și prin ocupațiunile atît de delicate și complicate se implică această misiune, cît și prin ocupațiunile casnice atît de diverse și numerosse spre care a fost îndrumată de milenii, a fost împiedicată a-și desvolta și perfecționa talentele.

Cu toate acestea dacă geniile omenirei n'au eșit din rîndurile femeilor, talentele nu au lipsit nici-o dată între ele.

In special pe tărîmul literaturei femeia își face apariția încă din antichitate prin versurile sărbătoritei poete „Safo" ea își urmează apoi cu anevoe calea înainte de alungul evului mediu și astăzi liberată *în parte* numai de lanțurile prejudiciilor ea îmbogățește literaturile cu poete și scriitoare de talent.

Numele scriitoarelor mult apreciate că Grazzia Deledda, Matilda Serao Ellen Key pe tărîmul literaturei precum și numele glorios al d-nei Curie pe tărîmul științei, sunt o dovadă destul de vie a ușur nței argumentelor marelui profesor. Cuvintele sale rămîn numai o blagă humoristică la adresa neastîmpăratelor sale colege în ale științei profesionale.

„Opinia" la HUȘI

Corresp. particulară a ziarului „Opinia)"

Pentru prietenii d-rului Lupu.— Ori cine a urmărit o parte din presa noastră a văzut că energicul (?) d. primar de Ilfov N. Lupu, a fost eliva timp subiectul de discuțiune în coloanele ziarelor. Presa liberală, în special „Viitorul", caută să-l ridice în slava cerului pentru activitatea și energia desfășurată cu ocaziunea unor infecțiuni prin județ, iar cea conservatoare căutînd să dea justă apreciere a acestei activități. Că, chestiunea cu porumbul stricat a unui d. Anoegnostiade și alte fapte, au fost denaturate și speculate cu doba mare de numitul dr. nu ne miră de loc pe noi cei din de la Hași care am avut nenorocul să-l avem prefect, căci îl cunoaștem bine și știm ce-i poate pelea.

Il cunoaștem în deajuns reaua credință lipsa de bun simț și de caracter, acțiunea brutală, samavolnică și aplicarea legilor etc. etc.

Alătari toate însă cu o putere de reclamă favorabilă sie-și personal cum credem că nimeni în țara romînească n'are îndeăsneala—ca să nu zicem alt-fel—să și-o facă.

Adică dacă aici în localitate pamfletul „Sfatul Poporului" îl făsea pe vremuri „Prefectul țaranilor, fiu al poporului, cel mai iubitor de neam, steaua Moldovei, speranța tineretului moldovean", îi publisa ode de ocasie numindu-l „Voevod al țaranilor" și continuă și astă-zi cu laudele, de ce nu s'ar fi găsit și în București gazete a la „Viitorul", „Voința" și chiar „Secolul" care să-i adusă osanale? E așa de ușor să-ți dicteri singur laudele! Norocul cel mare este însă că modul de a lucra al d-rului Lupu n'a făcut școală în țară, ci numai vre-o doi, trei ciraci și aceștia la Huși, căci alt-fel lucrurile în biata țară ar fi mers de a îndoasele, „Voința" și „Viitorul" n'ar mai fi publicat atunci de cît procese-verbale de contravenție, încheiate arendașilor și proprietarilor, pentru alimentație proastă a țăranilor, iar la vitrina „Independenței" ai fi văzut în locul publicațiunilor de actualitate numai puțini cu brînză și murături stricate!?

Ce ideal pentru dr. Lupu...

Dar după cum spuneam pe noi nu ne mai miră acțiunea d-rului Lupu continuată și la județul de Ilfov, după mentalitatea lui și nici chiar răbdarea celor din fruntea administrației acelui județ d'a înghiți mereu o activitate în sunet de dobe care satură dela o vreme—asta dovedește că ce-i d'acolo au un bun stomah, atît.

Ne pare rău însă cînd vedem că ziarele noastre și chiar cele liberale se pretează la piruetele numitului dr. Oare crede „Viitorul", „Voința" și „Secolul" că în toată țara romînească numai un singur dr. primar își face datoria? Acel de Ilfov? De sigur că nu, ci sunt mulți de tot, ne place să credem; dar aceștia își fac dateria pe tăcute, sunt modești, își văd de treabă cu conștiința împăcată că-și servesc țara, iar nu de reclama pe care o întrebuințează numai magaziile în desfacere totală și cele cumarfă proastă!?

Nu cumve oare presa liberală crede pe dr. Lupu cum crede și „Sfatul Poporului de la Hași? Ori poate îl crede savant, sau cu principii înaintate, ori naționalist infocat, iubitor al poporului, antisemit?

Ca să fim drepți vom spune că credința noastră este că nici chiar „Viitorul" nu este de părere să se acorde d-rului Lupu titlul de „Voivod al țaranilor" sau savant; crede însă celelalte

Ei, asum pentru că noi ceștia de la Hași cunoaștem bine omul, să discutăm pe celelalte.

Da, dr. Lupu trecea și la noi, cînd a venit ca prefect, ca făcînd parte din gruparea socialistă; și a dovedit'o aceasta mai în urmă cînd a împărțit fără voia arendașului (!!) la locuitori în arendă, moșiile Răducăneni și Pogănești—căci omul era socialist (?!)—și alte fapte în alte multe ocasiuni; s'a dezis însă atunci cînd tot ca prefect rupea oamenilor hotărîri judecătorești investite cu titlul executoriu dat în numele Regelui și cînd iarăși ca să-și arăte puterea amenința pe unele părți cu judecarea proceselor dintre ele ca să-și retragă acțiunea! Nici cel mai vajnic reacționar, n'ar fi făcut așa ceva căci drepturile cîștigate sunt sfinte pentru toți ca și legele care trebuesc respectate de toți.

Da, d-rul Lupu mai e și un naționalist infocat, dar dacă acest naționalism constă numai în aceia că la serbări naționale, cum a fost acea de la 10 Maiu 1908 elevii gimnaziului să fie puși a striga la retragerea cu torți „trăiassă dr. Lupu", Neculai Iorga, A. C. Cuza; în loc de trăiască Regele, tac și nu mai zic nimic.

Iubitor al țaranilor? Cine e mai mare ca el? Cu toate acestea cînd părintelui său, preotul Lupu din Arsura, i s'a furat 2 boi, pe cînd era prefect, n'a ezitat un moment și în dragostea lui cea mare pentru *opincă* a trimis jandarmii la fața locului, care au bătut o mulțime de țărani din satul său și cele de prin prejur pe simple presupuneri, ca să iasă boii, căci toate ca toate, pănă însă aicea era cu dragostea!! Cu toate acestea părintele a rămas fără boi și iubiții țărani cu vînătăi pe spate.

D'apoi antisemit? Beții evrei erau prădați; Poliția nu făcea altă de cît procese-verbale de contravenție, căci așa era ordinul și deșteptul și energicul Poliței Teodoru—toți funcționarii lui Lupu fiind deștepți și energicii—executa, nu discuta.

Ajunsese oamenii să facă rugăciuni la sinagogă ca de molimă, căci, dă, numai unu-i singur librarului Brohman i se făcuse 25 Procese de contravenție în interval de o lună și jumătate.

Cu toate aceste cînd vestita Banca Hașului, unde era prezident prefectul Lupu, a avut nevoe să depună o garanție la Schroederer pentru a lua colectura de bilete de loterie, la cine credeți că s'a adresat prezedentele? In tot cazul nu la casa de fier a băncei care era goală—consiliul de administrație, avînd grijă a plasa capitalul între membri și prietenii—ci la un bancher evreu din cei prigoniți cam țanțoș, însă cu cîtă plosoneală cu cîte rugăciuni și cu cîte făgăduieli!!... Antisemitism, nu șagă.

Acum dacă dr. Lupu se pune pe el înaintea interesului general dacă savant nu e, dacă om de principii nu e, sau dacă le are ele variază după interes ca barometrul după vreme atunci ce e? Ar putea presa liberală să ne o spue? Ne îndoim, In cazul acesta sa le-o spunem noi Husenii.

Toată activitatea trîmbițată a acestui om nu-l arată ca un desăvîrșit tip al farsorului care are o singură ambiție, aceea de-a parveni. Principii s'au credințe, ideal de om tînăr cu suflet curat, toate sunt mofturi la el; cu ele însă se servește acest om pentru a arata că e cine-va. Și cînd mergem mai departe a'l studia în cele lalte manifestări sufletești a lui, vom putea spune oamenilor noștri de știință că ar putea găsi în el un tip patologic excelent de studiat sub multe raporturi.

Dar pînă una alta vedem că acest dr. Lupu are noroc, căci dacă la Huși a găsit sat fără cîini și și a făcut de cap, prin toleranță, începem a crede că și Bucureștiul nu e departe de noi.

Va veni însă o vreme, poate nu tărzie, cînd se vor descrie multe juvaeruri de trecerea d-rului Primar de Ilfov pe la prefectura de Fălciu, Javaeruri care vor decepționa mult pe susținătorii de azi a-i lui și chiar pe acest Voevod de comedie bufă a țaranilor.

Atunci se va ști cine a avut dreptate noi sau d-nul Lupu. Da atunci proverbul romînesc care zice „Lauda de sine nu miroase bine" va mai primi o consfințire, pînă atunci pînă va veni vremea, nițică răbdare stea a Moldovei !!! ??

Litere-Științe-Arte

In vacanță.—Nu e lucru ușor să încerci și mai cu seamă să isbutești a ținea în curent pe cetitori, cu ceea ce se petrece, mai nou, pe tarîmul activității literare. Pentru simplul motiv că nu se petrece nimic sau aproape nimic. Aproape toate publicațiile periodice își suspendă apariția; o parte din ele scot numere duble, fie înainte, fie după vacanță. Iar acele reviste care socot mai prejos de demnitatea lor de a uza de motivul vacanței, se folosesc de... licența pe care le-o acordă aceste luni de căldură și ne rezervă numere speciale care miroase cît de colo a vacanță. Am avut odată mai mult această impresiune răsfoind cel mai nou număr al revistei iașane „Viața Romînească". Ce sumar palid și ce abundență de... umplutură!

Mărturisim că interesanta publicațiune iașană nu ne a prea obișnuit cu asemenea surprize și nu vrem să dăm crezămînt zvonului că în rîndurile colaboratorilor numeroși ai revistei s'ar fi format goluri importante. Inchinăm mai curînd a crede că e un număr de vacanță și că cele viitoare ne vor recompensa.

*

Luîndu-se spiritele la Barcelona congresul experantist internațional se va ținea tot în acest oraș și tot la data anunțată între 5 și 9 Septembrie.

*

Statul Washington a pus în vigoare o lege care obligă porechile cari vor să se căsătorească să se supue unui examen medical care să stabilească dacă sunt teferi și sănătoși.

Bărbații în ori și care vîrstă trebuie să se supue acestui examen, femaile mai în vîrstă de 45 ani sunt scutite de examenul medical.

Zece perechi s'au prezentat la City-Hall și opt au fost căsătorite, medicul declarînd că-s teferi la minte și la trup. Celelalte două n'au voit să se supue examenului și s'au dus să se căsătorească în Columbia engleză unde nu e consiliu de revizie.

Informații

Convorbire cu d. dr. Sion. — D. dr. Sion, sub-directorul serviciului sanitar, a fost, după cum am anunțat Sîmbătă în Iași, interesîndu-se de mersul febreitifoide, iar seara a plecat în Capitală.

Intr'o convorbire, pe care un redactor al nostru a avut'o cu d. dr. Sion,—sub-directorul general al serviciului sanitar a declarat că nu i se pare că epidemia prezintă un caracter mai grav, de cît în alți ani și că s'a făcut prea multă alarmă.

— *Și s'a făcut bine că s'a făcut alarmă, a zis d. dr. Sion, mai ales de către presă, căci s'au mai deschis ochii populațiunei și chiar medicilor.*

„Nu zic,—spunea d. dr. Sion, că medicii din localitate nu și-au făcut datoria, —dar cred că puteau face și mai mult. Dovadă că epidemia nu e așa de grozavă, cum s'a spus, e mortalitatea mică. De la începutul epidemiei și pînă astă-zi, au murit de febră-tifoidă, vre-o 20, ceea-ce ar veni 8 la sută.

Cu toate acestea, a continuat d. dr. Sion, populația e amenințată.

Intrebat dacă se vor lua măsuri extraordinare,—căci era vorba că,—din cauză că toată apa din oraș e contaminată, și singura apă bună de băut e cea dela Repedea, — să se aducă apa de la Repedea,—d. dr. Sion a spus:

— *Măsuri extra-ordinare s'ar putea lua, dar din cauza lipsei de mijloace bănești ele nu pot fi luate. Administrația comunală a promis, totuși, tot concursul serviciului sanitar local. Am recomandat în primul loc un riguros control asupra distribuției apei și asupra latrinelor, și în acelaș timp să se ia riguroase măsuri pentru izolare.*

Asupra duratei epidemiei, sub-directorul general al serviciului sanitar, a zis:

— *N'ași putea preciza nimic, cît va mai dura epidemia; se poate întîmpla să dureze încă cîte-va luni de zile.*

Cerînd d-lui dr. Sion să ne pună la dispoziție raportul cetit de d. dr. Popescu, inspector sanitar, în ședința de Sîmbătă a consiliului de higienă, raport care cuprinde cercetările asupra cauzelor epidemiei, precum și mersul ei și în acelaș timp prevede și situația pentru viitor,—sub-directorul general ne-a spus că acest raport, împreună cu acel al d-lui dr. Bușilă, vor fi publicate oficial peste cîte-va zile și pe cari d. dr. Sion, a promis a le trimete, spre publicare, și „Opiniei".

❑ D. Alex. A. Bădăreu s'a reîntors eri în localitate, cu trenul de 3 p. m., venind din Paris.

❑ D. medic lt-colonel Palauz, medicul șef al spitalului militar, va pleca mîine, împreună cu ofițerii superiori, în călătorie de stat major, și se va reîntoarce în localitate la 25 August.

❑ D. dr. Sion, sub-directorul serviciului sanitar, care a fost Sîmbătă în Iași, împreună cu cei doi inspectori sanitari, d-nii d-ri Slătineanu și Popescu, au plecat Sîmbătă seara la București.

Cei doi inspectori sanitari se vor reîntoarce în Iași, peste patru zile.

❑ Mercuri se va ținea la prefectura de județ licitație publică pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reparații și complectări la cantoanele de pe șoselele naționale din județ.

❑ D. dr. D. A. Teodoru, secretarul general al ministerului Cultelor, va sosi mîine la M-rea Neamț.

❑ La M-rea Neamț și la Slănic a plouat două zile.

Timpul e răcoros.

❑ In ziua de 15 August a. c. se va oficia, cu o deosebită solemnitate, ca în toți anii, hramul bisericei de la schitul „Tărîța", din dealul Răpedea, pendinte de Epitropia Sf. Spridon.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, Egumenul bis. Sf. Spridon și de mai mulți preoți.

❑ Regimentul 7 roșiori din localitate va lua parte la manevrele diviziei a 6-a, care vor avea loc în județul Tecuci, între 19—30 August.

Regimentul va pleca din Iași în ziua de 18 August.

Regimentul Ștefan-cel-Mare No. 13 și batalionul 4 de vînători vor face manevre între 10 și 20 August.

❑ In urma hotărîrei comisiunei de judecată, învățătorul C. Lovronschi, din comuna Tureatca, județul Dorohoi, a fost permutat la comuna Avrămeni.

❑ Ni se scrie din Brăila că și acolo epidemia de febră-tifoidă a luat proporții mari. In spital sunt internați 22 bolnavi de febră-tifoidă.

Cîte-va cazuri au fost constatate printre soldații regimentului 3 artilerie.

❑ Din Dalmația, din Croația și din Fiume vin cereri mari pentru grîu romînesc.

Morile din Dalmația mai ales, epuisînd întreg stocul lor de grîu, fac cereri presante pentru cantități enorme cari să le fie suficiente pe 3—4 luni măcar.

❑ Aflăm că d. R. Catargi a pus în circulație un automobil de închiriat.

Doritorii se pot adresa d-sale, la hotel Binder.

❑ D. maior dr. N. Vicol, șeful clinicei chirurgicale de la spitalul militar, a obținut o prelungire de concediu.

❑ Budapesti Hirlap de azi anunță că un număr oare-care de capitaliști romîni prevăzînd apropriatul faliment al băilor de la Tușnad, stau la pîndă ca să cumpere aceste băi.

Acești capitaliști ar fi din București, Ploești și Brașov, precum și banca Albina din Sibiu.

❑ D. C. B. Penel, care se află la M rea Neamț, pleacă pentru cîteva zile la Slănic, iar la 28 August se va duce la București, pentru o lună de zile, fiind chemat de d. prof. dr. Marinescu, spre a'i face niște injecții cu o substanță nouă, pe care o comandat'o anume pentru pacient, de la Paris.

De alt-minteri, d. Penel se află bine.

DIVERSE

— D. Mihai Teodorescu, licențiat în drept de la Universitatea noastră, s'a înscris în baroul local și a depus azi legiuitul jurămînt.

— Printre rîmătorii din Podul-Iloae s'a declarat pneumonia infecțioasă.

— La secția I-a a fost arestat individul Ion Irimescu, care trăgea focuri de revolver pe stradă.

— A fost arestat vizitiul de la d. Th. Jellea, care în unire cu o servitoare, a furat mai multe lucruri, dispărînd apoi.

— Dumitru Tudor servitor la serviciul barometric a fost arestat fiind-că dădea drumul la robinetul de la sacale, lăsînd astfel ca murdăria să se scurgă pe stradă.

Ședința consiliului de higienă

Simbătă, la orele 3 p.m., consiliul de higienă al orașului, s'a întrunit sub presedenția d-nului dr. Sion, sub-directorul serviciului sanitar.

Au luat parte la ședință următorii domni medici: Imervol, Negel, Tudor, Septelici Andrieș, Grigoriu, col. Acontz, Oțs, d-nii ingineri Savul și Cugler, Fîntînaru prin ajutor de primar; precum și d-nii inspectori sanitari Slătineanu și Popescu.

Au mai asistat d. Kernbach prefectul județului, d. dr. Roșculeț, medicul primar al jud ului, presum și un numeros public, dat fiind că ședința promitea a fi foarte interesantă.

D. dr. Sion deschizînd ședința, cere să i se prezinte o situație lămurită a epidemiilor din Iași.

D. dr. Imervol, medicul primar al orașului, face o dare de seamă asupra mersului epidemiilor în oraș, insistînd în special asupra epidemiei de febră-tifoidă, care zice d-sa a început a se ivi pe la sfîrșitul lunei Iunie.

De la început s'a cîutat a se stabili care sunt cauzele epidemiei, și pentru a se afla aceasta, s'a analizat mai întîiu laptele, crezîndu-se că poate el ar putea fi cauza. Dar în el nu s'a găsit nimic. Totuși s'au luat măsuri de precauție, dîndu-se ordine severe ca toți lăptarii care au fîntîni în ogrăzi, să și le desinfecteze și să nu-și mai spele vasele în care pun laptele, cu apă din ele, luîndu-se în acelaș timp măsuri ca îndată ce în familia or s'ar ivi vre-un caz de febră tifoidă, să fie oprit imediat de a mai vinde lapte bolnavul să fie isolat, iar locuința desinfectată.

S'a examinat apoi apa, care s'a găsit că este infestată din cauza latrinelor care fiind prost construite, s'au scurs în ele microbi în puțuri.

Arată apoi că pănă în prezent sunt peste 250 tifici în Iași, dar că s'au luat toate măsurile necesare pentru ca boala să nu progreseze.

S'a intervenit la spitalul israelit ca să mai mărească numărul paturilor și de unde înainte Spitalul nu avea de cît 4 paturi azi are 20. După ce d. dr. Imervol mai dă cîte-va lămuriri, d. dr, Sion, cere ca unul din d-nii inspectori aflători în Iași, să-și spună vederile lor în ceia ce privește constatările ce le-au făcut în Iași.

D. dr. Popescu, inspector sanitar, citește un foarte interesant raport, prin care arată cele ce au constatat în Iași, zicînd că în primul rînd administrația comunală a luat foarte slabe măsuri contra gravei epidemii.

A constatat, spune d-sa, că *toată apa din Iași este contaminată și infectată prin materiile eliminatorii*; căci, spune d-sa, s'a constat că un bolnav de febră-tifoidă, elimineazā în curs de 24 ore 2 miliarde de bacili tifici.

Constată apoi marea defectuoritate a latrinelor din oraș, din care cauza, materiile fecale, străbătînd straturile pămîntului care sunt foarte subțiri aci, intră în puțuri, unde infectează apa.

Făcînd analiza apei de la isvoarele de la Repedea, a zis d. dr. Popescu, este singura apă ce ar putea fi consumată. D-sa cere administrației comunale ca pentru a se preveni boala și pentru a nu se mai ivi alte cazuri noi, să ia măsuri ca toate fîntînele din marginea orașului, să fie riguros desinfestate, și împrejmuite.

D. dr. Popescu în raportul seu, cere a se lua următoarele urgente măsuri:

1) Să se curețe subsolul puțurilor de apă și să se desinfecteze.

2) Să se controleze modul cum se vară vidangele.

3) Să se facă un riguros control la toți

laptarii, birtașii, cărciumarii, cofetarii și în fine la toți acei ce vînd alimente.

4) Să se desinfecteze regulat sacalele ce cară apa în oraș.

5) Să se ridice gunoaele de prin mahalale.

6) Să se desinfecteze zilnic latrinele.

7) Să se spele conductele ce alimentează orașul cu apă și apoi ele să fie bine desinfectate.

D. dr. Popescu, a relevat că dacă nu se vor lua de urgență măsuri, pericolul este foarte mare, și în anul viitor nu vom fi feriți de această groaznică epidemie, ba chiar pericolul va fi și mai mare.

D-sa citește apoi o statistică de pe ultimii 14 ani, arătînd că febra tifoidă a variat în acești ani între 100—200 cazuri, dar anul acesta proporția e mai mare căci cazurile s'au înmulțit, ajungînd azi la peste 250. Terminînd, d-sa cere direcției generale a serviciului sanitar, ca să aprobe acest raport.

După d-sa ia cuvîntul d. dr. Tudor medicul dispărțirei I-a.

D-sa zice că la observațiunile citate, semnalează sistemul nenorocit al întrebuințărei apei duble „apă bună" și „apă de stricat", practicat în lumea săracă din cartierul Zugravilor, șoseaua Arcu, Moțoc, unde au fost cele mai multe cazuri; și în celelalte cartiere din dispărțirea I-a, unde se întrebuințează numai apă bună de băut, nu a fost tifos.

Relativ la săpături, d-sa spune că deși în strada Păcurari stă de mai bine de un an pămîntul scos din șanțuri și șanțurile deschise, totuși bolnavi de tifos au fost foarte puțini. Pentru a se preveni boala și a face ca mersul ei să scadă, d-sa insistă asupra nevoiei urgente a se curăți latrinele care sunt pline, și a se ridica gunoaiele de prin ogrăzi.

D. inginer Savul, arată că apa de la Repedea nu se poate aduce acum, căci lucrările ar costa pe comună 175.000 lei și ar trebui prea mult timp, iar chiar dacă s'ar aduce, ea nu ar putea da de cît maximum 200 m. c. pe zi.

D. dr. Sion, arată că față de cele declarate de d. primar pe de o parte și de scumpete pe de alta, crede că sistemul cel mai bun e de a se introduce puțuri abisiniene (cu pompă), care să aducă apa din satul atrifer de la 5—8 metri adîncime aflator sub stratul existent, pentru că ori ce fântînă la maximum 4 metri e infectată. Crede chiar iluzorie desinfectarea acestor fântîni, care din cauza privăților de vecinătatea lor le infectează continu, și nu este de cît o soluție: împedecarea lor de a funcționa sub ori-ce formă și chiar astuparea.

D. inginer Cugler, crede de prisos o cheltuială cu aducerea apei de la Repedea în ajunul marei lucrări pentru aducerea apei la Iași. Propune ca în jurul fîntînelor infectate să se scoată pămîntul actual pe distanță de nu metru și să se înlocuiască cu argilă impermeabilă, iar înăuntru fîntînele să se cimenteze.

D. dr. Negel, arată că starea de murdărie a inidividului la care n'a pătruns preceptele igienei, e o mare cauză de epidemie.

D-sa arată că la spitalul Sf. Spiridon i se aduce de la bolnavi de tifos uină pentru analiză în sticle și pahare, din care apoi se consumă apă, vin și chiar lapte, după o spalare insuficientă. Asemenea în general nu se dă importanță în serăcime la spalarea mîinelor. Se plînge că poliția nu prea dă ajutor la executarea măsurilor contra boalei,

D. dr. Imervol, propune de a se interveni să se primească în spitalul Sf. Spiridon și copii israeliți, fără formalitățile cerute.

D. inspector Popescu, rezumă apoi că pentru stîrpirea epidemiei, să se dea cantitatea necesară de apă de băut de cap de familie, pentru a nu se mai întrebuința apa de stricat, după cum a explicat dl. dr. Tudor. Să se facă în fiecare dispărțire cîte o zonă și mai multe, unde să se aleagă o fîntînă cu apă de stricat care îndeplinește condițiunile cele mai bune, iar celelalte să se astupe. Să se controleze alimentele, după cum au făcut pînă acum medicii comunali, să se isoleze bolnavul de tifos și să se opereze mai riguros desinfectările.

D. veterinar Georgescu, insistă asupra izolării desinfectării și astupării fîntînelor.

D. Veterinar Buzenchi, propune a se împedeca zarzavagii din jurul Iașului, de a stropi legumele cu apă, de oarece apa e de stricat și deci infectă.

D. dr, Sion, rezumă desbaterile în modul următor:

1) Se cere foarte mult de la medici, singurii în măsură de a combate epidemie, cărora le mulțumește pentru munca ce depun, și pe care-i roagă mult a nu lipsi de la datorie, a-și dubla vigilența, munca și măsurile de igienă.

2) Imbunătățirea urgentă, și astuparea fîntînelor cu apă infectată, precum și întroducerea de puțuri abisiniene (cu pompă).

3) Să se execute curățirea latrinelor, căci de nu vom transforma sistemul privaților și mai ales vidanjarea lor **vom menținea febra tifoidă la Iași nu endemică, dar epidemică.**

4) Să se continue cu măsurile de combatere a epidemiei, dîndu-se cea mai mare importanță celor doi mari factori: izolarea bolnavului și desinfectarea casei și a lucrurilor de care s'a servit el.

Ședința s'a stîrșit la orele 6

D. P.

Ultime informații

❑ *D. Lascar Antoniu fiind informat la Galați, unde se afla Sîmbătă, despre născocirile publicate de „Evenimentul", cu privire la un pretins incident cu altercație, dintre d-sa și d. N. Cananău, ne-a telefonat, Sîmbătă seara, următoarele:*

„Evenimentul", organul calomniatorilor de rînd, pripășiți în organisația politico-junimistă, minte în mod nerușinat, cînd relatează un incident inventat tendențios de ei, ce l-ași fi avut vre-o dată cu prietenul N. Cananău.

Inapoiat din vilegiatură, am stat în Iași numai două zile, în care timp nu am avut a mă interesa de filosemitismul „Opiniei", pe care „Evenimentul" i-l atribue, dar nici de antisemitismul altora și cu atît mai puțin de onorabilitatea d lui Gh. Gh. Mîrzescu, despre care tratează articolul „Evenimentului" și care în mod serios nu m-a preocupat nici-odată.

In politica partidului conservator-democrat nu au pătruns moravurile eroului de la Fălurei. Prietenii noștri nu dau loc la incidente și cu atît mai puțin la altercații.

*

O informație fantastică, dată sub forma unui articol de senzație, apărut în „Evenimentul" din 2 August, insinuează o sumedenie de răutăcioase știri, cărora noi le dăm cea mai complectă dezmințire. Cine-va trebue să fie redactor la „Evenimentul ca să scornească întîmplări și scene, ce n-au avut loc nici odată. Nici o dușmănie nu există între membrii clubului nostru local, și cea mai deplină armonie domnește în ceia ce privește linia de conduită a ziarului nostru. Comunicarea de dezmințire, expediată din Galatz de către prietenul nostru d. Lascar Antoniu, ne edifică pe deplin asupra caracterului pur inventiv a informației „Evenimentului". Probabil însă că acest ziar, a căror redactori sînt urmăriți de idei fixe, voește să ne amintească de oare care mici scandaluri, urmate de mari și întinse părueli, scandaluri și păruieli ce au avut loc, pe vremuri, în localul însuși al acestei prea sclivisite redacții.

Nu avem a ne ocupa prea mult de caraghioasele invențiuni ale ziarului „Evenimentul" și încheiem această întîmpinare prin repetarea dezmințirii de mai sus.

❑ *De Vineri și pînă eri, s'au constatat în oraș încă 10 cazuri noui de febră tifoidă.*

Actualminte în oraș sunt peste 260 cazuri.

❑ *Consiliul de higienă al orașului a fost convocat în ședință extra-ordinară, pentru astă-zi la orele 4 p. m., pentru a discuta:*

a) Dacă să se deschidă, sau nu, iarmarocul de la abator, ce urmează a se ține de la 6—13 August;

b) Adresa revizoratului școlar, prin care cere să i se comunice, dacă recensemîntul copiilor de școală și statistica știuitorilor de carte, ce urmează a se întocmi de la 10 August,—să se facă sau nu, ținîndu-se seamă de întinderea febrei:

c) **Dacă școalele din localitate să se deschidă sau nu la 1 Septembrie.**

❑ *In ziua de 1 August au fost în localitate 7 cazuri noui de febră-tifoidă; eri 2 August au fost 3 cazuri noui, iar astă-zi s'au constatat 5 cazuri noui.*

Pe ziua de astă-zi a fost de înregistrat și un caz mortal de febra-tifoidă.

❑ Ministerul de interne a respins recursul făcut contra alegerei comunale din Pașcani, efectuată în ziua de 25 Mai a. c., n'a confirmat decizia delegației județene de Suceava, care a validat alegerea.

❑ Casa rurală a mai cumparat două moșii: moșia Dragomireștii din vale (Ilfov), a d-lui general N. Boteanu cu 493525 lei și moșia Pietrari, din județul Dîmbovița, a d-nei Bilairescu V. Ana, cu suma de 108240 lei.

❑ Astă-zi a avut loc, recepția noilor remize, construite la grajdurile comunei Iași pentru păstrarea vehiculelor ei.

Lucrările fiind esecutate de către d-nul Emil C. A. Sakellary antrepenor constructor din Iași, și fiind esecutate conform devizului și a caetului de sarcini, comisiunea compusă din d-nul șef Inginer Cugler și d-nul Cujbă consilier comunal a încheiat cuvenitul proces verbal în acest senz.

❑ La 15 August a. c. se vor face alte numiri în învățămîntul primar rural, în locurile vacante.

❑ Parchetul cercetează afacerea unui învățător din județul nostru, acuzat de oare-cari fapte necorecte.

❑ Joi urmează să se deschidă, pe șesul abatorului, iarmarocul anual și tîrg de vite.

❑ La școala comercială superioară, din localitate, sunt vacante două burse, pentru viitorul an școlar.

❑ Comisiunea de repartizare a tinerilor din clasa anului 1910 își va termina lucrările în ziua de 6 August.

❑ Pe ziua de 30 August a. c. se va fsce o mișcare în armată.

❑ Mai mulți cetățeni din Tatarași ni se plîng că mahalalele și în speeial șanțurile, sunt pline de animale moarte, în special rîmători, așa că produc o infecțiune de nedescris.

Atragem atențiunea celor în drept.

❑ Și anul acesta, de la 1 Noemvrie, vor funcționa în județul nostru trei învățători agricoli.

❑ Judecător de ședință de vacanță la tribunal, pînă la 12 August a. c., va fi d. Hipolit Mărzescu.

❑ Am anunțat alaltă-eri, că la Karlsbad a încetat din viață preotul Constantin Eftime, de la episcopia din Roman, fost director al acestei episcopii.

Inmormîntarea numitului preot s'a făcut la Karlsbad, în cimitirul catolic, de oare-ce acolo nu există alt cimitir.

❑ Mercuri va avea loc în Iași, după cum s'a anunțat, întrunirea celor două comitete studențești, cel din Iași și cel din București, pentru a se lua o hotărîre definitivă a congresului general al studenților romîni.

După cît știm, se va stărui ca congresul să se țină tot la Iași.

❑ La consiliul de higienă care va avea loc astăzi la ora 4, se va discuta chestiunea dacă nu trebue, ca față cu întinderea epidemiei de tifos, să se împedece în Iași orice aglomerație mare de lume, cum de pildă: conferințele păstorale ale preoților, manevrele regionale ce vor avea loc de la 10—20 Septembrie.

Chestiunea aceasta e de o mare importanță și nădăjdeim că consiliul de higienă va lua toate măsurile necesare.

❑ **Judiciare.**—Curtea de Apel, secția de vacanță, judecă astăzi procesul dintre d. l. G. Vernescu și Froim Fischer, pentru reziliare de contract și daune.

— Mîine Curtea va judeca procesul d lui M. Iorgandopol cu d. L. Ghimpovici, pentru revizuire de contract și evacuarea (acțiune după legea proprietarilor), iar Mercuri curtea va judeca procesul lui D. Negruți, fostul diriginte al oficiului postal din Burdujeni, acuzat de delapidare.

❑ Drama lui Alexandre Dumas „La tour de Nesle" (Turnul Crimelor) este înscenată cinematografic și se desfășoară astăseară Marți pe pînza teatrului Pathé Frères de la Chateau aux fleurs.

Acest turn zidit la Paris de regele Franței Philippe-Augus și destinat pentru apararea orașului, a servit apoi la orgii și crime.

Jeanne de Navarre, soția lui Filip-cel-Frumos, cele trei surori Jeanne, Blanche și Marguerite de Bourgogne, au prefăcut vastele încăperi ale acestui turn, în săli de cele mai desfrînate petreceri. Oameni nevinovați erau masacrați în această capcană regală, amanți erau asasinați și cadavrele lor aruncate apoi în apele Senei, care spalau zidurile acestui turn.

Cinematograful revelează astă-zi, după acte și documente istorice, aventurile reginei Margareta de Bourgogne, soția lui Carol al 10-lea, cari se desfășoară în sîngerosul edificiu, numit Turnul de Nesle.

Sunt apoi vederi după natură, cuprinse în programul de astă-seară, de un farmec și o splendoare indescriptibile. Așa defilează înaintea noastră pitorescul oraș Veneția,—canal grande, gondoletele etc. Comedii inedite, piese teatrale, scene fantastice etc. abundă în programul nou de astă seară, unul din cele mai bogate din această stagiune de vară.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

București 3 August

Numiri de stagiari

București. — Următoarele numiri și transferări de stagiari s'au facut pe ziua de astăzi:

D. Ioan Șubă, a fost numit stagiar la ocolul Vidra, jud. Putna, în locul d-lui Toma Ionescu, care nu s'a prezentat la post; d. Ioan Marian, actual stagiar la ocolul Bălășești, a fost transferat la Țîndărei; d. Gr. Sosor a fost numit stagiar la ocolul Botoșeneni, județul Romanați, a fost transferat la ocolul Moinești, județul Bacău; d. M. Vasiliu, stagiar la ocolul Fălciu, în locul d-lui Hagi Ilie, neprezentat la post; dl. I. Grigoriu, a fost numit stagiar la ocolul Bucecea, jud. Botoșani.

Un accident

Sinaia.—Azi dimineață pe cînd lucrătorul Gh. Plopeanu, se scobora cu bicicleta din Poiana Țapului, a fost ajuns de un automobil, care l'a răsturnat și l'a rănit grav.

Un grav accident

Focșani.—Un grav accident s'a întîmplat azi dimineață la orele 5, în stația Putna-seacă, de lîngă Focșani.

In momentul cînd trenul intra în stație, d. Al. Demetrescu, în etate de 28 ani voind să sară din vagon, înainte de oprirea trenului, a căzut jos sub vagon și roatele trecînd peste el, i-a retezat ambele picioare.

Intr'o stare cu totul gravă, nenorocitul a fost transportat la Focșani și dus la spital, unde la orele 9 a încetat din viață.

Păduri incendiate

Buzău.—Un mare incendiu a isbucnit în pădurea Brasna, județul Buzău.

Incendiul, alimentat, de vînt, a luat proporții mari.

Un alt incendiu a isbucnit în pădurile de pe teritorul comunei Lopatari, proprietatea d-lui Sachelary.

Focul continuă.

LUPTELE DIN MAROC

Fez.—Bagdadi a plecat eri la Tanger, și Meilla, spre a ordona triburilor Riff să înceteze atacurile contra spaniolilor și să dee contingente pentru constituirea unei mehale la Riff. Sultanul a dat ordin lui Benmoul saz să aducă la cunoștința Spaniei acestea și să ceară suspendarea ofensivei spaniole. Sultanul adaugă că va trimite la Riff trupele necesare pentru restabilirea ordinei.

Manevrele franceze

O misiune militară engleză, compusă din 6 ofițeri, sub comanda generalului French, va sosi la 22 August și va asista la manevrele cavaleriei franceze, până la 27 August.

Situația la Canea

Canea.—Agenția Reuter află că eri seara, în momentul sosirei membrilor adunărei deputaților, în parlament, o bandă de țărani înarmați a pătruns în oraș și a ocupat fortăreața spre apararea drapelului.

Un asasinat

Salonic. — Secretarul consulatului grecesc din Serres, Consis,—a fost asasinat. Ucigașul a rămas necunoscut.

Greva din Suedia

Stockholm.—Guvernul superior din Stockolm a refuzat cererea direcțiunei grevei de a organiza o preumblare demonstrativă prin oraș. Poliția a găsit în cursul nopței două cartuge băgate în șinele tramvaiului.

Tipografii din Goetebord, Cristianstad, Jonkoping, Linkoping, au hotărît să continue greva. Lucrătorii căror va uzine vesc să reia lucrul Luni.

Mare cutremur

Tokio.—Cutremurul de pămînt a pricinuit mari pagube în numeroase orașe din Japonia. Liniile telegrafice și comunicațiunea căilor ferate, fiind întrerupte, în mai multe direcțiuni, știrile cu privire la pagubele pricinuite de cutremurul de pămînt de eri sunt insuficiente.

Se afirmă că ar fi 200 persoane ucise și 70 rănite.

Regele Angliei la Marienbad

Marienbad.—D. Clémenceau, fostul președinte al consiliului francez și d. Grosier, ambasadorul Franței la Viena, au fost invitați la masă astă-zi de Regele Angliei. Președintele consiliului țărei romînești, d. I. I C. Brătianu a fost invitat de Suveranul Angliei mîine la masă.

In chestia Cretei

Constantinopol.—O știre din Canea spune că consulii puterilor protectoare au adresat la 13 August guvernului, o declarațiune, prin care relevă pericolele cari pot amenința autonomia insulei, dacă cretanii nu vor ținea seama de sfatul puterilor protectoare, de a scoate drapelul grecesc.

*

Constantinopol.—In urma unui nou demers al ministrului Greciei; Poarta a făgăduit să împedice mișcarea de boicotare.

*

Constantinopol.—Ziarele spun că Poarta a dat însărcinarea autorităților provinciale de a recomanda populațiunei să fie cu sînge rece și să evite manifestațiunile intigrecești, ori acele de natură a produce învrăjbiri, de oare ce raporturile turco-grecești sînt normale.

*

Constantinopol.—Ziarele spun că grecul arestat alaltaeri nu este un ofițer, ci un ziarist grec.

*

Paris.—„Petit Parisien" află că o escadră internațională, compusă din 8 vase, va fi probabil complect reunită, Marți, în fața Cretei.

Dacă până Marți cretanii nu vor îndeplini cererea puterilor, escadra va lua măsuri energice. Cel puțin 1000 oameni vor fi debarcați în insulă.

Constantinopol. — Nota Turciei fiind luată ca un ultimatum, s'a hotărît îndepărtarea drapelului grec la Canea.

In urma acestei hotarîri, s'a ținut o adunare generală, care a protestat contra acestei îndepărtări, stărnind ca drapelul să fie din nou înălțat.

Călătoria unor duci

Peterhof —Agenția telegrafică din Petersburg află că Impărăteasa muma, marele duce Mihail Alexandrovici, marea ducesă Olga Alexandrovici, cu soțul ei au plecat spre Danemarca, pe bordul yachtului imperial „Steaua Polară".

K. und K. Oesterr.—Ungar. Consulat
JASSY

Kundmachung

Mittwoch den 18. | 5. August 1909 aus Anlass des Allerhöchsten Geburtsfestes Seiner Majestät des Kaisers und Königs wird in der hiesigen Katholischen Kathedrale um 10 Uhr V. M. ein feierliches Tedeum abgehalten werden, welchem die P. T. Mitglieder der oesterr.—ungar. Colonie beizuwohnen eingeladen werden.

Specielle Einladungen werden nicht ergehen.

Ein Empfang auf dem Consulate wird nicht stattfinden.

Jassy, am 12. August 1909

Der K. u K. Gerent.

ROCOVICH

Se caută ori ce sumi de bani pentru a se plasa în condițiuni avantajoase și sigure, în moșii și imobile cu situații splendide.

A se adresa d-lui **Aurel G. Nicolau** Biroul „Aurora" Iași str. Bărboi No. 19.

4000 **Decalitri vin alb și roș ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iași.

Dr. H. Solomovici

Specializat în clinicele din Berlin — și Paris —

Pentru boale de:

Nas, gât și urechi

Consultațiunile de la 9—11 și 3—6

Str. Golia 67 (casele camerei de comerț)

Instalațiune pentru massaj vibrator electric

DE VINZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.

A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

CEREȚI PRETUTINDENI

și consumați numai

APELE MINERALE

Numite **DOCHIA, REPEDEA, BAIA** și **STÎNCA** analoage, dar *superioare celor de* **VICHY, BORVIZ, GIESSHÜBLER** și **VITTEL** preparate cu *apă de isvor sterilizată,* lipsită de microbi și de materii organice, sub controlul permanent al d-lui prof. *D. Cădere* chimist sanitar (expert),

Aceste ape răcoritoare și plăcute la gust se pot consumna simple, cu lapte saù cu vin și sunt *cele mai igienice și cele mai eftine.*

Pentru informațiuni și comenzi a se adresa la:

„Prima Fabrică de Ape Minerale din Iași"

No. 79, Strada Arapu No. 79.

BYRRH

CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28 - IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

PONDOIR Prix ..... 6f50 R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS Couvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS Clôture de Chasse, le mètre... 0f28 Châssis de couche, depuis... 7 » Treillisson pour anois, le mètre carré... 1 35 Porte-Bouteilles, pour 90 fiacres... 3 »

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN, BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termia hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli

GRILLAGES 1m de haut. le mètre 0f30

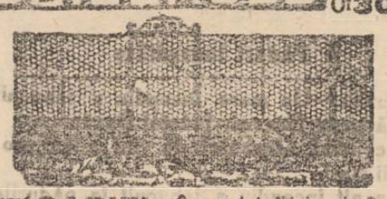

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES FONTAINELLES BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 3f

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

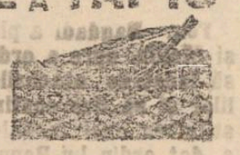

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 10 şi 11 August 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare

1/8	Una optime	Lei	8,50
1/4	Un sfert	Lei	17,00
1/2	Una jumătate	Lei	34,00
1	Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anu

Visurile „Viitorului“

Nu știm zeu, cine este mai mult ipnotizat de propriile-i dorinți: guvernul, care crede că poate sta încă multă vreme la putere, sau opoziția care nu face nimic pentru a-i lua locul.

Confratele nostru „*Viitorul*“ foarte original în găsirea subiectelor pentru revistele sale de vară, într'un asemenea articol, spune că opoziția carpistă și takistă s-a convins că retragerea guvernului nu se mai poate face așa curînd, și că s-au hotărît să aștepte ca „opera de cumpănită transformare socială, începută de partidul liberal să fie continuată și deplin înfăptuită de către el“. Și confratele nostru, pentru a fi și mai explicit, spune că numai viitoarele alegeri vor decide de soarta regimului—cu alte cuvinte, nu mai e vorba de retragerea regimului la sfîrșitul legislaturei, ci de acordarea unui decret de noui alegeri legislative în 1911, și cari vor hotări, cum și cît liberalii vor mai avea de guvernat țara.

Părerea aceasta nu e nouă;—a mai spus-o și d. Brătianu, la una din întrunirile liberale înainte de vacanță. Purtătorul numelui lui Ion Brătianu, se crede în drept să rîvnească la o guvernare de cel puțin 8 ani, cîtă vreme părintele seu, în apogeul vieții sale politice a guvernat 12 ani!

Dar, cîtă deosebire dintre oamenii și situațiile de atunci, și cele de azi! Conservatorii căzuseră de la putere, aproape istoviți — regretatul Lahovary a spus-o mai tîrziu, că nu erau nici atîțea cîți să se adune în jurul unei mese; țara încercase cu succes gloriosul rezboiu, care i-a adus independența și regalitatea, și o pleiadă întreagă de oameni iluștri, adevărați giganți ai timpului ca Rosetti, Cogălniceanu și alții, pe cari cu greu îi mai poate creia o epocă în număr așa de mare, au pus energiile lor inepuizabile pentru regenerarea Romîniei.

Și cu toate acestea, cît de grea, și cît de turburată a fost în cele din urmă guvernarea lui Ion Brătianu; el a trebuit să se despartă de cei mai de seamă colaboratori ai săi; o opoziție puternică s-a format în propriul seu partid—care mai pe urmă a dat mîna cu adversarii săi politici firești, și a format acea extra-ordinară opoziție-unită, care l-a răsturnat de la putere, prin vasare de sînge, cu tot rezultatul favorabil al alegerilor generale, care îi asigurase majoritatea parlamentară și cu toată încrederea Regelui, de care continuă să se bucure.

Și rezultatul a tost, că 8 ani partidul liberal a trebuit să îndure opoziția, pentru cei 12 ani de putere, timp în care țara a fost condusă de conservatori și în deosebi de marele guvern conservator prezidat de Lascar Catargi, și în care s-a relevat ca om de stat și cu mare viitor în politică, șeful nostru, d. Take Ionescu.

De atunci, n-au mai fost posibile în țară, guverne cu o durată mai mult de 4 ani. Experiența aceasta a făcut-o de ajuns însăși Regele nostru, care constituționalicește numește miniștri, dizolvă parlamentele, și acordă decrete pentru efectuări de noui alegeri.

Așa am avut guvernele liberale de la 1895, cari au durat 3 ani și jumătate, sub prețidența def. Aurelian și Dimitrie Sturdza; guvernele conservatoare la 1899, presidate de d-nii Cantacuzino și Petre Carp, — acesta din urmă, răsturnat de la putere de către d. Take Ionescu, în urma votului de blam dat în Februarie 1899 de Camera conservatoare;—apoi guvernul liberal de la 1901, presidat tot de d. Sturdza, care a durat pînă la 1904,—adică vr'o 3 ani și jum.—și căruia i-a urmat guvernul conservator de la 1905—presidat de d. Cantacuzino—și care s a retras în 1907 în urma revoltelor agrare.

Aceasta a fost viața guvernelor în țara noastră în ultimii 14 ani, și durabilitatea lor, pare a se fi fixat în viitor, între 2 și 4 ani, mai ales acum cînd ne găsim în fața unui al 3-lea partid politic.

La 1899, regimul liberal a părăsit puterea în urma marei mișcări patriotice provocată de chestia școlilor din Brașov,—„a trădărei națională“—atribuită d-lui Sturdza—de și parlamentul liberal, într'o puternică majoritate, era strîns unit în jurul șefului, cu toată disidența flevistă, căreia i-a urmat apoi disidența drapelistă.

Iar, la 1904, regimul liberal, se retrage în Decembrie de la cîrma statului, în urma grevei parlamentare condusă de frații Brăteni, cu toate declarațiile făcute de d. Sturdza, cu 2 luni mai înainte, într'o întrunire de la Galați, că va prezida viitoarele alegeri legislative, cari trebuiau să aibă loc la Februarie 1905.

Dacă confratele nostru „*Viitorul*“, și-ar fi adus aminte de toate acestea, adică nu s-ar gîndi numai la viitor, ci și la trecut, ar fi pus chestia continuărei guvernărei liberale, după actuala legislatură, cel puțin în mod mai problematic, iar nu așa tranșant, după cum ne-a fost dat să vedem în revista sa de săptămîna trecută.

Dar, fiind-că, confratele nostru, ne atribue, din pricina atitudinei noastre din acești doi ani, o recunoaștere a necesității guvernărei liberale, îi vom spune de pe acum, că „n-au trecut încă vremurile cînd retragerile și venirile guvernelor se făceau în afară de parlament“, cînd nu se pot face în alt chip, și că „ceea ce domină întreaga conștiință publică e necesitatea *schimbărei* reformelor liberale“.

Or, o asemenea *schimbare* nu se poate opera de cît de către alt regim politic, și aceasta chiar înainte de expirarea mandatelor actualilor parlamentari.

In acest scop, vom face la toamnă apel la țară, pentru a se rosti printr'o puternică mișcare în potriva continuărei guvernărei liberale — și vom vedea dacă d. I. Brătianu, va avea forța morală și autoritatea politică suficientă, ca să poată deține puterea în potriva glasului ei hotărît, cel puțin pînă la sfîrșitul legislaturei—ne cum să rîvnească la obținerea unui decret regal de noui alegeri —chiar dacă va reuși să țină mai departe paralizată acțiunea organizației politice condusă de d. Petre Carp.

Govora, 30 Iulie, 1909.

Vespasian I. Pella

Caraghioslîcul de la Corabia

Dulcele concubinaj junimisto-liberal, dă naștere adeseori la încurcături caraghioase, care nu te mai indignează ci te fac să rîzi cu hohot și de unii și de alții. In groaza ce le inspiră partidul nostru, și junimiștii și liberalii fac cele mai imorale pacturi politice—și merg cu tovărășia pînă acolo că, la un moment dat uită care, din candidații lor sunt liberali și cari sunt junimiști.

Alegerile comunale, efectuate săptămîna trecută la Corabia, au fost nostime de tot atît ca luptă cît și ca rezultat.

Liberalii au mers mînă în mînă cu junimiștii și au alcătuit o singură listă.

In potriva acestei liste, o altă listă liberalo-dezidentă, cu elementele mulțumite din ambele aceste grupări a fost alcătuită și în fruntea ei figura un junimist mai de seamă din Corabia, listă care a triumfat.

La comunicarea rezultatului ziarele liberale, au dat lista junimistă, *ca* guvernamentală *și au declarat că a reușit lista* guvernamentală,—*însușindu-și astfel pe junimiști că fiind guvernamentali și botezîndu-i, fără nici un alt ceremonial ca liberali.*

Ziarele junimiste la rîndul lor au publicat lista liberală, ca junimistă, și au arătat că a reușit opoziția junimistă, *trecînd ast-fel în gruparea lor și botezîndu-i deasemeni fără ceremonial pe liberalii cu cari au luptat alături.*

Negreșit că după 2—3 zile, fiește care au îndreptat sau rectificat greșeala făcută. Dar realitatea e că în dulcea căsnicie ce duc, s'au încurcat în așa fel că nici unii nici alții nu mai știu care sunt liberali și cari sunt junimiști.

Noi le spunem că sunt tot una, aceeași marfă politică proastă, cu etichete diferite.

CATE VA NOTE

Dl. Toma Stelian, crede că 'și va imortaliza legea, creind localuri proprii în toate comunele rurale pe unde s'au înființat judecătorii rurale.

In acest scop a intervenit pe la toate județele pentru a clădi asemenea localuri, cari vor servi de locuință și judecătorilor — iar pentru jud. Ilfov, însuși Ministerul de Justiție a acordat 20,000 lei, numai ca localurile să fie mai repede ridicate.

'L asigurăm pe dl. Stelian că, chiar dacă și-ar creia palate pentru judecătoriile creiate prin legea sa, partidul conservator democrat tot le va suprima în raport cu trebuințele locale, și cu modificările esențiale ce vor trebui aduse proastei sale legi.

*

Ministerul de interne a anunțat pentru ziua de 28 Iulie, examen de administratori de plasă, pentru posturi cari se desființează.

Se înțelege de la sine că nu s'au presentat candidați, doritori de a ocupa funcțiuni cari nu există.

De sigur că ținerea acestui concurs, era stabilită înainte de a lua dl. Brăteanu hotărîrea pentru suprimarea atîtor administratori de plasă—iar la Minister, e atîta zăpăceală că de și posturile s'au suprimat, dar concursul tot a fost publicat să se țină!

EXTERNE.

Conflictul greco-turc

Lumea politică externă e visibil impresionată de conflictul greco-turc în chestia Cretei.

Turcia, a eșit din rezerva ei de pînă acum, și a declarat prin agenții săi că nu va permite cu nici un preț ca Grecia să-și formuleze drepturi asupra Cretei, și că va interveni cu armele în caz de nevoe.

Cît de bine se cunosc rezultatele regimului Constituțional și liberal din Turcia.

Guvernul turc, a făcut aceste energice interveniri pe lîngă cabinetele străine, sub presiunea opiniei publice a Turciei.

Opinie publică în Turcia?

Cuvintele par curioase, și totuși există o opinie publică în Turcia, pe cîtă vreme există o viață constituțională, și un parlament care discută și rezolvă toate chestiunile mari ale Statului și în deosebi pe cele naționale!

Sub presiunea voinței ferme a parlamentului, socotit a fi emanațiunea voinței naționale Turcești, guvernul turcesc a trebuit să declare în mod franc și loial că dacă ar avea altă părere în chestia Cretei de cît acea a membrilor parlamentului și dacă ar da înapoi în aceestă chestie 'și-ar ridica din nou capul reacțiunea!

Sunt cunoscute declarațiile pe cari le-a făcut săptămîna trecută la Berlin, maiorul Enverbey. Tînărul șef al revoluționarilor turci, căruia i se datorește în mare parte sdrobirea regimului absolutist în Turcia, a afirmat categoric că Turcia nu va permite cu nici un preț ca drapelul Grec să fîlfîe la Creta.

O condescendență în chestia Cretană ar însemna moartea constituționalismului! — după acest mare patriot. Și cînd e vorba de periclitarea constituționalismului în Statul care abea acum retrăește—junii turci sunt hotărîți să moară pînă la unul!

Intervenția bărbătească a Turciei, a speriat pe greci — și primul ministru al statului Elen, a făcut apel la Puterile Europene.

Dar Turcia, la rîndul ei, răspunde că e sătulă de amestecul puterilor protectoare — cari tărăgănesc o situație critică, și cari nu fac nimic, și că va trebui să se ajute singură pentru rezolvarea intereselor superioare ale statului ei.

De o cam dată relațiunile diplomatice dintre Grecia și Turcia, se pot considera ca și rupte, căci răceala s'a ivit între raporturile acestor state, pe dată ce ministrul Turciei la Athena, a înmînat guvernului elenic, nota Porței, cerînd dezaprobarea agitațiilor naționaliste Cretane pentru anexarea acestei insule la Grecia.

Este adevărat că Puterile protectoare pregătesc un demers pe lîngă guvernul Turcesc, pentru a-l face să nu cedeze curentului opiniei publice turcești, care 'l împinge la un resboi cu Grecia.

Dar chestiunea e dacă guvernul se va putea opune acestui curent, care crește zilnic și care pe dedesupt este încurajat de reacțiunea turcă, ce crede sit mijlocul prin care să răst stituționalismul turcesc.

Astfel, la Salonic, de und mișcarea revoluționară care a absolutismul, a fost o manife ațională de zeci de mii de per prin rezoluția votată, s'a învit torii responsabili din Turcia, drepturile de suveranitate ale fie respectate în Creta.

Pînă unde va merge conf între aceste state, nu se poate Turcia este hotărîtă să'l duc capăt—iar Puterile protectoare neze prin toate mijloacele.

Vor reuși ele? E prea pos In tot cazul Anglia și Franța ragiază Turcia, vor avea cele de lucru. De nu vor reuși—re va declara cu siguranță. Și dac turcească a eșit învingătoare î resboi cînd a luptat numai în Alah și al Sultanului, cu atît va triumfa acum, cînd luptă și națiunei!

Iar rezultatul resboiului nu rîndul trecut, menținîndu-se, gr ției nenorocite prin care a tre stat, vechea zicătoare: *turcul* căci de și au învins pe Grec tot n'a putut fi luată de turci.

De data aceasta nu va mai cul—ci numai Grecul!

OAMENI ȘI LUCRUR

BUDGETELE MOR

Din lungile și cam aridele cari se succedară, în repetat de higienă ale Iașului, observ a trebuit să fie izbit cu deos reflecție, care se făcea mere diverșii reprezentanți ai auto putea face *cutare* lucru, dar co s'ar putea aduce pentru cît apă bună orașului—pînă la a lei de la Timișești,—dar nu get; s'ar putea deschide săl dar Spiridonia n'are budget improviza în oraș vre-un spit lare, ori măcar pentru convales pentru atari scopuri neprevăzu n'are bani.

Negreșit, e lucru mare budg cadru fix care limitează mișcăr orașului, care determină cu activitatea edililor, este—ca s vorba fabulistului—plapoma ca pînă unde ai dreptul să te .. i

De cît limitele acestea s'ar aibă și ele oare-cari... limite. orașului, modernizarea lui în vințele, făcutu-s'au oare, în marg mijloacele budgetului propriu z totdeauna cu ajutorul unor capi ordinare? Nimeni nu va nega i unui budget fix și chiar a ec Străinii de peste hotar ne-a scump înfrumusețarea și îmbună rașului. Asfaltul ne-a apăsat gr grumaji; aducerea apei, canaliz atîrna preste viitorul lașului ca bii damoclite. Dar sunt oare ace destul de puternice rațiuni, ca de cumplită primejdie—cum es mia de astă-zi—autoritățile să dece de considerațiuni budgeta vorba de o jertfă de cîte-va mi de mii de franci?

Publicul mare e foarte simpli aruncă ochii asupra budgetului ș o sumedenie de .. sume și de perfect de prisos; el vede func automobile și trăsuri de lux; cl acordate unor localuri mici, ocu autorități ce-i se par superflu mai departe.

El cunoaște luxul fabulos al țiuni balneare cum e Slănicul, salvat—slavă domnului!—viața deși a cerut și cere mereu sac milioane. Și, în simplicitatea public naiv—de provincie!—se de ce există budgete pentru toate și multe altele și de ce, în momen apar înalții funcționari ai Primări Spiridoniei, ca niște strategi apăr budgetului și nu ai cetățenilor? oare o singură viață de om, prin prin epidemii, mai vrednică de s cît multe situații și demnități și tele sunt oare numai simboluri m nu mijloace de existență și de v

Toate sunt scumpe la noi, nun ție omenești sunt ieftene? Nu vîndut doară nici o societate vien berlineză...

E

oteria VI Clasa 3 a Regatului Romîn
a 10 şi 11 August 1909
olectură Romînă Th. P. Maximovici
ăpuşneanu No. 35
rvit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor
dat şi până acum.
ei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8.50

1909 ; restul vărsămintelor ur-
e face la epocile ce se vor fixa
e către consiliul de administra-
societăţei, epoce cari se vor a-
rin „Menitorul Oficial" şi prin
.
cînd subscriitorii nu vor efectua
vărsămintele lor, Societatea Go-
fi în drept a percepe o dobîndă
sută pe an din ziua fixată pentru
vărsămintelor şi pînă la achitarea
dacă subscriind va rămîne cu
pă ultimul termen fixat pentru
a vărsămintelor, Societatea Go-
fi în drept ca, în urma unei in-
ce va face prin o simplă scri-
vînză imediat, fără somaţiune
altă formalitate judecătorească,
atribuite.
ile definitive vor fi liberate de
a Govora după completarea tu-
rsămintelor, în schimbul titlurilor
ii.
preschimbărei se va aduce la
ţa acţionarilor prin publicaţiuni.
alarele de subscriere se vor găsi
casele unde se primesc subscri-
cinci zile înainte de ziua fixată
subscriere.

Ministrul Industriei şi Comerţului
Alex. Djuvara

Litere-Ştiinţe-Arte

icie romînească —Scriitorul fran-
es Claretie, în ultima sa cronică
e à Paris" povesteşte epizode
neele „artiştilor suverani". Intre
unul relativ la Serah Bernhardt,
ntr'un oraş din Ungaria după ce
deshămaţi caii de la trăsura ei
publicul entuziast, a doua zi îi
erit drept cadou—în loc de bu-
ei doi cai superbi.
Mounet Sully, *în Romînia*, întră
alon. Toate mobilele ce-l garni-
t brodate sau tapisate de mînile
e romîne.
ceste mobile, scumpe maestre
păstrezi drept amintire a vistei
făcut".

*

e se va inaugura anul viitor
ment al revoluţionarului Marat,
ucis de Charlota Corday, Me-
reprezintă pe Marat vorbind
ună.

*

ul italian Verga, va termina în
nouă dramă sub titlul „Fără
are va trata un episod de la
l cutremur din Messina.

*

easa Rogna Vogt a fost numită
pentru psihiatrice la Universi-
Cristiania.

*

rmatorului chinez Gang-yu-Wet
Kang Tang Pih, a terminat stu-
„Barnard College" cu un strălu-
s.
a principesă chineză are inten-
e a întemeia în patria ei clăburi
e pentru reformarea educaţiunei
slab, începînd cu acea din gră-
e copii şi sfîrşind cu studiile su-
e.

*

cea mai recen[illegible] statistică numă-
ilor care studiază actualmente în
tăţile franceze este de 3609, în-
din alte ţări.

*

la de Tamiza, nu departe de
Bridge, între prăvălii posomorîte,
de moda veche, hale şi şantiere
, se află catedrala Southwark
odinioară teatrul Globului, unde
peare şi-a jucat piesele.
serică e o fereastră a lui Shakes-
Lîngă ea îi vor face un monu-
.
în acea biserică e şi monumentul
vers, părintele literaturei engleze.
entul va înfăţişa pe poet culcat,
trezit din somn şi ascultînd gla-
ei, zăgrăvită în mijlocul ferestrei.
e cari joacă în piesele lui Sha-
e împodobesc fereastra cu flori
dina dela Startford-on-Avon (unde
scut autorul dramatic) şi anume cu
de cari vorbesc Perdita şi Ofelia :
rin, crini, zarzăcadele, garofe, vio-
te.

*

ocaziunea cercetărei parlamentari-
gleji asupra modului de funcţionare
urei teatrale, eşit la iveală că cen-
englez Redford, fost funcţionar de
şi autor dramatic-necunoscut pub-
fiindcă piesele lui nu au fost ju-
ei odată—primeşte pentru activi-
a bine cuvîntată vr'o 27.000 lei

primeşte un fix de 5000 lei din lista civilă a regelui, şi e funcţionar al curţei nesupus controlului parlamentului.

*

Congresul Asociaţiunei franceze de chirurgie se va deschide la Paris la facultatea de medicină la 4 Octombrie 1909 subt preşedenţia lui M. G. Richelot membru al academiei de medicină.

La ordinea zilei va fi : 1) „Chirurgia arterelor" 2) „Ingrijiri ante şi post operatoare în chirurgia abdominală" 3) „Intervenţiuni chirurgicale în traumatismele rachis-ului şi măduvei".

In timpul congresului, va avea loc o expoziţie de instrumente chirurgicale, electricitate medicală, obiecte pentru pansamente, care va fi instalată în marele vestibul al Facultăţei de medicină.

*

Interesul cel mare, pe care îl are regele Eduard al Angliei pentru viaţa teatrală se poate vedea dintr'o statistică, unde sunt înşirate vizitele pe cari le-a făcut în cursul anului expirat.

După această statistică regele a luat parte la reprezentaţiile a 15 teatre din Londra.

La opera de la Covent Garden a fost de 7 ori. Toate montăţile mai însemnate cari s'au representat în această sesiune sunt trecute în „programul" regelui.

Regele a văzut chiar şi piesa patriotică „An Englishmans Home" care a suferit mai tîrziu un deplin fiasco pe scenele din Berlin.

Informaţii

◒ **De la consiliul de higienă.**—Eri la ora 5 consiliul de higienă al oraşului a ţinut o şedinţă extraordinară, la care a luat parte şi d. Fîntînaru prim ajutor de primar.

După alte lucrări de mică importanţă la ordinea zilei, s'a discutat *chestia iarmarocului de la abator, şi s'a hotărît ca el să se ţie*, impunîndu-se următoarele măsuri:

1) Vizitatorii vor bea apă numai din fîntîna din abator, la care s'a instalat pompă şi care debitează 8 m. c. pe zi, de la conducta oraşului, precum şi de la fîntînele de pe marginea şoselei între abator şi moara Haier. Aceste fîntîni vor fi curăţite şi desinfectate chiar astă-zi, după declaraţia d-lui Fîntînariu ; 2) Se vor destina doi agenţi sanitari, care să stea în permanenţă şi se controleze alimentele, băuturile, apa, limonada şi braha ; 3) Pe rînd, medicii comunali, vor face de serviciu cîte o zi, în abator, împreună cu d. dr, Georgescu directorul abatorului : 4) Ori ce vînzător de alimente sau băuturi, nu va căpăta autorizaţie, decît dacă va aduce dovada că n'are acasă bolnavi de febră tifoidă şi al 5) Vinderea fructelor este oprită necondiţional, iar limonada nu se va vinde cu păharul ci numai în sticle închise.

S'a discutat apoi adresa revizoratului şcolar, dacă recensămîntul din anul acesta să se facă sau nu.

Consiliul de higienă e de părere să se facă recensămîntul, pentru că întâi nu trebue să se exagereze prea mult contagiul tifosului, care nu este ciumă, şi pentru că recensămîntul e condus de institutori, care ca oameni cultiştiu să se păzească, şi pentru că la casele infectate sunt tăbliţe, deci unde n'au nevoe să între cu recensemîntul.

De altmintreli serviciul sanitar pune la dispoziţie medici şi agenţi sanitari pentru a-i ajuta în cercetări.

Chestia conferenţelor pastorale. Aci vorbeşte d. Fîntînaru, zicînd, că de oare-ce aceste conferenţe nu sunt legale, de şi se simte nevoia lor, însă e bine a se interveni către I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, pentru a le amîna, hotărîndu-se ast-fel a se împedeca ori-ce aglomeraţie în Iaşi.

❑ *Pe ziua de astă-zi au fost declarate alte 4 cazuri noui de febră tifoidă, în oraş.*

După cum se vede, de Vineri şi pînă astă-zi s-au înregistrat încă 30 de cazuri.

❑ **Din Roman.**—Din Roman ni se scrie că o interesantă şedinţă a consiliului comunal, a avut loc alaltăeri.

Primarul oraşului a acuzat pe d. Gavrilescu ajutor de primar, de rea credinţă în administraţie, *împutîndu-i că i-a falşificat semnătura de pe procesul-verbal prin care s'a scumpit pînea.*

Părintele Mărza a criticat îndolenţa d-lui primar ; iar d. căpitan Negreseu, a făcut d-lui ajutor de primar un adevărat rechizitor.

Noroc că d. Aristide Bontăş era acolo pentru a interveni şi a mai linişti spiritele, altfel era cu putinţă să se întîmple şi batae.

Acest spectacol s'a desfăşurat în faţa mulţimei de cetăţeni cari umpleau sala consiliului aşteptînd hotărîrea în privinţa pînei şi a iarmarocului.

D. Gavrilescu, articulînd sunete neînţelese, a părăsit sala consiliului, d-nii consilieri, preotul Mîrza şi C. Dupa, solidarizîndu-se cu d-sa, au părăsit d'asemenea sala. Consiliul nu s'a descompletat însă de oare ce lua parte la şedinţă şi d. Bontăş care a avut un insemnat rol de pacificator în acea zi.

După consiliu la orele 8 sare, d. primar publică o ordonanţă prin care eftineşte din nou pînea de calitatea a doua, de la 30 b. la 25 b.

Situaţia de la primărie este, după cum se vede, destul de gravă.

❑ De oarece unii săteni au obiceiul de a angaja indivizi pentru păzirea holdelor, cu bani, în natură, ministerul agriculturei a trimes ordin circular prefecturei de judeţ, ca să pună în vedere administratorilor de plăşi, ca pe viitor să nu se mai procedeze astfel, aceasta fiind contrar legei poliţiei rurale.

❑ Ultimele telegrame sosite la ministerul de domenii cu privire la recolta porumbului sunt cît se poate de posimiste. Seceta care s'a menţinut de mai bine de trei săptămîni a redus simţitor speranţele unei recolte abundente, aşa după cum se credea la începutul lunei Iulie. Totuşi oare cari îmbunătăţiri se observă în cîmpurile atinse de ultimile ploi.

❑ In revista medicală *„La Quinzaine Thérapeutique"* care apare la Paris ; în numărul cu data de 25 Iulie 1909, se tratează chestiunea următoare, care interesează mult pe cetăţenii oraşului Iaşi.

„Febra tifoidă poate să se reproducă prin autogenesă, adică prin transformarea saprofitelor în germeni patogeni. Această transformare poate după cum să ştie, să se desvolte prin diverse influenţe : acţiunea căldurei, a surmenajului, înmulţirea microbiană, etc.

După prof. dr. Schneider, infecţia se face numai prin căile digestive în cazurile cele mai frecvente.

Epidemiile de febră tifoidă observate la Cherbourg, Lorient, Verdun au arătat cu prisos importanţa etiologiei hidrieş, dar exemplul cel mai tare a modului de contaminare este cazul ce s'a întîmplat cu garnizoana Parisului (Société de Médecine militaire, 27 Mai 1909).

„Inainte de 1886, trupele înczarmate în Paris, beau de cît apă din Sena. Autorităţile militare de atunci, făcuse nişte fîntîni pe la toate căzărmile, unde trase apă din Sena şi apoi această apă era fiartă şi aromatizată cu ceai, dînd voie soldaţilor s'o bea după ce răcise apa.

Această ameliorare a regimului apelor, a dat rezultatul următor : în 1886 s'a observat 1.245 cazuri de febră tifoidă, dînd proporţia de 272 la sută cu 132 decedati.

In 1907, nu se mai găsea de cît 84 de cazuri, dînd proporţia de 2,16 la sută cu 17 decese.

In sfîrşit, în 1908 nu s'a mai observat decît 84 de cazuri cu 14 decese".

❑ D. dr. Tudor medicul dispărţirei I-a a facut eri mai multe razzii, dispunînd închiderea stabilimentelor găsite nehigienice şi într'o stare de completă murdărie, precum şi darea în judecată a proprietarilor.

❑ Cei doui inspectori sanitari, d-nii d-ri Slătineanu şi C. Popescu, care se află în Capitală, se vor reîntoarce la Iaşi poimîne.

❑ Eri după amiazi s'a ţinut o şedinţă extraordinară a consiliului de higienă, pentru a chibzui dacă să se ţină, sau nu, iarmarocul anual de la abator.

Era foarte nimerit, şi foarte just ca acest consiliu să se fi unit cu consiliul de higienă al judeţului, ca şi acesta să'şi fi dat părerea, întru cît la iarmaroc iau parte mai mulţi oameni din judeţ de cît din oraş.

❑ D. N. Campătă, licenţiat în fizico-chimie, a fost numit agent auxiliar la vama Bucureşti-Poşta.

❑ Toată lumea ştie cît de reclamagiu este d-rul Son, sub-directorul serviciului sanitar. Na lasă cea mai mică ocazie, pentru a nu 'şi face reclamă.

In şedinţa de Sîmbătă a consiliului de higienă, d-sa a declarat solemn : şedinţa de astăzi e foarte importantă (pentru că era prezidată de d-sa) şi mă mir că sala e goală.

La Bucureşti, cînd s'ar fi anunţat o astfel de şedinţă, n'ar fi încăput lume, ar trebuit să o ţinem în aer liber !

Straşnic !

❑ D-na şi d. V. I. Radu, cu fiul lor doctorandul Emil Radu, au plecat aseară la Paris.

❑ **Din Bucovina.**—Partidul romînilor din Bucovina va ţinea Joi o întrunire la Suceava, în grădina şcoalei romîne, iar Vineri o mare întrunire la Rădăuţi, spre a se lămuri în privinţa necesităţei organizărei şi consolidărei romînilor din Bucovina.

Vor participa, la aceste întruniri, d. dr. I. Flondor, şeful partidului, dep. Aurel Onciul şi întreg comitetul executiv al partidului.

— Preoţii din distictul Sirete s'au întrunit acum trei zile şi au discutat asupra neînţelegerilor ivite în comitetul partidului Romînilor. Intrunirea a fost prezidată de P. C. S. păr. arhip. Ioan Hastiuc şi s'au luat următoarele rezoluţii :

1) Unirea tuturor Romînilor din ţeară într'un unic partid politic şi reprezentarea intereselor naţionale prin un unic for competent trebue să fie voinţa fiecărui Romîn cinstit şi cu inimă curată. 2) Divergenţele de păreri şi neînţelegerile, ce s'au ivit în timpul ultim între deputaţii noştri şi comitetul naţional provizor sun desigur aplanabile şi trebuesc numaidecît şi cu grăbire delăturate. 3) Acţiunea organizărei definitive a neamului nostru ca partid unitar, trebue pornită fără întîrziere şi anume pe baza unui program votat de comitetul naţional provizor respective de comitetul executiv dimpreună cu deputaţii noştri actuali.

Adunări poporale, ţinute în fiecare comună romînească în prezenţa deputatului respectiv şi a membrilor designaţi de comitetul executiv, vor alege membrii de încredere comunali, aceştia pe cei districtuali şi cei districtuali comitetul naţional central, ca for suprem în toate afacerile noastre naţionale. 4) Şeful partidului Dr. Iancu cav. de Flondor posedă încrederea neţărmurită a întregii preoţimi din districtul Siretului.

— „Patria" dezminte ştirea cum că medicii romîni din Bucovina ar fi refuzat să semneze hotărîrea de a nu lua parte la congresul de la Buda-Pesta. Din contra, medicii bucovineni sunt hotărîţi să manifesteze solidar cu fraţii din regat.

❑ La Roman a încetat din viaţă oficiantul superior N. B. Costantinescu, de la oficiul poştal din acel oraş.

❑ Consiliul comunal nu va fi convocat de cît în primile zile ale lunei Septembrie.

DIVERSE

— Au fost arestaţi de poliţia de siguranţă mai mulţi indivizi, cari obicinuiau a merge pe şesul abatorului, şi omorau vitele, tăindu-le arterele de la picioare.

— Indivizii Theodor Andriev, supus rus şi Voicu Cozac supus austriac, au fost isgoniţi pentru totdeauna din ţară prin punctul Burdujeni.

— Dl. comandant al regimentului 13 Stefan cel Mare, inspectează azi la Slănic muzica regimentului.

D-sa se va reîntoarce Joui în localitate.

Ultime informaţii

❑ *Chestiunea dacă şcoalele primare şi secondare din localitate, pot să se deschidă sau nu, la 1 Septembrie, precum şi chestiunea manevrelor, a rămas a se discuta în viitoarea şedinţă a consiliului de higienă al oraşului, ce se va ţinea în ziua de 15 August anul curent.*

❑ Atragem serioasa atenţiune a celor în drept asupra agentului de percepţie de la comună, Duca, contra căruia primim numeroase plîngeri, din cauza purtărei mai mult de cît puţin cuviincioasă ce o are cînd trebue să şi facă slujba. Acest agent, prin purtarea sa, provoacă scandaluri şi nemulţumiri. Contra lui, chiar eri, şefii sei au primit o gravă plîngere. Nădăjduim că se vor lua măsuri.

❑ Procesul dintre d. Vernescu şi Froim Fischer, pentru reziliere de contract şi daune, care venise eri înaintea Curţei de Apel, s'a amînat, în continuare, pentru ziua de 21 August.

❑ La judecătoria ocolului I, a venit eri spre judecare, procesul privitor pe croitorul Zupches şi Zeltzer, sustrăgătorii mărfurilor faliţilor Mendelsohn şi Balaban.

Procesul a fost amînat pentru 17 August, admiţîndu-se a se introduce în cauză şi pe mama lui Zeltzer, în complice.

❑ Au fost admişi ca elevi în anul I a şcoalei de poduri şi şosele d nii:

Răsmeriţă Th. T., Nicolau Alex. Iosipescu, C-tin G. Mihăescu, Ştefan D. Bujoreanu, N. T. Constantinescu, C. D. Gheorghiu, Mihai S. Andreescu, Ion C. Ghimbăşeanu, Vasile Petrescu, Ion H., Bacşeneanu N. I., Otetelişeanu Şerban, Ghimuş C-tin, D. Marian M. I., Secară N., Gheorghiu Ion, Grigoriu C-tin şi Petrescu P. Şt.

❑ D. N. Iorga vesteşte Europa prin „Neamul romînesc" că a acţionat în judecata Curţii cu juri pe confratele nostru „Ordinea" pentru... calomnie prin presă!

Este într'adevăr extraordinară îndrăsneala acestui agitator şi scandalagiu care după ce înjură pe toată lumea ca la uşa cortului se trezeşte calomniat.

De altfel ţinem să aducem aminte curagiosului cavaler de la Vălenii de Munte că s'a mai dat odată în spectacol în faţa Curţei cu juri şi nu d-sa a fost cel care a rămas satisfăcut de cele petrecute atunci.

❑ Şcoalele de arte şi meserii şi cele de agricultură au primit o circulară, prin care sunt invitate a trimete obiecte lucrate de elevi, pentru expoziţia de arte şi meserii şi de agricultură, ce se va deschide la 1 Septembrie în Capitală.

❑ Delegaţia judeţeană a admis apelul administratorului plăşii Cotnari, şi în consecinţă a exclus pe Ion Gherman dintre consilierii comunali aleşi la 17 Mai.

❑ La 6 August se va oficia cu deosebit fast hramul schitului Durău.

Toată populaţia ţărănească din satele dela poalele măreţului munte, se va urca în acea zi în creştetul Ceahlăului, unde se face joc. Dela Mănăstirile Agapia, Varatic, Neamţ şi Vovidenia, sute de excursionişti vor urca Joi 6 August Ceahlăul.

❑ In primile zile ale lunei Septembrie, membrii consiliului comunal se vor duce la Timişeşti, pentru a vizita lucrările pentru aducerea apei la Iaşi.

❑ O nouă şedinţă a consiliului de higienă al oraşului, va avea loc Sîmbătă 15 August.

La această şedinţă vor lua parte şi cei doi inspectori sanitari, d-nii d-ri Slătineanu şi Popescu.

❑ Din Odesa se comunică că tînărul doctor Mayersohn, a fost condemnat la deportarea în Siberia, din cauză că a participat la plănuirea unui atentat.

❑ Nişte hoţi, s'au introdus prin spargere, noaptea, în gara Panciu, şi au luat cu totul lada cu bani, ducînd'o la o distanţă de 3 km., unde au spart'o luînd din ea conţinutul aproape de 3000 lei numerar.

In urmă, hoţii au dispărut.

❑ D. Victor Farra, secretarul serviciului judeţian a obţinut un concediu de 30 de zile.

❑ Mai mulţi tineri din localitate au luat iniţiativa de a înfiinţa un cerc sportiv, literar şi muzical, sub denumirea de „Harfa".

In urma unei întruniri societatea a fost constituită alaltă eri.

❑ Congresul general al studenţilor, care a ajuns un fel de „uite popa, nu e popa"—se va ţinea tot la Iaşi, între 6 şi 10 Septembrie.

Aceasta se va hotărî de altminteri în consfătuirea ce va avea loc mîine în Iaşi, a comitetului din Bucureşti şi comitetului din Iaşi.

❑ Cunoscutul bariton, d. Al. Zirra profesor, a scos de sub tipar, un volum de 9 melodii, puse pe cuvinte cu acompaniament de piano,—volum care conţine: cîntece, romanse: la izvor, fiori, peste vîrfuri, etc.

Bucăţile ce se cuprind în volum sunt bucăţi de muzică serioasă, de cameră, pentru voce mijlocie.

Asupra acestui volum vom reveni.

❑ *Situaţia la ţară e cît se poate de rea. In cele mai multe comuni din judeţul nostru, ţăranii au avut o recoltă proastă.*

Ei continuă să ceară să li se dea porumb.

❑ Lipsa de vagoane se simte iarăşi. Negustorii de cereale, ca şi propietarii, au adresat numeroase cereri telegrafice direcţiunei generale a c. f. r., dar nu s'a luat încă nici-o măsură.

❑ La casele din strada Romînă No. 8 ce sunt alăturea cu spitalul de copii Caritatea din Iaşi, nu s'au rădicat gunoaele încă dela Ianuarie c., iar la casa No. 6, tot din acea stradă, alăturea cu pavilioanele spitalului, nu s'a rădicat gunoiul de un an, aşa că gunoiul fiind pus lîngă zaplazul ce desparte spitalul, şi în cantitate foarte mare, a dat jos zaplazul, împrăştiindu-se gunoiul, care numai în interesul higienei nu poate să fie. Şi totuşi se trudesc zilnic inspectorii sanitari, ca să afle cauzele înmulţirei epidemiilor în oraşul Iaşi.

Denunţăm aceasta administraţiei în drept spre a lua măsuri pentru rîdicarea acelor gunoae.

❑ Continuarea anchetei în afacerea învăţătorului C. Pogor, nu se va începe decît, după întoarcerea din concediu a d-lui inspector al învăţămîntului primar S. Haliţa.

❑ D. Ioan Feţeleanu, şef cantonier, a fost numit archivar registrator la serviciul technic al jedeţului Iaşi.

❑ Ministerul Cultelor a admis ca absolvenţii cursurilor teoretice dela şcolile superioare de agricultură să facă stagiul de 1 an jum. de practică la ferme particulare recunoscute de minister că fac o cultură raţională. Cu alegerea fermelor au fost delegaţi revizorii agricoli şcolari.

❑ Astă-zi dimineaţă s'a deschis, pe şesul abatorului, tîrgul de vite şi iarmarocul anual.

❑ Direcţia generală a poştelor, telegrafelor şi telefoanelor pune în vedere publicului că cu începere de la 1 Septembrie st n., oficiile poştale nu vor mai primi la expediere pachete fără scrisori de expediţie (francate)

De la menţionata dată pachetele fără valoare declarată, cari fuseseră admise altă dată fără scrisori de expediţie, vor trebui să fie depuse poştei însoţite de scrisori reglementare de expediţie, cu timbru fix de 10 bani.

❑ Alaltăeri au fost în oraşul nostru trei studenţi din Belgrad.

Ei au plecat eri la Bucureşti.

❑ Concursul pentru cele 50 de burse vacante la seminariul „Veniamin Costachi" din localitate, se va începe la 1 Septembrie, în localul seminarului.

In prima zi va avea loc cercetarea medicală, iar apoi cercetarea aptitudinei muzicale. Acei care vor dovedi că sunt lipsiţi de voce, vor fi respinşi.

Candidaţii vor fi supuşi la două serii de probe: scrisă şi orală.

Probele scrise vor fi:

a) Din limba romînă o pagină dictată, în care să se aprecieze ortografia, punctualitatea şi caligrafia.

Bucata dictată se va alege dintr'o carte cu conţinut religios sau istorie naţională.

b) Din aritmetică un exerciţiu uşor cu numere întregi şi zecimale.

Pentru fiecare probă se acordă cel mult o oră şi jumătate.

Candidaţii nu vor avea de cît cerneală, condee şi hîrtie sugătoare.

Proba scrisă este eliminatorie dacă nota medie este mai mică decît 4.

Probele orale vor fi:

a) Din întrebări asupra limbei romîne, citire cu vocea tare şi analiză;

b) Din aritmetică, exerciţii şi probleme uşoare;

c) Din istoria şi geografia ţării;

d) Intrebări din religiune.

Intrebările se vor face după programa analitică a şcoalelor primare.

❑ Iată numele candidaţilor reuşiţi la examenul de administratori de plăşi:

Pamfil Ioan (locotenent), Mitescu G. G., Florescu Tom, Navrea Ştefan, Ionescu G. Constantin, Cîncu Iescu C. P., Coviltir D. Al., Dimitrache Constantin, Ghiţescu N. P., Marineanu V I., Deleanu V., Gheorghiade G. N., Vasiliu I. V., Bogdănescu A D., Crisenghi Gr. I., Flor Ios f, Mossu G. (maior), Zlătescu Petre, Costantinescu V. (locotenent), Goma D Paul, Dumitrescu N C., Iacovache Al., Ionescu D. Gh., Pavlu Panaite (locotenent), Popescu C. Gh. (locotenent), Ricci Gh., Şerbescu V. (căpitan), Niculescu S. Iord., Anau D. Crist., Bogos Ioan, Cerhez Emil, Drosescu Nic, Duchiade T. Preda, Gagiu A. V., Iliescu Alex., Lungianu Mihail, Marinescu C. G., Ionescu C. Emil, Negulescu T. I., Mucenic V. G., Şăfăreanu I. G. (Breaza), Tereuzescu G. G., Alexandrescu S. G., Dumitriu N. C., Dumitrescu A. G., Ghiţescu Th., Lecca C. Victor, Micul seu Nic., Păltineanu Beliz, Popescu M. Ioan.

❑ Din Podul Iloae se comunică următoarele:

Fata Elena Andrei Nicuşa de loc din Bucovina, tresînd prin strada Naţională a fost lovită de caii şi trăsura fraţilor Ossar şi Victor Stupcanu din Belceşti, rănind'o foarte grav.

După la spital numita a sucombat.

Fraţii Stupcanu au fost arestaţi.

❑ **Furtul de la prefectura de judeţ.** La serviciul administrativ, de la prefectura de judeţ, s'a descoperit astăzi un furt, al cărui autor e copistul Ioan Alexandrescu, de la acel serviciu.

Incă acum trei săptămîni i se dădu spre lucrare, lui Alexandrescu, un dosar, care conţinea şi un bon de 1000 lei în rentă amortizabilă a împrumutului oraşului Bucureşti, depus de Iulius Ber, din Cucuteni.

Acum cîtva timp, întrebîndu-se de dosarul în chestiune,—se observă că el a dispărut!

Astăzi Alexandrescu întrebat din nou de dosar, el neagă de existenţa lui. Făcîndu-se cercetări, dosarul a fost găsit asvîrlit într'un saltar, dela un alt birou. Se constată imediat lipsa bonului de 1000 lei şi Alexandrescu fiind întrebat, —caută să nege.

Avizîndu-se poliţia, a sosit la faţa locului d. Costescu, şeful siguranţei, care începu cercetările.

D-sa conduse pe Ioan Alexandrescu la siguranţă şi aci funcţionarul declară faptul.

El mărturisi că bonul l'a vîndut misitului Wexler, din strada de Sus, cel care acum un an jumătate făcuse aceiaşi operaţie cu sub-locotenentul Ioanid, care delapidase nişte bani dela comandament. Alexandrescu vînduse lui Wexler, bonul pentru suma de 375 lei!

Vexler a fost şi el adus la siguranţă.

Ca un amănunt e de adăogat că Alexandrescu de mai mult timp cerea derectorului prefecturei, care gira afacerile în lipsa prefectului, un concediu, cerere ce i-a fost respinsă.

Eri Alexandrescu prezentase d-lui prefect trei cereri: una prin care cerea un concediu de 30 de zile, alta prin care cerea un ajutor de 100 lei, şi a treia prin care cerea să fie numit şef de biurou, în locul vacant!

❑ Elevii care au fost admişi în şcoalele militare, vor trebui să se prezinte la şcoală în ziua de 6 Septembrie.

❑ Drama lui Alexandre Dumas „La tour de Nesle" (Turnul Crimelor) este înscenată cinematografic şi se desfăşoară astăseară Mercuri pe pînza teatrului Pathé Frères de la Chateau aux fleurs.

Acest turn zidit la Paris de regele Franţei Philippe-Augus şi destinat pentru apărarea oraşului, a servit apoi la orgii şi crime.

Jeanne de Navarre, soţia lui Filip-cel-Frumos, cele trei surori Jeanne, Blanche şi Marguerite de Bourgogne, au prefăcut vastele încăperi ale acestui turn, în săli de cele mai desfrînate petreceri. Oameni nevinovaţi erau masacraţi în această capcană regală, amanţi erau asasinaţi şi cadavrele lor aruncate apoi în apele Senei, care spălau zidurile acestui turn.

Cinematograful revelează astă-zi, după acte şi documente istorice, aventurile reginei Margareta de Bourgogne, soţia lui Carol al 10-lea, cari se desfăşoară în sîngerosul edificiu, numit Turnul de Nesle.

Sunt apoi vederi după natură, cuprinse în programul de astă-seară, de un farmec şi o splendoare indescriptibile. Aşa defilează înaintea noastră pitorescul oraş Veneţia,—canal grande, gondoletele etc. Comedii inedite, piese teatrale, scene fantastice etc. abundă în programul nou de astă seară, unul din cele mai bogate din această stagiune de vară.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 4 August

Explozia de la Pirotecnia Armatei

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat cu ancheta pentru a se vedea cine poate fi vinovatul cu privire la explozia care a avut loc alaltăeri la pirotechnia armatei.

Una din victime Andrei Gsiana, a încetat din viaţă azi dimineaţă la orele 5 iar celălalt Marim Tudor se află pe moarte.

Epilogul rescoalei de la Doftana

Ploeşti.—Să ştie că cu ocazia revoltei deţinuţilor de la Doftana, capul resculaţilor, deţinutul Ion Bobulin, în urma unei lovituri primite, a murit după cîteva zile.

Azi dimineaţa i s'a făcut înmormîntarea şi pentru menţinerea ordinei s'a dublat garda.

Ocnaşii au aceiaşi atitudine necuviincioasă, vroind să provoace noui neorînduieli. Planul deţinuţilor nu va putea să fie pus în aplicare, de oarece s'au luat cele mai ştraşnice măsuri de pază pentru menţinerea ordinei.

Greva din Suedia

Stochholm.—In urma informaţiilor cele mai sigure, numărul greviştilor este de 285.000, dintre care 42.000 numai în Stockholm.

HOLERA

Petersburg.—Pe ziua de eri s'au mai constatat aci 47 cazuri noi de holeră. Au fost 20 de decese.

Mişcarea în poliţii

Bucureşti.—E probabil că mişcarea în poliţiile din ţară, va apărea mîine.

Tot mîine va apărea şi mişcarea printre administratorii de plăşi, care va cuprinde transferări şi mai multe noui numiri.

Proecte de legi

Lisabona.—D. Medairos, ministrul justiţiei a presentat cortezilor următoarele proecte de legi:

O lege asupra responsabilităţii ministeriale.

O lege asupra reorganizării puterei judiciare.

O lege pentru reforma procedurei penale.

O lege pentru reforma legei asupra anarhiştilor.

O lege asupra formulei jurămîntului juraţilor, după religia pe care o profesează şi cari dacă nu aparţin nici unei religiuni vor formula un jurămînt profesional asupra cuvîntului lor de onoare.

O hotărîre a ofiţerilor greci

Berlin.—„Vossiscnhe Zeitung" află din Atena că comitetul mişcărei tinerilor ofiţeri a hotărît să facă cunoscut primului ministru, printr'un fel de ultimatum că nici un ofiţer nu va suferi că vre-un participant la ultima mişcare să fie pedepsit.

Această hotărîre a fost luată din cauză că prinţul moştenitor a dispus că ofiţerul Kritschas să fie trimis înaintea unui juriu extra-ordinar.

Decizia tinerilor ofiţeri a fost comunicată primului ministru de către ministrul de marină Miantis, care a luat de asemenea parte la precedentele consfătuiri ale tinerilor ofiţeri.

Primul ministru Rhallys a răspunse că el va lua o decizie împăciuitoare în această chestie.

In chestia Cretei

Berlin.—In urma ultimilor evenimente din Creta, în mai multe oraşe din Grecia se ţin meetinguri naţionale, şi în cele mai malte părţi se formează corpuri de voluntari care îndeamnă poporul la rezboiu.

Guvernul caută se împedece formarea acestor corpuri.

*

Canea.—In cazul isbucnirei unui rezboiu cu Turcia, foarte mulţi cretani s'au hotărît să dea ajutor grecilor.

Foarte mulţi voluntari cretani vor trece în Grecia.

*

Canea.—Ţaranii continuă să manifesteze în oraş.

Patrulele circulă pentru a-i împrăştia.

Pentru mîine se prevede noui manifestaţii. Ţaranii sunt foarte îndîrjiţi.

Garnizoana cetăţii a fost întărită.

Inundaţii mari

New-York. — Fluviul Santa Cantarina din Mexico a eşit din matcă în urma ploilor continue şi a inundat cîmpii întinse, a întrerupt comunicaţia cu drumul de fer, a răsturnat stîlpii telegrafici şi a făcut astfel imposibilă comunicaţia telegrafică, a rupt poduri numeroase pe care le-a dus la distanţe mari. Sunt şi patru spre zece victime omeneşti. O ţară întreagă e sub apă.

Regele Eduard la Marienbad

Marienbad.—Regele Eduard al Angliei şi-a început astăzi cura.

Dimineaţă la orele 7 însoţit de aghiotantul seu a luat prima bae.

La dejun regele Angliei, a invitat pe d. Brătianu prim-ministru al României cu care s'a întreţinut mai mult timp.

Regele Eduard s'a interesat de sănătatea M. S. Regelui Carol şi a M. S. Regina Elisabeta precum şi a principelor moştenitori.

Sara Suveranul Angliei s'a dus la Salzburg.

Ţarul la Constantinopol

Constantinopol. — Ziarele dau ca sigură ştirea că Ţarul Rusiei va vizita Constantinopolul în a doua jumătate a lunei Octombrie.

De inchiriet un apartament compus din 2 camere sus şi 2 jos, chiar de acum, cu sau fără mobilier. A se adresa la proprietar, Ilie Cocea, str. Bucşinescu 15, Iaşi.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iaşi.—Strada Sărărie 78

Se caută ori ce sumi de bani pentru a se plasa în condiţiuni avantajoase şi sigure, în moşii şi imobile cu situaţii splendide.
A se adresa d-lui **Aurel G. Nicolau** Biroul „Aurora" Iaşi str. Bărboi No. 19.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

Vila Grierul din Comuna Bucium situată pe dealul Repedea se dă cu chirie în apartamente şi în total, pentru vară; e şi de vînzare. Amatorii a se adresa la d-ra Sculli, vila Grierul.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.
Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Biuroul „AURORA"
IAŞI Str. BARBOI No. 19
— Se însărcinează cu procurări de acte, copii şi informaţii de la orice autorităţi.
— Mijloceşte vinderi, cumpărări, închirieri şi arendări de moşii, vii, păduri, vile, case etc.
Plasări şi împrumuturi de bani pe ipoteci, gajuri, garanţii sigure, cesiuni de cîştiuri etc. **Executări silite.**
Pentru orice detalii a se adresa direct sau prin poştă d-lui **Aurelian G. Nicolau** — Iaşi str. Bărboi 19

D-r Max Schwamm
Viena IX Elisabethpromenade 35
TELEPHON 12304
Consult. în limba romînă şi franceză

Profesor special franceză, germană, matematici, curs primar, secundar. Adresaţi-vă: Mihăilă Sf. Athanasie 4

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAŞI

BYRRH

CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No...., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea

la 10 şi 11 August 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei	8,50
1/4	Un sfert	Lei	17,00
1/2	Una jumătate	Lei	34,00
1	Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

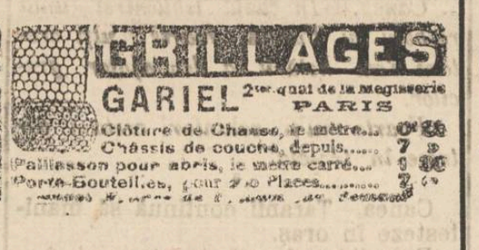

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères—Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

☛ In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30.

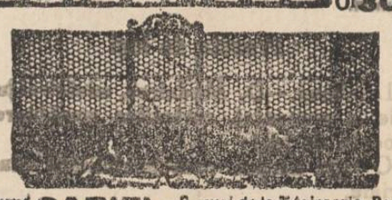

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

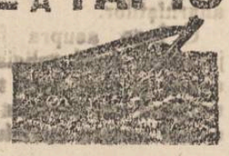

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Golia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărbei No. 19* —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 790 Joi 6 August 1909

Vecinica chestie a succesiunei liberalilor

De la 1876, după căderea guvernului presidat de Lascar Catargi, supranumit „guvernul salvator al dinastiei“,—și pînă azi, 1909—timp de 33 de ani, liberalii au guvernat țara 22 de ani, iar conservatorii 11 ani. Prin urmare, din timpul scurs în acești 33 de ani de viață constituțională, două-treimi aparține liberalilor, rămânînd pentru conservatori numai o treime.

Socoteala aceasta este cel mai puternic argument ce se poate opune liberalilor, ori de cîte-ori își permit să facă pe conservatori responsabili de detestabila stare morală și materială a țărănimei noastre, cînd se vede că liberalii au deținut în țara aceasta de două ori mai mult puterea, de cît conservatorii, și au avut deci, de două ori mai mult putința să rădice țărănimea din această stare.

Dar, nu pentru a răspunde acestei nefondate acuzațiuni, pe care presa liberală, a formulat-o în ultimul timp, în potriva noastră—facem această socoteală.

Am demonstrat cu fapte precise, că singurii, cari s-au gîndit și au luat în serios, după 1864 — data împroprietărirei țaranilor,—chestia rîdicărei economice și culturale a țăranilor, sunt conservatorii, și că dacă avem astă-zi o proprietate mică rurală și alături de ea, o altă proprietate rurală mijlocie, aceasta se datorește legilor de vînzare în loturi către săteni a moșiilor Statului.

Liberalii au singurul merit de a fi respectat această legiuire conservatoare și nici nu puteau face altfel. Pămînturile date sătenilor după legea rurală din 1864 se îmbucătățiseră prea mult și mica proprietate rurală dispărea văzînd cu ochii. Marea operă de împroprietărire în foarte scurt timp nu mai satisfăcea interesele și cerințele acestei clase, expusă a rămînea în mare parte fără pămîntul de cultură necesar existenței familiilor ei—așa că moșiile statului au trebuit să fie împărțite în loturi mici și vîndute în rate la săteni, împroprietărindu-se ast-fel încetul cu încetul sute de mii de țărani rămași fără pămînt.

Cu această operă, conservatorii se vor mîndri în totdeauna, căci ea constitue pîrghiea cea mai puternică, pe care au fost clădite apoi toate celelalte legi de protegiuire și înălțare a situației culturăle și economice a clasei noastre țărănești.

Insăși Casa Rurală—sau Banca Rurală propusă de șeful nostru, d. Take Ionescu, și din care liberalii fac coroana operei lor agrare,—n-ar fi putut căpăta ființă, dacă guvernanții noștri nu ar fi văzut că există o proprietate mică și mijlocie rurală, în măsură de a se ajuta și cumpăra moșiile trecute de către marii proprietari acestei instituțiuni — după cum această proprietate mică și mijlocie a putut să se asocieze pe ici pe colo pentru a lua în arendă și a exploata în tovărășie, mari terenuri de cultură.

Chestia însă, care întreține discuția presei junimiste și liberale, și o animează chiar de cîte-va zile, este aceia privitoare la durata regimului liberal, început la 1907, și pe care organele liberale îl cred că e în stare nu numai să-și încheie perioada legislativă de 4 ani, dar chiar să presideze și la efectuarea alegerilor generale din 1911!

Noi am arătat într'un articol recent, că nici vorbă nu mai poate fi de regim liberal după 1911.

In ultimii 14 ani, țara noastră n'a cunoscut guverne cu o viață mai mare de 4 ani, și aceasta încă datorită împrejurărei că în fruntea lor s-au găsit barbați politici încercați în treburile publice și cu mare autoritate morală în țară și la palat.

După cei 12 ani de a tot puternicie a lui Ion Brătianu, singur marele Lascar Catargi a putut avea onoarea să guverneze mai mult de 4 ani; iar de la 1895 — bătrînul Dimitrie Sturdza s a retras de la putere cu partidul seu, totdeauna cu cîte-va luni, înainte de a-și încheia perioada normală a unei legislaturi parlamentare,

Guvernele conservatoare au avut o durată și mai scurtă și cauzele lor le vom explica într'un articol ce va urma acestuia. Ast-fel guvernul Cantacuzino de la 1899, format după cîte-va zile de la moartea lui Lascar Catargi, n-a trăit de cît 22 de luni, iar guvernul Cantacuzino, alcătuit în Decembrie 1904—d'abia a dus-o pînă în primă-vara lui 1907, adică 2 ani și 2 luni.

Care ar putea fi dreptul d-lui Brătianu, ca să pretindă Palatului să'l țină la conducerea statului și după încheerea legislațiunei 1907-1911 — și care ar putea fi, mai ales, motivul care ar îndreptăți pe Suveran, să răstoarne ordinea lucrurilor stabilite în succesiunea partidelor la putere, din cursul acestor 14 ani din urmă și să acorde șefului liberalilor, favoarea de a face noi alegeri generale?

Absolut nici unul—și a se vorbi și insista asupra posibilității unei asemenea absurdități—înseamnă a face pe utopistul în politică.

Dar după cum am spus-o—o repetăm și azi,—nu credem,—și avem puternice motive să nu credem,—că guvernul liberal, își va putea încheia guvernarea sa la 1911.

Lucrul acesta l'au spus acum si ziarele junimiste,—și în deosebi Epoca și l'au desvoltat și argumentat din punctul lor de vedere.

Presa liberală, a sărit în sus, ca arsă de foc si a contestat junimiștilor dreptul de a vorbi fără permisiunea guvernului, de schimbarea regimului liberal. O polemică vie s'a încins, în ultimul timp. între organul tinerilor liberali „Viitorul“ și irascibila gazetă a d-nului Filipescu

„Epoca“ a afirmat că un partid ca să poată pretinde să guverneze mai departe, trebue să se sprijine, în afară de încrederea Palatului—și pe încrederea țărei, încredere care nu se poate manifesta de cît cu prilejul alegerilor.

Or, alegerile parțiale cari s'au efectuat în ultimul timp, au fost aproape toate defavorabile guvernului—așa că voința țării s'a manifestat în mod hotărît în potriva regimului liberal, și îi ia cu desăvîrșire dreptul de a pretinde chiar să trăiască pînă la 1911.

Din acest punct de vedere observațiile organului junimist sunt cît se poate de juste, și noi le aprobăm fără rezerze,—ca unii ce le-am susținut după rezultatul fiecărei alegeri parțiale încheiate printr'un succes strălucit pentru partidul conservator democrat.

„Viitorul“ răspunde însă că dacă alegerile suplimentare n'au fost spre cîștigul partidului liberal, apoi nici partidului carpist nu i-au fost favorabile.

Si confratele nostru se servește tocmai de argumentul „Epocei“ pentru a declara că după cum aceste alegeri nu constitue un titlu pentru guvern, pentru a deține mai departe puterea, cu atît mai mult nu constitue un asemenea titlu pentru opoziția vecinic învinsă, de a reclama puterea după liberali.

„*Din atîtea alegeri parțiale* — spune ziarul brătienist—*carpiștii, n'au cîștigat de cît una sigură*, **și încă cum!**“

„*Atunci, cu ce drept invoacă* **ei** *titlurile la putere ce eventual pot decurge* **pentru partidul victorios**, *din care cari alegeri parțiale*“.

„*Au reușit tachiștii să cîștige unele scaune în parlament—le-au cîștigat chiar mai mult* **împotriva carpiștilor** *de cât a liberalilor și a guvernului. Și rezultatul acestor alegeri să fie*, **că puterea le revine carpiștilor** „*acum îndată, momentan, cum zice personagiul din operetă?* **O asemenea pretenție se elimineazǎ de la sine**“.

„*Un partid nu poate să vină la cîrmă*, pentru că **un alt partid** a avut cîteva *succese electorale*, **mai ales cînd partidul cu succesele este protivnicul seu cel mai înverșunat...**

„*Căci una din două, ori alegerile în chestiune au avut caracterul unei indicațiuni politice, ori nu l'au avut*“.

„**Dacă au avut valoarea unei atari indicațiuni politice, pe lîngă că au stabilit că regimul e bolnav, au mai deslegat tot odată și chestia, succesiunei urmînd ca puterea să i revie partidului învingător**“.

Ast-fel glăsuește „Viitorul“ în polemica sa cu „Epoca“ și declarațiile sale în această privință ne dispensează de a mai face vr'un comentar, sau a mai trage vr'o concluzie.

Dar chestiunea nu o putem închide aci. De oarece am intervenit în această polemică a adversarilor noștri trebue să ne spunem și noi cuvîntul, pentru ca judecata opiniei publice, la care se adresează presa celor două partide și la care s'a asociat și presa noastră—să 'și poată formula o hotărîre dreaptă și nesusceptibilă de nici o cale de reformare.

Și o vom face cu dragă inimă și cu multă bună voință.

Govora, 1 August 1909.

Vespasian I. Pella

Asupra noului conflict de la Giurgiu

Se cunoaște rezultatul anchetei de la Giugiu cu privire la al doilea conflict ce a avut loc într'un local de petrecere și în timpul nopței, între un ofițer și un comisar de poliție.

Ambii au fost găsiți vinovați și pedepsiți. Ofițerul cu arest pentru că vizitează localuri nedemne pentru situația sa militară—și pentru că a făcut uz de sabie, față de adversarul seu; comisarul a fost psrmutat într'un alt oraș, mai mic, pentru că în loc să fi evitat scandalul, sau cel mult să'l fi aplanat, i-a dat din potrivă proporții mari și a făcut astfel să se creadă în posibilitatea unui nou conflict militaro-civil.

Nu ne vom amesteca în felul cum s'a făcut ancheta. De vreme ce ea a stabilit culpa ambilor părți—și în consecință li s'a aplicat pedeapsa ce s'a crezut necesară, chestia se consideră ca tranșată și nimeni nu mai are a se ocupa de dînsa.

Un singur lucru avem de spus și cu asta încheem articolașul nostru. Nu cred cele două autorități superioare și anume Ministerul de interne și cel de răsboiu, că e o cauză mai adîncă în acel oraș, care face ca starea de surexcitare dintre militari și civili să nu se poată potoli?

Nu cred, că atmosfera aceasta de permanentă vrajă dintre militari și civili, trebue schimbată printr'o măsură mai mare de cît pedepsirea individuală a celor doi autori ai noului scandal?

Când ofițerul în chestiune, după nenorocirea petrecută cu câteva luni în urmă încă crede că poate uza de sabia sa—și nu se gândește la șefii săi. cari nu pot și nu trebue să vadă cu ochi buni utilizarea acestui instrument ce'l poartă cu el, de cît numai pentru anumite cazuri, lipsa aceasta de temere față de șefii săi direcți —cum trebue văzută și explicată?

Când comisarul polițienesc, pus să mențină ordinea în oraș, și să asigure liniștea publică, din potrivă mărește tulburarea,— și el, care trebue să fie temperamentul cel mai liniștit, și răbdător din potrivă devine atît de nervos și irascibil, că scoate pînă și revolverul din buzunar pentru a amenința pe ofițer, această continuă și inevitabilă utilizare a revolverului la ori ce moment, de către însăși agenții ordinei, nu face să se întrevadă de asemeni dacă nu o incurajare directă din partea șefilor sei direcți, dar în tot cazul o nepăsare de autoritatea lor?

Atunci cred trebue îndreptat reul, care în loc să dispară se repetă, când sub o formă, cînd sub alta—și menține în acel oraș o stare de surexcitare foarte gravă pentru urmările ce le poate avea la un moment dat.

Noi credem că șeful regimentului sau garnizoanei deacolo—și șeful administrativ al județului—trebuesc făcuți nu numai atenți, dar direct responzabili de această atmosferă bolnavă care domnește în acest oraș—și care face să țină lumea intr'o continuă vrajbă când cea mai bună armonie ar trebui să domnească între toate clasele sociale și toți cetățenii de acolo absolut fără nici o deosebire.

Un grav conflict

Un grav conflict va isbucni la 1 Septembrie, în Ungaria, între Autoritatea superioară scolară, reprezentată prin ministrul școalelor, și între autoritatea bisericească romînă, representată prin Mitropolitul din Sibiu Meșianu.

Este vorba de un mizerabil ordin, dat de ministrul Apony relativ la învățămîntul religiei în școalele romînești din Ungaria.

Ministrul școalelor, a obligat pe toți învățătorii și preoții **să predea învățămîntul religiei în limba maghiară**, sub pedeapsa retragerei dreptului de a mai da cursuri.

Episcopii romîni, în frunte cu Mitropolitul nostru Meșeanu, au ordonat preoților și învățătorilor să nu se conforme dispozițiilor ministeriale, și cum e de așteptat că nici Ungurii nu vor ceda, conflictul între ministru și autoritatea bisericească romînă, va lua un caracter foarte grav.

Presa Ungară, care a împins pe Ministru Apony să ia o asemenea măsură, 'l sfătuește să persiste cu prețul ori căror consecințe în respectarea ordinului dat, lucru pe care 'l face la fel presa romînă, cerînd Episcopilor noștri să nu dea înapoi, căci ar fi un pas prea mare pe care Ungurii l'ar face în opera lor de maghiarizare a fraților noștri.

Șefii bisericei romînești din Ungaria— au declarat deja că nu vor tolera cu nici un chip predarea religiei noastre de cît în *limba maternă*.

Iată primele efecte ale vizitei moștenitorului tronului Austriac în Romînia!

Să avem răbdare căci vom avea și altele!

Ungurii sunt atît de darnici în procurarea mijloacelor de persecuțiune în potriva noastră—că nu-i poate nimeni întrece.

Și apoi ce le pasă lor?

Nu suntem noi în relații de prietenie cu statul Austro-Ungar și cu drăguțul de împărat.

Ei pot să taie și se spînzure pe frați noștri—săracă prietenie, să trăiască! Și atîta tot!

OAMENI ȘI LUCRURI

GENEROZISMI

Ascultam dăunăzi povestirea unei întîmplări autentice și care mă lasă nedumerit. O tînără, atinsă de tuberculoză, ne dispunînd de mijloace pentru a vizità vre-o stațiune europeană se mutase pentru un scurt timp într'o vie din împrejurimile Iașului unde luase o cameră cu chirie. După cîte-va zile se presentă vătăjelul primăriei aducîndu-i o somațiune ca să părăsească „comuna“, în virtutea articolului 5, care interzice străinilor „stabilirea“ la țeară fără o prealabilă autorizațiune a consiliului comunal. Autorizația se acordă în schimbul unor anumite—patru—condițiuni și anume: buna conduită, act de serviciu militar, dovadă de profesiune și avere de o mie de lei. Vedeți cît de bine se potrivește unei femei bolnave articolul faimos. Firește, ordinul vătăjelului— care represintă pe d. Moțet în persoană —nu se discută și bolnava a părăsit teritoriul invadat și primejduit, reîntorcîndu-se în mijlocul cimitirului,—a Iașului—ca să-și aștepte sfîrșitul. Asemenea ciudate somațiuni cu irealizabile condițiuni s'au aplicat unui însemnat număr de suferinzi și cunoaștem persoane, reîntoarse cu forța din liniștite adăposturi prin vii unde se refugiase, convalescenți cari zac în oraș din caprițiul celor din capul județului. Căci numai de un capriciu poate fi vor ba, cînd ceri unor femei sau unui convalescent să vină cu cereri înaintea consiliilor comunale ca să se poată odihni cîte-va săptămîni la o vie. Cereri zadarnice, căci consiliile pe aceste vremi de lucru cîmpenesc nu se întrunesc și condițiile articolului 5 nu se potrivesc în împrejurările pomenite.

Apoi Iașul este *singurul* județ unde boala—cu siguranță națională—este supusă unor atari formule escluziviste și unde suferinzii pot fi torturați pe asemenea căi .. legale de natură escluziv... generoasă.

Acum un an colegul meu de școală dr. L. era prefect al județului F. Intr'o bună zi retrase dreptul de locuință cîtor va familii din orășelul R., pe baza unor denunțuri mai mult sau mai puțin plauzibile. Un cunoscut îmi atrase atenția asupra a doi din acei nenorociți, împovărați cu grele familii și extrem de săraci,— un gropar de cimitir și un meseriaș infirm. Pe terasa hotelului Trayan așteptam sosirea prefectului care se afla în Iași. Sosi curînd, într'o elegantă trăsură cu doi cai și de la o mică distanță i-arătăi pe cei doi capi de familie ce rătăceau pe străzile orașului avînd cu dînșii cîți-va copii dintre cei mai mărișori.

— Cum ai putut să gonești, fără multă vorbă, pe acești doi nenorociți, cari au 15 copii?

— Cinci sprezece! N'am știut...

— Intocmai. Dacă ții să-i vezi, să-i aducă aci pe toți...

„Domnul prefect“ era vădit impresionat și jenat. Dară masa cupioasă aștepta și muscalul de asemenea, cu caii găfaind de numeroasele curse și vizite făcute.

— N'am știut, crede mă. Telefonează-mi mîne și o să revin asupra ordinului.

Nenorociții au mai rătăcit cîte-va luni pe ulițile Iașilor.

Prefectul n'a revenit, dar a revenit celălalt, care i-a urmat la prefectură după cîte-va luni, căci nu era.. un generos și nu se amestecă în intrigi murdare de tîrgușoare provinciale.

... Dar mă întreb, ce suflete speciale și ce stranie mentalități au generoșii? E o problemă asupra căreia ar putea medita o clipă un poet în adevăr simțitor ca Gheorghe din Moldova.

Rodion

O INIȚIATIVA

In Austria, acest conglomerat de naționalități cari se plîng, fie-care în parte, că sunt nedreptățite în favoarea tuturor celorlalte, principala armă de luptă este *cultura*.

Naționalitățile se întrec în întemeierea de școli, publicații și orice alte așezămînte culturale, pe cari le întemeiază fie pe seama bugetului general, printr'o puternică presiune asupra guvernului, care e silit să ție seamă de asemenea cereri *imperioase*, fie pe socoteala bugetului propriu al celor interesați, cari nu se dau înlături de la nici o jertfă, cînd e vorba să se dea ființă unui nou așezămînt cultural—*național*.

Așa fac cehii, italienii, etc; așa fac— din nefericire în chip cevа mai puțin stăruitor—romînii din Bucovina. Așa face toată lumea de acolo. Și dacă, din punctul de vedere politic, Statul austriac sam sufere de pe urma acestor lupte, din punctul de vedere cultural național progresează toate—și orice progres al unei culturi naționale, ori care ar fi ea, constitue, firește, un progres al culturii *generale*.

Un detaliu interesant este acela că exemplul unor asemenea plîngeri și frămîntări și jertfe nu ni-l dau numai naționalitățile subjugate și care, după cum vedem, se prisep să facă subjugarea asta cît mai puțin amară. Ci se plîng, cu o de-o potrivă tărie, înșiși nemții din Austria—națiunea dominantă.

Și ei zic că se face prea puțin pentru propria 'lor cultură națională, din pricină că se fase prea mult pentru cultura națională a celorlalți, a străinilor cari alcătuesc diferitele categorii etnice.

Evident, în această plîngere a germanilor austriaci este nițică exagerare. Ori cum ar sta lucrurile în mult zguduitul imperiu, nu este de admis că puterea centrală ar neglija cultura națională tocmai a acelora cari îi sunt mai apropiați sufletește.

N'am la îndemînă cifre pentru a putea discuta chestiunea. Dar cînd voiu spune că numai comuna Viena are în bugetul ei vre **25 de milioane** numai pentru învățămîntul primar și primar-superior (restul fiind în seama statului) se va înțelege cîtă exagerare este în plîngerea nemților.

*

Cu toate astea nemții se plîng. Și se agită. Și luptă. Și știu să întrebuințeze toate mijloacele pentru a zmulge guvernului mai mult și tot mai mult, din ce în ce mai mult.

Fiecare zi le aduce un nou succes; pentru fiecare izbîndă mică a ori căreia dintre naționalități, nemții înregistrează cîte o izbîndă mare pentru cultura lor. Dacă atîta lăcomie s'ar manifesta pe alt teren, ar stîrni și indignarea celor mai indiferenți. Dar lăcomia de cultură este o lăcomie nobilă, chiar cînd pornește din gelozie.

Și cu atît mai mult ea își atrage simpatia tuturora, cu cît nemții, pentru a-și potoli pasiunea nu se mulțumesc numai cu ce pot smulge bugetului și fac și sacrificii directe, ca și celelalte naționalități, deși după mentalitatea noastră de pildă, ei ca stăpîni în țara lor, s'ar putea mulțumi numai cu bugetul statului.

Și după multe inițiative pornite și realizate în diferite timpuri și locuri, iată una nouă. La un moment dat li s'a părut nemților austriaci că în părțile marginașe ale provinciilor germane, la hotarele naționalităților, cultura germană nu e destul de bine reprezentată, școlile germane nu-s destul de numeroase sau nu-s destul de bine înzestrate. Răul—real sau imaginar—odată constatat și leacul trebuia adus fără întîrziere.

Peter Rosegger, un scriitor din cei mai de seamă, a lansat imediat un apel, cerînd să se găsească 1000 de germani austriaci cari să subscrie cîte 2000 de lei. Cum vedeți e o inițiativă în mare, căci dintre cele mărunte, cari apelează la pungile mici dar dau rezultate foarte însemnate, dintre acele sunt destule.

Nimeni nu s'a îndoit de reușita iniți-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 3 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 10 și 11 August 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8.50

ativei. Iar azi, după vr'o 3 luni de zile, subscripția s'a urcat la vr'o 600 000 de lei. Pînă la 2.000 000 mai trebuie, dar este evident că avîntul patriotic în rindurile celor bogați nu s'a sleit cu primii subscriitori. Suma se va aduna.

Și iată cum se luptă pentru cultura națională.

Această întîmplare îmi amintește că înainte de marele Rosegger am încercat și eu o dată să fiu un Rosegger mititel. Eram la Galați. Un ministru desființă școala normală de acolo. Agitații și protestări furioase. Corpul didactic, fără deosebire politică, protesta în unanimitate. Primarul, ales de guvern, protesta și el. Comercianții protestau. Iar opoziția, firește, protesta mai tare de cît toată lumea. Și protestam și eu, în calitatea mea de gazetar. Ministrul însă nu se emoționa de loc.

Pe cînd argumentul principal al protestărilor era *național*—că tocmai la Galați, oraș vecin cu Basarabia răpită și cu Dobrogea recîștigată, *trebuie* un așezămînt cultural ca școala normală—argumentul principal al ministrului era financiar: bugetul acelei școale e de 60.000 de lei anual și față de alte cheltuieli, și *mai urgente*, n'are bani pentru școala normala din Galați.

Și școala s'a închis, iar o dată cu închiderea școlii s'a închis și agitația. Faptul era împlinit și mortul nu se mai întoarce de la groapă.

Atunci am avut o ideie pe care o socoteam foarte simplă. Numai faptul că nu s'a realizat mă face să bănuiesc că era o ideie mare: am început o „campanie"—*s'il vous plaît*—ca onor. cetățeni să reînființeze școala, furnizînd ei mizerabila sumă. In medie revenea la mai puțin de un leu pe an de fie-care gălățean, și sînt bogătași la Galați; sînt și milioanari; și sînt și în județ. O singură serbare la grădina publică din Galați produsese cu cît-va timp în urmă 10.000 lei. Mă rog, mi se părea că au bani în buzunar și-i ofer eu școlii normale, cum ași oferi cuiva o țigară. Dar mă înșelam. N'aveam banii în buzunar. Propunerea a fost primită nu cu ilaritate, ca o copilărie, dar cu o bosumflare generală. Cream presedente!

Evident eu nu eram un Rosegger—dar nici gălățenii nu erau nemți. Așa se explică nesuccesul.

Azi școala normală e reînființată pentru că a venit alt ministru. Mine...

Și mă întreb astăzi, cum mă întrebam și atunci: nu e nedem ca un oraș atît de mare să n'aibă un singur așezemînt de cultură care să fie al orășenilor săi, din inițiativa lor și din banii lor?

Intrebarea care se impune și față de alte localități ale țării și—cu prea mici rezerve—și față de capitală.

... Și toată lumea se plînge că n'avem inițiativă, cînd fie-care în parte ar putea s'o aibă, numai dacă ar vrea.

Liviu

Mișcare în învățămîntul primar

Pe ziua de 1 Septembrie s'au făcut următoarele mutări și numiri în corpul didactic primar din țară:

D. C. Ionescu, învățător în comuna Frumușica, jud. Botoșani, a fost transferat la Cleja (Bacău).

D-ra Savasta Dumitrescu, conducătoare a grădinei de copii din Cataloi (Tulcea), a fost transferată la Alacapa (Constanța).

D-ra Eliza Lascu, a fost numită conducătoare a grădinei de copii din comuna Carol I (Constanța).

D. Cristea R. Calcan, învățător în com. Jîrláu (R.-Sarat), a fost numit diriginte al acelei școli.

D-na Sultana Mocanesca, învățătoare în com. Mamut-Caius (Constanța), care fusese transferată la Cîmpurile (Putna), va rămîne la postul său.

D. Al. Munteanu, învățător în comuna Chirlești (Covurlui), care ceruse permutarea la Balintești, același județ, va rămîne la postul cel dintâiu.

D. I. Prodănescu, învățător în comuna Folteștii, a fost transferat la Siviița, în Covurlui.

D. C. V. Cojan, a fost numit suplinitor învățător în comuna Slobozia-Ciorăști (R.-Sarat).

D. Gr. M. Rișcanu, a fost numit învățător suplinitor în comuna Suleța (Fălciu).

D. C. Mihai, învățător în com. Fundeni (Tecuci), a fost transferat la com. Tudor Vladimirescu (Tecuci).

D. D. M. Popa, învățător în comuna Ivănești, județul Fălciu, a fost detașat la școala din comuna Crețeștii de Jos, același județ.

Aniversarea Nasterei Prințului Nicolae

Astă-zi s'au împlinit 6 ani de la nașterea A. S. R. Principele Nicolae.

Al patrulea copil al familiei noastre Princiare, născut în 1903, a fost botezat la Sinaia, în religia creștină ortodoxă, de regretatul Mitropolit Iosif Naniescu, naș fiind M. S. Țarul Rusiei, reprezentat prin prințul Dolgoruki.

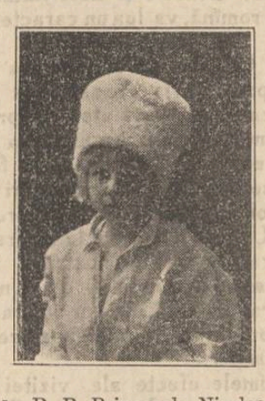

A. R. R. Principele Nicolae.

Cu această ocazie, s'a oficiat azi dimineață la Mitropolie un Te-deum, la care au asistat autoritățile.

Ziariștii Unguri și presa franceză

Sunt cunoscute peripețiile procesului de la Agram.

Croații sufăr din partea Ungurilor, aceleași persecuțiuni ca și romînii—iar acum în urmă li s'a înscenat luptătorilor naționali croați un scandalos proces, cari a împlut de indignare toată lumea civilizată.

Ziariștii Unguriau găsit cu cale să intervină în această mișelească afacere și, printr'un memoriu plin de cele mai sfruntate neadevăruri, adresat confraților (?) lor din Franța, să desmintă toată apărarea luată de presa franceză dreptei cause naționale Croate.

Dar și confrații noștri romîni din Ungaria nu vor so lase fără răspuns, infamia ziariștilor Unguri.

Prea se laudă cu sentimentele de civilizație și dreptate ziariștii unguri, pentru ca să nu-i dezmintă victimele lor cele mai autorizate.

Confrații noștri romîni din Ungaria, în afară de explicarea exactă și documentată pe cari vor s'o dea scandalosului proces din Agram, vor arăta unul cîte unul toate procesele, și toate pedepsele date și executate de justiția Maghiară, ziariștilor romîni, pentru că apără cu condeiul sfînta cauză a romînilor din Ungaria.

Și vor descrie acele procese cari constituecc cele mai mizerabile înscenări, vor arată articolele încriminate, pentru a vedea dacă ele pot forma obiectul unui proces sau acuzațiuni penale.

Aprobăm din toată inima pe scumpii noștri confrați pentru ingenioasa idee ce au avut de a se adresa presei luminate a Franței—și a demasca iprocrizia, minciuna și lașitatea Ungurească, care n'au curajul a 'și recunoaște blestemățiile ce le făptuește atunci cînd sunt date în vileag lumei civilizate.

Samsarii de cereale

La noi se iau de multe ori inițiative bune, dar nu sunt îndeajuns încurajate, așa că nu-și produc efectele dorite. In deosebi autoritățile li se arată foarte nepăsătoare—și cîte odată chiar dușmane. Printre unele neajunsuri de care sufăr sătenii noștri în timpul vînzării noilor recolte, este și specula mizerabilă pe care misiții de cereale, o fac pe la sate.

Comunele sunt colindate de această pusderie de speculatori necinstiți, care înșeală țărănimea, luîndu-i pe prețuri ridicole tot produsul unei munci istovitoare de un an.

In zădar s'a protestat în potriva acestor șarlatani și s'a cerut intervenția autorităților respective.

Vestitul bacșiș a triumfat totdeauna și speculatorii și-au făcut perfect treburile. S'a atras atenția autorităților superioare — dar la noi *forma* dărîmă totul. Jalbele s'au plîngerile au fost retrimise, spre cercetare, autorităților respective și au ajuns tot în mîna acelora în contra cărora erau făcute, așa că rezultatul final a fost că înșelații n'au dreptate, iar înșelătorii sunt oameni cinstiți.

Intre diferitele soluții cari s'au propus pentru scăparea țărănimei de specula infamă a samsarilor de cereale, care mișună la sate, a fost și publicarea zilnică a unor buletine de către Ministerul comerțului, care să conțină prețul zilnic al cerealelor cotate pe piața noastră cea mai mare, Brăila.

Soluțiunea aceasta a fost găsită bună și în fie-ce zi Imprimeria statului tipărește zeci de mii de asemenea buletine, cari conțin prețul exact al cerealelor vîndute la Brăila și comunicat telegrafic pentru a fi cunoscut la timp. Dar ce se face cu aceste buletine? Se răspîndesc ele sau nu la sate? Ajung ele la cunoștința sătenilor pentru cari sunt imprimate?

Suntem mai mult ca siguri că nu. Chiar dacă se trimit prefecturilor din țară, pentru ca acestea la rîndul lor să le distribue zilnic, tuturor comunelor rurale din județele respective,—suntem absolut încredințați că la sate nu ajung mai de loc.

Iar dacă se întîmplă și minunea asta, apoi rămîn în cancelariile primăriilor, și dacă autoritatea comunală are vre-un interes a nu fi cunoscute aceste prețuri sau a fi cunoscute cele mai mici, putem garanta că nici un sătean nu le poate vedea sau afla la timp.

Pe lîngă imprimarea și răspîndirea la sate, noi am fi propus ca mijloc practic de încunoștiințare vechiul sistem *al tobei și al goarnei*. In fine secretarul comunei, însoțit de un vătăjel cu goarna sau toba, să citească cu glas mare și în diferite puncte ale comunei, sătenilor adunați cu goarna sau toba, conținutul acestor buletine. Cu modul acesta s'ar aduce la cunoștința și celor neștiutori de carte și cari sunt cei mulți, prețul cerealelor, pe cari chiar dacă l'ar vedea afișat la Primărie, încă nu l'ar putea citi, și ar putea fi înșelați de cititorii de rea credință.

O altă soluție, a fost înființarea de asociații sătești pentru desfacerea produselor agricole ale sătenilor. Ideea e admirabilă și pentru a prinde, Băncile Populare au cele dintâi chemarea de a începe asemenea lucrări.

Primele asociații le pot constitui băncile populare, căci au și capitalul disponibil, și rutina afacerilor și oamenii pregătiți pentru acest comerț. Costul realizat, ar fi cel mai bun exemplu de încurajare a celorlalți săteni, cari ar vedea în primul rînd că recoltele lor nu se vînd pe prețuri ridicole, iar în al doilea rînd cîștigul pe care l'ar realiza misiții de cereale, ar rămîne tot în buzunarele lor.

Asupra acestei chestiuni Ministerul de Comerț s'ar putea înțelege cu cel de Finanțe și începutul cel bun l'am vedea chiar din cursul acestui an.

Cum avem asociații sătești de cumpărări de moșii, și de arendări de moșii—de ce n'am avea asociații de vînzări de cereale. Acestea se pot constitui și mai lesne, au o durată și mai scurtă și produc efecte reale și positive din primul moment.

Iar pentru și mai buna înlesnire a vînzării recoltelor, de către aceste asociații, ar fi și fixarea definitivă de către prefecturi a locurilor unde să se facă această vînzare.

Dar după cum am spus inițiativele bune n'au lipsit la noi, dar au fost lipsite de sprijinul autorităților noastre. Fără un asemenea sprijin sincer și puternic, ori ce încercare de asemenea natură rămîne fără nici un efect și se servește mai mult causa samsarilor cari găsesc o încurajare și mai mare în indiferența autorităților.

Partidul conservator democrat, va rezolva la timpul oportun această importantă chestiune.

Litere-Științe-Arte

„Amor vincit".—Sub acest titlu a apărut în editura Plon din Paris un nou roman al d-rei Elena Văcărescu,—cel dintâi roman al admirabilei scriitoare. Noua lucrare, impregnată de puternica personalitate a poetei redă toată îndrăzneala entuziasmului ei, tot farmecul imaginilor cu care știe să surprindă pe cetitori: iar atmosfera de pasiune în care se mișcă eroii, ne atrage ca să împărtășim bucuriile lor spontane și tristețele lor adînci.

D-ra Văcărescu arată conflictul care se produce forțamente în sufletul unei tinere romînce, a cărei educație s'a făcut la Paris și care prin atavism păstrează instinctele sale originare pînă și în sofismele raționamentului său.

Nepotrivirea între fire și creștere face pe eroina romanului,—văduvă tînără pe care o bolnăvicioasă tristeță o atrăgea către mormîntul celui dispărut—să caute în afară de mediul și de patria ei pe „Străinul" care va ști s'o readucă spre noi bucurii și să-i redee dorința de a trăi prin putința de a presimți și de a gusta clipa morții. Intr'o sfidare în care dispare toată puterea ei de rezistență, ea îi strigă: „tu mă stăpînești prin moarte. Tu mă pierzi prin mila extravagantă care poartă sufletele femeești, cum poartă vîntul de toamnă foile veștede... lată-mă Vin... Primește-mă!" E o succesiune foarte nuanțată de stări sufletești, o gamă de senzații minunat graduate, o carte de fine și grațioase analize datorite unui scriitor psiholog, cum este Elena Văcărescu.

*

Anatole France dupe se a ținut cîteva conferențe asupra positivismului în Ro și St. Paulo s'a îmbarcat ieri pe „Danube" pentru Cherbourg.

El a fost salutat la plecare de un reprezentant al ministerului de externe de de delegațiuni ale academiei de studenți și de colonia franceză.

*

Dusele de Abruzzi a început expedițiunea sa pe munții Himalaya cu un succes extraordinar, el a reușit să ascensioneze vîrful Godwin Austenberg pînă la o înălțime de 24 600 picioare. Godwin Austen este cel mai înalt vîrf al lanțului Kara-Korum și măsoară 8610 metri; el se numește ast-fel după numele ofițerului englez care primul reuși să ia elsee trigonometrice al K2 cum numesc indianii acest vîrf.

Pînă acum recordul ascensiunei era deținut de W.W. Graham care se urcase în 1882 pe Habro în Himalaya la 23900 picioare. Azi ducele Abruzilor deține recordul cu ascensiunea de 24,600 picioare.

*

Multe din comorile artistice dela Louvre (Paris) se datoresc lui Napoleon cel Mare, care le-a luat ca despăgubiri de războiu.

Dar cele mai de frunte din ele: Venus de la Milo și Nike din Samotracia s'au căpătat pe cale pașnică.

Aceste două bucăți, cele mai frumoase din sculpturile antice, s'au descoperit abia în timpurile din urmă. Pe Venus de la Milo a cumpărat'o în 1820, în insula Milo; iar, Nike (Biruința) a găsit la 1863 făcînd săpături, consulul francez Champoiseau, reposat de curînd.

A găsit'o bucăți în ruinele unui templu. La Paris le-au împreunat. La 1879 a aflat bucățile de marmoră cari închipuiau un pies de corabie, care era postamentul statuei.

Brațele, capul și mare parte din aripi lipsesc și Venerei de la Milo, brațele. Din fericire s'au trecut vremurile, cînd s'ar fi grăbit a le „restaura".

Champoiseau, dupa ce s'a încredințat că nu va mai da și de alte bucăți, s'a întors la Marsilia, unde a murit la vrista de 80 de ani.

*

Teatrul Metropolitan din Glascow a introdus o inovație care face senzație prin utilitatea ei.

Pe lîngă garde-robă a aranjat.. un adăpost pentru copii. In schimbul unei mici taxe, mamele își pot lăsa aici pruncii în îngrijirea unor păzitoare de confiență.

Copiilor li s'a pregătit aici lapte, jucării și chiar... mâncă.

Tinerele mame care nu vor să-și lase copiii singuri timp de mai multe ore, îi predau aici îngrijitoarele iar în timpul antractelor ele vin să vadă vlăstarele și convingîndu-se de buna lor stare, urmăresc cu toată încordarea actul următor.

Presa engleză salută cu entusiasm această fericită inovație mai multe teatre engleze s'au hotărît a introduce adăposturi pentru copii.

Presa franceză propune de asemenea a se imita fericita inovațiune a teatrului din Glassow, care desigur va avea acelaș succes la teatrele parisiane.

Informații

❑ Conform noului regulament al școalelor normale, ministerul instrucțiune face cunoscut cum că în clasa IV-a a acestor școli se vor primi și elevii absolvenți numai a patru clase secundare, dar cari nu vor fi trecut examenul de capacitate.

In vechiul regulament se prevedea că cei ce cereau înscrierea în clasa IV-a a școalelor normale, trebue să dovedească că au trecut examenul de capacitate al gimnaziului.

❑ *Din cauza sărbătoarei de mîine,—Schimbarea la față,—viitorul număr al „Opiniei" nu va apărea de cît Vineri 7 August, la orele obișnuite.*

❑ Revizoratul școlar a trimes ministerului cultelor un tablou de comunele rurale unde se simte nevoe de creare de posturi noi de învățători.

❑ Strada Carol, d-inspre Copou, este infectată. Să se cerceteze de urgență de unde provine infecția. Să se cerceteze, în primul rînd, grădina Copoului, care a ajuns un focar de murdării, grație faptului că acea grădină a ajuns, pentru unii răi educați, locul „necesităților inexorabile".

❑ D-nii ingineri A. Savul și N. Cugler au fost însărcinați să constate stricăciunile pavajului de asfalt, pentru a se face cunoscut antrepenorului, în vederea reparațiilor.

❑ Ministerul de interne a adresat o circulară prefecturilor, prin care face cunoscut că se poate elibera cărțile de legitimație și în urma cererilor verbale.

❑ **Gimnastica suedeză.** — Monitorul oficial de astă-zi publică regulamentul cursurilor de gimnastică suedeză.

Materiile cari formează baza cursului de gimnastică suedeză sunt: a) anatomia, fiziologia și igieaa în legătură cu gimnastica; b) gimnastica practică, teoria și metodica gimnasticei (paralel cu cursul de gimnastică practică și teoretică se va preda și un curs de înot), și e) un curs teoretic-practic de instrucție militară și tragere la țintă.

Materiile dela punctul a, vor fi predate de un medic; cele dela punctul b) de un maestru de gimnastică și cele dela punctul e) de un ofițer în activitate. Un program analitic va determina cuantumul materiei fiecărui curs.

Atît maeștrii titulari de gimnastică cît și persoanele afară din învățămînt sunt ținuți a urma cursurile dela început și pînă la sfîrșit fără cea mai mică întrerupere și în mod necondiționat. Așa dar, nici o dispensă în total sau în parte nu se dă, contrariul atrăgînd nevalabilitatea drepturilor ce decurg din frecuentarea cursului.

Maeștrilor titulari de gimnastică, admiși sau chemați la curs, li se va da o îndemnizație de 2 lei și 50 bani pe zi (pe tot timpul cursului), înlesnire de transport și locuință; membrilor învățămîntului li se va înlesni călătoria, iar persoanelor afară din învățămînt nu li se va da nici un ajutor.

La terminarea cursului maeștrii titulari de gimnastică nu au de trecut nici un fel de examen, cursul fiind considerat ca un curs de perfecționare, ci sunt ținuți să dea dovezi evidente la lecțiunile de aplicație, că și-au apropiat în totul normele predării unei gimnastici sistematice;

Persoanele afară din învățămînt admise pe baza actelor de studiu și a titlurilor a frecuenta cursul în mod oficial, la sfîrșitul anului acestuia va trece un examen de absolvire, care va consta din: două probe scrise: una aleasă din anatomie, fisiologie, igienă în legătură cu gimnastica, și a doua pedagogia gimnasticei o probă orală extemporală asupra unui subiect cu caracter general despre educațiunea fizică și o probă practică pentru a se vedea îndemînarea individuală a cursistilor și mai cu seamă aptitudinea lor de a preda gimnatisca fie în școalele de băeți, fie în școalele de fete.

Trecînd cu succes examenul, persoanele afară din învățămînt vor obține din partea ministerului un certificat cu mențiunea că au dreptul fie de a se prezenta la un examen de capacitate pentru școlile Statului, fie a preda gimnastica la vreuna din școlile particulare.

❑ Marți 11 August a. c., se va oficia la Mitropolie un Te-Deum, cu ocazia aniversărei nașterei A. S. R. Principelui Ferdinand.

Se știe că prințul moștenitor s'a născut la Sigmaringen la 24 August st. n. 1865.

❑ D-na Elena Meissner a fost numita din partea învățămîntului particular ca membră în consiliul general al instrucțiunei, secțiunea învățămîntului primar, pe un period de cinci ani de la 1909—1914.

D-na Ana Conta Kernbach, a fost numită din partea școalelor normale de fete.

❑ In regulamentul pentru perceperea taxelor studenților universitari, s'a introdus următoarele modificări:

Se va restitui 75 lei din taxa vărsată de 100 lei candidaților respinși la examenul de licență, iar în caz de respingere la examenul de doctorat, se va restitui 120 lei din taxa de 200 lei.

❑ Direcțiunea generală a căilor ferate a trimis o circulară tuturor stațiunilor, prin care pune în vedere că biletele de băi pentru înapoiere vor putea fi vizate fie prin completarea lor pe verso, în care caz se va aplica pe verso și stampila stației balneare respective, fie prin aplicarea pe versul lor a stampilei speciale, de formă patrată, avînd datele trenului, zilei, a anului și numele stației balneare.

❑ Alaltă eri femeia Tasia Vuza, din comuna Ciurea, care avea spre creștere pe copilașul Ioan Teodot, de 2 ani; luat de la Maternitate, a venit eri în Iași și aducînd copilașul la institut, micuțul a încetat din viață.

S'au avizat autoritățile și parchetul a ordonat să se facă autopsia.

D. dr. Grossi, asistentul medicului legist, a procedat, în fața d-lui prim-procuror Adam Bercea, la facerea autopsiei și s'a constatat că moartea copilașului a provenit dintr'o congestie cerebrală și în urma unui atac de epilepsie.

DIVERSE

— Muncitorul Teader Gh. Scripcaru de pe moșia Zaharna, s'a plîns prefecturei de județ că a fost grav maltratat de Lupu Leiboivici, arendașul acelei moșii, precum și de jandarmii din Rediul-Mitropoliei, cărora le reclamase cazul.

❑ Ministerul industriei și Comerțului, a hotărît să întreprindă o anchetă la țară, pentru a cunoaște în mod real nevoile comerțului nostru, și a putea în urmă avea la măsurile de îndreptare.

In acest scop ministerul a cerut prefecturei județului ca să pună în vedere primarilor și notarilor din Comuni, ca să dea tot concursul lor secretarilor camerei de Comerț, care au fost însărcinați cu conducerea anchetei.

Ultime informaţii

❑ *Ce au făcut, ce au drès, inspectorii sănitari, directorul general şi sub-directorul serviciului sanitar, în localitate,—epidemia de febră tifoidă continuă să ia proporţii.*

Pe ziua de eri au fost alte 2 cazuri mortale în oraş.

❑ Mai mulţi locuitori din stradela Sărăriei disp. 3-a se plîng de negligenţa serviciului curăţirei stradelelor, care, cu toate intervenirile făcute, nu ia nici o măsură de a se rîdica mormanele de gunoae ce stau de mai bine de o lună pe aceea stradelă.

❑ Recursul lui I. Hascalovici şi Iliovici din Iaşi, condamnaţi ca incendiatori s'a amînat eri, pentru 16 Septembrie.

❑ D. Pavel Gheorghe a fost numit sub chirurg la spitalul comunal din Huşi în locul d-lui P. Pavlow demisionat.

❑ Ministerul industriei şi comerţului a cerut prefecturei să trimeată două eleve bursiere, alese dintre ficele de săteni, cari să urmeze cursurile şcoalei şi atelierului de sericultură, din Capitală.

❑ Iată orele de istorie vacante în învăţămîntul secundar al băeţilor: La Bacău 7 ore; la Botoşani 6 ore; la Buzău 2 jum., la Cîmpu-Lung 7 jum; la Constanţa 8; la Dorohoi 8; la Piatra Neamţ 6; la Pomîrla 18; la Roman 8; la Tg.-Jiu 2; la Tecuci 8 şi la Tg.-Măgurele 8 ore.

❑ Se vor mai clădi localuri şcolare în următoarele comune:

Petricani (Neamţ), Vultureşti (Olt) Pochidia (Tutova), Valea Rea (Tecuci) Gheoroiu, Zevideni şi Tetoiu (Vîlcea).

❑ Aflăm că un inginer din localitate s'a hotărît să construiască un aeroplan. Aparatul va costa 12 000 lei.

❑ Astă-zi Curtea de apel, urma să judece apelul lui Dumitru Negruţi, fostul diriginte al oficiului poştal din Burdujeni, care a delapidat o sumă de bani. Din lipsă de martori, procesul a fost din nou amînat.

❑ **O perlă administrativă.**—Primăria unei comune rurale, dintr'un judeţ din România, a luat dispoziţie, ca cîrciumele de pe teritoriul acelei comune, care însă cad în zona de 1 kilom. de la marginea comunei urbane, să fie supuse regimului comunelor rurale, în timp ce legea asupra monopolului băuturilor spirtuoase prin art. 38 şi 41 supune aceste cîrciume sub regimul comunelor urbane. Legea e categorică, art. 38 sună: *Cărciumele aflate în raza de un kilometru în jurul comunelor urbane, nu sunt supuse supravegherei autorităţei comunelor rurale pe teritoriul cărora se află, nici obligaţiunilor ca cărciume comunale rurale. Art. 41, sună: supravegherea poliţienească din com. urbane se întinde şi asupra cărciumelor din raza de 1 kilometru în jurul comunelor, cu dreptul de a instrumenta şi de ale aplica întru toate regimul cărciumelor din comunele urbane.* Legea e clară, peste măsură de clară.

Contra dispoziţiei consiliului comunal se face intervenţie la Prefectura respectivă de judeţ, ca stăruinţă a se anula ordonanţa comunei ca nelegală. Prefectura de judeţ, representată prin director, prefectul fiind în congedir, respunde: asultaţi:

Măsurile luate prin asea ordonanţă nu sunt în contrazicere cu dispoziţiile legei monop., vînzărei băuturilor spirtuoase, de care ce după această lege competenţa ofiţerilor de poliţie a oraşului nu se mărgineşte numai la constatarea contraventiilor la legea monop., şi deci nu cuprinde şi constituirea scandalurilor şi bătăilor ce odinioară se petrece obşnuit la aceste cîrciume şi acea că competenţa nu cuprinde nici luarea măsurilor de prevenire a turburătorilor ordinei publice, care aceste cad în sarcina autorităţilor administrative pe teritoriul cărora se găsesc cîrciumele.

Nu e aşa că perla e de valoare pentru timpul în care trăim şi pentru o Prefectură de judeţ?

❑ Eri a venit înaintea Curţei de Casaţie recursul făcut de August Ionaş, din comuna Raducăneni, care a fost condamnat la 15 ani muncă silnică pentru că a omorît pe săteanul R. Roca.

Curtea de Casaţie i-a respins recursul.

❑ Au fost numite moaşe în judeţul nostru:

Elena Daulza la Galata, F. Ruxanda la Prisacani, Maria Simionescu la Ungheni, Ana Petrovici la Baţaţ, V. Liciu la Cotnari şi Eleonora Şerban la Băiceni.

❑ De aproape două luni de zile se află vacante două locuri de administratori de plasă în judeţul nostru.

Recomandările s'au făcut însă cum ele veneau din partea directorului prefecturei, n'au fost luate în samă.

E probabil că mişcarea care se va face astă-zi, printre administratorii de plăşi, va cuprinde şi Iaşul.

❑ Din cauza febrei tifoide, care bîntuie la Brăila, regimentul 11 calaraşi, care urma să vină, spre concentrare, în tabăra Şipotele, nu se va mai deplasa.

E probabil că acelaş lucru se va întîmpla şi cu trupele din garnizoana locală, care urmează a pleca la manevre în ziua de 10 Septembrie, căci se ştie că în spitalul militar sunt foarte mulţ bolnavi de febră-tifoidă.

❑ Pe sama ministerului cultelor şi instrucţiunei publice s'a deschis un credit extraordinar de 2700 lei, necesar pentru plata chiriei pe anul curent a localului de reşedinţă ocupat în Bucureşti de către I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, D. D. Pimen Georgescu.

❑ Astăzi fiind aniversarea naşterei Imparatului şi Rege al Austro-Ungariei Frantz Iosef, un Te-Deum s'a oficiat la orele 10 dimineaţă la catedrala catolică, la care au luat parte autorităţile locale, reprezentanţii puterilor străine din localitate, precum şi membrii coloniei austro-ungare.

Felicitările au fost primite de girantul consulatului austro-ungar, d. Racovicz.

❑ Mîne se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei de la Socola, precum şi hramul bisericei din stradela Albă.

❑ Ni se comunică că în ziua de 27 Iulie s'a făcut pe platoul com. Badarei o foarte interesantă experienţă cu un dirijabil miniatură, la care lucrează de foarte mult timp tînărul Mihai C. Mancilescu elev în cl. 8-a a Liceului Naţional.

Experienţa a reuşit admirabil, micul balon putîndu-se conduce în direcţiunea voită, cu cea mai mare uşurinţă.

Numerosul public invitat din localitate şi împrejurimi a felicitat pe tînărul experimentator.

❑ Ministerul instrucţiunei a trimes o circulară direcţiunilor şcoalelor normale de învăţători şi învăţătoare, prin care li se pune în vedere, de a lua dispoziţiuni ca elevii acelor şcoli să fie obişnuiţi, pe cît se va putea mai mult, să manipuleze aparatele de proecţiune, întru cît aceasta le va fi necesar mai tîrziu.

❑ Ion Alexandrescu autorul furtului bonului de la prefectură şi A. Vexler au fost înaintaţi astăzi parchetului, care le-a luat interogatorul.

Alexandrescu a mărturisit faptul, iar Vexler a declarat că Alexandrescu i s'a recomandat ca şef de biurou la prefectură, plătit cu 250 lei lunar, şi numai în urma acestei declaraţii, i-a dat 385 lei, rămînînd ca restul să i-l dea cînd Alexandrescu îi va face dovada că bonul e proprietatea lui.

Constatîndu-se cele spuse de Vexler, acesta a fost lasat în libertate, iar Alexandrescu care a fost şi el pus în libertate va fi dat în judecată tribunalului pentru abuz de încredere.

❑ Desfrîul şi orgia din palatele regilor Franţei, descrise în drama lui Alexandre Dumas „La tour de Nesle" (Turnul Crimelor) sunt înscenate cinematografic şi se desfăşoară astăseară Mercuri pe pînza teatrului Pathé Frères de la Chateau aux fleurs.

Acest turn zidit la Paris de regele Franţei Philippe-Augus şi destinat pentru apararea oraşului, a servit apoi la orgii şi crime.

Jeanne de Navarre, soţia lui Filip-cel-Frumos, cele trei surori Jeanne, Blanche şi Marguerite de Bourgogne, au prefăcut vastele încăperi ale acestui turn, în săli de cele mai desfrînate petreceri. Oameni nevinovaţi erau masacraţi în această capcană regală, amanţi erau asasinaţi şi cadavrele lor aruncate apoi în apele Senei, care spalau zidurile acestui turn.

Cinematograful revelează astă-zi, după acte şi documente istorice, aventurile reginei Margareta de Bourgogne, soţia lui Ludovic al 10-lea, cari se desfăşoară în sîngerosul edificiu, numit Turnul de Nesle.

Sunt apoi vederi după natură, cuprinse în programul de astă-seară, de un farmec şi o splendoare indescriptibile. Aşa defilează înaintea noastră pitorescul oraş Veneţia,—canal grande, gondoletele etc. Comedii inedite, piese teatrale, scene fantastice etc. abundă în programul nou de astă seară, unul din cele mai bogate din această stagiune de vară.

Mîne Joi program nou şi a doua încercare a lui Latham de a traversa în zbor Marea Mînicei.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 5 August

Demisie

Bucureşti.—D. Radu N. Mandrea, inspector agricol al judeţului Romanaţi, a demisionat.

Reîntoarcerea miniştrilor

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu, prim ministru, se va reîntoarce în ţară în cursul săptămînei viitoare.

D. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice se va reîntoarce Marţi.

Febra tifoidă la Brăila

Brăila.—După Iaşi, Brăila e cea mai bogată în febră-tifoidă.

Epidemia a început să ia proporţit şi aici şi azi avem 28 cazuri, din care 4 militari.

Consiliul de higienă a fost convocat de urgenţă pentru a lua măsuri.

Numai de nu s'ar trimete şi aci inspectori sanitari, ca la Iaşi, unde de cînd cu prezenţa lor, epidemia progresează.

*

Rusciuc.—De cîte-va zile a început să bîntuie şi aci epidemia de febră-tifoidă.

Cutremure

Lisabona.—Puternice zguduituri de pămînt au fost simţite eri aci şi în mai multe provincii. Populaţia a fost foarte alarmată.

Grajdul regelui Petru în flacări

Belgrad.—Un incediu a isbucnit azi dimineaţă, în grajdurile din palatul regal, în urma unei explozii de benzină care s'a produs din cauza imprudenţei unul mecanic, care făcea nişte reparaţii automobilului principelui Gheorghe.

Focul a fost repede localizat, dar cu toate aceste a produs pagube însemnate. Mecanicul şi un servitor al palatului au fost răniţi în mod destul de grav.

Greva din Suedia

Stockholm.—In adunarea impiegaţilor căilor ferate suedeze propunerea în favoarea grevei generale n'a avut majoritate, cu toate că votul a fost secret.

Serviciul tramvaiurilor a fost reluat pe toate linile însă cu număr mai mic de vagoane, 83 impiegaţi noui au fost angajaţi.

Evenimentele din Maroc

Paris.—Corespondentul ziarului „Matin" la San Sebastien, a întrebat pe ministrul de externe al Spaniei, despre afacerile spano-marocane. Ministrul a răspuns că sultanul Mulay Hafid neavînd nici o autoritate asupra locuitorilor din regiunea Riff, el e de părere că misiunea trimisă de sultan în această provincie nu va ajunge la nici un rezultat.

Ministrul a mai spus că el nu ştie nimic în privinţa notei pe care Mulay Hafid ar fi trimes-o puterilor spre a provoca intervenţia lor în conflictul dintre Maroc şi Spania.

Un nou scandal al d lui Iorga

Bucureşti.—Hotărît lucru, d. Iorga vrea să continue cu scandalurile.

Intr'un vagon de clasa I-a a trenului ce mergea de la Tîrgovişte la Ploeşti, se afla comerciantul Stefănescu, proprietar din T. Măgurele şi reprezentantul rafinăriilor de petrol, precum şi alţi negustori. Ei convorbeau despre picturile bisericeşti.

D. Iorga, care intrase în acelaş cupeu se amestecă în discuţie şi spuse că d-sa nu e mulţumit cum se fac la noi picturile bisericeşti. D. Ştefănescu răspunse că d-sa e mulţumit! D. Iorga începu atunci să vocifereze şi să ţipe la Ştefănescu şi chemă pe conductorul trenului, căruia îi pretinse nici mai mult, nici mai puţin să dea jos pe numitul comerciant!

Conductorul refuză cererea d-lui Iorga şi d-sa provoacă un mare scandal, care l'a continuat până la Ploeşti.

Scrisoare de felicitare

Isch. — D. Walsh mareşal al Curţei engleze, a sosit aci şi a fost primit de un ofiţer de ordonanţă a Imparatului Franz Iosef. D. Walsh va remite mîine Imparatului o scrisoare autografă a regelui Eduard, prin care suveranul Marei Britanie, felicită pe bătrînul monarh, cu prilejul zilei sale onomastice.

Aviaţiune

Berlin.—După ziarele berlineze încercarea aeronautului danez Ansen, de a trece strîmtoarea Sund, în aeroplan, nu a izbutit.

In chestia Cretei

Constantinopol.—După nişte informaţiuni sigure, ar fi, în acest moment, negocieri directe, intre puterile protectoare ale Cretei, în vederea unui demers serios pe lîngă Poartă, în privinţa chestiunei cretane, sub forma unei note colective, care va fi înmînată foarte curînd.

*

Constantinopol.—Ambasadorii puterilor protectoare au conferit aseară în privinţa unui demers serios pe lîngă Poarta. Dacă toţi ambasadorii vor fi primit instrucţiunile aşteptate, nota lor colectivă va fi înmînată chiar diseară sau mîine.

Poarta a îngăduit trecerea strîmtoarei Dardanelelor, pentru iachturile imperiale ruseşti „Standard" şi „Steaua Polară".

*

Smirna. — Agenţia Reuter află că o escadră turcă, compusă din zece vase de rezboiu a plecat după cum se crede, spre Karpathos.

Societăţile otomane iau o parte activă la boicotarea vaselor greceşti. Lucrătorii greci sunt concediaţi de pretutindeni.

*

Paris. — Agenţia Havas află din Canea, că consulii puterilor protectoare au notificat guvernului provizoriu din Creta că steagul grec va fi depărtat mîine, înştiinţîndu-l în acelaş timp despre consecinţele ireparabile pentru Creta, dacă s-ar întîmpla vre-un atac în contra trupelor de debarcare.

O proclamare a guvernului provizoriu cretan sfătueşte poporul cretan să se supună hotărîrilor puterilor.

BOMBARDAREA CANEEI

Viena.—După ultimile ştiri, pute ile au hotărît să bombardeze Caneea, pentru că nu s-a dat jos drapelul grecesc de pe fortăreaţă.

O declaraţie

Constantinopol.—Monitorul Oficial publică o declaraţie a generalismului Mehmud Paşa, care a spus că în caz de rezboiu, nimic nu va putea opri armata turcă de a înainta pînă la Atena.

Nici demonstraţiile flotei puterilor nu va putea opri activitatea trupelor turceşti.

Experienţă de telegrafie fără fir din balon

Berlin.—Astăzi balonul Gross II. a făcut o ascenziune şi a trimes mai multe radiograme din înălţime dar nici una nu a reuşit.

Incendiu

Glasgow.—Un incendiu s'a ivit în Ingram Street si a distrus mai multe depozite pline de mărfuri de valoare.

Execuţie

Londra. — Studentul indian Dinghra, care a omorît pe loc-colonelul Willie, a fost spînzurat azi dimineaţă.

Incăierare

Salonic.—O încăierare s'a produs între partizanii lui Sandansky şi protivnicii lor, pe care i-au gonit.

Au fost doui răniţi.

Judecătorul sindic trib. Fălciu

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 20 August ora 12 din zi se vinde în tîrguşorul Fălciu, între altele, următoarea avere rămasă pe urma falitului M. Aronovici.

32 boi plugari, 885 oi, 3 măgari, 10 vaci, 11 gonitoare, 6 gonitori, 3 mînzaţi, 4 mînzate, 6 cai mari, 16 epe, 6 natine, 4 viţei, 4 viţele, 6 buhai, 2 mînzi, iarbă cosită şi păring cosit puse în căpiţe, de pe o întindere de 20 fălci fîn şi 6 fălci păring, cum şi averea mobilă din casă şi instrumnntele de agricultură de pe moşie.

Concurenţii sunt invitaţi a fi presenţi la zisa oară cu garanţia legală şi suma ce cred că vor putea oferi la licitaţie, vînzarea fiind cu bani gata.

Jude sindic, **G. T. Palade**

Secretar, **D. V. Donea.**

Societatea Philantropică „STEAUA"

Şcoala primară Israelito-Romînă de fete IAŞI

Catedra de croitorie (2 oare pe zi) la această şcoală fiind vacantă, se aduce la cunoştinţa aspirantelor de a presenta ofertele însoţite de autorisaţiunea în regulă, la cancelaria şcoalei din str. De Sus 137 în fie-care zi de la 10—12 a. m. până cel mult 20 August a. c.

Preşedinte, **Jacques Leibovici**

Secretar, *M. Brauchfeld.*

No. 2

Iaşi, 5 August 1909.

4000 Decalitri vin alb şi roş ravac, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

Grădina Berăriei Regale (Cuza-Vodă)

Astăzi Mercuri 5 Aug. 1909

A II-a REPREZENTAŢIE CU

CINEMA-APARAT

Pathé-Frerès-Paris

ULTIMA PERFECTIUNE

Sub conducerea technică a eminentului şi neîntrecutului electrician român

VARBIU CONSTANTIN

Cinema-Aparat este cel mai perfecţionat Cinematograf al Casei **Pathe-Frères**, cuprinzînd toate mărimile şi noile invenţiuni, pentru a da proiecţiuni claritatea şi exactitatea cea mai mare. Nu produce vibraţiuni, deci nu este vătămător vederii.

Din bogatul program, nevăzut încă în Iaşi relevăm:

PHĂDRA

Mare dramă clasică de Racine

1: Răpirea Phădrei.—2, Teseus îşi aduce mireasa faţă cu fiul său.—3. Phădra viseazâ de amorul lui Hypolit.—4. Phădra cercetează oracolul zeiţei Venus. — 5. Declararea răsboiului.—6. Infrîngerca lui Teseus. — 7. Teseus crezut mort. — 8. Phădra, crezîndu-se liberă gîndeşte la vinovatul ei amor cu Hypolit.—9. Intoarcerea lui Teseus. — 10. Plîngerea Phădrei contra lui Hypolit. — 11. Blestemul lui Teseus. —12. Moartea lui Hypolit.—13. Serbătorirea întoarcerei lui Teseus. 14. Sclava Aricia dă la iveală nevinovăţia lui Hypolyt.

Ultima Revoluţie din Turcia, după natură

Asediul Constantinopolului şi încoronarea lui Mahamed al V-lea

1. Demonstraţia junilor Turci.—2. Generalul Nizi-Bey inspectează trupele de la Salonic în faţa Constantinopolului.—3. Schimbarea santinelor de la rîul Maritza.—Atacul trupelor de la Salonic contra căzărmilor.—5. Vederea căzărmilor de la Taksim şi Tasy Kiola după bombardare.—6. Ocuparea Palatului şi Moskeiei Ildiz-Kiosk de către Junii Turci.—7. Executarea unui general din vechiul regim.—8. Serbarea proclamărei Saltanului.—9. Arcurile de triumf.—10. Sacrul cimitir „Ejub" unde a avut loc învestirea noului sultan.—11. Mohamed V-lea părăseşte Moscheia de la Ejub şi intrarea sa solemnă în Constantinopol,

şi alte numeroase piese, sportive, umoristice, instructive, etc. etc.

Inceputul la orele 9 1/4 precis

Se vînd reprezentaţii şi pentru societăţi de bine-facere.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Se caută ori ce sumi de bani pentru a se plasa în condiţiuni avantajoase şi sigure, în moşii şi imobile cu situaţii splendide.

A se adresa d-lui **Aurel G. Nicolau** Biroul „Aurora" Iaşi str. Bărboi No. 19.

De inchiriat un apartament compus din 2 camere sus şi 2 jos, chiar de acum, cu sau fără mobilier. A se adresa la proprietar, Ilie Cocea, str. Bucşinescu 15, Iaşi.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Sărărie 78

CEREŢI PRETUTINDENI

Şi consumaţi numai

APELE MINERALE

Numite **DOCHIA, REPEDEA, BAIA** şi **STÎNCA** analoage, dar *superioare celor de* **VICHY, BORVIZ, GIESSHÜBLER** şi **VITTEL** preparate cu *apă de isvor sterilizată,* lipsită de microbi şi de materii organice, sub controlul permanent al d-lui prof. *D. Cădere* chimist sanitar (expert),

Aceste ape răcoritoare şi plăcute la gust se pot consumna simple, cu lapte saù cu vin şi sunt *cele mai igienice şi cele mai eftine.*

Pentru informaţiuni şi comenzi a se adresa la:

„Prima Fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

No. 79, Strada Arapu No. 79.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No...., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 10 şi 11 August 1909

Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi.

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	8,50
1/4 Un sfert	Lei	17,00
1/2 Una jumătate	Lei	34,00
1 Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

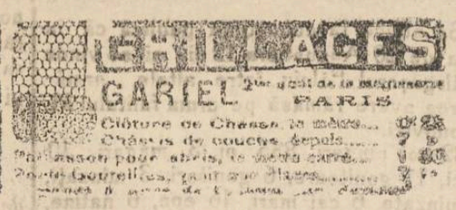

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,—BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preturile cele mai convenabile

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară
LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect retnoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

☞ In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut, le mètre 0f30.

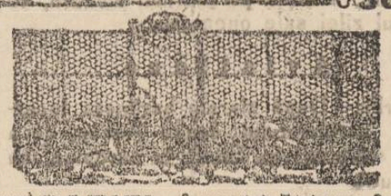

Maym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 6f

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2e quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

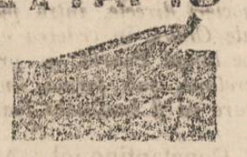

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat la str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No.

Cine a împiedicat pe conservatori să guverneze mai mult țara

De ce conservatorii au guvernat țara mai puțin de cît liberalii?

Iată întrebarea la care ne-am propus să răspundem azi, cu prilejul discuției ce facem asupra succesiunei actualului regim liberal. Prin aceasta rezolvăm dintr'odată două probleme:

Prima,—*dacă prin constituirea partidului conservator-democrat, liberalii vor mai deține puterea, mai des și mai mult de cît conservatorii.*

Secunda,—*dacă partidul junimist va putea să mai rămână multă vreme ca organizație politică distinctă și nu se va contopi la un moment dat în cele două partide*, cari își dispută cu deopotrivă drepturi sarcina de a conduce țara după voința și trebuințele ei.

Prima problemă, pune pe tapet o parte din istoria partidului conservator. Și e bine, mai ales cînd vorbim de viitorul partidului nostru, să răsfoim trecutul acestui partid, din care s-a născut organizația noastră politică, menită să facă cea mai înaltă și democratică operă de consolidare a tutulor claselor sociale din statul nostru.

Pînă la proclamarea marelui Lascar Catargi de șef al partidului conservator în 1885, partidul era mult slăbit, și liberalii se credeau a tot puternici în țara aceasta.

Insuși Regele, în memoriile sale, consideră alegerea acestui distins barbat de stat, ca un mare eveniment politic, de oare-ce—spune Suveranul — nu e bine ca numai liberalii să guverneze țara!

După lupta crîncină dusă de opoziția-unită în potriva regimului „de sînge" al lui Ion Brătianu și răsturnarea sa în 1888 de la putere, Suveranul, încredințează d-lui T. Rosetti, sarcina de a forma un minister de tranziție, căci, din pricina luptelor duse în comun de către opoziție pentru doborîrea guvernului Brătienist, nu se putea alcătui din primul moment un guvern pur conservator sau de concentrare conservatoare.

Tocmai la 1891 bătrînul Lascar Catargi, reușește să adune sub steagul partidului toate elementele conservatoare, să se formeze un minister de fuziune conservatoare, cu d-ni Petre Carp la domenii, Menelas Ghermani, la finanțe și Marghiloman la justiție, și încredințînd portofoliul cultelor și instrucțiunei publice d-lui Take Ionescu, una din cele mai prețioase achizițiuni făcută în acel guvern, după îndemnul marelui Alexandru Lahovari, ministru de externe.

Fuziunea conservatoare făcută de neuitatul Catargi, și care constituia una din cele mai prețioase dorinți ale sufletului seu mare și drept—n-a fost sinceră—și de abia a ținut pînă în 1895.

D. Petre Carp, care promisese din timpul discordiei conservatoare, o înmormîntare de clasa I-a defunctului Catargi, voia să-și îndeplinească angajamentul, chiar din timpul guvernărei din 1891.

„Constituționalii" așa cum se botezaseră junimiștii, nu puteau, în egoismul lor, vedea cu ochi buni democratizarea din ce în ce mai pronunțată a partidului conservator prin achizițiunile făcute în persoana d-lor Take Ionescu, Dissescu și alți tineri de elită, puși la încercare în slujba statului, pentru a face dovada extraordinarelor lor calități intelectuale. Iar, d. Petre Carp, nu se putea împaca cu șefia bătrînului barbat de stat Catargi, și căruia, i-ar fi urmat la șefie, dacă ar fi trăit, marele Alexandru Lahovary.

De aceea, certele, intrigile și neînțelegerile, au început din primul moment al fusiunei și au durat tot timpul guvernărei, pînă în 1895, cînd au luat caracterul unui scandal public și au determinat chiar, retragerea guvernului.

Fără aceste neînțelegeri provocate de d. Carp și acoliții săi, partidul conservator ar fi continuat să guverneze țara, încă o legislatură, căci nu cu puțină încredere în forța și autoritatea lor, Lascar Catargi și Alex. Lahovary convinsese pe Rege, de necesitatea continurei guvernărei conservatoare pentru terminarea operei de reorganizare a tutulor instituțiunilor statului, începută de la 1890.

Din cauza d-lui Carp, mult regretatul Catargi, părăsește puterea și face loc guvernului liberal prezidat de Dimitre Sturdza.

De la 1895, pînă la 1899, timp de 4 ani, conservatorii au mers cînd alături cînd separați. Lupta pe chestia Ghenadie, și mai apoi pe chestia școalelor din Brașov, i-a unit, dar numai de formă, căci sufletește, d. Carp, nu urmărea de cît răsturnarea lui Lascăr Catargi din șefie, și constituirea unui stat major al partidului, compus din elemente junimiste, mai cu seamă că în 1897 partidul conservator încearcă o perdere extraordinar de mare, prin moartea la Paris a lui Alexandru Lahovary.

La 1899, liberalii, în urma mișcărilor din strada Enei, din Capitală și a curentului protivnic manifestat în toată țara din cauza trădărei naționale a d-lui Sturdza, părăsesc puterea. Și, culmea fatalității. In ziua, cînd M. S. Regele, chema pe Lascar Catargi pentru a-i încredința formarea cabinetului, I se aduce la Palat știrea despre moartea sa subită.

Procesul succesiunei șefiei și directivei partidului conservator, suspendat de formă pentru moment, se redeschide iarăși, și timp de 15 zile d. d. Sturdza conduce provizoratul puterei, din pricina dificultăților ce le făcea d. Carp, care refuza categoric ori-ce altă combinațiune ministerială, fără șefia sa la partid și guvern.

Și aci este momentul să spunem, că fruntașul conservator, care a fost cel mai teribil adversar al d-lui Carp și al întregei sale grupări, a fost d. Nicu Filipescu.

Fostul primar al Capitalei, care la 1894 nu s-a dat în lături de a numi în ziarul seu „Epoca" pe d. Marghiloman „banditul de la justiție", din pricina afacerei Rossu-Robescu, a fost cel dintăi, care a grăbit alegerea d-lui Cantacuzino de șef al partidului și a înlesnit toate modalitățile pentru potolirea crizei, care dura prea mult din cauza ambițiunilor exagerate ale d-lui Carp și ajunsese să enerveze toată țara.

D. Cantacuzino e proclamat ast-fel șef al partidului conservator, în ciuda junimiștilor, care rămîn în afară de partid și de guvern — și care merg mînă în mînă în alegeri cu liberalii, pe care cu cîte va zile mai înainte îi combătuseră cu cea mai mare inverșunare.

Guvernul Cantacuzino, la care se alipise și gruparea flevistă, prin încredințarea portofoliului domeniilor, d-lui N. Fleva, esă triumfător în alegeri, împotriva coaliției junimisto-liberale, formîndu-și puternice majorități parlamentare și-și începe opera de guvernare, avînd în potriva sa și pe liberali și pe junimiști.—Opera de democratizare a partidului, începută cu zece ani în urmă de către Lascar Catargi, prin introducerea în partid a d-lui Take Ionescu și alții,—și suspendată pentru un moment din causa neînțelegerilor conservatoare, este acum reluată de d. Take Ionescu și ceilalți fruntași ai partidului. Achizițiuni noi din toate clasele sociale se fac, și zi cu zi, rîndurile acestui partid se sporesc în așa fel, că parcă un nou partid, cu o organizație nouă se formează pentru a-și opune puterea sa de viață și energie partidului liberal, care își alipise în lupta ce ducea în potriva guvernului pe însăși fiii vitrigi ai partidului conservator dirigiați de d. Petre Carp!

In vara anului 1900, cînd toate mergeau în cea mai perfectă liniște și armonie, d. N. Filipescu, care cu cîte va luni mai înainte avusese în Parlament o eșire extrem de violentă în potriva d-lui Carp, propune ca o necesitate imperioasă fusiuna tuturor elementelor conservatoare sub șefia tot a d-lui Cantacuzino—dar cu condiția încredințărei conducerei guvernului d-lui Carp, propunere care cu toate obiecțiunile juste formulate în potriva ei de către fruntași ca d-nii Cantacuzino, General Manu; Take Ionescu, General Lahovary, este primită și ast-fel se formează ministerul conservator Petre Carp în Iunie 1900, fără d-nii general Manu, Cantacuzino și Take Ionescu, minister care durează pînă în Februrie 1901—*opt luni*, și care e răsturnat prin votul de blam al Camerei Conservatoare pentru motivele ce le vom arăta în articolul de mîine.

Govora, 4 August 1909.

Vespasian I. Pella

Impertinența Ungurească

Suntem obicinuiți cu impertinența Ungurească, ea face parte parte principală din viața lor—și e caracteristică existenței lor. Politeță ungurească e greu de găsit și dacă nu știu să cultive această frumoasă **calitate** *în țara lor, cu atît mai mult de unde s'o exporte. Ar putea-o însă importa—dar Unqurii sunt șovinești, lor nu le plac decît producțiunile lor proprii și refuză ori-ce lucru străin—de aceia se mulțumesc și fără politeță și 'și hrănesc zilnic sufletul cu impertinența, care crește zilnic în țara lor.*

Dar, dacă s'ar nutri numai pe ei!—Dușmanii noștri însă hrănesc cu forța de ani de zile, pe frații noștri, cu mari cantități de impertinențe și pe cari sermanii romîni le-o îndură ca niște martiri. Insă din cînd în cînd, Ungurii își permit să ne servească și nouă de peste hotar cîte o porție de **impertinențe**—*pe care, însă, le expediem înapoi, ne voind să-i privăm de fel de acest aliment sufletésc prețios pentru ei.*

Chestia abținerei medicilor romîni de la congresul de là BudaPesta—și memoriul făcut de ziariștii romîni din Transilvania, în chestia persecuțiilor ce indură în acea țară—i-a dezesperat pe Unguri—și acum ne injură ca la ușa cortului, pe toți fără deosebire și de acolo și de aici.

Iar pentru a da o mostră, de felul cum ne taxează Ungurii, vom reproduce cîteva rînduri din ziarul „Magyar Nemzet" organul guvernamental, care după ce aprobă măsura luată de Appony, ministrul școlilor, pentru oprirea studenților romîni din Ungaria de a participa la Congresul de la Iași—scrie:

„Noi nu ne temem că Congresul din Iași, ar putea să provoace o conflagrațiune în Ungaria.

Dar să presupunem că acesta ar fi cazul.. Ce s'ar întîmpla? Cred ei—(romînii)—că statul Ungur va sta nemișcat cu brațele încrucișate pe piept? Noi nu zicem că din cele afară suntem senzibili (noi credem că nu sunt de loc senzibili N.R.) la aceste provocațiuni și că **am fi gata să îndreptăm tunurile împotriva unui țînțar!** *Dar nu vom tolera să fim baljoconți în fața Europei....etc"*

Ei, vă place, obraznicie mai mare? Toată națiunea romînească, este un țînțar față de artileria Ungurească care ar fi ridicol să ne bombardeze cu tunurile?

Ei bine cînd vezi asemenea impertinențe—de care sunt capabili dușmanii noștri, nici nu mai poți sta la vorbă cu dînșii.

Scuipi, și treci inainte, iată cel mai bun lucru ce'l poate face....

Scrisoarea d-lui Caragiale

Eri am primit următoarea scrisoare din partea distinsului nostru amic d. I. L. Caragiale.

Stimate domnule Redactor:

In privința ofertei ce a-și fi făcut-o Teatrului Național de a-i ceda drepturile mele de ajutor și, mai ales, în privința respingerei acelei oferte de către onorabila Direcțiune respectivă, am onoarea pentru mai buna d-v lămurire, să vă alătur aci o scrisoare a amicului meu d. director general Pompiliu Eliade adresată mie iată:

București 19 V 1909

Direcția G-rală a Teatrelor

CABINETUL
Directorul general

Dragă prietene,

Am primit scrisoarea d-tale și am să caut să mă conform în întregime.

Ai foarte multă dreptate piesele d tale, cari au interesat și vor interesa mult pe publicul nostru, *nu mai sunt*, deocamdată, din pricina abuzului ce s'a făcut cu dînsele, timp de mai bine de 20 de ani, *așa de bine primite,—și nu aduc atît cîștig cît s'ar crede* direcțiunii și autorului. Să le retragem Teatrului. Trebue să se mai odihnească un an doui *bietele Capod'opere.*

Intrebarea e însă, dacă, pînă atunci ele trebue să redevină proprietatea autorului sau să devină proprietatea „națiunii", adică a Teatrului Național. Imi aduc aminte că, acum cîte-va luni, ai venit d-ta singur cu o propunere în acest sens și mi-ai pomenit de *o biată țifră* pe care, crede-mă, *am uitat-o.* Vrei s mi-o reaminteș'i? Căci doi prieteni vech ca noi, dar mai ales Teatrul Național Caragiale, trebue să sfîrșească prin a se înțelege,—în folosul amîndorora.

Nu te superi dacă amîn executare cererii d-tale oficiale pînă la primire răspunsului? Și nu mă execuți pîn atunci?

Cu dragoste adevărată și veche.

Pompiliu Eliade.

P. S.—Mă rog, îți mai datorim cev parale? Ți-am **istovit sărmanele piese** *anul trecut și nu știu dacă a mai rămâ* **vre-o mică sumă** *neplătită. Să o caut registre? (căci sunt acasă), să pun să se trimită? Ai luat-o? Ai să vii în per soană?*

Cuvintele pe care le-am subliniat scrisoarea amicului meu—dintre care, deosebire, „bietele capod'opere, „biat țifră", „istovit sărmanele piese", mic sumă neplătită"—m'au descurajat, fire te... Și precupeț să fii—să te cheme dimineață cu „pui de găină" o gospodin mărginașă și să te întrebe: «Cît c măi băete, pe mortăciunile astea?—înțe legi dumneata atunci cum vine vorb dumneaei delicată. Așa am înțeles și e că nu e de stat la vorbă cu amicul me în privința cedării drepturilor mele d autor, și, drept răspuns, împreună cele mai distinse salutări, i am înaint încă odată petiția prin care îmi retrăgea piesele.

Dar asta n'are sface, cred eu, cu p rerile personale despre teatru—păreri p cari, și d. Pompiliu Eliade și eu, ni le-a arătat atît de categoric prin publicita încă de demult—și sper, prin urmar că asta nu va turbura întru nimic vech prietenie și stima bună ce i le port d- Eliade, ca unui bărbat de elită, incap bil vre-odată de o micime de suflet fiind sigur că și d-sa *ne manquera j mais,* cum se zice pe franțuzește, *me rendre gentiment la pareille.*

Primiți, vă rog, stimate d-le redact cele mai distinse salutări din partea

devotatului dv. servitor

I. L. Caragiale.

OAMENI ȘI LUCRURI

BLINDEȚE în CRUZIME

Un ziar din Capitală publică, din se ginte autorizată, următoarea notiță.

Primăria orașului Iași reziliind contra tul ce-l avea cu antreprenorul pentru str gerea cînilor vagabonzi, s'a hotărît să conducă în regie acest serviciu sub au piciile S. P. A. din București.

In acest scop medicul veterinar al șului vizitînd zilele trecute adăpostul nimalelor din București, condus de cietate pentru protecțiunea animalelor, luat modele de cuști și aparate de u cum și un agent al S. P. A care să veațe personalul serviciului din Iași c să prindă cîinii fără schingiuire sau t gere la roată cum obicinuia pînă acu

Primăria orașului Iași va face ca ac serviciu să fie făcut întocmai ca la B curești dorind să nu iasă din sfatul cietății pentru protecțiunea animale care... etc

Laudele aduse acelei societăți le p supunem bine meritate deși nu pricep în ce anume consistă marele progres r lizat sub auspiciile ei

Ințelegem că e vorba să dispară din „instituțiile tradiționale ale Iașului obiceiul, într'adevăr primitiv, de a prin și ucide cîinii prin sisteme de schingiuir Cum însă va fi atunci cînd primăria conduce „în regie" acest serviciu?

In locul faimoasei căruțe a lui „dom luju" cum îi ziceam noi în copilărie lebrului hoher, care este un feliu Deibler al Iașului, vedea-vom oare teme atît de mult diferite prin blînde lor? F i vor oare „aparatele" societ S. P. A. întru atît superioare metode de astăzi? Iată un lucru ce l-am cu toții din inimă. Căci e fără îndoi unul din actele cele mai puțin demne omul modern, obiceiul de a ucide tematic și în stil mare, atîtea sute, mii veșuitoare, tocmai dintre acele ce a ția unei specii favorite, cum sunt câ Nici un animal nu e mai slăvit pe credința și devotamentul lui și cu t acéste nici unul nu e atît de obijduit. meni nu va susținea însă că se poate lera înmulțirea la infinit a speciei nine, după sistemul turcesc; acolo o r i e n t—e un sentiment de religiozi

u Loteria VI Clasa 3 a Regatului Romîn

ea la 10 şi 11 August 1909

a Colectură Romînă Th. P. Maximovici

r. Lăpuşneanu No. 35

OS servit la toate clasele şi să primiţi plată cîştigurilor procedat şi până acum.

oz Lei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8.50

alonul de recepţiune, în mijlocul căera aşezată legendara „cristelniţă" apă sfinţită ; altarul cu evanghelia cu nuşeţile ei de mîngăetoare înţelepciuni cată în argint, în paza luminei treătoare a sfeşnicilor aurii,—acest sa- admirabil decorat, părea un colţişor rînt din lumina amăgitoare a unui m. Pereţii erau împodobiţi, cu bogate oare de ţară, meşteşugit ţesute în cu- şi izvoade vioie şi calde, ca şi suflneamului nostru ; mănunchiuri de i de grădină erau prinse unde şi unde păsea că răsar din netedul scoarţelor pereţi. In jurul oglinzilor care păreau unor ape adînci şi neclintite,—şi a retelor,—erau aşezate cu gingăşia miţei de femee, ştergare de borangic, floarea nufărului galbui, ori albe, bro- la marginea cu înfloriturі alese.

Cum ferestrele erau întredeschise, e re plină de răcoare luneca în lăuntru, hurîad dulce cu unda ei ghirlănzile de şi pînza ştergarelor, care în lumina de vis, albăstruie de fumul de smirnă, eau naframele îngenunchiaţilor, care vezată cu aripioarele întinse, la căpătîiul îndului vlăstar,—naframe fermecate, care, ei, îşi vor şterge pleoapa umedă lacrimele îndurerărei, în clipa cînd nevatul prunc va primi taina divină a ezului.

*

Naşorurile de amfitrioni au fost fă- de d-l şi d-na Elena Boruzescu, am- intelectuali, distinşi licenţiat ai uniităţei din Bucureşti, care cu delica- lor de elită şi adorabila lor afabite au ştiut să răpească şi să farmece eaga societate a acestei serbări.

Iaşi au fost d-na şi d-l inginer I. Cris- u, d-na Lucreţia Eliade, D. Căpi- Nae Condeescu şi D-rele Felicia şi pilia Eliade, două micuţe cu părul a- şi guriţele de trandafir, drăgălaşe ca laşii bogat împodobiţi, pietaţi în cu- de primăvară, pe bombonierile .. de la gler.

După încheierea serviciului divin, în- ga asistenţă a prezentat familiei şi lor cemori nesfîrşite... de urări de fe- re pentru viitorul noului creştine.

a champagnie, d. căpitan Creangă, cu ăl minunat de a-şi închega în caprin- vorbei, lumina gîndului, a rostit cu t avînt o urare bătrînească în care ra par'că toată căldura şi dragostea pe a avut-o, Ioan Creangă—tatăl, pen- datinele noastre scumpe,—pentru po- mîngăetoare a acestor plaiuri şi şe- scaldate 'n soare şi legănate în cîn- l Ozanei, aducător de tihnă şi visuri... Cuvintele idealistului fiu al dulcelui po- titor al neamului nostru au împrăştiat urie în sufletele tuturor.—O grandioasă aplause, drept răsplată.

Cu cît drag şi cît de lumioos şi sugeîn descrieri nu ne-a povestit fiul,—cu murul unei lacrimi în glas, întîmplări, me de duh şi poznăşii din viaţa tanui...

Ne-a istorisit peripeţiile întîmpinate nă a izbutit să vie pe aripa vîntului se răcorească şi să reintinerească cîte zile la casa din Humuleşti, unde Ioan angă a petrecut anii cei mai frumoşi, şi pe care ni-a zugrăvit aşa de plastic colorat, într'o limbă plină de miez şi gătoare, pe care n'o mai vorbeşte, azi decît dear cîte un unchiaş din Huleştii de altă dată..

Şi cu cîtă fericire ne-a vorbit de căsara asta de bîrne, cu ştreşina pleă, ca o glugă de mocan, cu ferestruie cu geam care se ridică în sus şi se rijină ei un fus de tors ; cu prispa înstă lipită cu lut galben de sub coasta ndrenilor ; cu prundul Ozanei în spate ; mărul la coastă,—cu liniştea şi răcoaa ei, înbalsamate de mireazma uşoară tosmnă a florilor uscate ale sovîrf, mitriţe şi dumbravnie, cu păfuceanul n fund aşezat pe căprioriі de acum jţate de veac, acoperit cu o scoarţă luată cu mînuşiţa bunicăi, adormit de alt sub umbră de viţini şi două tufe răsură, în cimitirul îndins şi singurais din tapşanul Humuleştilor..

Mîhnit şi cu o notă de mustrare ne-a vorbit cap de modernizarea ferestrelor caei părinteşti şi dărîmarea cuptorului ospodăresc, cu hornul plin de întuneric vatra—cuib de poveşti,—aşa de dragă îndulcitor cîntată de Ioan Creangă în *Amintirele lui din copilărie*",—sase treate astăzi în stăpînirea „mătuşei Caaca" seră dreaptă cu scriitorul.

*

In sală peste tot animaţie, un murmur llee de voci şi mulţumire.

Lume aleasă. Tualete elegante, tăiate lernier cris" în culorile dulci şi fine ale ofelor fragede de vară, care prind aşa bine tuturor femeilor, idealizîndu-le mmuseţa armonioasă a liniilor...

...Şi unde mai pui, prafuziunea neoşnuită de figuri blonde şi brune ; ochi ini de mister,—iscoditori, sau languşi, albaştri, negri sau căprii ; siluete ging şe de domniţe din alte vremuri ; ori marţiale, modelate voluptos cu risipă, din argila roză,—cum ar spune senzualul Richepin ; profiluri romantice, învăluite în poezia acelei nelămurite melancolii, care place, atrage şi captivează ; ori figuri pururea înflorite de zîmbet, cuceritoare cu magia privirelor fascinante şi neînţălese ca şi taina unor rebusuri indiscifrabile.

Prevăd ca într'o oglindă clară, întreg cuprinsul sălei, dar pentru că trebue să verbesc întâiu despre dadulle şi doamnele din sală,—„ilusia-ilaziilor noastre" cum le poetizează Rollinat, s'ar cuveni după sfatul lui Diderot, să-mi îmoiu clapsa nu—în cerneala Pelikan-Tinte No. 4001, ci în lumina curcubeului, iar printre rîndurile scrisului să picur pulbere de azur şi polen de flori şi culori de pe aripele fluturilor ; în loc de puncte să fixez mărgăritare.

Dar unde poţi, pe săceta asta, să-ţi îngădui un asemenea lux..

Mă mulţumesc că nu mi s'a uscat călimara, cu fluidu-i schimbător la faţă, ca şi o domnişeară de pension cînd o pisezi cu... prea mult flirt.

In grupul din fund disting pe d-na Adela Russ, evocînd trecutul frumos,—venerabilă cu tîmplele ninse de argintul anilor, îmbrăţişînd, într'o căutătură blîndă de mamă bună şi iubitoare, fericirea tineretului zglobiu în sărbătoare ; d-na Eugenia Cristescu, un profil dulce răsfrînt de pe emaiul unui medalion antic ; d-na Aglaia Faith, născută Radu, într'o toaletă albă ca un crin, vioaie ca o lacrimă de rouă, ochi catifelaţi cu scînteeri de diamant, surîsul de mărgăritar şi gura de corail,—au siluete mignonă şi delicate ca un pastel pictat de coloristul Fragonard, pe evantaiul parfumat al unei ducese vivătoare ; d-na Marie Ştefănescu, „petillante d'esprit" cum ar spune cronicarul constănţiacos, într'o bogată tualetă crême, înflorită într'un nour de dantele : d-ra Candide Tăutu, roz-albă, ca o acarelă de primăvară ; d-ra Marie Tomovici simbolul distincţiunei ;

Un alt grup lîngă fereastră aurit de pulberea trandafirului asfinţit de soare : D-na Lucreţia Pavlu, gînditoare, plăsut modelată, cu o postură solemnă, pare o berlineză pur sang,—costumul „bleu soupir" o poetizează ca şi albastrul floarei de Vergissmeinnicht, pe care Siebel, eroul lui Goethe le-a resfirat într'un suspin în buclele neuitatei Margarete ; d-ra Eugenia Vizoili, captivantă, ca potirul unei tuberoze ; d-ra Didina Cracalesco dulce şi fragedă ca un ram de cireş, cu vorba muzicală, dezmerdătoare, într'o sobră, dar adorabilă tualetă neagră ; cu visuri neîmplinite în tremurul genelor, cu o caldă mîngîiere de talaz în gesturi, părea o siluetă ideală fiu estrompată în cretă neagră, de un Henner pe o paletă de argint ; d-na Veca Macedonescu, atrăgătoare ca şi parfumul micşunelei albe, prinse în corsajul de matasă „à l'assassin", pasionant şi ademenitor modelată, ca o statuetă datorită subtilului florentin Tanagra ; d-rele Eug. şi A. Russ elegante ce îndeobşte păreau două roze ; d-na Cleopatra Pamfil timidă ca un miosotis, d-na Eug. Eliad, imagina Corneliei moderne ; d-na Elena Mateescu, o exotică învăluită în mister şi poezie,—brună, ca şi Andaluza, care a farmecat nopţile înlăcrimate ale veşnicului înşelat Musset, iar d-na Elenuţa Boruzescu, afabilă şi atentativă făcea onorurile de amfitrioană, sburînd ca un flatur, de la un grup la altul, încălzind farmecul conversaţiilor, oferind bombeane de la Capşa, mărturii de argint şi flori imaculate ca şi micuţa adormită în leagănul de alături, cu guriţa aburită şi pleoapele umede de plîns...

D-nii : Gh. Ştefănescu judecător, M. Faith farmacist, I. Cristescu inginer, N. Boruzescu, căpitan N. Condeescu, căpit. Ialovineanu, N. Tomovici, căpit. Creangă, O. Sofian, T. Eliad, Bogrea, Al. Botez, I. Homoceanu, D. Celuş, M. Papafil, Gr. Teohari, C. Mihailescu, V. Stavăr, O Motăş, M. Covrig, Al. Tomovici etc. etc.

*

La 8 jum. s'a servit un copios banchet la 80 de persoane, luxos aranjat, în grădina otelului de tînărul Ernest elev al casei Capşa, artist în arta confiseriei, ca şi în acea culinară. La banchet s'a toastat de d-nii căpit Creangă, Eliad profesor, căpit. Condescu, Nae Boruzescu şi alţii.

Orchestra d-lui Krantz din Oglinzi, adusă expres pentru această serbare a făcut minuni cu romanţele bătrîneşti şi valsurile aducătoare de visuri, păreri de rău şi doruri vagi neîmplinite.

In urmă dans, în toată puterea cuvîntului. Pauză ; îngheţate ; flirt ; dans, iar banchet, cotiliona şi tot aşa, sărbătorirea s'a desfăşurat ca pînza Penelopei, până la 3 în ziuă, cînd invitaţii, după nenumărate duceri şi reîntoarceri s'au risipit spre case, în liniştea ulicioarelor albe şi adormite în umbra liveziloр. **Tandem.**

Litere-Ştiinţe-Arte

La Pesta ?—O comunicare oficială ungurească face cunoscut prin marea presă europeană că la congresul internaţional medical care se deschide de la 9 August—stil nou—s'au înscris pînă la 11 August peste 3000 membri şi că numărul total va trece probabil de 4000. Iată cum repartizează acel comunicat aderările, după naţionalităţi : America (Statele Unite) 165, Austria 188, Anglia 92, Argentina 35, Belgia 43, Bosnia—Herţegovina 7, Brasilia 22, Bulgaria 17, Chili 4, Cuba 6, Danimarca 8, Franţa 257, Germania 218, Grecia 16, Monaco 1, Italia 145, Japonia 24, Mexico 3, Norvegia 2, Olanda 31, Portugalia 28, *Romînia 10*, Rusia 172, Serbia 4, Spania 64, Sviţera 23, Suedia 4, Turcia 17, Uruguai 2, şi în fine Ungaria 855.

In listă, vedem, figurează Romînia cu 10 medici. Numele ţării, ostentativ publicat în listă ca ţeară a parte şi nu ca o provincie din federaţia maghiară, denotă participarea medicilor din Romînia liberă şi nu de peste munţi.

Fi-vor oare într'adevăr prezenţi medicii romîni din Regat? Izbuti-va oare „ştiinţa" maghiară decorată de archi—numeroase banchete, serate şi escursiuni în stare să farmece fie chiar şi un mic număr de reprezentanţi ai ştiinţei şi naţionalităţii romîne ? Vom vedea aceasta în ziua congresului.

*

„Hora funcţionarilor comerciali" se intitulează cea mai nouă lucrare a harnicului compozitor şi profesor Gh. I. Bernstein, apărută în editura „Magazinului Conservatorului" din Iaşi.

*

Termom trele—sunt la ordinea zilei nu numai în oraşul nostru, graţie febrei tifoide, dar şi în marele centre de cultură. Ziarul englez *Times*, unul din cele mai importante organe europene, a ridicat chestiunea pericolui de transmisiune a bolilor infectuoase prin mijlocirea mieilor aparate pe care doctorii le poartă nu numai în buzunarele lor, dar de la un bolnav la altul, fără să aibă posibilitatea de a le supune unei dezinfectări.

Ziarul vienez „Neue Freie Presse" a întrebat pe mai mulţi clinicieni vienezi ce cred în această privinţă. Negreşit medicii recunosc că e mai practic—precum e şi uzul—ca fiece familie să posede cîte un termometru.

Dar lucrul acesta are şi el dezavantagiile sale, precum vom arata cu altă ocaziune.

*

Programul serbărei jubilare a universităţei din Berlin a fost definitiv întocmit.

Zilele de serbare vor fi de la 10 la 12 Octombrie 1910, de oarece la 10 Octombrie 1810 a depus jurămîntul cei 16 primi profesorii ai universităţei berlineze.

Această memorabilă zi va deschide seria serbărilor printr'un serviciu religios la care vor lua parte toţi profesorii în costumele ceremoniale. După aceia vor fi primiţi, şi salutaţi musaferii în aula universităţei, ziua se va încheia printr'un cortegiu cu facle studenţesc. A doua zi va avea loc în Aula cea nouă un act ceremonial care va începe printr'un discurs al rectorului, profesorul Erich Schmidt şi căruia vor urma cuvîntările deputaţiuniloр.

După aceia un dineu de gală va reuni pe musafiri, profesori şi un număr de studenţi aleşi. Această zi va fi încheiată printr'o reprezentaţie de gală a teatrului regal, şi prin representaţii teatrale ale studenţilor.

Pentru a treia-zi se plănueşte o serbare cîmpenească la care va fi invitată întreaga studenţime berlineză care va apare în costume istorice.

Cu ocaziunea acestui jubileu dr. Max Lenz va prezenta lucrarea sa, istoria universităţei berlineze, comandată de ani de zile de senat.

*

Pentru vînzarea picturilor regelui Leopold al Belgiei s'a hotărît un termen definitiv. „Gazzeta" din Bruxel anunţă vînzarea pentru sfîrşitul lui Noembrie.

Informaţii

❑ *După cum am anunţat, consiliul de higienă al oraşului, a opinat ca să se amîne conferinţele pastorale ale preoţilor, ce urmau să se ţie la 15 August a. c., din cauza febrei tifoide.*

Administraţia comunală a intervenit, în acest senz, la Mitropolie.

După cît ştim. conferenţele vor avea loc în cursul lunei Octomarie.

❑ **Expoziţia şcoalelor de meserii.**—După cum am anunţat, în primile zile ale lunei Septembrie, se va deschide în Bucureşti expoziţia şcoalelor de arte şi meserii şi şcoalelor de agricultură din ţară.

Direcţiunea generală a c. f. r. a acordat o reducere de 50% la taxele de transport tarifale normale, pentru colectele cu obiectele care se vor trimete de direcţiunile acelor şcoli.

La această expoziţie vor trimete obiecte următoarele şcoale : şcoala superioară de arte şi meserii din Iaşi, şcoala inferioară de meserii din Dorohoi şi şcoalele inferioare de arte şi meserii din : Botoşani, Iaşi, Vaslui, Roman, Bărlad, Tg.-Ocna, Brăila, Calaraşi, Buzău, Piteşti, Giurgiu, Slatina, Roşiorii-de-Vede, Cîmpulung, Curtea de Argeş ; şcoalele inferioare de agricultură şi meserii din Nucet şi Armăşeşti, şcoalele elementare de meserii din : Săveni, Truşeşti, Boroaia, Broşteni, Bicaz, Porceşti, Negreşti, Buneşti, Nicoreşti, Podul Turcului, Adjud, Panciu, Scorţeni, Măicăneşti, Viziru, Isacea, Medjidia, Oltenia, Buftea, Mizil, Pătărloagele, Măneşti, Cocaleţi, Racoviţa, Balş, Horezu, Calafat, Novaci ; şcoalele de viticultură şi dogărie din : Huşi, Odobeşti, Valea Călugărească ; şcoala de ceramică din Tg.-Jiu ; şcoalele elementare de agricultură din : Roman, Strihareţ, Alexandria, R.-Sarat ; şcoalele elementare de agricultură din : Belceşti, Braniştea, Sopot, Lehliu, Gemeni, Strehaia, Poiana, Dobrogostea, Drăghiceni, Ştefăneşti, Dobrovăţ ; şcoalele de economie casnică din : Budişteni, Boresa şi Tg.-Buccea.

❑ Gazeta Transilvaniei anunţă că încercările oficiale maghiare se afirmă că d. dr. Alexici va fi numit profesor pentru limba şi literatura romînă de la Universitatea din Buda-Pesta.

❑ Copistul Ioan Alexandrescu, de la prefectura de judeţ, autorul furtului bonului de 1000 lei, a fost destituit.

❑ Eri s'a oficiat, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei de la Socola.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei asistat de păr. Ţincoca şi Marţian.

❑ **Congresul studenţesc.**—Alaltă-eri seara, comitetul organizator din Iaşi al congresului general al studenţilor romîni, împreună cu delegaţii comitetului din Bucureşti, s'au întrunit în aula universităţii, pentru a lua hotărîre definitivă asupra ţinerei congresului. După mai multe discuţiuni s'a hotărît ca *congresul să se ţie tot la Iaşi*, redijîndu-se următorul comunicat :

„Congresul studenţesc cultural naţional va avea loc irevocabil la Iaşi, în zilele de 6, 7, 8 şi 9 Septembrie a. c.

Inscrierile de participare se vor face numai la Iaşi, pe adresa : „Comitetul organizator al congresului studenţesc. Universitatea Iaşi", până la 25 August".

In astă seară se va expedia celor înscrişi, programul congresului.

Delegaţii din Bucovina, în număr de peste 100, vor sosi în Iaşi, în seara zilei de 5 Septembrie c.

❑ Viile de pe teritoriul comunei Ţiganaşi, din judeţul nostru, au fost declarate filoxerate.

❑ Ministerul de războiu a luat următoarea ultimă dispoziţie cu privire la concentrări şi manevre :

Nici un ofiţer de rezervă din nici un corp de armată nu va fi concentrat.

La toate corpurile de armată vor fi concentrate pentru zece zile gradele inferioare ; soldaţi, caporali şi sergenţi, din contingentele 1906 şi 1907, pentru manevre, cu începere de la 19 Septembrie.

❑ Tînărul Roman Pogor Buicliu, elev al şcoalei comerciale din Iaşi, ducîndu-se alaltă-eri după amiază la Ţuţora, şi scăldîndu-se în Prut s'a înecat.

Cadavrul încă n'a fost găsit.

❑ Alaltă eri dimineaţă un incediu a isbucnit pe teritoriul comunei Uricani, distrugînd trei girezi de cereale, cari erau propietatea d-lui I. Löbell.

Girezile erau asigurate.

Focul probabil a fost pus.

❑ D. Dim. Cernătescu a fost numit subcomisar cl. III, în poliţia locală, în locul vacant.

❑ D. Aurel Bolintineanu controlor fiscal, de la administraţia noastră financiară, a fost transferat la ad-ţia financiară din Bacău, iar d. controlor C. Petcu a fost transferat de la Bacău la Iaşi.

❑ Meseriaşul Ghiorghiu D-tru, ducîndu-se eri la spitalul Paşcanu, pentru a vizita pe un bolnav aflat internat în acel spital a fost înjurat în modul cel mai ordinar şi maltratat chiar, de către N. Proca portarul acelui spital, fără ca numitul meseriaş, să se fi făcut vinovat de vre-o abatere oare-care, de la regulile stabilite pentru vizitarea bolnavilor.

Atragem atenţiunea d-lor Epitropi, asupra atitudinei şi purtărei necuviincioase ce acest slujbaş întreţinătoare faţă de cetăţenii paşnici, ce au nefericirea a veni în contact cu dînsul, şi sperăm că vor lua măsurile cuvenite, pentru a nu se repeta asemenea scandaluri.

DIVERSE

— Mîine seară Sîmbătă, va avea loc în grădina Zimbru, o mare serbare dată de societatea „Tinerilor din Iaşi".

S'a rezervat publicului diferite surprize şi distracţii : Teatru, jocuri de artificii, dans etc.

Grădina a fost împodobită în stil veneţian.

— In curînd va apărea în Iaşi, Revista literară „Lumina Dorului" sub direcţia d-lui Teberiu Marteau.

— Eri a avut loc înmormîntarea d-nei Amalia Schönfeld,—mama d-lui C. Săteanu, ziarist.

— Administratorul plăşii Podul-Iloaei, a cerut prefecturei de judeţ, ca să intervină la comitetul pentru ajutorarea incendiaţilor, se dea un ajutor locuitorului Vasile Toader Manache, din satul Goruni, căruia un incendiu puternic, i-a distrus întreaga lui avere, lăsîndu-l pe drumuri.

Ultime informaţii

❑ **Febra-tifoidă.**—*Din nefericire, febra tifoidă continuă să se întindă mereu. De la începutul lunei şi până astă-zi, adică în timp mai puţin de o săptămână; au fost 7 cazuri mortale de febră-tifoidă. Pe ziua de astă-zi au fost alte două cazuri mortate: tănăra Zoiţa Stejar şi soldatul N. Patraşcu.*

In fie-care zi se semnalează cazuri noui. Pe ziua de astă-zi au fost declarate 6 cazuri noui

Şcoalele din localitate, din cauza epidemiei, nu se vor deschide, de cît abia la sfîrşitul lunei Septembrie sau la începutul lui Octombrie. Consiliul de higienă al oraşului va cere aceasta în viitoarea şedinţă, de la 15 August.

Serviciul sanitar a hotărît de asemeni, să ceară administraţii comunale să intervină pentru a se amîna şi concursurile pentru ocuparea burselor *vacante pe la diferitele şcoli din localitate. Cît priveşte despre alte măsuri, nu s-au luat. Administraţia comunală şi serviciul nostru sanitar se văd slabi, în faţa grozavei epidemii.*

*

Se ştie, că în urma intervenţiei consiliului de higienă, administraţia comunală a dispus astuparea mai multor fântîni, iar la altele, acele ale căror ape pot fi întrebuinţate, să se instaleze pompe.

Ca în toate ocaziile însă, şi data aceasta, cu toată gravitatea cazului, administraţia comunală nu a luat măsuri suficiente. La Ciric, cu tot numărul cel mare al fîntînelor, nu s-au instalat de cît 6 pompe, celelalte rămînînd ca şi mai înainte. La Trei-fîntâni nici nu s'a curăţit, nici nu s'au astupat nici una. La Trei-oalici s'a instalat o singură pompă, iar în Păcurari, unde numărul fîntînelor e aşa de mare, din care se alimentează populaţia, nu s'a instalat de cît o singură pompă. In Albineţ şi Nicolina nu s'a instalat nici o pompă.

Iată cum ia măsuri administraţia noastră comunală şi cum ştie să-şi facă datoria. Şi cînd te gîndeşti, că în importanta şedinţă a consiliului de higienă, prezidată de directorul general al serviciului sanitar, d. Fîntânaru a promis că ad-ţia comunală va da „tot" concursul!

Marele incendiu din Ungheni

De unde a luat naştere focul. — La miezul nopţei. Panica.—Proporţiile incendiului. — Ajutoarele din Unghenii ruşi. — Ajutoarele de la Iaşi. — Măsurile de salvare. — Alte amănunte.

Un mare incendiu a isbucnit Sâmbătă noaptea în Ungheni,—incendiu care a înspăimîntat mult pe locuitorii şi pe vizitatorii din mica „staţiune balneară".

Incendiul a luat naştere la orele 11 şi jum. noaptea, la casele lui C. Zaharia, de la o plită stricată a unui apartament, locuit de d-na Katz din Iaşi. Cum bătea un vînt puternic, focul s'a întins repede şi pe nesimţite şi a cuprins întreaga locuinţă a lui Zaharia, compusă din 3 apartamente şi o bucătărie. Sătenii, alarmaţi, împreună cu vizitatorii, au alergat la faţa locului, spre a da ajutoare. Panica era de nedescris: femeile şi copiii alergau care în cotro, ţipînd, căci flacările se întindeau din ce în ce.

In scurt timp, de jur împrejur, nu erau de cît flăcări. De la casele lui Zaharia, flacările s'au propagat la casele vecine, ale lui Const. Chiper, compuse din 2 apartamente, iar mai apoi la baratca de căsăpie a lui Haim Moscovici. Zadarnic se trudeau bieţii săteni să dea ajutoare, căci focul lua proporţii din ce în ce mai mari. Vecinii care se vedeau ameninţaţi, se grăbeau să'şi salveze lucrurile. Poliţaiul Gh. Ţiplea, sub comisarul Al. Constantinescu şi d. D. Ciuleiu au desfăşurat o mare activitate pentru salvarea lucrurilor, luînd măsuri pentru ca focul să nu se întidă şi mai departe şi în acelaş timp, înştiinţînd autorităţile de la Iaşi şi cele din Unghenii-ruşi, de la care s'au cerut ajutoare.

De la casele lui Zaharia focul s'a întins şi la epiul de salvare, distrugînd în mare parte digul de la Prut.

La orele 12 şi jum. a sosit un pichet de incendiu din Unghenii-ruşi, care a început a da ajutoarele de salvare.

La Iaşi sosiseră ştiri foarte alarmante. Se spunea că întreg Ungheniul se află în flacări. Secţia de pompieri din Nicolina a primit ordin de plecare şi la orele 5 şi jum. a ajuns la Ungheni.

După o mare activitate desfăşurată atît de pompierii noştri, cît şi de pichetul din Ungenii ruşi şi cu concursul vizitatorilor şi a sătenilor, la orele 6 dim. focul a fost localizat. Intr'un grajd al caselor Zaharia, 4 rîmători, un viţel şi o oaie au fost carbonizate. Apartamentul locuit de d-na Katz, acel locuit de familia Pinksfeld şi acele ale lui Zaharia, au fost complect distruse. Celelalte apartamente distruse în parte de incendiu, erau locuite de familiile: Damsker, Feldman, Schonfeld, Braunştein, Feiselberg, şi Sloimovici.

Pagubele cauzate de incendiu sunt destul de mari. Autorităţile au început o anchetă.

❑ D. Lascar Antoniu, cu acceleratul de astă-seară, pleacă la Slănicul Moldovei.

❑ Circulă zvonul că guvernul va prezenta Camerilor un proect de lege prin care va limita cultura porumbului.

Acest proect ar fi întemeiat pe nişte observaţiuni ale Institutului Meteorologic cari stabilesc că de la o vreme în luna lunie şi lulie nu mai cad în România ploile indispensabile culturei porumbului.

Proectul ar tinde să îndemne pe ţărani să cultive grîul, secară şi alte cereale.

Vom reveni asupra acestui zvon.

❑ D. Mihai Negrea, actual sub comisar la poliţia din Căineni, a fost transferat la poliţia punctului Ungheni, iar d. sub-comisar Al. Constantinescu, de la Ungheni, a fost transferat la Căineni.

❑ S'a cerut ministerului de interne revocarea notarului Const. Alexandrescu, din comuna Şipotele, din cauză de părăsire de post.

❑ D. C. Moţet directorul prefecturei de judeţ, a obţinut un concediu de 25 de zile.

D-sa va fi auplinit de d. I. Zossin administratorul plăşei Bucium.

❑ Zilele acestea va sosi în ţară căpitanul Schenstrom, din armata suedeză, pentru a vizita instituţiile noastre militare.

Numitul ofiţer suedez va avea o reducere de 50 la sută pe c. f. r. ca şi ori-care ofiţer romîn.

❑ Locuitorii din Tabără şi Bădăraţi reclamă că de cîte-a timp lupii le sfîşie animalele.

Ar fi bine să se organizeze o goană oficială, pentru a stîrpi haitele.

❑ Alaltă-eri uu incediu, a distrus recolta de pe două fălci şi jumatate de pe teritoriul comunei Coarele Caprei, ale locuitorului C. Grigoraş.

Focul probabil, a fost pus de rău făcători.

❑ Prefectul judeţului a recomandat din nou pentru cele 2 locuri vacante de administratori pe plasă din judeţul nostru, pe d-nii: V. Constantinescu pentru plasa Copou şi Andrievici pentru plasa Tomeşti.

❑ Ministerul de justiţie a tirmis o circulară către toţi judecătorii de ocoale prin care le atrage atenţia că în fie-care comună rurală să fie afişate în permanenţă dispoziţiunile legei privitoare lu gratuitatea redactărei şi scrierei actelor de notariat ale sătenilor.

In aceeaşi circulară ministerul dă o serie de explicaţiuni asupra atribuţiilor magistratului stagiar care nu poate înlocui de cât pe un anumit judecător şi pe judecătorul său, în mod excepţional în caz de lipsă sau împiedicare întâmplătoare.

❑ S'a aprobat sentinţa consistoriului spiritual al Mitropoliei, privitor pe preotul Patron, admiţîndu-se transferarea lui la o parochie rurală.

❑ D. Artur Gorovei, care a fost de curînd numit inspector agricol va fi repartizat la Tecuci, în locul d-lui Floru, care va trece la Argeş, în locul d-lui Rîmniceanu, care a demisionat.

Locul de inspector agricol la Huşi va rămînea tot vacant, de o camdată.

❑ In ziua de 20 August, ministerul instrucţiunei publice va numi comisiunile pentru examinarea elevilor corijenţi pregătiţi în particular.

❑ Inscrierile în şcolile primare urbane vor începe la 15 August.

Dispensele de vîrstă, prevăzute de regulament, se dau de către revizorii şcolari.

❑ Plata pensiilor civile şi militare pe luna curentă se va face la administraţia financiară Marţi 18 August.

❑ Din rapoartele înaintate ministerului de interne, rezultă că în 26 comune din judeţul nostru porumbul e de mijloc, iar în 20 e rău. Păşunele de asemenea sunt răle.

Arăturile de toamnă se fac cu anevoinţă.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, care se află la Constanţa, se va reîntoarce în localitate peste o săptămînă.

P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, a plecat azi la Constanţa şi se va reîntoarce odată cu I P. S. S. Mitropolitul.

❑ D. Nica Gane, primarul oraşului, se va reîntoarce din concediu la 15 August, cînd va plesa d. Fîntînaru, ajutor de primar.

❑ **Şcoala de conductori desenatori.** La 25 Septembrie se va ţinea la Bucureşti în localul şcoalei de poduri şi şosele concursul pentru admitere în şcoala de conductori desenatori, care are scopul de a forma agenţi tehnici.

Pentru ca un candidat să fie admis, la concurs, se cere ca el să îndeplinească condiţiile următoare:

a) Să aibă vîrsta de cel puţin 17 ani şi cel mult 22 ani, la data de 1 Octombrie a. c.

b) Să posedă certificatul de absolvire a 4 clase gimnaziale sau a uneia din şcolile superioare de meserii din Bucureşti sau Iaşi.

c) Să posedă cunoştinţele necesare desfăşurate în programul de mai jos şi să răspundă în mod satisfăcător la toate probele concursului la care vor fi supuşi candidaţii după cum mai jos se arată.

d) Să prezinte certificaţele de bună purtare şi de sănătate obişnuite.

❑ **Din Bucovina.**—Ieşirea celor trei deputaţi baronul Hurmuzachi, Simionovici şi Iosupescul din partidul romînilor bucovineni, a produs o mare mişcare.

Adunarea învăţătorilor romîni din Suceava, ţinută acum trei zile, a hotărît să ceară celor trei deputaţi să reintre în partid şi să participe la adunările provocate de partid.

— Sîmbăta viitoare se va sfinţi nova biserică din Pătrăuţul de jos.

Sfinţirea va fi făcută de Mitropolitul Bucovinei dr. Vlademir de Repta.

❑ **Militare.**—Următorii sub ofiţeri, din corpul IV de armată, au reuşit la examenul de sub ofiţeri de administraţie cl. II:

Damba Ion, Banzaru Vasile, Darabăneanu Sava, Luca Gheorghe, Brindaş I. Ion, Brăila Gheorghe, Darie Ştefan şi Ghindoveanu Ioan.

— Locotenentul Negrei, din regimentul Ştefan cel Mare, a fost însărcinat să ţie locul d-lui căp. Corjescu aghiotantul pieţei, căruia i s'a prelungit concediul cu zile.

— Maiorul Lazer Engherlin ajutorul comandantului regimentului 13, s'a reîntors din concediu astăzi dimineaţă.

— Comisiunea pentru repartizarea tinerilor clasei contigentului 1910 şi-a terminat eri lucrările.

— Maiorul Petala Const. comandantul pieţei şi căpitanul D. Duca şeful depozitului de recrutare au obţinut cîte 20 zile concedii, cu începere de Sîmbătă 8 August.

❑ Cu ocazia zilei de 30 August, se vor face mai multe înaintări printre ofiţerii din garnizoana locală.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar spre a studia şi cunoaşte mai bine numărul bolnavilor de sifilis şi pelagră din comunele rurale şi spre a putea combate lăţirea lor în populaţiunea rurală, va întreprinde în cursul acestui an o vastă anchetă cu ajutorul personalului medical din toată ţară.

In acest scop s'a înaintat tutor medicilor din ţară cîte un chestionar amănunţit la care medicii sunt ţinuţi a răspunde cu date controlate.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 7 August

Moartea unui avocat

Bucureşti — Aseară a încetat din viaţă la locuinţa sa din str. Sf. Apostol cunoscutul avocat Dimitrie Bălăceanu, fost preşedinte de tribunal şi fost avocat al statului.

El moare în etate de 52 ani.

Atitudinea medicilor romîni din Bucovina

Cernăuţi.—Medicii romîni din Bucovina au aderat în totul la memoriul medicilor din România, solidarizîndu-se cu ei şi refuzînd să ia parte la congresul din Buda-Pesta.

Se afirmă aci că şi printre medicii din Germania, s'ar fi început un curent pentru neparticipare la acest congres.

Ziarele ungureşti zic că toată campania care se duce contra congresului din Buda-Pesta este bazată numai pe alomni.

Greviştii incendiatori

Bucureşti.—Astă noapte un incediu a isbucnit la tîmplăria din calea Văcăreşti a d lui Vincler.

Intreaga clădire a fost distrusă de incediu. S'a constatat că focul a fost pus de lucrătorii fabricei care s'au pus în grevă.

Toţi lucrătorii greviştii au fost arestaţi.

Ancheta de la pirotechnia armatei

Bucureşti.—Se ştie că maistrul Georgescu de la pirotechnia armatei, a fost arestat pentru că a fost văzut aruncînd un praf explosibil în jurul pirotechniei.

Ancheta de astăzi a stabilit însă, că Georgescu a aruncat praful fără nici o intenţie şi nici cu gîndul de a pricinui nenorocirea întîmplată.

Scrisoarea autografă a Impăratului Frantz Iosef

Marienbad.— Locotenentul-colonel Bronn, adjutantul Imparatului Francisc Iosef, a sosit aci, spre a remite Regelui Eduard o scrisoare autografă din partea Imparatului.

Bronn a fost primit la gară de colonelul Ponsoby şi şi-a ales domiciliu hotelul Weimar, ca oaspe al Regelui Eduard.

Intrevederea Ţarului cu Sultanul

Constantinopol. — Se desminte ştirea după care sultanul s'ar duce la Mehadia.

Se confirmă însă în mod oficial că sultanul va avea o întrevedere cu Ţarul Rusiei în apele Bosforului.

Depeşile Regelui Eduard

Viena.—„Zarul Magremdenblatt" scrie următoarele: „Schimbul de depeşi la sosirea Regelui Eduard. La Marienbad, a fost interpretată de opinia publică în sensul ca relaţiunile personale dintre Regele Eduard şi Impăratul Francisc Iosef nu s'au schimbat şi că au rămas cordiale: Adevărul acestei impresiuni a fost probat prin căldurosul toast ridicat de Regele Eduard cu ocaziunea aniversării naşterei Impăratului. Aceste manifestaţiuni sînt semnele amiciţiei progresive dintre cele două ţări.

De asemenea presa engleză arată o atitudine schimbată faţă de politica noastră mai ales prin cel din urmă articol al ziarului „Times".

„Noi socotim că aceasta probează sinceritatea dorinţei ca vechile relaţiuni să fie reluate. Succesul întreg revine în mod evident stăruinţei luminate a ambasadorului Cartwright, sprijinit şi de cabinetul vienez.

„Times" recunoaşte asum că d'Aehrenthal în declaraţiunile sale, cu puţin înaintea anexării, nu a procedat cu rea credinţă faţă de diplomaţia engleză.

Europa va fi probabil lămurită într'un viitor apropiat asupra adevăratei stări de lucruri în vremile din urmă. Ea cunoaşte că la timpul seu a fost înşelată prin informaţiuni cari au pricinuit excitaţiune şi cari însă erau cu totul eronate şi nemotivate de fapte. Se luăm cu satisfacţiune act de această schimbare.

Aceasta era şi singurul motiv care impedeca pe amicii noştri din Rusia de a cerceta argumentul nostru destul de obiectiv.

Ziarul „Fremdenblat" îşi exprimă satisfacţiunea sa pentru elogiile ce se aduc Impăratului Francisc Josef ca iubitor al păcii şi regretă faptele de mai sus cari nu au fost cunoscute de mai înainte şi cari ar fi putut aduce o îndulcire esenţială diferendelor noastre.

Meetingul Romînilor Bucovineni

Suceava. (Bucovina).—Eri a avut loc aci marea adunare, provocată de partidul Romînilor din Bucovina. S'a adunat foarte multă lume şi a domnit un entuziasm de nedescris.

Au asistat delegaţi din toată Bucovina şi din Viena. Comitetului central al partidului i s'au făcut mari ovaţiuni.

Adunarea a votat un vot de încredere nemărginită comitetului şi în special preşedintelui dr. cavaler I. Flondor şi a blamat atitudinea celor 3 depulaţi Hurmuzache, Simionovici şi Iosepescul.

Intrunirea s'a terminat în strigăte de: „Trăiască Unirea" şi „Deşteaptă-te Romîne".

Situaţia la Canea

Viena—Drapelul grec a fost din nou arborat la Canea. Situaţia este foarte periculoasă

E probabil că se va începe bombardarea.

Greva din Suedia

Stokholm. *Situaţiunea grevei nu s'a schimbat. Lucrătorii nu arată nici un entusias.*

Aci şi împrejurimile Goetebourgului a avut loc mari manifestaţiuni în contra lucrătorilor, care au stăruit în grevă, fără să nu s'au produs desordine serioase.

Femeele doneze

Copenhaga.—In şedinţa Folkethingului, preşedintele comunică schimbarea cabinetului.

De o dată o damă în sală, care strigă: „Barbaţi danezi, voi traficaţi asupra salvării patriei, femeile din danemarca vă despreţuesc.

„Voi sunteţi tovarăşi fără de patrie, trădători ai onoarei Danemarcei!

Această femee cu tot sgomotul care s'a produs în Camera deputaţilor a putut săşi termine discursul.—Dînsa este domnişoara Westxenholtz.

Călătoria lui Wright

Berlin.—Orwille Wricht şi soţia sa Caterina, au sosit azi dimineaţă aci, venind din Londra.

INCENDIU

Amsterdam.—Un incendiu a isbucnit azi, la Casandam.—Cinci case au ars o femee şi trei copii au perit în flacări.

Criza din Balcani

Londra.—„Pallmall Gazette", vorbind despre ultima crisă din Balcani, zice că nici guvernul, nici poporul englez, nu a dorit nici odată să ia o atitudine ostilă către Austro Ungaria, cu toate manoperele rău voitoare.

Crisa nu putea să aducă intreruperea continuării bunelor dispoziţiuni dintre Anglia şi Austro Ungaria.

Imparatul s'a silit a menţine pacea. Englezii sînt, după părerea Austro-Ungariei, un element preţios pentru a menţine cumpăna între puterile Europei şi privesc relaţiunile ei cu Germania, fără bănuială.

Adînc întristaţii: soţ, copii, soră, nepoţi şi nepoate, veri şi verişoare au durerea a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea scumpei or

AMALIA SCHÖNFELD

în etate de 60 ani

Inmormîntarea a avut loc ieri 6 August 1909 la cimitirul israelit.

Familia întristată mulţumeşte tuturor persoanelor, cari au condus pe defuncta la locaşul de veci.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac**, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

Societatea Philantropică „STEAUA"

Şcoala primară Israelito-Romînă de fete IAŞI

Catedra de croitorie (2 oare pe zi) la această şcoală fiind vacantă, se aduce la cunoştinţa aspirantelor de a presenta ofertele însoţite de autorisaţiunea în regulă, la cancelaria şcoalei din str. De Sus 137 în fie-care zi de la 10—12 a. m. până cel mult 20 August a. c.

Preşedinte, **Jacques Leibovici**

Secretar, *M. Brauchfeld.*

No. 2

Iaşi, 5 August 1909.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Se caută ori ce sumi de bani pentru a se plasa în condiţiuni avantajoase şi sigure, în moşii şi imobile cu situaţii splendide.

A se adresa d-lui **Aurel G. Nicolau** Biroul „Aurora" Iaşi str. Barboi No. 19.

De inchiriet un apartament compus din 2 camere sus şi 2 jos, chiar de acum, cu sau fără mobilier. A se adresa la proprietar, Ilie Cocea, str. Bucşinescu 15, Iaşi.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Sărărie 78

Vila Grierul din Comuna Bucium situată pe dealul Repedea se dă cu chirie în apartamente şi în total, pentru vară; e şi de vînzare. Amatorii a se adresa la d-ra Sculli, vila Grierul.

Biuroul „AURORA"

IAŞI Str. BARBOI No. 19

— Se însărcinează cu procurări de acte, copii şi informaţii de la orice autorităţi.

— Mijloceşte vinderi, cumpărări, închirieri şi arendări de moşii, vii, păduri, vile, case etc.

Plasări şi împrumuturi de bani pe ipoteci, gajuri, garanţii sigure, cesiuni de cîştiuri etc. **Executări silite.**

Pentru orice detalii a se adresa direct sau prin poştă d-lui **Aurelian G. Nicolau** — Iaşi str. Bărboi 19

Dr. H. Solomovici

Specializat în clinicele din Berlin — şi Paris —

Pentru boale de:

Nas, gât şi urechi

Consultaţiunile de la 9—11 şi 3—6

Str. Golia 67 (casele camerei de comerţ)

Instalaţiune pentru massaj vibrator electric

Teodor Stoienescu

Fost procuror de Curte

AVOCAT

Iaşi 17, str. Vechie. (poarta bisericei Bărboi)

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roemină din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No...., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurăţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 10 şi 11 August 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douăzeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Princip la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime	Lei	8,50
1/4 Un sfert	Lei	17,00
1/2 Una jumătate	Lei	34,00
1 Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

PONDOIR DÉROBÉ
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 28
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 3 »
Envoi à prix du Catalogue par retour

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,—BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară
LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m de haut. le mètre 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărbei No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner Iasi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 792 Duminecă 9 August 1909

Cum a dusmănit d. Carp totdeauna partidul conservator

Fusiunea conservatoare din Iunie, 1900 era făcută de d. P. Carp, în același scop, în care provocase retragerea guvernului Lascar Catargi în 1895: ajungerea sa la șefia partidului, formarea unui stat major junimist și înlăturarea elementelor democratice de la directiva partidului, atît la centru, cît și în orașele mai principale ale țărei.

Pentru acest scop, d. P. Carp reușise să-și atragă de partea sa, pe d. Nicu Filipescu, promițîndu-i șefia partidului, îndată după d-sa, iar mai pe urmă vom vedea cum, însăși familia Cantacuzino i se dă prizonieră și renunță în mod inconștient la situația strălucită, și poate chiar nemeritată, pe care o avea în partidul conservator, așa cum fusese înjghebat în 1899.

Un guvern conservator, fără d-nii G. Cantacuzino și Generalul Manu, și mai cu seamă fără d. Take Ionescu, nu se putea concepe. De aceea nici n-a putut trăi mai mult de o sesiune parlamentară.

Generalul Manu, protivnic fuziunei, rămîne în espectativă, iar d. G Cantacuzino, pentru a înlesni concursul majorităților parlamentare, alese în potriva d-lui Carp și a coasociaților săi, liberalii, primește prețidența Camerei.

Dar. intențiunile ascunse ale șefului junimiștilor, nu întîrzie a se da pe față. Rînd pe rînd, centrele politice mai importante ale țărei, sunt examinate și o eliminare sistematică a tutulor elementelor democratice, se începe de către junimiști.

Toată munca de 10 ani a marilor Lascar Catargi și Alex. Lahovary, continuată apoi cu un devotament și perseverență extraordinară de către d. Take Ionescu, este amenințată a fi nimicită; dintr'un partid mare, puternic, cu ramificațiuni întinse în toate unghiurile țărei, d. Carp, voește să facă o singură castă, restrînsă la un număr de partizani credincioși trecutului și principiilor sale politice. Mai mult de cît aceasta, partidul conservator este lovit în însuși programul seu, în marea sa doctrină imprimată de Lascar Catargi și Alex. Lahovary.

O lege ticăloasă, privitoare la modul de control asupra fabricațiunei și impositului asupra țuicei și un proect general de imposite din cele mai nedrepte, sunt propuse parlamentului conservator spre votare. Legea țuicei, trece într'o sesiune extraordinară cu iuțeala fulgerului, și din pricina proastei sale întocmiri și mai ales a relei sale aplicări, dă naștere la cunoscutele revolte țărănești, chiar în cursul lunei lui Octombrie, abia după trei luni de guvernare carpistă. Iar sistemul de imposite imposibile de aplicat, rîdică de la un cap la altul țara.

In zădar, i se atrage atenția șefului guvernului, de către însuși șeful partidului, asupra caracterului grav al impositelor propuse; în zădar căpeteniile conservatoare, în frunte cu d. Take Ionescu, previn pe d. Carp, de opera nimicitoare și pentru partidul conservator, și pentru clasele sărace în potriva cărora erau dirijate aceste imposite.

O retragere a impositelor ar fi însemnat triumful d-lui Cantacuzino —șeful partidului—deci o întărire a șefiei, la surparea căreia d. Carp cu ai săi, lucra cu o tenacitate uimitoare; ar fi însemnat triumful d-lui Take Ionescu, a cărui autoritate în partid, datorită muncei și priceperei sale extra-ordinare, crescuse în ultimul timp în mod considerabil,—tocmai cînd d. Carp și d, Filipescu urmăreau izolarea completă și chiar eliminarea sa din partid.

O asemenea situație nu putea dăinui multă vreme, și zilele guvernului d-lui Carp erau numărate. Șeful junimiștilor pune într'o memorabilă ședință a Camerei chestiunea de încredere, după ce se înșelase în credința sa, că ar putea obține din partea Suveranului un decret de dizolvare a parlamentului și constituirea unei Cameră aleasă pe sprinceană,— în potriva d-lor Cantacuzino, General Manu, Take Ionescu și a adepților lor.

Și ast-fel, d. Carp preferă să vadă retrăgîndu-se de la putere partidul conservator, de cît să renunțe la proectele sale de imposite nenorocite și să facă o remaniare ministerială în sensul satisfacerei intereselor superioare ale partidului, care l-a primit în sinul seu, ca pe un prieten,—pentru a se transforma apoi în cel mai ireductibil dușman.

Iată dar o a doua oară, cînd din pricina d-lui Carp, partidul conservator este împedicat de a guverna țara—scurtîndu-i-se în plină activitate durata existenței sale—și mijlocind venirea la putere a liberalilor, de cari era sufletește mai apropiat de cît de partidul, care făcuse marea greșeală de a-i încredința guvernul în 1900.

Și ast-fel liberalii, cari nici nu se gîndeau să vină la putere în 1895, se văd din nou chemați la putere în 1901, după o scurtă guvernare conservatoare de 22 luni, și cînd nici nu se uitase nelegiuirile săvîrșite de ei în guvernarea de la 1895—1899.

Părăsiți și de d Filipescu, conservatorii, înțeleg că ori-ce conlucrare de azi înainte cu d. Carp, este o nenorocire și pentru partid și pentru țară și se hotărăsc să înceapă o propagandă eroică în întreaga țară, pentru a șterge toate urmele nenorocitei fuziuni din 1900, și să organizeze partidul pe baze puternice, pentru a succeda liberalilor la putere.

Rar se cunoaște în istoria politică a țărei, o acțiune mai vie, mai energică și mai simpatică, pentru închegarea unui partid de guvernămînt, așa cum l-a dorit totdeauna marele Lascar Catargi.

Nici un județ, nici un oraș din țară, nu rămîne fără organizație, fără club, fără stat major conducător, fără soldați de luptă și presă de propagandă.

Paralel cu organizarea sa, partidul acesta duce lupta hotărîtoare în potriva guvernului liberal, și cînd în iarna lui 1904, liberalii frămîntați de certele dintre ei, în urma grevei parlamentare, se retrag de la putere, Coroana nici nu stă mult la îndoială, ca să încredințeze puterea acestui partid.

Așa de mult se impusese țărei și Palatului acest partid, că nici nu se discuta problema: cui i se va încredința conducerea țărei după liberali?

Venirea la putere a partidului condus de d. Cantacuzino, și al cărui suflet era d. Take Ionescu, era considerată ca o axiomă politică. Si astfel d. Cantacuzino formează în 1904 ministerul și prezidează alegerile generale din Februarie 1905

In aceeași situație găsim pe d. Carp și amicii sei și în această campanie electorală din 1905, cum l'am găsit în trecuta luptă din 1899: alături cu adversarii naturali ai partidului.

D. D. Sturza, răsturnat de generoși dela putere înainte de a'și termina legislatura, convoacă toate căpeteniile din județe în ziua de 3 Ianuarie 1905 —la clubul liberal din Capitală și le recomandă tuturor să lupte în alegeri în cartel cu junimiștii, — după cum luptaseră și la 1899.

In asemenea condițiuni se dă marea luptă, care trebuia să fie decisivă și pentru unii și pentru alții. Rezultatul acestei bătălii electorale este extraordinar din punctul de vedere al simpatiilor și încrederei pe care partidul o căpătase în fața țărei.

Pretutindeni, candidații conservatori es triumfători, majorități parlamentare compacte se formează— și sprijină ca un bloc și în mod necondiționat partidul conservator.

Dar, d. Carp încă nu renunțase la planurile sale, de a deveni șef al partidului — și a elimina elementele democratice din acest partid. De astă dată acțiunea sa era mai grea; partidul căpătase noi forțe, iar cele vechi se impuseseră în așa fel că făceau una cu partidul.

Totuși, după cum vom vedea, la șefie ajunge, sugestionînd și captivînd încetul cu încetul pe d. Cantacuzino și fii săi, până a obținut abdicarea sa benevolă de la șefia partidului.

Cît pentru eliminarea elementelor democratice, aceasta i-a fost imposibil, căci atît de mult ele se contopise cu partidul și l regenerase, încît ele însăși erau partidul.

Iar cînd această încercare de eliminare s'a încercat să se facă, de astă dată și cu sprijinul Cantacuzeniștilor, partidul conservator rămase cu toate organizațiile sale din întreaga țară, în jurul d-lui Take Ionescu, care a fost continuatorul cel mai harnic și luminat al veșnicei primeniri și consolidari a partidului conservator, după regretații Lascar Catargiu și Alex. Lahovary.

De aceia vom vedea în articolul de viitor, cum în tot timpul guvernărei conservatoare de la 1905—907, d. Carp și ai săi, nu fac altceva de cît să scurteze iarăși durata șederei sale la putere — și astfel isbutește, în primăvara lui 1907, după cum a isbutit și în 1895 și în 1901, să provoace realegerea conservatorilor, aducînd astfel din nou pe liberali la putere și numai după 2 ani de ședere în opoziție.

Govora, 4 August 1909.

Vespasian I. Pella

Bucuria „Secolului“

„Secolul“ se bucură de polemica incinsă între ziarele noastre și cele junimiste, cu privire la chestia împămîntenirilor și a afacerilor veroase practicate de ministerul de interne, sub ministeriatul d lui Cantacuzino

Și „Secolul“ vrea să fie șiret. Bucuria organului liberal nu e, numai că d. Cantacuzino a acuzat pe „tăkiști“ de afacerea indigenatelor, ci și că „takiștii“ au acuzat pe „cantacuziniști“ de traficurile murdare ce făceau sub patronajul nababului.

Atita numai că șiretlicul „Secolului“ e de proastă calitate și'l pricep și cei mai naivi.

După ce a pus la cale campania infamă în potriva noastră, pe această ticăloasă chestie; după ce s'au ajutat reciproc pentru a forma un curent defavorabil nouă în opinia publică; acum, cînd văd că n'au reușit și că tot complotul junimisto-liberal a avortat „Secolul“ face pe a tot neștiitorul, și indiferentul, declarînd că descrierea guvernărei conservatoare de la 1905 este mai utilă pentru țară, de cît a fost din nenorocire acea guvernare.

Să nu creadă însă „Secolul“ că poate înșela pe cine-va. Și dacă astăzi se desparte pentru un moment de tovărășia morală în care a stat, pentru a lovi în noi și-și declină ori și ce amestec cu foile cantacuziniste, în campania dusă împotriva noastră, dușmănia ce ne poartă nouă și dragostea ce o poartă junimiștilor, nu se poate cu nimic ascunde.

Despăduriri nesocotite

Să se sfîrșească cu tăerea pădurilor Statului! Ne plîngem de seceta teribilă care ne bîntue aproape în fie ce vară; ne plîngem de schimbarea de climă produsă în țara noastră, unde din 4 anotimpuri ce avem pe vremuri, am ajuns azi a avea numai două: iarnă și vară; strigăm pretutindeni că pe dată ce ne lasă căldurile tropicale ale verei, cari ard și distrug totul, se lasă vremea friguroasă a iernei, care începe prea de timpuriu și o duce pînă tîrziu, cînd de odată ne sosesc căldurile verei și ne prăpădesc și sănătate și recolte. — Și cu toate acestea nu vedem și nu vrem să recunoaștem că una din cauzele cari au contribuit întru cît-va la schimbatul climatului în țara noastră este și tăerea excesivă și sălbatică a pădurilor particulare și ale Statului, a acestor păduri superbe, cari aveau darul minunat de a strînge adeseori norii, și a-i face să stropească cu bine cuvîntată ploae ținuturile pline de recoltă ale pămîntului.

S'a explicat științificește că despădurirea excesivă făcută în scopul lacom de a cultiva cît mai multe cereale, a avut ca efect contrariu, schimbarea climei și am arătat cum în alte state cari n'au avut fericirea noastră de a fi dăruite de D-zeu cu păduri seculare, se fac împăduriri artificiale, tocmai în scopul de a favoriza clima și purifica atmosfera. La noi, din potrivă ne batem joc de tot ce avem mai bun și util.

Cel dintăiu exemplu, pentru împedicarea despăduririlor ar fi trebuit să-l dee statul cu pădurile sale.

Observăm însă că el ține recordul în ce privește punerea în exploatare a acestor păduri și defrișarea lor. Mai zilele trecute, peste 20 de păduri au fost adjudecate de Ministerul Domeniilor, printre cari figurează unele cu cîte 40,000 lei ca Siliștea din Prahova, și cu 65,000 lei, ca Ghermănești din Ilfov, iar pe ziua de 5 August se vor scoate la licitație un număr de alte 73 de păduri ale statului.

De sigur că asemenea arendări nu s'ar fi făcut dacă n'ar fi la mijloc oarecari profituri personale pentru persoane anume interesate. Adeseori pentru un mizerabil cîștig de cîte va mii lei, se distrug păduri de o valoare foarte mare și de o utilitate indiscutabilă.

Cît despre particulari nu mai vorbim. Cele mai frumoase păduri cu care se mîndreau bătrînii noștri au fost culcate la pămînt iar locurile desfundate și transformate în terenuri arabile.

Și ne lăudăm acum cu imensa suprafață de pămînt de cultură, care a luat locul multor păduri — și ne lăudăm cu cantitatea mare de cereale ce producem fără însă a ne gîndi că această recoltă nu se face regulat în fiecare an—și causa e tocmai din pricina acestor nesocotite despăduriri.

CATE VA NOTE

„Viitorul“ spune că opera de reforme liberale, e menită să facă o *epocă* în Istoria țărei.

De acord și noi—și încă ce epocă!!!, —mai istorică de cît chiar *isterica* „Epocă“ a cavalerului de la Făurei!

*

Directorul nostru, în articolul seu „ancheta Prințului Știrbei“ spunea că nu numai în Roma, dar în ori-ce județ unde s'ar duce în inspecție acest membru al consiliului superior de agricultură, va constata că noua lege a tocmelelor nu se aplică de loc, iar funcționarii creiați prin lege, și însărcinați cu stricta ei aplicare, nu'și fac de loc datoria.

Ziarul Independența Romînă, în unul din numerile trecute, anunță că Prințul Știrbey și-a continuat inspecțiile sale, și în alte județe și pretutindeni a constat reaua aplicare a legei.

Suntem siguri, că M. S. Regele luînd cunoștință de constatările Prințului Știrbei, se va grăbi să asigure pe d. Brăteanu cari i va da un nou decret de guvernare (!) pe alți 4 ani, pentru a-și putea aplica odată reformele sale inaplicabile!

OAMENI ȘI LUCRURI

DĂRNICIE!

Am înregistrat mai zilele trecute o notiță artistică extrasă din cea mai nouă cronică săptămînală a lui Jules Claretie despre darurile ce se oferă în anumite părți ale lumei, marilor artiști francezi în turnee. Două exemple i s'au părut fecundului scriitor mai edifiante. Ungurii, din nu știm care oraș, i au oferit Sarhei Bernhard o pereche de cai frumoși. Iar în România — presupunem să fi fost în București, cel mult—Monnet Sully intră într'un salon unde toate mobilele care-l împodobesc sunt brodate ori tapisate de doamne romîne. Iar gazda îi zice marelui artist:

—„la aceste mobile, scumpe maestre, ca amintire de la noi...“

Povestirea laconică—fără indicație de oraș și nume de persoane — a lui Jules Claretie a relevat-o și un cetitor din străinătate— colaborator al „Opiniei“ — care ne trimite notița cu următoarele observațiuni:

„De sigur, e o simplă legendă. Lasă că e puțin probabil ca omul să-și fi golit casa, așa cu una cu două. Dar mobilele romînești ale familiilor bogate sunt.. mobile aduse din străinătate, iar ale familiilor sărace sunt prea simple ca să fi cucerit admirația maestrului. In tot cazul sunt făcute de tîmplari de rînd.“

Adevărul e că posedăm *astăzi* mobile originale, de fabricațiune romînească și de un stil particular. Zilele aceste a apărut chiar un foarte remarcabil studiu al d-lui O. C. Tăslăuanu în „Luceafărul“ din Budapesta asupra „mobilelor romînești“. Dar cele relatate de d. Claretie nu sunt mai puțin de primit sub toată rezerva. Ele denotă mai curînd că și acum încă numele țării noastre se pretează la cîte-o observațiune de exotism, ori cadrează cu cîte vr'o povestire și legendă unde se cer exemplare de oameni extraordinar de entuziaști sau de darnici. Adevărul e că în toate casele „mari“ la noi, mobilierul e adus gata. Mi-amintesc a fi vizitat prin 1897 celebrul magazin din piața San-Marco, la Veneția, al fraților Testolini, astăzi cedat altei firme. Se puteau vedea acolo cele mai variate și mai fantastice colecțiuni de mobile, cele mai costisitoare „saloane“. Cînd îi spuserăm că suntem din Romînia, patronul nu-și putu opri o exclamație caracteristică în limba franceză:

— „La Roumanie“, — il y a beaucop d'argent là-bas...“

Era un an de grea criză financiară în Italia și omul judeca după comenzile numeroase de mobilă ce primia din România, chiar din orașe de provincie.

Așa se făuresc.. legendele. Și cum academicianul Jules Clàretie este o celebritate, se va găsi cineva care va face uz de cronica lui în vr'o viitoare encyclopedie a unui... Testolini literar și va defini Romînia:

—„..țeară așezată între Carpați, Dunăre și Prut, eminamente agricolă dar foarte enztuziastă pentru arta dramatică. Damele romîne adeseori își golesc saloanele de mobile naționale pentru a face cîte o surpriză unui artist francez în turneu.“

Rodion

IN 1949

Jurnalul unui parizian.—De astăzi în 50 de ani. — Zborul în aer.—Imaginația înaripată.—Etagii aeriane.—Distanțele suprimate.—Viața în spațiu.—Proporții de giganți.—Ieri și mîne.

Aveam treizeci de ani în 1909, anul în care Blériot a trecut canalul Mînecei, astăzi am șapte zeci și nu fără mirare îmi aduc aminte de entuziasmul meu de atunci. Oamenii au o facultate bizară de a se reîncă. Mi se pare că toate lucrurile au fost în totdeauna cum sunt astăzi; și dacă n'aș fixa amintirile mele, aș muri uitînd totul.

E probabil însă că voiu mai trăi mult timp, căci natalitatea fiind în descreștere la noi, medicii își dau toată osteneala de a menține în viață pe cei existenți.

Astfel se realizează prezicerea d-lui Melchior de Vogüé: „Franța devine din ce în ce mai mult țara unde nimeni nu se naște și nimeni nu moare. Va veni totuși ziua cînd voiu dispărea; și dacă nu iau precauțiuni, nimeni nu va ști ce era lumea cînd oamenii nu puteau zbura.

*

Am putea totuși să ne-o închipuim comparînd peisagiile artiștilor noștri cu cele văzute acum un sfert de veac, în expozițiunile de tablouri. Era obiceiul de a considera obiectele pe un plan orizontal. Astăzi ne e greu de a ne adapta acestui mod de a vedea. De oarece trei sferturi din existența noastră activă o petrecem în aeroplan, pictorii noștri reproduc numai vîrfurile munților, acoperișurile caselor, oamenii și animalele văzute perpendicular: craniul, nasul, umerii și picioarele sunt singurile părți văzute.

Cînd spunem „a privi pe cineva în față“ înseamnă a-i vedea partea de asupra a capului sau a pălăriei. Imi trebue mari sforțări de memorie pentru a-mi aduce aminte că în tinerețea mea, aceasta însemna a privi ochii, nasul, gura cui-va.

Literatura eposelor anterioare a devenit cu totul inacesibilă copiilor noștri. Cînd spunem astăzi „întăiul etaj“ e vorba de etajul prin care intrăm într'o casă; adică etajul superior.

Ceia ce numim acum al șaselea etaj, era în tinerețea mea întăiul.

*

De cînd marile descoperiri au suprimat distanțele, adică în mijlocul veacului al XIX, inteligența, voința, caracterul întregii omenirii au slăbit mult. Nu fără melancolie mă gîndesc la marele număr de oameni distinși, de care era nevoie, pentru a întreținea rînduiala, sănătatea, ordinea administrativă și viața însăși a unei țări ca Franța.

Dovadă că au trebuit să se inventeze pe subprefecți. Și alături de subprefecți, erau medici, oamenii legi, micii industriași ingenioși, comercianți, avînd fiecare meritele sale.

Drumurile de fer au făcut toate aceste organisme inutile. Medici, bancheri oamenii legi, toalete și lumina însă-și, tó e veneau din Capitală Dar azi spre exemplu, de cît un singur chirurg pentru apendicită, în toată lumea; el locuește în Noua-Zelandă.

Il chemi și în trei ceasuri e la Paris. Acel care extirpează cancerele locuește la In-Nou-Fou în timpul ernei și la Clama t vara.

Acelaș lucru cu financiarii, cu cîntareții, cu musicanții, cu artiștii. Ajunge unul, sau aproape unul singur pentru fiecare specialitate, iar restul oamenilor lăncezesc în o mediveritate stupidă.

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 3 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 10 și 11 August 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8.50

Nu numai Franța a devenit plictisitóre ca un mic orășel din secolul al XIX, ci lumea întreagă. Nu mai poți avea plăcerea de a visa, de a-ți închipui că ai putea fi undeva, unde nu vei merge nici odată, unde ai putea fi fericit, unde peisagiile sunt mai frumoase. Poți merge pretutindeni astăzi!!

*

Ce eroare de Niagara, de poli, de sfinxii Egiptului, de negri, de chinezi, de Partenon și de tot ce doream să văd cînd eram tînăr: insulele plate ale Pacificului, în mijlocul mărilor luminoase de la sud, unde femeile de culoarea aurului veneau înnotînd pe lîngă bărci! Toate acestea nu mi se mai par de cît niște numere de circ și știu că la cutare ocă le pot vedea.

Nimic nu mă interesează mai mult acum de cît arborii de flori de curînd inventați, căci florile ce creșteau pe pămînt erau prea jos și nimeni nu le vedea. Grădinarii au creat niște feluri de arbori cari fac buchete gigantice; i-au dispus pe niște spații imense în masive armoni așezate unde contractează toate culorile, toate nuanțele. Și pe deasupra zbori, încet, pînă cînd ajungi la marea monotonă, care nici nu mai are farmecul de a fi periculoasă. Și nu mai vezi nici o corabie plutind pe întinderile nemărginite!

Epidemiile la noi

— Sau nu suntem o țară Balcanică —

D. Ioan I. Brătianu, între alte multe laude ce 'și-a tras față de Schreib-Moritzul *Pressei*, i-a arătat acestuia că nu guvernează o țară balcanică de oarece Romînia e așezată la nordul Dunării.

La Russiuk—deși în Bulgaria balcanică—a izbucnit febra tifoidă. Ascultați ce straşnice măsuri s'au luat acolo pentru combaterea epidemiei, cităm după „Universul": „Primăria orașului, secon„dînd serviciul sanitar, a lansat un ma„nifest către cetățeni, prin care se dau „sfaturi preventive.

„Toate cișmelele au fost închise, obli„gîndu-se orășenii să consume apă din „Dunăre, fierbînd-o prealabil.

„Cartierele contaminate au fost înconjurate cu un cordon de jandarmi pe„deștri.

„Consiliul comunal, întrunit, sub pre„ședința primarului Pavloff, a votat suma „de 54 de mii lei pentru procurarea de „aparate de desinfectare și luare de mă„suri sanitare pentru stingerea epide„miei".

Făcutu-s'a acelaș lucru și la Iași? D. dr. Cantacuzino, e adevărat, a făcut cîteva vizite Iașului, dar se vede că directorul real al serviciului sanitar, dl. dr. Sion, n'a fost mulțumit sau n'a avut încredere în constatările „lui Cantacuzino" și s'a transportat d-sa în a doua Capitală a țărei.

Aici sub-directorul a vestit pe ieșeni că în Ianuarie 1910, tifosul va înceta cu siguranță, fie din pricină că nu vor mai fi victime, fie din alte pricini, dar sigur că va înceta, și dacă nu va contini apoi va continua cu siguranță.

In vremea aceasta molima se întinde în toate orașele țărei, a cuprins Brăila, Bacăul, Dorohoiul, etc.

Va ajunge cu timpul ca ieșenii să fie priviți ca niște strigoi sau ca o personificare a ciumei și să nu fie primiți în nici un oraș din țară, ca vrăjitoarele veacului de mijloc.

...Avea dreptate d. Ion Brătianu, să facă deosebire între țările balcanice și Romînia... numai de l'e fi priceput adinc... Schreib-Moritzul *Pressei*...,—scrie confratele nostru „Ordinea".

Litere-Științe-Arte

«Mult zgomot.»—Viitorul își salvează demnitatea de ziar civilizat reproducînd scrisoarea pe care maistrul Caragiale a adresat-o ziarelor „Ordinea" și „Opinia" în chestiunea tantiemelor anticipate de care a făcut atîta caz.

Se dăduse,—nici mai mult nici mai puțin—proporțiile unei „afaceri senzaționale" sau încă, mai drept, a unei „afaceri scandaloase" unei cereri drepte și modeste, pe care însuși d. Pompiliu Eliade o reduce acum la proporțiile juste și reale, prin scrisoarea adresată lui Caragiale. Dar tocmai în luna Mai d-sa a scris eminentului dramaturg și cu toate aceste d. Eliade «incapabil de vr'o micime de suflet» a lăsat să se acrediteze însinuarea că maestrul Caragiale a adresat o cerere direcțiunii teatrului național și imediat după refuzul acesteia, a cerut... desființarea teatrului.

Acum lumea cunoaște adevărul și cetitorii sunt edificați asupra insistenței cu care d. Eliadea provoc pe Caragiale ca să reînoiască o cerere veche și foarte dreaptă, după însăși mărturisirea d-lui Eliade. De ce n'a avut cavalerismul să oprească la timp incalificabila campanie a „Viitorului"? De ce n'a adus, din timp, la tăcere pe cei cari făceau mult zgomot pentru nimic?

*

New-yorkul va celebra în curînd a treia suta aniversare a descoperirei fluviului Hudson și centenarul lui Fulton inventatorul navigațiunei cu abari.

*

Pentru viitoarea sesiune teatrală a Parisului s'au prezentat maiștrii dramaturgi cei mai distinși cu lucrări noi: Jules Lemaître a scris o piesă în 4 acte: Amitié despre care nu se știe încă pe ce scenă va apare. Henri Lavedan a oferit Comediei franceze o dramă în cinci acte „Sire". Brieux va deschide sesonul vodevilului cu o nouă piesă în trei acte, iar Comedia franceză va reprezenta piesa sa „Robe Rouge" Henri Bernstein a scris o piesă „Après moi" care va fi representată tot la Comedia franceză. Alexandre Bisson a scris în tovărășia lui Giullaume Livet o dramă al cărei erou este „Nic Cartes" detectivul american, și Emile Bergerat a predat teatrului St. Michel o prelucrare a „Mandragolei" lui Machiavelli.

*

Georges Picot, juristul și istoricul, secretar al Academiei de științe morale și politice a murit în Paris.

*

Omul nu poate trăi în văzduh la înălțime mai mare de 12 000 de metri. Mai sus de cît oricine s'au urcat învățați Berson și Süring din Berlin, cari au ajuns cu baloanul la 10,800 de metri și au leșinat. Dacă nu dădea drumul gazului unul din ei ar fi murit de bună seamă.

Baloane fără oameni s'au urcat mult mai sus. Cel care a ajuns mai sus e cel din Mecle (Bruxelles) care a ajuns aproape la 30.000 de metri.

După sistemul lui Hergesell se urcă două baloane, unul cu gaz și altul mai mic cu instrumentele cari înseamnă automatic apăsarea și temperatura. Cînd plesnește balonul cel cu gaz, cel mic, care e mai greu de cît aerul, cade încet. La 13 mii de m. erau—67°, la 30.000,—63.4°.

*

Un autor dramatic rus, Koliș̦ko, a scris în cursul anului o piesă „Marela om" în care se zugrăvește viața și activitatea contelui Witte. Intr'o serie de tablouri se arată, succesiv, originile modeste ale viitorului om de stat, luptele lui cu adversarii, triumful final în timpul crizei rusești și alte asemenea peripeții. Atracțiunea principală a piesei a fost... asemănarea ce știa interpretul să aibă cu adevăratul conte Witte.

*

Popularul scriitor rus Leonid Andréev prepară pentru iarna ce vine o nouă piesă: „Anathemă", cu subiect politico-bisericesc Titlul și numele autorului—promit.

*

Pe violonistul Cesare Barison, l'a pus editorul Carlo Schmidt, din Triest, să caute prin biblioteci manuscripte muzicale necunoscute sau socotite ca pierdute.

A izbutit mai mult de cît se aștepta. In deosebi, a aflat lucrări din școala lui Corelli și Tartini. Foarte de seamă sunt două sonate de Alexandro Stradella, despre cari nu se știa c'a scris pentru violină. A găsit și două concerte pentru violină și harfă de Pietro Nordini, prietenul lui Tartini; o sonată de Geminiani, în stilul clasic al lui Corelli Foarte însemnate sînt compozițiile lui Locatelli, înnainte mergătorul lui Paganini. Apoi de Martini din Bologna, de Berrari, Cambini, Pugnani.

*

Camera de comerț din Turin aduce la cunoștința publică, prin presă că a instituit un premiu de 50.000 care va fi decernat celui care va inventa sau va face vre-o descoperire, de ori-ce natură, care în practică ar aduce vre-un avantagiu economiei naționale. Concursul va fi internațional.

*

Iată o noutate artistică foarte interesantă care va găsi desigur mulți incredului, Boito,—autorul lui „Mesfistofele" care de mulți ani nu mai scria muzică, ci compunea numai librete, ar fi terminat o operă, „Neron" despre care se vorbea de un sfert de secol și a cărei apariție nu mai era așteptată de nimeni.

*

Informații

❑ **Manevrele de toamnă.**—Ministerul de rezboiu a luat următoarele ultime deciziuni, cu privire la manevrele de toamnă.

Regimentele 2 și 10 de artilerie care vor forma brigada 4-a de artilerie nu vor mai pleca în cîmpul de tragere Mihai Fravul, constatîndu-se acolo epidemia. Această brigadă va face exerciții la Singureni (Viașcă), apoi se va duce la Frătești, unde va sta cîtva timp, iar apoi va face manevre în împrejurimile Giurgiului. La Singureni sosirea va fi la 17 August, sub comanda d-lui general Georgescu.

Trupele din brigada a 8-a de infanterie, ca și batalionul 6 vînători vor fi concentrate la 14 August, ele se vor duce la 20 August la Frătești, pentru a se uni cu trupele de infanterie din Giurgiu, spre a face manevrele de brigadă.

*

La 19 Septembrie trupele permanente din corpul 2 de armată vor începe manevrele de corp. Aceste manevre vor fi libere și fără teamă fixă.

A. S. R. Principele Ferdinand, comandantul corpului 2 de armată și inspector general al cavaleriei, nu va asista la aceste manevre, pentru că la această dată se va afla în străinătate.

*

Trupele din divizia independentă din Dobrogea vor începe la 13 August concentrarea lor, care va fi urmată de o perioadă de 20 de zile de instrucție.

Sub comanda d-lui general Boerescu, această divizie va cuprinde brigada a 17 de infanterie, batalionul 5 de vînători, regimentul 12 calarași și regimentul 13 de artilerie.

❑ Aflăm din sursă autorizată că starea financiară e serios sdruncinată, ceea ce îngrijește în cel mai înalt grad pe d. Emil Costinescu.

După prevederile ministrului de finanțe, budgetul statului se va încheea pe exercițiul de față, cu un însemnat deficit.

Și totuși d. Brătianu se crede tare și anunță că va face tot d-sa alegerile.

Ce naivitate!

❑ **Din Bucovina.**—După cum am spus eri, comitetul partidului romînilor din Bucovina, a întreprins o serie de adunări prin orașele principale.

D. dr. Iancu cav. de Flondor, președintele partidului, a primit următoarele două telegrame din Rădăuți:

„Frunțașii romîni din Rădăuți, întruniți astăzi pentru a lua deciziuni pentru prepararea unei primiri vrednice a comitetului național la adunarea din 20 August, exprimă comitetului executiv și veneratului șef al partidului național încrederea lor cea mai neclintită".

Larionescu Vlonga, Masoveiu, Șesan, Cocoșa, Tomorug, Halus, Cîrstiuc, Șerban, Bejan, Zugrav, Marcu, Trafin, Rotar, Botezat, Levenșul, Bucuriuc, I. Larionescu, Moroșan, S. Halus, Colibaba, Vitulescu, Popovici, Strachină, Urmă.

Iar a doua:

„Gospodarii și cărturarii romîni din Rădăuți întruniți astăzi, au luat cu mîhnire știre despre încercările ivite a desbina poporul romîn și plini de încredere în bărbăția Domniei Voastre așteaptă salvarea neamului de la mișcarea organizației ce o porniți cu adunările conchemate.

Cuprinși cu toții de dorința fierbinte a vedea întreg poporul romîn pășind în frunte cu comitetul național sub căpitănia Domniei Voastre, vă juruim tot sprijinul nostru la această pornire și vă așteptăm cu nerăbdare nespusă să vă putem saluta în fața adunării de Vineri".

Chelari, Masovei, Berlinschi, Strachină, Aftim Larionescul, Ilie Larionescul, Tit Gribovschi, Christofor Masovei, Artemie Vlonga, Serafim Halus, Iacob Văcărean, Iustin Zugrav.

— După grandioasa întrunire ce a avut loc alaltăeri la Suceava, a urmat o alta eri la Rădăuți. A domnit un mare entuziasm.

❑ Eri a sosit în tabăra Șipotele regimentul 7 Rachova No. 25 din Vaslui, spre a face concentrarea pe timp de 20 de zile.

❑ Am vorbit într'un număr al ziarului despre învățătorul Ilie Scaeșteanu din comuna Tomești, care încasînd salarul seu pe luna Iulie, a falșificat o chitanță tot pe acea lună, pe care a scontat'o la d. Tăslăceanu.

Incepîndu-se cercetările și fiind citat la parchet, s'a constatat lipsa sa din comună. Fiind bănueli că s'ar afla la tatăl seu, care e preot în județul Dolj, s'a cerut acolo urmărirea și prinderea lui.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei ca să ia măsuri preventive de carantină și pentru călătorii sosiți din guvernămîntul Poltava, unde s'a declarat holera.

❑ Inscrierile elevilor la școalele primare, se vor face de la 15 August a. c.

❑ De la băile Oglinzi ni se scrie că multă lume continuă de a se mai instala acolo.

Cu începere de la 1 August, prețurile camerilor la hotel, s'au redus la jumatate.

Poziția admirabilă, precum și renumele băilor atrag de asemenea multă lume din toate părțile. In special sunt acolo mulți ieșeni.

❑ Ni se scrie din comuna Negrești, județul Vaslui, că notarul acelei comune, pentru a mai stoarce ceva bani, a organizat un bal. Pentru a putea desface biletele, notarul închide la oborul comunal vitele locuitorilor și percepe de la fie-care cîte 2 lei, în schimbul cărora în loc de chitanță, le eliberează cîte un bilet de bal. E de notat că acesta a mai comins și altele. El e protejatul d-lui prefect Ed. Ghica.

De acest fapt a fost sezizat și parchetul și se așteaptă ancheta.

❑ In comuna Rediu-Mitropoliei, din județul nostru, s'a deschis o infirmerie pentru bolnavii de scarlatină.

❑ Suntem informați că I. P. S. Sa Mitropolitul Mențianu al Transilvaniei, a întrerupt ori ce corespondență cu contele Appony și cu ministrul cultelor și al instrucțiunei din Ungaria.

Deci conflictul între biserica romînă de peste munți și guvernul ungar se poate socoti ca fiind deschis.

❑ In primele zile ale lunei lui Septembrie, va pleca în străinătate comisiunea numită de ministerul de domenii, spre a cumpăra cai de rasă anglo-arabă din Franța, vaci de Schwițera și tauri de Elveția.

❑ Inscrierile pentru congresul general al studenților romîui, după cum s'a mai anunțat, se vor face numai pînă la 25 August, la Universitatea din Iași.

Congresul se va ținea la Iași în zilele de 6—10 Septembrie a. c., în sala Teatrului Național.

❑ Parchetul de Iași a dat o circulară tuturor autorităților din țară, ca să ia măsuri pentru prinderea rău-făcătorilor Constantin M. Văduva, V. Tancu și Dumitru Gheorghe, evadați din penitenciarul din localitate.

❑ Din Slănicul Moldovei ni se scrie că distribuirea poștei, se face acolo foarte neregulat.

De și s'au făcut reclamațiuni tuturi nu s'a luat nici o măsură.

❑ D. lt-colonel Vrabie, comandantul regimentului Ștefan-cel-Mare No. 13, a plecat în concediu de 15 zile.

D. maior Engherliu ține comanda regimentului pînă la întoarcerea d-lui lt-col Vrabie.

❑ **DIN SLĂNIC.**—Timpul contniuă a fi splendid. Au mai sosit în ultimul timp, următoarele persoane:

DD. I. G. Vasiliu Bărlad, Jean Lascaridis Constanța, Lascar Antoniu Iași, Jaques Lewin Iași Fam. I. Constantinescu Iași, Pandele Negulescu Ploești, d-na și d-ra Protopopescu Craiova, Moritz Librus Moinești, N. Pavelescu București, Matilda Luchian Bucur., Christache Vocu Galați, N. Apoteker Iași, Radu Iordăchescu Bacău, Gh. Avanes Tecuci, Eugen Mitru Iași, G. Glod Tecuci, Fam. G. Vidrașcu București, Isid. H. Steinberg Bucur., I. Luran Giurgiu, Stefan Puțanu Tecuciu, Elena C. Arhiri Bucur., Fam. L. Livianu Brăila, D. I. Stănciulescu R.-Sarat, N. Petrescu București, Fam. N. G. Iorg. Galați, Fam. G. Manoliu Bacău, Fam. I. Botoșineanu Tecuciu, d-na E. Pogrov Galați, Fam. Dr. Galin Galați, Vasile Simionov Bărlad, Const. N. Fumu Iași, dr. V. Popovici cu fam. Tecuci, Fam. Elena Rădulescu București, Ghisela Goldșlegher Botoșani, Th. Dornescu P.-Neamț, Preot Th. Panaitescu cu fam. Tecuci, Fam. E. N. Dacu P.-Niamț, Fam. I. Spiridonescu Bărlad, Fam. Gh. Buzescu Iași, Nic. N. Nicolaevici Brăila, Romulus Orzerescu București, Achil Dimitriu Tulcea, Macarie Gheorghe Bucur., Ghinea Ionescu Iași, Fam. Ioan D. Teodor Bucur., d-na Demetrescu București, Vas. G. Peiu Huși, Ilie Apostolescu Iași, Prof. dr. Marinescu Bucur., Dr. C. Marinescu cu d na Pitești, Locot.-col. N. Portocală Tîrgoviștea, Căpit. Gh. Dimachi Brăila, Fam. N. R. Stroescu Giurgiu, Hans Hertzog Bucur., Jean Marinescu București, Locot. I. Eliad Galați, Fam. Const. Răileanu Bucur, N. Al. Marinescu R.-Sarat, I. Drăgănescu Giurgiu, Traian Nițescu com. Buftea, Al. Gheorghiu Iași, căpit. D. Sturza cu fam, Iași, Const. I. Șeicărescu Calarași, Dr. Verb. M. Ionescu Bucur., Dr. locot. Stamatiadi Bărlad, Charles Haussman Bucur.. Frații Pandele Tg.-Ocna, Fam. Sigm. Isak Ploești, Fam. G. Dimitrescu Botoșani, General Aslan cu fam. Bacău, Const. Ignat Galați, Maria Bonciu București, Fam. D. G. Cristescu Tg.-Ștefănești, I. Tomovici Galați, Ioan Munteanu Ciulnița, Stelian R. Dudău Tîrgoviștea, Cost. Soroceanu, Basarabia, căpitan Valeriu Russu, București, Al. A. Mihail, R.-Sarat, Grigore Vasiliu, prefect Bărlad, Alex. P. Paladi Bărlad, Alexandru Coroi Iași, d-na și d-ra Leonardescu Iași, d-na și d-șoarele Stavăr București Titi, H. Gheorghiu București, Olga Neculcea Iași, Fam. Achil Gheorghiadi Iași, Dr. H. Neuman cu d-na București, Maria Halpern Iași, N. Bălăcescu Bucur., L. Predinger Brăila, Colonel G. Heffner cu d-na Iași, Căpitan I. Panaitescu Calarași, Fam. Simion Constantinescu, Ploești, Eugen Herovanu cu fam., Iași, Marcel Bărbuță București, E. Prilogeanu Dorohoi, Mihai Vas. Cristescu Bărlad, Fam. Iancu Petrovici Galați, Căpitan Th. Sturza cu fam. Tecuci, Al. Oatu Chișinău, Petru Gheorghiu Iași, Eugen Neculcea București, Căpitan Scobălțanu Tecuci, Fam. I. Irsson Bucur., P. Pastia Fălticeni. I. Ionescu cu fam. Bucur., Anast. Scripcă Campina, Fam. D Gh. Popescu Podu-Turcului, Căpitan Bene Buzeu, Fam. N. Mărășescu București, Max Moses Ploești, Ecat. Căpit. Rădulescu Craiova, Paraschivu Dariu Bucur., Nic. Ignătescu București, C. Comeniță București, Fam. N. Nicolau Brăila, Fam. Gh. G. Matei Tecuci, Fam. N. Georgescu Ploești, N. Cosăcescu, Buzeu, Ioan Nuță Buzeu, Fam. N. Achimescu București, Fam Mihai Sotirescu Bucur.. Fam. S. Ana Demetrescu Caracal, sub.-locot. Dim. Zisu Bărlad. B. căpitan Ștefănescu, București, Gh. Stănescu, preot Chișinău, Ioan Boluță Chișinău, E. Pavlidi, Caracal, I. Panciu cu fam. Urechești. Fam. Grünberg, Iași, Ana Filvahr și d-ra Iași, Maria Marinescu, București.

*

— Un splendid bal a avut loc în seara zilei de 6 August. Tot ce se afla mai distins aci, a luat parte și s'a petrecut de minune. Din numeroasa asistență am remarcat: D-nele: Gane (Iași), Leonardescu (Iași), Bogonos (Iași), Holban (Dorohoiu), Dr. Russ (Iași), Hozaref (București), Strat (București), M. Ionescu (Iași), Mihailescu etc.

D-rele: Holban, Stavăr, Leonardescu, Georgescu—Buzeu, Codrescu, Vasiliu, Gane, Ghica, Berbescu, Dimitriu, Mihailescu etc.

D-nii: C. Penescu. lt. col. Portocală, Dr. Brăescu, căp. Ciolan, lt. Eliade, lt. Dimitriu, R. Buzdugan, dr. Țaicu, C. Ionescu, Mircea Pella, Coroi, Rișcanu, Vasiliu, Gheorghiu, Coroi, Popescu, Cicherski, R. Ciungulescu etc. etc.

❑ Medicii romîni din Bucovina au ținut o consfătuire, spre a lua o hotărîre definitivă în chestia participărei la congresul internațional de medici de la Buda-Pesta.

In urma unui schimb de observațiuni între mai mulți din cei cari au asistat la consfătuire, s'a adoptat în unanimitate o rezoluțiune, prin care medicii bocovineni declară că-și însușesc în totul memoriul colegilor lor din România liberă și că, în consecință, nu se vor duce la Budapesta, spre a lua parte la lucrările congresului.

In moțiune se precizează, că corpul medical romîn din Bucovina prin această deciziune a sa protestează contra regimului de prigonire sub care gem frații lor din Ungaria.

❑ Talentatul și mult cunoscutul bariton d. Alex. Zira, profesor de muzică, care ne-a înveselit și ne-a îndulcit de multe ori auzul cu vocea sa, a scos de sub tipar un volum de compoziții musicale, intitulat *Nouă melodii puse pe cuvinte cu acompaniament de piano.*

Compozițiile d-lui Zira sunt o și mai mare dovadă a talentului de care e stăpînit precum și a adîncelor sale cunoștinți musicale.

Zira, în compozițiile sale a reușit să redea în melodie exprimarea sinceră a fantaziilor poetului. In bucata „Melancolie" (poesie de George din Moldova) ca și în „Peste vîrfuri" (Eminescu), Zira redă în melodiile sale înduioșetoarele melancolii descrise de poeți. Nu mai puțin plăcute sunt și bucățile „Romanse" (poesii de Stoenescu), „Cîntec" (poesii de Gordon) „Un trandafir" (de Gh. Coșbuc) „La isvor" (de Zamfirescu) „Mama" (lui Gh. Coșbuc) „Floricică de pe șes" (poesie populară), în care autorul a știut așa de bine să asocieze melodiile, cu ceia ce a gîndit poetul. Plină de duioșie și melancolie e bucata „Fiori" (cuvinte de Traian Dumitrescu).

Intr'un cuvînt bucățile ce se cuprind în broșura d-lui Ziara, sunt bucăți de musică serioasă, de cameră, pentru voci mijlocii, etc. și ar trebui să nu lipsească de la nici un iubitor și cunoscător de musică. De vînzare la magasinul de musică Grünberg.

❑ In viile depe teritoriul comunei Țigănași, cătunul Perieni, din județul Iași, constatîndu-se mai multe focare filoxerice, acel teritoriu se declară filoxerat.

Proprietarii viilor din acea comună sunt liberi a-și replanta viile cu viță americane.

❑ Iarmarocul de la abator, a fost vizitat eri de mai mulți negustori din Basarabia.

DIVERSE

— S'a autorizat pe locuitorul Costache Enache de a deschide o cîrciumă în comuna Țigănași, și pe Vasile Alexandrescu de a exercita profesiunea de vînzător în cîrciuma satului Cucuteni.

— In comuna Gropnița a încetat din viață locuitorul Vasile Cantea în etate de 110 ani.

— Alaltă-eri a avut loc logodna d-rei Xantipa Apostol, fiica d-lui institutor. Apostol, cu d. Ion Olariu, ajustor la atelierele c. f. r.

Felicitări.

Ultime informaţii

❑ *Aratasem în cîte-va rînduri situaţia gravă şi marea lipsă ce se simte în ţară. Lipsa de nutreţ, care s'a simţit mult anul acesta şi se simte încă, a făcut pe săteni să-şi vîndă vitele pe preţuri de nimic. Ce e mai grav însă, e lipsa de hrană. Recolta din anul acesta, în judeţul nostru, e mai slabă ca în ori ce an. Din cele 36 de comuni din judeţul nostru, în 16 porumbul e mijlociu, iar în restul comunelor recolta e proastă.*

Sătenii continuă să ceară autorităţilor ca să intervină spre a li se da porumb.

❑ *D. Toma Stelian ministru de război ad-interim, a supus aprobărei M. S. Regelui un proect de decret relativ la constituirea unei escadre de D u n ă r e, formată din 4 monitoare, 8 vedete şi convoiul de aprovizionare, sub comanda comandorului Bălescu Constantin.*

❑ După cum am anunţat, d. dr. I Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, cu ocazia vizitei sale la Iaşi, a luat hotărîre pentru înfiinţarea unui azil pentru tuberculoşi, în judeţul nostru.

Locul ales, după cum am spus, e la o mică depărtare de gara Bîrnova.

Construirea noului local va costa pe direcţiunea generală a serviciului sanitar, peste 100000 lei.

Planurile pentru construirea noului local au fost deja intocmite şi după cît ştim, lucrările se vor începe la toamnă.

Azilul de tuberculoşi va avea 100 paturi.

❑ Din Slănicul Moldovei ni se scrie că de 3 zile, plouă necontenit acolo.

❑ **Starea timpului.**—In ţară: la Brăila şi Constanţa cerul e foarte nooros.

In străinătate: la Viena şi la Berlin timpul e foarte frumos. La Paris cerul e nooros.

❑ Ion Alexandrescu fostul copist la prefectura judeţului, care a sustras un bon de 1000 lei; a fost citat eri la parchet unde i s'a lu luat un nou interogator.

❑ Locuitorii din Ungheni, au adresat mulţumiri d-lui sub-comisar Al. Constantinescu, care cu ocazia marelui incendiu de alaltăeri noaptea, a desfăşurat o mare activitate, pentru salvarea lucrurilor bieţilor locuitori, expunîndu-se în flacări.

❑ Siguranţa generală din Viena, care urmărirea şi prinderea lui Karl Leehmer, care în ziua de 14 Iulie a dispărut din acel oraş, delapidînd suma de 152 mii de coroane, de la o societate pe acţiuni, unde numitul funcţiona ca administrator.

❑ Inspectarea şi clasarea rechiziţiunilor, nu se va mai face în fiecare an ca până acum, ci la epoci mai îndepărtate.

In acest scop ministerul de rezboiu a înştiinţat prefectura de judeţ, că în consiliu va lua parte şi un delegat militar.

Odată cu centralizarea recensemîntului, delegaţii militari vor pune la curent tabelele de repartiţiile nominale, înlocuind animalele şi trăsurile care nu mai există, prin altele noi, ţinînd seamă de ordinea de preferinţă din tabelele de clasare ale anului trecut precum şi de recensemîntul făcut.

❑ Prefectura de judeţ a aprobat votul consiliilor comunale din Ţatora, Bucium, Galata şi Golăeşti, prin care s'a respins cererile de stabilire în acele comuni a streinilor: Iosif Ştefanoff, Emil Beltsch ff, Haim Faisenberg, Ivan Bertoli, Frideric Rampel, Mendel Gaier şi Breghenea Evanghelitos.

❑ **Programul congresului studenţesc cultural-naţional.**—Primim, cu rugămintea de a se da publicărei, programul celui dintăi congres studenţesc cultural naţional:

Primul congres studenţesc cultural-naţional se va ţine în Iaşi, în zilele de 6, 7, 8 şi 9 Septembrie a. c.

Sosirea congresiştilor va avea loc în ziua de 5 Septembrie. Congresul va fi deschis prin Cuvîntul Introductiv, al preşedintelui activ, ales dintre studenţi. El va arăta Importanţa congreselor studenţeşti. Privire retrospectivă asupra congreselor noastre. Rostul congresului actual. Idealul naţional al poporului românesc. Rolul studenţimei la toate neamurile. Datoria studenţimei româneşti în împrejurările de azi.

Vor urma apoi o serie de conferinţe în cari vor căuta să se lămurească următoarele trei puncte:

I) Starea Românilor de pretutindeni sub raportul cultural, economic şi social.

1) Conferinţa unui student din regat asupra stărei culturale a poporului romînesc din Romînia liberă.

Se va studia fiecare strat social în parte, din acest punct de vedere şi se vor analiza toate consecinţele ce au decurs dintr'o luptă de cultură sau dintr'o cultură înstrăinată.

2) Conferinţa unui student din regat asupra stărei economice şi sociale a poporului romînesc din Romînia liberă.

Se va studia fiecare strat social, în parte, şi se va arăta cum se înfăţişază, din acest punct de vedere, clasa rurală, clasa de mijloc şi clasa dirigiată.

3) Conferinţa unui student transilvănean asupra neamului nostru din Ardeal şi Ţara Ungurească.

4) Conferinţa unui student bucovinean asupra neamului nostru din Bucovina.

5) Conferinţa unui student basarabean asupra neamului nostru din Basarabia.

6) Conferinţa unui student macedonean asupra neamului nostru din Macedonia.

II. Chemarea studenţimei faţă de idealul cultural-naţional.

Conferinţă în care se va arăta:

Activitatea studenţească pentru ajutorarea ridicărei culturale, economice şi sociale a poporului romîn.

Trezirea conştiinţei publice a întregului popor romînesc faţă de problemele existenţei naţionale.

Mijloacele prin care studenţimea va putea coopera la realizarea acestor scopuri.

III. Organizarea unitară a întregei studenţimi romîneşti.

1) Organizarea studenţimei după centre universitare lucrînd pe baza aceluiaş program elaborat în congres.

Studenţimea din Iaşi şi Bucureşti îşi va alege fiecare din sînul ei, la începutul fiecărui an universitar, cîte un comitet de 12 delegaţi, cari vor reprezenta interesele studenţeşti.

2. Organizarea studenţimei pe cercuri judeţiene, lucrînd pentru aduserea la îndeplinire, fiecare în judeţul său, a aceluiaş program.

In fiecare an se va ţine cîte o întrunire de delegaţi ai celor două comitete, din Iaşi şi Bucureşti, succesiv în cîte unul din aceste oraşe, la care întrunire vor participa şi delegaţi ai tuturor celorlalte centre universitare, unde urmează un număr mai mare de studenţi romîni.

Către acest comitet general se vor înainta de fiecare cerc judeţian cîte un raport amănunţit, asupra activităţei sale anuale. Rapoartele aceste vor fi cercetate şi date publicităţei.

S'au mai propus o serie de chestiuni cari rămîn a se discuta şi hotărî în congres:

a. Raporturile dintre studenţime şi Liga Culturală. b) Căminuri studenţeşti în Bucureşti şi Iaşi. c) Un semn distinctiv studenţesc. d) O serbătoare a studenţimei. e) Infiinţări de societăţi de excursie, sport şi gimnastică. f) Infiinţări de societăţi filarmonice studenţeşti. g) Birouri medicale-juridice studenţeşti. h) Chestii studenţeşti interne: seminarii, taxe, examene, programe, regulament de disciplină etc. i) Reduceri pe căile ferate romîne. j) Apariţia unui organ studenţesc.

Ca încheere, din punctele discutate şi admise de congres, se va întocmi un program general, care va călăuzi activitatea viitoare a studenţilor romîni de pretutindeni.

*

Inscrierile de participare la congres, se vor face, de acum înainte, numai la Iaşi, pe adresa Comitetului organizator al congresului Studenţesc—Universitatea Iaşi, până la data de 25 August.

Orice înscriere va fi însoţită de taxa de doi lei trimisă prin mandat poştal sau în mărci poştale, în schimbul căreia se va expedia, fiecărui student, programul şi carta de legitimaţie, care singură dă dreptul la reducere de 75 la sută pe căile ferate romîne, precum şi la participarea la toate dezbaterile, serbările şi excursiile ce vor avea loc cu acest prilej. De asemeni se va indica adresa lămurită şi numărul cărţei de student.

Studenţii cari vor voi să se înscrie cu vreuna din conferinţele fixate prin acest program, vor trebui să anunţe comitetul ieşean, până la data de 15 August, rămînînd ca conferinţele, în întregime, să fie înaintate, către acelaş comitet până la 25 August cel mai tîrziu.

Din aceste conferinţe, se vor alege, de către comitetul general, întrunit în Iaşi, cele mai complete.

Tot atunci se vor fixa şi celelalte modalităţi ale congresului.

Toate comunicările precum şi toate propunerile lămuritoare şi completătoare asupra conferinţelor rostite în congres, se vor înainta în scris, biroului, care le va supune aprobărei congresului.

*

In fiecare din serile celor patru zile cît va dura congresul vor avea loc serbări cu caracter naţional.

Cele două zile ce vor urma—10 şi 11 Septembrie—sunt destinate unei excursiuni în direcţia: Brăila-Galaţi-Constanţa-Bucureşti.

*

Incheind acest program, comitetul general cere întregei studenţimi romîneşti, să se pătrundă de seriozitatea împrejurărilor prin care trecem şi să participe în număr cît mai mare, la acest prim congres studenţesc cultural-naţional, care să nădăjduim că va însemna o epocă nouă în viaţa studenţimei romîne.

Bucureşti.—Ioan G. Savin, D. V. Anghel, V. Ţuno, M. Adămescu, V. Ispir, M. Russu-Şirianu, Gh Lazăr, Gh. Balodima, Radu Portocală, Const. Pastia, N. Disescu, N. Petrescu.

Iaşi.—N. Ionescu-Govora, C. N. Ifrim, C. Buşacu, C. Coroiu, V. Butureanu, I. Andrieşescu, Al. C. Cusin, E. Ionescu-Darzeu, A. Trose, V. Tanase, Al. Balaban, T. Pesurariu.

❑ Pentru ca ieşanii să fie în curent cu progresele aviaţiunei moderne, cinematograful Pathé Frères (Chateau aux fleurs) ne redă astăzi a doua încercare a lui Latham de a trece în zbor marea Mînecei. Acest îndrăzneţ aviator, n'a avut însă aceiaşi şansă ca Blériot să reuşească în periculoasa sa întreprindere.

Pe lîngă un grav accident la motorul aeroplanului, o pîclă foarte deasă a întunecat întreg văzduhul, făcînd în acelaşi timp foarte anevoioasă înregistrarea cinematografică în momentele traversărei.

Latham a căzut cu aeroplanul său în mare la 14 klm. de ţărm şi a fost salvat de una din bărcile special postate pentru un caz de nenorocire. In aceste bărci erau instalate şi aparatele de recepţie cinematografică.

Programul de astă seară Sămbătă mai cupride vederi şi scene foarte interesante, multe sujete comice şi teatrale, interpretate numai de somităţi pariziene.

Mîne Duminică matineu la 5 ore ziua la circul Sidoli şi mîne seară reprezentaţie obişnuită la grădina Chateau aux fleurs.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 8 August

Barbarismul unui proprietar

Bucureşti.—Contra proprietarului I. R., din judeţul Prahova s'a primit o gravă plîngere.

Acum cîte-va zile, 60 de ţărani venind la proprietarul în chestie, pentru a li se plăti munca, proprietarul a arestat pe 30 din ei într'un hambar.

Peste cîte-va zile, toţi au fost eliberaţi, afară de 4, care stau şi astăzi închişi.

S'a orînduit o anchetă.

Congresul păcei

Bucureşti.—D. Const. Disescu a primit o comunicare din partea biroului congresului internaţional al păcei, la care a fost şi d-sa învitat, prin care i se face cunoscut că din cauza grevei generale din Stokholm, unde urma să se ţie congresul, el nu se va mai ţinea anul acesta.

Febra tifoidă la Ploeşti

Ploeşti.—Azi a fost înregistrat aci un caz mortal de febră tifoidă.

Locuitorul Ionescu Strungaru, care acum trei zile fusese atins de febră-tifoidă fiind internat în spital, a încetat din viaţă.

Alte cazuri de febră-tifoidă s'au declarat în strada Cantacazino şi în alte străzi.

Congedii ministeriale

Bucureşti.—D. Toma Stelian, ministrul justiţiei şi ad-interim la război, va pleca în concediu de 40 zile, cu începere dela 10 August.

Interimatul ministerului de justiţie va fi ţinut de d. A. Carp, iar cel de război de d. V. Morţun.

Călătoria d-lui Morţun

Viena.—Domnul ministru V. Morţun, a sosit azi aci, plecînd apoi spre Romînia.

Mişcarea între administratorii de plasă

Au fost numiţi administratori de plasă: Ioan Stoica, la plasa Mircesti-Roman, Romulus Dieghenide, la pl. Iablaniţa-Mehedinţi, Mircea Ionescu pl. Ghizdăreşti-Romanaţi, Ioan Stănescu pl. Caşoteni-Romanaţi, D. Stăncescu pl. Franzari-Olt, Alexandru Bunescu pl. Argeşel-Muşcel, Gh. M. Rădulescu pl. Argeş-jud. Argeş, Gh. I. Dimitrescu pl. Răscov-Argeş, Gh Manovici pl. Furezeanu-Gorj, Romulus Poenaru pl. Cîmpu-Buzeu, Alexandru Stăgăresca pl. Rachitoasa-Tecuci, Socrate Nesulaide pl. Pîrlaţa-Ilfov, Alexandru Andreevici pl. Temeşti jud. Iaşi.

D. C. Ghenea, administratorul plăşei Tazlău-jud. Bacău, e transferat la plasa Dochia-jud Neamţ, d. N. Damian, a fost numit administrator de plasă la plasa Mijloc Prut jud. Fălciu în locul d-lui I. Atanasiu, d. Clement Doerco administratorul plăşei Cosuşte-jud. Mehedinţi e pus în disponibilitate pe ziua de 4 August.

Anarchişti arestaţi

Budapesta.—Poliţia a arestat pe 26 anarchişti, care vroiau să ţină o întrunire într'o cafenea. Aproape toţi, afară de un anume Popovici, sunt supuşi unguri.

Ei au fost puşi mai pe urmă în libertate, dar vor fi daţi judecăţei.

Un mare incediu

Moulins.—Un incediu puternic a distrus ieri gara de mărfuri, patru persoane au suferit arsuri grave, una a murit.

Două vagoane încărcate, au fost complect arse. Pagubele sunt considerabile.

Meetingul din Rădăuţi

Rădăuţi (Bucovina).—Meetingul organizat aci de comitetul partidului Romînilor din Bucovina, a fost mai mult de cît grandios.

La acest meeting au luat parte peste 8000 de persoane, din care aproape 5000 de ţarani.

Fruntaşii politici care veneau din Suceava şi din celelalte oraşe, au fost primiţi la gară, cu entuziasm de nedescris, în frunte cu muzica. In urale, ei au fost conduşi spre grădina publică. Adversarii romînilor au căutat să zădărnicească entuziasmul, provocînd scandal. Ei au fost însă îndepărtaţi de mulţime.

Intrunirea s'a ţinut sub cerul liber. Oratorii au fost viu aclamaţi. S'a blamat atitudinea deputatului Siminovici, şi s'a citat o rezoluţie, prin care acesta este somat să reîntre în partid.

In chestia Cretei

Nota grecească.—Atitudinea Porţei.—Puterile în caz de rezboiu.—Situaţia la Candia.

Constantinopol.—Nota grecească răspunzînd notei turceşti, spune că guvernul din Atena vede cu o mare părere de rău, că chiar după primul său răspuns, Poarta a mai revenit asupra plîngerilor sale, privitoare la atitudinea Greciei în Rumelia şi în Creta. Fireşte că anarhia, care a domnit atîta timp în Rumelia a putut să dea prilej mai multor neînţelegeri. Grecia regretă mai mult de cît ori ce alt stat, agitaţie care a periclitat aşa mult diferite populaţii din aceste provincii; dar după ce noua stare de lucruri a dat speranţa unei restabiliri de ordine, Grecia a căutat să ajute pe Turcia şi ultimile măsuri luate de Grecia, arată ferma ei hotărîre de a urma această linie de conduită.

In ceea ce priveşte chestiunea Cretei Poarta trebue să admită că în declaraţiunile sale anterioare, atitudinea Greciei a fost recunoscută de către chiar guvernul turcesc de corectitudinea perfectă a Greciei. Guvernul elenic declară că şi în viitor va fi tot atît de loial şi că se va conforma hotărîrilor puterilor protectoare, abţinîndu-se de a încuraja ori-ce agitaţie în insula Cretei.

*

Constantinopol.—O ştire din izvor grecesc, care pare foarte inexactă, spune că în cezul cînd Turcia ar provoca un rezboiu pe chestiunea Cretei, puterile protectoare ar face o importantă declaraţie, privitoare la o soluţie definitivă a chestiunei cretane în favoarea Greciei.

Cîte-va cercuri diplomatice se îndoesc foarte mult, că răspunsul cabinetului elenic va satisface Poarta.

După o depeşă din Candia, jandarmii au îndepărtat steagul grecesc, care filtăia pe cazarma lor, dar puţin timp mai pe urmă mulţimea înarmată a pus din nou drapelul la loc.

*

Consiliul de miniştri a hotărît să recunoască titlul de Rege al Bulgarilor, luat de Suveranul Bulgariei.

*

Salonic.—Cu toate străduinţele Porţei, se boicotează aci mărfurile greceşti.

*

Londra.—Agenţia Reuter află din Canea, că guvernul cretan a asigurat pe consulii puterilor protectoare ale Cretei, că e hotărît să urmeze dorinţele puterilor, adăugînd că va publica o declaraţie oficială în scris, imediat după ce ordinea va fi restabilită în insulă.

*

Constantinopol.—Autorităţile din Candia scoborîră catargul purtînd steagul grecesc, dar mulţimea armată l'a pus din nou la loc. Detaşamentul miliţiei era de faţă, dar a fost în neputinţă să se împotrivească. Populaţia armată a stat îndelung timp lîngă steagul grecesc spre a'l păzi.

*

Londra.—Agenţia Reuter află că guvernul cretan a primit astă noapte o depeşă din Candia, spunînd că ordinea a fost restabilită, în urma intervenţiunei Mitropolitului. Populaţia a îndepărtat drapelul şi l-a înmânat municipalităţei.

*

Londra.—Eri, în momentul cînd s'a dat ordin pentru a se scoate drapelul grecesc de la Canea, s'a produs o revoluţie militară.

Soldaţii au ameninţat pe ofiţeri cu împuşcarea dacă nu arborează din nou drapelul.

*

Londra. — Toată flota engleză, aflătoare la Malta, a plecat spre Creta.

Bucureşti.—Din cauza unei neorînduieli a firului telegrafic pe teritoriul Austriac depeşile noastre ne-au sosit cu o întîrziere de două ceasuri şi un sfert.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi. — Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semi-interne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Local higienic.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Se caută ori ce sumi de bani pentru a se plasa în condiţiuni avantajoase şi sigure, în moşii şi imobile cu situaţii splendide.

A se adresa d-lui **Aurel G. Nicolau** Biroul „Aurora" Iaşi str. Bărboi No. 19.

De inchiriet un apartament compus din 2 camere sus şi 2 jos, chiar de acum, cu sau fără mobilier. A se adresa la proprietar, Ilie Cocea, str. Bucşinescu 15, Iaşi.

Teodor Stoienescu

Fost procuror de Curte

AVOCAT

Iaşi 17, str. Vechie. (poarta bisericei Bărboi)

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roomină din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asigurarii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 10 şi 11 August 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime	Lei	8,50
1/4 Un sfert	Lei	17,00
1/2 Una jumătate	Lei	34,00
1 Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

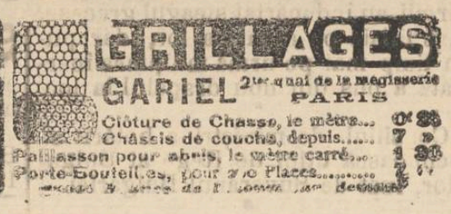

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,—BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară
LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. **5 f.**

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Gelia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie su motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V. - No. 793 Marți 11 August 1909

Dezagregarea junimismului și viitorul partidului nostru

Terminam articolul precedent făcînd tot pe d. P. Carp, răspunzător de scurta ședere la putere a conservatorilor, în ultimele lor guvernări. Din expunerea faptelor petrecute atît în ultimii ani, ai bătrînului bărbat de stat, Lascar Catargi, cît și în cursul celor 10 ani ce s'au scurs de la moartea sa, reesă că partidul conservator n-a avut dușman mai înverșunat, ca pe d. Petre Carp.

Omul acesta, înconjurat de amicii săi, a lucrat zi și noapte, cînd singur, cînd în tovărășia liberalilor, la nimicirea operei lui Lascar Catargi, care a creiat partidul conservator,—amărîndu-i ultimele-i zile; — și și-a continuat cu o răbdare fără seamăn acțiunea sa distrugătoare, sub toate guvernele, cari s-au perindat la putere fie sub liberali, fie sub conservatori, de la 1889 și pînă azi, timp de două-zeci de ani!

In ultima guvernare conservatoare 1905—1907, d. Petre Carp apare ca cel mai dizolvant element politic. Intovărășit de d. N. Filipescu, d-sa intrigheazā în partidul conservator, pentru a sfărâma blocul, creiat cu atîta tenacitate de fruntașii conservatori în ultimul timp.

Din pricina intrigilor și uneltirilor sale, guvernarea aceasta devine foarte greoae; legile trec, mai cu seamă după un an de guvernare, cu foarte multă dificultate; în secțiunile Camerei, un fel de obstrucționism pornit din resentimente personale, începe să se observe și să se releve din ce în ce mai mult. Dulcea armonie dintre unii fruntași începe să scadă, și o răceală din ce în ce mai pronunțată se manifestă între conducători.

La criticile nedrepte ale opoziției, nu mai vedem intervenirea spontanee a ori-cărui fruntaș; din potrivă în locul criticilor, încep injuriile, pentru a degenera cu timpul în calomnii, cari de cari mai infame, și cu toate acestea, nici o protestare, sau cel puțin o dezaprobare din partea celor chemați a apără guvernul și pe fruntași.

Mai mult încă, șoaptele cele mai urîte, se aud pe ici colo, între membrii aceluiași partid, acuzațiuni urîcioase se formulează de unii în potriva altora, deocamdată în cercuri restrînse, mai apoi în adunări mai mari, pentru a deveni cu timpul de domeniu public și a degenera într'un adevărat scandal.

Acțiunea nefastă a d-lui Carp și a d-lui Filipescu, își produse efectul. D. Cantacuzino începe să se simtă slăbit în puterea sa de guvernare; lipsa de încredere și de dragoste reciprocă între miniștri, se resimte pînă și în cele mai neînsemnate chestiuni, guvernarea mai departe, apare ca un supliciu și pentru șef și pentru ceilalți fruntași și cînd în 1907 isbucnesc răscoalele, în loc să găsească un guvern energic și plin de viață, pentru a le potoli, din potrivă, după ce se lasă ca focul să se întindă și mai mult d. Cantacuzino profită de situația disperată în care se află țara, și depune în mînele Regelui demisia cabinetului, numai după o guvernare de doi ani și 3 luni! Și ast-fel d. Carp reușește să vadă din nou pe liberali la putere, iar pe d. Cantacuzino și fiii săi deslipiți sufletește de partidul, care cu atîta afecțiune îi îmbrățișase și îi onorase cu toate demnitățile și toate avantagiile.

Din înșirarea aceasta a faptelor, cari s au pertractat în cursul atîtor ani de viață politică a partidului conservator, am făcut, credem, dovada complectă de ce conservatorii au guvernat mai puțin țara de cît liberalii, adică de ce din 33 de ani ce s-au scurs de la 1876 și pînă azi, numai 11 ani aparțin conservatorilor, iar restul de 22, liberalilor.

Fără acțiunea dizolvantă a d-lui Carp, bătrînul Catargi ar fi dat partidului seu la 1895, încă o legislatură parlamentară, adică 4 ani de putere; fără o asemenea acțiune, d. Cantacuzino și-ar fi terminat cel puțin întregul ciclu de cîte 4 ani de putere de la 1899—1905, ceea ce face alți 4 ani, cari adăugați la cei dintăi ar fi făcut 8 ani, și am fi avut ast-fel împărțiți în mod egal acești 33 ani, de acei, cum e și natural să fie între două partide de guvernămînt, a căror succedare la putere trebue să se facă în mod imparțial și util pentru țară.

Acum, cînd am arătat cine a împedicat pe conservatori a guverna mai mult, țara, cele două probleme, ce ni le-am pus în articolul întitulat ast-fel, se rezolvă de la sine.

Se va întîmpla oare și în viitor, ca liberalii să profite de ajutorul d-lui Carp, pentru a-i aduce la putere, îndepărtîndu-se ast-fel democrația conservatoare de la conducerea treburilor publice?

D. Carp, a reușit în Mai 1907 să obțină șefia partidului de la d. Cantacuzino, după care două-zeci de ani a umblat ca după o himeră, dar a obtinut numai șefia, și încă ce șefie!

Partidul conservator, așa cum l-a înjghebat Lascar Catargi, și l-a organizat apoi Take Ionescu, a rămas intact cu toate forțele lui, vechi și noi, în jurul celui mai strălucit continuator al fondatorului partidului. De aceea, în Februarie 1908, cînd d. Carp, încoronat cu șefia a încercat să aibă și partidul—înlăturînd tocmai pe regeneratorii lui—întregul partid, de la un cap la altul, i-a răspuns *non possumus*, prin acea grandioasă manifestație politică, care luase caracterul unei manifestațiuni naționale, și a urmat cu o solidaritate demnă de admirație pe omul de geniu, chemat să opună liberalilor, un partid de guvernămînt tot așa, dacă nu și mai puternic, de cît partidul lor.

De atunci, acest partid e liber și absolut stăpîn pe acțiunea sa, începînd cu șef l și sfîrșind cu ultimul soldat, zi cu zi el cucerește toate simpatiile țărei; în fie-ce colț al țărei el își fixează organizația sa, care prinde rădăcini puternice; acolo unde are un trecut mai îndepărtat, se formează veritabile cetățui politice, peste cari nu există adversari politici, cari să poată trece; iar, ori de cîte ori ocazia i-se prezintă, ca să dea vr'o bătălie electorală, atunci la glasul șefului, toată armata se desfășură de luptă, și cu o încredere oarbă în isbînda cauzei, sdrobește pe toți adversarii, întronînd pretutindeni cu mîndrie steagul triumfător al partidului.

De aceia, îngroziți stau și liberalii și d. Carp cu organizația sa, în fața succeselor, veșnic crescînde, ale democrației conservatoare și un interes de viață, inerent existenței lor îi coalizează pentru a putea rezista acestei invincibile forțe a **marelui partid al viitorului!**

Pentru liberali, un singur lucru se poate spune: vremea a tot puterniciei lor a trecut. Partidul conservator-democrat, va avea dreptul să pretindă a guverna țara, dacă nu mai mult, dar cel puțin atît cît liberalii.

Și cu aceasta considerăm rezolvată prima problemă pusă în articolul precedent.

Dar partidul junimist, ce va face? Va continua să-și exercite înainte opera sa negativă, în potriva partidului nostru? Ne este absolut indiferent. Cu familia Cantacuzino, a luat tot ce mai putea lua din vechea organizație a def Lascar Catargi. Atît cît va mai trăi d. Petre Carp—amicii săi pentru respectul bătrîneților sale—îi vor rămînea credincioși.

Dar după aceia? O! nu e greu să profetizezi lucruri așa de aproape de realitatea faptelor. O întreagă descompunere va urma. O parte din junimiștii mai bătrîni și prea încercați în luptele politice, se vor retrage din viața politică; cei tineri se vor împărți după simpatii și interese. Cei hrăniți deja din cașcavalul liberal, —și nu sunt puțini la număr,—vor îngroșa rîndurile acestui partid—ceilalți pe cari și considerațiuni de principii și de tradiție îi leagă de partidul conservator, se vor alipi la acest partid pentru a-i da noi forțe de acțiune și viață.

Și astfel desagregarea junimismului, prognosticată de Lascar Catargi și Alex. Lahovary, se va îndeplini în mod neîndoios, după mulți ani, ce-i drept de la moartea lor—dar din pricina concursului ce l'a găsit din nenorocire în ultimul timp în rîndurile conservatorilor rătăciți și ambițioși.

Cu chipul acesta, am satisfăcut credem și pe acei ce socot că nu pot exista în țara aceasta mai mult de două partide care să se succeadă la putere.

Ori cari va fi soarta partidului liberal, ori-care va fi soarta organizației politice a d-lui Carp—un lucru e sigur:—**partidul conservator-democrat va trăi și va guverna** această țară; **va trăi** pentru că corespunde unei absolute necesități sociale; pentru că a strîns legat de nevoile și aspirațiile ei; **va guverna**, pentru că țara vrea aceasta, pentru că are în sînul său elemente tinere și de valoare, a căror dragoste de țară și cunoștințe politice trebuesc utilizate în folosul ei, pentru că trăim sub un regim constituțional, care declară sus și tare că națiunea se guvernează prin ea însăși!

Govora, 9 August 1909.

Vespasian I. Pella

D. Brăteanu în străinătate

Primul ministru a făcut vizită celor doi cancelari și șefului unui mare stat străin, fără nici un scop definit. Cel puțin aceasta reiesă din declarațiunile pe care le-a făcut Dorința și ambițiunea sa e să cunoască personal pe conducătorii politicei europene Vrea să lege cu d. de Holweg, relațiuni personale, precum pretinde că ar fi avut tatăl său cu principele de Bismark.

Aceasta este o pretenție ciudată: Nimeni până acum n'a avut atîta candoare și atîta îndrăzneală s'o afirme în politică. Te impune la stima și cunoștința Europei, serviciile mari pe care le-ai adus unei țări Dovezile necontestate că ai rîdicat, printr'o viață plină de succese, prestigiul și puterile unui stat.

Dar cînd ești la începutul unei cariere, cînd abia lupți să te strecori printre dificultățile interne, cînd n'ai tăria nici să te ridici d'asupra și să faci față mizeriilor momentului—atunci nu ți-e permis să apari în fața Europei și să umbli după recomandațiuni pe care în țara ta n'ai fost vrednic încă, să le capeți. D. Brăteanu trebuia să aibă răbdare. Trebuia întâi să vadă toate roadele politicei sale din năuntru.

Atunci, cînd opera sa este în fasa cea mai critică și are nevoe de sforțări multe și de energie, d-sa a fost rău inspirat să meargă în străinătate și să treacă drept cel mai puternic om din România.

Din nenorocire, străinătatea a apreciat și a văzut tot ce era falș și artificial, în vizitele primului ministru.

Ea nu-și poate face—în ori-ce caz—din această împrejurare, iluziuni mari de țara și de oamenii noștri. In timbrul domol al primului ministru, un ziarist vienez a deslușit toată slăbiciunea diplomației noastre.

D. Brăteanu se crede pregătit a juca ori-ce rol și a prezida ori ce fel de destine.

Curajul nu i-a lipsit nici de astă dată. D sa cu riscul de a desvălui toate erorile, anomaliile și capriziile vieței noastre politice care l'au ridicat la situațiunea înaltă pe care o ocupă, a ținut însă s'o anunțe, cu ori ce preț, Europei.

SITUAȚIA TRISTĂ

S'a zis, cu drept cuvînt, că țara noastră e eminamente agricolă. Industria, multă puțină, cîtă o avem, nu cîntărește mult în economia țărei. Industria ce o avem nu poate satisface nevoilor interne.

Starea agricolă e inferioară celei industriale, căci dacă un om, care își cultivă ogorul, stă necontenit sub atîrnarea naturei, d'apoi o țară care încredințează toată munca sa, tot avutul său cîmpului și al cărui rod se așteaptă de la nourii ce trec pe de-asupra, dela razele soarelui, dela vîntul ce suflă.

Omul a căutat să lupte pe toate căile contra naturei, dar în lupta aceasta uriașă n'a cîștigat tot terenul, căci numai în mică măsură a reușit a lua de-asupra. In cea mai mare parte, omul așteaptă ce schimbare va lua natura, ca de la dînsa să culeagă roadele muncei sale.

Cînd natura în schimbările sale, ne favorizează, inconștient, noi tragem roadele insutit și înmiit. Cînd însă se întîmplă de plouă la vreme de seceră și nu plouă la legatul roadelor, omul așteaptă în zadar, invoacă cerul, înalță rugi la Cel de sus, dar toate-s zadarnice.

In această situație ne găsim în anul acesta. Ne-au lipsit ploile din vreme și consecințele grave se resimt acum în întreaga țară.

Și te cuprinde jalea, cînd, cutrierînd țara de la un capăt la altul, nu vezi de cît holde uscate și pipirnicite, fănețe făcute una cu pămîntul.

Jalea e mare la țară; mizeria domnește în întregul ei. Cu seceta din anul acesta, nu numai omul e lovit, dar și vita domestică, care și a legat soarta sa de soarta omului, și care sufere înzecit ca omul.

E trist și consecințele ce se resimt sunt grave. La noi în județ, din cele 46 de comuni, numai în 16 cultura e mijlocie, iar în restul comunelor, ea este cît se poate de proastă.

N'au fost mai îmbelșugați nici anii din urmă, lipsa s'a simțit și anul trecut, dar anul acesta lipsa e și mai mare,—ea se resimte și mai mult. Sătenii, lipsiți de hrană, încep din nou a cere statului să le vie în ajutor și să le distribue porumb. E tristă situația de la țară, și lipsa e mare.

CATE-VA NOTE

Scriitorii Slavi din Boemia au presentat un memoriu marelui scriitor Norvegian Bjoernson, despre superioritatea slavilor din Ungaria, care la rîndul seu le-a respuns că va veni la Praga să țină o conferință în contra tiraniei Ungurilor.

Ce păcat că Boemia, nu e guvernată de Unguri căci ar vîri în temniță pe toți slavii de acolo în cap cu Bjoernson!

N'au condamnat Ungurii la 3 luni închisoare pe un confrate de-al nostru de acolo, care a reprodus un articol al lui Bjoernsohn în chestia persecuțiilor Ungurești.

Ce fericiți ar fi ungurii dacă ar pune mîna pe însuși Björnsohn! L'ar condamna la munca silnică pe viață!

*

S'a făcut zilele acestea de presă oarecare comparație între Briand și șeful nostru. Ziarele liberale s'au scandalizat de lucrul acesta Negreșit comparația ar fi mers de minune între Briand și Ionel Brăteanu.

Ca și Briand, Ionel Brăteanu s'a ridicat prin munca sa; e șef de guvern datorit meritelor sale, numele și situația părinților săi nu i-au servit cu nimic la această situație, e un om eminamente moral, cult, inteligent etc. etc.

OAMENI ȘI LUCRURI

Moartea solidară

Intr'un anotimp cu o mortalitate atît de fecundă, cum este cel de acum în Iași, e lucru firesc că se înregistrează și întîmplări rare, aproape extraordinare sau din acele menite să influențeze imaginațiile. Așa fu cazul întîmplat zilele aceste în sînul unei familii, unde a murit—după cum au relatat ziarele, mama și fiica în aceiași zi, stingîndu-se fie-care în parte, nebănuind nici una din ele moartea celeilalte.

Negreșit, — o simplă coincidență Dar dintr'acele care poartă în ele solemnitatea marei solidarități sau a marei iubiri ce se continuă dincolo de viață și se sancționează prin o moarte simultană, ca și cum ar fi între ele o indisolubilă legătură și ar arătà că, una nu ar putea rămînea în ființă fără cealaltă. Coincidența e numai în timp, căci moartea e fenomenul cel mai esențial al vieții și decurge de-adreptul dintr'aceasta; dar ai —în asemenea cazuri — fără de voie, impresiunea că ar fi par'că la mijloc, dacă nu o vroință propriu zisă, dar o imposibilate de despărțire între două ramuri ale aceluiași trunchiu, între organizme cari au trăit din aceleași sevă și aceiași vigoare.

Dacă în aceste întîmplări fatale găsim un element de solemnitate, ne inspiră un adevărat sentiment de admirație moartea solidară de bună voie, prin convingerea că o despărțire ar fi mai grea, mai insuportabilă decît moartea. Un exemplu vrednic de citat este acel al soților Gumplowitz, sinuciși zilele aceste. Savantul profesor austriac se purta de mult cu gîndul să și curme viața și de multe ori zicea prietenilor, vorbind de incurabila boală de care suferea — ușor ași scăpa de suferința mea, dacă n'ar fi soția mea la mijloc..

Și iată că într'o bună zi se hotăresc amîndoi să se sinucidă și actul se execută într'un suprem dar sinistru gest, de elan și de energie; amîndoi, adînc convinși că suferința fizică duce fatalmente și repede la moarte și însamnă numai o tărăgănare lașă.

Rien n'est tout à fait mort, ni tout à fait vivant

a zis Victor Hugo într'o generalizare melancolică și aproape același lucru, ni l'a exprimat mai poetic încă, Eminescu, scriind:

Căci moartea însă-și e o părere
Și un visternic de vieți...

Tot marele nostru poet a sintetizat într'o splendidă bucată lirică sentimentul și idealul unei morți solidare, simbolizîndu-i ritmul în cea mai plastică strofă de invocare: „O, Mamă...“

Iar dacă împreună va fi ca să murim
Să nu ne ducă'n triste zidiri de țintirim.
Mormîntul să ni-l sape la margine de rîu,
Ne pună'n încăperea aceluiași sicriu,
De-apururea aproape vei fi de sînul meu,
...Mereu va plînge apa, noi vom dormi mereu.

Gîndul acestei morți și îmormîntări în comun îi dă atîta liniște sufletească, încît își închipuie și presintă moartea ca un somn liniștit, legănat de cîntecul molcom al apei.

Ca și viața, moartea are necesitățile ei, și... plăcerile ei. Printre cele dintâiu este îndepărtarea ideei de singuratate și de părăsire eternă.

Rodion

Jubileul unui prinț oculist

Jubileul acesta, care s'a serbat la 9 August în castelul ducelui Carol Theodor la Possenhofen, n'a fost o simplă petrecere de familie.

Intreaga Bavarie a luat parte la bucuria familiei Wittelsbach, care celebrează a șaptezeci și doua aniversare a unui prinț de al ei. In bucuria aceasta era și oarecare mîndrie.

Existențele lungi trebuesc, fără îndoială, onorate e cel mai frumos dar pentru viață.

S'ar găsi însă ușor și în alte case regale sau princiare încurăjătoare exemple de longevitate. Ceia ce măgulește pe Bavarezi, ceia ce-i face să fie recunoscători prințului Carol Theodor, e că-i un prinț unic: un prinț oculist.

Nu e vorba de un simplu amator, de un diletant al medicinei, care pentru a ocupa orele sale libere face studii științifice în cabinetul său și practică medicina rar, ocazional.

Prințul Carol Theodor are o clinică la Münich care este foarte frecventată. Cariera sa medicală datează de mult timp, deși a fost un strălucit ofițer de cavalerie, îndrăgostit de sport și un mare amator de exploatări cinegetice. Nimic nu-l pasiona ca partidele de vânătoare în munții Tyrolului.

*

In 1865 el se căsătorește cu vara sa Sophie, cea mai tînără fiică a regelui Ioan de Saxa. După doui ani tînăra ducesă muri. După șapte ani, în 1874, se căsători a doua oară cu ducesa Maria Joseph de Braganțe.

De abia acum se retrage din armată și începe studiile sale medicale. Era student la vrista de 35 ani. Intrarea sa în universitate și prin spitale nu trecu neobservată.

Pentru întâia dată se vedea un prinț regal urmînd cursurile la o vrîstă la care alții au ajuns generali fără să se supună lungilor preparații cerute în acest scop. Uimirea făcu în curînd loc răutății. Multe vorbe amare și aspre izbiră urechile prințului, care nu se descurajă. El își făcu studiile sub conducerea celor mai de o mă medici din Münich și se folosi totodată, la Viena, de prelegerile vestitului Billroth.

După ce și-a trecut examenele, prințul Carol Theodor nu vroi să se mulțumiască numai cu diploma sa. Dar ce putea să facă el la Münich? Nu e așa de ușor unei Altețe Regale să-și creieze o clientelă, o clientelă de bolnavi serioși

Lumea ar fi zis că noul medic și-ar fi căpătat diploma prin dreptul de naștere, și prințul a înțeles că are nevoie de o localitate retrasă pentru a învăța să practice arta sa, de aceia s'a instalat la Tegernsee, o localitate fermecătoare, foarte frecventată vara. Un lac mare cu ape limpezi înconjurat de munți încarcați cu melifți, un admirabil loc de veleg atură. Dar prințul n'a ales această localitate ca să devie un medic de anotimd un medic de băi, ci din potrivă: a devenit un medic al tuturor anotimpurilor, îngrijind mai ales pe țăranii din împrejurimi.

Cu ajutorul medicului regional, el vizită celibele. Viitorul oculist, a cărui specialitate nu era încă hotărîtă, a avut succes la un mare număr de nașteri. „E ușor la

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 3 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 10 și 11 August 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34· Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8.50

mînă" ziceau țăranele foarte măgulite de a vedea că progenitura lor, la intrarea în împărăția... Bavariei, e primită de un prinț regal. Ele resimțiau desigur o oare-care plăcere din cauza onoarei ce aveau și dînsele și copiilor. Acest ajutor princiar însemna un adevărat eveniment istoric în viața lor monotonă. Reputația medicului se mări repede prin partea locului Vegernsee fu vizitat de multă lume și spitalul deveni în curînd prea mic pentru numeroasa clientelă.

*

In timpul acesta ducele s'a specializat. Inființă o clinică și continuă, la Meran și apoi la München, de a se ocupa de boli de ochi. In această artă pare că a căpătat o competență și o abilitate lăudată de toate ziarele. Corpul medical din Munich profesa pentru părintele familiei domnitoare o reală stimă. Dar într'o țară monarhică cine ar putea deosebi din laudele aduse prinților pe acele datorite meritului lor, de acele ce le revin din cauza favoarei sau lingușirei. In această materie nu există o măsură comună cu a celorlalți muritori. Un fapt onorează totuși pe ducele Carol Theodor: clinica sa din München nu se depărtă. Societează cazul unui ofițer rus a recurs la luminele oculistului regal. Se reamintește mai ales în aceste zile comemorative că în cursul verei lui 1897, prințul, după dorința împărătesei, fu chemat pe lîngă Wilhelm al II-lea care se rănise la ochi în timpul călătoriei sale în Norvegia. Toate aceste sunt înscrise în cartea de aur a jubileului său.

Adunarea din Rădăuț (Bucovina)

(Prin Poștă)

După adunarea din Suceava nu mai puțin impozantă a fost și adunarea din Rădăuț. Și aici primiri solemne și manifestațiuni grandioase pentru partidul național și șeful său.

La Hadicfalva șeful partidului național d. dr. Flondor a fost întimpinat de o delegațiune a romînilor din Rădăuț, în frunte cu prefectul i. p. d. Nicanor Macovei, care în numele acestora îi ură, în termeni elocvenți, un bun sosit, la care d. Flondor respunse, mulțumind pentru atențiunea și primirea cordială, de care a fost făcut părtaș.

La gara din Rădăuț, primirea a fost și mai măreață. Cu urări eșite din mii de piepturi romînești și în sunetele cîntecului „Deșteaptă-te romîne" d. Flondor fu întimpinat la părăsirea vagonului și abia după ce se potoliseră expresiunile de însuflețire a poporului adunat, burghezul Marcu din Rădăuț putu să-i prezinte d-lui Flondor un frumos „colac și sare" ca semn de bun sosit în hotarele Rădăuților. După cuvintele de mulțumire ale d-lui Flondor, la adresa celor cari l'au întimpinat, se puse convoiul în mișcare spre grădina salei de tir, unde avea să se țină adunarea, avînd în fruntea un taraf de lăutari.

Aici aștepta deja o mulțime mare de popor, astfel că cu cei sosiți acuma numărul participanților se urcă la peste opt mii și la intrarea sa în grădină d. Flondor fu întîmpinat încă odată de administratorul spitalelor i. p. d. Coseale, care îi ură bun venit, în termini elogioși la care mulțumi d. Flondor în puține dar alese cuvinte.

Fără întîrziere, apoi președintele urcă comitetului național, înconjurat de preoțimea districtului Rădăuți, în frunte cu arhimandritul sf. mănăstiri Putna, d. T. Patraș și de floarea inteligenței acestui district, tribuna și declară adunarea deschisă.

In acest moment o bandă de cîțiva ciomagii, compusă în majoritate de cîngăi și din cîțiva romîni păcătoși, ademeniți de cîteva coroane și băuturi și condusă de un anumit Dionisi Tofanel, încercă să zădărnicească adunarea prin strigăte de „trăiască" la adresa deputatului Simionovici. Aceștia au fost siliți de înșiși poporenii adunați să se depărteze și adunarea își luă cursul ei liniștit.

Cu vervă oratorică deosebită, d. dr. Flondor expuse rostul adevării de astăzi și necesitatea unei uniri veritabile în rîndurile romînilor, și trecînd apoi la chestiunea pădurei Laura,—care chestiune a fost luată ca pretext de deputații dezidenți, pentru a adresa d-lui Flondor grave ofense ca scopul de a'l discredita în ochii poporului din districtul Rădăuț,—spulberă încurînd cu desăvîrșire invinuirile aduse la adresa d-sale, astfel că chiar poporanii interesați în această afacere, în frunte cu d. învățător superior din Vicov, I. Moldovan și primarul, fură încredințați că toate invinuirile aduse la adresa șefului partidului, sunt numai bîrfeli murdare și perfidii ne mai pomenite. Ne simțim datori să relevăm că chiar oamenii cari se aflau mai înainte între cei ce au încercat să sfarme adunarea, după expunerile d-lui Flondor, au recunoscut că au fost seduși de agenții d-lui Simionovici, votînd apoi d-lui Flondor deplina lor încredere. Adevărul ese totdeauna la iveală și învinge.

Urmează apoi oratiunile d-lor dr. Florea Lupu, care expune pe larg operațiunile financiare ale Centralei băncilor raiffeisiene, reducînd la zero știrile defăimătoare ale deputaților desidenți în ce privește aceste operațiuni, apoi gospodarul Forfotă din Dorna, care a fost primit cu multă însuflețire, apoi au mai vorbit deputatul dr. Aurel cav. de Onciul, și d. Dori Popovici, care propune rezoluțiunea ce urmează, primită cu unanimitate:

„Gospodarii romîni din districtul Rădăuț, întruniți astăzi în o adunare mare „de mai multe mii de suflete, au ascultat cu adîncă bucurie hotărîrea comitetului național, ca să strîngă rîndurile „poporului romîn într'un singur partid „romînesc. Deplini înțeleși cu acea tă „hotărîre, gospodarii romîni roagă pe șe„ful partidului d. Iancu Flondor, ca co„mitetul național să între fără întîrziere „prin satele noastre și să pornească cu „alegerea bărbaților de încredere pe care „să se razime de astăzi înainte puterea „bietului neam năcăjit".

Urmează apoi oratiunea d-lui Alexandru Haluș, a învățătorului superior din Suseviță, d. Fedorsinc, care declară că învățătorimea acestui district regretă atitudinea învățătorului superior Tofanel și în fine oratiunea d-lui Litiu și a păr. Gherman.

Mai trebue să amintim că la votarea rezoluțiunii, prin care d. Simionovici este provocat să reintre în partidul național, s'a făcut și contravotare, astfel că nimene să nu poată susținea că n'a fost primită cu unanimitate de voturi.

Resolația respectivă sună așa:

„Poporul țărănesc din districtul Rădăuțului îi poroncește deputatului său Simionovici, să se împreune iarăși cu partidul romînesc, în frunte cu d-nul Iancu Flondor".

Toți țăranii adunați la această adunare în număr de multe mii—stabilirea unei cifre a prezenților a fost imposibilă din cauza vastității grădinei, de astă dată plină de lume de la țară—au regretat că deputatul ales de dînșii nici nu a aflat de bine să se prezinte în fața lor, concluzînd din acest moment, că atitudinea sa politică actuală e foarte dubioasă.

Intru manifestațiuni nesfîrșite adunarea a fost închisă la orele 5 p. m. Mulțimea a manifestat în urale nesfîrșite și în sunetul muzicei, care intona „Deșteaptă-te Romîne".

Litere-Științe-Arte

Proză poetică.—In explicațiile pe care le-a dat mai dăunăzi asupra discursului său de la Academie, d. Duiliu Zamfirescu asigură publicul cetitor că a vorbit despre d-nii Stavri, Coșbuc și Goga ca despre oameni cu talent... Aceasta presupune oarecare stimă pentru dînșii nu ceva mai mult. Cu toate acestea poetul, tot mai mult atras în mreaja polemicei a devenit din ce în ce mai... prozaic și are cuvinte tot mai triviale, la adresa lui Goga în special. Așa, după faimoasa înșirare a galeriei strămoșilor, d. Zamfirescu, în cel din urmă număr al „Convorbirilor literare" publică un articol de polemică intitulat „Nicanor & comp", unde cetim între multe altele:

«...La urma urmei eu admit și pe d. Goga și chiar pe d ta, onor, d-le Nicanor, ca o necesitate ineluctabilă a naturii; prin faptul că sunteți, trebuia să fiți. Dar din punct de vedere omenesc, natura e adesea lipsită de sens critic. Ea are ființe de o inutilitate absolută, prin aceea că speța, acum, evoluează. Ce necesitate era, bună oară, să existi d-ta ca critic, sau d. Goga, ca poet? Și unul și altul sunteți în devenire. Dacă d ta ai fi propriul d-tale strănepot snu d. Goga a cincea generație a propriei sale personalități, cri icile dumitale ar avea sare, iar poeziile d-lui Goga inspirație.

O dovadă nouă și categorică despre aceasta ne-o dă d Goga, în poezia, prin care își chiamă milioanele de strămoși împotriva mea, care, biet, cu un călugăr scos de prin colbul arhivelor, mergeam să înfrunt atîta oaste.

Ideia ar fi putut să aibă haz, lucrată de un artist; prinsă însă de d. Goga, ea devine o platitudine mucalită, cu aceleiași antiteze condemnabile, de țărani și boeri.

Și, mai departe, scumpul meu domn Nicanor și cu compania dumitale, tot așa se întîmplă cu Iranii și cu Indo-Europenii, tot așa cu frazele de psichologie pe care declari că nu le înțelegi...

Cine nu înțelege, are o scuză covîrșitoare: nu-l ajută puterile.

Un om tîrziu la minte...»

Și tot așa mai departe, ca să soarbă d-l Maiorescu!...

*

D-ra Elena Văcărescu a tipărit la Londra un nou volum intitulat „Indrăgostiții regali" sau „Aventurile a două împărătese".

*

Academia franceză a refuzat un legat de 150000 lei. Donatorul cerea ca din această sumă să se acorde premii anuale domnișoarelor cari, deși fizicește bine înzestrate, au rezistat ispitelor puțin virtuoase—și așa mai departe.

Academisianii, pentru acordarea unui atare premiu ar fi trebuit să examineze candidatele prea de.. aproape. Distribuția premiilor ar fi putut s'o facă neul academician Marcel Prévost, autorul romanului „Demi-vierges". Dar Academia a refuzat, mulțumindu-se cu grija ce-i dă în toți anii acordarea premiului de virtute Montyon.

*

Din Moscova ni se scrie că la societatea de avicultură se fac niște experiențe foarte curioase cu un aparat inventat de un inginer Williams, prin ajutorul căruia se poate resunoaște sexul la ouăle puse la incubatoarele societății.

Aparatul se compune dintr'un fir subțire de oțel de care atîrnă o bombiță de același metal. Aparatul așezat d'asupra oului pus la cloșcitoare face o mișcare de rotație în caz cînd animalul este de sex masculin și o mișcare de pendul, cînd animalul va fi de sex femenin.

Acest aparat s'ar putea aplica la orice fel de animal.

*

Catastrofa din Messina a devenit cel mai nou subiect teatral al italienilor. Giovani Verga a terminat acum o dramă cu titlul „Il profugo (Fugara) care pornește și se leagă de catastrofa Messinei. Un bătrîn veteran al războiului Independenței, care a perdut totul prin îngrozitorul cutremur nu se poate deslipi de grămada de moluz sub care au dispărut toți ai săi, însfîrșit fiica sa, singurul membru scăpat al familiei îl îndupleacă să părăsească Messina și să-și creeze pe continent un nou cămin.

O familie de pe continent se îndură de acești prigoniți ai soartei și dau ast-fel de îngrijire fiicei veteranului văduvă și greu rănită că aceasta e vindecată de răni și însănătoșită.

Dar nenorocirea face ca ea să se amorezze de binefăcătorul ei, și după o amarnică luptă lăuntrică să fugă cu el; soția binefăcătorului remîne în miserie, iar bătrînul garibald an copleșit de durere și rușine se sinucide.

*

Massagni se ocupă acum cu o operă al cărei libret este scris de Ilica și al cărui titlu este „Isabo".

Opera va fi gata în 1911 pentru jubileul regatului italian.

*

Cel mai vechiu ceasornic al Angliei și în acelaș timp unul din cele mai vechi ale lumei este acel al catedralei Petersborough. In anul 1320 a fost terminat acest ceasornic și el funcționează încă astăzi cu punctualitate.

Lucrarea e de alt-fel foarte primitivă și aparatele de mers și de bătut orele sunt foarte simple. Cu toate acestea venerabilul ceasornic al turnului funcționează neîntrerupt de secole și se zice fără ca să se fi deviat vre-o dată macar cu minute.

Informații

❑ D. N. Cîrjă, pensionar, desgustat de cele ce se petrec în clubul liberal a demisionat, înscriindu-se în partidul conservator-democrat.

❑ D. general Neculai Tătărescu comandantul Corpului IV de armată, se reîntoarce din concediu la 15 August, cînd va pleca în concediu, d. general Lambrino.

❑ După ultimul buletin sosit din Rusia la direcția noastră sanitară, holera bîntue—de la 19 la 25 Iulie—guvernămintele Peru, Tula și Pultava.

In total în Rusia au fost 669 cazuri dintre cari 224 mortale.

❑ D nii sub-șefi de secție din serviciul exterior al finanțelor, Scarlat Voicu de la administrația financiară Iași, și I. Elisievici, de la administrația financiară Dorohoi, au fost transferați pe cale disciplinară, unul în locul celuilalt.

❑ In județul Dorohoi se află vacante un mare număr de posturi de învățători.

❑ Mîine dimineață, la orele 10, se va oficia la Mitropolie un Te-Deum, cu ocazia aniversărei a 44 a, de la nașterea A. S. R. Principele Ferdinand, moștenitorul tronului.

❑ Sîmbătă 15 Auguut,—„Adormirea Maicei Domnului"—se va oficia, cu o deosebită pompă, hramul Mănăstirei Varatic.

Tot în aceea zi se va oficia hramul bîsericilor Banu din localitate, Schitul „Tărîță", din dealul Răpedea, pendinte de epitropia Sf. Spridon și biserica din Gropnița.

❑ La sfîrșitul lunei aceștia, revizorii școlari vor fi convocați la ministerul cultelor, pentru a se lua mai multe deciziuni, în vederea deschiderei noului an școlar.

❑ Astă-zi s'a început întocmirea recensămîntului copiilor de școală și a statisticei știutori de carte din județ.

❑ In consiliul de higienă ce se va ținea Sîmbătă, se vor discuta pe lîngă alte chestiuni și aceia a măsurilor ce trebue să se ia contra acelor Comercianți, care, cu toate inspecțiile și recomândările medicilor comunali, continuă a-și ținea localurile în murdărie.

❑ Intre 20—31 August, conform noui legi, se va face în localitate alegerile membrilor în consistoriul superior bisericesc.

❑ Cassa rurală a mai cumparat moșia Lăunele de jos, județul Argeș, a d nei Ana Negulescu, cu preț de 138000 lei.

❑ **C. f. r.** Direcțiunea generală a c.f.r, a făcut cunosc tuturor stațiunilor de mișcare, că certificatele de călătorie ce se emit de ministerul afacerilor străine, pentru personalul acelui departament, vor fi semnate pe viitor atît de d. N. B. Cantacuzin, secretar general, cît și de d. C. I. Diamandi, fostul secretar general al acelui departament.

— Direcția generală. cu adresa No. 63240 a luat dispoziția ca să scorde funcționarilor c. f. r și soțiilor lor, bilete de liber parcurs. Inspecția de mișcare Iași, a însărcinat pentru aceasta pe cunoscutul fotograf din localitate Marcovici, de a executa fatografiile personalului acestei circumscripții, pentru a le folosi la eliberarea biletelor de liber parcurs.

❑ Pe ziua de eri s'a constatat o nouă urcare la prețul grîului nostru.

S'a vîndut cu 2000 lei vagonul de grîu.

❑ Administratorii de plăși au fost invitați să întocmească un raport asupra sămănăturilor din fie care plasă.

❑ La parchet s'a primit un grav denunț contra unui primar dintr'o comună rurală, din județul Vaslui.

❑ Ministerul finanțelor publică tabloul de repartiția fondului comunal între conele urbane și rurale pe periodul de 5 ani, 1 Aprilie 1906—1 Aprilie 1911. Comunei Iași îi revine 1.305.245 lei.

Iată cum s'a repartizat acest fond pentru comunele rurale din județul Iași: Andrieșeni 7364 lei (anual); Aroneanu 2382 lei, Băiceni 3346 lei, Balțați 1720, Belcești 8609, Bivolari 12149, Brăești 2739, Bucium 12954, Buznea 1634, Cepleniița 3829, Ciurea 6641, Copou 6511, Cornești 4335, Costuleni 4848, Cotnari 4157, Cucuteni 6571, Dumești 3066, Erbiceni 4257, Fîntînele 5449, Galata 3081, Golăești 4009, Gropnița 8469, Hermeziu 4340, Holboca 3615, Lungani 4093, Mădărjac 929, Mogoșești 4731, Movileni 4760, Plugari 2431, Podul-Iloaia 31535, Poeni 5506, Popești 4336, Prisacani-Moreni 4038, Rediu-Mitropoliei 6055, Roșcani 2008, Scobinți 3738, Sculeni 6692, Sinești 2407, Șipotele 5834, Tomești 7878, Țiganași 6239, Țuțora 3008, Ungheni 5002, Uricani 4003, Vlădenii 5363, Voinești 6560.

❑ Din M-rea Agapia, ni se scrie că directorul prefecturei d. Ivașcu, a provocat acolo un mare scandal alaltăeri.

Numitul director, însoțit de cîte-va persoane, a venit cu automobilul județului, —de care face prea mult uz,— intrînd cu o viteză nebună în mănăstire și dînd peste o servitoare a d-nei Macri, din Galați, pe care a trîntit'o la pămînt, răsind'o și omorînd un cîine al numitei d-ne. Lumea, indignată de atitudinea acestui model de director de prefectură, s'a indignat și a înconjurat automobilul, vociferînd.

D. Ivașcu, în loc să resunoască greșala, sfidînd publicul, a început să țipe că: „în numele legei, lumea să se retragă"!... Mai mulți tineri din Iași, i-au aplicat o lecție, huiduindu-l.

❑ **Furtul de la bat. 4 vînători.**—Un furt s'a făptuit la depositul de efecte de la batalionul 4 vînători din localitate, furt care a fost descoperit abia după o septămînă.

Se furase din acest depozit haine și diferite efecte militare, în valoare de peste 300 lei. Hoții ar fi continuat poate înainte să opereze dacă nu s'ar fi prins de veste.

Autoritățile civile și militare fiind înștiințate, au făcut cercetări și au constatat că autorii furtului sunt Gheorghe Dimitriu, soldat dezertor din acel batalion, și soldatul voluntar Gheorghe Neculau.

Dezertorul Gheorghe Dimitriu ademenise pe voluntarul Gheorghe Neculau; acesta din urmă după sfaturile lui Dimitriu, fura zilnic haine și efecte, pe care apoi le transmitea seara lui Dimitriu, iar acesta le vindea în oraș.

D. căpitan Băuciulescu, împreună cu poliția de siguranță, a început urmăririle și a descoperit pe autor. El a fost găsit ascuns într'o vie și adus în Iași, a mărturisit că timp de o septămînă împreună cu Neculau operau zilnic. Ambii au fost arestați la siguranță, iar mîine vor fi înaintați autorităților militare.

❑ Ziarul „Dzienisch Polski", care apare la Lemberg, conține în ultimul său număr, un prim articol asupra procedeurilor ungurilor către naționalitățile din Ungaria.

Autorul articolului, care pare a fi foarte bine informat și bine documentat, se rîdică contra persecuțiilor ungurilor exercitate în special contra Romînilor și numește pe Unguri „hacatiști", ceiace în langajul politic polonez înseamnă asupritori din cei mai salbatici.

❑ Viitoarea ședință a consiliului de higienă al orașului nu va fi Sîmbătă, ci Luni 17 August, la orele 4 p. m.

❑ La Odessa continuă să fie o căldură extraordinară.

Alaltă eri au fost acolo două cazuri de insolație.

❑ Eri s'a făcut la Miroslava alegerea noului consiliu comunal.

A fost aleasă lista în frunte cu d. Pătrășescu.

Asupra acestei alegeri se va face contestație, de oare ce locuitorii din două sate n'au votat.

❑ Eri dimineață, s'a sinucis la Bârlad d-șoara Rachela Juster, otrăvindu-se cu acid fenic concentrat.

Tînăra Juster a luat disperata hotărîre, în urma unei certe cu un frate al ei.

D-ra Juster a fost acum un an, asistentă în farmacia d-nului doctor Herzenberg din Iași.

❑ Comitetul organizator al congresului general al studenților, a hotărît să scoată un mare album comemorativ al primului congres studențesc.

Comitetul va expedia zilele acestea un comunicat în această privință.

❑ S'a anunțat că ministerul industriei și comerțului, în scopul industrializărei prunelor și a fructelor pe calea usărei prin cuptoare, a destinat suma de 100 de mii lei, cu care se va cumpăra fierăria necesară construirei cuptoarelor și care material îl va da gratis acelor proprietari care vor vrei să'și construiască asemenea cuptoare. Un cuptor va costa 100—1000 lei.

Cuptorul acesta a fost concepat după sistemul besniac fix, cu oare cari modificări în modul de încălzire, adică a dispoziționii tuburilor.

El va fi construit din zidărie, avînd 4 metri lungime și 2,20 înălțime. Se va încălzi cu lemne și va putea usca 200—250 kgr. de prune în 24 ore.

Pentru a nu suferi stricăciuni, operația va trebui condusă cu băgare de seamă, astfel ca temperatura de uscare să nu depășească 100 grade.

❑ D. Matei Balș, inspectorul tribunalelor și a judecătorilor a inspectat eri judecătoria din Podul-Iloaie.

DIVERSE

— In astă seară, la orele 8, are loc întrunirea membrilor și comitetului societății Vînătorilor, din Tatarași, pentru a lua ultimile hotărîri în vederea serbătoririi patronului Societății, care e Sîmbătă de Sf ta Maria.

Va avea loc o frumoasă serbare în pădurile de la Aroneanu.

CEREȚI PRETUTINDENI

și consumați numai

APELE MINERALE

Numite **DOCHIA, REPEDEA, BAIA** și **STÎNCA** analoage, dar *superioare celor de* **VICHY, BORVIZ, GIESSHÜBLER** și **VITTEL** preparate cu *apă de isvor sterilizată*, lipsită de microbi și de materii organice, sub controlul permanent al d-lui prof. *D. Cădere* chimist sanitar (expert),

Aceste ape răcoritoare și plăcute la gust se pot consumna simple, cu lapte saŭ cu vin și sunt *cele mai igienice și cele mai eftine.*

Pentru informațiuni și comenzi a se adresa la:

„Prima Fabrică de Ape Minerale din Iași"

No. 79, Strada Arapu No. 79.

Situaţia in partidul liberal din Iaşi

Multe demisiuni din club.—Situaţia d lui Stere.—Acuzări contra şefului partidului liberal local.—Un nou ziar liberal în Iaşi.—Junimiştii şi greceniştii faţă de d. Stere.

Spre sfîrşitul vacanţiei, se observă un început de foarte serioasă mişcare în partidul liberal local. Este semnificativ că mişcarea aceasta, care cuprinde pe de o parte demisiuni din club, şi pe altă parte formarea unei dezidenţi liberale,—că ambele sunt îndreptate exclusiv contra d-lui C. Stere, care abia de un an de zile este şeful liberalilor locali.

Cînd a fost ales şef al partidului liberal local, d. Stere nu se bucura de cît de simpatiile unui mic grup din jurul „Vieţei Romîneşti" şi nu numai că în acest interval de un an n'a reuşit să cîştige simpatia şi încrederea celorlalţi din partid, dar a înveninat şi mai mult pe cei care erau contra şefiei sale, şi a întărîtat pe acei care rămaseră în expectativă.

Explicaţia se găseşte uşor în faptul că d. Stere a rămas cu inima la „Viaţa Romînească", că nu s'a interesat de loc nici de mersul politicei locale, nici de multele nemulţumiri se domness în partid.

*

Un mare număr de liberali, între cari d-nii I. N. Motăş, V. Dumbravă, N. Cîrjă, au hotărît să'şi înainteze demisiile şi toate au ca motiv îndrumarea rea pe care d. Stere a dat'o partidului liberal.

Pe de altă parte, s'a format o nouă desidenţă, în afară de cea deja existentă de anul trecut, care a hotărît să editeze o gazetă zilnică, ce va apare la 1 Septembrie.

Faptul că d. Stere n'a fost consultat în privinţa apariţiei noului ziar, faptul apoi că fondatorii ziarului au ca principiu să nu angajeze pe nici unul din foştii redactori ai „Liberalului", dovedesc îndeajuns nuanţa **anti-steristă** *a viitoarei gazete liberale.*

Este natural, că apariţia acestei gazete va sili pe d. Stere să facă să reapară vechea gazetă liberală şi că existenţa a două gazete liberale în Iaşi va da loc la multe ciocniri şi polemici.

*

Un alt fapt foarte semnificativ, este că liberalii nemulţumiţi au început să vorbească.

Intr'o gazetă politică din Bucureşti, s'a publicat eri o convorbire cu un liberal din Iaşi, care cuprinde, în primul loc, însinuarea, că d. Stere se află în cărdăşie politică cu d-nii Iorga şi Cuza, că polemica ce se urmează între aceşti trei bărbaţi în revistele lor, este, sau o polemică pur literară, sau dusă de ochii lumei.

Liberalul a mai declarat în convorbirea lui, că deputatul Gh. Mârzescu, dacă a făcut politică pe faţă cu d. Iorga, este că aşa i-a recomandat d. Stere; dar nu spune liberalul dacă tot d. Stere l-a învăţat pe d. Mârzescu, ca să apere pe d. Şumuleanu în procesul cu cîrciumarii. In tot cazul, d. Mârzescu n'a apărat pe d. Şumuleanu în mod gratuit. Noi credem, că din suma de 25,000 lei, pe care cîrciumarii au fost condemnaţi să o plătească d-lui Şumuleanu, va lua ceva procente şi d. Mârzescu, că banii aceea d. Mârzescu îi va da la fondul noului gazete, care după declaraţiile făcuta de liberalul amintit, nu va fi o gazetă prietenă d-lui Iorga, întru cît d. Stere e prieten cu d. Iorga.

Vra să zică: d. Stere l-a învăţat pe d. Mârzescu să facă politică cu d. Iorga. In baza acestei învăţături, d. Mârzescu s-a făcut apărător prietenilor d-lui Iorga şi cu banii ce a luat, apărînd pe un prieten al d-lui Iorga, va scoate o gazetă contra d-lui Iorga.

*

Intre acestea a mai survenit un fapt contra d-lui C. Stere.

Incă acum doui ani, ziarele au reprodus din dezbaterile consiliului general din Kişinău, în care se aducea acuzarea d-lui Stere. că fusese angajat de acel consiliu, în schimbul unui onorar de 5,000 ruble, să-i apere interesele înaintea tribunalului Dorohoiu, într'un proces de revendicare de moşii, pe care consiliul de Kişinău îl intentase d-lui Gh. Calmuski. I se aducea acuzarea d-lui Stere, că de şi a încasat acel onorar, nu s'a ţinut de angajamentului de avocat.

Această acuzare se repetă acuma de către ziarul junimist local, care în numărul seu de Sămbătă, publică cîte-va documente fotografiate, în această privinţă.

Publicarea acestor documente are şi un istoric politic local. De acum 4 luni ele aveau să apară în ziarul „Epoca". Ele au fost studiate, în prealabil, de d. Alex. Ma ghiloman, care dispuse publicarea lor. Aveau să apară în «Epoca», de oare-ce d. Matei Cantacuzino, şeful partidului carpist local, se opusese categoric la acea publicare şi nu se ştie din care din următoarele 3 motive, venea acea opunere: a) dacă din cauză că este coleg de universitate cu d. Stere, b) sau fiind-că fusese angajat avocat în procesul special, în locul d lui Stere; c) sau fiind-că, din principiu, după cum îl acuză greceniştii, se află în legături prieteneşti, foarte intense, cu şeful liberalilor locali.

Un al patrulea motiv, care l'ar fi determinat pe d. Cantacuzino să nu se publice acele documente şi să intervină chiar la „Epoca", ca nici ea să nu le publice, ar fi că documentele au fost fotografiate pe socoteala d-lui A. D. Holban, că întreaga campanie o duce tot d. A. D. Holban şi în orice împrejurare în care d. Holban ar fi pentru, d. Cantacuzino ar fi contra.

Acum greceniştii de sub conducerea d-lui A. D. Holban, profitînd de lipsa din ţară a d-lui Matei Cantacuzino, au dat lovitura.

Acesta este istoricul politic al publicărei documentelor, cu care am vrut să-înfăţişăm armonia ce există între cele două grupuri conservatoare din localitate: greceniştii şi junimiştii.

Dar aceasta nu poate impeleta asupra fondului. Căci indiferent de ce simpatii sau antipatii s'ar bucura d. Stere la junimişti şi la greceniştii; o acuzare a fost adusă d-lui Stere şi în asemenea împrejurare este natural ca d. Stere să se explice.

Noi avem în faţa noastră o acuzare şi dăm cuvîntul acuzatului ca să se apere. Cînd vom fi în faţa răspunsului d-lui Stere, ne vom putea pronunţa întru cît este de vinovat.

Oltime informaţii

❑ **Din ale bizantinilor.**— *Organul partidului, al cărui şef este d. Matei Cantacuzino, a început o campanie contra d-lui Stere.*

Acuzaţiunea este dusă pe afacerea dintre zemstvoul şi moştenitorii lui Mihail Calmuschi.

Avocatul care a succedat d-lui Stere în reprezentarea zemstvoului este d. Matei Cantacuzino.

Ştim pozitiv că d. Cantacuzino a primit mandatul pe baza recomandărei d-lui Stere şi sub condiţiunea ca să primească ca plată, restul de onorar cît mai rămăsese de plătit d-lui Stere.

Intrebarea este cum d. Matei Cantacuzino a putut să primească o atare succesiune şi pe baza unei recomandări atît de necurate. — Dacă a primit un atare rol, cum, după ce n'a mai putut folosi zemstvoului mai mult de cît d. Stere, — căci zemstvoul a pierdut procesul şi la tribunalul de Dorohoiu, şi la Curtea de Iaşi,—după cum îl pierduse şi înaintea instanţelor judecătoreşti din Rusia, permite ca în organul său să se facă o astfel de campanie.

Mister şi bizantism!

❑ *Un cunoscut liberal din localitate, a declarat astă-zi următoarele:*

— Dacă d. Stere nu se va desvinovăţi de cele ce i se impută, nu va rămînea de cît cu cei de la „Viaţa Romînească".

— Aflăm că, dată fiind proasta recoltă din anul acesta a porumbului, guvernul va opri exportul porumbului.

Prohibirea va începe probabil chiar de la Septembrie a. c.

❑ *De la 1 August, nu a fost zi ca să nu se constate cazuri noui de febră tifoidă în oraş.*

Pe ziua de astă-zi au fost de inregistrat 6 cazuri noui.

❑ *O telegramă din M-rea Varatec, ne aduce trista veste despre încetarea din viaţă a d nei Maria Viesinewski, profesoară la şcoala profesională a „Reuniunei Femeelor Romîne".*

D-na Viesinewski era în etate de 42 de ani şi se dusese pentru timpul verei la M-rea Varatec. In ultimul timp, d-na Viessinewski a fost supusă unei operaţiuni, care n'a reuşit. Azi dimineaţă, avînd la căpătăi pe soţul şi mama ei, d-na Vieinewski a încetat din viaţă.

Inmormîntarea va avea loc la M-rea Varatec, poimîne Mercuri 12 August.

Condoleanţele noastre îndureratei familii.

❑ Cetăţenii din centrul oraşului se plîng de indolenţa celor de la serviciul curăţirei stradelor. E mare murdărie în centru dar ea ajunge culmea în părţile mărginaşe cum e la Nicolina de unde gunoaile nu se mai rîdică cu lunile şi unde porneşte cea mai mare infecţie. Băltoage de apă stricată şi învechită staţionează, întocmai ca acea din piaţa Unirei, colţ cu strada Goliea.

❑ Ministerul cultelor şi al instrucţiunei publice, a convocat toate colegiile eclesiastice în vederea alegerii noului consistoriu superior al bisericei.

Noul consistoriu va fi compus—în afară de membrii Sfîntului Sinod—din un preot, profesor la unul din seminariile de stat, din doi stareţi de monăstiri şi în fine din 17 membrii aleşi din clerul inferior printre preoţi şi diaconi din ţară.

Listele cu numele candidaţilor diferitelor eparchii au început să sosească la administraţia Casii Bisericelor.

Alegerea generală a membrilor consistoriului a fost fixată pentru ziua de 15 Septembrie.

❑ Membrii camerei de meserii s'au întrunit astă-zi la orele 3 şi jumătate, sub preşedenţia d-lui Gh. D. Şerban, discutînd mai multe chestiuni la ordinea zilei.

❑ Frumoasa legendă mitologică, Orfeu în Infern, bogat inscenată în vastul Teatru Pathé Frerès din Paris, este reprezentată astă seară luni 10 August în grădina Chateau aux fleurs.

Interesante scene după natură, precum Pescuirea cu dinamită în insulele Salomon (Australia) sunt de asemenea cuprinse în noul program de astă seară Luni, care esceliază prin imensitatea noutăţilor şi splendoarea sujetelor, toate de o superioară reuşită.

Programul nou mai cuprinde: Omul de zapadă, mari scene teatrale dramatice compuse şi intrepretate de artişti cu renume ai Parisului, Plecaţi la băi de mare, şi multe scene comice, sportive etc. etc. etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 10 August

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi a avut loc tragerea clasei a III-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

5000 —52523.
2000 —5881.
1000 —26138, 21352, 57709.
500 —20917, 22008, 19824.
300.—24535, 32443, 42139, 37957, 45690.
250 —4263, 57105 54274, 24930, 52509
200.—4260, 8183, 12611, 37564, 41986, 41837, 59203, 5939, 3621, 7950, 34628, 44601, 47005, 59239, 10635, 5160, 14519 27700, 33587. 80428, 33167, 59990, 10049 51412, 57422.

Tragerea va continua mâine.

Un interview

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul", în numărul său de astă-zi publică un interviev cu d Lascar Antoniu, în chestia Concentrării Conservatoere."

La Sinaia

Sinaia. — Timpul aci continuă a fi splendid.

Foarte multă lume se află aci, şi continuă să mai sosească.

Regele şi Ex Mitropolitul Ghenadie

Bucureşti.—Se comentează foarte mult faptul că fostul Mitropolit Ghenadie Petrescu a întîmpinat pe M. S. Regele cu ocazia vizitei pe care Suveranul a făcut-o la Brăieşti (Ilfov)

Suveranul a invitat pe fostul Mitropolit la dejun.

Febra tifoidă la Sinaia

Sinaia. — Un caz de febră tifoidă s'a constatae aci.

Un lucrător de la fabrica d-lui Emil Costinescu a fost atins eri de febră.

Bolnavul a fost izolat în spitalul local.

Spărgător arestat

Buda Pesta. — Unul dintre jefuitorii băncei din Fiume a fost arestat la staţiunea de frontieră Koeroesmehoi, în tovărăşia unei dame.

Oraş distrus de incendiu

Mexico. — Un puternic incendiu a distrus noaptea trecută oraşul Monterag

Svon desminţit

Atena.—Ajutantul regal a scris d-lui Raliys, rugîndu-l se desmintă svonul abdicărei regelui din cauza mişcărei militare.

Manevrele armatei germane

Constantinopol.—In urma invitaţiunei primite din partea Impăratului Wihelm, generalismul Mahmud Şefket va asista în toamnă la manevrele armatei germane.

Bericele şi şcoalele din Macedonia

Constantinopol.— Patriarhul economic a remis eri Porţei, un mnmoriu şi o notă în contra proiectului privitor la bisericele şi şcolile din Macedonia.

Poarta şi nota Greciei

Constantinopol.— Din cercuri competinte se anunţă că Poarta a informat pe legaţiunea grecească, că ultima notă a Greciei nu este satisfăcătoare.

Păduri incendiate

Mexico.—Incendiul pădurilor pustiesc regiuni întregi în Columbia engleză. A ars de asemenea şi un sat.

Ciocnire de la graniţa turcă

Sofia.—De la frontieră sosesc iarăşi ştiri despre ciocniri între grănicerii turci şi bulgari, în raza unde avea să izbucnească războiul în iarna trecută.

Se telegrafiază anume, că trei soldaţi turci, întrînd pe teritoriul bulgar, au fost atacaţi de grănicerii bulgari; doi din soldaţii turci au rămas morţi pe loc, cel de al treilea a reuşit să se strecoare peste frontieră.

Rezerviştii din satele apropiate au fost convocaţi ca să dea ajutoare în caz de nevoe.

Confirmare sau dezminţire oficială a faptului nu-i de loc pînă acum.

Grădina Berăriei Regale (Cuza-Vodă)

— **Astă-zi Luni 10 August 1909** —

CINEMA-APARAT

— **PATHÉ FRÈRES PARIS** —

ULTIMA PERFECŢIUNE

Sub conducerea technică a eminentului şi neîntrecutului electrician român

— **VARBIU CONSTANTIN** —

Cinem-Aparat este cel mai prefecţionat Cinematograf al Casei Pathé-Frères. De remarcat:

Acest program conţine multe vederi de pe natură „Vizita Impăratului Wilhelm II al Germaniei în Veneţia", vederi după natură.

„Industria şi Sporturile în Burmah", vederi după natură.

„Dreptatea este de partea celui mai tare", comice, şi alte numeroase piese, sportive, umoristice, instructive, etc. etc.

Inceputul la 9 ore seara fix.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Teodor Stoienescu

Fost procuror de Curte

AVOCAT

Iaşi 17, str. Vechie. (poarta bisericei Bărboi)

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 24 August 1909 oara 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie publică orală, cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din Legea Comptabilităţei Publice, pentru închirierea pe timp de trei ani cu începere dela 26 Octombrie 1909 a următoarelor proprietăţi a comunei:

1). Un apartament în etajul de sus a caselor din strada Anastase-Panu No. 75. Garanţie provizorie 50 lei.

2). Una casă în curtea Bisericei Bărboi ocupată actualimente de Dl. Vasile Popescu. Garanţia provizorie de 300 lei.

3). Una casă în curtea Bisericei Bărboi, ocupată actualimente de D-na Maria E. Dimitriu. Garanţie provizorie 100 lei.

4). Casa în Tg. Păcurari închiriată Direcţiunei C. F. R. Garanţie provizorie de 80 lei.

5). Dughiana din strada Anastase Panu No. 75. Garanţie provizorie 200 lei.

6). Dughiana din strada Anastase Panu (foastă G. D. Şerban) ocupată de Dl. C. Lupu.

7). Idem ocupată de dl. I. I. Schlesinger.

8). Idem ocupată de Haia Fux.

9). Locul de cărămidă de la Manta Roşie cu începere de la 1 Ianuarie 1910. Garanţie provizorie de 100 lei.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 16959
5 August 1909.

Judecătorul sindic trib. Fălciu

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 20 August ora 12 din zi se vinde în tîrguşorul Fălciu, între altele, următoarea avere rămasă pe urma falitului M. Aronovici.

32 boi plugari, 885 oi, 3 măgari, 10 vaci, 11 gonitoare, 6 gonitori, 3 mînzaţi, 4 mînzate, 6 cai mari, 16 epe, 6 natine, 4 viţei, 4 viţele, 6 buhai, 2 mînzi, iarbă cosită şi păring cosit puse în căpiţe, de pe o întindere de 20 fălci fîn şi 6 fălci păring, cum şi averea mobilă din casă şi instrumnntele de agricultură de pe moşie.

Concurenţii sunt invitaţi a fi presenţi la zisa oară cu garanţia legală şi suma ce cred că vor putea oferi la licitaţie, vînzarea fiind cu bani gata.

Jude sindic, G. T. Palade

Secretar, D. V. Donea.

Se caută ori ce sumi de bani pentru a se plasa în condiţiuni avantajoase şi sigure, în moşii şi imobile cu situaţii splendide.

A se adresa d-lui **Aurel G. Nicolau** Biroul „Aurora" Iaşi str. Bărboi No. 19.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Sărărie 78

Eau de Cologne

Tot ce poate fi mai bun pentru Tein şi piele

Cîte-va picături de Eau de Cologne No. **4711** în apa de spalat sau în baie, împrospătează pielea, dă fragezimea şi moliciunea teinului.

Veritabil numai cu marca inregistrată în toate statele

pe etichetă albastră aurie

Furnisorul multor curţi

Casă fondată 1792

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAŞI

BYRRH

CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roemină din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 10 şi 11 August 1909

Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	8,50
1/4 Un sfert	Lei	17,00
1/2 Una jumătate	Lei	34,00
1 Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

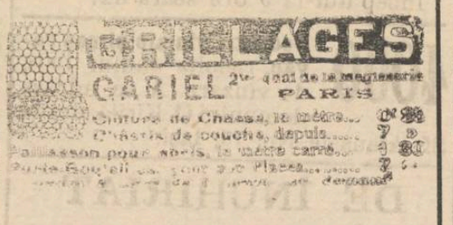

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Uneite pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru cladiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raymond **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. P. Diamant Corop.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI. — No. 794 — Mercuri 12 August 1909

Aristocrație și aristocrație

(tot cu prilejul calomniilor debitate de d. G. Gr. Cantacuzino).

Ultimul nostru articol în care făceam constatarea, că aristocrația noastră e o piedică la dezvoltarea culturală și morală a țărei, a făcut suntem siguri, pe mulți să-și spună: „la această regulă generală sunt excepții; sunt și la noi boeri, cari nu numai că nu sunt o stavilă progresului, dar sunt și îndrumătorii lui".

De aceștia trebuie să vorbim și tocmai pentru că scriind articolul acela ne-am gîndit noi înșine, că vom trebui să revenim, ca să nu lăsăm a dăinui o acuzare asupra întregei noastre aristocrații.

Da; sunt și la noi boeri, cari au rupt cu tradiția de castă în cari au trăit bătrînii lor și s-au făcut nu numai reprezentanții curentului nou democratic, dar s-au făcut apostolii lui. Zicem „și la noi" pentru că și „aiurea" aristocrația s-a desmembrat în același chip.

Ca din fie-care clasă socială, așa și din aceasta, unii s-au aruncat în val-vîrtejul luptelor politice și economice făcîndu-se reprezentanții celei mai stînge nuanțe. Și asta nu numai în Rusia, unde un Kropotkin, Tolstoi, Hilkof și alți descendenți ai celei mai veritabile aristocrații s-au făcut apostoli anarhizmului sau al socializmului revoluționar; dar și în Germania și în Franța, vedem în cele mai înaintate grupări politice, oameni cu titluri autentice de nobleță. Ceea ce însă trebuie să constatăm e că în toate țările, o altă bună parte a aristocrației s-a interesat la operile mari reformatoare, operi toate îmbibate de spiritul democratic. Dacă n-am cita de cît curentul constituțional democratic din Rusia, care număra printre ei pe Dolgorukov, Bobrickin, Hilkof și alții, sau în Franța mișcarea creștinilor-sociali, avînd în frunte pe oameni, ca contele de Mun, d. de Haussenville și alții, sinceri democrați, oameni cari au făcut pentru clasele lucrătoare, tot atît cît toate mișcările socialiste și radicale, și tot ar fi suficient.

Convinși de însemnătatea rîdicărei maselor populare, convinși că educația și buna lor stare socială va contribui la propășirea întregului norod, acești aristocrați n-au putut rămîne nesimțitori și îngrădiți în vechile lor concepții de drepturi hereditare, etc.... ei au pornit lupta sfîntă alături de ori-ce voință, care îi egala prin același ideal social, care îi urmărea de o potrivă.

A rămas însă o altă parte din această aristocrație—și la noi ca și aiurea—și de care am vorbit în ultimul articol—care n-a putut eși din făgașul ei obișnuit. Evoluția ei personală nu s-a putut face încă, ca să poată pricepe evoluția întregei vieți sociale. Spirite inguste, minți pline de prejudecăți, inimi rele, fără nici un sentiment nobil—cu toată origina lor nobilă — aroganți și înfumurați, acești aristocrați terorizează pe egalii lor, ca și pe inferiorii lor —inferiori ca rang, se înțelege.

In viața socială ei sunt, ca proprietari, spoliatori, neomenoși, tirani; pe moșiile lor țaranii sunt exploatați într'un chip mizerabil. Pe moșiile acestor aristocați nababi, s-au inventat acele viele de măsurat ouăle și alte invențiuni de felul acestora. Ca administratori ai averei statului sunt necinstiți. Abuzează de drepturile lor și în vremea primariatului unui descendent de domn s-a făcut acea expropiere nerușinată în București, în care unui expropriat îi s-au dat 200,000 de lei în plus, ca să i se plătească *plăcerile sentimentale* lezate prin faptul acestei expropieri. Tot în timpul primariatului unui ast-fel de descendent, un frate al primarului trafica cu finul său.

Ca oameni de lume sunt: brutali, nerușinați și cel mai mare titlu de glorie al lor, e un asasinat într'un duel oare-care.

N-au respect pentru nimeni și pentru nimic. Nimic nu le este sfînt, căci nici-odată n-au cheltuit o fărămătură din energia lor a pricepe sfințenia actelor de muncă, probitate și adevăr. Mint și insultă, calomniază și defaimează. Calomniile d-lui Cantacuzino la adresa d-lui A. A. Badareu sunt de alt-fel o dovadă de aceste porniri pătimașe.

Această aristocrație e reprezentată la noi ca și aiurea, la Berlin, ca și la Paris, la Petersburg ca și la Madrid. Membrii ei sunt reliquiile unor nefericite și dureroase vremuri, rămase probabil, tocmai ca o amintire a acelor timpuri cînd strămoșii lor jefuiau și asasinau țara aceasta.

Dar cum spuneam mai sus, o bună parte a aristocrației este la noi în fruntea ideilor mari și umanitare.— Numele lor e alături de ori-ce fapte nobile.

Un Cantacuzino-Pașcanu, boer de inimă, democrat sincer, iubitor al țăranilor și ocrotitorul lor, un Ghica-Dumbrăveni boer intelectual, care pe moșia lui ridică prima statuie lui Eminescu, un Moruzzi, un sincer apărător al celor mici, cărora le dedică toată activitatea sa, un Lahovary boer vechiu și plin de milă și dreptate pentru toți acei ce au nevoie de ocrotire, n'au nimic de a face cu Nababul Cantacuzino, cu pretinsul boer Marghiloman, sau ca un spadasin ca Nicu Filipescu. Boeria dintre ei e departe ca cerul de pămînt. Pe cînd numele unora e inscris in cartea de aur a bunelor fapte, a celorl'alți, 'l vezi pecetluit la stîlpul infamiei, al calomniei, minciunei sau asasinatului laș. Unii prețuiesc și stimează munca, și pe oamenii de valoare; alții insultă, ponegresc, pe acei cari s'au ridicat prin ei însă-și. Unii au pe fruntea lor inscrisă inima lor de aur; alții și-au intipărit pe frunte toată ghehena sufletului lor ticălos, de cari nu s'au putut scăpa cu toată școala, cu toți profesorii și cu tot contactul pe cari l'au avut cu viața mare a vremurilor lor.

De aceștia am vorbit cînd zideam că sunt o piedică la dezvoltarea noastră culturală. Numeroși, pentru că situația ce și-au creat'o a încîntat și pe alții—fii de geambași sau de negustori, de țărani sau de preoți cari s'au inscris în rîndurile lor—ei formează o clasă socială, care ține în loc, pentru nenorocirea țărei, tot progresul la care avea dreptul.

Dar o repetăm, zilele lor au început să fie socotite și dacă n'am lua în vedere decît ultima întîmplare: dezgustul pe care l'a provocat nerușinatele calomnii ale d-lui G. Gr. Cantacuzino, la adresa d-lui Al. A. Badareu, în rîndurile tuturor oamenilor de bine și tot am putea spune că regimul aristocrației — nababiste își poate face testamentul—e mort.

Yssay.

Ce e cu febra tifoidă

Sunt mai bine de două luni de zile de cînd febra tifoidă și-a făcut apariția în Iași, în care intereval, din cauza lipsei de măsuri energice, epidemia a luat o întindere înspăimîntătoare.

Și era de prevăzut aceasta, cînd avem o administrație comunală leneșă și un serviciu sanitar slab și nepriceput. Direcțiunea generală a serviciului sanitar, alarmată de marea întindere ce o lua epidemia, s'a interesat, dragă doamne, și a intervenit. Dar de fapt, ce a făcut direcțiunea generală a serviciului sanitar?

A analizat apa, pe care a găsit'o în întregime infectată, a constatat că epidemia e gravă, a făcut în fine o serie de analize și de cercetări și pe deasupra, a convocat două consilii de higienă, în care s'a deplîns starea nenorocită a orașului, dar măsuri, nimic, nici una.

Și cînd ne am adresat d-rului Sion, sub directorul general al serviciului sanitar, care a fost în Iași, spre a se convinge „de visu" asupra mersului epidemiei, d-sa a declarat categoric că serviciul sanitar se simte slab în fața grozavei epidemii, că nu știe cît mai poate dura etc. De la vizita sa la Iași au trecut două săptămîni, de zile; epidemia continuă să ia proporții,— măsuri nu s'au luat însă nici una.

Ba ce e mai mult; în timp ce serviciul sanitar local comunică cîte 4—8 cazuri noui pe fie care zi, direcția generală a serviciului sanitar falșifică adevărata stare a epidemiei, dînd aproape la fie care 3—4 zile, comunicate în ziare, că epidemia la Iași e în descreștere, că nu s'au mai constatat cazuri noi etc. Dacă s'ar interesa în deaproape și în mod serios, d-r Sion ar putea constata că zilnic se înregistrează la serviciul sanitar cazuri noi după cum aproape zilnic, se înregistrează la starea civilă decese provenite din această epidemie.

Dar administrația comunală, și-a făcut ea datoria? A luat ea vre-o măsură?

Nimic, absolut nimic. Primarul orașului se află de mai bine de o lună jumătate în concediu, ca și unul din ajutorii de primari. Singurul d. Fîntînaru reprezintă astă zi gospodăria comunală. De la d-sa însă nu se poate aștepta mult. Nui intră în obicei de a se interesa de soarta orașului; d-sa se mulțumește a expedia hîrtiile și a se interesa, dacă funcționarii primăriei vin și esă la timp din birou. Am putea zice chiar, că administrație comunală nu avem. Orașul zace în cea mai mizerabilă murdărie, nimeni nu ia nici o măsură. Supravegherea alimentelor și controlul se fac în mod superficial.

Iașul deci n'are nici o îngrijire și nu poate fi nici o speranță de îndreptare cît timp vom avea o asemenea administrație comunală și un așa serviciu sanitar.

E trist dar adevărat.!

Nababul și Cantacuziniștii

au fost cei mai aprigi susținători ai d-lui Stere în procesul zemstvoului din Kișinău.

Ziarul local conservator, publicînd cunoscutele documente în chestia Stere, a gîndit să deie două lovituri: una contra d-lui Stere și cealaltă contra d-lui Matei Cantacuzino și cine știe ce mare ură există între greceniști și șeful local al carpiștilor va înțelege ușor că publicarea documentelor a privit mai mult pe d. Cantacuzino, de cît pe d. Stere.

Publicînd documentele, nu credem că ziarul local să fi fost cu totul în curentul afacerei procesului zemstvoului. Greceniștii nu știu anume că acei cari au susținut mai mult pe d. Stere în introducerea acelui proces, căci d. Stere a introdus numai procesul, că aceia au fost cantacuziniștii în frunte cu Nababul.

*

In adevăr, consiliul general din Basarabia n-avea calitatea de a întenta procesul pînă a nu căpăta cuvenita autorizare din partea consiliului de miniștri.

La moartea lui Mihail Calmuschi, care a lăsat trei moșii în județul Dorohoiu, la guvern se afla partidul conservator sub șefia d-lui Cantacuzino.

D. Stere avea deci să capete o autorizație foarte grea și foarte delicată, din partea unui guvern conservator, și ceia ce trebuie subliniat în primul rînd, este că a căpătat acea autorizație, că a obținut'o din partea unui consiliu de miniștri, în care d. Cantacuzino dispunea de o mare majoritate și că deci se bucura de simpatii in acel cabinet.

D. Stere a lucrat numai cu boerii in această chestiune. Cel dintâiu care a intervenit pentru el, a fost deputatul de pe atunci Barbu Catargi, ginerile d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, coleg cu d. Stere in direcția centrală a băncilor populare.

Inițiații, știu că că d. Stere a stat 100 de zile la București, îl vedea într'una, spre mai marea lor surprindere, pe strade, în restaurante și culoarele Camerei, umblînd și discutînd numai cu aderenții politici ai d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.

Inițiații mai știu că timp de aproape trei luni de zile nu era consiliu de miniștri, în care Nababul, cuprins de o adevărată obsesie a afacerei zemstvoului, să nu fi stăruit pentru aducerea la îndeplinire a cererei acestuia. Și d. Cantacuzino se lovea într'una de opunerea formală a ministrului Ion Lahovary, care combătea cerere a cu motive juridice.

*

D. Stere, văzînd că nu poate reuși în afacere, s'a gîndit că ar fi bine să-și asocieze un avocat cantacuzinist și acel avocat a fost un bun prieten al d-lui Greceanu și anume d. V. Sculy din Iași. D. V. Sculy nu va putea desminți aceasta, nici faptul că a primit 2000 lei onorar, pentru intervenția sa.

Fapt este, că autorizarea zemstvoului de a primi legatul, de a putea sta în judecată și de a face ca guvernul romîn să renunțe la pretentiunea de moștenitor, că toate acestea d. Stere, ajutat în cele din urmă de d. Sculy, le obținuse de la consiliul de miniștri prezidat de d. Gh. Gr. Cantacuzino.

*

Afacerea Stere se complică deci ast-fel: Pe de oparte, faptul că d Matei Cantacuzino, șeful carpiștilor locali, primind succesiunea avocățească a d-lui Stere, primind de la aceasta un rest de onorar și, în special, opunîndu-se ca *Evenimentul* să publice acele documente, a dovedit evident că este convins de buna credință, cu care d. Stere a lucrat în acel proces; se complică apoi cu faptul că cea mai călduroasă mînă de ajutor i-au întins-o Cantacuziniștii, fără de care procesul nici n-ar fi putut avea loc.

Este treaba greceniștilor, cum se vor discurca uin aceestă situație. In ce ne privește noi nu ne adresăm de cît d-lui Stere, căruia îi repetăm că este de datoria să se sacrifice din multele ore dedicate literaturei și să răspundă lămurit, atît la acuzările ce i s'au adus de ziarul local, cît și a picantelor detalii ce le-am dat în cursul acestui articol.

CATE-VA NOTE

Să te ferească D-zeu să trăești din pomana mitocanului.

Pe dată ce vrei să vorbești mai liber —mitocanul 'ți scoate pe nas pomana și te face cu ou și cu oțet — și chiar și de rîsul lumei, dacă mai are lumea de ce să mai rîdă de tine.

Bieții junimiști au vrut și ei, acum în timpul verei, cînd lumea e pe la băi, iar șeful guvernului bate pe la ușile miniștrilor străini, să spună că vor să vină la putere cît de curînd, și 'și-au găsit beleaua cu liberalii din pomana cărora trăesc politicește.

Auzi vorbă, auzi pretenție, să vină la putere? Cine? Junimiștii! Și pentru ce? Pentru că au cîștigat o alegere de Senat în Capitală din 11 alegeri parțiale!

Dar cine nu știe — spun liberalii, cum au cîștigat junimiștii acea singură alegere? Fără pomana voturilor noastre, s'ar fi ales praful de senatorul lor! Și așa mai încolo..

Și iată cum li s'a închis gura bieților junimiști! Să poftească să mai spună ceva, dacă le dă mîna, că sunt în stare liberalii să le spună vorbe și mai grele și să facă destăinuiri și mai compromițătoare...

Zi-le mitocani—și pace!

*

O gazetă liberală spune că ceia ce vrea toată lumea este ca, *reformele* votate să se aplice.

O fi voind *toată* lumea, dar ce să i faci dacă *însăși reformele* se opun la ori ce aplicare. Asta i asta!

OAMENI ȘI LUCRURI

PERICOLUL HIGIENII

Lunile de vară sunt lunile higienei și în același timp vremea secetei de subiecte. Poate din ambele aceste cauze se dă atențiune următoarei noutăți care vine —firește!—din America și anume din statul Iown, unde s'a înființat o societate pentru combaterea.. sărutului. Nu de alta, dar fiindcă ajută propagarea atîtor boli.

Președintele societății este doctorul Kefford autor al mai multor tratate medicale importante. El a trimis părinților cari au copii mici cîte un număr de panglicuțe de mătasă pe care este imprimată cu litere aurite inscripția: „Vă rog nu ma sărutați!" Cu aceste panglicuțe se vor găti copiii, după sistemul care există mai de mult în unele părți din Anglia unde copiii poartă la pălării panglici cu inscripția:—Kiss me not", nu mă sărutai

Pînă aici, vedem, sistemul și doctrina nu sunt nouă în lumea anglo-americană. Dar d-rul Kefford e mai radical. El intervine și cînd e vorba de sărutări de altă natură; sărutările ce vor să-și dee îndrăgostiții fără măsură, amorezii nesocotiți cari nu se gîndesc, în delirul viselor lor amăgitoare la perceptele higienii. Societatea în chestiune trimite, prin mijlocirea președintelui, cîte o scrisoare tinerilor logodiți și li se arată pericolul sărutărilor, iar ca un nou semn de dragoste li se recomandă să-și.. netezească mîinile.

Plăcerea de a-și netezi mîinile e fără îndoială una din căile firești de a exprima iubirea sau dorința, dar poate această platonică atingere de mînă să înlocuiască sărutul, în care s'a întrupat simbolul și sentimentul iubirii din adîncul vremurilor pentru a se perpetua odată cu dragostea însăși?

Mamele vor renunța poate, de frica preceptelor hygienice a-și săruta copiii; în tot cazul îi vor feri de sărutările altora, într'adevăr uneori suspecte sau direct primejdioase. Dar amanții?

Dar toți acei cari oficiază, în puterea instinctelor și a tinereții lor, în templul dragostei senine, lăsa-vor oare să-i turbure sombra doctrină a medicilor? In celebra sa epigramă, Lessing definește toate categoriile de sărutări, dar găsește că numai acel care izvorește din dragoste, din sensualitate e adevărată sărutare:

Solch ein Kuss,—das ist ein Kuss!

Fiziologicește sărutul însamnă contopirea ființelor în nirvana uitării, intrarea în paradisul voluptății și *aceasta* n'o va putea da o netezire reciprocă a mîinilor. Amanții mîinoși, despărțiți de multă vreme încă ni-i arată Eminescu sărutîndu-și mîinile, nu numai netezîndu-le:

Lasă-mă să-ți plîng de milă,
Să-ți sărut a tale mîni;
Mănușițe ce făcurăți
De atîtea săptămîni?

Dar altul este visul celor înamorați în imaginația poetică a lui Eminescu care-și cheamă iubita:

Pe sarare 'n bolți de frunze
Apucînd spre sat în vale,
Ne-om da sărutări de sale
Dulci ca florile ascunse...

Găsi-vor oare cîndva amanții singuratici, pierduți pe cărările pădurii, precepte hygienice săpate pe scoarța copacilor sau atîrnînd de ramurile șoptitoare:

— Nu vă sărutați?

Ar fi vremea de apoi sau vremea de aur a hygienei.

Rodion

„Marseilleza"

Războiniecul marș este la ordinea zilei în urma scandalului de la Vălenii. Va fi interesant deci să spunem cîte-va cuvinte asupra legendarei bucăți de artă.

***De artă*, evident, căci contra dictonului latinesc „inter arma silent musae" una din cele mai puternice manifestări ale artei s'a născut tocmai în timpul unuia din cele mai înverșunate războaie, războiul dublu și intern și extern în acelaș timp.**

Pentru triumful final al republicii, și față de dușmanii dinăuntru și față de cei din afară, marseillieza a făcut desigur mai mult de cît cutare invenție tehnică în ale războiului.

*

In jurul marseilliezei s'au creat o mulțime de legende.

In genere se crede că în momentul izbucnirei revoluției franceze, în toiul unei întruniri dintre cele mai înflăcărate, un modest cetățean, anume Rouget de Lisle, entuziasmat pentru cauza poporului, a fost cuprins ca de-o inspirație divină și deodată, urcîndu-se la tribună, a început să cînte marseillieza, improvizînd în acel moment și cuvintele și muzica.

Ce-i drept, *c'est un peu fort.*

In tot cazul Rouget de Lisle, care nu poate lipsi din nici o antologie revoluționară, după cum opera lui nu poate lipsi din nici o mișcare pentru libertate,—Rouget de Lisle ar fi să fie prototipul artistului cetățean. Cetățean, pentru că a făcut mai mult de cît cori care altul pentru triumful libertății, artist pentru că marseillieza este de-o artă în adevăr superioară, cel puțin în ce privește muzica.

Totuși, cînd aflăm în ce condiții a fost compusă marseillieza și mai cu seamă cînd aflăm care a fost atitudinea cetățenească a lui Rouget de Lisle, suferim o mare dezilluzie.

Iată, de pildă, ce amănunte găsim în „Vorwaerts" din Berlin:

In 1792, pe cînd Franța era profund zguduită de luptele intestine, se afla la Strasburg un inginer-ofițer Rouget de Lisle, despre care se știa că e regalist și că în orele libere cultivă artele, *ca amator*.

Rouget era prietin cu primarul orașului, care de asemenea era iubitor de artă. Intr'una din zile primarul pregătind o seară literară și artistică—spre a dezminți și el celebrul „inter arma„—rugă pe Rouget să compue pentru acea seară o poezie patriotică.

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 3 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 10 și 11 August 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8.50

In ziua următoare poezia fu gata și invitații primarului avură o surpriză. Dar nici primarul nu fu scutit de surprindere căci Rouget de Lisle își și cîntă poezia, acompanîndu-se singur la piano.

Invitații aplaudară și de politeță și pentru că le plăcuse bucata, dar se trecu la „ordinea zilei" ca peste un lucru foarte simplu.

Se vede însă că și acolo se afla un ziarist, redactorul unei neînsemnate foițe din Strasburg, cari tipări cîntecul în ziarul său, sub titlul „Cîntec de războiu al armatei Rinului".

Cititorii—și vor fi fost pe vremea aceea—trecură și ei foarte ușor peste noutatea literaro-muzicală. Nu li se păru nici lor lucru deosebit.

Dar un negustor din Marsilia, în călătorie de afaceri, trecînd pe la Strasburg, cumpără gazeta ca să afle noutăți, trecu și el cu vederea poezia lui Rouget de Lisle. dar duse cu sine gazeta la Marsilia.

Acolo s'a găsit salvatorul. Cineva—nu știu cine—apreciă și cuvintele și muzica după adevărata lor valoare. Acel cineva era revoluționar și la o mică consfătuire cu tovarășii săi de luptă, le cîntă bucata. Toți se entuziasmară și învățară cîntecul.

Curînd după aceea un grup de 500 de marseilliezi porni pe jos asupra Parisului. Tot drumul intonară noul cîntec, iar prin sate și tîrguri, mulțimea îl învăța imediat, formînd peste tot locul coruri imense cari cîntau de fos. Și fiindcă marseliezii aduseseră cîntecul, in mod firesc a fost botezat marseillieza".

Bine înțeles, nimeni nu întreba cine e autorul. Era un detaliu prea puțin interesant. Se știa doar atîta că ăsta e cîntecul libertății, făcut de marseilliezi.

Pe cînd marseillieza se întindea în toată Franța, Rouget de Lisle își urma viața obisnuită, fără să știe nimic. Din întîmplare tocmai la Strasburg marseillieza nu sosise încă.

Iată însă că republica triumfă și toți ascia cari o combătuseră sau erau bănuiți cel puțin de această crimă, se găsesc în cea mai mare primejdie. Cei mai sovăitori trebuo să facă profesii de credință categorice și să-și dovedească fidelitatea absolut către noul regim, căci ast-fel riscă să-și piardă viața.

Intre cei amenințați este și Rouget de Lisle. Ceva mai mult: fie că, intransigent în ideile sale, el găsi că noua republică nu era adevărata salvatoare și nu strivea „stindarul sîngeros al tiraniei", fie că, lipsit de simț politic, el n'a înțeles că triumful acesta e definitiv și n'a știut cui ar fi mai practic să se închine—fapt e că până în ultimul moment el nu aderă fățiș la noul regim, este menținut pe lista suspecților și moartea lui e hotărîtă.

Rouget de Lisle află și nu mai are altceve de făcut de cît să-și caute scăparea prin fugă. Și fuge.

Ajuns undeva în munți, găsește azil la un țăran, care primește să-l ascundă, probabil în schimbul unei plăți însemnate. Iar în ascunzătoarea lui are cea mai neașteptată surpriză care se poate închipui: nesuncscutul găzduitor îi cîntă compoziția lui!

Intrebîndu-se cîntec e ăsta, țăranul îi spune pur și simplu că e marseilleza, cîntecul marsiliezilor, pe care-l cîntă toată lumea. Și țăranul se minuna că musafirul lui nu-l știe.

Dacă s'ar fi gîndit atunci să se folosească de situație și să-și dovedească, cu cîntecul său revoluționar, „curățenia principiilor", poate că ar fi fost iertat, ba încă acoperit de onoruri și recompense. Dar el nu s'a priceput sau n'a vrut nici atuncea să se folosească de caracterul revoluționar pe care-l căpătase opera sa. Și a continuat să rătăcească, din loc în loc, vreme îndelungată. până cînd lucrurile s'au liniștit.

Dar atunci Rouget de Lisle își stricase tot rostul, sărăcise cu desăvîrșire, își ruinase și fizicul și nervii—și ani de zile a dus o viață de mizerie, înfundînd și închisoarea, pentru datorii.

Rouget de Lisle a murit fără să fi auzit o vorbă de laudă pentru aproape singura-i operă care a străbătut în public, căci afară de marseilleza n'a mai publicat de cît una sau cel mult două bucăți.

Cine știe dacă n'a mai avut și altele tot atît de însemnate ori și mai însemnate încă?

*

Faptul că luăm amănuntele de mai sus după *Vorwaerts*, ziar berlinez, nu este un motiv ca să le punem la îndoială veracitatea, cu atît mai mult cu cît *Vorwaerts* e ziar socialist și marseilleza este azi marșul oficial al tuturor socialiștilor din lume.

Fac excepție socialiștii francezi cari au adoptat *Internationala* și *Carmagnola*, din pricină că în Franța *Marsilieza* este marșul național al statului.

...Și Rouget de Lisle a rămas uitat și după moarte, cum a fost și în viață. Nu știu dacă undeva în Franța are vr'o statuie; la Paris ași putea să spun cu siguranță că n'are.

Pare a fi fost un om de un extraordinar talent, însă—ceea ce se întîmplă atît de rar—foarte modest, excesiv de modest.

Probabil că s'a crezut în tot-d'auna un simplu amator, incapabil să producă ceva de seamă și deși nechemat să importuneze pe contimporanii săi cu micile sale lucrări, necum cu interesele sale personale; și astfel a fost muritor de foame, într'o vreme cînd în Franța editura ajunsese destul de departe și poeții și compozitorii începuseră a fi destul de bine răsplătiți.

Partea cea mai ciudată din ciudata soartă a acestui artist, este că n'a putut avea nici răsplata morală, căci el nu putea să se bucure de imensa popularitate a cîntecului său, pe care lumea îl îndreapta—și cu succes—în potriva ideilor sale.

Marseilleza devenise cea mai puternică armă de luptă, cea mai redutabilă răzvrătitoare a sufletelor *în potriva* vechiului regim, deci și în potriva ideilor lui Rouget de Lisle.

Ea inspiră numai groază și ură tuturor regaliștilor și deci poate și lui Rouget. Și e posibil că faptul acesta să-l fi deprimat mai mult de cît orice și să-l fi făcut să nu mai scrie.

Iată o tragedie sufletească cum rar se pomenește și e curios că nici un poet și nici un dramaturg nu s'a gîndit să exploateze subiectul acesta, care, tratat cu putere, ar fi de un efect extra ordinar.

Liviu

Ce e cu Concentrarea

— Interview cu d. Lascar Antoniu —

Ziarul „Adevărul" publică un interesant interview cu distinsul nostru amic, d. Lascar Antoniu, asupra zvonurilor ce s'au făcut în chestia „concentrărei conservatoare", interview pe care'l reproducem:

„Opinia" a publicat un articol întitulat „Concentrarea conservatoare" semnat de d. Gh. Ghibănescu, și care reprodus în întregime de „Adevărul", a fost comentat atît în cercurile politice cît și în presa conservatoare, în special de foia carpistă a d-lui Filipescu. Dat fiind că articolul a apărut tocmai în „Opinia", care în timpul guvernului Cantacuzino și chiar în urmă, după fuziune, a purtat cea mai acerbă luptă în contra nuanței cantacuzinisto-junimistă, am căutat ca să obținem și părerea d-lui Lascar Antoniu, fost deputat în parlamentul conservator de la 1905 și unul dintre directorii „Opiniei" din acele vremuri.

In acest scop m'am anunțat d-lui Lascar Antoniu, care primindu-mă mă întîmpină cu vorbele: „Să nu ceri ca să profetizez asupra puterei, căci nu am darul profeților dumnezeești, al lui Cc. Petrache și Partizanilor săi".

Am promis și am intrat direct în motive.

— Ați văzut cum presa și mai ales în lagărul carpist, discută concentrarea elementelor conservatoare?

— Da. Eram la băile Govora cînd am luat cunoștință de acest fapt, pe care l-am primit de altfel cu indiferența zvonurilor politice de vacanță.

— Bine, dar „Epoca" și „Conservatorul" pretind că acest „avans takist" de apropiere conservatoare, a venit întîiași dată dela „Opinia", în luna trecută, prin articolul semnat de d. Gh. Ghibănescu?

— Cel mai bun lucru ce ar trebui să faci e ca să ceri aceste lămuriri direct și d-lui Ghibănescu, cînd se va înapoia în Iași, și te încredințez că explicațiunile prietenului meu vor avea darul nu numai să te convingă, pe d-ta personal, dar să domolească chiar ifosul și rățoelile carpisto-cantacuziniste.

De altfel, iată și „Opinia" cu articolul în chestiune. Cine l-a citit cu bună credință a putut limpede vedea că Ghibănescu nu pune chestiunea de cît din punct de vedere al „rezervei regale". Discută numai unele soluțiuni ce ar putea da Suveranul, în cazul unei crize de guvern și se întreabă asupra persoanelor pe care regele le-ar utiliza în asemenea eventualitate. Atît și nimic mai mult.

Ba, îl găsesc pe Ghibănescu declarat foarte categoric, în potriva ideei concentrărei conservatoare, chiar în acelaș articol, exprimîndu-se ast-fel: „concentrarea conservatoare nu se mai impune ca o necesitate, căci țara s'a pronunțat numai pentru noi, dîndu-ne nouă creditul său politic, ca adevarați reprezentați ai ideei conservatoare".

Aceasta este nota adevărată a articolului lui Ghibănescu, publicat luna trecută în „Opinia", iar înterpretarea care i s'a dat de cei interesați este făcută cu o vădită intențiune de falșificare.

— Nu credeți că ideea concentrărei elementelor conservatoare cu timpul ar putea să-și facă drum, să cîștige partizani, chiar în partidul conservator democrat?

— La aceasta 'ți răspund referindu-mă la modul cum s'a exprimat prin publicitate, acum cîte-va zile, d. Const. Cantacuzino-Pașcanu, prezidentul clubului conservator-democrat din Capitală, declarîndu-se în mod hotărît în contra oricărei concentrări conservatoare. De altfel, această părere a fruntașului nostru autorizat cred că nu poate fi de cît expresia generală a întregului partid.

— Dar d-voastră personal nu ați scris nimic în „Opinia" cu privire la această chestiune politică de care s'a interesat atîta de mult presa în cursul vacanței? De ce?

— Nu am scris și nici nu am simțit nevoie ca să scriu.

Ziarul „Opinia" și-a spus cuvîntul încă dela apariție în această privință; sub direcția politică a mult regretatului Grigore. Buțureanu și a mea, „Opinia" a dus dela început o luptă fățișă în contra concepțiilor politice strimte și retrograde a nuanței cantacuzino junimiste. De aci de la Iași s'a vorbit pentru prima dată pe față de evoluția ideei conservatoare, evoluție care în cele din urmă a trebuit să triumfe prin alcătuirea partidului conservator-democrat.

Odată despărțiți, dar, de dinastia cantacuzinistă și de gruparea junimistă, situațiunea noastră politică ca partid fiind din cele mai bune, nu avem nimic de regretat și cu atît mai puțin de discutat cu fantazia sau mai bine zis cu exasperarea acelor coprinși de groaza înfrîngerei.

Că se dorește o mînă de înfrățire de către vechii tovarăși, aceasta o cred și mi-o explic ușor. Individual ideia aceasta poate fi acceptată de toți prietenii noștri; în mod colectiv însă, adică sub forma unei concentrări conservatoare, o cred inadmisibilă, chiar ca discuție de principiu. Dar, și în cazul dintăiu urmează ca să se facă o rezervă: nu ori-care individual din vechii tovarăși e capabil. Acela care se va ralia la persoana șefului nostru să-și facă mai întăiu examenul conștiinței, curățindu-și sufletul de buruiana patimelor vechi.

— Cui credeți că regele va vroi să încredințeze puterea după liberali?

— Ce va vroi să facă Majestatea Sa, nu ori-căruia îi este dat să știe. Mie cel puțin nu îmi este permis să spun că știu. Ca ipoteză constituțională însă și judecînd după uzurile stabilite și devenite istorice, putem crede că, factorul constituțional, regele, va consfinți aceea ce țara legală cere, chemînd la putere partidul politic cel mai tare și mai destoinic în conducerea afacerilor politice. In cei 24 de ani de viață constituțională, niciodată suveranul nu s'a îndepărtat de a chema la cîrma statului partidul, care avea mai întinse legături și mai adînci rădăcini în massele poporului, și pe care opinia publică și sufragiile alegătorilor îl indică ca cel mai demn și mai în stare de a guverna în liniște și cu folos pentru țară.

Istoria noastră politică contimporană e plină de asemenea exemple și uzuri stabilite în cursul vremurilor.

Ast-fel fiind și în ipoteza aceasta constituțională punîndu-ne, puterea nu poate să revie de cît partidului conservator-democrat, ca cel mai tare.

— Și cînd credeți că se va întîmpla aceasta?

— Evenimentele politice ce se vor desfășura la toamnă vă vor da cel mai eloqvent răspuns în această privință.

Litere-Științe-Arte

Recorduri literare.—La noi premiul iuțelei în ale publicisticei l'a cîștigat de mult d. N. Iorga. Să vedem cum stau lucrurile în alte părți. Căci în zilele noastre, cînd în toate branșele se tinde spre record, nu trebue să ne uimească că se consideră și munca intelectuală din punctul de vedere al repeziciunei. O revistă engleză a luat informațiune de la mai mulți scriitori cunoscuți spre a stabili cantitatea de „poezie" pe care o produc în medie zilnică.

Rezultatul cercetărilor arată de altfel că tăria producțiunei oscilează după predispoziționile individuale. Ast fel pe cînd unul înaintează cu încetineala melcului și ajunge abia la 150 cuvinte pe zi altul indica 15000 cuvinte ca o producțiune obicinuită. Max Pemberton, însă iubitul romancier se mulțumește numai cu 800—1000 cuvinte și producțiunea humoristică pare a fi și mai anevoioasă căci W. Iacobs autor al unor ast-fel de romane este prea mulțumit cînd poate scrie 500 cuvinte pe zi pentru lucrările sale. Hall Cain autor englez, care a scris acum un roman, cu acțiunea în Egipt, pare a oscila mult în activitatea zilnică, dar dă ca o cifră obicinuită 6000 cuvinte pe săptămînă odată însă a dat o dovadă neașteptată a ușurinții sale de creațiune scriind 9000 cuvinte întu'un voiagiu în Scoția.

Ride Haggard a scris un roman lung în șase săptămîni, dar în medie el scrie numai 1500 cuvinte pe zi; aceasta este și cifra pe care o atinge Le Quex, autorul devenit vestit prin romanele sale de invasiune, care totuși a terminat un roman de 83,000 cuvinte într'o lună. Adevărați șampioni ai recordului îi întîlnim abea între romancierii engleji. Frankfurt Moore scrie în medie cîte 4000 cuvinte pe zi la romanele sale și odată a ajuns pînă la 10,000. H. G. Wells obicinuia în tinerețe să scrie cîte 7000 cuvinte pe zi și George Griffith a atins odată cifra de 12.500. Dar celebritatea Angliei devine abscură pe lîngă autorii clasicului continent al recordului, America. Printre americani găsim în frunte pe Frederic Day, care scria trei povestiri pe săptămînă sau zilnic în termen medie 15.000 cuvinte, și pe aceasta îl întrecu încă Harland P. Halsei care a scris peste 600 romane cu o repeziciune de 100.000 cuvinte pe săptămînă.

Dar pe lîngă categoria „sburătorilor" avem și recordul „stagnanților", a lucrătorilor literari leneși.

Iată cîte-va exemple de lucrări create cu încetineală. Wats Dunton scrie în cinci-spre-zece ani „Quylwin" Oleve Schreiner lucra cîte cinci ani la un roman iar Merdith cu toată sîrguința scoate numai la fie-care doi ani cîte un roman.

*

In numărul de eri s'a tipărit *Stavri* în loc de *Slavici* în articolașul „Proza poetică".

*

A apărut No. 484 din „Biblioteca pentru toți" cuprinzînd:

Povești și Legende de Washington Irving, traducere de Edgard Aslan. Prețul 30 bani.

Tinerimea în deosebi și iubitorii de povești încîntătoare, cari ne duc în lumea feerică pe care ne-o arată visele noastre, vor primi cu cel mai mare entuziasm acest volum al unuia din cei mai maeștri povestitori de lucruri supra naturale. Ceiace caracterisează în deosebi pe marele povestitor Washington Irwing și'l face în deosebi simpatic, este că în admirabilele-i fantezii, pline de imaginații poetice și strălucitoare, simțim că trece și un larg suflu de umanitate care ne înduioșează și mărește interesul nostru pentru eroii povestirilor sale.

Traducerea e minunată, datorită mult regretatului poet Edgard Aslan, mort prea de curînd și în care literatura noastră a perdut un talent ales și real.

*

Eri a avut loc în prezența princepelui Eugen al Suediei și a numeroși savanți suedezi și străini inaugurarea laboratorului de fisică și de chimie al fundațiunei Nöbel zis și institutul Arhenius.

*

In Sebastopol s'a inaugurat acum statua generalului Todleben, care s'a ilustrat mult la apărarea acestui fort în timpul resboiului Crimeei.

*

Orașul Dera-Khazi-Khan,—în Pendjab din Indiile engleze construit pe malul fluviului Indus se cufundă cu încetul în porțiuni de aproximativ 50—100 picioare pe zi. Moschee, palate, monumente lunecă cu încetul în apă. E un fenomen geologic curios și o pierdere istorică în același timp.

*

Executarea inițiativei de a se organiza o expozițiune franceză la Berlin merge cam greu. Entuziasmul francez nu prea răspunde îndemnurilor pornite din Berlin cu intenția de a grăbi „apropierea" între cele două națiuni istoricește și socialmente îndușmănite.

*

Informații

❑ *Din tabăra Șipotele ni se comunică că s'au ivit 3 cazuri de febră-tifoidă între soldații din regimentul Cantemir 12 veniți în tabără pentru concentrare.*

Bolnavii au fost trimeși la spitalul militar din Iași.

❑ Astă-zi fiind aniversarea nașterei A. S. R. Princepele Ferdinand, moștenitorul tronului, un Te-Deum s'a oficiat la orele 10 la Mitropolie. A. S. R. Princepele Ferdinand împlinește astă-zi 44 de ani.

Te-Deumul a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, asistat de preoții catedralei.

Au luat parte autoritățile civile și militare.

O companie din regimentul 13 Stefancel-Mare, sub comanda d-lui căpitan Cotescu, în frunte cu muzica batalionului 4 vînători, a dat onorurile.

❑ Poliția din Cernăuți a arestat o bandă de șase negustori de carne vie, cari exportau în India, China și Brazilia fete ademenite din Romînia, Galiția, Bucovina și Ungaria.

❑ Revizoratul școlar a făcut cunoscut tuturor învățătorilor și învățătoarelor din județ, ca în vederea începerei noului an școlar, să se îngrijească de cu vreme de terenuri pentru cultivarea zarzavaturilor și de materialul necesar pentru lucru manual.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a luat decizia de a organiza și un curs de muzică vocală pentru maiștrii și institutorii care urmează cursurile de gimnastică suedeză.

❑ Inscrierile la școalele secondare din localitate se vor începe la 16 August a. c.

❑ P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, s'a reîntors aseară în localitate.

❑ Comisiunea însărcinată de serviciul sanitar, compusă din d-nii: d-ri Septielici, medic comunal și farmacist I. Rothbard, a început inspectarea farmaciilor și a drogheriilor din localitate.

❑ Din Cernăuți ni se scrie că se fac tratative pentru ca cei 3 deputați: baronul Hurmuzachi, Simionovici și Iosupescul care s'au retras din partidul național romîn, să reîntre în partid.

Se zice că cei trei deputați ar fi consimțit să reîntre.

❑ In cursul lunei Septembrie, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei, va complecta toate parochiile vacante din Eparhia sa.

❑ Iarmarocul de la abator a fost și astă-zi destul de animat.

Iarmarocul va lua sfîrșit joui după amiazi.

❑ Pe ziua de 1 Septembrie a. c. se va face o nouă mișcare printre notarii din județul nostru.

❑ Febra tifoidă s'a ivit și la Craiova. Până în prezent s'au constatat 3 cazuri.

❑ **Din Huși.**—*Serbare Venețiană*—In seara zilei de 8 August a avut loc în orașul nostru o frumoasă serbare venețiană urmată de bal.

Scopul acestei serate a fost sporirea unui fond a școalei de Vitisultură din localitate.

Tot timpul s'a petrecut admirabil. La orele 12 a început un frumos bal. Serata a reușit admirabil.

Din bushetul de d-șoare am remercat pe: Elise D. Ralle în alb, Maria D. Ralle o bună fermecătoare, Constanța Popovici admirabilă Dansatoare, Marioara Berea Sada-Yaca Constantinescu, Camimura Constantinescu, Emilia Florescu, Margot Vasiliu, Elena Mitache, Alice Kerabach, Anette Besir, Florica și Corina Munteanu și alte multe se-mi scapă din vedere.

Doamnele: Esatherine D. Ralle, Lapteș, Maria Moscu, Adela I. Gheorghiu, A. Ionescu, Eleonora Berea, Popovici, Munteanu, Bogdan, Sevescu și alte multe.

Domni: Corbescu, D. Ralle, Gheorghiu Gh. Andriescu, Grigurță, Pavlov, D. R. Ralle, C. Lupu, Moisiu, Lascar Stoianovi I, Manu Ralle, Zavalide I. Dobreanu, Bogdan, Sevescu, Ionescu Ghinea și alții.

Serata s'a finit la orele 4 fiind terminată cu un frumos și reușit cadril.

— Eri au fost în Iași exportii Casei rurale, d-nii Max Popovici și Mișu Săulescu, care au fost de au contituit obștia locuitorilor din Cucuteni, moșie care se știe că a fost cumpărată de Casa rurală.

❑ Agenția Romînă comunică că starea timpului pe ziua de astă-zi e următoarea:

In țară: la Brăila și Constantanța e timp frumos; în străinătate: la Viena ploaă, la Buda-Pesta, Paris și Berlin e nouros; la Londra e răsoros.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei va ținea ședințe între 1 și 10 Septembrie a. c.

❑ Consiliul comunal va fi convocat în seziune ordinară la 10 Septembrie a. c.

❑ D. Ioan Vîrlănescu institutor la școala de băeți „Vasile Conta" a fost transferat pe ziua de 1 Septembrie la școala „V. Adamachi" în locul d-lui Dafinescu inspector al școalelor primare particulare.

D. V. Grigoraș suplinitorul d-lui Dafinescu a fost transferat în locul d-lui Vîrlănescu.

❑ D. D. Dobrovici, directorul general al închisorilor, va veni la sfîrșitul lunei aceștia în localitate spre a inspecta penitensiarul central.

DIVERSE

— Simbătă 15 August, va avea loc în grădina berăriei Zimbru, o mare serbare vineză, dată în scop de binefacere.

— D. avocat M. Teodorescu, a găsit pe strada Toma Cosma mai multe chei, pe care le-a depus la comisia I-a.

Ultime informaţii

❑ **Din tabăra liberală.** — *Am arătat eri situaţia tristă în care se găseşte partidul liberal ieşan. Şi după cum spuneam, nemulţumiţii, care sunt în număr destul de mare, au început să vorbească.*

Din declaraţiile lor, se poate vedea clar că d. Stere şi-a creat în partidul său o situaţie de loc favorabilă.

Chiria clubului nu e plătită şi proprietarul ameninţă cu evacuarea localului. Cauza e că cei mai mulţi din membri refuză să plătească cotizaţiile şi lada clubului este goală.

Epitropul D. Botez, care e casierul clubului, a fost înştiinţat de toate acestea şi a fost chemat să tranşeze cu localul clubului.

*

Trei prieteni ai d lui Stere care se aflau în Iaşi, au plecat la mînăstirea Varatec ducînd d-lui Stere numărul din ziarul carpist local prin care i se aduce grave invinuiri.

După cît ştim d. Stere a cerut imediat la Iaşi nişte comunicări şi copii, avînd intenţia să respundă.

Respunsul d-lui Stere va apărea peste cîteva zile în ziarul Viitorul.

*

Ca o dovadă că noua gazetă liberală, care apare la 1 Septembrie în Iaşi, e antisteristă, e şi faptul că d. Georgel Mîrzescu adresîndu-se tipografului care edita mai 'nainte Liberalul, *acesta a cerut o îngăduială de cîte va zile, cerînd relaţii de la d. Stere.*

D. Stere a respuns că nu are nici un amestec la noua gazetă, şi atunci tipograful a refuzat propunerea d-lui Mîrzescu

Noua gazetă va apare la tipografia Ionescu.

❑ *Steriştii explică astfel desidenţa ce vor s'o formeze în partidul liberal d-nul Georgel Mîrzescu şi prietenii săi:*

Astă-primăvară d. Stere voiajînd împreună cu un conservator, a spus acestuia:

— Cred că n'ai nimica de spus contra administraţiei din Iaşi, nici nu mi-ai putea cita cazul unuia din funcţionarii înalţi, cari s'ar fi lăsat mituit.

— Dar dacă ţi aşi cita mai multe cazuri, răspunse conservatorul?

— M'aşi obliga să destitui pe toţi necinstiţii.

Conservatorul cită mai multe cazuri, cari, controlate de d. Stere, au fost găsite adevărate.

Atunci d. Stere ceru ca funcţionarii necinstiţi în număr de 3, să fie destituiţi. Doui din acei funcţionari sunt din cei mai intimi prieteni ai d-lui Mîrzescu, iar al treilea este rudă de aproape cu un fost ministru liberal.

D. Stere puse toate stăruinţele, aşa ne declară cercurile steriste, pentru destituirea numiţilor, dar n'a putut reuşi din cauză că i s'a arătat că o asemenea procedare ar produce o mare desidenţă în partid.

Dar de atunci, d. Mîrzescu care fusese unul din locotenenţii d-lui Stere, a răcit relaţiile cu el, a început să prepare desidenţa, care va lua forma oficială la toamnă.

In cercurile steriste nu se dă mare importanţă acestei desidenţi, pe cînd desidenţa speră că va avea o reuşită foarte mare, că va reuşi chiar să răstoarne pe d. Stere din şefie.

❑ *O delegaţiune a cassei rurale, compusă din d-nii Maximilian Popovici, Ţipăianu şi Sachelaride, au fost zilele acestea în judeţul Iaşi, spre a constitui obştiile de pe moşiile Cucuteni şi Brăeşti.*

Din informaţiunile noastre positive, putem spune că comisiunea a căpătat convingerea, că un spirit anarhic animă populaţiunea rurală, —stare de lucruri care e întreţinută de unii învăţători şi de unii ţarani chiaburi.

Comisiunea a întîmpinat mari dificultăţi la Brăeşti, pentru a putea înjgheba obştia. Ţăranii, sub influenţa unui oare care Silică, cereau să li se împartă imediat moşia.

A trebuit o energică intervenţie a d-lui Max Popovici, pentru a'i face să înţăleagă că o moşie nu se poate parcela în 24 ore.

In cele din urmă obştia s'a constituit, rămăind ca să se înceapă a se face arăturile de toamnă.

La Cucuteni, de şi seceta s'a simţit mult, se fac arăturile.

Aceiaşi stare de spirite, cu prilejul predării moşiilor de către cassa rurală, se observă atît în Moldova, cît şi în Muntenia,—aceasta din cauză că pretutindeni ţaranii pretind să li vîndă moşiile mai eftin de cît le-a cumparat Casa rurală şi nu se înţăleg de loc în ce priveşte amortizarea şi procentele.

❑ *Aflăm că ministerul instrucţiunei publice a cerut relaţii de la serviciul sanitar, asupra mersului epidemiei de febră-tifoidă în Iaşi.*

Aceasta e în legătură cu chestiunea, dacă şcoalele vor putea fi redeschise, sau nu, la 1 Septembrie.

❑ *Din sorginte sigură aflăm, că din cauza epidemiei de febră-tifoidă, manevrele trupelor din garnizoana locală, ce urmează să aibă loc între 10—20 Septembrie, vor fi contramandate.*

Chestiunea va fi discutată şi în viitoarea şedinţă a consiliului de higienă al oraşului.

Unul din acei care vor susţinea chestiunea e d. colonel dr. Acontz.

❑ In spitalul din oraşul Tecuci a sucombat zilele trecute femeia Sanda Const. Pocriş, din Criviţeni Tecuci, suferindă de pustula-maligna (Dalac). Se presupune că decedata ar fi contractat boala de la un viţel bolnav pe care l'a tăiat şi pus în consumaţie fără ştirea autorităţilor, împărţind din carne şi pe la vecini.

❑ In administraţia căilor ferate s'a făcut următoarea mişcare:

D. Dimitriu Alexandru a fost confirmat în postul de şef de staţiune.

D. Marinescu Ion, impiegat de biurou principal.

D. Constantin Petrescu, numit impiegat de biurou.

D. Viclenescu Grigore, numit impiegat de mişcare.

❑ Se ştie că ministerul industriei şi comerţului să ocupă în acest moment cu instituirea şi organizarea tîrgurilor de cereale în diferite regiuni ale ţărei.

In acest scop a fost adoptat un regulament tip, care va suferi uşoare modificări, după necesităţile localităţilor.

Acest regulament prevede că numai următoarele persoane au dreptul să facă comerţ cu cereale şi produse agricole:

1) Producătorii agricoli;

2) Comercianţii de cereale ale căror firme sunt înscrise la tribunalul respectiv şi la corporaţia Bursei de reşedinţă a Camerei de Comerţ, aceştia vor putea trata direct, fără ajutorul misiţilor;

3) Procuratorii comercianţilor;

4) Locuitori cari vor să se aprovizioneze pentru casa lor;

6) Misiţii oficiali şi înlocuitorii lor.

Se prevăd dispoziţii speciale pentru modul cum trebuesc făcute cumpărările vînzările, remizele etc.

❑ D. general Crăiniceanu, şeful marelui stat major al armatei, pleacă săptămîna viitoare la Viena şi de acolo la Gross-Messevitsch, în Moravia, spre a asista la marile manevre ale armatei austriace, ca invitat special.

D. general Crăiniceanu va fi oaspetele A. S. I, Arhiducelui Frantz Ferdinand.

❑ In ziua de 30 August a. c., cu ocazia aniversărei luărei Griviţei, se va oficia la Mitropolie un Te-Deum, la care vor lua parte toate autorităţile.

In acea zi se va oficia la toate bisericile parastase pentru odihna sufletelor eroilor căzuţi pe cîmpul de luptă la 1877.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu, al Moldovei şi Sucevei, va inspecta în cursul lunei Septembrie parohiile din judeţele Dorohoi şi Botoşani.

❑ In primele zile ale lunei Septembrie a. c., se va ţinea la prefectura de judeţ, o nouă licitaţie pentru vînzarea spre explotare a cîtor-va păduri ale statului.

❑ Cursurile şcoalei de cîntări bisericeşti, de pe lîngă Mitropolia Iaşi, se vor redeschide la 1 Septembrie a. c.

❑ Aflăm din isvor sigur că ministru de răsboi va fi numit d. general Boteanu actual secretar general al ministrului de răsboi.

❑ Din cauza boalelor care bîntue oraşul, concursul la Şcoala profesională de fete a „Reuniunei Femeilor Romîne din Iaşi", s'a amînat pentru 15 Septembrie a. c.—Inscrierile se vor face de la 1 până la 10 Septembrie.

❑ Soldatul dezertor Gh. Dimitriu şi voluntarul Gh. Neculau, autorii furtului de la magazinul de efecte al batalionului 4 vînători, despre care am vorbit eri, au fost înaintaţi astăzi autorităţilor militare.

S'au făcut cercetări pentru a se afla unde vindeau ei efectele ce le furau de la batalion.

❑ **Epidemii.**—In comuna Hălăşeşti din Tutova s'a stins epidemia de febră tifoidă.

In com. Gersei din Tutova s'a declarat anghina difterică.

In comuna Brătianu din Roman s'a stins epidemia de pojar.

In comuna Moineşti, din Bacău s'a declarat tusa convulsivă.

In comuna Gărdeşti, din Teleorman s'a declarat dezinteria.

❑ Frumoasa legendă mitologică, Orfeu în Infern, bogat inscenată în vastul Teatru Pathé Frerès din Paris, este reprezentată astăseară Marţi 11 August în grădina Chateau aux fleurs.

Interesante scene după natură, precum Pescuirea cu dinamită în insulele Salomon (Australia) sunt de asemenea cuprinse în noul program de astă seară Marţi, care esceliază prin imensitatea noutăţilor şi splendoarea sujetelor, toate de o superioară reuşită.

Programul nou mai cuprinde: Omul de zapadă, mari scene teatrale dramatice compuse şi intrepretate de artişti cu renume ai Parisului, Plecaţi la băi de mare, şi multe scene comice, sportive etc. etc. etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 11 August

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi s'a urmat tragerea clasei a III-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

Premiul de **60,000 lei**, şi un cîştig de **300 lei** No. **46,975.**

20,000 lei No. **15,074**.

1,500 lei No. **16,071**.

1,000 lei No. 52,354.

500 lei No. 2404.

300 lei No 53878, 15239, 23787, 6191.

250 lei No. 7449, 23574, 25520, 2563, 21084, 22467, 23221, 38784, 17253.

200 lei No. 31618, 36334, 46582, 53453 495, 3602, 3676, 18527, 24333, 25460, 184, 17454, 18775, 23664, 20899, 29223, 36085, 55255, 18435, 20281, 26843, 29670 47230, 10578, 19729, 24928, 26099, 27783 25429, 17559, 56278.

Concediul d-lui Brătianu

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu şi-a prelungit concediul până la 22 August.

Febra-tifoidă

Ploeşti.—Pe ziua de eri a fost aci un nou caz mortal de febră-tifoidă.

Serviciul sanitar a luat măsuri pentru combatere.

O grevă în perspesctivă

Bucureşti —Brutarii din Capitală ameninţă să se pue în grevă, din cauză că nu li s'a îngăduit să urce preţul pînei.

Comitetul asociaţiei învăţătorilor

Bucureşti.—Comitetul general al asociaţiunei generale a învăţătorilor a sosit azi dimineaţă în localitate, pentru a se prezenta d-lui ministru Spiru Haret, spre a'i face cunoscut dezideratele votate în congresul general al învăţătorilor, ce s'a ţinut la Iaşi.

Călătoria regelui Petru

Belgrad. — Regele Petru, Principele moştenitor şi principesa Elena au sosit aci, venind din Ribarskabanja.

Explozie

Geneva.—O puternică explozie s'a întîmplat azi la 4 jum. p. m. la uzina de gaz din acest oraş. Toate geamurile caselor au fost făcute bucăţi pe o rază de un kilometru; până la ora opt seara, şapte cadavre au fost găsite sub dărămăturile uzinei. Mai sunt o mulţime de răniţi cari au fost transportaţi la spital.

O mare nelinişte domneşte în tot oraşul. Prăvăliile sunt închise. Până acum cauza exploziei e necunoscută.

Accidentul unui balon

Maison Lafitte.—Balonul dirijabil „Clement—Bayard", coborîndu-se azi dimineaţă pe la 9 jum., a fost aruncat de vînt în contra stîlpilor de telegraf ai căei ferate. Pînza balonului a fost ruptă şi balonul a căzut în fluviul Sena. Cei trei aeronauţi, care se găseau în balon, au ajuns la mal înotînd. Ei nu au fost nici de cum rîniţi.

Măsuri de ordine

Petersburg.—Agenţia Westnik, află că starea de protecţie extra-ordinară a fost înlocuită prin regimul protecţiei întărită, în oraşele următoare: Samarcand, Taskend şi Tsardjui din Asia centrală.

Mare incendiu

Krementsug. (Gubernia Poltava) — Eri, un puternic incendiu a distrus un mare număr de case.

Se asigură că 1000 de familii sunt fără adăpost.

Incendii mari

Paris.—Alte 2 persoane ce au fost rănite, în mod grav, în incendiul gărei din Moulins, au murit. Numărul total al victimelor este de patru.

*

Decatur (Illinois).—Eri un incendiu puternic a isbucnit în cartierul negustorilor din acest oraş şi a pricinuit mari pagube.

Ciocnire

Paris.—Ziarul „Matin" află că deestrugătorul de torpile „Terror", care plecase din Melilla, s'a ciocnit la largul capului Forcas cu un vas marocan.

Acest din urmă a avut grave avarii.

Contele Zeppellin

Constanţa.—Contele Zeppelin a părăsit spitalul din acest oraş astăzi şi va pleca imediat la Friederichshafen.

Profesorul Şahului

Teheran.—Hadji Canakh a fost angajat ca profesor tînărului Şah, pentru ştiinţele politice, iar Smirnow, fostul guvernator al Şahului, a fost invitat să părăsească învăţămîntul cel puţin în mod temporar.

Tinerii turci

Salonic.—Prin cercurile tinerilor turci se face o caldă propagandă pentru flotă.

Ofiţerii garnizoanei din Sorovitch s'au declarat gata să dea soldа lor pentru o lună în timpul de 10 ani.

Luptă cu Maurii

Mellilla.—Maurii înaintînd pînă la Sidi Mussa, a atacat un convoiu; şapte soldaţi au fost răniţi.

Lupte la graniţa turcă

Sofia.—Ziarele anunţă că Vinerea trecută postul de frontiera bulgară din Belikamek a fost atacat de soldaţii turci. Lupta a ţinut mai multe ceasuri. Ambele părţi au primit întăriri. Mai mulţi soldaţi turci au fost răniţi. Detaliile lipsesc.

Sultanul la Petersburg

Paris.—„Le Temps" află din Constantinopol că marele vizir a sfătuit pe Sultanul Mehmed să reîntoarcă vizita Ţarului.

In cazul cînd Sultanul va accepta, marele vizir îl va întovărăşi la Petersburg.

Concursul de aviaţiune

Reims.— Iată resultatele concursului de aviaţiune: Premiul de vitesă; 30 kilometri, Tissandier care a făcut această distanţă pe un aparat Wright, în 28 minute şi 59 secunde 1 5; al doilea, Contele de Saint Lambert, în 29 minute şi 2 sec. premiul de vitesă într'un plan curb de 10 km. distanţa a fost cîştigat de Lefever în, 8 minute şi 56 sec. al doilea Tissandier, în 9 minute 26 secunde şi 1 – 5.

Cupa Gordon Bennett, 20 km. a fost cîştigată de Lathan în 18 minute şi 33 snc. al doilea Leblanc în 19 minute 26 secunde 1—5, al treilea Paulham în 21 minute 45 sec. al patruea Sommer, 23 minute şi 22 sec.

La concursul de azi erau peste 60 mii spectacori.

*

Reims.—Aviatorul Bleriot, pe monoplanul său, a bătut azi după amiază recordul de viteză într'un plan curb de 10 km. stabilit eri de Lefevre.

A trebuit lui Bleriot 8 minute 52 secunde.

Bleriot de asemenea a stabilit recordul mondial pentru viteză. El a făcut 69 km. pe oră. Paulhan a cîştigat marele premiu din Champagne pentru 50 km. pe oră şi un minut.

Chestia Cretei

Consple.—Ministrul de externe a declarat ambasadorilor puterilor protectoare că chestiunea cretană nu poate rămîne mai mult timp nehotărîtă. Regimul autonomiei din insula Creta trebue neaparat să fie stabilit în curînd. Totuşi diplomaţii cred că Poarta nu va insista asupra regulărei chestiunei cretane.

După cele ce spun cîteva ziare, ambasadorii au intervenit pe lîngă Poartă, din cauza boicotarei.

O depeşă din Yemen vesteşte ca răsvrătiţii au atacat oraşul Padche dar rezultatul nu se cunoaşte încă.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iaşi.—Strada Sărărie 78

Grădina Berăriei Regale (Cuza-Vodă)

— Astă-zi Marţi 11 August 1909 —

CINEMA-APARAT

— PATHÉ FRÈRES PARIS —

ULTIMA PERFECŢIUNE

Sub conducerea technică a eminentului şi neîntrecutului electrician român

— VARBIU CONSTANTIN —

Cinem-Aparat este cel mai prefecţionat Cinematograf al Casei Pathé-Frères. De remarcat:

„Pădurile seculare din Iava", vederi după natură.

„Secrete de Stat", din viaţa militară.

„Vizita Impăratului Wilhelm II al Germaniei în Veneţia", vederi după natură.

„Cel mai sincer prietin", scenă din viaţă reală, şi alte numeroase piese, sportive, umoristice, instructive, etc. etc.

Mîine Mercuri, Program absolut nou.

Inceputul la 9 ore seara fix.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

MODE

NINETA GEORGESCU

1, STRADA SAULESCU 1,

Noutăţi pentru sezonul de vară

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

Se caută ori ce sumi de bani pentru a se plasa în condiţiuni avantajoase şi sigure, în moşii şi imobile cu situaţii splendide.

A se adresa d-lui **Aurel G. Nicolau** Biroul „Aurora" Iaşi str. Bărboi No 19.

Dr. H. Solomovici

Specializat în clinicele din Berlin — şi Paris —

Pentru boale de:

Nas, gât şi urechi

Consultaţiunile de la 9—11 şi 3—6

Str. Golia 67 (casele camerei de comerţ)

Instalaţiune pentru massaj vibrator-electric

CEREŢI PRETUTINDENI

Şi consumaţi numai

APELE MINERALE

Numite **DOCHIA, REPEDEA, BAIA** şi **STÎNCA** analoage, dar *superioare celor de* **VICHY, BORVIZ, GIESSHÜBLER** şi **VITTEL** preparate cu *apă de isvor sterilizată,* lipsită de microbi şi de materii organice, sub controlul permanent al d-lui prof. *D. Cădere* chimist sanitar (expert),

Aceste ape răcoritoare şi plăcute la gust se pot consumna simple, cu lapte saŭ cu vin şi sunt *cele mai igienice şi cele mai eftine.*

Pentru informaţiuni şi comenzi a se adresa la:

„Prima Fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

No. 79, Strada Arapu No. 79.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roomînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asigurarşi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contraste pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societaţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară
LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

☛ In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Gelia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 10 şi 11 August 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare

1/8	Una optime	Lei	8,50
1/4	Un sfert	Lei	17,00
1/2	Una jumătate	Lei	34,00
1	Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Corp.—Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI. — No. 795 Joi 13 August 1909

Reforma d-lui Stelian

D. Toma Stelian și-a întitulat, — în circulara de curînd apărută în *Monitorul Oficial*—legea judecătoriilor de ocoale, cu pomposul titlu de „măreața rèformă socială“.

Cînd legea ministrului de justiție s'a desbătut la Senat, fruntașul nostru, d. N. Xenopol, a atras luarea aminte a d-lui Toma Stelian, asupra faptului că dacă în Anglia judecătorul ambulant e cu putință, apoi la noi nu e posibil. Senatorul de Tecuciu a accentuat atunci în Maturul Corp, asupra imensei deosebiri ce există între Marea-Britanie și noi. Citînd pe jurisconsultul Leclerc, d. Xenopol, a dovedit d-lui Stelian că în Anglia judecătorii ambulanți sunt aleși dintre avocații cei mai iluștri ai baroului, că sunt plătiți regeste și pe lîngă că se bucură de o inamovibilitate neștirbită, apoi acești magistrați nu pot fi influențați de puterea executivă, prin faptul că ei nu mai pot fi avansați.

D. Stelian s'a încăpățînat însă și a creat peste noapte la noi o instituție care în Anglia a fost creată de un uz secular. Toate obiecțiunile reprezentanților conservatorilor-democrați în parlament; — junimiștii fiind în cartel cu guvernul s'au abținut aproape de la discuție—toate obiecțiunile aduse împotriva ambulanților n'au avut nici un răsunet în conștiința d-lui Toma Stelian, și legea a fost votată de cele două corpuri legiuitoare așa cum fusese prezentată de ministru.

N'a fost însă nevoe de o practică mai lungă de un an de zile, pentru ca toate acele obiecțiuni rîdicate împotriva legei în parlament, să se dovedească întemeiate; ba însuși ministrul justiției să fie osîndit să le constate, sub a sa semnătură.

Căci alt-fel ce rost are circulara d-lui Stelian? In afară de laudele proprii, pe care și le aduce ministrul în acea circulară, restul documentului nu face de cît să constate că ambulanții nu-și fac datoria; că n'au înțeles spiritul legei, etc.

D. Toma Stelian oprește pe judecători, sub cea mai aspră pedeapsă, să se folosească de căruța sau trăsura altora; să tragă în gazdă la aceia cari ar putea compărea vre-odată în fața lor ca justițiabili. E prea adevărat, circulara ministrului nu se rostește clar, dar aluzia e vădită.

Apoi, d. Xenopol a zis altceva în parlament? Circulara de azi a d-lui Toma Stelian nu e de cît o variantă a discursurilor fruntașilor noștri din parlament!

O răzbunare mai grabnică și mai deplină, nici că se putea—și mai cu seamă, cînd ea vine de la însuși ministrul justiției!

*

Dar chestia prezintă și o altă lature mult mai gravă și mai importantă.

Confratele „Ordinea“ a relevat în două rînduri două monstruozități conținute în legea judecătoriilor de ocoale și în regulamentul ei.

Am arătat, în primul rînd, că două din articolele legei d-lui Toma Stelian —art. 74 și 125 — conțin dispozițiuni, cari se bat cap în cap. Ce zice d. Stelian în art. 74, dezice in art. 125 și vice-versa.

In nici o lege a noastră—deși se cunoaște graba cu care se legiferează la noi—nu întîmpinăm o asemenea monstruozitate. In aceiași lege făcută de unul și acelaș om, să fie două articole exprese, cari se bat cap în cap? Dar ce ideie trebue să ne facem de un legiuitor ca d. Stelian? Un copil în jucăriile lui, are mai multă consecvență de cît d. Stelian în formularea unui proect de lege așa de însemnat ca legea judecătoriilor de ocoale!

Dar gafa cea de a doua?

Ministrul justiției, care e presupus că cunoaște cel puțin procedura civilă, înscrie într'un regulament un articol care abrogă un text de lege. E pentru întîia oară la noi.

S'a găsit însă, un ajutor de judecător, care să readucă în legalitate pe ministru, anulîndu-i pe cale de hotărîre, regulamentul, ca protivnic legilor țărei.

Am avut miniștri de justiție cari nu erau la înălțimea sarcinei lor; am avut miniștri de justiție, cari să nu fie jurisconsulți cu renumele d-lui Toma Stelian,—dar nici unul din ei nu s'a făcut vinovat de contrazicerile și—să le zicem—scăpările de vedere, pe care le-a făptuit profesorul facultății juridice din București, Toma Stelian.

Nu există precedent în analele noastre juridice, cînd ministrul justiției să-și vadă anulat un regulament, prevăzut cu semnătura M. S, Regelui, de către un ajutor de judecător. E unicul caz la noi.

Și cu toate acestea, d. Toma Stelian nu se sfiește să și numească, într'un act public, legea o „reformă socială“, a cărei aplicare constitue „o sarcină măreață“.

Măreață, pe cît de măreațe sunt articolele 94 și 125 din lege și art. 96 din regulament!

Pacostea legilor agrare

S'a publicat mai zilele trecute o listă pe județe de contractele autentificate, pentru islazuri.

Numărul contractelor este așa de ridicol, că el singur explică inaplicabilitatea legei agrare.

După doi ani de străduială, abia se reușește a se obține cîte 2—10 contracte pe județ; astfel Covurluiul 2, Dîmbovița 5, Dorohoiul 1, Olt 4, Neamț 2, Mehedinți 1, Putna 4, R.-Sarat 4, Romanați 1, Dolj 3, Teleorman 7, Vîlcea 5 etc, etc.

Și cînd ne gîndim că toată economia legilor de tocmeli agricole, se bazează pe chestia islazurilor!

Ar trebui ca însuși d. Brătianu să se convingă că întreaga sa legiuire agrară, este un imens moft și să renunțe de bună voe la ea!

Cînd nimeni nu i-o iea în serios, și nici nu i-o poate lua vr'o dată, de geaba se mai trudește s'o aplice, de ar fi să dubleze și să tripleze numărul funcționarilor ce i-a creiat prin lege în acest scop!

In materie de legislație socială, nu se poate croi și îmbracă organismul unui stat așa cum s'ar îmbraca un individ oarecare.

Societățile omenești sunt mult mai capriţioase decît indivizii! Și dacă legiuirea ce li se dă nu se potrivește cu cerințele sau trebuințele lor, e în zadar ori-ce muncă de a impune cu forța.

Legiuirea rămîne o legiure moartă, sau cum o numim noi în limbagiul gazetăresc o lege pe hîrtie—bună pentru maculatură și atîta tot!

Să se convingă odată de aceasta marele om de stat, care mănîncă pe la mesele împărătești și să scape țara de pacostea legilor sale, dacă nu vrea să se scape însăși țara și de ele și autorul lor!

Prăpăstiile „Voinței“

„Voința“ a luat în serios „Viitorul“ și îi trage pe chestia continuărei guvernărei liberale, o tartină de articol, cum nu mai Nădejde știe să scrie.

Articolul începe cu constituționalismul conservatorilor, pentru a sfîrși cu concluzia că în alegerile generale din 1911 vor reuși tot liberalii!

Pentru aceasta, conservatorii—spune „Voinței“—sunt mai în urmă cu politica de cît japonejii, Turcii, Perșii și Chinejii! Dar, dacă în alegeri au reușit vro'dată, aceasta se datorește faptului că au măsluit alegerile, cu hîrtie chimică și cu ciomagul—și alte prăpăstii de felul acesta.

Liberalii din potrivă au fost oamenii cei mai constituționali, nici odată n'au siluit țara și de aceia ea s'a rostit totd'auna pentru dînșii.

„De aceia și la 1911 se vor adresa țărei spre a se rosti cu toată libertatea dacă voește sau nu să mai fie guvernată de liberali—și se vor supune hotărîrei ei!

Acesta este în rezumat articolul „Voinței“ care se încearcă să convingă lumea că vor guverna mai departe.

Mărturisim că nu ne a convins de loc, și am paria dacă l'a convins chiar pe Nădejde, autorul lui!

CATE-VA NOTE

Voința a început o serie de articole întitulate: „Politica economică a conservatorilor“. După terminarea lor, organul colectivist va începe o altă serie, întitulată „Politica de afaceri a liberalilor!“

*

Presa liberală impută conservatorilor că n'au stat la putere din causa certurilor dintre ei. Se vede că a uitat că și liberalii cam tot de aceia s'au retras de la putere, la 1899 din causa drapeliștilor și fleviștilor—iar la 1904 din causa grevei.. brăteniștilor!

Dar ce să-i faci, dacă le e memoria scurtă!

*

După oficiosul Brătienist, în toată țara romînească nu există de cît un singur partid politic: partidul liberal.

Carpiștii n'au numărul cu ei, iar democrații sunt o bandă de mercenari.

Conclusia: liberalii trebue să șadă în permanență la putere!

IN AFACEREA STERE

— SCRISOAREA D-LUI C STERE —

— D. Stere confirmă pe deplin că Cantacuziniștii l'au ajutat în procesul Zemstvoului —Constituirea unui juriu de onoare.—Avem dovezi că greceniștii au declarat nevinovat pe d. Stere.

D. C. Stere vorbește în chestia invinuirilor ce ia-u fost aduse de ziarul *Evenimentul*. După cum am anunțat eri d. Stere avea să se explice în ziarul „*Viitorul*,“ și în numărul apărut astă-zi al acelui ziar, deputatul de Iași publică o scrisoare pe două coloane, în care explică toată afacerea.

D. Stere confirmă că în afacerea în care este acuzat de incorectitudine, a avut de avocat coasociat, pe d. Vasile Sculy, unul din cei mai buni prieteni politici ai d-lui Grecianu și că întreaga sa gestiune în afacerea Zemstvoului a fost primită de d. Matei Cantacuzino, președintele clubului conservator din Iași.

Dar este o afirmare și mai importantă a d-lui Stere, afirmare care arată cît de exacte au fost informațiunile ce le-am dat în această privință: D. Stere afirmă că primul ministru Cantacuzino însărcinase cu studiul chestiunei pe d avocat Mișu Antonescu și că de și acesta se pronunțase în defavoarea Zemstvoului, adică ca statul să nu autorize Zemstvoul ca să primească legatul Calmuschi, consiliul de miniștri, prezidat de d. Cantacuzino, dăduse acea autorizare.

Ceia ce nu spune nici d. Stere, nici *Evenimentul*, este că însuși membrii fruntași greceniști, au pus pe d. Stere la adăpostul ori cărei invinuiri. In adevăr, înaintea Consiliului de disciplină din Iași d. Vasile Sculy depusese absolut favorabil d-lui Stere, iar d nii Gh. Cristofor și Gh. Dimachi, ambii greceniști, care au judecat cazul Stere în consiliul de disciplină, au hotărît că nu este loc ca d. Stere să fie dat în judecată.

D. Stere este convins că din partea greceniștilor și a cantacuziniștilor, acuzările ce i s'au adus de ziarul local, nu vor rămînea fără respuns, care va în semna dezavuarea gazetei locale. D-nul Stere spune în adevăr: „am spus tot ceia ce se poate spune acum. După întoarcerea în țară a d lui Vasile Sculy, *tovarășul meu în această afacere* și a d lui Matei Cantacuzino, *succesorul meu, de sigur că se va spune ultimul cuvînt în toată această afacere.*“

*

Scrisoarea d lui Stere se termină cu importanta propunere pe care o reproducem textual:

„*Dar pentru ca nici un om cinstit să nu aibă nici o umbră de îndoială asupra întregei mele acțiuni în această afacere, fac următoarea propunere:*

Dacă vr'un conducător al partidului conservator din Iași, în numele căruia vorbește „Evenimentul“,—și sunt destule persoane respectabile și serioase dintre ei, — va declara prin publicitate că își însușește învinuirile acestui ziar, mă oblig a mă supune unui juriu de onoare, **alcătuit numai din membrii acestui partid și din care să nu facă parte nici unul din prietenii mei personali.**

Dacă acest juriu înaintea căruia voi da toate lămuririle, va găsi, că în toată aceasta afacere nenorocită, care pînă acum nu mi-a adus decît neplăceri, mi se poate imputa vr'o necorectitudine ori cît de ușoară, atunci mă oblig: de a mă retrage din barou, de a mă demite de la catedra mea de la facultate, și de a mă retrage definitiv din viața publică.

In cazul contrariu nădăjduiesc că mi se va da în sfîrșit reparațiunea complectă față de toate calomniile ce mi se aruncă cu atîta înverșunare de ani de zile, de un organ oficios al acestui partid.

Socot că mai mult nu mi se poate, și mi se va recunoaște și mie dreptul de a nu cere mai puțin“.

*

Așteptăm și noi întoarcerea în țară a d-lor Matei Cantacuzino și Vasile Sculy, care ambii vor aveă datoria să vorbească și se arăte în mod clar cum stau lucrurile. De îndată ce vor vorbi, afacerea Stere va înceta să fie o afacere pur avocățească, căci juriul care va fi constituit după ce fostul succesor și fostul tovarăș a d-lui Stere vor fi vorbit, va avea să se pronunțe și atunci, sau d. Stere va deveni un simplu particular, fără catedră universitară și fără poziție politică, sau frecăturile dintre junimiști și greceniști vor ajunge la soluția definitivă.

*

Ziarul conservator local, în numărul său de eri, publică o notiță la adresa noastră în afacerea Stere.

Ziarul se miră de unde știm noi că d. Matei Cantacuzino, căruia Evenimentul *îi zice „iubitul nostru președinte“ spre a'l osebi de d. Greceanu, pe care'l intitulează de obiceiu vrednicul nostru barbat de stat se miră de unde știm noi că d. Cantacuzino a succedat d-lui Stere în procesul Zemstvoului.*

La această întrebare respundem că toată lumea știe că d Cantacuzino a fost urmașul, în proces, al d-lui Stere, că noi știm ceva mai mult chiar: că d. Stere l'a recomandat pe d. Cantacuzino și că tot d. Cantacuzino a primit din mîna d-lui Stere, un rest de onorar

Dacă nu ne crede pe noi, ziarul va fi nevoit să se prefacă că crede măcar pe d. Cantacuzino Și n'are de cît să citească depoziția făcută de d. Cantacuzino înaintea Consiliului de disciplină; și va vedea clar lucrul acesta.

Dar *Evenimentul* știe perfect lucrul acesta și noi știm iarăși că dacă d. Cantacuuino nu primea succesiunea d-lui Stere, d. Holban nu s'ar fi vîrît în cheltueli cu fotografiarea documentelor și „*Evenimentul*“ n'ar fi profitat de lipsa d-lor Sculy și Cantacuzino spre a publica acele documente, pe cari, punem ramașag, ca cel mai tîrziu peste o lună vor fi nevoiți să le retracteze. Căci nu se poate că dacă juriul propus de d Stere îl va găsi vinovat pe acesta, să nu găsească vinovați implicit și pe d-nii Matei Cantacuzino, Vasile Sculy, Gh. Cristofor și Gh. Dimachi

O neretractare a *Evenimentului* în această privință, ar putea avea loc numai atunci cînd *Evenimentul* ar ajunge organul personal al d-lui A D. Holban.

După cum am așteptat pînă acum respunsul d-lui Stere, așteptăm acuma constituiren juriului de onoare cerut de d. Stere.

OAMENI ȘI LUCRURI

CENUȘA LUI BUDDHA

Știrea dată întâiu de „Vossische Zeitung“ este acum reluată și complectată de către „Berliner Zeitung“. Se confirmă anume că în săpăturile ce se fac de către secția arheologică a guvernului indian aproape de Pașa var, s'au găsit resturi de cenușă de a lui Buddha, prințul din Kapilnvasku și întemeietorul religiei buddhiste. Descoperirea a făcut-o d-rul Spooner și ea cosistă în ruinile unei mari pagode buddhiste și un vas făcut din cristal de munte în formă hexagonală-prevăzut cu stampila împăratului Kanishka, a cărui domnie cade pe la începutul erei creștine, fiind un fervent propagator al doctrinei buddhiste. Vasul este împodobit de un relief,—figura lui Buddha încunjurat de discipoli. Ca simbol mai figurează o floare sfîntă de lotus și cîteva inscripții, dar cu literele atît de diformate în cît învățații au descifrat pînă acum numai numele împăratului Kanischka și a artistului grec Agesilaus, constructorul Pagodei.

Vasul de cristal conține numai o parte din cenușa lui Buddha, de oare-ce de la moartea lui, în 482 înainte de Christ, cenușa lui fu împărțită în opt părți și dăruită școlarilor săi. Mai anii trecuți s'a mai descoperit un vas cu cenușe în India; acum s'a descoperit al doilea. Cea descoperită acum doi-spre-zece ani fu împărțită, cu autorizarea guvernului englez, între templele din Burma, Siam, Cezlon și Japonia.

Ne închipuim ce sfîntă și intensă emoțiune va cuprinde din nou spiritele orientului, față de noua și prețioasa descoperire, gîndind numai la acel mic vas de cristal, care cuprinde cenușa cîtorva oase, ni se transmite par'că ceva din acea emoțiune, căci credința lui Buddha stăpînește astăzi sute de milioane și în fața tuturor oamenilor—chiar acela ce nu urmează sufletește nici-o credință religioasă—apare luminoasă și măreață figura prințului Siddarhha de Kapiluvasthu, fiul regelui Sudhodana și a reginei Maya, a acelui erou care a renunțat la măriri crăiești pentru a deveni Buddha și a împrăștia „lumina Asiei“ și percepte de cea mai adîncă înțelepciune.

Cîndind,—se deschide înaintea noastră acea carte a cărților, bogata Rig Veda—care desfășoară poveți înălțătoare și ne urcă mai presus de ori care altă învățătură religioasă pentrucă emancipează pe om de sclăvia ori cărui Dumnezeu, făcîndu-l să atîrne nu de vr'o frică de pedeapsă, nu să tremure înaintea unor zei răzbunători sau cruzi, ci să asculte de propria sa demnitate și în ea să afle și răsplată și pedeapsă, din clipa cînd răsare din marele Neant pînă cînd dispare în fericirile liniștite ale Nirvanei.

Rig-Veda atacă problema existenței universale înainte de D zeire însăși.

„La început întunecimea era învăluită de întunecimi; apa era fără mișcare. Totul era haos, iar în sînul acestui haos se odihnia Ființa. Marele Tot se născu prin forța propriei sale energii. La început Amorul (Kama) trăi în el și din firea lui țîșni primul germene omenesc...

...Cine a văzut Ființa primordială în timpul nașterei sale? De unde a venit substanța care a îmbrăcat ceea ce era fără substanță? Au venit din pămînt viața și sîngele; dar de unde a venit sufletul? Ce înțelept poate răspunde? Infinita roată a lui *Agni* își urmează mișcările... Discul soarelui înaintează și în el fu depusă lumea...“

De-adreptul din această doctrină panteistă Rig-Vedistă sunt inspirate versurile lui Eminnscu:

La 'nceput pe cînd ființă nu era nici neființă,
Pe cînd totul era lipsă de viață și voință;
Cînd nu s'ascundea nimică, deși tot era ascuns,
Cînd pătruns de sine însuși odihnia cel nepătruns
Fu prăpastie? Genună? Fu noian întins de apă?

Ca și toți cugetătorii mari, Eminescu a alergat să se adape la filosofia înțeleptului Budha Sakya-Muni, a cărui cenușă, împărțită în multe morminte, vorbește și astăzi cugetării și simțirii universale, prin lumina cărților Rig-Veda pe care le vom răsfoi încă. Rodion

Englezii și Aviațiunea

Uscatul, marea și aerul. — Entuziasmul universal.— Englezii despre cucerirea văzduhului.—Optimiști și pesimiști.— Primejdii aeriane —Conflicte între națiuni.—Intre Anglia și Germania.

Pretutindeni se discută în acest moment despre aviațiune și presa lumii întregi se ocupă cu pasiune de această nouă familie de păsări aeroplane, monoplane si biplane, flotilă cerească numeroasă, care cucerește împărăția aerului, după cum plaziile și vaporii au cucerit marea.

Nicăeri însă, publicul nu este așa de entuziasmat pentru chestiunile de aviațiune ca în Anglia. Aici, de cîteva luni, toate marile reviste se întrec dînd studiile cele mai profunde, cele mai noui, cele mai complecte asupra aviațiunei și asupra consecințelor ei în viața Marei Britanii.

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 3 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 10 și 11 August 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34 Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8.50

Fry's Magazine a întrebat pe cei mai celebri aviatori cosmopoliți de socotesc su putință trecerea oceanului Atlantic pe cale aeriană. Toți afară de unul singur, au răspuns afirmativ.

Sir Maxim este convins că trecerea peste ocean în aeroplan va fi posibilă atunci cînd se va fi inventat un motor ce nu va pierde jumatate din energia ce-i dă combustibilul.

Căpitanul Weridham afirmă că peste puțin timp chestiunea trecerei peste ocean în aeroplan va fi considerată ca un lucru din cele mai naturale.

*

Totuși, de comun acord, savanții cred că aeroplanul nu va ocupa nici odată în viața zilnică un loc așa de însemnat ca.. bicicleta spre exemplu. Masa publicului nu va avea cursul de a se arunca în aer, chiar dacă fabricanții i-ar da aeroplanele pe același preț ca motocicletele.

Contele La Vaulx a răspuns că cît timp aceste mașini aeriane nu vor fi destul de perfecționate pentru a suprima aproape orice risc de accidente, ele nu vor găsi o mare aplicațiune industrială.

Dl. Delagrange nu crede că aeroplanele vor servi vre-odată la transportul mărfurilor dar în schimb vor avea preferența sportsmenilor, cari vor găsi oare care farmec în pericolul ce ele prezintă.

Din contra, Perceval Spencer crede că, dacă într'un timp apropiat aeroplanele devin o plăcere mai puțin primejdioasă ca automobilele, ele vor fi și modul de transport preferat de voiajuri.

Se știe că obstacolul cel mai mare pentru traversarea oceanului este imposibilitatea de a se aproviziona cu o cantitate îndestulătoare de combustibil.

Pentru a înlătura acest inconvenient, d. Delagrange propune de a se stabili în mijlocul oceanului un mare vapor care ar furniza aeroplanelor combustibilul necesar.

Iuțeala traversării va depinde de puterea și direcțiunea vînturilor, dar va putea fi făcută în 75 ore.

Dacă aviatorii n'au încercat încă de-a trece oceanul, zice Windham, e că s'au temut de a găsi moartea în valurile apei. El adaugă însă că se vor găsi destul de curagioși aviatori pe cari acest pericol nu-i va opri.

D. Butler crede că toți contimporanii cari n'au încă 30 de ani, vor vedea stabilindu-se un serviciu regulat de aeroplane între Europa și America.

Căpitanul Thelluck privește lucrurile din alt punct de vedere.

După părerea sa, vasul aerian nu va fi o descoperire civilizatoare, nici o jucărie pentru sportomani, căci cu toate că e impropriu pentru transportul soldaților poate însă să devie un instrument infernal de distrugere, periculos mai cu seamă pentru Anglia.

Căpitanul arată că pe malurile Tamisei, de la Hammermouth la Gavesend, pe o întindere de 90 km. se găsesc bogății naționale atingînd valoarea de sute de milioane livre sterlinge.

Acele se găsesc arsenale imense conținînd material de resboiu, pe această întindere a fluviului nu e nici un port.

Londra și toată partea inferioară a Tamisei pot fi la discreția unui echipagiu a unui singur aeroplan inamic. La un vînt favorabil, cu două duzini de bombe aruncate din vasul aerian, echipagiul poate aprinde pe malurile Tamisei un formidabil incendiu care ar distruge în acelaș timp toate docurile, toate depozitele și arsenalele.

*

Dezastrul ar putea fi mai mare chiar. Pe malurile Tamisei, mai sus de Londra se găsesc enorme reservorii conținînd milioane de litri de petrol.

Se poate dar ca un aeroplan inimic să se abată asupra acestor rezervoare, în formă de cilindri gigantici de oțel, cu ajutorul unor cartușe de dinamită echipagiul va putea face niște deschideri în cilindri și va da drumul petrolului în Tamisa.

Atunci Germanii — căci aeroplanul e german—vor da foc petrolului, și flăcările se vor întinde de la un mal la altul al fluviului.

Germanii șireți vor aprinde petrolul în momentul reflexului și focul urcînd va distruge flota, arsenalele, docurile.. Și toți pompierii din Britania nu vor mai putea combate flagelul. Londra și toate orașele riverane vor fi nimicite.

E foarte probabil însă că căpitanul Thelbeck a făcut acest tablou groaznic, a apariațiunii primului aeroplan german în Anglia, cu intențiunea patriotică, lăudabilă de a atrage atențiunea compatrioților săi.

Totuși, de oarece sporirea armatelor și a flotelor n'a adus până în prezent o astfel de confl grațiune, este permis de a spera că aeroplanele, chiar militare, vor ajuta împreună cu armatele de uscat și de apă la menținerea păcei.

Presa romînă din Transilvania

După cum am anunțat o societate de Colportaj se va înființa în curînd în Transilvania, pentru a distribui romînilor de peste munți ziarele și publicațiile periodice.

Cu această ocazie „Revista economică, din Sibiu, dă foarte interesante detalii asupra ziarelor și publicațiilor periodice de care dispun frații noștri din Ungaria.

După ce face o constatare a progreselor realizate în timp de 10 ani, de presa romînă din Ungaria, confratele nostru se ocupă de volumele imprimate despre care ar fi greu să se facă o justă apreciere. In ceia ce privește însă ziarele și publicațiunile periodice, *Revista economică* dă amănunte care dovedesc marele progrese realizate de presa romînă în Transilvania, de la 1889.

In timp ce acum zece ani, existau numai 14 ziare și reviste, astă-zi sunt 34, fără a socoti ziarele guvernamentale și socialiste. Iată numele acestor publicații:

Ziare cotidiane: Gazeta Transilveniei (Brașov); Lupta (Buda-Pesta); Tribuna (Arad).

Ediții populare ale ziarelor: Gazeta Transilvaniei (Brașov); Tribuna (Arad); Lupta, Poporul romîn (Buda-Pesta).

Ziare populare: Foaia poporului (Sibiu); Libertatea (Oraștia); Foaia interesantă (Oraștia).

Alte ziare politice: Drapelul (Lugoș); Țara noastră (Sibiu); Progresul (Oreviță); Gazeta de Duminică (Șimleu); Revista Bistriței (Bistrița); Deșteptarea (Brașov); Țara Oltului (Fagaraș); Olteanul (Fagaraș).

Ziare politico religioase: Telegraful romîn (Sibiu); Unirea (Blaj).

Ziare religioase: Foaia Diecesană (Caransebeș); Biserica și școala (Arad); Păstorul sufletesc (Șimleu); Revista teologică (Sibiu).

Ziare școlare: Foia scolastică (Blaj); Vatra școlară (Sibiu); Educatorul (Oraviță).

Revista de învățămînt; Răvașul (Cluj): Reviste politico-literare:

Revista politică-literară (Blaj). Reviste literare: Luceafărul (Sibiu).

Reviste științifico-literare: Transilvania (Sibiu).

Reviste economice: Revista economică (Sibiu); Economia (Caransebeș); Tovărășia (Orăștie); Munca (Sasebeș).

Reviste și ziare diverse: Ungaria (Cluj); Severinul (Caransebeș; Lumina (Buda Pesta) și Poporul (Buda-Pesta).

Numărul abonaților acestor publicațiuni ar fi de 34 mii.

Litere-Științe-Arte

Ce-i cu plagiatul?—Nu mai încape îndoială. D-l Duiliu Zamfirescu s'a dovedit a fi—după cele mai recente articole publicate în „Convorbirile literare" un polemist de vigoare și chiar de talent. Prozator distins, lumea descoperise mai de mult aplicarea spre polemică a scriitorului Zamfirescu din cîteva „prefețe" ale lui. Dar de astă dată autorul „Paulei Harpiste" s'a aruncat, cu întreg temperamentul său puternic, în vîltoarea polemicei fără a evita personalitățile, fără a se da în lături de a pomeni nume proprii.

In atari condițiuni nu e de mirat că nici poetul—și Duiliu Zamfirescu e de sigur un poet de întăia mînă—n'a fost cruțat de grele și nemiloase lovituri. Intre altele a fost dat în vileag un vechiu plagiat comis de d-sa în romanul intitulat: „In fața vieții", unde se află pasagii numeroase, în întregime luate din o ediție franceză a lui Schopenhauer: „Pensées et fragments". Plagiatul datează de mulți ani, eiți-va admiratori ai scriitorului îl cunoșteau. Iată-l acum dat în vileag, în urma polemicilor provocate de d. D. Zamfirescu, care a răspuns la multe, dar n'a răspuns la chestiunea de licată: „ce-i cu plagiatul?".

*

D. State Dragomir a isprăvit lucrarea sa, întitulată „Stefăniță cel tînăr", piesă în 3 acte.

*

In frumoasa localitate balneară Lucca, în Italia de Nord, s'a format un comitet sub prezidența primarului, pentru a rîdica un monument lui Heinrich Heine, ca recunoștință pentru scrierea sa „Băile din Lucca". Se va forma în acelaș scop, și un comitet internațional.

*

Intr'o revistă igienică din Berlin, A. Gärtner propune mijloace de-a se dezinfecta 4000—5000 cărți de bibliotecă în timp de o zi, fără ca acestea să se alteze, nici miros să nu prindă. S'au făcut și încercări, cu un aparat anume construit. Cărțile se încălzesc pînă la 50—60 grade, apoi se fac în acest aparat, în care sunt în stare de vapori substanțe desinfectante. Incap în el serii de 1000 cărți. Procesul întreg durează cel mult 2 ore și jumătate. Rezultatele au fost mulțumitoare. Cărțile nu sufer nici o stricăciune. Puțin se atacă scoarțele de piele, de aceea, în bibliotecile cari trebuesc desinfectate mai des, se recomandă, ca legătura cărților să fie în pînză.

*

Frederic Spielhagen, scriitorul de valoare care fusese grav bolnav nu de mult a avut o foarte îmbucurătoare surpriză, octogenarul a devenit străbunic: nepoata sa Edith născută Spielhagen și soțul ei dr. med. Pilger i-au trimis vestea nașterei strănepotului său în sanatorul Tegel unde actualmente se află Spielhagen.

*

Direcțiunea teatrului Helel în Berlin a fixat repertoriul sesiunei viitoare. Ca premieră se va da comedia „Hana Iagert" de Otto Erich Hartleben; după aceea va urma piesa lui Andrejew „Miracolul"; în Octombrie se va da comedia lui Henri Bataille „Le scandale" care a avut mult succes în Paris în traducerea lui dr. Iulius Elias. Apoi va urma prima reprezentațiune a piesei lui Meier Greifels, drama artistică »Adam și Eva".

*

Piesa lui Gerhart Hauptman „Elga" pe care poetul a lucrat'o după nuvela lui Grillparzer „Mănăstirea din Sadomia" va apare ca libret de operă.

Prelucrarea textului este făcută de baroana Marta v. Zobelitz. Campionistul Lentvai este un tînăr ungur subvenționat de statul ungur. Acum doi ani a fost primit cu mult succes un scherzo de orchestră al acestuia; se crede dar că musica acestei opere va fi bine reușită.

*

Muzeul Luvrului (Paris) a cumpărat un tablou de Theotokopulo (greco spaniolizat). Hristos între doi ctitori. Hristos e mort, răstignit pe cruce.

Un ctitor e la dreapta și altul la stînga cel bătrîn e îmbrăcat într'o cămașe de cor; cel tînăr în haine negre, cu barbote. Hristos e foarte realist dat.

*

La Muzeul Cluny de la Paris se află o mulțime de jucării de plumb din veacul al XIV-lea, al XV-lea și al XVI-lea găsite de curînd în albia Seinei. Sunt elopoței, soldați, arme, ploscuțe, cornuri de vînat, etc. Pe unele e marca Franței. De pe aceste jucării ne putem face idee de dibăcia mare a Parizienilor în acele veacuri.

*

Dintre noile publicațiuni europene relative la lupta pentru cucerirea văzduhului se remarcă volumul „L'Aeronautique" apărut în „Bibliothèque de philosophie scientifique" din Paris și scris de Paul Renard.

*

Chirurgul Fessler a cercetat acțiunea produsă de atingerea glontelui puștei moderne asupra oamenilor și animalelor și resultatul a fost foarte intristător.

Rănile produse de glonțul acestor arme vor fi îngrozitoare, puterea lor de distrugere este mult superioară tuturor puștilor anterioare.

Noul glonte ascuțit are o mare tendință spre oscilare deci cea mai mică rezistență întîlnită în cale îi face să lovească în curmeziș adică nu cu vîrful ci cu partea lată. Își poate oricine închipui cît de mare este puterea de rănire a glonților noui puști

Mișcare printre institutori

Pe ziua de 1 Septembrie, s'au făcut următoarele transferări printre institutorii din țară:

D-nii Dima Cristescu de la școala din Olteniță la București, P. Rădulescu de la 2 băeți Caracal la București, Elena P. Rădulescu de la 1 fete Caracal la București, Victoria Bădescu de la 3 băeți Roman la București, Mihail Stamate de la 3 băeți Tulcea la școala 29 băeți Capitală ca director.

D-nele Maria Biu Palade de la Piatra Neamțu la București, Eliza Vasiliu de la 6 băeți Iași la 5 fete Bîrlad.

D-nii Ilie Barbu de la 5 băeți T. Ocna la 1 băeți Bîrlad, Al. Tenie de la Tg. Frumos la 6 băeți Iași, Alice Mănescu de la fete Herța la 4 fete Iași, P. Eug. Stoica de la 4 băeți Galați la 3 băeți Iași, Eliza N. Davidescu de la 9 băeți Galați la Ploești, Lucia Militeanu de la fete Mihăileni în Ploești.

D-nii I. Țuculescu de la comuna Puțeri jud. Dolj ca institutor și director la școala No. 2 Corabia, C. Popovici de la 2 băeți Tulcea la Galați, Voinescu Alex. de la 2 băeți Corabia la 1 băeți Caracal.

D-nele Iosefina Mărășescu de la fete Hîrșova la Galați, Eleonora G. Rășcanu de la 1 fete R. Sărat la 1 fete Buzău. Varvara Savel de la 3 băeți Huși la 1 fete Călărași, Elena Boerescu de la fete Hîrșova la 1 fete Caracal, Olimpia Teodoru de la 3 fete Piatra Neamț la 1 băeți Roman, Lucia Dragomirescu de la fete Măcin la 3 băeți Huși, Alexandrina Cimbru de la 2 băeți Călărași la 2 băeți Tg Ocna.

D-nii Virgil Procopiescu de la 1 băeți Corabia la 2 băeți Caracal și V. Vasiliu de la băeți Mihăileni la 1 băeți Dorohoi.

Informații

❑ Administratorii de plasă au fost încunoștințați să împiedice samsarii de a face afaceri de grâneri cu țaranii, prin comunele rurale.

❑ **Noi posturi de învățători.** — S'au înființat, pe ziua de 1 Octombrie, următoarele posturi:

Posturi a 90 lei lunar, în comunele: Lunca (Dorohoi), Vînători (Botoșani), Mălini (Suceava), Tămășeni (Roman) Răchiteni (Roman), Smulți și c. de fete (Covurlui), Călărași (mahalaua Măgureni), Gara Suței (Dîmboviță), Gura Foii (Dîmboviță), Turnu-Severin (șc. No. 2 de fete).

Posturi a 65 lei lunar, s'a înființat următorul număr în comunele din județele: Iași 1, Dorohoi 11, Suceava 4, Bacău 9, Fălciu 1, Neamț 2, Putna 1, Tecuci 4, Tutova 2, Constanța 5, Tulcea 12, Brăila 1, Covurlui 1, Buzău 10, Ialomița 5, Prahova 11, R. Sărat 3, Vlașca 7, Ilfov 9, Argeș 5, Dîmboviță 4, Muscel 4, Olt 4, Teleorman 7, Dolj 14, Vîlcea 4, Romanați 4.

Un post platit cu 50 lei lunar în comuna Totlageua (pentru limba turcă din Constanța.

Tot pe aceiași zi se înființează următoarele posturi de conducătoare de grădini de copii:

In comunele urbane plătite cu 200 lei lunar: o grădină în Capitală cartierul Teiu, iar una în orașul Rîmnicul Vîlcea.

In comunele rurale plătite cu 90 lei lunar: Grepnița (Iași), Roteşti-Bărticești și Boteşti-Mănăștireşti (Roman) Răchiteni (Roman), Horgești (Bacău), Prăpești (Bacău), Unguri Găiceana (Tecuci) Cogelac (Tulcea), Sarichioi, Casapchioi și Slava Rusă (Tulcea), Sariu, Azaplar, Sarighiol, Caracorum, Mamusla Caraomer, Sarigiol-Hagilar și Caretal (Constanța), Epureșt (Vlașca), Pantelemon (Ilfov), Brezoiu (Vîlcea) și Gratia (Vlașca).

❑ Aflăm cu plăcere că, mai bine de 300 cetățeni fruntași ai Capitalei, mari proprietari, comercianți, avocați, medici și pensionari, la apelul distinsului nostru amic d. Barbu Păltineanu, șeful politic al Capitalei, au înaintat comitetelor electorale ale partidului conservator-democrat actele necesare pentru a fi înscriși în listele electorale, manifestînd intențiunea lor de a fi înscriși ca membri ai partidului nostru.

Atît liberalii cît și junimiștii, chiar cartelați, vor avea din nou prilejul să constate forța organizărei noastre în Capitală și dragostea cetățenilor pentru șeful nostru, d. Take Ionescu.

❑ Un grav și nenorocit accident s'a întîmplat azi dimineață pe la orele 8 și jumătate, în strada Ștefan-cel-Mare, la casele unde se află magasinul „La milion".

Lucrătorul Herșcu Leib, care se afla pe acoperemîntul caselor, unde făcea o reparație, din nebăgare de samă a alunecat și a căzut jos, în ograda caselor, de la o înălțime foarte mare. Nenorocitul lucrător a rămas în nesimțire. D. dr. Ed. Margulies, fiind chemat la fața locului, a dat primele ajutoare nenorocitului lucrător.

El are o fractură a bazei craniului, manifestată prin curgerea de sînge prin nas și urechi și o ieșire a substanței cerebrale.

Intr'o stare foarte grave, nenorocitul pe cînd era transportat la spital, a încetat din viață.

❑ D-na Elisa Vasiliu, institutoare la școala de băeți No. 6 din Iași, a fost transferată pe ziua de 1 Septembrie la școala de fete No. 5 din Bîrlad.

D. Alex. Tenia, institutor de la Tg.-Frumos, a fost transferat la școala No. 6 de băeți din Iași; d na Alice Mănescu, de la școala de fete No. 6 din Herța, a fost transferată la școala No. 4 de fete din Iași, d. Eugen Stoica, de la școala de băeți No. 4 de băeți din Galați, la școala No. 3 de băeți din Iași.

❑ Astă-zi s'a făcut la M-rea Varatec înmormîntarea regretatei d-ne Maria Wieșnewski, profesoară din Iași.

❑ Se anunță din Constanța că sunt acolo peste o sută de familii, venite din Bucovina, pentru a lua băi de mare.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu, al Moldovei și Sucevei, care se află la Constanța, se va reîntoarce poimîne în localitate.

❑ D. Colonel Cristadulo Georgescu directorul școalei militare, s'a reîntors din concediu.

❑ Zilnic în tabăra Șipote se înregistrează printre soldați, cazuri noi de febră tifoidă, din cauza proastei ape cu care se alimentează tabăra.

Nu crede oare d. comandant al Corpului IV de armată, că în interesul tuturor, să suspende restul Concentrării de la Șipote a Regimentului 12 Cantemir?.

❑ Aseară au fost aduși încă doi soldați din tabăra Șipote, bolnavi de febră tifoidă, și care au fost internați la spitalul militar.

❑ In comuna Pomîrla, județul Dorohoi s'a ivit epidemie de dezinterie.

❑ In ziua de 3 Septembrie a. c. se va ținea în localitate concursul pentru capatarea dreptului de a exercita profesiunea de cotar public autorizat.

❑ Anul acesta hramul schitului „Tărița",—AdormireaMaicei Domnului—pendinte de epitropia Sf. Spridon, nu va fi oficiat cu pompa obișnuită. Serviciul religios va fi oficiat de un sobor de preoți.

P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu va pleca să oficieze hramul la M-rea Varatec.

❑ Direcțiunea generală a serviciului sanitar, a primit eri știrea alarmantă că epidemia de febră tifoidă a luat proporțiuni foarte mari la Rusciuk. In această localitate sunt peste o sută de cazuri de această boală.

❑ Din Bacău ni se scrie că eri a venit înaintea tribunalului local judecarea cerere de aprobarea unui moratoriu firmei Z. Leovensehn.

Tribunalul a respins această cerere și din oficiu a procedat la declararea acestei firme în stare de faliment, cu un pasiv de 234 mii lei.

❑ Ministerul instrucțiunei, a pus din nou în vederea revizorilor școlari, de a nu mai permite, sub nici un cuvînt, ca la școalele primare rurale, unde există cel puțin o învățătoare, de a mai funcționa maestre de lucru manual.

Samele alocate de comunele rurale pentru plata acestor maestre, se vor întrebuința pentru alte necesități ale școalor.

❑ Am spus că se vorbește de contramandarea manevrelor trupelor din localitate, din cauza epidemiei de febră-tifoidă, cu atita mai mult, cu cît s'au constatat cîteva cazuri în tabăra Șipotele, în trupele concentrate acolo.

Se așteaptă reîntoarcerea din concediu a d-lui general N Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, care va decide.

❑ Ministerul de finanțe a amînat pentru trei ani punerea în aplicare a regulamentului fabricărei băuturilor spirtoase, ce urma să se pună în aplicare pe ziua de 1 Septembrie a. c.

Măsura aceasta s'a luat, de oare se ministerul mai are de studiat chestiunea adoptărei unor rafinatorii-tip la actualele cazane.

❑ Ministerul instrucțiunei a intervenit pe lîngă prefecturile de județe, primării și alte instituțiuni, ca de cîteori vor avea de executat vre-o lucrare, mai ales în lemnărie sau fierărie, să se adreseze școalelor de meserii, care posedă ateliere destul de bine organizate.

Cu modul acesta, se va contribui în mod indirect la prosperitatea școalelor.

❑ Suntem informați că părintele protoiereu a învoit pe prea cucernicul economn Alexandru Șerban și pe diaconul Theodor Oprișanu, de la parohia Golia, să slujească în ziua de 15 August la hramul bisericei din comuna Bivolari.

Fostul protoiereu a dat cel dintăiu exemplu de supunere la ordinul dat.

❑ Protoiereul județului Iași, a reînoit ordinul prin care pune în vedere preoților din oraș, ca să nu servească la țară, fără prealabila învoire a prea cucernicului protoiereu.

❑ A apărut: Biblioteca populară „Socec" No. 85—86. **Zmei și Zine** de *Artur Gorovei*. Prețul 55 bani.

Se află de vînzare la principalele librării și chioșcuri.

❑ Administratorii de plasă: Sava I. Petrescu, N. G. Ghițescu, S. Popescu-Scheianu, Nic. Dogeanu și G. I. Petrescu, care nu s'au prezentat la pusturile lor, au fost revocați.

❑ In Capitală a încetat din viață cunoscuta filantropă Eva Penazi, în etate de 68 ani.

◔ Consiliul de higienă al județului va fi convocat pentru ziua de 15 August a. c., în ședință ordinară.

❑ Acum cîte-va zile d-nii Curțius și Deladecima, de la casa centrală a băncilor populare, au fost la Prigoreni, făcînd oare-cari cercetări, care vor sluji anchetei provocată de învățătorul C. Pogor.

❑ Pe ziua de aetă-zi s'a constatat în oraș și un caz nou de scarlatină.

❑ Femeea Maria Pepeniue, din com. Ciorteți, județul Vaslui, pe cînd venea din Crasna, la locul numit „Bahna", a fost împușcată de un necunoscut, în piciorul stîng, în care au pătruns zece halice.

Se fac cercetări pentru a se afla criminalul.

DIVERSE

— Iadividul Constantin Rățoiu, din comuna Lespezi, purtînd de mai mult timp ură pe consăteanul său Gheorghe Tăharin în ziua de 9 corent, pe cînd păzea o grădină cu pușca, a împușcat pe adversarul său.

Criminalul a fost înaintat parchetului.

Ultime informaţii

❑ **Greva aparilor.**—*Ceea ce se petrece la noi cu apa, e ceva ne mai auzit. Suigii comunei,—de sigur nu fără ştirea celor de la Primărie,—au oprit toate haznalele, făcînd de cîte-va zile o adevărată speculaţie, iar populaţiunea suferă.*

Nu sunt lăsaţi să ia apă de cît sacagii,—cari plătesc bacşişul, iar aparii cu cofele sunt înlăturaţi. Iar cum acum se face un oare-caro control în distribuirea apei, aparii neavînd îngăduinţa să vîndă de fîntînă—azi s'au pus cu toţii în greva.

La ora 3 ei s'au întîlnit, în uumăr de peste 200, în dreptul Mitropoliei, iar de aci au pornit în corpore la Primărie.

Era foarte interesant de privit convoiul de apari, cu jugul şi putinele pe umeri, discutînd în lungul străzilor.

❑ D. General Pavlov, comandantul brigăzei XIII infanterie, a cerut prefecturei judeţului să-i trimeată un tablou de numele comunelor, unde se află bolnavi de tifos, pentru a opri pe soldaţii din tabăra Şipote de a merge în acele comuni.

❑ D. Luca Baroncea, arendaşul moşiei Gîrbeşti din Ţibana judeţul Vaslui s'a plîns parchetului general contra primarului din acea comună, I. Gaman, căruia îi arendase cinci fălci de pămînt pe care Gaman semanase orz.

Numitul primar transporta în timpul nopţii orzul alături de satul Ţibana, cu toate că încă nu plătise arenda. D. Baroncea aflînd a doua zi a trimes oameni se ridice orzul, după ce mai întăi a înştiinţat pe procurorul de Vaslui. Gaman însă trimete jandarmii să aresteze pe cărăuşi care însă au fost puşi în libertate în urma intervenţiei d-lui Baroncea.

Procurorul a delegat cu anchetarea cazului pe administratorul plăşii. In ziua anchetei Gaman, nesocotind persoana administratorului de plasă, fără nici o jenă, înjură pe d. Baroncea, care imediat părăsi primăria şi telegrafia procurorului general prin oficiul Ţibăneşti, de oarece primăria Ţibana îi refuza primirea telegramei.

S'a orînduit o nouă anchetă.

❑ Un învăţător dintr'o comună învecinată, care s'a făcut vinovat de cîte-va chestii necorecte, a fost surprins eri noaptea împreună cu un funcţionar al primăriei, la vie, o furînd.

Hoţii au fost arestaţi la jandarmărie.

❑ In loc de a se interesa de aproape de mersul epidemiei de febră tifoidă la Iaşi, cei de la direcţia generală a serviciului sanitar falşifică numărul cazurilor şi dau comunicate mincinoase, spunînd că epidemia la Iaşi e în descreştere.

Şi cînd te gîndeşti ca de la 1 August încoace, n'a fost zi în care să nu se constate cîte patru şi chiar mai multe cazuri noui.

❑ Duminică seara va avea loc în localul primăriei din Sculeni, un prea frumos bal popular, organizat de d. dr. Grossi, şi pus sub patronajul d-lui dr. Roşculeţ medicul primar al judeţului, şi dat în folosul infirmeriei de acolo, cu binevoitorul concurs al d-lor N. Broşteanu medicul veterinar al zonei, C. Pop dirigintele oficiului central, Teodorescu şeful punctului vamal şi D. Popescu notarul Comunei.

❑ In comuna Tomeşti s'au declarat trei cazuri de febră tifoidă.

Bolnavii au fost trimeşi la spitalul Sf. Spiridon.

❑ De oarece pînă în prezent foarte multe persoane, care aveau corespondenţă cu ministerul instrucţiunei, credeau că această corespondenţă este scutită de taxa de timbru, ministerul a dat o decizie prin care stabileşte modul de conrespondenţă cu diferite persoane.

Prin acea decizie se hotărăşte că conrespondenţa cu toate persoanele pendinte de minister sau însărcinate cu diferite delegaţiuni temporale, se va face prin direcţiunea şcoalei de resortul căreia este ocupaţiunea sau delegaţiunea ce posedă.

Răspunsurile ministerului la cererile particularilor se va face în comptul acestora, fie prin cărţi poştale închise fie prin plicuri şi vor purta menţiunea «în comptul adresantului».

Petiţionarii cari doresc să-şi plătească răspunsul la petiţiuni vor ataşa timbrele poştale necesare, la petiţiunile ce vor face.

❑ Corpul d-nei Tacu, care a încetat din viaţă la Viena, a fost adus azi dimineaţă în localitate.

Defuncta era fiica lui St. Şendrea.

Inmormîntarea va avea loc la cimitirul „Eternitate" în cavoul familiei.

❑ Direcţiunea generală a căilor ferate a fost autorizată să construiască la fabrica de cărămizi şi ţigle de la Ciurea un uscător pentru 100,000 cărămizi şi 45.000 ţigle.

Uscătorul va costa 32,000 lei.

❑ Diplomaţii şcoalelor normale, care sunt învăţători în comunele rurale care posedă titul de institutori, au fost convocaţi pentru ziua de 20 August, la ministerul cultelor, pentru a'şi alege locuri în învăţămîntul primar urban.

❑ D. Stefan Ernuiă a fost numit în funcţiunea de preşedinte al comisiunei interimare a comunei rurale Miroslava, din judeţul nostru, în locul d-lui C. Portăşescu, iar d-nii Ion Vălu şi Tudor G. Măceşeanu, membri.

❑ Elevul Graur D., din clasa VI a liceului militar, din localitate, a fost îndepărtat din şcoală; elevul Eliad D. Const., din cl. VI, a fost şters din controalele acelei şcoli, fiind decedat.

❑ Intre Viena şi Berlin se va construi în curînd o nouă linie telefonică şi telegrafică, care va servi însă numai spre scopuri militare.

❑ Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că examenul de admitere în şcoala militară de infanterie şi cavalerie, fixat a se ţine la 17 August se amînă pentru şcoala de cavalerie la 21 August iar pentru şcoala de infanterie la 25 August.

Examenul la şcoala militară de artilerie şi geniu se va ţine la 17 August.

❑ Următoarea mişcare s'a făcut în corpul telegrafo-poştal:

Auxiliarul Pantazi Teodor de la Iaşi telegraf la Comăneşti; elevul gr. III Sofica Const., de la Iaşi telegraf, la biroul comisiunii Iaşi; oficiantul gr. III Stavrat Alex, de la Negreşti, la Iaşi telegraf; elevul gr. III Buzincu Gh., de la Iaşi, poştă la Tg. Frumos; elevul gr. II Ionescu Dim, de la Tg. Frumos la Iaşi, poştă; auxiliarul Ştefănescu V., de la biroul comisiunei Iaşi, la Vaslui; oficiantul gr. II Davidescu Gh., de la Vaslui, la Negreşti.

❑ Din cauza boalelor care bîntue oraşul, concursul la Şcoala profesională de fete a „Reuniunei Femeilor Romîne din Iaşi", s'a amînat pentru 15 Septembrie a. c.—Inscrierile se vor face de la 1 până la 10 Septembrie.

❑ **O scrisoare.**—Primim, cu rugămintea de a publica, următoarea scrisoare:

Stimate Domnule Director,

Ziarul „Evenimentul" anunţă cu litere mari c'aşi fi întreprins un turneu electoral în valea Prutului şi că m'ar fi împedecat să-l continu P. C. Protoereu.

E drept, că m'am plimbat cîteva zile prin judeţ, dar nu pentru a face propagandă electorală, ci ca să-mi văd cîţiva cunoscuţi. Imi explic pentru ce „Evenimentul" nu poate înţelege o plimbare de plăcere şi vede pretutindeni numai turneuri electorale.

Iatîlnirile clasei ce reprezintă cu partidul conservator-democrat au fost aşa de zdrobitoare, în cît a pătruns-o groaza. Şi după cum oamenii bolnavi de gălbănare nu văd de cît galbăn, tot aşa şi „Evenimentul" nu vede de cît propagandă electorală, fiindcă bănueşte că ea a prisinuit strivirea cunoscută.

Observ în treacăt, că pe lîngă insinuarea vinderei neamului, mai faţă-fleă adevărul şi cînd enumără localităţile, în care m'am oprit.

Am fost şi m'am oprit la Probota, Roscani, Tabăra şi Bădăraţi şi n'am fost la Popicani şi nici nu m'am întîlnit acolo cu P. C. Protoereu.

La Bădăraţi am avut plăcere să văd odaie, în care s'a născut un cunoscut răzeş, tot în starea de demult. Acel răzeş prin muncă neîntreruptă şi priceperea sa s'a înălţat până la cinstea de a fi consilier al Coroanei şi acea de fruntaş între fruntaşi a unui partid politic.

Să nu se creadă, că nu-s capabil de propagandă politică. Nu-mi reneg convingerile politice şi nici nu mă rusinez de ele, ci le susţin cu toată tăria; dar nu-i acum vremea propagandei, ci a odihnei.

Am făcut şi voi mai face propagandă în favoarea partidului din care fac parte. Nu un protoereu, oricare ar fi el, şi nici un superior al său, va putea să mă împedece, căci nu sunt trestia bătută de vînt, ci omul convingerei, care urmează hotărîrile conştiinţei.

In ce priveşte *vînzătorii de neam*, recomand autorului informaţiei să consulte Istoria Naţională şi va vedea, din care clasă s'au recrutat mai mulţi vînzători de neam şi care clasă s'a desnaţionalizat mai uşor şi se va edifisa pe deplin, dacă va fi de bună credinţă.

Să se ştie dar, că nu un protoereu, şi nici un superior al său, mă va putea împedeca să-mi exercit dreptul acordat de legile ţărei, atunci cînd voi crede de cuviinţă.

Şi aceasta spre cea mai mare părerea rău a c'asei reprezentate de „Evenimentul"

Primiţi, vă reg, Domnule Director asigurarea stimei ce vă păstrez.

Vasile Olaga
Profesor

❑ Cei doui inspectori sanitari d-nii d-ri Siătinesnu şi Popescu şi-au depus raportul lor asupra inspecţiilor şi analizelor făcute la Iaşi,—raport pe care d. dr. Sion, sub directorul serviciului sanitar a promis că'l va trimite şi nouă, spre a fi publicat dar pe care însă nu l'am primit.

De asemeni a depus raportul seu d. dr. Buşilă, primul care a făcut inspecţie la Iaşi.

Prin raportul seu, d. dr. Buşilă, arată cît de mare e nepăsarea administraţiei comunale şi zice că „ravagiile pe cari le face la Iaşi febra-tifoidă se datoresc exclusiv murdăriei ce domneşte prin curţile caselor, nu numai la mahala, dar chiar şi la centru, precum şi apei nesănătoase cu care se alimentează oraşul.

Apa de băut murdară şi plină de microbi; localuri publice, ca oteluri, birturi, cafenele, cofetării, cîrciumi, băcănii, cealmarii, lăptării, pline de murdării, nespoite, necurăţate şi nespălate cu anii; alimente rău păstrete şi nesănătoase, foarte primejdioase pentru cei ce au neprevederea şi nenorocirea să le consume.

Curţile atît particulare cît şi cele ale localurilor publice, pline de gunoae şi tot felul de putreziciuni cari exală un miros asfixiant; măidanuri în cari se depun tot felul de gunoaie şi materii în descompunere; iar pe deasupra tutulor acestora, latrine primitive şi dărăpănate din cari materiile fecale s'au revărsat peste podeală, nemai avînd loc în groapa de pămînt.

Toate acestea otrăvesc întreaga atmosferă—şi este de mirare, este o fericire, că molima n'a făcut ravagii mai mari.

D. dr. Buşilă mai insistă apoi, în raportul său asupra neglijenţei serviciului barometric.

❑ Vizita prinţului Henric al Germaniei la Viena, cu ocazia călătoriei sale în automobil (Berlin-Pesta-Viena) este exact redată pe pînza cinematografului Pathé-Fréres din grădina Chateau-auxfleurs, astă-seară Mercuri 12 August.

Bogatul program de astă-seară mai cuprinde frumoasa legendă mitologică, Orfeu în Infern, bogat inscenată în vastul Teatru Pathé Frerès din Paris, specia construit pentru înregistrări cinematografice.

Interesante scene după natură, precum Pescuirea cu dinamită în insulele Salomon (Australia) sunt de asemenea reprezentată astă-seară.

Programul general escelează prin imensitatea noutăţilor şi splendoarea sujetelor, toate de o superioară reuşită, dintre care mai relevăm:

Omul de zapadă, mari scene teatrale dramatice compuse şi intrepretate de artişti cu renume ai Parisului, Plecaţi la băi de mare; Cum se extrage ferul din munţii Suediei şi multe scene comice, sportive etc. etc. etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 12 August

Capitala fără pîne

Bucureşti.—Brutarii au hotărît ca în ziua de 15 August să nu lucreze, şi să participe cu toţii în acea zi, la o serbare ce o organizează.

In acea zi deci Capitala va fi lipsită de pîne.

Crima din Brăila

Brăila.—Astănoapte o emoţionantă crimă a fost săvîrşită în str. Rahovei.

Constantin Climi, dezertor din armată, veni după miezul nopţei la locuinţa surorei sale Maria, unde se afla şi amanta sa Ioana.

In urma unei certe grave avută cu amanta sa, Climi scoase un revolver, şi descărcă un glonţ.

Sora sa intervenind, Climi descărcă şi asupra acesteia două focuri, ucizînd-o.

Cadavrul Mariţei Climi fu transportat la morgă, iar amanta lui Climi, Ioana, fu dusă la spital.

Criminalul e arestat.

Incendiu în Dorohoi

Dorohoi.—Aseară, în grădina teatrului comunal, în timpul spectacolului cinematografic, a izbucnit un incendiu în cabina în care e instalat aparatul.

S'a produs o mare panică şi învălmăşeală căci publicul nu'şi dădea seamă că focul e numai în cabină.

S'au tăiat imediat firele electrice spre a se evita o nenorocire şi focul a fost localizat.

O ştire curioasă

Viena.—Ziarele de aice, reproduc ştirea dată de „Echo de Paris", care anunţă că se urmează tratative între România şi Austria pentru încheerea unor convenţii militare.

Ziarele din Austria arată că această ştire a mai fost înregistrată şi desminţită.

Ciocnire de vase

Montevideo.—Vaporul argentinian „Colombia", care venea din Buenos-Ayres, la întrerea în port, s'a ciocnit cu un vas german.

„Columbia" s'a scufundat. Cele 300 de persoane, între cari mulţi escursionişti, cari se aflau pe vapor, c'au înecat.

Situaţia la Caneea

Viena.—Astă-zi drapelele greceşti au fost din nou arborate la Caneea.

Flota internaţionată pleacă astă-zi.

Revoluţia se întinde

Roma.—Agenţia telegrafică „Stefani", află că mişcarea mahdistă a luat pe neaşteptate un caracter revoluţionar intensiv. Se svoneşte că marele vizir ar vrea pînă la sosirea în Jemen a trupelor turceşti de ajutor, să ceară asistenţa vaselor de rezboiu italiene şi engleze, care se afla în Marea roşie.

In contra albanejilor

Salonic.—Djavid Paşa a primit ordinul să plece pentru a supune definitiv cu forţa armelor, pe albanezii rezvrăţiţi din districtul Ipsek.

Aceşti albanezi, spre a rezbuna ultima expediţie a generalului Djavid şi distrugerea culelor lor, au atacat mai multe detaşamente militare. Din cauza atitudinei albanezilor din Verisovici faţă de autorităţi, Husni Paşa a trebuit să trimeată din Uesbuc trupe cu tunuri. O ciocnire a avut loc cu numeroşi morţi şi răniţi din ambele părţi.

Solemnitatea din Rusciuk

Sofia.—Azi, cu ocazia celei de a 33-a aniversare a apărărei pasului Şipka, a avut loc inaugurarea solemnă a monumentului libertăţii, rîdicat la Rusciuk, fiind de faţă generalul Boteff, reprezentantul regelui, miniştri, ofiţerii superiori, corpul consular, delegaţiunea veteranilor romîni. S'au trimes ţarului Rusiei, Regelui Romîniei şi ţarului Bulgariei telegrame de către veteranii romîni şi bulgari.

Lupte cu Arnăuţii

Constantinopol.— Arnăuţii din Verişovici au refuzat să se supună ordinului, Mutesafirului din Pristina, de a se împrăştia. Tunpele au tras atunci asupra lor. Arnăuţii s'au retras în munţi fără a riposta. La 23 August o nouă ciocnire între trupe şi arnăuţi a avut loc.

Trei batalioane cu 13 tunuri venite din Mesbuk şi Cumanova au plecat la Verişovici.

Resvrătirea triburilor din Jemen

Constantinopol.—Resvrătirea triburilor din Jamen sub Sidriss ia-o extensiune tot mai mare. Sciri autentice, spun că Poarta a hotărît să înceapă o acţiune serioasă contra rezvrătiţilor, trimeţind 4 vase de rejboi şi două transporturi cu 12 batalioane.

Amănunte asupra ciocnirei unor vase

Londra.—După o depeşă a agenţiei „Lloyd" vasul care s'a ciocnit cu vasul argentinian este vasul companiei „Norddeutschen Lloyd", cu numele de „Schleissen" şi vasul german a suferit avarii grave.

Concursul de aviaţiune

Reims. — Eri a urmat concursul aeroplanelor.

Premiul a fost luat de Paulham, care a făcut cu aparatul seu 56 km. în 58 minute; al doilea premiu l'a obţinut Lefèvre, iar al treilea Delagrauge.

DE VÎNZARE

Pentru eşire din indiviziune

Casele din Iaşi Str. Táutu I

compuse dintr'un corp principal de clădire, cu atenanse, grajd, şură pivniţă, fîntînă, curte spaţioasă, grădină etc.

Vînzarea se va face prin licitaţie publică la tribunalul Iaşi S. III, unde se pot vedea lucrările în cauză şi în special raportul de expertiză.

Pentru alte lămuriri a se adresa fie la d. Căp. Alex. Táutu inginer, str. Cogălniceanu 2, fie la d. Const. Táutu, str. Táutu 1.

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

Act de mulţumire

Onor. Direcţiunei Societăţei «Calul» Bucureşti str. Episcopiei 18.

Subsenaţii Alexe Achimov din str. Păcurari 129 şi Marcu Fränckel din str. Sf. Lazăr 54, ambii proprietari de birje; avînd asiguraţi la societatea „Calul", primul trei cai şi cel de al doila doui cai şi pierindu-ne un cal; aducem prin aceasta viile noastre mulţumiri societăţei, pentru modul conştiincios şi prompt cu care am fost despăgubiţi.

Cu toată stima

Alexe Archimov, Marcu Fränckel

Iaşi 11 August 1909

Grădina Berăriei Regale (Cuza-Vodă)

—Astă-zi Mercuri 12 August 1909—

CINEMA-APARAT

— PATHÉ FRÈRES PARIS —

ULTIMA PERFECŢIUNE

Sub conducerea technică a eminentului şi neîntrecutului electrician român

— VARBIU CONSTANTIN —

Cinem-Aparat este cel mai prefecţionat Cinematograf al Casei Pathé-Frères.

Din bogatul program relevăm:

„Maria Antoinette", Mare dramă istorică din timpul revoluţiunei franceze.

Regina Franţei, o princesă austriacă, care trăia pe timpul revoluţiei franceze, era rău văzută de poporul francez din pricina originei ei austriace.—Se înfiltra poporului credinţa, că regina întreţine relaţiuni amoroase cu un Archiepiscop.—Archiepiscopul într'adevăr o iubea, încercînd prin intermediul unei dame de onoare falşă să cîştige simpatia reginei; dăruindu-i un colier de mare valoare. Dama de onoare, care'şi reţinuse sie-şi colierul, trimise în locul reginei la o întîlnire cu Archiepiscopul o femeie cu moravuri uşoare, care avea însă o mare asămînare cu regina.—Perechea fu descoperită la întîlnirea, şi ura poporului isbucni cu mai mare furie în urma acestei întîmplări.

In fine palatul fu dărîmat. In ajun poporul arăta prin fereastră, reginei, capul nepoatei sale înfipt pe o suliţă, imputîndu-i faptul.

Regina a fost predată justiţiei sumare a revoluţionarilor, acuzată fiind împreună cu fiul ei principele de coroană în etate de 12 ani, că ar avea aplicaţiuni la vărsări de sînge nevinovat, şi în consecinţă fu condamnată la moarte.

După ce stătu mai multă vreme întemniţată, ea fu scoasă între manifestaţiunele ostile poporului, şi aruncată pe carul călăului, împinsă de pe pumnii brutali ai gendarmilor, şi dusă la ghilotina unde a fost decapitată. şi alte numeroase piese, sportive, humoristice şi instructive etc.

Inceputul la 9 ore seara fix.

Doctor E. Margulies

De la facultatea de Medicină din Montpellier.

MEDIC DE SPITAL

Consultaţiile de la 8 la 9 a. m. şi de la 2 la 4 p. m.

Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 4

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

Dr. H. Solomovici

Specializat în clinicele din Berlin — şi Paris —

Pentru boale de:

Nas, gât şi urechi

Consultaţiunile de la 9—11 şi 3—6

Str. Golia 67 (casele camerei de comerţ)

Instalaţiune pentru massaj vibrator-electric

Fabrica de SOBE DE TERACOTĂ

Fraţii MACUROFF

IAŞI.—72 SOSEAUA PACURARI 72 -IASI

Execută Sobe de teracotă jmalţuite în toate colorile

OLANE de ori ce dimensiuni pentru coşuri şi drenagiu.

Pentru informaţiuni şi probe a se adresa la d. Grigore Ichim Frizer str. Lăpuşneanu 28 sau direct la fabrică.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roemină din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea

la 10 şi 11 August 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei	8,50
1/4	Un sfert	Lei	17,00
1/2	Una jumătate	Lei	34,00
1	Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

PONDOIR pêrosi

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2 ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0fr.25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50

Porte-Bouteilles, pour 200 Places... 3 »

envoi franco de l'album sur demande

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

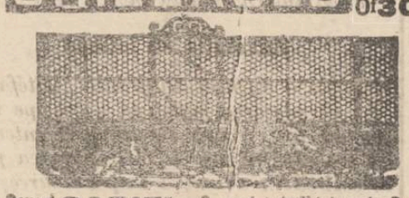

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

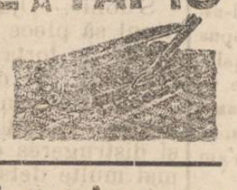

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. R. Diamant Comp.—Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 798 Marți 18 August 1909

IAȘUL INFECT

— Cu prilejul raportului d-lui doctor Bușilă —

Onor. direcție a serviciului sanitar central, dacă a făcut ceva sau nu pentru combaterea febrei tifoide, este încă un mare mister. Dar ceea ce a făcut sigur este că a mutat Iașul geograficește: capitala Moldovei a ajuns un oraș asiatic.

Mutarea aceasta a orașului nostru, clasificarea lui ca oraș barbar, rătăcit într'un colț al Europei, ambele le datorim sentinței și ochiului ager al d-lui Vladimir Bușilă, sub-inspector al serviciului sanitar superior.

Jumătatea mai puțin cu care un autor german, Karl Emil Frenzos, tratase Moldova în cartea lui „Jumătate de Asie", d. sub-inspector Bușilă a dăruit-o acum Iașului: Iașul este un oraș pe de-a întregul Asiatic. Iașul mai este încă, tot după apreciarea d-lui dr. I. Cantacuzino, și un oraș idiot.

Vom insista îndată asupra aprecierilor d-lui Bușilă. Trebue să insistăm asupră-le, fiind-că autorul lor nu este un oare-care pasager, care, trecînd prin Iași, și-a tipărit impresiile. D. Bușilă a fost trimis oficial aci, a făcut un raport, care va rămînea document în cartoanele ministerului.

Dar înainte de a-o face, trebue să constatăm, că europenii din București obișnuesc să ne trateze la fel cum ne tratează, oficial, d. Bușilă; că ori-ce Calevictorist vine la Iași, se crede dator a vărsa lacrimi pe ruinele Iașului, a ne trata de barbari și de asiatici.

D. Bușilă, mai complect, ne-a găsit și idioți. Noi bem apa de stricat, iar cu apa captată ne spălăm negrele; din fructele bune, coapte, savuroase facem compoturi; iar merele pădurețe, prunele necoapte—pe acelea le mîncăm de crude. Cînd avem cîte un loc viran putred de infecțiune; băltoage, locuri de scursori—le acoperim repede cu „clădiri monumentale", cum, spre pildă, leprosul și-ar pune o camașă de batist.

*

Că suntem reu văzuți în sînul onor. direcțiuni generale a serviciului sanitar, aceasta o știm prin marele număr de exploratori ce-au fost trimiși aci. Și d doctor Bușilă a fost unul din acei; și d. Popescu și d. vice-doctor Radu și cei șase domni sub-doctoranzi, cari au fost trimiși aci, toți—să sperăm — își vor tipări impresiile, toți vor releva predispozițiile noastre asiatice, regretabila noastră naivitate și, implicit, savantismul lor—al exploratorilor.

Au să ne facă de rîs și pas de ar mai voi tată de bucureșteancă să-și mărite fata la Iași.

*

Am luat-o pe partea glumeață fiind-că să creadă d. Bușilă, că raportul seu este bazat pe date științifice, că este—ceea ce ar trebui să fie—o operă serioasă.

Un reporter de ziar, dacă ar fi fost trimis la Iași să senzationalizeze asupra febrei-tifoide, ar fi mers în gravitate și savantilic alături de d. sub-inspector Vladimir Bușilă.

Cu toate apucăturile noastre asiatice, noi nu credem că misia la Iași a sub-inspectorului din București,—capitala Europei, ca ea să fi fost alta de cît inspecția serviciului sanitar al comunei. Dacă cine-va este bolnav și, neîncrezător în medicii locali, apelează la un medic de aiurea; acel medic de aiurea, venind, caută bolnavul, nu, spre pildă, mobilele din casă. D. Bușilă are, în raportul seu, glosse, tirade, fraze—la adresa „vechei capitale" — iar cînd ajunge la medici spune aceste puține cuvinte: „serviciul medical al comunei este cu totul slab".

Ce fel de slab este, cum ar trebui să fie, ce măsuri ai luat, sub-inspectorule european, ca să-l întărești, asta nu spune, nu-l interesează.

Dar auziți—căci ie extrem de interesant — ce monstru în tirade ie doctorul sub-inspector și dacă s'au mai auzit, într'un raport sanitar fraze dintre acelea, cari găsesc loc în momente de entuziasm.

Cînd ast-fel se prezintă suprafața și solul *vechei, glorioase cetăți, leagănul culturei românești*, e lesne de înțeles etc.

Sau, cum ar fi zis reporterul, dacă ar fi fost trimis în locul d-lui Bușilă: „un fluerat prelung și trenul se oprește, conductorul strigă: „Iașul, leagănul culturei". Ajuns cu trăsura în colț la Petrea Bacalu, unde, altă dată, se încinse hora unirei, îmi pusei basmaua la nas, căci un miros infect, se exhală din canal".

*

Raportul sub-inspectorului nu cuprinde, deci, nimic științific, nu preconisează nici o ameliorare, nu este, în sfîrșit, o călăuză, care ar trebui să lumineze calea medicului comunal, care, după constatarea seacă și scurtă a raportorului, este medic slab, care nu știe combate epidemia.

Raportul are, însă, marele merit că descrie și biciuește, precum merită. incuria și incapacitatea administrației comunale, cea mai ticăloasă, cea mai trîndavă, cea mai incapabilă, din cîte a avut vre-o dată Iașul.

In vreme de groaznică epidemie, auzitu-s-a vre-o dată, primarul lipsă, la băi, unul din ajutorii de primari plecat în călătorie de agrement—toate treburile lăsate pe mîna unui singur om, extrem de cinstit și extrem de incapabil?

Murdăriile pe cari d. Bușilă le-a văzut acum, ocazional, stau acolo de luni de zile; gunoaele nu se ridică, stradele nu se curăță.

Nemic nu se face — numai crime se făptuesc, căci nevolnicia este o mare crimă. Noi am pornit luptă contra administrației despre care d. Bușilă zice: «se face că nu vede, se face că n'aude.

Am obosit luptînd și fără succes am luptat. Acum un raport oficial, desbrăcat dar de orice pornire politică, descrie halul în care se află orașul și-l clasifică de oraș barbar.

Raportul se află în mîinele lui de drept și publicarea s'a făcut negreșit, cu învoirea ministrului.

Să vedem ce va mai fi.

Lovitura amicilor d-lui Grecianu

— Intrunirea de la clubul conservator,—Proclamarea d-lui A. D. Holban.— Observațiile unui Carpist.—Spre desfacere totală.—Portretul d-lui Grecianu.

Intr'o zi, care nu este prea îndepărtată, portretul în mărime naturală al d-lui Stere, va fi spînzurat în localul clubului conservator din Iași. D. Stere, care vrea și nu poate face nimic pentru partidul seu din Iași, a făcut, minuni mari, fără să fi voit, pentru junimiștii din localitate. Grație d-lui Stere cărdășia junimisto-greceniștă va fi curînd desfăcută și drept mulțumire și vecinică aducere aminte, portretul seu va fi spînzurat în clubul conservator, precum, tot din recunoștință, unii spînzură portretul doctorului lor.

Căci de la afacerea Stere, s'a iscat un bocluc foarte mare, care aduce zilnic surprize noi, între care cea mai reușită a fost desigur înscrierea d lui A. D. Holban în clubul conservator local.

D. A. D. Holban, de și fruntaș conservator, nu era înscris în clubul din Iași, nu era înscris pe vremea junimiștilor, nici după contopirea cu cantacuziniștii, fiind-că d. Holban știe, că, element disolvant cum este, e mai bine să facă politică la București și să fie cu domiciliul la Iași. Cu atît mai puțin s'ar fi putut înscrie la Iași, într'un club prezidat de d. Matei Cantacuzino, cu care se urăște de moarte și care, nu de mult, făcînd aluzii la d. Holban, a vorbit de uneltirile și clevetirile din afară.

D. A. D. Holban a format atunci acea semi-campanie de juni turci greceniști și profitînd de lipsa și a d-lui Grecianu și a d lui Cantacuzino, a deschis campania contra d-lui Stere ca să lovească în d. Cantacuzino.

După aceia, profitînd tot de lipsa d-lui Cantacuzino, junii turci au convocat clubul. La convocare au răspuns ei în număr de șapte și un singur carpist, d. M. Vîrnav Liteanu. D. A. D. Holban era și el față la ședință,— de și de obicei asemenea admiteri se fac în absența petiționarului. Singurul junimist prezent auzind despre ce este vorba, a spus că intrarea d-lui Holban în clubul Conservator local, este o cinste pentru acesta; dar fiindcă nu se știe bine dacă există unitate de păreri între d. Holban și șeful partidului, ar fi nemerit ca să se aștepte întoarcerea d-lui Cantacuzino. A luat apoi cuvîntul d. profesor Erbiceanu susținînd pe d. Holban și astfel d-sa a fost înscris, d-sa fruntaș conservator, de cîți-va juni turci, cărora d. Holban ar putea se le fie răsbunic.

*

Bocluoul acesta l'a făcut tot afacerea Stere. Acestei afaceri i se datoresc pînă acum două luări cu asalt: a gazetei și a globului.

Cînd se va întoarce d. Cantacuzino în țară, va vedea că nu mai are nici gazetă nici club, că în chiar casa partidului s'a așezat cel mai vajnic inamic al seu, d. A. D. Holban și oricît de diletant în politică ar fi d. Matei Cantacuzino și lipsit de nervi politici, cele două lovituri, date în lipsa d-sale, îndreptate exclusiv în contra d-sale, nu vor putea să nu aibă urmări politice foarte serioase.

*

Pe cînd unele ziare afirmă că, d. Dimitrie Grecianu, care se află la Sinaia ar fi cu totul strein de campania ce se urmează la Iași, steriștii îl acuză pe acesta că ar fi inspiratorul articolelor, care loveau în d. Stere, ca să simtă d. Cantacuzino.

Astfel *Viitorul* în numărul seu de eri publică un articol, care se termină cu acest portret al d-lui Grecianu:

Noi pe inspiratorul „Evenimentului" îl credeam numai o deplorabilă mediocritate, care, într'un moment de nemai pomenită scădere intelectuală a partidului conservator, a putut să escaladeze vîrful piramidei politice, d-sa care ar fi putut aspira pe bună dreptate cel mult la funcțiunea de șef de birou. Constatăm azi că este și un deplorabil calomniator, pe care inteligența îl ajută tocmai bine să joace rolul lui Don Basilio.

Mai este și ridicolă campania în chestiune, pentru că a avut frumosul rezultat ca în loc să-l discrediteze pe d. Stere să atragă ziarului conservator ieșan desaprobarea celor mai de frunte dintre conducătorii și susținătorii săi.

Resultatul acesta este vrednic de tactul și inteligența d-lui Greceanu.

Buna reputație privată a d-lui Stere n'a putut fi atinsă prin această campanie, întocmai cum d. Hiottu — căruia îi cerem totuși scuze că'i alăturăm numele, într'o asemenea afacere, mai cu seamă, de acela al fostului subprefect—n'a putut atinge buna reputație de cercetător și cugetător a deputatului de Iași.

Sunt vieți, de-o așa armonică frumusețe morală, în cît nici chiar în pervertita noastră viață publică nu pot fi pîngărite.

In schimb, se va ști de aci înainte ce trebue să se creadă despre autorul acestei calomnii. Cînd venea vorba despre scandaloasa incapacitate a acestui domn pe care l'a ferit Dumnezeu și de inteligență, și de duhul vorbirei, și de cultură, și de bun simț, oameni îngăduitori ziceau :—E un ignorant, e un incapabil, e un pretențios ridicol, dar cel puțin e un om leal.

Ei bine, nici leal nu este.

Iar congresul

Presa maghiară continuă a se ocupa, cu o ardoare, care trădează o mare durere națională, de protestul și refuzul unor naționalități de a participa la congresul medical din Buda-Pesta.

Trufia maghiară a primit deci o lovitură destul de puternică, dacă se vede silită acum să stoarcă lacrimi.

Nostimă însă este tema pe care presa maghiară pune chestiunea. Dintr'o chestie științifică, spune dînsa, nu trebue să se facă politică. Exact în principiu, falș în aplicațiune. Participarea tuturor medicilor din lume la un congres medical nu este cu totul lipsită de partea politică inerentă naturii sale. Ar fi cu totul altfel, dacă participînd la congres medicii ar fi ridicat chestiunea aceasta, o chestiune politică, care nu poate intra în ordinea de zi a unui congres medical; dar, cînd unii medici ridică chestiunea neparticipărei la congres, atunci cînd acest congres n'a depășit starea de proect încă; și cînd motivul invocat este acela cunoscut — atitudinea sălbatecă, antiumanitară și antiștiințifică în contra naționalităților ce au nenorocirea de a se găsi sub dominațiunea maghiară, evident, că lucrurile se schimbă, și tema presei ungurești este falsă, denotînd rea credință.

Ar fi de prisos să discutăm mai mult. Cea ce este interesant și—mărturisim—ne bucură, este efectul strălucit al acțiunii medicilor romîni, care a avut atîta răsunet, și care a putut imprima sufletului maghiar o durere atît de intensă. *A.*

OAMENI ȘI LUCRURI

Scrisoarea găsită

Putem da o veste bună cetitorilor ziarului nostru și cetitorilor în general. Crîncena campanie a „Viitorului" în potriva lui Caragiale—pe tema unui avans bănesc care i s'a... oferit, dar *nu* i s'a dat—nu numai că n'a „distrus" pe marele scriitor, dar din potrivă: maestrul se află mai viguros și mai bine dispus ca ori cînd.

Din acea puțin redutabilă polemică s'a ales numai cu o supărare pe care i-a făcut-o zețarul „Opiniei" cu complicitatea corectorului, prea distras sau necăjit de căldurile tropicale ale acestei veri.

„Mult m'a mîhnit cînd, în valorosul dv. organ (791, 8 August) am cetit la începutul scrisoarei d-lui Caragiale: „... de a-i ceda drepturile mele de ajutor".

...„Nu se zice „drepturi de ajutor", ci „drept la ajutor".

„Să sperăm ca pe viitor, cu vre-un alt prilej, „distinsul nostru amic" se va bucura de acest *drept la ajutor* din partea dv., care, precum se vede, țineți la dînsul"..

Toată lumea înțelege—și fără îndoială a înțeles încă de atunci—că era vorba de drepturi de *autor*.

Ne permitem — spre marea plăcere a cetitorilor — a spicui cîte-va citate din delicioasa scrisoare, pe care maestrul o semnează cu un nou pseudonim —cel mai nou pseudonim al lui Caragiale—„Un ploeștean fervent conservator-democrat":

„Dacă însă m'a mîhnit cazul Caragiale, am fost cu prisos mîngîiat cetind mai departe, cu sfințenie „Opinia", acelaș număr. Astfel:

1) La *ultima oră*, am găsit desmințirea știrii tendențioase că M. S. Sultanul s'ar duce la Mehadia. Era firește absurd că în așa momente de 'ncordare între Romîni și Unguri, Mahomed IV, care ne iubește atîta, să prefere o stațiune maghiară, cînd avem la noi Govora, Băile Nastasaki și cîte încă!

2) în vertiginoasa *Chronique mondaine* a deliciosului dv. corespondeut din „*" (pag. 2 a), între altele la rîndul 46 de gios în sus, col. 3-a, am aflat cu bucurie de existența unui mare artist modelator de statuete, *subtilul florentin Tanagra!*

Așa mulțumire n'am mai avut din tinerețe, de cînd am aflat de existența unui alt mare sculptor, Milo, care făcuse o statuă celebră a Venerii; dar acela, pe semne, n'a fost așa de cuminte și de subtil ca emulul seu Tanagra: în loc să se mărginească a modela statuete, s'a apucat să facă o statuă peste mărime naturală; n'a mai avut mijloace să și procure material și a fost silit să-și lase capodopera neisprăvită, fără brațe. Păcat!"

Firește; regretăm din suflet greșala de tipar, care a putut da naștere unui echivoc—drepturi de „ajutor" în loc de „autor"—cu atît mai mult că autorul „Scrisoarei pierdute", cel mai mare scriitor al nostru, e în același timp cel mai primejdios cetitor, și singurul desigur care a putut observa în același număr de ziar că Sultanul avea să plece la Mehadia și nu la Livadia, și că faimosul oraș beoțian Tanagra—renumit pentru specialitatea sa de statuete—a devenit un... sculptor florentin.

Noi cari de multe ori nu ne mai recunoaștem searbăda noastră proză din cauza erorilor de zaț—credem și înțelegem mâhnirea maestrului a cărui proză briliantă ar trebui în primul rînd ferită de asemenea neajunsuri. Din nefericire lucrul nu e încă posibil în ziarele de... provincie și mulțumind lui Caragiale de indulgența ce ne arată și de mult spirituala pedeapsă ce ne aplică, îi zicem numai:

„Iartă-ne nouă greșelile noastre... de tipar" și mai scrie-ne din cînd în cînd, căci scrisoarea nu va fi nici odată... pierdută.

Redion

„Cum stați cu tifosul"

Sărut mâna, doamnă,

Curierul mi-a emis eri scrisoarea Dv. din..... *Les Bains*. Dacă mi-ar fi emis, în loc, un mandat postal, de valoare cît de minimă; dacă mi ar fi adus o scrisoare cu știrea sigură că concentrarea conservatoare s'a făcut, să credeți că un fapt sau celalalt, sau ambele la un loc, m'ar fi surprins mai puțin.

D-v, Doamnă, cu ideile D-v reacționare despre oameni și despre lucruri—nu despre cele din *Opinia*—D-v. să scriți unui bărbat, unui bărbat pus în reală imposibilitate să divorțeze — fiind-că el nu este însurat, o minune mare s'a petrecut: cele șepte minuni au devenit cu soț.

La minunea aceasta m'am gîndit atîta timp, cît citisem numai semnătura de pe scrisoarea din... les Bains. Conținutul scrisoarei mă desiluzionase: voiți să știți un lucru, unul singur: „cum stați cu tifosul, la Iași?" Apoi îmi dați însărcinarea foarte amabilă:

Să trec imediat pe la D-v acasă și să văd ce fac servitoarele pe care le-ați lăsat, dacă cum va, ferească D-zeu, boala nu le-ar fi iertat nici pe ele.

Cu tifosul, la Iași, mergem, mulțămim lui D-zeu, administrației comunale și neobositului serviciu medical comunal, mergem foarte bine. Mergem foarte bine, de și mergem foarte rău; mergem foarte bine, fiind-că este loc să mergem și mai rău. Ziarele spun—și nimeni nu desminte—că avem trei sute cazuri de tifos. Nu este oare un real progres—și n'am fi noi ticăloși dacă n'am lăuda administrația și pe medici—nu este real progres, cînd s'ar putea ca, în loc de 300 cazuri, să fie cu un zero la coadă mai mult?

Ce facem contra boalei? Până mai ieri făceam ce făceam, acum nu mai facem nimic. Până ieri, potrivit sfatului unic, fierbeam apa. Neguțitoria cu samovarele ajunsese la preț mare, precum astă iarnă se scumpise rău lopețile și hărleții. Acum nu mai avem ce fierbe: Aparii s'au pus în grevă. Nu veți avea pretenția absurdă, sper, că, pe cînd Dv. vă oxigenați cu aerul tare și mirositor din les Bains, eu, la Iași, să pun putinele pe coromîslă și să merg la hazna. Și de ce nu trimit pe rândașul meu? Și putea răspunde, cu succes, fiind-că n'am. Dar prea te-ași rădica pe d ta și de aceea spun: „fiind-că rândașii s'au solidarizat cu aparii".

Deci: nu mai fierbem apa fiind-că nu o avem și nefierbând apa am epuizat unicul mijloc de a combate febra tifoidă.

Iată, în scurt, cum stăm cu tifosul la Iași și acum ajungem să aflăm: „ce se aude la D v. acasă".

Pe o căldură de 40° în soare am urcat strada ce duce spre chocheta, spre alba, spre delicioasa dv. locuință. Am zis 40° fără de nici un alt gând. Să nu credeți că e vorba de sacrificiu și că aștept mulțumiri de la D-v. Ci la Iași termometrul s'a oprit la cele multe grade și acolo stă. El—termometrul—în cale ie cinstit Arată grade multe și afară frige. Pe cînd barometrul, veșnic ie la „grande pluie" și noi nu știm ce ie aceea ploaie, cum nu știm: d-ta, eu și medicii comunali, unde se află acel celebru necunoscut baccil tific.

Urcai, deci strada ce duce către casa Dv. Ajuns aproape acolo, trecusem batista pe față asudată și, apropiindu-mă de intrare, ochii mei dădură de o tăbliță țintuită pe zid. Credeam, firește, că este a societății de asigurare. Dar culoarea tăbliței: galben pe fund negru, mă surprinse. Mă uitai și citii: „boală contagioasă".

Și atunci esclamăi—cum sigur sunt că veți esclama și dv., la citirea ăstor rînduri:

— Ah, mobilele duduiei, bibelourile, tablourile.

Am exclamat astfel, fiind că știam, din rîndurile dv., că, singure, servitoarele au ramas în casă. Aceasta o știam din scrisoare, nu din faptul că ferestele casei erau astupate cu hîrtie colorată, căci, dacă astupatul acesta este semn că nimeni nu este acasă, de multe ori, de și respectivii sunt acasă, astupă geamurile, ca să se prefacă că sunt duși în vilegiatură.

Inchidem paranteza și ne întoarcem la tăbliță. Galbenă pe fond negru tăblița este una din puținele arme cu care se combate tifosul în Iași. De îndată ce medicul dă de știre că în strada cutare, numărul cutare, s'a ivit un caz de febră

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104,- jumatate loz Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

tifoidă, vine unul de la primărie și pune tăbliță.

Efectul contra flagelului, adică contra revoluția cu tăbliță, este mai mic de cît chiar sistemul băilor de picioare contra înmulțirei speței omenești. Dar la noi se combate cu tăbliță, care zice „aci ie tifos", precum în antichitate, înaintea formărei cartierelor evreești, se scria pe zid „aci șade un jidan".

Ori cum fie, un lucru era cert: că în cocheta d-v locuință se ivise boala. Spre mai marea mea bucurie vă pot anunța, însă, că, contrar tăbliței, n'a fost caz de tifos în casa d-v.

Și aceasta este la modă în Iași. Este la modă, anume, că de îndată ce cine-va cade bolnav, sau i se năzare că este bolnav, el să creadă că are tifos și doctorul să-i confirme diagnoza. Fiind-că la Iași avem și bolnavi de tifos și sănătoși de tifos.

Una din servitoarele d-v îmbolnăvindu-se, gardistul din pont a declarat la secție că are tifos. De la secție s'a declarat la serviciul sanitar același lucru. Serviciul a declarat la fel medicului de dispărțire și secretarul a zis doctorului.

— In cale dacă te duci, d-le doctor, ia și o tăbliță de cele cu d-ta.

Doctorul a venit la fața locului. Inainte de a vedea bolnava a pus pe gardist de a țintuit tăblița.

Trei zile mai tîrziu, servitoarea d-v, bolnavă de tifos, fu cuprinsă de durerile facerei. Fu adusă moașa de despărțire, care schimbă diagnosticul. Tăblița, însă, a rămas.

Fiți indulgentă, Doamnă, cu servitoarea d-v, care, victima unui diagnostic greșit, a fost nevoită să dee loc fericitului eveniment, în chiar casa d-v.

Știința medicală comunală locală, de frica d-lui dr. Popescu, inspector sanitar, a ajuns să vadă febră tifoidă chiar acolo unde n'ar găsi loc nici macar febră tifoidă... puerpurală.

Cîndiți-vă, apoi, că, spre a acoperi deficitele morței cu obștiile săteești, eforia sf. Spiridon, tot făcînd economii, a dispus și închiderea leagănului turnant.

Aproape s'ajungă mamă, gardistul a diagnosticat la servitoarea d-v — tifosul. Nimeni nu l'a dezminșit.

A cui ie vina?

In speranța, Doamnă, că, renunțînd cîte-va clipe la dreptul la lene, veți avea răbdarea a citi scrisoarea mea, rămîn al d-v, adînc recunoscător pentru încrederea ce mi-ați arătat-o.

(urmează iscălitura autorului).

Inscrierele la Conservator

Direcția Conservatorului de Muzică și artă dramatică din Iași, face cunoscut că cererile de înscriere a nouilor elevi și eleve (dacă sunt minori) se vor face prin părinți, sau tutori, cari își au domiciliul în Iași, fiind datori părinții sau tutorii a încunoștiința înscris Direcția Conservatorului, arătînd numele și pronumele conrespondentului, profesiunea, dispărțirea, strada și No. casei.

Cererile de înscriere se vor face după formularul afișat la școală, pentru fiecare clasă a parte, însoțite de extractul de naștere din registrele stărei civile (iar nu buletin de naștere) de certificatul studiilor făcute, actul de naționalitate, actul de revaccină și actul de bună purtare (dacă nu va fi prevăzut în certificatul de studiu), și se vor primi la Direcția Conservatorului de la 25 August și până la 5 Septembrie a. c., între orele 9—11 dimi. și 3—5 după amiază (afară de Duminici și serbători).

Străiniii vor trebui să prezinte actele traduse în limba romînă de către autoritățile legale.

In Conservator se vor admite numai elevii cari vor împlini condițiunele de mai jos.

In primul rînd candidații pentru specialitățile muzicale vor trebui să dovedească că posedă auzul muzical, simțul ritmului și un fizic potrivit specialității căreia să dedică, justificat pentru clasele de instrumente de suflat de un certificat medical, iar pentru Declamație și arta dramatică un fizic avantajos și organ plăcut.

Condițiunile cerute pentru Teorie și Solfegiu sunt: Cel puțin absolvirea cursului primar și etate de 11—14 ani, aseminea și pentru Armonie, dar să aibă absolvirea cursului de Teorie și Solfegiu.

Elevii și elevele sunt riguros obligați să urmeze principiile teoretice și solfegiul muzical.

Pentru cîntul solo și de operă, elevii vor trebui să aibă etatea de 19 ani împliniți și elevele 17 ani împliniți, după schimbarea și hotărîrea voicei care va trebui să fie frumoasă și sănătoasă;

Nu vor fi admiși dacă au trecut de 24 ani.

Pentru cînt ei trebue să dovedească că posadă cunoștinți umanitare suficiente (studii secundare sau gimnaziale).

Pentru admitere în anul preparator la cînt, vor fi examinați candidații de Teorie și Solfegiu, intonarea unei game majore și minore, oarecare noțiuni de cetirea intervalelor consonante.

La clasele instrumentale să cere cel puțin absolvirea unui curs primar și etate dela 11—14 ani pentru Pian, Violină și violoncel.

Pentru contrabas de la 15—19 ani și pentru instrumentele de suflat etatea dela 14—17 ani.

Candidații și candidatele pentru a fi admiși în anul întâiu curs inferior la Pian vor fi examinați de următoarea materie:

B, Cesi ediția Ricordi, exerciții de degete Caetul I-iu și parte din catul al II-lea.

Bertini, metoda gamele majore și minore, melodice și armonice cu arpejele acordurilor consonante și cadențele perfecte.

Bertini. 12 mici preludii. Bertini opera 100 și 29 Czerny opera 299. Caet I-iu.

Bach S. șasă preludii pentru începători. Lemoine-Köhler studii pentru începători. Dussek, Kuhlau și Clementi, nouă sonatine;

Se vor pune candidaților întrebări din Teoria elementară a muzicei.

Candidații pentru a fi admiși în anul preparator la violină, vor fi examinați de următoarea materie: B. Klerk metoda caetul I-iu;

Beriot metoda partea I-a ediția Peters, Blumenstengel caetul I-iu game;

Pleyel op. 8 (David). Se va pune candidaților întrebări de Teoria elementară a muzicei.

Pentru Declamație și arta dramatică etatea de la 16 până la 20 ani pentru fete și 18—22 pentru băeți.

Cunoașterea deplină a limbei romîne absolvirea unui liceu sau a unei școli secundare de fete, fizic și organ plăcut. Numai în caz de talente excepționale, se vor putea admite elevi cari să fi absolvit eel puțin 3 clase secundare pentru fete și patru secundare pentru băeți.

Candidații și candidatele pentru Declamație vor fi examinați la Cetire din autorii romîni.

Dispense de studii umanitare și de etate, să acordă de Direcția Conservatorului în caz de aptitudini excepționale.

Examenele de admitere provizor vor fi în zilele de la 8 până la 15 Septembrie a. c.

Litere-Științe-Arte

O cauză și un efect.—Am amintit de curînd că în cursul polemicei în care s'a angajat dl. Duiliu Zamfirescu n'a lămurit un singur lucru: învinuirea de plagiat. Acum „Țara Noastră" din Sibiu, complectează știrile ei în această direcțiune, amintind că plagiatul în chestie a fost dat în vileag de către însuși defunctul academician Olănescu Ascanio.

Ar fi poate aci explicațiunea faptului că adus—prin o ironie a soartei—să iee locul lui Olănescu în sinul Nemuritorilor a evitat de a vorbi de predecesorul său, abătîndu-se de la o tradiție unanim consacrată.

Dar să cităm din revista ardeleană.

«....Acela care pentru prima oară a pus pe dl „Zoiliu Zamfirescu" pe două coloane a fost însuși Ollănescu Ascanio răposatul academician, căruia Zamfirescu prin un joc al împrejurărilor i-a luat locul în Academie. In articole vesele din „Voința Națională" pe anul 1884 Ollănescu scotea la iveală plagiatul lui Zamfirescu, spunîndu-i aceste severe cuvinte:

„E lesne să filosofezi în modul acesta. E și mai lesne încă să-ți pui iscălitura, prin urmare personalitatea ta deplină de om și scriitor, în josul unor asemenea lucruri, cînd pentru a le găsi, nu-ți trebue nici studii pregătitoare, nici credințe filosofice, nici devotament artistic, ci o simplă îndemânare de a strămuta pe romînește ideile și cugetările unui străin".

Și dupăce prin plagiat dovedia „fățărnicia și deșărtăciunea lui Zamfirescu", Ollănescu îl sfătuia să nu mai scrie și continua astfel:

„Pentru a scrie un roman trebue să fii convins de adevărul acelora ce ai să scrii și să fi deslegat singur, fie prin studiu, fie prin experiența ta proprie, problema vieții, pe care te cerci a o arunca în lume. Altfel vei fi un croitor de frase umftate, spoite și goale și vei fi nevoit a'ți vedea odrasla eroilor prefăcute în păpuși de hîrtie, ale căror mișcări fără viață și fără direcțiune vor cerca înzădar a maimuțări lupta omenească".

*

Tolstoi a adresat o lungă scrisoare ziarelor din moscova protestînd în contra deportărei secretarului său, care spune el este inocent de oare-ce expediind țăranilor cărțile lui Tolstoi el îndeplinea ordinele stăpînului său.

Tolstoi spune că guvernul ar trebui să pedepsească autorul, iar nu un sărman servitor făcîndu-și datoria în conștiință.

Tolstoi mai povestește că fermitatea și bucuria cu care secretarul său s'a dus să sufere pentru dînsul, l'au mișcat pînă la lacrimi.

*

Congresul dentar internațional din Berlin s'a ocupat într'o ședință de higiena dentară în școală. Profesorul Sehmoeller crede că higiena dentară este unul din factorii cei mai importanți în lupta contra tuberculosei. El crede că infracțiunea alveolelor dentare favorizează dezvoltarea bacilor tuberculosei în gură.

Kunert din Breslau vede o cauză a canei dentare în absorpțiunea de alimente conținînd o cantitate insuficientă de sări naturale; el recomandă merele coapte în coaja lor și pînea neagră care conține multă sare și necesitează o măcinare îndelungată.

*

Fantasticul proect al astronomului american Pickering care vroia să intre în comunicație cu planeta Martie chiar în cursul acestui an prin intermediul unor puternice signale luminoase,—a fost discutat științificește de către astronomul E. L. Larkin. Comunicația cu Marte se levește de multe „mici greutăți" spune acest critic.

In primul rînd anotimpul a fost rău ales. Cînd pămîntul se află între soare și Mars, locuitorii acestei planete nu pot zări pămîntul. Dar aceasta este singura greutate; pe baza unor exacte calcule matematice Larkin a socotit că reflectorul care ar putea să dee signale vizibile lui Martie, ar trebui să aibă un diametru de 836 kilometri, numai în cazul cînd locuitorii lui Mars ar dispune de telescoape excelente ar fi suficient un reflector cu diametru de 42 kilometri. Un astfel de reflector ar trebui să coste 4 miliarde lei și construcțiunea sa ar necesita tot ferul, sticla, cărbunele și mercurul pămîntului.

Iar cînd acest aparat ar putea fi construit—atunci închee Larkin,—vaporii atmosferii și apariția amurgului ar face invizibile ori-ce signale!...

Informații

❑ *„Epoca" de Sîmbătă referindu-se la interviewul acordat de d. Lascar Antoniu, în chestia concentrărei, pretinde că d-sa nu are „însușirea omului autorizat de a-și spune cuvîntul în discuțiuni politice".*

Și pentru ce, mă rog?

Tot „Epoca" se grăbește ca să ne lămurească: „pentru că nu-i cunoscut peste graniță și n'a voiajat"!?

E adorabilă oficioasa lui Nicu Filipescu!

Amicul nostru însă, luînd cunoștință de constatările acestui organ autorizat (?!) se recunoaște învins în această privință, și iată pentru ce: De cît a fi cunoscut peste graniță cu însușirile politice și morale ale d-lor Mișu Cantacuzino și Pascal Toncescu, sau în a voiaja cu banii soacrelor și a altor inime caritabile, cum voiajează unii oameni de stat din partidul „Epocei", și între a fi considerat cu mai puține însușiri politice, deduse tocmai din aceste lipsuri, prietenul nostru Lascar Antoniu preferă pe aceasta din urmă.

Este chestie de preferință morală în viața politică și privată, de care se vede că „Epoca" nu prea ține seamă.

Sărmana „Epocă"!

❑ Sîmbătă s'a sărbătorit hramul schitului „Tărâță", din dealul Repedea, pendinte de epitropia Sf. Spiridon.

Hramul n'a fost oficiat, ca în toți anii cu pompa obișnuită. A oficiat un sobor de preoți. A asistat lume puțină.

❑ Ancheta ministerului comerciului și industriei asupra comerciului interior, se va începe Joui 20 August a. c.

Ministerul a apelat la comercianți a'i da tot concursul, de care are nevoe complectînd în mod exact formularele de anchetă.

❑ Iată locurile vacante la școalele primare urbane:

Școalele de băeți din: Babadag Herța Panciu. Olteniță, Roman băeți No. 3 Tulcea băeți No. 3 Tg.-Frumos, Hîrșova, Tulcea băeți No. 2, Isaceea, Corabia No. 1, Călărași, Călărași No. 2. P.-Neamț No. 2.

Școalele de fete din: Slatina, Roșiorii-de-Vede, Găești, Herța, Hârșova, Piatra-Neamț No. 3, R.-Sărat No. 1 Măcin, Mihăileni, Hârșova.

Aceste locuri se vor complecta pe ziua de 20 August a. c.

❑ **O circulară.**—Ministerul de interne a trimis următoarea circulară prefecturei de județ:

După lege, termenul de 5 zile pentru facerea contestațiunei la judecătoria de ocol în contra proceselor verbale, prin cari jandarmii rurali sau administratorii de plasă constată unele contravențiuni și pronunță pedeapsă amenzi în contra celor abătuți, se socotește din ziua în care se va fi înmînat părței s u se va fi lăsat la domiciliu ori reședințe cu procesul verbal constatator al contravențiunei sau abaterei.

Unii jandarmi închee procesele verbale de care e vorba, fară știrea contravenienților și fără să-i someze pentru plata amenzei. Mai mult, jandarmii nu comunică asemenea procese verbale celor abătuți spre a lua cunoștință de faptul ce li se impută și de a menda la care a fost condamnați, pentru ca astfel să poată fi în măsură să uzeze, de dreptul ce au de a face contestațiune la judecătorta de ocol respectivă.

Se întîmplă astfel că secțiile de jandarmi înaintează judecătnriei pentru transformarea amenzei în închisoare cîte 10—20 procese verbale de odată, încheiate cu cîte 10—15 zile înainte, și de cari contravenienții nici n'au cunoștință.

In asemenea casuri judecătoriile de ocoale fiind nevoite să înapoeze aceste acte jandarmilor spre a îndeplini formalitatea comunicărei, se înțelege că scopul urmărit de legiuitor, în privința promptitudinei executărei pedepsei, nu poate fi atins.

Pentru a face să înceteze această stare de lucruri, ministerul roagă pe prefecți să pue în vederea administratorilor de plasă și jandarmilor rurali ca, cu ocazia încheerei proceselor verbale de constatarea contravențiunilor și pronunțarea amenzilor în contra celor abătuți, să se conformeze strict dispozițiunilor legei.

❑ Vineri tribunalul a amînat cererea de declarare în stare de faliment a firmei Segal și Schwartz, și a firmei Pasmantirer et Marc.

❑ Din Fălticeni ni se scrie că d. procuror Ionescu și delegatul ministerului de război continuă cu ancheta în afacerea scandalului militar, petrecut acum vre-o 10 zile în acel oraș.

❑ Eri după amiază a ars o gireadă de paie, propietatea arendașului Nută Forșt de pe moșia Hăsnășeni.

Focul a luat naștere de la scînteile sărite de la mașina de treer.

Paile erau asigurate la Societatea Dacia.

❑ Manipulantul de la tramvai cu No. 73 Const. Vieriu, s'a prezentat la redacția noastră și s'a plâns că a fost grav bătut de un d. locotenent, pe cînd mergea cu vagonul în Păcurari, pentru—că n'a oprit unde dorea locotenentul.

El a reclamat cazul și comandamentului.

❑ Din Negrești ni se comunică că alaltăeri a isbucnit acolo un mare incendiu, distrugînd complectamente moara cu aburi.

Sunt bănuieli că focul ar fi fost pus. Pagubele sunt mari.

❑ Se aduce la cunoștință că:

Toți tinerii candidați pentru școala militară de infanterie, cari au prezentat certificate de onorabilitate după modelul din Monitorul Of. No. 47 vor ști că aceste certificate nu sunt valabile; ele trebuesc făcute după modelul din Monitorul Of. No. 77 și înaintate școalei cel mai tîrziu pînă la 23 August.

❑ Se știe că direcțiunea generală a serviciului sanitar a întreprins o vastă anchetă pentru stabilirea numărului bolnavilor de pelagră și sifilis din țară. In acest scop, s'a trimis tuturor medicilor cîte un chestionar întocmit de direcțiune.

❑ Elevii școalei de arhitectură, vor face în cursul lunei Septembrie o excursiune în Bucovina, spre a vizita numeroasele monumente istorice din această provincie.

❑ Simbătă au fost în oraș două cazuri mortale de febră tifoidă.

❑ Consiliul agricol superior a cerut inspectorilor din Iași să-i comunice care este cantitatea de nutreț ce se află de vînzare pe moșiile jud. Iași.

❑ Un ziar romînesc de peste munți povestește următoarea întîmplare hazlie.

In noaptea de 5 spre 6 August un necunoscut a pus în vîrful unui stîlp de telegraf din piața com. Poiana un steag romînesc. A doua zi dimineață s'a adunat populația romînească privind cu drag la fîlfîirile drapelului iubit. Peste cîteva ceasuri aflînd autoritățile despre „primejdia" ce plutia deasupra patriei maghiare au trimes în grabă 3 jandarmi bine înarmați cari au păzit steagul pînă cînd a venit un om al primăriei ca să-l dea jos pentru ca să fie... arestat de jandarmi.

❑ In județul Botoșani s'au declarat următoarele cazuri de febră-tifoidă:

Curtești 4 cazuri, Corni 4, Tudova 3, Todireni 2, Vlădeni 4, Cenșula 1, Bălușeni 1, Siminicea 1, iar în Hîrlău sunt obișnuitele cazuri anuale.

❑ I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, s'a reîntors azi dimineață, cu trenul de 8 și 30, în localitate, venind din Constanța.

La gară I. P. S. Sa a fost întîmpinat de P. S. Sa Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, părintele Timoca protoereul județului, părintele Gh. Carp, revizor eclesiastic, părintele I. Gotcu, președ. Consistorului, părin. Al. Șerban și Florescu, păr. Vereanu, diaconii Martian și Simionescu etc

Cu trenul de 5 și 40 I. P. S. S. Mitropolitul va pleca la Dorohoiu, pentru a lua parte la conferențele pastorale din acel oraș, care se deschid mîne 18 August.

❑ Epitropia bisericei Nicorița face cunoscut acelora ce au rude înmormîntate în preajma bisericei, că de la 1 Septembrie urmînd a se amenaja ograda și a se planta pomi, să scoată osemintele și să le transporte la cimitirul Eternitatea.

❑ La Focșani a încetat din viață bătrînul profesor D. Caian, fost director al liceului din acel oraș.

❑ Aflăm cu plăcere că eri s'a celebrat căsătoria religioasă a uneia din cele mai distinse fiice ale Iașului, drăgălașa d-șoară Corina N. Culiano, fiica d-lui prof. universitar N. Culiano, cu amicul nostru d. Anibal I. Ciurea, avocat.

Nuni au fost D-na Aspasia și d. Petre Culiano, conferențiar la universitate.

Fericita pereche, căreia îi adresăm felicitările noastre, a părăsit aseară orașul.

DIVERSE

— Femeea Elena Iftimie, din Ruginoasa, împreună cu trei copii ai ei, bolnavi toți de scarlatină, au fost aduși eri în Iași, cu trenul de 3, și internați în spitalul Pașcanu.

— D. căp. Rafail Dimitriu, administratorul plășei Branișteea, a obținut un concediu de 10 zile.

— D. Corneliu Ionescu numit copist la prefectura județului, a depus azi legiuitorul jurămînt

— Printre vitele locuitorilor din comuna Roșcani, s'a ivit epizootia de antrax.

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAȘI

Ultime informaţii

❑ *Faţă de numeroasele casuri de febră-tifoidă, ce continuă a se constata în localitate, manevrele corpului IV de armată, au fost amînate pentru 16 Septembrie.*

Dacă nici pînă atunci epidemia nu va fi stînsă, sau macar în descreştere, manevrele se vor contramanda.

❑ *Incepînd de eri la 3 jum., după amiazi, d. dr. C. Popescu, inspector sanitar şi toţi medicii comunali, precum şi agenţii sanitari, pînă la orele 12 noaptea, au procedat la spălarea şi desinfectarea conductelor, cari alimentează oraşul cu apă.*

Inspectorul sanitar şi medicii comunali s'au dus la casa apelor, de unde au început măsurile de dezinfectare. Haznalele şi cişmelele au fost închise şi păzite de sergenţii de oraş.

La fie-care 5 minute s'a turnat o soluţie de acid sulfuric (2 la mie) şi hipermanganat de potasiu (una la mie), în cantitate de 5 kgr. S'a constatat că la centru, abia după 5 ore, a început să curgă apa colorată,—ceia-ce dovedeşte debitul mic al apei.

Astă-zi s'a continuat iarăşi cu desinfectarea.

❑ *Consiliul de higienă al oraşului va ţinea şedinţa la orele 4 p. m.*

La şedinţă vor asista şi d-nii N. Gane, primarul oraşului şi dr. Popescu, inspector sanitar.

Se va discuta importanta chestiune a datei cînd se pot deschide şcolile şi chestia manevrelor, precum si alte chestiuni.

❑ **Vasile Cucu a fost trimes în judecata tribunalului, pentru ca în calitate de notar al Comunei Fîntînele contrar legei, încasa de la locuitori sume pentru actele ce sus numitul trebuia să le facă în mod cu totul gratuit.**

❑ **Medicii Comunali împreună cu agenţii sanitari au inspectat eri şi alaltăeri localurile publice, spre a vedea dacă se conformează ordonanţelor administraţiei comunale.**

❑ **Ofiţerii din statul major al corpului IV de armată, care au fost în escursie de tactică în judeţul Neamţ, s'au reîntors în localitate.**

❑ **Noile numiri în învăţămîntul primar rural şi urban, vor apărea în cursul săptămînei viitoare.**

❑ **Copoul era altă dată singurul loc de distracţie pentru cei ce rămîn pe timpul verei în oraş, anul acesta frumoasa grădină nu mai e în stare a fi vizitată. Ad-ţia comunală nu găseşte de cuviinţă să ia măsuri ca să se stropească în grădină, macar în sările cînd cîntă muzica, undin cauza prafului e imposibil să faci cînd pas în grădină. Vin bieţii cetăţeni să respire aer curat şi înghit numai praf.**

Trebue să fie o ad-ţie comunală condusă de d. Fîntînariu, ca să fie atît neglijentă.

❑ **Pe ziua de 1 Septembrie a. c. se va face o nouă mişcare în poliţie.**

❑ **Astă-zi ia orele 12 şi jumătate s'au început repetiţiile la Teatrul Naţional în vederea viitoarei stagiuni.**

❑ **Prietenul nostru d. Dim. Boroianu, profesor universitar, care se află la Cîmpina, unde şi-a petrecut timpul verei, se va reîntoarce la 24 August în Capitală.**

❑ **Aflăm că pe ziua de 30 August a.c., cu ocazia aniversărei luărei Griviţei, se va face o mişcare în armată.**

❑ **La 15 Ianuarie 1910 se va ţinea la Universitatea din Bucureşti — concursul de agregaţia pentru ocuparea catedrei de archeologie, de la facultatea de litere, de la acea universitate.**

❑ **La Kişinău se va deschide in ziua de 29 August o expoziţie de struguri şi fructe, a podgorenilor din acel ţinut.**

Expoziţia va fi deschisă pînă la 8 Septembrie c.

E probabil că membrii societăţei viticole din Iaşi vor vizita şi anul acesta expoziţia din Kişinău.

❑ Din Huşi ni se scrie cîte-va din isprăvile medicului primar al judeţului Fălciu.

Medicul în chestiune a făcut o razie sanitară la Răducăneni, vizitînd şi cele două localuri de debit de băuturi ale comercianţilor Zingher şi Glasberg.

După inspecţia ce a făcut'o acestor localuri, medicul primar s'a pus seara la o partidă de... cărţi, în localul lui Zingher!

Aceasta ca un rezultat al razziei sanitare!

❑ Comitetul pentru organizarea congresului studenţesc din Iaşi, ne roagă să publicăm următoarea înştiinţare:

Se aduce la cunoştinţa tuturor studenţilor aflători în Iaşi, cari doresc a se înscrie la congresul studenţesc ce va avea loc, în oraşul nostru, în zilele de 6, 7, 8 şi 9 Septembrie a. c., că s'a depus la Universitate o listă în care vor semna, odată cu depunerea taxei de înscriere în sumă de 2 lei.

In schimbul aceştia vor primi programul, cupoanele de reducere de 75 la sută pe căile ferate, cari le vor servi la escursia ce se va face în direcţia Brăila—Galaţi—Constanţa—Bucureşti, precum şi carta de legitimaţie fără de care na vor putea participa la dezbaterile şi serbările ce vor avea loc cu acest prilej.

De asemeni sunt rugaţi a anunţa Comitetul organizator toţi acei dintre studenţi cari voesc a lua parte la corul, orchestra, dansurile şi tablourile alegorice ce se vor executa, de către studenţi la serbările ce se vor da în serile zilelor de congres.

❑ **Conferenţele pastorale.**—Mîine se vor deschide la Dorohoiu conferenţele pastorale ale preoţilor din acel judeţ.

La deschiderea conferenţelor va asista I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

In intervalul până la 27 August se vor deschide, rînd pe rînd, conferenţele în judeţele: Botoşani, Suceava şi Neamţ.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen va asista pe rînd, la deschiderea conferenţelor. Cu această ocazie I. P. S. S. Mitropolitul va face şi prima sa vizită canonică în cuprinsul Eparhiei Sale.

Conferenţele vor fi prezidate de protoereii respectivi şi de delegatul I. P. S. S. Mitropolitului.

I. P. S. S. Mitropolitul se va reîntoarce în Iaşi la 28 August.

La Iaşi, după cum se ştie, conferenţele au fost amînate, din causa epidemiei de febră tifoidă, pentru luna Octombrie a. c.

❑ **Numiţii Aizic şi Moritz Guttman au comis o escrocherie, iar apoi au dispărut.**

Tînărul Moritz Guttman fu însărcinat alaltă-eri de d. Leonida, proprietarul depozitului de automobile, să depună la bancă 400 lei. Tatăl său Aizic Guttman sfătui pe acesta să nu depună banii, ci să meargă cu el.

Tînărul Guttman urmă sfaturile tatălui seu şi plecă cu el, cu o trăsură, la Podul-Iloaia. Poliţia fu în acest timp înştiinţată şi se porni pe urma escrocilor. Tînărul Guttman a fost prins şi arestat la Podul Iloaia, în timp ce tatăl seu, la care se aflau banii, reuşi să ia trenul spre Tg.-Frumos. Cum însă el şi-a dat seama că e urmărit, de şi îşi luase bilet până la Tg.-Frumos, se scoborî la Sîrca, iar de aci porni cu o trăsură.

Ajuns la Tg. Frumos el luă trenul spre Galaţi. S'a dat circulară pentru prinderea lui.

Tînărul Guttman a fost adus la Iaşi şi închis la siguranţă.

❑ **Eri după amiază, o crimă s'a comis la via lui Şaim Iosupovici.**

Individul Costache Bodoagă, voind să treacă prin via numitului pentru a scurta drumul, a fost întîmpinat de vierul Arhip Lamban, care l'a somat să stea.

Atunci Bodoagă ia un par din gard, şi aplică cîte-va lovituri în cap lui Lamban lăsîndu-l mort pe loc.

Criminalul a fost imediat arestat de jandarmi şi înaintat parchetului.

❑ **Un incendiu a distrus eri patru hectare de pădure de pe moşia Hărpăşeşti, proprietatea d-lui Rusovici.**

Nu se ştie prin ce împrejurare a luat naştere focul.

❑ **Astă noapte au ars două stoguri mari, unul de orz şi altul de grîu, de pe teritorul comunei Andrieşeni, proprietatea locuitorului Dumitru Damaschin.**

Focul a luat naştere din negligenţa unui băet din comuna Dumeşti, care fiind însărcinat cu paza stogurilor, a aruncat un muc de ţigară în apropiere de stoguri.

Pagubile sunt de 1500 lei.

❑ **Joui se va deschide la Bârlad iarmarocul anual, care va ţinea până la 29 August a. a.**

Acesta este unul din iarmaroacele cele mai importante, ce se ţin la noi în ţară.

❑ **Strada Golia, din colţul străzei Alexandri şi până în piaţa Unirea a devenit aproape impracticabilă, din cauza enormei cantităţi de praf.**

❑ **D-rul Sion, sub-directorul serviciului sanitar, care'şi trimbiţează veşnic numele prin ziare, îşi anunţase sosirea la Iaşi pentru astă-zi.**

D. dr. Sion n'a venit. Nu-i nici-o pagubă. Ori cu prezenţa sa la Iaşi, ori nu,—febra tifoidă tot merge mereu în creştere.

❑ **Un conflict a survenit între poporănii bisericei parochiale Nicoriţă şi între administraţia comunală, din cauză că aceasta din urmă a dispus dărămarea porţilor bisericei, pentru a se face drum prin ograda bisericei.**

Protoereul judeţului a intervenit la ad-ţia comunală pentru aplanarea conflictului.

❑ **După statistica serviciului sanitar al comunei, de la mijlocul lunei lunie, când a început să bântue epidemia de febră-tifoidă, şi până în prezent, au fost în oraş 336 cazuri de febră-tifoidă, din care 26..... mortale!**

S'o creadă ei!

❑ **Pentru a'şi alege posturi din locurile vacante din învăţămîntul primar urban, au fost chemaţi la ministerul cultelor pentru ziua de 20 August a. c., următorii:**

Bungeţianu Constantin, Grigorescu Ion, Chiriac Ion, Nădejde C-tin, Cîrje A. Nicolae, Călin Iordache, Ionescu Florea, Corodeanu Nicolae, Manoilescu Gh., Chivu Stefan, Constantinescu Ilie, Lupescu Gheorghe, Ionescu Candid, Florescu Marin, Jianu C. Ilie, Bîrsan Alex., Rădulescu Gh., Ceauşescu Nicolae, Preda Marin, Muşat Nicolae, Popescu M. Ion, Corîcu Ioan, Paraschivescu Romulus, Angelescu Ion, Brădişteanu Smaranda, Stoica Nicolae, Tăbăcaru Gr., Voiculescu Domnica, Ganea Ema, Pilat Elena, Nestorescu Adela, Popovici Evfrosina, Buzenschi Maria Sultana, Dobrea Maria, Fulga Elize, Poresen Elena, Gavrilescu N. Maria, Ionescu C. Tereza, Adriau Elena.

❑ **Şedinţele consiliului de răsboi ale corpului IV de armată, din luna aceasta vor fi prezidate de d. colonel Vlădoianu, comandant de brigadă.**

❑ **Ţiganul Nesulai Varticosu, de loc din Trg.-Frumos, a comis un furt la stăpînul seu Ion Balan, din tîrguşorul Păcurari, în împrejurările următoare:**

Alaltă-eri el întovărăşi pe stăpînul seu, Balan, la iarmarocul de la abator, pentru a vinde o vită.

Balan puse mîna pe 150 lei şi plecă împreună cu Varticosu spre casă. Se întîlniră pe drum cu nevasta lui Balan şi toţi trei se duseră la o crîşmă din Păcurari, să „cinstească". Nevasta lui Balan ruga mereu pe acesta, să dea la ea banii, ca să nu-i piardă.

Balan îi dădu atunci nevestei sale 100 lei, pe care ea îi puse într'un portofel pe care 'l vîrî în buzunarul pestelcei. Ţiganul Varticosu profită de ocazie cînd femeea lui Balan chefuia şi-i şterse portofelul şi în acelaş timp dispăru.

Cei doui observară, la un moment dat lipsa portofelului şi în acelaş timp şi a ţiganului. Reclamară poliţiei şi ţiganul a fost arestat. El negă faptul, însă în zile din urmă, mărturisi că el e autorul şi ca a ascuns banii într'o movilă de piatră, unde au şi fost găsiţi.

Hoţul a fost înaintat astăzi parchetului.

❑ **Intre poliţia din Tg. Frumos şi administraţia comunală din acea localitate s'a ivit un conflict, din cauza antreprenorului de curăţirea latrinelor, care e protejatul primarului Iamandi şi care a fost surpins de poliţie vărsând sacalele în marginea oraşului.**

Conflictul este cît se poate de serios.

❑ **Şedinţa soc. viticole.**—Eri, Duminică, la orele 3 p. m. a avut loc, în saloanele camerei de comerţ, şedinţa societăţei viticole din Iaşi, convocată în adunare generală extra-ordinară, avînd a discuta organizarea unei a doua expoziţii viticole (*fructe, struguri, unelte etc.*), în oraşul Iaşi; *expoziţie care nu se va mai face anul acesta*, din cauza sănătăţei inferioare a acestor produse, pe urma secetei.

Se discută apoi asupra vizitărei expoziţiei viticole din Kişinău, la care viticultorii noştri au fost invitaţi, fie ca vizitatori, fie ca expozanţi.

Societatea din Iaşi a desis să pună la dispoziţia celor interesaţi, regulamentul stabilit, al acestei expoziţii, precum şi orice altă deslușire.

Se alege apoi o delegaţie care să ia parte ca vizitatori la această expoziţie,—delegaţie compusă din d-nii Gh. D. Şerban, Th. Jellea, Em. Stratan, Dim. Cădere, lt. col. Manolescu Mladian, Gustav Ulrich şi Iosef Rohr. Societatea va trimite o circulară tuturor membrilor ei, căci mulţi sunt acum absenţi, spre a cere adesiunile tuturora şi a le arăta ziua plecărei. Se pot înscrie şi viticultorii care nu fac parte din societate.

S'a luat apoi în discuţie stabilirea preţurilor de vin a noului recolte şi s'a admis, în principiu ca vînzarea ,să se facă numai pe *deca*, iar preţul, în nici un caz să nu fie mai mic de 5—6 lei deca. In acest scop, vor fi înştiinţate şi celelalte societăţi viticole din ţară.

In urma propunerei d-lui Gh. D. Şerban, se hotăreşte ca pe viitor, înaintea fie-cărei şedinţe, fie-care membru să se înscrie cu o „prelegere", asupra celor experimentate de el, pe terenul viticol în special şi economie în general.

D. Vasile Purcheria, viticultor şi membru al societăţei, va ţinea, în viitoarea şedinţă o prelegere asupra „stărei viilor şi rezultate obţinute pe urma replantărilor cu viţă străină, în anii precedenţi, faţă cu aceia a anului curent.

D. Iosef Rohr spune că la Constanţa ar fi instalaţii proprii pentru verificarea strugurilor aduşi din ţările balcanice. I se comunică că societatea viticolă a intervenit deja, în acelaş timp cu alte societăţi viticole, cerînd celor în drept înăsprirea acestei fraude îndrăzneţe, adusă podgoriilor noastre, în contra regulamentului în vigoare.

Şedinţa s'a ridicat la orele 5 p. m.

❑ Săptămîna aceasta vor fi înfăţişate ultimele două programe pe pînza Cinematografului Pathé Frères din grădina Chateau aux Fleurs, după cari se închee ciclul stagiunei de vară. Reprezentaţiile vor urma apoi la teatrul-circ Sidoli şi reînceperea lor va fi anunţată cetitorilor noştri.

Ultimele două programe din această săptămînă vor escela prin bogăţia şi superioara alegere a sujetelor.

Programul nou de astă seară Luni 17 August cuprinde între altele: Curse de automobile-mici (cu premii) la Bois-de-Boulogne—Paris, scene sportive foarte interesante, înregistrate după natură. Incendiarul din imprudenţă, mari scene în plin-aer. La curtea regelui Carol V al Franţei, reconstituiri din istorie. Urmează apoi scene instructive, precum: Plantarea, cultivarea şi industria ceaiului şi multe scene sportive, comice, teatrale, etc., etc.

Mîne Marţi: Judecata regelui Solomon, reconstituire perfectă după legenda biblică, interpretată de artişti dramatici celebri.

❑ *Firul special telefonic fiind astăzi deranjat între Iaşi şi Galaţi, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Capitală şi suntem nevoiţi să apărem fără ştirile din Bucureşti.*

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 17 August

Călătoria lui ZEPPELIN

Berlin. — Balonul Zeppelin III a sosit aci la amiază.

*

Insbruk.—In mijlocul ovaţiunilor entuziaste ale mulţimei, Imparatul s'a dus azi dimineaţă la muntele Isel, unde s'a făcut o serbare comemorativă cu prilejul centenarului luptelor din 1809. Guvernatorul provinciei, mareşalul Kathrein a rostit un discurs în nemţeşte, apoi în italieneşte, reînoind uniunea strînsă făurită de strămoşi cu casa Habsburg.

Mulţimea a răspuns prin mii de ura şi trăiască.

Imparatul a răspuns în nemţeşte şi italieneşte spunînd că tirolienii au dat mereu în războiu probe de iubire de patrie. Apoi Suveranul a depus o coroană pe monumentul eroului André Hofer, reîntorcîndu-se apoi la Hofburg.

*

Berlin.—Balonul Zeppelin, care se ridicase la 7 jumătate la Bitterfeld, a sosit la Berlin la 1 jumătate, la cîmpul de manevre de la Tempelhof, salutînd pe Imparatul Germaniei, apoi făcu diferite evoluţiuni. Mulţimea enormă se poate socoti la o sută de mii de persoane. Balonul s'a coborît la cîmpul de tragere de la Tegel, fără nici un incident.

Impăratul Wilhelm a salutat pe contele Zeppelin, pe cînd muzica militară a intonat imnul naţional german „Deutschland über alles". Impărăteasa, apoi primarul Capitalei au salutat pe vestitul aeronaut.

Impăratul a strigat de trei ori vivat; apoi Contele Zeppelin se duce cu Impăratul în automobil la castel în mijlocul ovaţiunilor mulţimei, unde s'a dat un dejun la care au asistat Contele Zeppelin şi inginerii Durr şi Kober.

Impăratul a ciocnit paharul său cu fiecare dintre ei, apoi Impăratul şi Contele Zeppelin au apărut împreună la fereastră, unde au fost aclamaţi de o mulţime imensă.

*

Berlin—Balonul Zeppelin al 2-lea a ptecat de aci spre Frederichshofen.

Măsuri de ordine

Constantinopol.—După cele ce spun ziarele, trupele au fost trimese la Medine spre a apara drumul de fier şi liniile telegrafice.

Nenorocire într'o mina

Sosnvoice.—In minele din Jan, lîngă Dombrowo, apa s'a revărsat într'un puţ vechiu, inundînd galeriile minelor în timpul muncei.

Se crede că cei 28 lucrători care munceau în momentul catastrofei au pierit.

Noul minister grec

Atena.—Noul minister a fost constituit: d. Mavronichalis a luat preşidenţia şi externele; d. Trianfilacus are portofoliul internelor; Ertascis cel de finanţe; Căpitanul de marină Damians ministru marinei; Panoghiottis Zaunus a primit portofoliul instrucţiunei publice.

In capitală şi în provincie domneşte cea mai perfectă linişte.

Postaşi reintregaţi

Paris.—Ministrul lucrărilor publice a semnat 146 reîntregări de postaşi, destituiţi din cauza grevei de acum cîte-va luni.

Congresul Medicilor

Buda-Pesta.—Congresul internaţional medical a fost deschis azi de către archiducele Iosif în numele împăratului.

Erau de faţă 3432 medici din lumea întreagă dintre care 10 romîni, 18 bulgari, 17 sîrbi şi 21 otomani.

Inundaţii mari

Mexico.—Fluviul Santa Catarina s'a revarsat, pricinuind mari inundaţii.

Numărul morţilor ar fi de 800, şi 15 mii fără adăpost.

Accidentul lui Bleriot

Betheny.—Aviatorul Bleriot, făcînd o încercare neoficială, a avut un accident pe la oarele 10 jum. dimineaţă şi a fost adus la postul de ajutor, de oare ce în urma unei explozii a avut arsuri superficiale la mîna stîngă şi la faţă. Aparatul seu este cu desăvîrşire ars.

Alegere

Paris.—Generalul Kendel, conservator a fost ales senator al districtului Morbihan.

DOLORA REICHMAN
BERNHARTH SCHAPIRA
LOGODIŢI
Fălticeni Iaşi

Act de mulţumire

Onor. Direcţiunei Societăţei „Calul"
Bucureşti str. Episcopie 18

Subsenaţii Alexe Achimov din str. Păcurari 129 şi Marcu Fränckel din str. Sf. Lazăr 54, ambii proprietari de birje; avînd asiguraţi la societatea „Calul", primul trei cai şi cel de al doilea doui cai şi perindu-ne cîte un cal; aducem prin aceasta viile noastre mulţumiri societăţei, pentru modul conştiincios şi prompt cu care am fost despăgubiţi.

Cu toată stima

Alexe Archimov, Marcu Fränckel

Iaşi 11 August 1909

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE
CHAMPALBERT-HEROVANU
— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

Grădina Berăriei Regale (Cuza-Vodă)

—Astă-zi Luni, 17 August 1909—

CINEMA-APARAT

— PATHE-FRÈRES-PARIS —

ULTIMA PERFECŢIUNE

Sub conducerea technică a eminentului şi neîntrecutului electrician român

— VARBIU CONSTANTIN —

Cinem-Aparat este cel mai prefecţionat Cinematograf al Casei Pathé-Frères.

Din bogatul program relevăm:

„Lea Părăsita",—„dramă din timpurile persecuţiunei Evreilor".—„O vînătoare de pantere în Yava".—„Original după natură".—„O singură oră în Paris",—„costă 5 lei de persoană",—„şi alte numeroase piese, sportive, nmoristice, instructive, etc. etc".

Inceputul la 9 ore seara fix.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

DE VÎNZARE

în ziua de 29 Septembrie a. c.

Pentru eşire din indiviziune

Casele din Iaşi Str. Tăutu 1

compuse dintr'un corp principal de clădire, avînd 8 odăi şi 3 antrete, cu atenanse, grajd, şură, pivniţă, fîntînă, curte spaţioasă, grădină etc.

Vînzarea se va face prin licitaţie publică la tribunalul Iaşi S. III, unde se pot vedea lucrările în cauză şi în special raportul de expertiză.

Pentru alte lămuriri a se adresa fie la d. Căp. Alex. Tăutu inginer, str. Cogălniceanu 2, fie la d. Const. Tăutu, str. Tăutu 1.

BULETINE DE
Vaccinări şi Revaccinări
eliberează
Dr. A. Steuerman
Str. Golia 21

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) — De vînzare — La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduc fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. DIRECTIUNEA

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

JOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douăzeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici,—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

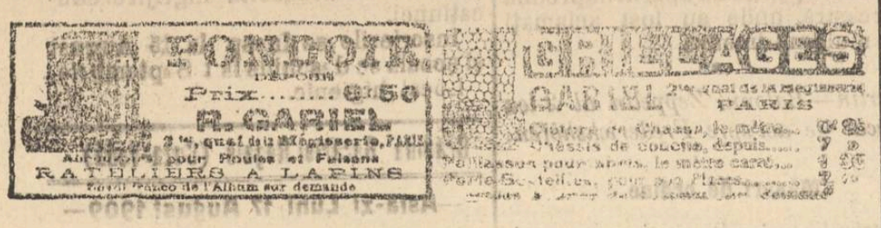

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiune

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut, le mètre 0f30

Maison GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

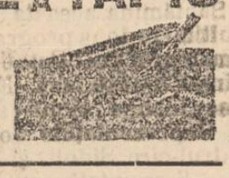

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 799 – Mercuri 19 August 1909

Bazele Aristocrației

Pentru ca aristocrația nababistă să fi putut fi tolerată într'o țară cu principii și idei democratice, ea a trebuit să-și îndreptățească dreptul ei de existență pe o anumită logică, Pentru ca în fruntea unui partid să-și fi putut menține locul de cinste un om incapabil, urmărit numai de o singură idee, de a se îmbogăți pe ori ce cale, era nevoe ca acest om să invoce o cauză oare-care. Pentru ca descendenții lui și rudele prin alianță să fi putut, de cînd au deschis ochii, să ocupe anumite posturi, pe cari alți oameni, eșiți din rîndurile muritorilor obișnuiți, ar fi trebuit să cheltuiască ani întregi de muncă spre a le ocupa, era nevoe iar de o tălmăcire a acestei prerogative, pe care și-o însușia familia nababistă. Pentru ca într'o țară cu legi constituționale și egale tuturor cetățenilor, să poată o familie aristocrată, să introducă uzanțe anumite în raporturile lor cu alți oameni, era nevoie de o doctrină oare-care, care să întărească aceste procedeuri. Nu îndrăznea ori-cine în țara asta a face inele de măsurat ouăle, nu îndrăznea ori-cine fără să fi fost supus pedepsei, a frusta veniturile statului și averea unei comune favorizînd pe un expropiat pînă a-i plăti și „plăcerile sentimentale“ sau adjudecînd asupra unui frate licitația de fin de pe moșiile familiei.

Pentru ca într'o țară să se poată forma o oligarhie arbitrară, e nevoe ca restului țărei să-i explici acest arbitrar, căci ori-cît de blajină, supusă și bine-cuvîntată o fi o țară de la D-zeu, ea are totuși momente cînd ar vrea să știe de ce unora le este dat să trăiască afară din lege și altora nu.

Nababismul-aristocrat și-a făcut o doctrină care i-a permis a trăi nesupărat. Această doctrină a fost ascultată și respectată de restul țărei pentru că, de și existau legi democratice, spiritul democratic nu se născuse încă; de și existau legi egale, spiritul egalitar nu luase încă avîntul, pe care îl are în prezent. Or, o țeară nu-și trăește legile de cît în ziua în care ea le vede aplicate și nu promulgate prin *Monitoarele oficiale*. Spiritul democratic a luat la noi ființă, nu atunci cînd cîte-va suflete generoase și democrate au făcut legile democrate, dar în ziua în care aristocratizmul s'a văzut nevoit a se retrage din luptele politice, a recurge la compromisuri, pentru ca să mai poată fi tolerat și cînd marele curente democrate au luat adevărată ființă.

Să vedem cum își explicau rostul lor aristocrații noștri, să vedem în ce consistă doctrina lor, care a încîntat pe mulți oameni inteligenți și a permis aristocrațimei a dăinui pînă în prezent, nesupărată, ba chiar încurajată.

Aristocrațimea noastră a recurs la știință, ca să-și arate dreptul de a guverna pe ceilalți. Sunt trei factori luați din științele naturale, pe cari exploatîndu-i i-au adus în folosul lor și în contra democrației:

1) ereditatea;
2) diferențiarea și divizarea muncei fisiologice, și
3) concurența vitală.

1) Cînd aristocrații opun democrației ereditatea, ei voesc a spune: „În natură, la animale și chiar la plante calitățile se transmit din generație în generație și cînd pentru o cauză sau o altă, rasa rămîne pură se adaugă incontinu la calități, alte calități și organele se perfecționează în sensul funcțiilor ereditare. Deci, în societățile omenești, ereditatea este un lucru excelent și *aristocrația* nu e alt-ceva de cît o pepinieră de *supra-oameni*. Griguță și Mișu Cantacuzino, supra-oameni! Proastă pepnieră a mai fost nobila castă a străbunilor Valois!

2) Al doilea factor pe care aristocrația l-a opus curentului democratic a fost *diferențiarea* și prin aceasta ei spuneau: „O societate este un organism. Dacă priviți organizmele din natură, veți observa că organizmele cari au aerul de a fi superioare cum sunt acelea ale cîinelui, castorului, elefantului, dețin toată superioritatea lor de la diferențiare, substituită confusiunei; adică un organizm inferior este acela în care un singur organ, respiră, digeră, gîndește, îndeplinește într'un cuvînt, toate funcțiile vieței animalului; pe cînd un organizm superior este acela, la care există o oare-care diviziune a travaliului fisiologic, adică la care există un stomac pentru digestie, plămăni pentru respirație, creer pentru gîndire, etc. Or, un popor este un organizm care are diviziunea muncei și erarhia lucrărilor, care are un organ pentru gîndire, unul pentru muncă, altul pentru a judeca. Democrațiile reduc toate puterile la o singură putere, toate organele la un organ, și aceasta nu poate face de cît să regreseze societatea și țara. Și au fost oameni, cari au crezut asta și au dat în țara Romînească Nababului Cantacuzino dreptul de a fi *Creerul* țărei, lui Mișu Cantacuzino dreptul de a fi *Inima* Capitalei, și lui Griguță... probabil *gura* ca să mănînce fînul. Restul țărei erau brațele cari trebuiau a munci pentru ca *Creerul*, *Inima* și *Gura* să nu dispară.

Ceea ce mai opuneau aristocrații democrației era *concurența vitală*. Prin aceasta ei înțelegeau că „toate speciile animale, cari se mențin pe pămînt datoresc aceasta, luptei pentru viață. Natura, ziceau ei, este un cîmp de bătaie, condiție sau de progres sau de regres. Cei slabi sunt eliminați. Democrațiile avînd principii contrare naturei, ele caută a face tot pentru cei slabi și a împedeca progresul celor puternici. Dacă democrațiile vor continua așa, va ajunge ca slabi să devie cei puternici, ceea ce ar fi o mare nenorocire, un adevărat regres. Și au fost oameni, cari au crezut că trebuia încurajată să nu dispară dinastia Cantacuzino, pentru că se perdea o putere socială și trebuia nimicit un Take Ionescu, pentru că, fiind reprezentantul celor slabi, eșit din cei învinși, în lupta vieței, țara va avea într'o zi în fruntea ei pe un slab, ceea ce ar fi fost o nenorocire și un regres pentru țară.

Dar vom continua într'alt număr.

Yssay

Ce așteptăm noi

Presa oficioasă și în special Voința Națională *se grăbește a insinua, că partidul conservator-democrat așteaptă alegerile generale, spre deosebire de gruparea carpistă, care continuă cu profețiile și cu scandarea diverselor proverbe, ca: la toamnă se numără bobocii și altele.*

Puțin ne privesc proverbele ce exploatează carpiștii. Este însă fals, absolut fals, că partidul nostru așteaptă alegerile generale. Noi așteptăm desfășurarea evenimentelor politice, cari, după prevederea noastră, nu vor întîrzia a se precipita vertiginos în cel mai scurt timp. Aceasta așteptăm noi, pentru că aceasta trebue, ni se impune să așteptăm.

Și dealtfel, dacă oficiosul liberal ar fi fost de bună credință ar fi văzut enormitatea afirmațiunii sale, și în consecință.. n'ar fi făcut o. Este oare guvernul atît de tare, încît să se poată menține pînă la 1911? Apoi în țara noastră au fost guverne, cari se bizuiau mai mult pe partidele, cari le-a dat naștere, și au funcționat în mai bune condițiuni, și încă au făcut fiasco, și au trebuit să se retragă; dar guvernul d-lui Brătianu, care de un an aproape, chiar dela formațiunea lui ilegală și ridicolă, nu este decît un avorton politic?

Și dacă guvernul este atît de slab, cum mai poate nădăjdui el într'o viață încă de doi ani? Dacă n'am vedea reaua credință, am zice că Voința *a afirmat o copilărie.*

Iar chestiunea alegerilor generale se rezolvă prin cea dintîiu: căderea guvernului înainte de 1911.

Și noi așteptăm această cădere prematură,—dar naturală, logică, necesară.—Și o așteptăm, pentru că ne simțim în stare să facem față unor cerințe cu mult superioare, cu mult mai grele decît cele în cari am trăit și am luptat pînă acum, dela formațiunea noastră ca partid politic.

Așa dar, Voința Națională *putea să nu comită acest mic act de mare rea credință, insinuînd o inexactitate evidentă.—Dar atunci ea nu și-ar face datoria, pentru că datoria unui ziar de partid, după concepțiunile de cari se călăuzește oficiosul liberal, este de a scorni, de a inventa orice, care ar putea fi în folosul partidului sau în detrimentul adversarului.*

E o școală proastă, care a dat faliment în tot deauna.

Vania.

„Lămurirea“ d-lui A. D. Holban

Șeful junilor Turci greceniști, lămurește că nu-i pasă de „numiții domni“ M. B. Cantacuzino și V. Sculy.

A. D. Holban, care s'a pus în capul mișcării junilor turci, aderenți ai d-lui Grecianu, adversari ai junimiștilor—d. Holban credea că mai este nevoie să lămurească lucrul acesta. Și l'a lămurit cu vîrf și îndesat, în numărul de ieri al ziarului pe care a pus stăpînire, după ce, mai întâi, etalase cuvenita reclamă în vitrina ziarului său.

Lămurirea d-lui Holban este prețioasă. După ce confirmă, ceea ce au spus mai de mult, că documentele în afacere Stere au fost fotografiate și publicate pe socoteala d-sale, d. Holban declară că a găsit acele documente foarte grave, de și, observăm noi, domnii Cantacuzino și Sculy, le-au găsit lipsite de temei.

După ce le-a publicat—cum zice, în „Ziarul conservator“ *Evenimentul*, s'a cerut de d. Stere dezavuarea publicărei de către domnii Sculy și Cantacuzino.

Unul din ei, d. Sculy, aflător în țară a și dezavuat-o, precum se știe, numind-o „salată de vacanță“ și salată pe care d. Holban, în cursul lămurirei sale, o numește „salată rusească“.

Dar d. Holban se oprește mult asupra dreptului de desavuare și declară net, că „citații domni“ Cantacuzino și Sculy, n'au drept să desavueze.

„Să desavueze, argumentează potrivnicul, **dreptul meu** de-a publica o plîngere, făcută prin act oficial, contra unui avocat incorect?“

Vrea să zică, publicarea în „Evenimentul“ este un drept al d-lui Holban, deși d-sa n'are legătură oficială cu acest ziar și este dreptul seu chiar atunci, mai ales atunci, cînd publicația a fost oprită, nu de mult, de șeful partidului.

Și cu toate acestea, cu toate că șeful s'a opus categoric la o astfel de campanie contra d-lui Stere, d. Holban zice textual:

„*Să desavueze dreptul meu de a publica o plîngere oficială?* **Cu ce titlu și în baza cărui drept?**

Aceasta i copilărie!

„In cazul de față, **ce ar putea dezavua domnii Cantacuzino și Sculy?**“

*

E, deci, *o copilărie* a „citaților“ de-a dezavua o campanie ce se duce contra lor și în contra spiritului depunerei lor înaintea consiliului de disciplină.

Și mai departe:

D-nii, mai sus citați, nu au cădere să desavueze un act oficial care nu le aparține, pe care nu sunt stăpîni și integritatea căruia nu o pot modifica nici ca text, nici în privirea gravității acuzațiunilor.

Prin urmare d-lor n'au aice nici un rol... *doară numai ca să fie solicitați să juguleze publicitatea și să impiedece* ca lucrurile să ajungă la cunoștința publică.

Nici aceasta nu se poate face.

*

Mai lămurit nu se poate. „Mai sus citații“—sau cum s'ar zice, numiții—Popescu, n'au drept să desavueze nici nu sunt stăpîni pe o afacere privitoare la ziarul lor.

„Căci „citații“, dacă au dezavuat, au făcut-o în ce privește publicarea în ziarul lor, pe cînd dacă d. Holban ar fi făcut publicarea în alt ziar, sau sub altă formă, „citații“ n'ar fi avut motiv să desavueze.

Dar acest drept, d. Holban îl ia „citaților“, chiar în cazul special numește intervenția lor „o copilărie“ și mai spune, încă o dată lămurit:

„**Ori ce dezavuări, intervenții sau** *neautorizări* **de a fi dat în vileag apar ca niște** *meschine trucuri.*“

*

In toiul acestor „lămuriri“ și d. Greceanu și-a întrerupt viligiatura și a sosit astă-zi în Iași.

Două Samavolnicii

Două acte noi ale unei înalte autorități maghiare față de romînii de dincolo, și cari constitue două samavolnicii, vin să arăte lumii științifice, adunate în congresul medical din Buda-Pesta, cîtă dreptate au avut romînii și celelalte naționalități, cari au refuzat să participe la acest congres si au agitat în senzul deciziunei luate de dînsele.

Ministrul instrucțiunei publice din Buda Pesta a interzis învățătorilor romîni din Transilvania de a continua colecta începută pentru strîngerea fondurilor necesare rîdicărei unei statui cunoscutului și regretatului literat romîn de dincolo, I. P. Reteganul.

Al doilea fapt: acelaș ministru a interzis aceloraşi învățători de a forma „alianța învățătorească“, asociatiune pentru apărarea intereselor profesionale; deși această „alianță“ o au de mult învățătorii unguri.

Și mai au curaj maghiarii să se indigneze, cînd asemenea fapte sînt date în vileag și reprobate de toată lumea cinstită. E de sigur o cutezanță uimitoare aceia de care dau dovadă Ungurii, și palma, care au primit-o în ultimul timp, cu ocazia discuțiunilor asupra congresului medical, a fost bine meritată.

OAMENI ȘI LUCRURI

ALTĂ LUME

Omenirea civilizată serbătorește momente mari; Germania cu baloanele Zeppelin, Franța cu aeroplanele diverse bat mereu recordul înălțimilor și tot mai mult se generalizează credința, se împrăștie încrederea că văzdohul va fi cucerit, stăpînit, redat stăpînirii omului care ur mărește acest ideal de multe secole.

Dar în timp ce europeanul se mîndrește cu drept cuvînt cu asemenea falnice izbînzi la o mică depărtare de Europa, pe țărmurile africane ale Mediteranei se petrec, ori se reînoisc acte de groaznică barbarie, fapte de o cruzime sălbatecă, tolerate de diplomația europeană ale cării combinațiuni sunt — din nefericire — compatibile cu unele monstruozități primitive.

Sultanul Marocului Mulai Hafid serbătorește și el o mare izbîndă: prinderea celebrului „Rogh“ Bon-Hamara după șapte ani de hărțuieli și de înfrîngeri suferite din partea lui.

Presa, pe vremuri, s'a ocupat mult de îndrăznețul Roghi, zis și „omul cu măgărița“, spaima sultanului Mulai Hafid.

Simplu beduin berber arabizat, originar din Maroc, dar mult timp locuitor al Algeriei și posedînd o oarecare instrucțiune, el era unul din acei aventurieri stranii, cum numai istoria islamului poate produce. Călare pe o măgărița, el începu prin a străbate anumite regiuni, reîmpăcînd triburile și predicînd răscoala contra nelegiuitului „makhzen“ care e „vîndut creștinilor“.

Incet-încet se adunară în jurul lui tot mai multe triburi nemulțumite și el birui oștirile sultanului, bucurîndu-se de o admirațiune fanatică.

Și iată-l după atîția ani, după ce reușise a fi proclamat în unele părți ca sultan, după ce a putut să „troneze“ pe un improvizat tron de veche catifea roșie, după ce putuse da concesii de terenuri, iată-l încet-încet părăsit de fervenții săi credincioși, iată l învinuit, la rîndul lui, de a fi „vîndut creștinilor“ și la urmă, prins împreună cu cei din urmă partizani.

Mulai Hafid, Sultanul, nu se mulțumește însă cu triumful moral; el vrea o răzbunare grozavă și supune pe fostul său rival și pe ai lui la torturi fără seamăn. Incunjurat de legiuni soldățești. Mulai Hafid privește cu bucurie convoiul biruiților. Primejdiosul Roghi închis într'o cușcă de fier, pe spatele unei cămile, e adus și expus batjocurei mulțimei. Sute de capitvi, pe jumătate goi, legați cu lanțuri de gît sunt trași pînă în fața lui și tuturor și li se arată panerele uriașe pline cu... capete de morți,—capetele unor foști tovarăși ai lor de luptă. Palatul Sultanului e împodobit și dinsul cu... capete, de ale foștilor conducători ai rebelilor. In apropiere fierb cazane mari de smoală, iar bărbierii orașului Fez, transformați în calîi, înarmați cu brice aduc pe captivi la cazane și rînd pe rînd taie mîna dreaptă a osînditului și-o azvîrle în cazane. Sunt și femei, sunt și bătrîni cari așteaptă rîndul execuțiunii; unii pier de hemoragii, altora li se taie și cîte un picior... Cu o extraordinară vitejie cei mai mulți suportă chinurile, iar nefericitul Roghi își presimte sfîrșitul, privind cum îi pier tovarășii...

Mai mult sînge rece însă a dovedit Europa diplomatică tolerînd atari privelişti dincolo de Mediterana. S'ar zice că e aceiași lume de sălbateci și de nesimțitori preste tot. Și doar Roghi este o victimă a toleranței ce a acordat... creștinilor în Maroc!

Rodion

„Hard labour“

Un personagiu de actualitate.—Fragment de „Memorii“.—Anii de închisoare.—Sistemul „Hard Labour“. — Numărul 423.—Viața literatului ocnaș.—Infernul pămîntesc.— Scene memorabile.—Intre pereții celulei. Disciplină sinistră.

In „Journal“ unde povestește peripetiile existenței sale de revoluționar, celebrul publicist și istoric Burtzeff omul care acum de curînd a demascat pe Harting, faimosul agent provocator ne vorbește despre șederea sa în închisoare din Peutonville, în Anglia. Trebuia să facă acolo un an de „hard labour“:

„Din Dow street, mă transferase în mijlocul nopții la închisoarea din Peutonville. Temnicerii, cari erau în curent cu procesul meu, mă primiră cu aceste cuvinte: „Ei, ai scăpat bine, numai un an de „hard labour“. Aproape nimic“.

Mi se luară hainele, și fui silit să pun veștmintele ocnașilor; apoi mi se dete o glugă de aceiași culoare galbenă și de aceiași stofă cu hainele. Ast-fel îmbrăcat, aveam aspectul unui pușcăriaș periculos.

Timp de o zi întreagă, trebui împreună cu alți doisprezece ocnași de curînd condamnați, să aștept rîndul pentru a fi înscris în registrele închisorii. Trebui să trec la antropometrie, mă măsură și mi se atîrnă pe piept o placă de metal cu numărul, se devenisem.

Pentru oamenii acia, în mijlocul cărora trebuia să trăesc optsprezece luni, nu mai eram Wladimir Burtzeff, ci numărul 423.

*

A treia zi începu viața mea de ocnaș. De la început ea îmi prezintă un spectacol bizar, comic și dureros în acelaș timp. Intr'o dimineață friguroasă de Ianuarie fui condus în curte pentru întâia primblare. Ceia ce văzui acolo, provocă în mine oareși care veselie și tot odată un sentiment penibil. Purtînd niște pelerine galbene deasupra tunicei, vineți din cauza frigului, lovindu-și corpul cu brațele lor, o mulțime de ocnași alergau unii după alții, descriind un cerc concentric.

Mă întrebai dacă sunt într'o casă de nebuni sau înaintea spectacolui convențional al infernului, reprezentat pe vre-o scenă de operă comică. Imi venia să rîd dar noțiunea ce-o aveau de tristețea inerentă acestor lucruri, mă reținu. Mă apropiai de cerc și imediat eram atras în această mișcare de rotațiune.

Imitînd pe tovarășii mei mă gîndeam la aceasta scenă unde eram unul din actori. Totul se petrecea într'o liniște impresionantă, întreruptă din cînd în cînd de comanda scurtă a temnicerilor.

„Primblarea“ aceasta terminată, fui reondus în celula mea. Păzitorii veniră și-mi arătară regulamentul cel aspru ce trebuia observat în mod riguros. Nu era vorba acele, de cît de amenințări și de pedepse teribile pentru acela a cărui personalitate nu s'ar perde complect, devenind astfel un lucru, un instrument în mînile autorităților închisorii. Totul îmi fu comunicat fără menajare, în mod brutal. In urmă fui lăsat singur.

*

După cîteva momente ușa se deschise iar și mi se aruncă o grămadă mare de țăți de toate culorile, făcută dintr'un fel de materie rășinoasă, pe care trebuiam s'o descălcesc.

Mă pusei jos, și începui această lucrare de o monotonie desesperantă, care trebuia să-mi ia tot timpul mai multe săptămîni. Aceasta era „hard labour“, o adevărată muncă de ocnaș.

In timpul acesta explorai cu privirea noua mea locuință. Ere o celulă strîmtă, care primea lumina printr'o ferestruică ridicată, avînd drept mobilă o masă fixată de zid, ce se ridica singură îndată ce nu te sprijiniai pe ea.

Drept pat era o scîndură mare, ridicată pe perete, unde se găsea atîrnată și o saltea.

Seara, temnicerul mă obliga să scot salteaua și s'o duc în coridor, căci pri-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 104, jumatate Lei 5loz 2- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

mele zile ale pedepsei, prizonierii erg'eji n'au voie să doarmă pe saltea; adevărat supliciu al lui Tantal, căci le rămîne expusă toată ziua înaintea ochilor.

După cîteva săptămîni, au dreptul să se servească de două ori pe săptămînă de această prețioasă saltea și numai după cîte va luni pot dormi în fiecare noapte pe ea.

*

Meniul nostru, nu era mai puțin monoton și mizerabil. Dimineața ni se dădea o jumătate livră de pîine și o ceașcă mică de porridge. La amiază cartofi și cîte odată supă. De două ori pe săptămînă administrația închisorii ne ospăta cu carne.

Seara ni se servea o jumătate livră de pîine și o farfurie de parridge. Nici un prizonier nu putea avea vre-o ameliorațiune; nici unul de altfel, nu putea păstra bani la el.

Dar nici munca cea umilitoare, nici hrana cea proastă, nici celula cea întunecoasă o tristă nu mă înspăimîntau. Singura mea frică era disciplina teribilă a închisorii. Liberala Anglie nu cunoaște regim politic pentru deținuții săi. Eram tratat ca un pușcăriaș ordinar.

Dacă protestam vre-o dată în contra acestui regim, mi se răspundea: „Pe aici n'avem, *politici*".

*

Pretutindeni simțeam în jurul meu cele mai sinistre amenințări. Indată ce sosi, mi se arătă, o odaie unde erau atîrnate pe pereți tot felul de lanțuri și fiare de mîni.

Unul dintre temniceri îmi făcu cunoscut regulamentul închisorii, și insista asupra paragrafului unde era vorba de pedepse corporale.

In unele cazuri deținuții puteau fi bicuiți. Simții, că nu numai eram separat de tot ce-mi era scump, dar că chiar personalitatea mea, amorul meu propriu, demnitatea mea, tot ce cucerisem cu prețul celor mai penibile sforțări era amenințat, maltratat. Și pe cînd descurcam ața cea răș noasă, mă întrebam cu spaimă, cum voiu suporta până la sfîrșit aceste umiliri... și viitorul îmi apărea forte trist.

Febra tifoidă se întinde mereu

— Chestia redeschiderei școalelor și a concursului —

Importanta ședință a consiliului de higienă.—Expunerea d-lui dr. Popescu. —Cazurile noui.—Școalele nu vor fi redeschise.—Chestia manevrelor.— Epidemia se întinde în mahalale.—Epidemia la spitalul militar.

O importantă ședință a consiliului de higienă al orașului, a avut loc ieri la ora 5 după amiază.

Ședința s'a deschis sub prezidenția d-lui Nicu Gane, primarul orașului. Au luat parte la ședință d-nii medici: Popescu inspector sanitar, Imervol medic primar al orașului, C. Tudor, Șepteliei, Grigoriu, Ox, precum și d-nii ingineri Cugler și A. Savul.

Se intră în discuție și se citește sumarul ședinței de la 1 August, care se aprobă în totul, după care se începe discutarea chestiunilor la ordinea zilei.

D. dr. Imervol cere consiliului ca s aprobe să se dea cuvenita autorizare pentru funcționarea înainte, conform modificărei legei sanitare, a următoarelor fabrici de apă gazoasă: a d-lui Jellea din strada Albă, a lui Natan Baraș din str. Lozonschi și fabrica „Sanitas" din strada Lăpușneanu.

Constatîndu-se că ele nu îndeplinesc o parte din dispozițiunile art. 114, consiliul admite să se dea autorizație su condiția respectării acestui articol.

D, N. Gane luînd cuvîntul, zice că mai sunt cîte-va chestiuni generale la ordinea zilei, asupra cărora trebue să ne îndreptăm toată atențiunea noastră. Mai întîi e *chestia deschiderei școalelor* care, în vederea creșterei epidemiei de tifos, socot că trebue să se amîne.

D, dr. Popescu, inspector sanitar, luînd cuvîntul, zice că va face o mică expunere din care consiliul să poată trage concluziunile necesare.

Cea mai importantă întrebare și mai grea de studiat, zice d. dr. Popescu, era dacă tifosul s'a ivit pe tema apei, a latrinelor, a gunoaelor sau a canalizării orașului. De aceia am studiat cu amănunțime toate aceste teme, și am ajuns la concluzia că chestia apei a cîștigat teren, căci la analiza făsută s'a găsit că ea este contaminată.

Remîne atunci să vedem, care apă e contaminată, fiind că Iașul e alimentat cu mai multe feluri de apă. Mai întăi, e apa care vine prin conducte, de la Aroneanu, apoi cele 2700 puțuri din oraș și al treilea, sacalele aduse de sacagii de la puțurile din marginea orașului. Să vedem acum dacă toate aceste ape, sau nu mai una, sunt contaminate. Să începem să studiem apa de mare cantitate, adică apa captată, care începe de la Aroneanu și ține până jos și care dă 400 m. c. în timp de 24 ore.

S'a putut infecta această apă?

Adevărul e că toate analizele ce s'au făcut, au dovedit că în apa captata nu există bacilii tifici, căci s'au făcut trei analize și nu s'a găsit încă baccilul tific. Trebue să vedem dacă nu cumva ea s'a contaminat.

Chestiunea aceasta e foarte greu de studiat. S'a examinat în acest scop terenul drenar, pe o întindere de aproape 25 kilometri, și două locuri mici s'au părut suspecte; anume drenul ce trece pe sub satul Aroneanu, pentru că el trece pe sub un sat, unde a existat febră tifoidă și captarea care aici e numai de 2 metri adîncime s'ar fi putut contamina, căci se știe că până la 4 metri adîncime captarea nu se poate contamina. S'a exterminat deci o parte din captare, lăsîndu-se să curgă pe cîmp vre-o 13 metri cubi apă.

A mai fost încă o porțiune care s'a părut suspectă, anume Valea Ciricului, unde se fac săpături de nesip ce se scoate de nisipari. Galeriile au ajuns accesibile și dacă nu e infectat terenul, în fiecare zi el se pote infecta și care porțiune dă 60 metri cubi. Ce s'a făcut atunci?

Prin manevrarea unui singur șurub, s'a dat această apă abatorului, așa că nici o picătură din această apă nu mai curge în oraș. A remas deci pentru Iași 410 metri cubi de apă, care nu s'ar mai putea infecta de undeva, căci s'a desinfectat conductele, turnîndu-se 120 metri cubi de materii desinfectante care au umplut tuburile spălîndu-le, așa în cît din desinfectarea făcută ele au rămas curate.

Remîne de cercetat dacă terenul din care se drenează apă nu e contaminat. Ar trebui refăcută analiza apei de captare peste vre-o 7—9 zile.

S'ar putea face o analiză ca să se vadă cîți microbi sunt pe centimetrul cub de apă. Până atunci trebuie invitat publicul să fiarbă această apă.

Trebuie să se revază încă odată tuburile și captarea pentru că sunt multe părți unde se pot infecta.

Evident că cei 400 m. c. de apă despre care am vorbit mai sus, nu satisfac cerințele locuitorilor, căci ar insemna la 80 mii de oameni aproximativ 5 litruri de cap pe zi, în cît fatalmente publicul e nevoit să alerge la apa din alte provenience.

Apoi mai sunt sacagii cari aduc aproximativ încă vre-o 200 m.c. de apă de la puțurile din oraș. In cât dacă și acești 200 m. c. sunt infectați, atunci toată apa se poate infecta.

Puțurile sunt în majoritate infectate, la unele s'au făcut oare cari reparații, punîndu se pompe, și dacă s'ar mai pune încă macar vre-o 15 pompe atunci ar mai fi încă deci 200 m. c. de apă garantată.

Mai sunt apoi aproape 2700 puțuri prin curți, din care 400 nu mai sunt puțuri cu apă, ci extracte din latrină, care fîntîni trebuesc numai decît distruse. Dacă reușim să facem lucrul acesta, atunci epidemia va înceta. Denaturarea puțurilor e așa de ușor de făcut, căci e de ajuns a se turna 4—5 litruri de țițeiu pentru ca apa să se denatureze, remănînd ca în urmă proprietarii să fie obligați a le astupa.

D. dr. Tudor.—In dispărțirea I-s, zice d-sa, după cum s'a constatat și de d. inspector Popescu, au fost 4—5 străzi infectate. Aceste străzi sunt foarte bogate în fîntîni infestate. S'a făcut catagrafie lor, și s'au al s puțurile care trebuesc distruse și cele care trebuesc lăsate, și dacă s'ar da materialul necesar la distrugere, s'ar putea începe operațiunile de distrugere chiar de Mercuri.

D. Gane.—Vom căuta a pune la dispoziția d-lor medici materialul necesar, și d-lor să înceapă imediat distrugerea.

D, dr. Tudor.—Un singur lucru lasă. Operațiunile de distrugere trebuesc făcute de medicii comunali, dar ei se fie asistați și de autoritățile polițienești, pentru a se evita incidentele cu proprietarii.

D. inginer Savul spune că e just să instalațiile de captare a apei, cam lasă de dorit, căci sunt instalațiuni vechi de pe timpul lui Moruzzi, Pastia, Șendrea, etc.

După aceia mai sunt galeriile pentru alimentare abatorului, care sunt veșnic vizitabile deci și infectabile. Sunt apoi pe cîmp, căsuțele de apă care fiind vizitabile și deci infectabile, trebuesc desființate. D-sa mai propune apoi oare-care îmbunătățiri.

D. Gane.—Pentru ca să se știe ce trebue de făcut, ar trebui ca medicii Comunali să facă inventarul tuturor puțurilor din secțiile respective și pe de altă parte o listă de fîntînele unde trebue să se instaleze pompe.

D. dr. Tudor.—Atrage atențiunea asupra curățirei latrinelor, care se face cu totul încet din partea antreprenorului comunei, care de abia după 2—3 săptămîni de la înștiințare, vine să le curețe.

D. dr. Imervol.—Cere d-lui primar ca să se ia măsuri contra serviciului de vidange, și să se numească o comisiune care să constate dacă el are măsuri suficiente și dacă se conformează contractului.

D. dr. Tudor, luînd din nou cuvîntul atrage atențiunea consiliului asupra următoarelor chestiuni, care ar trebui să fie amănate sau chiar contramandate: 1) *Chestia deschiderei școalelor.* 2) *Concursurile școlare*, 3) *Congresul studențesc* și al 4-lea *Chestia manevrelor.*

D-sa arată pericolul ce ar rezulta din o aglomerație așa de mare ce s'ar afla în Iași în același timp. Cere să se intervie la locurile competinte pentru amînarea lor.

Consiliul în unanimitate hotărește:

I) Să se ceară ministerului de culte amănarea concursurilor, și școalele să se deschidă la 1 Octombre.

II) Să se ceară ministerului de război, contramandarea manevrelor la Iași.

D P

DIN TRG. OCNA

In cursul lunei Iulie a. c., un puternic incendiu a distrus casa locuitorului Ernest Mosoveanu de lîngă băile Nastasache, T. Osnei, reducîndu-l la sapă de lemn. Un comitet format din oameni de inimă, parte localnici, parte musafiri veniți la băi, a organizat un bal în salonul băilor în seara zilei de 26 Iulie, cu rezultatul următor:

S'au încasat 732 lei și anume:

315 lei din vînzarea biletelor de 5 lei unul.

252 lei din vînzarea biletelor de 3 lei unul.

100 lei din tombolă. 65 lei din confeti, bushete, etc.

Cheltuelele s-au rîdicat la 140 lei, 90 bani.

S'a realizat astfeliu un venit net de 589 lei și 10 bani, vărsați la casa de depuneri prin percepția locală, pe numele d-lui primar N. Tomița.

Procesul verbal încheiat cu această ocazie rogă pe d-nii T. Zernoveanu, inginer la saline, N. Tomița primar și I Rackensteia, constituiți în delegație, să exercite hotărîrea ca suma de ma sus, împreună cu altele ce se vor mai putea aduna, să fie întrebuințate la clădirea din nou a casei numitului Ernest Mosoveanu.

Printre persoanele semnate în procesul verbal figurează d-nii locot. colonel Gh. Nestorian, șef de stat major la corpul IV de armată și Gh. Musteață, consilier comunal în Iași.

Litere-Științe-Arte

Gherea. — Dacă informațiile noastre sunt exacte vom avea în toamna aceasta oarecari plăcute surprize publicistice. Intre altele ni se afirmă că d. C. Dobrogeanu-Gherea ar fi în tratative cu un editor din Capitală pentru tipărirea unei lucrări de economie socială: „Chestiunea țărănească". E o operă la care excelentul economist lucrează de multă vreme și care ar fi acum gata de tipar.

Ea ar apărea, în acest caz, simultan cu studiul d-lui G. Panu—de aseminea terminat de curînd—asupra chestiunii agrare.

In același timp d. Gherea a primit oferte din partea a două edituri rivale pentru retipărîrea volumelor de „Studii critice", astăzi complect epuizate și pe care ar avea să le supună unei revizuiri înainte de a le da forma definitivă a unei nuoi edițiuni.

Toți iubitorii de literatură ar primi cu vie bucurie îndeplinirea acestor preziceri și numele criticului ploeștean ar retrăi încă odată vechea și bine meritata sa popularitate.

La Manchester obține mari succese un iluzionist Delauné. In plină sală de teatru, el ghicește gândurile spectatorilor. Să fie oare un truc sau telepatie? se întreabă ziarele de acolo. El dispune apoi de un mare repertoriu de scene teatrale cu iluziuni, care face și mai atrăgătoare spectacolele sale.

*

Anatole France, care și-a terminat ciclul de conferințe în America de Sus s'a reîntors în Europa prin Barcelona.

*

Bleriot și Latham vor pleca în curînd în Englitera în vederea unui match.

Se zvonește că l-a acest concurs vor asista mai multe capete încoronate.

*

Piesa lui Schiller „Fecioara din Orleans" va fi reprezentată în viitoarea sesiune în Rostock, cu muzică. Compositul Desiré Paque a compus uvertura un intermezzo și epilogul precum și marșurile finale.

Aceasta din îndemnul directorului Schaper.

*

Doamna Constant Coquelin soția, decedatului Coquelin aîné a încetat din viață în Paris în vîrstă de 70 de ani. Doamna Coquelin, se numea înainte Camille Desrieux și aparținu scenei până la căsătorie.

*

Un foarte original monument au ridicat locuitorii insulei germane Hiddensee contelui Zeppelin.

Un bloc uriaș de stîncă, care se alla de mult pe coasta de nord a insulei fu transformat — fără nici o artă sau sculptură—în monument prin aceea că se săpă în el, cu slove uriașe, numele de Zeppelin și cîteva inscripții de date memorabile în legătură cu succesele aeronautice ale acestuia.

Un „monument" analog posedă în acea insulă numai prințul de Bismarck, fostul cancelar.

*

In Berlin va fi creată o catedră pentru aeronautică pressum există mai de mult în Göttingen și Dresda.

Ministerul cultelor a și început tratative în această privință, atît universitatea din Berlin cît și școala technică din Charlottenburg ar dori să-și atașeze cîte o catedră de aeronautică.

Greutatea constă însă în alegerea profesorului.

Imediat ce se va fi luat o decisiune asupra personalității care va ocupa catedra din Berlin, cursurile de aeronautică vor începe.

*

„Blanca Pasnet" noua piesă a lui Bernard Shaw care fusese interzisă scenei de censura engleză, a fost reprezentată cu mult succes în Dublin, unde mîna de fer a censurei n'a putut ajunge.

Dar nici aci, n'au mers lucrurile așa de lin, vice-regele amenințase teatrul cu rîdicarea concesiunei, în caz cînd piesa s'ar dovedi imorală și ar surescita publicul.

Nici una nici alta nu s'a întîmplat, publicul a trecut cu vederea pasagiele picante și rîse din toată inima de humorul seu cam brutal și la sfîrșit strigă în nenumărate rînduri, autorul, deși în zadar căci nu apăru.

Succesul obținut de această piesă care a făcut atîta sgomot, aduce o nouă lovitură învechitei instituțiuni a censurei engleze.

*

Opera comică din Berlin va da ca primă noutate în acest sezon opera „Reînvierea" de compositul italian Franco Alfana.

Opera este compusă pentru un libret cu subiectul romanului cu același nume al lui Tolstoi.

Informații

❑ *Am arătat că de la începutul lunei și pînă în prezent epidemia de febră tifoidă merge în creștere, constatîndu-se zilnic cîte 4 și chiar 6 cazuri noi.*

După însăși datele serviciului sanitar, de la 1 August, pînă în prezent, adică în timp de jumătate de lună, s'au constatat în oraș 87 cazuri noi, în afară de cazurile deja existente.

In spitalul militar se află actualmente 67 bolnavi de febră tifoidă.

❑ *Un ziar oficios anunță că contrar știrilor ziarelor vieneze M. S. Regele nu va merge anul acesta în străinătate sau la Viena.*

Suveranii vor rămînea la Sinaia pînă la mijlocul lunei Octombrie.

❑ **După cum am anunțat, I. P. S S. Mitropolitul Pimen a plecat asară să deschidă conferințele păstorale din județele eparchiei Moldovei, începînd azi cu Dorohoiul.**

Mîine I. P. S. Sa va fi la Botoșani, iar apoi Vineri se va duce să inspecteze mănăstirile Agafton și Verona. La Botoșani I. P. S. S. va fi găzduit de prefectul Mavrocordat.

❑ **Consistoriile eparchiilor din Sibiu și Arad au decis în unanimitate să deschidă acțiune disciplinară în contra acelor preoți romîni, cari s'ar supune ordinului ministrului Apponyi și ar încerca să predea religia în limba maghiară.**

❑ **Pericolele verei pentru copii de țîță.**—Majoritatea casurilor mortale între copii de țîță se datoresc boalelor de vară. Cea mai periculoasă între acestea este diareea, catarul stomacal intestinal, care răpește copilul adesea în puține zile.

Catarul stomacal intestinal se provoacă în deosebi prin bacteriile conținute în lapte de vacă, cari se înmulțesc foarte rapid în temperatura verei și descompune laptele. Laptele nu este periculos pentru copil abia atunci cînd a suferit schimbări visibile și ar trebui deci exclus în anotimpul cald din nutrimentul copilului de țîță.

Unica formă convenabilă în care copilului se poate da laptele de vacă în timpul căldurilor, este a i-o da în legătură cu substanțe neutralisatoare, nutritoare și ușor digerabile, precum le presintă *Făina Lactată Nestlé*, pretutindeni bine cunoscută ca extrem de bogată în materii lăptoase.

❑ Se vorbește că școala de telegrafie pe pe lîngă direcția poștelor și telegrafelor va fi desființată.

❑ De oare ce Direcțiunea generală a poștelor și telegrafelor nu are prevăzute în buget sume pentru acordare de ajutoare funcționarilor în cazuri de boli, morți și alte nenorociri, și nici nu poate prevedea asemenea sume în bugetul său, direcțiunea a atras atențiunea întregului personal că, cei cari nu sunt membrii ai casei de economie, credit și ajutor, urmează să se înscrie pentru a putea beneficia de avantagiile legei și regulamentul acelei case, de oarece direcțiunea nu va mai putea acorda pe viitor nici un ajutor.

❑ La Dorohoi a avut loc eri înmormîntarea lui Ioan Coroi, fost ofițer de ordonanță al domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

Defunctul era în etate de 75 ani și a fost, în cîteva rînduri, primar al Dorohoiului.

❑ Mai mulți agricultori și mari proprietari din județele: Brăila, Covurlui, Tutova, Fălciu, Iași, Botoșani, Dorohoi și Suceava, au luat inițiativa de a pune bazele unei societăți, cu scopul de a furniza agricultorilor, cu prețurile cele mai reduse, uneltele de care au nevoie.

S'a lansat deja un apel, arătîndu-se necesitatea înființărei societății.

❑ D. colonel dr. Acontz, medicul șef, al corpului IV de armată, se află de trei zile în tabăra Șipotele, unde se știe că s'au constatat cîte-va cazuri de febră—tifoidă printre soldații regimentului 12 Cantemir, care se află concentrat acolo.

❑ Joui, după cum am anunțat, se va începe ancheta ministerului, comerțului și industriei, asupra comerțului interior.

In localitate ancheta va fi făcută de d. Gh. Mirăuță, secretarul Camerei de comerț.

Pentru circumscripția Iași ministerul a delegat pe d. M. Câzlariu, șef de birou la acest minister.

❑ In comuna Bucium a încetat eri din viață, Gheorghe Costăchescu, fost mult timp profesor de limba latină la seminariul „Veniamin Costachi".

Inmormîntarea defunctului—se va face mâine Mercuri, la Bucium.

Profesorii seminarului, aflători în localitate, au hotărît să ia parte la înmormîntare.

❑ Primim plîngeri și suntem rugați să atragem atențiunea direcțiunei generale a Poștelor asupra neglijenței, mai mult de cît culpabilă a celor de la oficiul poștal din gara Pașcani.

Un exemplu e cazul cu fonograma expediată din Iași, Vineri la orele 5 p. m., de d. Al. Iacovide, pentru moșia sa Vascani (Suceava) d lui Matasaru arendașul. Acea fonogramă a fost predată arendașului abia Duminică la amiazi, de ore-ce oficiul Pașcani a transmis'o abia Sîmbătă la orele 8 seara, cînd nu mai era nimeni la primăria din Vascani.

Convorbirile telefonice se fac și cu o mai mare greutate, fiind nevoie de cîte 3—4 ore de așteptare.

❑ D. căpitan Alex. Tăutu, din reg. Ștefan cel mare No. 13, primind o funcțiune civilă, a fost trecut în cadrele ofițerilor de rezervă și repartizat la reg. Roman No. 14.

DIVERSE

— Peste cîteva zile, electricianul A. C. Botez pleacă la Botoșani, unde va da un ciclu de reprezentații cinematografice Date fiind aptitudinile fără seamăn ale d-lui Botez, în arta cinematografiei moderne, avem toată convingerea că iscusitul electrician va obținea în Botoșani aceleași imense succese ca și în orașul nostru.

— D-na și d. E. I. Brumer, proprietarul primului depozit de ziare din localitate, s'au reîntors eri din Karlsbad.

— Dl. Mihai Alexandrescu, registrator la serviciul administrativ dela prefectura județului, ne roagă să anunțăm că nu d-sa a sustras bonul de 1000 lei, ci Ioan Alexandrescu (bolnav de un picior) fost copist care a și fost destituit pentru asemenea fapt, și dat judecății tribunalului.

— Dl. Berman Gutmann, arendașul moșiei Gropnița a reclamat prefecturei județului, că i au dispărut dela munca cîmpului 25 muncitori, a căror pașapoarte se găsesc la primăria acelei comuni.

Ultime informaţii

❑ *Simandicosul subdirector al serviciului sanitar d. dr. Sion, avea curajul să comunice ziarelor din Capitală, că la Iaşi, epidemia de febra tifoidă, se află în descreştere, publicînd comunicate false.*

Dacă o face sau nu, din neştiinţă, nu ştim; dar dacă d. dr. Sion ar fi venit eri la Iaşi, după cum anunţase, ar fi luat cunoştinţă de la serviciul sanitar comunal că epidemia e în creştere şi e mult în creştere,—căci de la vizita sa făcută la Iaşi şi pînă în prezent, avem un surplus de 87 cazuri.

Şi mai lua d-rul Sion cunoştinţă şi de faptul, destul de grav,—comunicat aseară de medici, în şedinţa consiliului de higienă,—că epidemia, care pînă acum era răspîndită numai în centru, a început a se întinde şi prin mahalale.

Dacă sub-directorul serviciului sanitar se simte incapabil pentru măsuri de combaterea epidemiei, cel puţin să tacă şi să nu mintă.

❑ D. dr. C. Popescu, inspector sanitar, obosit de măsurile ce le-a luat pentru combaterea febrei tifoide în localitate,—a plecat aseară în Capitală, pentru a se mai odihni.

Va veni în locu-i d. dr. Slătineanu, ca să continue cu... măsurile.

❑ Aflăm că între casa rurală şi sătenii din Brăeşti a intervenit o neînţelegere, din cauză că ţăranii nu se mulţumesc cu modul distribuirei pămîntului şi nici cu preţul.

Aceiaşi situaţie e şi la Cucuteni.

❑ Astăzi după amiazi medicii comunali şi agenţii sanitari s'au transportat la marginea oraşului dinspre dispărţirea II a, numită „Valea Adîncă", procedînd la desinfectarea celor 12 cişmele din acea parte.

❑ Mîine se va ţinea la Epitropia Sf. Spiridon, licitaţie publică pentru darea în întreprindere a lucrărilor de captare şi aducerea apei potabile la băile Slănic (Moldova).

❑ **Medicul veterinar al judeţului, a intervenit la prefectură ca să ia măsuri pe viitor, şi să oprească pe acei ce se îndeletnicesc cu cumpărarea productelor oilor, de a mai pune ca observatori şi oameni de încredere, pe indivizi bolnavi de diferite boli, după cum a constatat însuşi d. medic veterinar, cu ocazia unor inspecţiuni făcute pe la stînile de oi din judeţul nostru.**

❑ **Am primit la redacţie „raportul general" şi darea de samă de activitatea Camerei de comerţ, în cursul anului 1908 adresate ministerului industriei şi comerţului.**

Raportul conţine diferite statistice interesante şi studii asupra comerţului, industriei şi agriculturei, din circ. Camerei de comerţ.

Dintr'un tablou al acestei dări de samă, se constată că în comunele rurale, din circ. acestei Camere, pe anul 1908, numărul comercianţilor este: 352 comercianţi de băuturi spirtoase şi anume; 74 în Iaşi, 77 în Roman, 131 in P. Neamţ, 70 în Vaslui; 99 comercianţi de băuturi spirtoase, care vînd şi alte mărfuri şi anume: 29 în Iaşi, 15 în Roman, 36 în P. Neamţ şi 19 în Vaslui; 225 comercianţi de băcănie romîni şi 219 străini şi anume: în Iaşi 101 romîni şi 36 străini; în Roman 42 romîni şi 52 străini; în P. Neamţ 42 romîni, 99 străini; în Vaslui 40 romîni, 32 străini. Comercianţii care vînd articole de băcănie, manufactură etc. 137 romîni şi 242 străini şi anume: în Iaşi 42 romîni, 74 străini; în Roman 18 romîni, 67 străini; în P. Neamţ 6 romîni, 48 străini; Vaslui 71 romîni şi 53 străini.

❑ **De la 10 August s'a început, după cum am anunţat, facerea recensemîntului copiilor cari au vrîsta de şcoală şi statistica ştiutorilor de carte.**

Recensemîntul se face de către următorii institutori, pe lîngă care a fost ataşat cîte un delegat din partea comunei.

Circumscripţia Trei-Erarhi d. institutor C. Vartic; circ. Carol I d. C. Zaharia; circ. Cuza Vodă d. N. D. Arbore; circ. „V. Conta" d. Ion Apostol; circ. „V. Alexandri" d. C. Tăzlăoanu; circ. C. Negri, d. Ion Carare; circ. Gh. Asachi, d. I. Dimitriu; circ. Vasile Adamachi, d. Vasile Grigoraş; circ. M. Kogălniceanu d Ion Petrescu şi circ. Principele Ferdinand d. Gh. Ştefănescu.

❑ **Direcţiunea generală a poştelor şi telegrafelor a dat o circulară tuturor ofiţiilor prin care le pune în vedere că valoarea declarată a scrisorilor destinate pentru Rusia este limitată la 120,000 franci.**

❑ **Din Galaţi ne vine ştirea că cunoscutul depozitar de ziare Anton Papadopol a încetat din viaţă, eri dimineaţă.**

❑ **Cu ocazia desinfectărei conductelor ce aduc apa în oraş, s'a întrebuinţat, 500 kgr. de acid sulfuric brut şi 100 Kgr. hipermanganat de potasiu.**

❑ **Ni se spune că linia specială telefonică Roman—Bucureşti va fi terminată complect la toamnă, cînd va începe să şi funcţioneze.**

❑ **După statistica camerei noastre de comerţ, în cursul anului trecut întinderea culturilor şi producţiunea recoltelor în judeţul Iaşi o fost următoarea:**

Porumb 55523 hectare cu 798605 hectolitri; grîu 28303 hect. cu 457182 hectol; ovăs 8122 hectare cu 85,916 hectol; secară 394 hect. cu 3241 hectol; rapiţa 173 hect. cu 984 hectol. hrişcă 1 hect. cu 5 hectol.

❑ **Un lucrător meseriaş ne atrage atenţia—şi are dreptate,—asupra faptului că atelierele meseriaşilor nu se conformează ordonanţelor comunei şi nici nu sunt inspectate.**

In unele ateliere ale meseriaşilor croitori, cizmari etc., din străzile Palat, Socola, Cucu, Aron Vodă, Sf. Ştefan—etc. se găsesc în cea mai mare murdărie şi lucrătorilor li se serveşte apă nefiartă.

❑ **Prima reprezentaţie a chronomegafului Gamont dată ieri la Colosseul Bragadiru, a entuziasmat peste aşteptare publicul ieşean. Syncronismul uimitor între voce şi gest pe de o parte, claritatea perfectă a projecţiunilor pe de altă parte, inspirau publicului, într'un moment dat credinţa, că se găsea înaintea unui spectacol prezentat de artişti vii.**

Aparatul e în adevăr de neîntrecut şi publicul a rămas în adevăr foarte entuziasmat.

Astă seară va continua reprezentaţia.

❑ **Conform regulamentului conservatorului, elevii vechi vor trebui să se reînscrie la începutul fie-cărui an şcolar printr'o petiţie adresată direcţiunei, înaintînd odată cu cererea de înscriere şi prima sau primele jumătăţi ale taxei de frecventare împreună cu rata de taxă de instrument, în caz cînd înscrierea se face pentru clasele de pian sau harpă.**

Ciad elevul este lipsit de mijloace, va alătura la cererea de scutire certificatele dovedind sărăcia, liberate de autorităţile legale.

Reînscrierea se fase între 1—10 Septembrie.

La caz de neaprobarea scutirei, elevii vor trebui să plătească taxa în curs de 10 zile de la afişarea rezultatului.

Taxele de frecventare se plătesc fiecare separat, la ori şi ce casierie publică, pe numele casei şcolelor.

Taxa de instrument se plăteşte numai la casa de depunere pe numele Conservatorului.

❑ **Sunt cîte-va luni, de ciad casele din strada Golia, de lîngă ad-ţia financiară, au fost distruse de incendiu, rămînînd în ruină şi ameninţînd cu dărîmarea.**

Dar, nu numai atîta. Locul acela a devenit un adevărat depozit de infecţii şi cu toate acestea imbecila noastră ad-ţie comunală nu ia nici o măsură.

❑ **Ministerul de război a dispus ca regimentul 10 roşiori din Giurgiu, să fie transferat la Bucureşti.**

După cît-va timp acest regiment va fi mutat definitiv la Galaţi.

❑ **Zilele acestea se va face o mişcare in corpul medical din întreaga ţară.**

De sigur însă că nici de data aceasta nu se va face numirea unui medic primar al oraşului nostru.

❑ **Distinsul nostru amic, d. Gh. Lascar, fost primar al Iaşului, s'a reîntors azi dimineaţă din viligiatură.**

❑ **Cassa rurală a cumparat, pentru suma de 1.400.000 lei, moşia Brăeşti, din judeţul nostru, propietatea d-lui N. Ştefăniu.**

❑ **Săptămîna aceasta vor fi înfăţişate ultimele două programe pe pînza Cinematografului Pathé Frères din grădina Chateau aux Fleurs, după cari se închee ciclul stagiunei de vară. Reprezentaţiile vor urma apoi la teatrul-circ Sidoli şi reînceperea lor va fi anunţată cetitori or noştri.**

Ultimele două programe din această săptămînă vor escela prin bogăţia şi superioara alegere a sujetelor.

Programul nou de astă-seară Marţi 18 August cuprinde între altele: Curse de automobile (cu premii) la Bois-de-Boulogne—Paris, scene sportive foarte interesante, înregistrate după natură. Incendiarul din imprudenţă, mari scene în plin-aer. La curtea regelui Carol V al Franţei, reconstituiri din istorie. Urmează apoi scene instructive, precum: Plantarea, cultivarea şi industria ceaiului şi multe scene sportive, comice, teatrale, precum şi Judecata regelui Solomon, reconstituire perfectă după legenda biblică, interpretată de artişti dramatici celebri.

❑ **La 1 Septembrie se va ţinea în Bucureşti un nou examen de aptitudine pentru ofiţerii de poliţie.**

Din Iaşi au fost chemaţi la acest concurs următorii subcomisari: Ghiulea, Bebeica şi Popovici.

❑ **Ziarul rus din Kişineu (Besarabia) „Besarabskaia Jisni" ne aduce neliniştitoarea ştire oficială, că holera a apărut dincolo de Nistru în guvernamîntul Herzon, ocolul Ananiew. Guvernatorul respectiv a ordonat păzirea apelor Nistrului de infecţie. Aşa dar între graniţele noastre şi teritorul contaminat nu mai sunt decît două ocoale ale Basarabiei, Soroca şi Bălţi, populaţiunea cărora e săracă şi deci puţin rezistentă.**

❑ **Astăzi tribunalul secţia III-a a confirmat mandatul de arestare a lui Vasile Goraş din str. Socola care a împuşcat zilele trecute pe Gheorghe Borş.**

Criminalul a fost depus la penitenciar.

❑ **Din cauza boalelor care bîntue oraşul, concursul la Şcoala profesională de fete a „Reuniunei Femeilor Romîne din Iaşi", s'a amînat pentru 15 Septembrie a. c.—Inscrierile se vor face de la 1 până la 10 Septembrie.**

❑ **Un caporal de la muzica batalionului 4 vînători, a găsit de cuvinţă de a ataca eri dimineaţă pe stradă o copilă de 13 ani, Elena Cocuz, pe care, fără nici un motiv, a luat-o la bataie şi a maltratat'o.**

Biata copilă n'a scapat de cît prin intervenţia publicului.

Ar trebui ca cei în drept să ia odată măsuri severe contra apucăturilor de atîta brutalitate a numitului caporal, căci prea repetă scandalurile.

Nădăjduim că d. lt. col. Brăndusi va şti să fie drept şi astă-dată.

❑ **La serviciul technic al judeţului se va ţinea la 1 Noembrie a. c., examenul de geometri arpentori.**

❑ **Spre a se înlesni lucrările privitoare la ancheta comerţului interior, ministerul de interne a trimis circulări prefecţilor şi primarilor din întreaga ţară, rugîndu-i să dea tot concursul delegaţilor cari fac ancheta.**

Comisarii din localitate au primit ordine de a da concursul lor delegatului ministerului de comerţ

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 18 August

Viitorul ministru de rezboi

Bucureşti.—In unele cercuri guvernamentale se asigură ca imediat după întoarserea d-lui Ionel Brătianu, se va numi un titular la departamentul rezboiului.

Se zice că portofoliul acesta va fi încredinţat d-lui general Vartiade.

Succesul unui artist

Bucureşti.—Aseară s'a jucat la grădina Ambasadori „Manasse" cu d-nii: Nottara şi I. Morţun în rolurile principale.

D. I. Morţun, care se ştie că a fost angajat la teatrul Davila, în rolul lui Zeilig Schor a avut un succes cum rar s'a văzut. D. Morţun a făcut din Zeilig Schor o creaţiune splendidă şi naturaleţa ce s'a observat la el, expresia de figură, gesturile, lui, sunt o dovadă că tînărul artist va avea o carieră strălucită.

Moartea unui arhitect

Craiova.—Azi s'a făcut cu deosebită ceremonie, înmormîntarea arhitectului Victor Lausier care a încetat din viaţă alaltă-eri.

S'a născut la 1844 în Marsilia, şi a venit în ţară la 1886. A luat parte activă la lucrările de construire a liniei ferate Bucureşti—Predeal, căpătînd apoi prin lucrările sale un mare renume la noi în ţară.

Moarte suspectă

Lemberg. — Examenul bacteriologic a dovedit, că bolnavul care a murit la Wadowice, sub bănuiala că ar fi murit de holeră, nu a sucombat de fel din cauza acestei boale.

ZEPPELINUL

Berlin.—Zeppelinul 3 ca aspect general pare absolut în perfectă stare; totuşi învelişul este găurit în locul unde propulsorul a străbătut balonul.

In orice caz nu poate fi vorba de stricăciuni mari cum s'a răspîndit ştirea în străinătate.

Boala lui Lueger

Bucureşti.—Din Viena vine ştirea că dr. Carol Lueger, se află din nou bolnav.

Febra tifoidă

Bucureşti.—Febra tifoidă care începuse se bîntue în Capitală e în mare descreştere.

Cazuri noui nu s'au mai constatat.

Ştire desminţită

Sofia.—Mare parte din presa streină, a publicat acum în urmă ştiri pretinse din Sofia, cu privire la nişte pregătiri militare ale Bulgariei îndreptate contra Turciei.

Asemenea ştiri sunt evident false, de oare-ce nici o concentrare de rezervişti n'a avut loc. Marile manevre de toamnă nu vor avea loc probabil.

Expediţia lui Zeppelin

Berlin.—Cu ocazia sosirei lui Zeppelin la Berlin, acesta a făcut proiectul întreprinderei unei expediţii cu balonul seu, la polul nord.

Abdul Hamid nebun

Salonic.—Se spune că de cît va timp, fostul Sultan Abdul Hamid, a început să deie semne de demenţă.

El are mare frică de întuneric, vorbeşte singur aiurând şi pune femeile toată ziua să-i ghicească în cărţi.

Din Turcia

Constantinopol.—„Jeny Gazzetta", află din Seidiehadje, că trupele turceşti au fost silite să se retragă.

Ziarele desmint ştirea atacului contra oraşului Sanao, precum şi ştirea după care depozitul de muniţiuni ar fi fost asvîrlit în aer.

Declaraţiile lui Zeppelin

Friedrichschefen.—Contele Zeppelin, a declarat, că nu contează să poată executa programul călătoriei la Berlin, cu un balon dovedit insuficient, dar că nu a vroit să d zabuzeze din nou Berlinul.

De altfel micul accident, nici nu poate fi luat în seamă, faţă de rezultatul călătoriei şi de primirea berlinezilor, care va reminea neuitată.

Chestia dinastiei greceşti

Paris.—Deputatul Atenei, d. Skuzes, trecînd prin Paris, a declarat unui redactor al ziarului „Le Gaulois", că mişcarea din Atena nu are un caracter antidinastic. Regele George a fost totdeauna foarte popular. Mişcarea e bazată pe dorinţa armatei şi a populaţiunei întregi, de a vedea efectuată, fără întîrziere, desvoltarea şi renovarea forţelor de uscat şi de apă.

HOLERA LA ROTTERDAM

Rotterdam.—Eri a murit aci un bolnav de holeră. Sunt încă două cazuri suspecte de holeră.

Inundaţii mari

New-York.—In urma inundaţiilor din Monterey, 1200 persoane s'au înecat, iar 15 mii oameni sunt fără adăpost. Mizeria este foarte mare. Ajutoare streine sunt necesare.

Conferire

Stuttgart.—Regele a conferit contelui Zeppelin comanda regimentului de Ulani, regele Carol No. 19, al cărui comandant a fost contele de la 1882, pînă la 1850.

Greva din Suedia

Stokholm.—Guvernul a declarat că nu vrea să intervină, de cît dacă greva se va îndrepta contra statului, în care caz ea trebue suprimată, iar şefii grevei să fie siliţi a se declara învinşi în lupta contra statului.

Călătoria Impăratului Frantz Iosef

Bregentz.—Impăratul Franciss Iosif a sosit aci. Entusiasmul mulţimei e mare. Mulţumind alocuţiunei de omagiu a prefectului provinciei, Impăratul a sfătuit pe Foralbergieni să păstreze virtuţile strămoşilor lor să crească copii lor în teama Domnului, dragostea muncei şi iubirea de patrie şi atunci viitorul Foralbergului va fi bine cuvîntat.

După amiază a avut loc o mare procesiune istorică în faţa Impăratului, la care au luat parte 2000 tiralieri şi 2500 veterani. Seara a avut loc o retragere cu fasle.

Grădina Berăriei Regale (Cuza-Vodă)

—Astă-zi Marţi 18 August 1909—

CINEMA-APARAT

— PATHE FRÈRES-PARIS —

ULTIMA PERFECŢIUNE

Sub conducerea technică a eminentului şi neîntrecutului electrician român

— VARBIU CONSTANTIN —

Cinem-Aparat este cel mai prefecţionat Cinematograf al Casei Pathé-Frères.

Din bogatul program relevăm:

„Lea Părăsita", dramă din timpurile persecuţiunei Evreilor. — „Coucurs de frumuseţe", organizat de Baronul Algys. Umoristic.—„O vînătoare de pantere în Yava", original după natură, şi alte numeroase piese, sportive, umoristice, instructive, etc. etc".

Inceputul la 9 ore seara fix.

BULETINE DE

Vaccinări şi Revaccinări

eliberează

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 21

PRIMARIA COMUNEI IASI

No. 16782.

In ziua de 3 Septembrie a. c. ora 11 a. m. se va ţinea în camera acestei Primării licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea comptabilităţei publice pentru vinderea următoarelor proprietăţi:

1). Parcelele rămase nevîndute dintre acele situate în mahalaua Frumoasa între vechiul şanţ al oraşului şi şoseaua comunală Socola Ciurea. Garanţia provizorie pentru fiecare parcelă 40 lei. Licitaţia va începe de la 8 bani de metru patrat.

2). Idem situate între viile de la Copou şi şoseaua Iaşi—Botoşani. Garanţia provizorie 40 lei de fiecare parcelă. Licitaţia va începe de la 8 bani metru patrat.

3). Idem situate pe lîngă şoseaua Ţuţora şi mahalaua Arapu, şi anume acele din locurile A, E, F şi I. Garanţia provizorie 40 lei. Licitaţia va începe de la 12 bani metrul patrat.

4). Parcela No. 48 din Tîrgul Păcurari. Garanţia provizorie de 50 lei.

5). Valul din mahalaua Frumoasa.—Garanţie provizorie de 100 lei.

6). Un loc în suprafaţă de 730·62 m. p. situat în str. Şipotelor. Garanţie provizorie 50 lei. Licitaţia va începe de la 15 bani metru patrat.

Condiţiunele de licitaţie precum şi planurile acestor locuri se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul Administrativ al comunei.

De închiriat strada Păcurari No. 5 colţ cu Rîpa Galbenă după farmacia dr. Fabini, de la 26 Octombrie 1909, una fabrică de franzelărie ocupată actualmente de d. Iţic Forşt; compuse din două odăi cu cuptoare mari sistemstice, una odae de lucru, magasie pentru făină, odaea lucrătorilor, de asemenea la etaj trei odăi, antretele şi bucătărie, cu canal.

A se adresa la d. inginer I. Cana str. Golia 28.

Cunoscutul Magazin de Colonia e

„LA MARINARUL"

(L. Marcu)

S'a mutat alăturea în vechiul local (str. Anastasie Panu 35 casele cele noui) cu totul restaurat, fiind asortat ca în totdeauna cu mărfuri proaspete şi de cea mai superioară calitate.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Doctor E. Margulies

De la facultatea de Medicină din Montpellier.

MEDIC DE SPITAL

Consultaţiile de la 8 la 9 a. m. şi de la 2 la 4 p. m.

Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 4

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

DE VÎNZARE

în ziua de 29 Septembrie a. c.

Pentru eşire din indiviziune

Casele din Iaşi Str. Tăutu I

compuse dintr'un corp principal de clădire, avînd 8 odăi şi 3 antrete, cu atenanse, grajd, şură, pivniţă, fîntînă, curte spaţioasă, grădină etc.

Vînzarea se va face prin licitaţie publică la tribunalul Iaşi S. III, unde se pot vedea lucrările în cauză şi în special raportul de expertiză.

Pentru alte lămuriri a se adresa fie la d. Căp. Alex. Tăutu inginer, str. Cogălniceanu 2, fie la d. Const. Tăutu, str. Tăutu 1.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

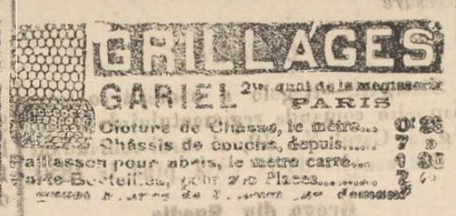

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852.

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

☛ In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

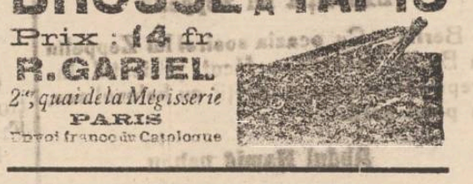

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Gelia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărbei No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 800 – Joi 20 August 1909

GRUPULEȚUL JUNILOR TURCI

Pînă anul acesta d. Dimitrie Grecianu avea, în timpul verei, o pasiune, pe care i-o cunoștea toată lumea: agricultura. Era o pasiune, care știa să-l distreze, timp de un trimestru, din vîrtejul politic, din acel vîrtej, care, într'un moment de tragi-comică rătăcire, plasase pe d. Grecianu, agricultor și fost sub-prefect, pe o bancă unde ședeau, întorcîndu-și spetele, așa se urău de sincer, ședeau miniștri.

Acum d. Grecianu nu mai este ministru, dar nici agrioultură nu face. Vacanța n'a petrecut-o între țărani și sapă, între semănăturile de primăvară și cele de toamnă, în grija celor cîte chile va fi la falce—ci la Sinaia, în furnicarul politic de vară al Romîniei.

D. Grecianu luase cu el sau găsise acolo, sau după el venise — un istoric, care, în coloanele acelui ziar, despre care fie-care zice că nu ie al lui, tipărea toate mișcările, toate întîmplările, toate gesturile fostului ministru romîn.

Erau distractive notele și impresiile istoricului d-lui Grecianu, despre vilegiatura la Sinaia a acestuia. Ca titlu de documente distractive noi le-am urmărit, număr cu număr, film cu film, am putea spune, căci ce-a făcut d. Grecianu la Sinaia, escursiunile sale, succesele sale politice, convorbirile sale despre oameni, despre lucruri, despre Dobrogea și despre Poiana Țapului—toate se succedau repede, după natură, exacte, nevibrante: într'un cuvînt cinematografiate.

Și știm, grație istoricului seu și grație faptului, că am urmărit pe acel istoric, știm că d. Grecianu, contrar obiceiului seu de a sta la țară, a fost la Sinaia; că ședea în vila Carol, despre care s-a zis că ie cochetă; că clopoțelul de la întrarea în cocheta vilă zbîrnîia toată ziulica: ca la minune mare să vadă — veneau oamenii: politici, financiari, artiști— la d. Grecianu.

Apoi, istoricul ne-a învățat-o, d. Grecianu plecă în excursie în Dobrogea, de unde reîntors după zece zile „povesti prietinilor, în puține cuvinte, despre viața Romînilor de acolo".

Istoricul de la Sinaia a rămas fără ocupație de ieri: d. Grecianu s'a întors în Iași.

N'ar fi întrerupt plăcuta sa ședere în cocheta vilă, ar mai fi mers poate, încă o dată, să facă studii etnice asupra fraților din Dobrogea, dacă la Iași, grupul seu politic, pus sub comanda d-lui A. D. Holban, n'ar fi declarat război junimiștilor, cari — lipsesc din oraș.

Evenimentele, cari s'au urmat în această privință, cari continuă zilnic. sunt cunoscute cititorilor și ar fi să repetăm lovituri și scene umoristice, dacă le-am repovesti aci.

Partea politică interesantă a chestiunei este: întîmplările de la Iași, atacurile contra junimiștilor, întrarea forțată a d-lui Holban în clubul conservator local—toate aceste preliminări pentru desfacerea greceniștilor de junimiști, făptuitu-s'au ele cu știința și cu agrementul d-lui Grecianu? In tot cazul: aprobă acesta acele lovituri, le va dezavua el și, o dată reîntrat în Iași, înceta-va campania?

Date precise n'avem. Dar aparențele exterioare lămuresc, că d. Grecianu nu desaprobă acea campanie, ceea ce, de altmintreli, s'a declarat ieri în ziarul seu, spre răspuns la știrea unui ziar din București, care spunea că d. Grecianu ar fi desaprobat campania.

Fostul ministru al justiției sufere de boala preponderenței. El vrea să fie, în partidul în care se află, protos la cinstea mare. N'are obiceiul— și rău face — să tragă cu ochiul imprejur și să vadă cine mai este în acel partid. Și cum, cu ani în urmă, cătase să prepondereze pe d. Badareu și, nereușind, precum natural era, părăsise clubul cu duzina lui de gladiatori de circ, acum cată, neputînd prepondera pe d. Cantacuzino, să părăsească pe junimiști.

Așa că, chiar dacă d. Grecianu nu știa că scandalul ce se urmează va isbucni acum în vacanță, știa, însă, că va isbucni, și n'a făcut nimic ca să nu isbucnească.

Ce vor face junimiștii contra acțiunei junilor Turci ai d-lui Grecianu, puși sub comanda extra-ordinară a d-lui Holban?

O contra acțiune nu poate începe acum, întru cît aprospe tot grosul junimist este lipsă din oraș. Tocmai absența aceasta dă curaj junilor turci.

Până acum ei au învins fără de pericol...

D. A. D. Holban, care știe că d. Cantacuzino nu se află în țară, poate fi vehement cu acesta, să-l facă „citatul domn" și „copilul".

Dar vacanța merge spre sfîrșite. Vom vedea dacă junimiștii vor reacționa sau dacă și acest scandal se va potoli prin triumful greceniștilor.

Căci față în față sunt oameni cu temperamente osebite, fundamental osebite: junimiștii, cari nu știu ce vor, în politică; al căror șef n'a știut nici o dată ce vrea; și greceniștii, cari vor să prepondereze—de și pu țini și de calitate inferioară.

Poate că grație faptului că d. Cantacuzino nu știe ce vrea, furtuna va trece încă odată. Dar căsnicia, într'o zi sau alta, va trebui să se desfacă, se va desface cu siguranță, căci din capul locului ea s'arătase a fi o comică mesalianță.

Pînă atunci, însă, junii Turci operează, loveso, confiscă ziar și club — iar junimiștii—engleji reci—îs duși la băi și, vorba ceea, nici capul nu-i doare...

O NEDREPTATE

„Căci altfel sînge va curge" amenință d. Iorga, arătîndu-și indignarea în contra părtinirilor ofițerilor în incidentul de la Fălticeni. D. Iorga, după cum vedeți, a devenit de odată tragic, din umoristic cum îl cunoașteam cu toții; iar din apostolul blînd, s'a travestit în profet amenințător.

D. Iorga este bine informat asupra celor ce se petrec și se vor petrece în țara romînească; mai ales d-sa este știitor a toate scandalurile și bătăile ce se întîmplă sau se vor întîmpla prin universități, prin localuri publice de vilegiatură, prin trenuri; iar acum d-sa nědovědește, că poate prevedea și catastrofele sociale.

Cu aceste calități d. Iorga se mascheazā ca unul dintre cei mai însemnați barbați de stat ai neamului; ba chiar ca cel mai valoros.

Ceea ce ne miră însă, este faptul, că d-sa rămîne tot la conducerea Neamului Romînesc *și departe de conducerea neamului său. Numai într'o țară, care nu știe să-și prețuiască oamenii se poate întîmpla o asemene nedreptate.*

Și nedreptatea această va fi dureroasă pentru toți. Căci dacă profeția d-lui Iorga se va adeveri și se va adeveri desigur —cît ne va costa ne prevederea noastră: de a nu fi recurs la luminile unui sociolog și politic de valoarea sa, singurul care a putut prevedea catastrofa, și deci singurul, care era în măsură s'o evite.

Să sperăm însă, că aceasta va fi o lecție pentru viitor, și că neamul românesc va fi de acum înainte mai drept și mai curtenitor față de conducătorul „Neamului Românesc". **Em.**

„VOINȚA" ȘI IAȘII

Voința se ocupă de Iași, de starea lui sanitară atît de deplorabilă și recunoaște, că „Iașii sufăr de pe urma unei politice orășănești greșite". S'ar părea, că prin excepție *Voința* pare decisă a spune adevărul într'o chestie atît de crudă și de dureroasă, ca acea a salubrității orașului nostru. Dar nu, *Voința* nu poate lua o hotărîre atît de mare, ea trebue să-și dea în petec, și de aceea adaogă: «Nu vom cerceta cine e de vină de această lipsă de îngrijire elementară, pentru sănătatea și deci pentru înflorirea orașului din toate punctele de vedere. Dar cei cari s'au îndeletnicit cu Iașii știu, că *vina nu e a partidului național-liberal*».

Nu, de sigur. Vina nu este și nu poate fi de cît a conservatorilor-democrați, cari sub primariatul amicului nostru d. Gh. Lascar, au ajuns la realizarea infernalului plan de alimentarea orașului cu apă; conservatorii-democrați să răspundă deci, căci ei și prin ai lor au provocat, au întreținut și au sporit infecția din Iași și epidemia febrei-tifoide.

Cum își dă de grosolan în petec oficiosul guvernului! „Iașii sufăr din cauza unei politici orășănești greșite... nu vom cerceta cine e de vină... vina nu e a partidului liberal".

Dar cine face această „politică orășănească greșită"? Pare că sîntem în anul de grație 1909, sub regimul de grație al familiei Brătianu, care grație unei întîmplări fericite pentru ea, se află în fruntea partidului liberal. Sau poate «Voința» ar vrea să susțină, că primarul și consilierii Iașului nu sînt liberali-naționali? Am vrea s'o vedem susținînd și asta. Mai poate fi dubiu în ce privește nuanța «politicei orășenești greșite»? D. Ioină de sigur—dacă dînsul a scris această enormitate—a prins orbul găinilor. Am fi înțeles, dacă s'ar fi oprit la: „nu vom cerceta cine e de vină..." Firește, dacă ar cerceta nu i-ar fi tocmai îndămînă, căci ar trebui să constate, că administrația comunală ieșană, s'a dovedit a fi incapabilă și vinovată. Dar a avea îndrăzneala să încerci a o scoate basma curată, cînd tocmai contrarul este evident și cunoscut tuturora, aceasta trădează o doză de cinizm, necunoscută poate chiar în analele *Voinței Naționale*.

Să zicem și noi deci: Iașii sufăr de pe urma unei politici orășănești greșite.. Nu vom cerceta cine e de vină, pentru că toată lumea ieșană știe, că actuala administrație comunală și-a făcut de cap de cînd s'a instalat și pînă în prezent. Vania

CATE-VA NOTE

Viitorul vrea să inducă în eroare Opinia publică susținînd că *hatîrul și bacșișul*, aceste două importante instituțiuni romînești, de origină și de nuanță pur liberală, au început a scădea.

Toată lumea însă este de părere, că sub regimul liberal aceste două instituții au sporit, luînd proporțiuni colosale, căci dinastia Ionel et Comp. din acestea trăește și pe acestea își clădește speranțele în *viitorul ei*.

*

Regimul d-lui Spionel Brătianu nu se desminte. Dacă n'a reușit cu cenzura tipografică, îi dă însă înainte cu cenzura... telegrafică. Adecă, ceea ce s'ar putea spune cu alte vorbe, cenzura tipografică a oficiului.... telegrafic. Acest oficiu nu are voe a „edita" telegrame, decît sub controlul d-lui Spionel.

Tot e bine.

*

D. Iorga, care crede că-i șede bine în haină de profet, a făcut o nouă profeție. „Va curge sînge dacă...." a spus d-sa. De la bătăi și mici scandale de Kinder entuziast d. Iorga pășește la amenințări serioase.

Noroc, că lumea îl cunoaște pe apostolul de la Văleni drept un flecar inofensiv, și nu se sperie de apucăturile sale.

*

In lipsa d-lui M. B. Cantacuzino, d. A. D. Holban, un neofit carpist, începu să se rățoiască așa cum îi stă mai rău D-sa se crede în partidul carpist local acasă la el, și administrează prin fițuica locală a acestui partid lecțiuni șefului său.

Cînd pisica nu-i acasă...

*

Conservatorul, conștient de trista stare de lucruri în afacerile interne ale țării, propune d-lui Ionel Brătianu pentru ministerul de interne un ministru conservator. Asta ar fi nostim de tot, și o exagerare cinică a cartelului liberalo junimist.

Desigur însă că d. Ionel Brătianu, cu toate că abia e Ionel, nu va primi o asemenea combinație, de care ar rîde pînă și d. Iorga.

*

Cc. Petrachi a făcut—se zice—o nouă invențiune, sau mai exact a găsit o nouă întrebuințare a aviatoarelor. Ca om politic practic cc. Petrache, față de hotărîrea tachiștilor ca la toamnă să înceapă campania de răsturnare a guvernului, pentru a se urca ei la putere, a decis să comande un Zeppelin spre a se înalța la cîrma.. balonului, care va fi de sigur în stăpînirea d-lui Filipescu.

Numai de nu s'ar întîmpla vre-o furtună.

*

D. P. P. Carp, vine la guvern. Cum va veni și cînd va veni este altă chestiune. Esențial este că va veni, amicii săi lasă a se înțelege că așa este, că așa va fi. Și doar se știe, că d. Carp are partizani tot unul și unul, care cînd spun ceva sînt siguri pe ce spun.

Așa dar vom avea un guvern Carp. Naște întrebarea dacă d. Carp crede ce se spune despre d sa de către „gogomanii săi".

Și asta-i o întrebare.

OAMENI ȘI LUCRURI

OMUL NOU

Merită să fie cetită în toate detaliile descrierea făcută de marile ziare berlineze a istoricului eveniment: sosirea lui Zeppelin în Berlin. Sute de mii de oameni din toate straturile, avînd în mijlocul lor pe împăratul Wilhelm și întreaga familie imperială au așteptat și au salutat mărețul moment și în ochii tuturor, înlăcrimați, se reflecta bucuria imensă a unui triumf național.

Nu mai puțin interesante sunt descrierile marilor ziare franceze despre „săptămîna de aviațiune din Champagne". Și acolo imensa mulțime s'a dedat la manifestațiuni grandioase de entuziasm. E destul să amintim că aviatorul Paulham după ce a executat zborul său formidabil, bătînd recordurile iuțelilor de pînă acum, a fost purtat în triumf pe umerii spectatorilor; femeile l'au îmbrățișat; lumea l'a aclamat cu delir.

Recordul iuțelii..

Se pare că într'aceasta —în iuțeală— consistă în primul loc, consistă în esență, temeiul descoperirilor și cuceririlor aeriane, progresul desăvîrșirilor tecnice care e la baza tuturor.

Iuțeală...

Un instinct trăește în sufletele noastre a tuturor și el ne spune că va veni vremea să trăim cu mai mare repegiune, cu mai multă intensitate viața noastră scurtă, prea scurtă din cale afară. E atît de mică distanța de la anii cînd începem a pricepe, a cunoaște și a gusta viața, pînă cînd obosiți înainte de vreme— ne simțim obosiți de dînsa, încît e cu neputință să vedem, să observăm, să știm măcar în ce anume consistă, să ne dăm seama ce progrese mari a realizat știința și gîndirea omenească. Fiecare din noi își consumă o însemnată parte a timpului în zădărnicii și în suferinți, — elemente—negative ce se scad din ceea ce „trăim". Mai adăogiți că atingerea necontenită cu pămîntul este o continuă pregătire de moarte prin bolile fizice la care dă loc; viața se petrece în atmosfera stricată, miasmatică, plină de primejdii organice. Din toate aceste motive traiul pămîntesc e tîrît, e atît de „terre à terre", încît foarte firesc apare instinctul omenesc—care acum s'a „copt" în creerul modern luînd forma unei idei științifice realizabile — de a strămuta o parte din viața socială în aer, de a ne rîdica în spațiu și în același timp de a cîștiga acea fabuloasă iuțeală, absolut necesară în mișcările noastre și care lipsea vieței de pînă acum.

Edison, filosof practic înainte de toate, prevedea de pe acum că în curînd se va trimite, prin mijlocirea aviatoarelor, poșta, cu o iuțeală de o sută de mile pe oră.

In această formulă trebuie să vedem însă proorocirea că toată viața noastră— mai drept, a celor ce vin după noi — se va desfășura în aceleași proporții de vertiginoasă repeziciune și va îngădui omului să vadă și să știe mai multe, să învingă mai bine depărtările mari, să steie cît mai mult de-asupra meschinăriilor pămîntești, să dee priveliștilor o înfățișare de ideal și de sublim, să facă pe om mai mulțumit de scurta sa trecere pe pămînt și — cine știe! — dînd cu vremea o nouă conformațiune organică omului „aerian" prin parțiala viețuire în văzduh, să-l transforme fiziologicește și psihicește, ca să samene mai puțin cu omul de astăzi, după cum noi înși-ne semănăm puțin cu omul primitiv: va fi epoca „omului nou".

Indivizii merg încet; natura însă, eternă și infinită, merge repede și pregătește cu o maiestoasă siguranță schimbările profunde. **Rodion**

TEATRUL IN ITALIA

Dublul caracter al teatrului italian.—Opere generale și opere regionale.—Predomnirea iubirei. — Assunta Spina de Salvatore di Giacomo.

I

In cadrul acestei coloane, care s'a ocupat în diferite rînduri de produsele artistice-literare ale geniului național și european, ne-am ocupat, bine înțeles și de un însemnat număr de opere teatrale datorite penei scriitorilor italieni.

Nu de mult chiar, redam cititorilor subiectul unei „Fedra" de concepție italiană și între alte opere ale geniului roman am mai găsit și pentru numărul de azi una din acele mici capodopere, cari sunt menite să sgudue profund simțibilitatea cetitorilor.

Credem dar, că ar fi în interesul aprecierii în general, ca înainte de a intra in detalii să sistematizăm oare cum caracterele teatrului italian, pentru a putea mai lesne trata în urmă subiectele, cari vor fi cu siguranță mai ușor sezisate și chiar mai cu interes urmărite.

In teatrul italian predomină două tendințe, bine stabilite și în aparență contradictorii. Unii se silesc a se sustrage de la toate influențele locale pentru a crea opere pur umane, cu spirit universal, după norma clasicilor francezi din secolul al 17-lea, iar ceilalți se atașează cu dragoste de pămîntul,—nu acel al patriei— ci de acel al provinciei sau al orașului în care s'au născut, și cată a pune în scenă moravurile, tipurile, culorile și psihologia specială a locului lor natal.

*

Această dublă literatură a Italiei, e cu atît mai interesantă, cu cît ea este consecința istoriei și a geografiei acestei țări.

Intru cît privește opera pur umană, care nu presintă de cît particularitatea mediului din care ia naștere, nu ne vom ocupa pentru moment de ea, dînd locul de onoare literaturei regionale.

Incepînd cu Gabriele d'Annunzio, ce operă mai frumoasă are el, de cît „Figlia di Jorio" acest cînt de iubire, asupra căruia planează parfumul ierbei Abruzzilor?

Apoi „Nave" în care palpită inima Veneției. Matilda Serao cu „Legenda Neapolei" și al seu „Adio iubire" în care cîntă și plînge poporului Napolei.

Aceste ca să nu vorbesc de cît de autorii mai cunoscuți nouă, dar cîți mai sunt...

Și grație acestui cult al țărei natale, mai perzistă dialectele regionale, iar poeții Italiei se servesc cu drag de ele, producînd opere de o putere uimitoare.

In cursul acestui an, cea mai puternică operă a teatrului italian, atît prin culoarea stilului cît și prin rapiditatea emoțiunei dramatice a fost scrisă în dialectul napolitan de către Salvatore di Giacomo, care e asemuit de italieni cu Heine al germanilor și cu Musset al francezilor.

Assunta Spina e titlul acestei drame, care s'a representat la Neapole în anul acesta.

Un băiat de măcelar Michele Boccadifuoco, își stigmatizează iubita cu briciul, cea ce în popor se numește „sfregio".

Acest gest cu totul nopolitan, se găsește în lumea camorrei și constă în tăierea de către amantul gelos, cu un briciu, a obrazului amantei, ca semn că ea i aparține numai lui.

Deci, Boccadifuoco, a tatual obrazul Assuntei, amanta sa; e condemnat pentru fapta aceasta la doi ani închisoare, dar Assunta, căutînd a interveni în favoarea lui, pentru comutarea pedepsei, aleargă să ceară protecție lui Federico Funelli, grefier la tribunal care în multe rînduri se arătase admirator al frumuseței sale. Natural Federico e foarte curtezitor și Assunto termină prin ai cede.

*

In actul al doilea, autorul ne duce în atelierul Assuntei, care e spălătoreasă. E în ajunul erăsiunului, una din serbătorile cele mai sgomotoase din Neapole. Cîntecele resună, dînd ilusia acestei bucurii extraordinare, dar fruntea Assuntei e întunecată, lăsînd să se prevadă posibilitatea unei drame, la un moment dat, apare și galantul Frederico, devenit amantul Assuntei, care tremură în fiecare moment gîndindu-se la întoarcerea prisonierului.

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, jumatate Lei 5loz 2- Un sfert de loz Lei 26. Una optime lei 13

In adevăr, cu ocazia serbătorilor crăsiunului, un număr de condamnați au fost grațiat, și Michele care se află printre ei, apare în mijlocul serbărei, provocînd o scenă strașnică. E un conflict de amenințări, de invective, de reproșuri, de regrete, de lacrimi, în care toate coardele inimei omenești vibrează ca o liră sbuciumată.

După o serie de mișcări rapide, Michele ucide pe Federico, aruncîndu-i în cap o sticlă goală. Dar cînd soseste brigadierul atras de țipetele victimei, Assunta Spina împinge pe ucisu într'o cabină ascunsă și strigă în fața cadavrului: „A vrut să mă părăsească și l'am ucis“.. Iar gnarzii o duc la închisoare în mijlocul plînsetelor amicilor ei și... al publicului din sală.

*

Nimic mai italienesc ca această puternică operă a lui Salvatore di Giacomo.

Dar după cum vedem, tot iubirea e mobilul esențial care înlănțuește întreaga acțiune dramatică și conduce scenariul, cu o putere uimitoare.

„Opinia“ în provincie

DIN Trg. NEAMȚ

Politice. In sînul partidului carpist din Județul Neamțu, domnește de-o bucată de vreme o debandadă, o zăpăcială care prevestește o adevărată catastrofă.

Cauzele sunt multiple: intrigile, dihoniile și luptele intestine pentru întâetate și căpătuială.

Ca să ilustrăm aceasta printr'un exemplu n'avem de cît să cităm animozitățile care domnesc între cei doui șefi ai partidului, adică dintre d-nii *Corbu și Bogdan.*

Acest din urmă, nu prea vede cu ochi buni ascendentul și popularitatea pe care o obține zilnic d-nul Corbu, în detrimentul său; de aceia caută să'l submineze, și să'l calomnieze în mod cladestin.

Astăzi chiar, un marcant membru al partidului liberal, mi a afirmat pe cuvîntul său de onoare, că d-nii Bogdan și cu Remus Șoarec au fost aceia, cari au alimentat mai dăunăzi campania prin presa liberală, în potriva d-lui Corbu în afacerea cu delicte silvice, ce le-ar fi comis acesta.

Le pare însă, că nici d-nul Corbu n'a rămas cu totul insensibil la dovezile de dragoste și lealitate.... pe care i le dă d-nul Bogdan și puținii săi partizani, căci de o scurtă vreme d-sa se silește a'și grupà pe toți prietenii în jurul d-sale.

Nu mai departe de cât în ziua de 16 August a. c., d-nul Leon Bogdan fiind vizitat de fiul d nului Petre Carp, la M-rea Neamțului, a dat un banchet somptuos, invitând pe toți membrii partidului Carpist din Tîrgu Neamțu, *pentru a afișa o popularitate pe care nu o are în realitate,* căci de unde se pregătise 26 de tacîmuri, n'au răspuns la invitațiune de cât următorii d-ni din Neamțu: Bogrea Institutor; Neculai Comoniță, Ștefan I. Theohari și Alexandru Bradu institutor, așa că restul—în disperare de cauză—s'au complectat cu Părintele Daniil Tomescu, familia d-nului Bogdan, și alți musafiri recrutați de prin M-re.

Cu mare greutatela orele 9 p. m. s'a putut înjgheba faimosul banchet.. politic.

*

M-rea Varatec.—Hramul Bisericei.—Ca în toți anii, Varatecul își serbează cu multă pompă hramul bisericei „Adormirea Maicei Domnului“ din interiorul mănăstirei. Anul acesta, față cu schimbarea radicală făcută în cler, s'a resimțit o nouă fază de evlavie, chiar și în spiritele lipsite de ori-ce simț creștinesc.

S'a văzut în această sfîntă sărbătoare, adevărata evlavie ce poate exista în sufletele ori-cărui bun creștin. Pe fețele credincioșilor se vedea zugrăvită credința și dragostea către biserică.

A deservit la oficiarea Sfintei leturghii P. S Sa Arhiereul Nicodem Băcăoanu, asistat de Arhimandritul Iulius Scriban, directorul Seminarului central din București, Arhimandritul Visarion Puiu, direct. Seminarului din Galați, Arhimandritul Ilarion Mircea din Roman, Ec. Anghel Constantinescu, Protoereul de Brăila, Ec. Matasă Protoereul din Neamț, și Preotul Vasiliu, Arhidiaconul Mitropoliei V. Marțian și Erodiaconii Filotei Mureșanu, Galeriu Mihalcea și Grigore Popa.

După săvîrșirea slujbei, P. S. Sa Arhiereul Nicodem, asistat de cler și de soborul mănăstirei, s'au dus în sala de recepțiune unde a ținut o mică cuvîntare, aducînd felicitări Stariței și întregului sobor, pentru sfînta zi ce o sărbătoresc și mulțumirei I. P. Sfîntului Mitropolit al Moldovei, pentru misiunea ce i a dat, de a lua parte la această serbare.

Pe la ora 4 P. S. Sa Arhiereul Nicodem, asistat de același personal, a plecat la Mănăstirea Agapia unde a oficiat a doua zi Duminică la biserica catedrală din Mănăstire.

Prezența Prea Sfîntului și slujbele P. S. S. au lăsat în inimile creștinilor plăcute și neuitate momente de evlavie.

In Mănăstire era un adevărat pelerinaj. Lume de prin Neamț, Fălticeni, Peatra, popor de prin împrejurimi, în număr destul de mare, a venit să asiste la deservirea sfintei slujbe.

A domnit cel mai cald entusiasm. Mănăstirea începe a'și recîștiga aceiași menire, vrednică odinioară prin scopul și însemnătatea ei.

Vremurile restriște s'au stîns.

Astăzi dacă s'a văzut cu ochi mai buni, vr'o faptă frumoasă, este Vrednicia ce ne-o inspiră I. P. Sfîntul Mitropolit al Moldovei și P. S. Sa Arhiereul Nicodem Băcăoanu, cari cu sufletul curat și cu tendințe frumoase, caută a rîdica starea morală a vechilor, sfintelor și frumoaselor Mănăstiri.

Coresp.

Marele incendiu de la Externatul de fete

—Cum a luat naștere focul.—Construcția defectuoasă.—Intinderea focului.—Alarma.—Salvarea mobilierului școalei.—Sosirea autorităților și a pompierilor.—Ajutoarele.—Cercetările.—Alte amănunte.

Una din frumoasele clădiri ale orașului,—Externatul secundar de fete, situat în ograda monumentalei biserici Golia, a căzut pradă flacărilor, azi dimineață la orele 4 și jumătate.

Căderea aceasta a fost construită, după cum se știe între anii 1899—1900, de către ministerul cultelor, și care a fost inaugurat în anul 1901, cînd externatul secundar de fete s'a instalat acolo.

Această școală, era înființată în anul 1882 Octombrie în 22, sub directiunea Mariei Amfilohi-Xenopol, mai întâi cu o singură clasă, apoi în fiecare an i s'au adăugat până la cinci clase, avînd un program identic cu al școalei normale. In timpul din urmă s'a înființat și cursul superior, așa că astăzi externatul secundar de fete, posedă 8 clase.

De la înființare și până în anul 1901, școala, neavînd local propriu, se strămuta aproape din an în an. In 1901, s'a făsut cu mare solemnitate inavgurarea noului local, instalîndu-se acolo.

Noul local; după cum se știe, avea în săperi suficiente, jos, în rîndul întâi fiind clasele, cancelaria și locuința directoarei iar sus, în rîndul al doilea erau două laboratoare: unul de fizică și altul de chimie, archiva școalei etc. In partea de jos, în aripa dreaptă, dinspre biserica Golia se afla bucătăria și spălătoria.

*

Incendiul a isbucnit azi dimineață la orele 4 și jumatate, la colțul acoperemîntului aripei drepte a clădirei, dinspre strada Vovideniei, deasupra bucătăriei și a spălătoriei.

Directoara școalei, d-șoara Stratilescu nu se află în oraș, ci e dusă în viligiatură, așa că în locuința ei nu se afla de cît o soră a d-sale și secretara școalei, iar în bucătărie doui servitori.

Cei dintâi care au prins de veste au fost d-nii Al. Dabija avocat, dr. Al. Lambrior, care stau în împrejurimi, păr. Gh. Florescu din ograda bisericei Golia și sub comisarul Alexandrescu de la dispărțirea a III.

Vecinii au alergat la fața locului și au constatat că totul era închis, căci cei aflători în locuința directoarei dormeau încă.

Intr'un timp foarte scurt, flacările au cuprins o mare parte din acoperemîntul aripei drepte și continuau să se întindă.

S'a dat imediat alarma, înștiințîndu-se autoritățile și secțiile de pompieri, în timp ce, cei adunați la fața locului, împreună cu cîți-va servitori, au început a lua măsuri pentru a salva mobilierul școalei și archiva.

Au sosit imediat la fața locului d-nii: Al. Zdrobiei, direstorul prefecturei poliției, comisarul P. Argintoianu de la dispărțirea III-a și locțitor de șef de siguranță, precum și comisarii Stroian de la disp, I-a, Cosiorvă de la disp. V-a, Bonciu de la disp. II-a, V. Dan, comandantul corpului de sergenți, sub-comisarii Uță și Bottez de la siguranță și alți agenți ai poliției.

Agenții poliției, împreună cu lumea care se adunase în mare număr, și-au dat toată silința pentru a salva mobilierul și s'a reușit a scoate bănciile aproape toate, mobilierul din locuința directoarei, catalogele și mobilierul din cancelarie, apoi din rîndul al doilea, mobilierul și aparatele din apartamentul din stînga, ocupat de laboratorul de fizică și o parte din aparatele situate în aripa din dreapta, unde se află laboratorul de chimie, biblioteca etc.

*

De la aripa din dreapta, unde acoperemîntul a fost complect distrus, flacările s'au prepagat mai departe și au cuprins întregul acoperemînt, precum și bagdadia clădirei.

Pompierii au sosit, sub conducerea d-lui căp. Sturdza-Pavelescu și-au început măsurile de salvare.

Au mai fost adusă la fața locului, pentru măsurile de ordine, două companii: una din regim. 13 Ștefan cel Mare și una din jandarmii pedeștri, căci foarte multă lume se adunase la fața locului.

Mult ajutor pentru salvarea mobilierului școalei au dat: păr. Gh Florescu, comisarul P. Argintoianu, comisarul Stroian și sub-comisarul Alexandrescu.

Ajutoarele pompierilor erau însă aproape zadarnice, căci focul se întindea din ce în ce și lipsa de apă se simțea foarte mult. Intregul acoperemînt, care era de zinc s'a topit și bagdadia a fost distrusă, așa că flacările au început să distrugă și interiorul clădirei.

A sosit apoi la fața locului și d. prim-procuror Adam Bersea, care s'a interesat de unde și cum a provenit focul, începînd cercetările.

Pe la orele 6 și jumătate clădirea a fost cuprinsă de jur împrejur de flacări.

Au mai sosit și oamenii serviciului comunal, cu săcălile, dînd ajutoare, însă apa tot era insuficientă, așa că flacările continuau să distrugă frumoasa clădire.

Pompierii au luat măsuri pentru a opri propagarea flacărilor la clădirea dintre localul incendiat și biserica Golia, care se amenajează acum pentru archiva statului.

Grădinuța ce înconjura școala de jur împrejur, a fost de asemeni distrusă.

*

Cum și de unde a luat naștere focul?

Aceasta încă nu se știe precis și rămîne ca cercetările autorităților să stabilească.

Se spune însă că de la spălătoria și bucătăria, din aripa dreaptă a clădirei era un burlan de tablă, care străbătea prin bagdadie în rîndul al doilea și apoi mai departe prin podul clădirei, până la acoperemînt.

De multe ori s'a prevăzut pericolul și direcțiunea școalei a intervenit la ministerul instrucțiunei, cerînd să dispue ca să se schimbe burlanul, dar ministerul nu a luat nici o măsură.

Eri servitoarele au spălat rufe și burlanul probabil s'a înfierbântat prea fare, - așa că se presupune că focul a luat naștere de la burlan, căci flacă ile au pornit din colțul acoperemîntului unde se sfîrșește burlanul.

Pagubele cauzate de incendiu sunt foarte mari, de oare ce aproape jumătate din clădire a fost distrusă.

Externatul de fete este deci a doua școală secondară din Iași, care rămîne de-o cam dată fără local, așa că, ministerul instrucțiunei, ca și pentru gimnaziul Alexandru cel Bun, va trebui să închirieze un local.

Litere-Științe-Arte

Un tablou.—Sir Ioseph I. Thomsohn, profesor al Universității din Cambridge și fisician de valoare care a obținut și premiul Nöbel a făcut, într'o conferință ținută la congresul britanic din Winipeg—tabloul omenirei viitoare.

In linii mari învățatul ne descrie lumea de mîine în care toată munca omului este făcută de razele solare, fabricele și industriile își primesc forța motrice de la soare și.. Sahara a devenit un puternic centru industrial „Ziua nu este departe“ ne spune Thomsohn, cînd întrebuințarea razelor solare va revoluționa viața noastră, omul nu va mai depinde de puterea cărbunelui și a apei, toate orașele fiind înconjurate de puternice aparate care vor prinde razele solare, vor acumula căldura solară și energia cîștigată va fi păstrată în reservoare speciale“.

Bazat pe nouile cercetări în domeniul electricității, învățatul dă o nouă teorie moleculară asupra formațiunei materiei și spune: „Noi trebue să ne gîndim că nu trăim pe acest pămînt din propria noastră forță depinzînd din minută în minută de ceiace ne trimete soarele.

Este puterea solară care acumulată în cărbune, în cascade, în hrană, face toată munca omenească.

Cît de mare este descărcarea de putere solară, înțelegem clar cînd ne gîndim, că pămîntul primește cînd soarele e sus și cerul senin 7000 cai putere pe suprafața de un acru, conform cercetărilor lui Langley.

Cu toate că înginerii noștri încă n'au găsit mijlocul de a întrebuința această uriașă sursă de putere nu mă îndoesc că va veni un moment cînd vor parveni la aceasta.

Cînd straturile de cărbune ale pămîntului se vor sfârși, cînd puterea apei nu va mai fi suficientă trebuințelor noastre vom extrage din această sursă energia necesară industriei noastre. Atuncea pustiurile arzătoare ale Saharei vor deveni centrul industriei și valoarea țărei se va socoti dupe putința apropierei de enorme „acumulatoare de raze solare“.

*

Universitatea vieneză semnalează primul caz cînd o femee a isbutit să obție un duplul titlu de doctor. Damă de onoare a fundațiunei nobilelor dame din Graz. Dr. în phil. Albertina Fritzi Marschall a fost promovată, înainte de încheiarea anului de studiu, doctor în medicină.

*

Sufragetele berlineze vor organiza între 10 și 22 Septembrie un cortegiu pe străzile Berlinului.

Ele vor merge în corpore până la o sală de conferință și vor distribui în tot drumul lor broșuri populare de propagandă.

*

La Boulogne-sur-Mer se va inaugura un medalion al decedatului artist Coquelin Cadet pe locuința ce a aparținut altă dată marelui artist.

*

Robert Whytlaw Gray și Sir William Ramsay au izbutit a liquifica și poate chiar solidifica gazul emanat din radiu.

Liquidul e nițel fosforescent, adică luminos; încunjurînd țeava în care se află cu vată muiată în aer liquid, se face foarte luminos, de coloare albastră ca oțelul apoi se face alb, pe urmă galben, în sfîrșit portocaliu.

In starea aceasta pare a fi alcătuit din cristale. Se crede că solidificarea se face cînd din albastru se preface în alb. Cînd trece de la alb la albastru ai zice că cristalele se desfac și se topesc.

Informații

❑ D. dr. Colonel Acontz, medicul șef al corpului IV de armată s'a reîntors din inspecția făcută la tabăra Șipote, unde a luat măsuri contra febrei tifoide ce s'a ivit pintre soldații de acolo.

❑ Azi dimineață, o companie de schimbași din Regimentul 13 Ștefan cel Mare a plecat sub comanda locotenentului Cujbă, la penitenciarul Pîngarați, pentru a face serviciul de gardă timp de o lună.

❑ D. Ion Ghica, inspector administrativ, a fost la Roman, unde a făcut o anchetă în privința unor echipe de lucrători aduși din Bucovina, pentru lucrul sfeclelor.

In urma acestei anchete lucrătorii au fost repatriați.

❑ Citim în „Tribuna“ din Arad. Consistorul plenar al diecesei Aradului, în ședința sa de Vineri. ținută sub presidența P. S. S. Episcopului I. I. Pappa, a refuzat categoric executarea ordonațiunilor lui Appony, și a interzis sub pedeapsă desciplinară tuturor catecheților să întrebuințeze altă limbă la instrucția studiului religiunei, de cît limba liturgică a bisericei noastre,—limba romînească. Hotărîrea, care s'a adus în unanimitate, a fost precedată de o vie revoltă împotriva acestui atac temerar la dreptul autonom al bisericei.

❑ Eri s'au achitat la administrația financiară pensiile civile și militare pe luna August a. c.

❑ D. V. Vlădescu subcomisar cl. III-a din poliția București, a fost înaintat cl. II a și transferat la Iași, în locul d-lui sub comisar Aurel Neculau, transferat în poliția din Craiova.

❑ Epidemia de scarlatină, care bîntuia în comuna Copleniță, s'a stîns cu desăvîrșire, în urma măsurilor ce le-a luat serviciul sanitar al județului.

❑ D. G. Christescu. împiegat cl. II-a la administrația financiară din Iași, a fost transferat la ad-ția financiară de Vlașca.

❑ Guvernul bulgar a numit o comisiune de techniciani, cari să studieze chestiunea stabilirei unei legături între rețeaua căilor ferate bulgare cu cea romînă, prin construirea unui pod peste Dunărea.

Pe baza raportului experților Bulgaria va începe negocierile cu guvernul romîn.

❑ Cu prilejul aniversării luărei Griviței, 30 August, ministerul de război a hotărît să grațieze pe condamnații militari osîndiți la mai puțin de 30 de ani și cari au făcut mai mult de jumătate pedeapsă.

❑ Consiliul de higienă al orașului va fi din nou convocat în cursul săptămînei viitoare.

❑ Un credit de 50.000 lei a fost deschis, în comptul ministerului de interne, pentru a se acoperi cheltuelile necesare fixărei islazurilor comunale.

Se știe că aceste lucrări au fost executate de ofițerii institutului geografic al armatei.

❑ Direcțiunea generală a poștelor și telegrafelor a făcut cunoscut tuturor oficiilor din țară să atragă atențiunea publicului să complecteze adresa telegramelor cît mai exacte, de oarece ori cît de mare este această adresă, taxarea se face tot pentru două cuvinte.

❑ Astă noapte a ars o gireadă de orz, recolta de pe 4 hectare, a locuitorului Neculai Suhan din comuna Belcești.

Se crede că focul a fost pus.

❑ **Consistoriul superior.**—Cu privire la alegerile ce se vor face în țară pentru consistoriul superior bisericesc, dăm următoarele amănunte:

Listele de alegători, cari au dreptul să voteze pe membrii consistoriului, se vor închide în seara de 21 August.

Toți aceia cari vor să se înscrie în aceste liste, pot să-și trimită, pînă în ziua de 21 curent, cererile la Administrația Casei Bisericei.

Aceste liste vor rămîne definitive la 31 August. In termenul de 10 zile se vor putea face contestațiile.

După aceea, Administrația Casei Bisericei, va distribui celor înscriși în liste cărțile de alegător și apoi se va fixa ziua pentru convocarea colegiului spre a proceda la alegerea consistoriului.

In termen de zece zile de la convocarea colegiului se vor anunța candidaturile.

In acest timp, ministerul cultelor va tipări, cu cheltuiala sa, buletine cu numele candidaților și le va expedia președinților colegiilor electorale respective.

Superiorii mînăstirilor din fie-care Eparhie, se vor întruni la reședința respectivă și vor alege cîte doi candidați.

Dintre candidații aleși de starețí și de preoți, ministerul cultelor va desemna pe acei cari vor face parte din consistoriu.

❑ Primăria orașului Piatra-Neamț studiază proectul pentru alimentarea cu apă potabilă.

După deviz, lucrările vor costa 720000 lei.

❑ La 1 Noembrie a. c., se va ținea un nou examen de capacitate pentru maiștrii de gimnastică.

❑ D. dr. C. Tudor, medicul dispărțirei I-a, inspectînd eri, din nou, fabrica de bere „Zimbru“ din Păcurari, a găsit totul în bună regulă, eliberînd următorul certificat:

Subsemnatul doctor în medicină, medic comunal al disp. I Iași, inspectînd azi fabrica de bere „Zimbru“, am constatat următoarele:

1) Ca și la prima inspecție, calitatea berei este excelentă (limpede și gustoasă etc.); 2) Fabrica și camerele pentru material și lucrători s'au curățit și reperat; 3) Sticlele se spală cu mașina și cu apă filtrată; 4) Materialul e de prima calitate și păstrat bine.

Drept care am eliberat presentul certificat spre a i servi la necesitate.

1909 August 18 (ss.) **dr. C. Tudor**

❑ Un incendiu a distrus alaltă-eri mai multe girezi de grîu ale locuitorului Const. Stamate, din comuna Andrieșeni.

Focul a fost pus de rău făcători. Pagubele sunt de 700 lei.

❑ Pe ziua de 20 August următoarea mișcare s'a făcut printre notarii din județul nostru:

Constantin Alexandrescu, notar cl. I la Șipote a fost revocat; Theodor Rusu, actual notar cl. II cu titlu provizor la Cotnari, a fost permutat la Șipote; Ioan Popovici, notar cl. II la Fîntînele cu titlu de suplinitor pînă la depunerea examenului cerut de lege; Vasile Mohoreanu, actual notar cl. I cu titlu provizor la Voinești, permutat la Cucuteni, și Ioan Vornicu, actual notar cl. I cu titlu provizor la Cucuteni, permutat la Șipote.

❑ Săptămîna aceasta vor fi înfățișate ultimele două programe pe pînza Cinematografului Pathé Frères din grădina Chateau aux Fleurs, după cari se închee ciclul stagiunei de vară. Reprezentațiile vor urma apoi la teatrul-circ Sidoli și reînceperea lor va fi anunțată cetitori or noștri.

Ultimele două programe din această săptămînă vor escela prin bogăția și superioara alegere a sujetelor.

Programul nou de astă-seară Mercuri 19 August cuprinde între altele: Curse de automobile (cu premii) la Bois-de-Boulogne—Paris, scene sportive foarte interesante, înregistrate după natură. Incendiarul din imprudență, mari scene în plin-aer. La curtea regelui Carol V al Franței, reconstituiri din istorie. Urmează apoi scene instructive, precum: Plantarea, cultivarea și industria ceaiului și multe scene sportive, comice, teatrale, precum și Judecata regelui Solomon, reconstituire perfectă după legenda biblică, interpretată de artiști dramatici celebri.

DIVERSE

— Pe lîngă corporația „Constructorilor“ din localitate, s'a înființat un biurou de plasare pentru maiștri, lucrători și elevi.

Războiul Grecenisto-Junimist

— Interview cu un junimist fruntaş —

— D. Filipescu contra campaniei Stere; Cauzele opunerii d-lui Filipescu; Schimb de telegrame între d. Stere şi Cantacuzino; Sosirea d-lui Grecianu.

După cum am anunţat eri d. Greceanu a sosit în Iaşi în scopul unic de a avea o întrevedere cu prietenii săi, cari au pornit război contra junimiştilor.

D. Grecianu ar fi lăsat ca această campanie să continue, dacă în afacere n'ar fi intervenit un moment senzaţional. D. N. Filipescu s'a declarat contra campaniei ce se duce de ziarul local şi a cerut d-lui Greceanu ca ziarul să se astîmpere.

De altmintrelea s'a putut observa, că *Epoca* **nu mai dă nici o atenţiune campaniei, pe cînd** *Conservatorul* **într'o notiţă foarte diplomatică a dezavuat chiar acea campanie.**

Un junimist fruntaş, de la care avem aceste informaţiuni, ne-a declarat eri:

— D. N. Filipescu a făcut aspre observaţiuni d-lui D. Greceanu şi noi credem că trei sunt motivele, cari au făcut pe d. Filipescu să dezavueze campania Evenimentului: *1) că d. Filipescu a fost dintre aceia, cari au stăruit pentru obţinerea decretului regal cu privire la Zemstvo; 2) că* Evenimentul *prea loveşte în d. Cantacuzino, cuscrul d-lui Filipescu şi 3) că există mari legături de prietenie între unul dintre cei mai credincioşi sterişti, d I. G. Duca şi d. Filipescu.*

O lungă întrevedere a avut loc între d. Grecianu, Holban şi ceilalţi şi pentru moment s'ar fi convenit ca lupta să înceteze. Convingerea mea este, a adăogat fruntaşul junimist, că d Holban şi ei săi vor convinge repede pe d. Greceanu şi campania va continua sub pretextul, că d. Holban şi-a însuşit-o, şi că nu se pot refuza coloanele ziarului unui fruntaş ca d sa.

*

Intrebat de noi, dacă d. M. B. Cantacuzin, care se află în străinătate are cunoştinţă de cele ce se petrec în Iaşi, fruntaşul junimist respunde:

— D-lui Cantacuzino i s'au trimis de aci *Evenimentul* şi *Opinia*, iar acum o septămînă a primit o telegramă de la d. Stere, prin care acesta îi f cea cunoscut toată campania; răspunsul pe care l'a publicat în *Viitorul*, precum şi faptul că a propus un juriu de onoare. La telegrama d-lui Stere, d. Cantacuzino a răspuns printr'o lungă scrisoare, dezaprobînd campania ziarului junimist; iar în privinţa juriului de onoare i-a scris textual:

— Eu aprob în totul propunerea d-tale şi în ziua în care voi sosi la Iaşi, voi provoca direcţia *Evenimentului* **să accepte juriul de onoare. In ce priveşte compunerea juriului a şi fi de părere, ca să fie format din trei din cei mai buni jurisconsulţi, aparţinînd fiecare altui partid politic Eu aşi propune pe d-nii: Maiorescu din partea junimiştilor; Disescu din partoa conservatorilor-democraţi; şi Vasile Misir din partea liberalilor. Decizia lor ar urma să fie publicată numai în** *Evenimentul*, **şi cum pot spune, ca iniţiat în cauză, că rezultatul îţi va fi foarte favorabil, publicarea în** *Evenimentul* **va fi cea mai straşnică dezavuare ce s'ar putea aduce acelui ziar**

Ultime informaţii

❑ Pericolul, din nefericire, se întinde din ce în ce în Iaşi. Febra-tifoidă continuă să ia proporţii uimitoare.

Pe ziua de eri au fost constatate 18 cazuri noui, iar pe ziua de astă-zi, pînă la amiazi, 11 cazuri noui. Spitalele sunt pline cu bolnavi de febră-tifoidă. La spitalul israelit nu mai sunt de cît două locuri libere.

Şi dacă alarmarea pare că a dispărut, e datorită numai faptului, că epidemia s'a întins în mahalale şi că cei atinşi de boală nu sunt persoane cunoscute.

Suntem deci ameninţaţi, căci pericolul se întinde.

❑ *In legătură cu campania* Evenimentului *în chestia Stere şi cu atitudinea d lui Holban la acel ziar; d. general Skeletti, directorul (?)* Evenimentului *a comunicat d-lui Matei Cantacuzino, că se demite din conducerea gazetei.*

Era şi timpul, de şi şi mai înainte de invaziunea d lui A. D. Holban nu se prea simţea în redacţiunea şi redactarea numitului ziar o direcţiune efectivă.

❑ *Istorica şedinţă, în care 6 membri ai partidului conservator din localitate, proclamaseră membru pe d. A D. Holban, a fost prezidată de d. Gh. Dimachi.*

Cu aceasta, d. Dimachi, dacă avusese numai un succes de vrîstă, adică întîmplarea că d-sa era cel mai bătrîn din cei 6, văzuse însă pentru moment realizat măcar în miniatură un vis pe care îl urmăreşte de foarte multă vreme.

Este fapt, că de mai de mult d Dimachi era urmărit de himera de a deveni presidentul unui club politic. La moartea regretatului V. Vlădoianu, d. Dimachi voia să-i ieie succesiunea şi nereuşind trecu cu simpatiile la d. Greceanu, care el însuşi este urmărit de himera presidenţială,—dovadă că a candidat şi el la succesiunea lui Vlădoianu, după cum ar vrea acum să ia locul d-lui Cantacuzino.

Reîntorşi la d. Dimachi, vom spune că a presidat cu foarte mult tact şi cu atîta entuziasm, că nu şi-a dat seamă că presidează în contra d-eale.

In adevăr, înscrierea d-lui A. D. Holban în clubul conservator, s'a făcut pe tema afacerei Stere, şi d. Dimachi a uitat că d-sa în această privinţă este în perfectă discordanţă cu d. Holban, întru cît acesta acuză pe d Stere, în afacerea zemstvoului, pe cînd d. Dimachi, care a judecat afacerea în consiliul de disciplină dăduse deplină dreptate d-lui Stere.

Dar vorba este, că d. Dimachi a presidat.

❑ La eforia spitalului Sf. Spiridon, se dă o lupă mare în ce priveşte ocuparea secţiei medicale, remasă vacantă prin moartea regretatului doctor C tin Bottez.

Cei mai mulţi liberali, şi în special epitropul Pennescu, stăruie pentru aducerea la Iaşi a d-lui dr. Mârzescu, actual medic al spitalului „Precista Mare" din Roman.

La această transferare se opune însă legea, de oarece d. d-tor Mărzescu are concurs de medic de spital mixt, pe cînd locul vacant este o secţie principală.

Spre a înlătura această dificultate, se va face o rectificare de budget, în senzul ca secţia principală să fie denumită secţie mixtă,—ceiace va da loc la vii protestări, constituind o flagrantă călcare a legei.

Succesiunea regretatului dr. Bottez s'ar cuveni de drept d-lui dr. P. Anghel, care, de şi liberal, n'are însă un frate care ne ameninţă că scoate o gazetă zilnică.

❑ Alaltă eri au început repetiţiile la Teatrul Naţional.

Putem anunţa, spre mai buna asigurare a acelora care au hotărît să nu mai vie la Teatru, că şi în stagiunea viitoare vor avea preponderenţă tot piesele d-lui Lecca, graţie cărora anul trecut, Teatrul din Iaşi ajunsese să fie boicotat.

D. Lecca a şi pus în repetiţie două masacrări ale sale, şi anume: „La telefon" şi „Cutremurul" şi acestora vor urma alte piese tot la fel.

Prin urmare publicul nu va avea ce căuta la Teatru.

❑ **Polemica serviciului sanitar superior.**—Cu privire la boalele epidemice din Iaşi, „Voinţa Naţională" publică un articol, din oficina serviciului sanitar superior, articol întitulat „Iaşii şi opoziţia", în care este vorba de tifos, de administraţia comunală, de d-nii care sunt duşmanii direcţiei şi care articol se întituleazâ totuşi „Iaşii şi opoziţia".

Articolul constată că Iaşii n'au nici apă, nici canalizare şi necurăţenia este extra ordinară, toate acestea, nu din cauza serviciului medical, nici din cauza unei administraţiuni rele, ci din cauza unei politici orăşeneşti greşite.

Această „politică greşită", afirmă articolul, nu este din vina partidului naţional liberal.

După ce face toate aceste constatări imposibile, articolul ia apararea d-lor d-ri Cantacuzino şi Sion şi spune clar că situaţia în Iaşi este aşa de disperată, că dacă întîmplător în locul tifosului venea holera, am fi avut în Iaşi tot atîtea cazuri ca şi la Petersburg, de şi — observăm noi — capitala Rusiei are măcar o populaţie de 20 de ori mai mare, de cît capitala Moldovei. Apoi articolul după ce arată cît de disperată e situaţia şi că direcţia nu poate să aducă nici apă, nici să canalizeze oraşul, articolul spune ca să ne folosim de timp şi să luăm măsuri; iar opoziţia să sfîrşască învinuirile şi să pună la carantină pe duşmanii direcţiei, — adică opoziţia să treacă cu toate simpatiile din spre partea direcţiei generale a serviciului sanitar.

Noi am relevat toate aceste imposibilităţi şi comicării, în scopul de a invedera, încă odată, cu ce se ocupă cei din direcţia generală a serviciului sanitar şi cum de la aceşti oameni nu ne puteam aştepta la nici-o măsură practică pentru combaterea flagelului.

❑ Acum cîtva timp am vorbit despre cazul celor două femei din strada Florilor, Casandra Ungureanu şi Ruxanda Teodor, care omorau copii mici ce-i luau spre creştere.

Afacerea a fost repartizată la cabinetul de instrucţie a d lui V. Erbiceanu care cercetează cazul.

Ţinem să relevăm că o persoană d n judeţul Tecuciu, luînd cunoştinţă din ziarul nost u, despre fapta criminală a celor două femei, a trimes o scrisoare autorităţilor locale, prin care arată că o tînără din acel judeţ fiind gravidă, în urma unor sfaturi primite de la o femee a venit la Iaşi, unde a stat cîteva zile, după care s'a reîntors acasă, fără copil şi fără a prezenta urmele sarcinei.

Intrebată de alte femei, care se prefăcură că sunt în aceiaşi stare ca şi tînăra cînd a plecat la Iaşi,—spre a putea afla adevărul,—aceasta le a spus că dacă „au bani" le recomandă pe cineva la Iaşi „care nu omoară copiii, dar nici nu i lasă să trăiască".

Persoana care scrie scrisoarea se întreabă dacă culpabilele n'ar fi cele 2 femei.

Autorităţile vor cerceta.

❑ Parchetul a fost avizat că în comuna Hermeziu a încetat din viaţă, în chip misterios, un copil în etate de 9 ani.

De oare-ce se spune că copilul ar fi fost strangulat, s'a orînduit o anchetă.

❑ In ziua de 27 August I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, îşi va sărbători onomastica.

In acea zi se va oficia la Mitropolie un Te-Deum, după care preoţii din localitate se vor prezenta în palatul Mitropolitan,, spre a prezenta felicitările I. P. S. Sale.

Vor asista şi superiorii mănăstirilor din Eparchia Moldovei şi Sucevei.

❑ La catedra de patologie chirurgicală, rămasă vacantă prin moartea regretatului dr. C. Bottez, la facultatea de medicină din localitate, vor candida din Iaşi d. dr. Anghel, iar din Bucureşti mai mulţi, între care şi d. dr. P. Daniil,—o rudă a d lui ministru Anton Carp.

Cu suplinirea catedrei va fi însărcinat d. dr. P. Anghel.

❑ **Prinderea unui vestit hoţ**—Cunoscutul hoţ de cai Sava Beniş, care s'a dispărut însă de acum doui ani, a fost prins azi dimineaţă în localitate.

Se ştie că Beniş, un vestit hoţ de vite avea vre-o 3 condemnări: una de 2 ani pentru tăinuire de furt, alta de 6 luni şi o zi şi a treia de 3 luni, pentru furturi de vite. El a reuşit, încă acum 2 ani, să fugă în Rusia, refugiindu-se în ţinutul Soroceţ.

Peste cît-va timp se duse în Mandciuria, unde se stabilise.

Acum trei zile, Beniş trecu noaptea în mod clandestin Prutul şi veni la Iaşi, refugindu-se la o rudă a lui din Mahalaua Iarmarocului.

Poliţia aflînd, a început să-l urmărească.

Azi dimineaţă sub-comisarul P. Dimitriu, de la siguranţă, însoţit de cîţi-va agenţi s'a dus la locuinţa rudei lui Beniş şi a reuşit să pună mîna pe el.

Hoţul a fost arestat.

❑ Se ştie că cu începere de la 1 Septembrie certificatele de călătorie pe C. F. R. ale indivizilor care trebue să compară înaintea instanţelor judiciare, nu vor mai fi eliberate de ministerul de interne, ci de cel de justiţie.

In acest scop, ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului ca pînă la ast dată, se-i înapoieze cernetele cu certificatele de călătorie ce i-au mai remas.

❑ Din cauza boalelor care bîntue oraşul, concursul la Şcoala profesională de fete a „Reuniunei Femeilor Romîne din Iaşi", s'a amînat pentru 15 Septembrie a. c.—Inscrierile se vor face de la 1 până la 10 Septembrie.

❑ D. V. Toderaşcu a fost numit medic veterinar ajutor al oraşului Iaşi, în locul d-lui Scarlat Iamandi, neprezintat la post.

❑ Ministerul de interne al Rusiei a decis că d'aci înainte mai mulţi străini călătorind împreună vor putea întra în Rusia prezentînd un singur paşaport.

Această măsură este aplicabilă, de exemplu, unui director de trupă teatrală însoţit de elevii săi, unui şef de familie cu membrii familiei sale şi personalul casei etc.

❑ D. dr. V. Roşculetz, medicul primar al judeţului, a obţinut o permisiune de 6 zile.

D-sa va fi suplinit de dr. C. I. Tudor.

❑ Din sorginte sigură aflăm că autorităţile ar avea intenţiunea de a pune piedici studenţilor în vederea congresului general din Septembrie.

Comitetul organizator al congresului s'a prezentat autorităţilor, cerîndu-le că dacă nu le dă concursul, cel puţin să nu le puie piedici,—căci congresul e organizat în scopul de a arata că studenţii vor să se afirme pe viitor ca elemente de ordine.

❑ Posedăm oari-cari amănunte asupra modului cum se întocmesc numirile profesorilor la catedrele vacante din învăţămîntul secondar, amănunte care vor pune şi mai mult în evidenţă sectarismul fără seamăn a veninosului d. Spiru Haret.

La timp le vom face cunoscut publicului cetitor.

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 19 August

Efectul raportului d-rului Buşilă.

Bucureşti.—In unele cercuri guvernamentale se afirmă că raportul sub inspectorului sanitar d. dr. Buşilă, va avea de efect o importanţă mişcare în ad-ţia Iaşului.

Se aşteaptă numai reîntoarcerea d lui Ionel Brătianu.

Excursia M. S. Regelui

Bucureşti. — M. S. Regele va pleca poimîne Vineri în excursiune la Cîmpina.

Incendiul din Ploeşti

Ploeşti.—Astă noapte un mare incendiu a isbucnit în localul ocupat de revizoratul şcolar.

Pagubele sunt de 7000 lei.

Declaraţiile d-lui Gryparis

Constantinapole.—D. Gryparis a dat Porţii în numele guvernului grec, declaraţiunea că noul cabinet va urma ca şi cel vechiu, o politică sinceră de amiciţie, faţă de Turcia, şi că va căuta să întărească bunele raporturi dintre cele două state.

In urma noulor demersuri făcute de d. Gryparis, cu privire la boicotare, marele vizir şi ministrul de externe au promis că boicotarea se va sfîrşi peste câteva zile.

După ziare Poarta are intenţiunea de a trimite un staţionar la Dunăreea.

Un alt fapt al prinţului Georges

Viena.—Din Belgrad vine ştirea că prinţul Georges a bătut şi maltratat foarte grav pe un şefeur al seu, care a fost internat în spital şi care se află pe moarte.

Incetarea boicotărei antigreceşti

Salonic.—Şeful descărcătorilor luntraşi a anunţat descărcătorilor încetarea boicotului antigrecesc.

Ciuma

Tanger. — Agenţia Reuter află că s'au constatat două casuri de ciumă printre trupele senegaliene de la Casablanca.

Călătoria împaratului Wilhelm

Friedrichshofen.—Imparatul a sosit aci la orele 2.15 după amiazi şi a fost salutat de către Regele, de ducele Albrecht şi de Principele de Wied. Salutările dintre Imparat şi Rege au fost foarte cordiale. Regele a presentat Imparatului pe demnitarii, cari se aflau de faţă; Imparatul a convorbit foarte mult cu Contele Zeppelin, care a exprimat viile sale regrete că nu poate arăta Imparatului balonul. La întrarea în grădina castelului, Imparatul a fost salutat de către Regina şi de Principesa de Wied. După o şedere de o oră, Imparatul însoţit de Rege până la port, a plecat înapoi spre Bregenz. La plecare populaţiunea i-a făcut ovaţiuni călduroase.

Tren atacat de hoţi

Lewiston (Pensilvania). — Trenul care mergea spre vest a fost oprit azi dimineaţă lîngă staţiunea Lewiston, de către o bandă de indivizi mascaţi, cari au răpit suma de 1000 dolari şi pe urmă au dispărut.

In chestia Marocului

Paris.—In consiliul de miniştri, ţinut la Ramboullet, d. Briand în lipsa d-lui Pichon a expus demersurile pe cari le-a făcut pe lîngă Mulay Hafid, pentru încetarea suplicilor din Maroc.

Balonul Zeppelin

Buelzig.—Lucrările de reparaţie ale balonului Zeppelin 3 au fost intârziate din cauza furtunei şi ploilor Se spera că va putea pleca mîine seara.

Holera la Rotterdam

Roterdam.—Se constată, în mod oficial, că sunt 15 bolnavi de holară şi că 2 inşi, bănuiţi a fi bolnavi, se află în baracele isolate. De eri doi dintre bolnavi au murit.

Numărul total al deceselor este până acum de 10, dintre cari 7 copii.

*

Rotterdam.—Eri seara o femee a murit, presentînd simptome de holeră.

*

Bruxelles.— O fată tînără a murit de holeră la Tlenu, lîngă Mons.

Groaznic incendiu

Alexandrowsk.—Un mare foc a distrus 450 de case în Krivojrog. Pagubele sunt de un milion de ruble; 5000 de oameni se află fără adăpost şi fără pîine.

Consiliu de miniştri

Paris.—In consiliul de miniştri ţinut la Ramboullet, după amiază, s'a acordat generalului De lacrois medalia militară. Generalul lui Tremau a fost numit vice preşedinte al consiliului superior de război. Ministrul de război a comunicat rezultatele cercetărilor asupra furtului unei ţevi de tun şi unei culate de mitrailesă la Chalonssur Marne, de un sistem foarte asemănător cu sistemul „Maxim", care se află de multă vreme în comerţ. Posesiuuea unicului exemplar nu permite a se avea nici o indicaţiune asupra valoarei armei.

Cutremur

Roma.—Un uşor cutremur s'a simţit la Roma azi la orele 2,40 după amiază.

*

Roma.—Cutremurul a fost resimţit de mai toată populaţiunea, însă nu a produs pagubă, şi numai care care spaimă, mai ales în cartierele populare, unde, în urma comentarilor cari au urmat, mai multe familii au părăsit pentru cătiva vreme casele.

Suveranii Angliei la Constantinopol

C-pole.—După ziarul „Turquie", Regele şi Regina Angliei vor visita Constantinopolul în Aprilie 1910 şi vor fi însoţiţi de o escadră din flota engleză.

Călătoria Impăratului Frantz Iosef

Lindau.—Impăratul Frantz Iosef a sosit aci şi a fost salutat de o mare mulţime. La plecare ovaţiunile i s'au reînoit.

*

Rorschach.—Impăratul Francise Iosef a sosit aci azi dimineaţă, pe vaporul „Impărătessa Caterina" şi a fost salutat de reprezentanţii autorităţilor.

*

Mainau.—Intrevederea dintre Impăratul Francise Iosef şi marii duci, a fost foarte cordială. Impăratul a fost salutat cu entuziasm de mulţime.

Grădina Berăriei Regale (Cuza-Vodă)

—Astă-zi Mercuri 19 August 1909—

CINEMA-APARAT

— PATHE FRÈRES-PARIS —

ULTIMA PERFECŢIUNE

Sub conducerea tehnică a eminentului şi neîntrecutului electrician român

— VARBIU CONSTANTIN —

Cinem-Aparat este cel mai prefecţionat Cinematograf al Casei Pathé-Frères.

Din bogatul program va rula pentru ultima oară:

„Viaţa sclavilor din America de Sud" dramă. „Lea Părăsita", dramă din timpurile persecuţiunei Evreilor.—„Călătoria regelui Leopold al Belgiei la Paris:" Plictiseala Regelui, Inştiinţarea urgentă a preşedintelui poliţiei, Dorinţa Regelui de a face o primblare cu omnibusul, Regelui îi este sete, Un anarhist, In sfîrşit singur, Regele mînîncă în ospătăria populară.——„O vînătoare de pantere în Yava", original după natură, şi alte numeroase piese, sportive, nmoristice, instructive, etc. etc".

Inceputul la 9 ore seara fix.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

MODE

NINETA GEORGESCU

1, STRADA SAULESCU 1,

Noutăţi pentru sezonul de vară

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

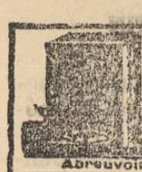

FONDOIR divers Prix..... 6f 50 **R. GARIEL** 2me, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 28
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillassen pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852.

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f 30

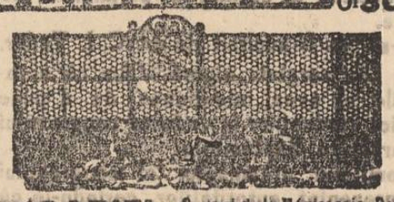

Maym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Gelia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons. Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărbei No. 19* —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17 — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 801 Vineri 21 August 1909

Inainte de toate,—adevărul

N'avem administrație comunală. Acesta este strigătul pe care-l scoate tot cetățeanul ieșan, care vede cum se prăpădește, zi cu zi, unul din cele mai frumoase orașe ale țării, unul din cele mai vechi închegări de viață intensă și civilizată. Și este în adevăr trist adevărul acesta, care se dovedește a fi cu atît mai adevărat, cu cît starea Iașului sub raportul igienii a devenit și devine încă, din ce în ce tot mai rea, tot mai primejdioasă.

Cît de dureros este, ca tocmai acum, cînd ne credeam scăpați de multe rele, grație alimentării orașului cu apă, să ne vedem mai înglodați, mai amenințați de necurmata epidemie, care seceră atîtea vieți. Ne-am înglodat ca țiganul la mal. Și întocmai cum țiganul se îngloadă din prostie sau din neglijență, tot așa și noi. De cît, în cazul acesta, prostia sau negligența este a administrației comunale ce avem, sau mai exact ce ne lipsește.

In adevăr, nici-odată Iașul n'a avut ca acum străzi nepavate și murdare; nici-odată Iașul n'a fost focarul unei infecțiuni atît de intense și de periculoase; nici-odată Iașul n'a avut un primar, care să nu existe ca atare; un ajutor de primar, care să nu vrea să știe ce se petrece nici la poarta Primăriei;—despre al doilea ajutor e de prisos să mai pomenim din motive bine cunoscute de toți aceia cari îl cunosc.

Aceasta nu înseamnă, că pînă acum Iașul a avut administrație comunală model. Nu, au fost și pînă acum unele administrațiuni abuzive și indolente; regimele colectiviste au fost darnice sub raportul acesta față de Iași; de cît chiar abuzive și indolente, acele administrațiuni din trecut, cari au dovedit aceste rele însușiri n'au împins indolența și nepriceperea pînă la măsura în care a ajuns indolentă și nepricepută cea actuală.

Nu noi vom contesta, că anul acesta au fost și împrejurări speciale defavorabile; dar tocmai de aceea, administrația comunală nu trebuia să fie indolentă. Suntem un oraș civilizat, și date fiind mai ales situația și împrejurările speciale Iașului, administrația trebuia să prevadă putința unei nenorociri ca aceea, care lovește astă-zi orașul cu atîta furie, lăsînd în urmă numai jalea. Și dacă ar fi prevăzut s'ar fi putut lua măsuri eficace.

Ni se cere mereu să ascundem situația reală a epidemiei. Nu credem că am face un serviciu cu aceasta. Dimpotrivă, înducînd în eroare publicul l-am indemna indirect la mai puțină îngrijire, la mai puțină pază; iar administrațiunea comunală ar continua indolența ei plăcută și comodă de pînă acum. Ca presă avem sfînta datorie de a spune tot adevărul, și de a exercita un control riguros asupra a tot ce face, sau nu face și ar trebui să facă administrația de care ne ocupăm.

Și ne vom ocupa, cu toată durerea ce ne provoacă această ocupare, pentru că noi nu înțelegem să aruncăm ochii la lucrurile meschine, la tribulațiile cutărui corifeu politic sau cutărei secături cocoțate și pretențioase, și să lăsăm în neștiința tuturora fapte grave, interese mari, reale. Ne vom ocupa, pentru că reaua credință, sau indolența acelora, cărora nu li-i permis să fie de rea credință sau indolență, nu merită iertarea nimănui.

Nu mai departe *Voința Națională*, amestecîndu-se în afacerile interne ale orașului nostru, avea mai eri curajul să ne facă morală, însinuînd că tot opoziția ar fi responsabilă de starea nenorocită a Iașului de astă-zi. Ei bine, asemene lucruri se pot trece cu vederea? Ne este oare permis a le tăcea?

Nu. Și de astă-dată, ca și pînă acum, de cînd s'a ivit molima ucigătoare, ca și mai înainte, cînd nenorocirea se putea prevedea, vom striga să audă tot omul: n'avem administrație comunală corectă. Administrațiunea noastră comunală este indolentă și incapabilă; mai mult este, de rea credință; încercînd să ascundă adevărul în detrimentul cetățenilor, în detrimentul orașului.

Rem.

Flagelul se întinde

— Periferia Iașului contaminată —

Flagelul a cuprins mahalalile Iașului. Aceste mahaleli constitue o mare groază de infecțiune: strade nepavate, locuințe insalubre, zeci de oameni grămădiți în aceeași odaie; stradele ne măturate, nestropite, depozite de gunoaie și de materii fecale.

Iată cum se prezintă periferia! Și să explică de ce într'o zi, într'una singură, au fost 18 cazuri de febră; de ce spitalele sunt pline și ordine au fost date, ca să nu se primească în spitale alți bolnavi, de cît de febră tifoidă.

Boala se ivise, la început, în centrul orașului. Acolo, prin situația tepografică a orașului, prin starea socială și materială a bolnavilor, combaterea era mai ușoară. La mahala, însă, ce să mănînce omul sărac de cît tot ce este oprit să mănînce, dar ce este mai ieftin: fructe crude, castraveți, etc.

De unde să iee vasul curat în care să fierbă apa, de unde lemnele ca să facă foc?

Se știa că flagelul se va întinde. Luatu-s'a vre-o măsură? Făcutu-s'au desinfectări?

Nimic.

Directorul general al serviciului sanitar, de scîrbă, a plecat să vadă bagheta lui Sigfried Wagner, la Beyreuth. Locoțiitorul seu, în acest timp, polemizează—lamentabil de incoherent — în ziare colectiviste.

Iar la Iași lumea piere.

Nu tocmai așa departe de noi lumea asistă la succesele finale ale cucerirei aerului. Iar la noi—lumea piere ca în deșert.

Căci de nicăieri ajutor: pe noi ne-a cucerit ignoranța.

D. Grecianu aprobă pe d. Holban și desaprobă pe d. Cantacuzino

Profeți în țara noastră putem fi, când e vorba de a face prognosticuri în ce privește căsnicia grecenisto-junimistă.

In numărul nostru de eri, în articolul asupra campaniei prietinilor d-lui Grecianu, spuneam despre acesta, că nu numai că nu desaprobă campania, dar că este perfect înțeles cu dînsa.

Aveam perfectă dreptate, căci cunoaștem o declarațiune pe care d. Grecianu a făcut-o ieri unui junimist, privitoare la campania contra d-lui Stere și la rolul pe care d. Cantacuzino îl joacă în acea campanie.

Intre junimist și d. Grecianu s'a urmat textual convorbirea ce urmează:

— Vrea să zică, spuse junimistul, prietenii d-tale s'au apucat de bazaconii.

— Aceste bazaconii, respunse d. Grecianu, m'au făcut să întrerup vilegiatura, și să vin la Iași.

— Și venirea d-tale va însemna positiv o încetare a campaniei, care lovește mai mult în șeful nostru local, de cît în d. Stere.

—In ce privește încetarea campaniei, fu respunsul d-lui Grecianu, mă aflu într'o situațiune foarte delicată. Holban și-a asumat respunderea și cum vrai ca eu să refuz publicarea unor articole iscălite de d. Holban.

— Dar aceste articole lovesc mai mult în d. Cantacuzino și urmăresc să stabilească că, între șeful nostru și șeful liberalilor există o mare prietenie.

— Dacă ele urmăresc acest lucru, nu înțeleg de ce nu s'ar publica.

*

După cum se crede d. Grecianu s'a declarat fără înconjur pentru campania ce se duce vădit contra d-lui Cantacuzino.

Lucrurile au fost aranjate astfel, că după ce, la început, campania a fost pornită anonimă, responsabilitatea și a însușit-o d. Holban și acum se zice:

Cum să refuzi ceva lui Holban, chiar dacă el atacă pe șeful nostru local?

*

D. Grecianu a declarat deci oficial, că este de partea răsvrătiților, că aprobă campania întru cît, mai ales, ea are menirea să evidențeze prietenia ce exista între d-nii Cantacuzino și Stere.

Are să fie frumos la Iași.

IN TABĂRA LOR

„Sîntem partid de ordine și de conservațiune socială"—strigă pe toate tonurile partidul conservator din Iași; și cu toate acestea partidul acesta dă cele mai caraghioase spectacole și cele mai evidente dovezi, că organizațiunea sa se reduce la 0.

Nu că partidul nu are un șef,—nu; șef are, dar șeful nu este șef, pentru că subordonații șefului nu vor să audă de șeful lor.—Nu că partidul nu are club—nu; partidul are club, dar cînd clubul este într'un anume local, șeful și unii partizani nu vor să-l viziteze cu nici un preț; iar dacă clubul se mută în alt local, ceilalți nici nu vor să audă de el.

Partidul mai are și un ziar. Dar ziarul nu este al partidului. Cînd șeful spune ceva, ziarul trebue să declare contrarul. Șeful are unele simpatii, ziarul trebue să aibă altele. Iar dacă se întîmplă ca șeful să contrazică ziarul, campanie înverșunată va avea să suporte de la ziarul său.

Cunoașteți pe „Cănuță din sucit" cu care s'a îndelelnicit Caragiale? Inchipuiți-vă 100 de Cănuță adunați la un loc, —veți avea imaginea desăvîrșită a partidului carpist local.— Și Cănuță are cap, trup, membre ca ori-ce om, dar dacă-i sucit? Și partidul carpist ieșan are șef, club, membri, ziar; dar dacă-i... organizat?

Și de ce această stare de... organică coheziune? Explicația a încercat să ne-o dea adesea ziarul: omogenitatea elementelor ce compun partidul!! Explicația aceasta însă nu este de loc o explicație. Explicația ne-o dă o veche vorbă romînească, care zice: peștele dela cap se împute. Și dacă-i vorba de d. Carp...

Sînt foarte nostime și interesante evoluțiunile acestui partid. Este drept, că ele nu stîrnesc nici curiozitatea nici entuziasmul evoluțiunilor.... de pildă ale balonului Zeppelin. Este drept, că evoluțiunile carpizmului ieșan se aseamănă mai mult cu acele ale unui inginer.... de pavele. Cu aceiași inutilitate se mișcă în politică carpizmul, cu care acesta măsură stradele orașului. Aceasta însă nu împiedecă, ca evoluțiunile sale să fie interesante, cînd e vorba de atîtea ciocniri, între ciocniri ale unor persoane altfel interesante de cît tipul ce servește de comparație.

Așa fiind le vom urmări cu toată atenția meritată, și,... cine știe, poate vom trage, „vre-un profit": poate vom rîde de hazul lor.

Vania

EXTERNE

Ultimile evenimente au făcut ca dinastia grecească să fie în pericol. Ofițerii au organizat o puternică campanie, în scopul de a obține înlăturarea principilor din rîndurile armatei și ei au reușit să capete de partea lor și o parte din masa poporului.

Regele Georges, care a luat cunoștință de cele ce se petrec, a declarat:

„Indepărtarea fiilor mei din rîndurile armatei ar fi nu numai o atingere adusă constituției, ci și o ofensă personală a dinastiei. Fie-care Grec are dreptul să-și aleagă pentru fiii săi o carieră și cu atît mai mult regele! Tot atît de nedrept este de a mi se atribui mie responsabilitatea situației actuale, căci ea e creată cu consimțimîntul tuturor deputaților.

Dinastia a susținut toate guvernele. Cînd a fost vorba, ca în vederea imbunătățirei armatei să se introducă instituția comandamentului general, dinastia nu s'a opus, după cum nu s'a opus nici odată, cînd interesele țării erau în joc. Dar deputații țineau morțiș la vechiul sistem, ale căror consecințe le-au aruncat în spinarea mea și a copiilor mei.

Nu doresc vărsări de sînge. Voi abdica și voi părăsi Grecia **cu întreaga mea familie.**

Demisia cabinetului Rhally a avut însă de efect micșorarea întru cît-va a acțiunei intreprinsă contra dinastiei.

Ce se va întîmpla nu se știe.

CATE-VA NOTE

Viitorul este pentru *Voința*: „confratele nostru mai tînăr". Se crede în drept *Voința* să califice așa pe *Viitorul*? Atunci ar putea și aceasta să zică: confratele nostru mai bătrîn. Sau, ținînd seamă de relativitatea vrîstei dintre cei doi confrați, *Viitorul* ar putea zice încă: bătrînul nostru confrate *Voința*... Și fiind că bătrînețea are apanajul ramolismentului ar mai putea *Viitorul* să zică și altfel; nu-i așa?

*

D. Georgel de la Iași, mai bine cunoscut însă la Slănic, a visat într'o noapte, că poate fi, dacă nu șef de partid, măcar șef de grupare.

In consecință a decis împreună cu cîțiva din amici de-ai săi apariția unei gazete din localitate, fără și în contra asentimentului șefului său.

Mișcarea, căci d. Georgel trebue să fie mereu în mișcare, ne va aduce dar plăcuta surpriză de a vedea, că în partidul liberal local este aceiași bună organizație ca și în partidul carpist.

Și de ce adică ar fi altfel?

OAMENI ȘI LUCRURI

UN EXEMPLU

„...Știi că multă lume la noi rîdea de ideea mea și cu nici un chip nu vroia să creadă că dînsul ar putea să ajungă actor german și încă de primul rang. Acum visul meu s'a împlinit. Radovici e angajat cu contract pe cinci ani la „Neues Schauspielhaus, „als erster Charakterdarsteller".

Am extras pasagiul de mai sus din o scrisoare a d-nei Agatha Bârsescu-Radovici, cu data de 29 August stil nou.

Știrea despre angajarea cu contract a artistului Radovici ne-a adus-o marele ziar „Berliner Tageblatt" și asupra autenticității ei nu poate încăpea nici o îndoială, sau nici o discuțiune.

Ceea ce găsim, în primul loc, de subliniat în scrisoarea ilustrei noastre artiste este afirmarea, caracteristică pentru mediul nostru artistic: multă lume rîdea...

Scepticismul merge mână în mână, la noi, cu lipsa de energie; neîncrederea și rîsul,—sunt alăturea cu „m' en fichismul" și cu lipsa de inițiativă,—însușiri deplorabile ce din nefericire se întîlnesc încă pretutindeni, începînd cu activitatea artistică.

Firește, nu e nici lucru ușor, nici lucru de toate zilele ca un artist romîn părăsind—definitiv sau temporar—scena română, să izbutească într'un timp relativ atît de scurt să învețe nu numai o limbă străină, atât de pretențioasă cum e limba lui Goethe, dar și interpretarea dramatică în condițiuni mulțumitoare pentru o importantă scenă berlineză.

Acei cari, în iarna trecută, l'au văzut pe Radovici pe scena teatrului Sidoli în cîteva fragmente de tragedie germană aveau convingerea făcută: Radovici va reuși, căci are nu numai un puternic talent de artist dramatic, nu numai o vădită ușurință de a învăța limba și dicțiunea germană, dar și o voință de fier absolut necesară pentru asemenea încercări.

Voința! Aceasta se cere mai cu seamă și aceasta ne lipsește cele de mai multe ori. Voință: puterea de a nu te speria cînd măsori cu gîndul drumul lung ce ai de străbătut; hotărîrea de a nu da înapoi, de a nu ceda pasul, de a duce lucrul început până la capăt; tăria de a nu te molipsi de scepticismul unui mediu atât de frivol, cum este în genere acel actoricesc și de a nu te abate de la țintă, când toți „rîd" de idealul tău.

Că le a îndeplinit toate aceste condițiuni ne dovedește succesul final și e de datoria noastră, a acelora cari am asistat la curagioasa-i luptă și muncă, să-l felicităm pentru izbândă și să salutăm cu osebire frumosul exemplu de energie și de vroință neînfrîntă, căci exemple de atare natură sunt puține și nouă ne lipsesc cu deosebire.

Artistul Radovici aparține acum acelei mici dar triumfătoare falange de Români cari au vrut și au reușit să înalțe stindardul artei românești—căci „arta" lui ne aparține nouă ca și odinioară—în mijlocul unei lumi cu alte criterii și mult mai grele cerințe. Aplaudându-l, spectatorii vor aplauda originea lui și minunata manifestare de tenacitate și de conștiință artistică în același timp.

Rodion

GRESELILE DE TIPAR

De cînd scriu „extra-muros" și nu mai am putința să-mi fac singur corectura, ziarele la cari colaborez se întrec toate să-mi presară articolele cu cele mai pitorești greșeli de tipar. De cîte-ori desfac o gazetă sau o revistă în care am un articol sunt stăpînit de o curiozitate febrilă, ca și cum nici n'ași ști conținutul articolului. Și de cele mai multe ori chiar nici nu-l știm, pentru că ceea ce s'a tipărit este exact contrarul de ceea ce-am scris, cînd nu este ceva cu totul deosebit, din cu totul altă ordine de idei.

D-rul Urechiă, ajuns la nu știu care orășel unde praful îl acoperise atîta la cît nu se putu observa că poartă uniformă militară, a întrebat pe cel dintâi locuitor întîlnit în cale:

— Mă rog, de unde aduceți praful? Și cum îl exploatați: la regie sau printr'o antrepriză? Și cum îl livrează: cu carul, cu chilogramul?

La rîndul meu am momente cînd, pare-că nici n'ași cunoaște organizarea unei redacții, mă întreb: cine să fie angajat pentru confecționarea greșelilor de tipar? Și cum o fi plătit: cu bucata, cu suta, ori cu ziua?

*

Subiectul ce mi-am ales pentru astăzi, ori cît de inofensiv ar părea, este foarte primejdios, căci el poate stîrni trei rînduri de supărări. La primul loc se pot supăra zețarii, cari ar socoti că le tăgăduiesc capacitatea profesională. La al doilea loc, corectorii, jigniți că le contest conștiinciozitatea. Și în al treilea loc cititorii, că le tăgăduiesc priceperea, căci vorbesc de niște greșeli pe cari de cele mai multe ori ei nici nu le observă. In realitate, nu contest nimănui nimic și tocmai de aceia nu pot contesta nici gazetelor greșelile de cari sunt pline.

Și acest fenomen are cauze adînci.

Una din cele mai de seamă este lipsa de mijloace, care face ca serviciul de corectură să nu poată fi organizat temeinic. In străinătate rău a dispărut de mult, nu însă în mod absolut.

Așa, dacă ziarele germane ce vin în țară sunt cu totul lipsite de greșeli, edițiile cari se vînd la origine sunt mai puțin pure: experiența am făcut-o și la Paris și la Viena. Ba, la Paris am văzut ceva nostim de tot: ziarul *le petit Bleu* în ediția de capitală, ieșea fără nici o corectură. Greșelile erau îngrozitoare; de multe ori aflai tocmai contrarul de ceea ce se întîmplase, dar se chemă că aflai la moment.

In timpul celui de-al doilea proces al lui Dreyfus, edițiile ieșeau din cinci în cinci minute, cu noui telegrame de la Rennes, zețuite à la minut și conținînd în medie cîte două greșeli de cuvînt.

*

D. Panu—care, ca și d. A. D. Xenopol, ca și d. C. Mille și ca și defunctul V. A. Urechie, are o scriere foarte necitită—d. Panu se plînge adesea în potriva greșelilor de tipar. D-sa a găsit o soluție: nu citește nici odată scrierile sale tipărite, ca să nu-și mai facă sînge rău. Dar bieții cititori, cel puțin aceia cari au ochiul „tipografic" și văd greșelile—cu dînșii cum rămîne?

Eu scriu foarte bine. Nu vă alarmați: înțeleg—*citeț*. Și cu toate acestea, de cînd nu-mi corectez singur articolele, ele conțin orori de corectură, sau mai bine zis de necorectură; în *Opinia* mai puține de cît aiurea, mă grăbesc s'o spun, ca să salvez aparențele.

Este evident că nu scriu lucru mare, și că progresul culturii romînești nu se va resimți de nenorocirile ce mi se întîmplă. Și totuși lucrul e neplăcut, pentru că dă loc la multe încurcături.

Așa, mi s'a întîmplat să citez un pasagiu din Gherea și un singur cuvînt tipărit greșit să dea acelui pasagiu un înțeles contrar de cît cel adevărat. Și iată-l pe cititorul nepregătit, indus în eroare, iar față de cel pregătit iată-mă pe mine falsificator. Singurul care n'a avut dreptul să se supere este tocmai d. Gherea, care, din cauze identice, a scris cîndva un articol foarte elogios despre scriitorul Iacobessu. Mulți cititori, învinși de autoritatea indiscutabilă a d-lui Gherea, vor fi alergat la librărie să și-l procure pe Iacobescu, rușinați că neglijaseră pe un scriitor atît de important. Dar, i-al de unde nu-il Vezi că, la noi, de multe ori nu-i nici o legătură între cuvîntul scris și cel tipărit. D. Gherea a *tipărit* despre *Iacobescu*. Da, dar *scrisese* despre... *Iacobseu*.

*

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, - jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

Sînt greșeli de tipar obicinuite. Un corector experimentat știe de mai înainte că în loc de *admirație* se va fi cules *administrație*, în loc de iminent, eminent, în loc de adaptat, adoptat, în loc de Zola, *Zoller*, și în loc de Clemenceau—Clemenceanu. Dar cînd defunctul Hașdeu s'a văzut vestejit ca agent plătit al lui Bismarck, a avut dreptul să se supere. A cui e vina dacă confratele Teodoreseu face pe *s* la fel cu *r* și a omis și țindila?

Greșelile de tipar fac multe bucluciuri. Istoria cu ministrul de razboiu, care era reținut în pat de-o *artrită* și lucrătorul tipograf, cu complicitatea corectorului, îi bărăzise o *artistă*, nu e singura de acest fel. Un ziar francez din capitală, în cronica sa mondenă, a vrut să vorbească cu entuziasm despre o doamnă care avea un superb collier la gîtul ei. Și a fost destul o literă greșită, pentru ca biata femeie să devie obiectul tuturor glumelor.

Dar nu era să cadă un guvern pentru o printr'o greșală de tipar dintr'un comunicat al *Monitorului* fusese făcut să spuie că toți negustorii sînt incendiatori?

*

De multe ori greșelile de tipar ne aminteșe vorba evangheliceă despre gura păcătosului. Defunctul Dateulescu care făcuse mari jertfe ca să introdusă la noi agricultura științifică și industriile agricole, își pierduse toată averea.

Ca să-l ajute—și merita să fie ajutat—o mare primărie din țară a cumpărat de la el diferite semințe pentru moșiile ei. Ofisiosul acelei primării vrea să anunțe că „s'au cumpărat semințe de la d. Dateulescu, un agricultor *distins*". Ați ghicit că măgalitorul adjectiv a fost înlocuit prin *distrus*. Lumea a făcut haz, dar bietul Dateulescu a fost... distrus.

Cea mai nostimă greșală de tipar a fost una, care a consultuit o manifestare a justiției imanente.

Lucrătorii tipografi din București erau împărțiți în două tabere și duceau o luptă disperată în vederea alegerii comitetului: presiuni, ingeriuț, discursuri, bătăi,—mă reg. ca la alegeri. Și una din tabere a răspîndit și un scurt manifest, în stil foarte concis, axînd tot ce va face, dacă va veni „la putere".

Ei bine, un *nu* introdus printr'o greșală de tipar în prima frază, a dat întregului manifest un înțeles contrar de cît cel dorit. In ziua alegerii cei cu manifestul au răgușit explicînd greșala; nimeni n'a vrut să creadă—și au reușit cei fără manifest, dovedind o dată mai mult că tăcerea e de aur.

Și mă gîndesc abia acuma—prea tîrziu—că s'ar putea să pățesc și eu așa ceva, eu care am scris acest articol ca un fel de erată generală pentru trecut, prezent și viitor, ca să mi se treacă toate prostiile sub pretextul greșelilor de tipar.

Mai la urmă, cititorii nu au a se plînge. In tinerețele mele, pe cînd eram și eu corector, făceam, firește, toate poznele de cari acuz pe corectorii de azi. Intr'o zi am adus la disperare pe fostul nostru confrate, d. C. D. Anghel, actualul prefect de Prahova.

Pe cînd nefericitul se văita de-ți rupea inima, apare Caragiale.

— Dar ce s'a întîmplat, bre?

— Mi-a sărit un pasagiu întreg! țipă d. Anghel, arătîndu-mă cu un gest care însemna: „ticălosul!".

— Nu-i nimic, mă, asta-i în beneficiul cititorilor! răspunse Caragiale, cu aierul cel mai convins din lume.

De-aia ziceam și eu mai sus că cititorii n'au a se plînge. De cît, urez tuturor corectorilor prezenți și viitori să nu-i facă și lui Caragiale bucluciul, că trebuie să treacă granița.

Este adevărat că lui Caragiale nu i se poate aplica regula generală, nici măcar propia lui regulă—făcută pentru alți.

Liviu

MIȘCARE IN CORPUL DIDACTIC PRIMAR

Pe ziua de 1 Septembrie, s'a făcut următoarea mișcare în corpul didactic primar din țară:

D. Catalin Arsenescu, inst. la școala de băeți din Medgidia, a fost transferat la școala No. 1 de băeți din Călărași.

D-na Smaranda Cardaș, institutoare și directoară la școala No. 4 de fete din Birlad, se transferă în aceleași calități la școala No. 5 în locul d-nei Casuca Gileș, trecută la pensie.

D-na Maria N. Istrate, institutoare la școala No. 4 din Birlad, a fost numită directoarea acelei școli.

D-na Eliza Vasiliu, institutoare, care fusese transferată de la școala No. 6 de băeți din Iași, la 5 de fete din Birlad, se consideră transferată la școala No. 4 de fete din Birlad.

D-na Ocilia Grințescu, institutoare la școala No. 3 din Piatra Neamț, a fost transferată la școala No. 2 în locul d-nei Maria Beiu Palade.

D-na Ana Groapă institutoare la școala No. 3 din Piatra Neamț, a fost transferată la școala No. 3 de fete.

D. C. Stan institutor la școala de băeți No. 2 T. Ocna a fost transferat la școala No. 3 de băeți din P. Neamț.

D-na Profira C. Grohalshi institutoare la școala de fete din Tg. Ocna a fost transferată la școala No. 3 din băeți din P. Neamț.

D-ra Maria Tăzlăoanu învățătoare în comuna Băleni (Covurlui) a fost transferată la Muscel-Frumușelu (Tecuciu).

D-nei Maria Grigorescu institutoare la școala No. 12 din Capitală i s'a prelungit încă pe un an concediul de studii, în care timp va fi suplinită de d-na Ana Bugețeanu institutoare la școala de fete din Urlați.

D-na Ana G. Pîrvulescu institutoare la școala de fete din Oltenița, a fost transferată la școala din Găești.

Un aparat interesant

S'a vorbit, în treacăt, despre „Apărătorul mobil contra gloanțelor", inventat de d. căpitan Alex. Vivoschi, din regimentul Stefan-cel-Mare No. 13. Aparatul acesta prezintă o deosebită importanță pentru militari și pentru a se vedea și mai bine importanța și necesitatea acestui aparat, extragem următoarea explicație, din broșura inventatorului, în care vorbește de „aparatul mobil contra gloanțelor".

„Apărătorul mobil contra gloanțelor, are, după cum voi lăsa pe ori cine să se convingă, avantaje destul de mari și pe care noi pînă azi nu le-am avut. De pildă:

a). Glontele, care azi la o ochire greșită nu poate fi prins de movila opritoare și cutreeră la tragerea în țintă peste cîmpii, lovind san omorînd ori-ce întîlnește în calea sa, în viitor, întrebuințîndu-se apărătorul-mobil mai sus arătat, așa ceva nu va mai avea loc; fiind că apărătorul-mobil are menirea, de a prinde ori-ce glonte, care nu a fost îndreptat prin ochire, drept în țintă.

b). Azi, la o ochire greșită, trăgătorul rămîne în neștire, adică nu vede, nu poate cunoaște la moment, nici locul nici direcția încontro a plecat glontele său; așa că perzînd un glonte, greu 'i vine, ca servindu-se de greșala acestuia, să'și îndrepte ochirea la al II-lea și așa mai departe. Nu are punct de bază, nu poate găsi locul lovit.

Totul va dispărea însă, întrebuințînd apărătorul mobil; momentan se va cunoaște atît locul lovit cît și direcția luată de glontele rătăcit; așa că la al II-lea foc, se poate cunoaște cu siguranță anume ce direcție trebue dată glontelui următor și așa mai departe.

e). Tot azi, cînd încă nu avem un asemenea apărător în serviciu, la un caz de vre-o nenorocire ivită pe sau în apropierea cîmpului de tragere, provenită de la un glonte rătăcit, conform regulamentului tragerei în țintă, răspunderea cădea asupra celui mai mare în grad aflat pe cîmpul de tragere.

Avînd apărătorul-mobil pe cîmp, așa ceva dispare, pentru-că, glontele, ochirea fiind bună, trece prin țintă și e oprit de movila opritoare, sau dacă e rău ochit nu va mai putea umbla rătăcind peste cîmpii, pentru că la 10 m. depărtare de gura țevei trebue să dea peste apărătorul mobil, care-l prinde.

Pe lîngă alte avantaje, mai pot arata și pe acesta:

d). Azi, tot fiind-că nu avem un apărător-mobil pe cîmpul de tragere, suntem datori, de și nu putem zice că ne aduce vre-un serviciu real, să izolăm de pe lîngă unitatea ce instruiam, un număr determinat de oameni pentru a servi ca pază, pentru trecătorii care sunt nevoiți a trece pe lîngă cîmpul de tragere.

Și de așa ceva, vom fi scutiți pe viitor dacă vom întrebuința apărătorul mobil, tot pentru cuvîntul: că glontele rătăcit nu mai poate scăpa și e prins de apărător.

Dacă am căutat acuma, să dau la iveală invențiunea aceasta, a mea proprie, numită „Apărătorul-mobil contra gloanțelor, sistem Căpitan Vivoschi" Brevetat No. 1047; am făcut-o pentru ca să putem cu toții profita de avantajele arătate în această broșură și constatate în parte și la experiențele la care a fost supus apărătorul pe cînd era mai complicat; în deosebi, soldatul acuma va vedea singur ce se întîmplă cînd trage bine sau contrarul și cum să'și îndrepte singur greșala.

Ca sfîrșit, prezint această broșură camarazilor și cred că se vor convinge de ceva folositor."

După cît știm, d. căpitan Vivoschi ar fi intrat în legătură cu străinătatea, pentru vînzarea aparatului seu.

Litere-Științe-Arte

Eratele.—In timp ce „Opinia" publica spirituala plîngere a maestrului Caragiale—venită din Berlin,—colegul nostru Liviu ne expedia, prin coincidență, din Viena articolul său „Greșelile de tipar", pe care l vor găsi cetitorii în prima pagină a ziarului.

Intre altele amintește aci pedantismul maestrului Caragiale față cu erorile de tipar, de care însă—vai!—soarta nu l'a cruțat în lunga și fecunda lui carieră publicistică.

Cu toate că, la dreptul vorbind, corectorii și-au dat totdeauna silința să evite greșelile de tipar în articolele maestrului... Că au reușit numai în parte, e altă vorbă.

Adevărul e că în nesfîrșita colecție de anecdote ce se pot culege din „literatura" greșelilor de tipar sunt unele foarte nostime și uneori ai crede că greșelile sunt căutate anume, așa de ciudate, împerecheri și stîlciri de înțelesuri izvorăsc din pricina lor.

Nu mai departe chiar în articolul în care, mai eri, reproduceam o frază din scrisoarea lui Caragiale și o comentăm:

„Din puțin redutabila campanie, maestrul s'a ales numai cu..." zețarul a găsit pe: „puțin *rentabila* campanie..."

Și tocmai despre tantieme foarte puțin rentabile fusese vorba în campania „Viitorului". Noroc că am prins de veste la timp ca să îndrept eroarea „la mașină".

Mai ridicule însă de cît erorile sunt—eratele. Ele nu-și produc nici o-dată efectul dorit și sunt tardive.

De aceea e mai prudent să renunțăm la ele lăsîndu-le în grija cetitorilor inteligenți și a bunului simț.

R.

*

Africa numără pînă acuma trei mari universități, dintre cari numai acea din Cairo putea fi comparată cu universitățile europene. „Universitatea" din Capitadt este numai o comisiune de examine pentru juriști și medicinești, iar vechea școală superioară din Fez care posedă o splendidă bibliotecă de manuscripte, a devenit o simplă școală a Coranului. Chiar și vechea universitate dotând de mai mult de 900 ani Azhar-moscheei din Cairo care pe vremuri avea 8000 studenți și 230 profesori, a dat mult înapoi în ultimii ani.

Acum se plănuește fondarea unei universități în Alger, capitala Algeriei franceze, proectul a fost notat de camera franceză și senatul încă îi va da aprobarea cu siguranță.

Pînă acum existau în Alger numai catedre pentru drept, medicină, farmacie, matimatică și științi naturale, de acum va funcționa o adevărată universitate cu drepturi egale, celor din patria mumă.

Scolile superioare existente vor fi transformate în facultăți, iar profesorii lor vor fi numiți profesori universitari. Cum actualii profesori n'au depus examenele depuse de profesorii universitari din Franța numirea lor se va face printr'un decret excepțional.

Această universitate va intreține institute pentru și geografie, geologie africană; pentru studii mahomedane și pentru Anatomie.

Ea va ținea și cursuri technice și agronomice și va elibera diplomele cuvenite.

Numai studenții în filosofie și filologie nu vor putea termina studiile lor printr'un examen final în Algeria, lipsind momentan mijloacele pentru desvoltarea complectă a acestor facultăți.

Representanții coloniei franceze cred că noua universitate va fi în special mult visitată de studenții europeni în sesonul ernei, dat fiind că Algerul a devenit in ultimii ani o stațiune climaterică de iarnă bine mult visitată.

Se speră că *indigenii* vor urma cu o rîvnă mereu crezîndă și în număr din ce în ce mai mare cursurile acestor universități.

Cît pentru profesorii universitari francezi, guvernul va ști să-și i atragă, oferindu-le onorarii foarte respectabile.

*

In sinul congresului medical internațional din Budapesta s'a întemeiat o nouă organizație internațională „pentru cultura medicală populară" cu sediul central în Berlin Comitetul cuprinde cîte un profesor francez, englez, rus și maghiar, sub prețedinția profesorului german Waldeyer și avînd ca secretar general pe profesorul german Kutner.

*

La Academia de științe din Petersburg se va expune în curînd scheletul unui contimporan al lui Noe. Nu e însă vorba de un om, care să fi trăit pe timpul lui Noe din biblie, și care ar fi fost înghițit de valurile potopului, ci de o balenă uriașă, care a fost găsită de exploratorii ruși în apropiere de Elbrus. Din modul cum erau suprapuse straturile de pămînt, în care zăcea colosul precum și din alte semne, învățații au dedus că e vorba de un animal antideluvian. In Academia de stiințe din Petersburg se crede că animalul se poate considera ca fiind contimporan cu Noe.

Informații

❑ *Un caz de febră-tifoidă s'a declarat la Teatrul Național.*

Un copil al d-lui M. Popovici, artist și ad-torul Teatrului a fost atins de epidemie și internat la spital.

Pe de altă parte, aflăm că și d-șoara Anicuța Cârjă este pusă sub observație, fiind suferindă, și care probabil are un început de febră.

Situația ar fi gravă și cel mai nimerit lucru ar fi ca Teatrul să se închidă și repetițiile să se suspende.

❑ *Din cauza epidemiei de febră tifoidă ministerul instrucțiunei a dispus ca examenul pentru admiterea în seminarul „Veniamin Costachi" să se ție anul acesta la Botoșani, iar examenul pentru admiterea la liceul Internat se va ținea la Galați.*

Concursul de admitere în școalele normale de fete „M. Sturza" și de băeți „Vasile „Lupu", se vor ține pentru cea dintâi la Birlad, iar pentru cea dea doua la Roman.

❑ Ministerul lucrărilor publice a scos în licitație construcția a două cantoane simple, pe șoseaua națională—Iași Podul Iloaia.

Licitația se va ținea în ziua de 2 Septembrie a. c.

❑ D. sub-ofițer guard de artilerie cl. I, Țară Lungă, din ministerul de resboi, a fost mutat la serviciul de geniu al corpului IV de armată.

D. locot. veterinar Cernoianu Sergie, de la corpul 4 de armată, a fost numit la corpul I de armată.

❑ Curtea de Apel va judeca mâine Vineri,—în continuare, procesul de reziliare de contract și daune dintre d. Vernescu și Froim Fischer.

❑ Astă-zi s'a început ancheta ministerului de comerț și industriei asupra comerțului interior.

❑ In primele zile ale lunei Septembrie, d. general Pavlov, comandantul Diviziei a 7-a, va inspecta regimentul 13 Stefan-cel-Mare.

❑ Poimîne întregul regiment Ștefan-cel-Mare No. 13 va face, școala de regiment anuală, sub conducerea d-lui locot.-colonel Vrabie.

❑ In privința numirilor cu leafă în corpul telegrafo-poștal a aspirantelor și aspiranților de auxiliari și supranumerari s'a hotărît să se prefere elementele bărbătești, așa că la 3 sau 4 aspiranți se va numi o singură aspirantă.

Aspirantele vor putea fi numite mai ușor dacă vor consimți să fie transferate la oficiile mici unde s'ar simți nevoe de spor de personal.

Dacă prin viitorul buget se va obține un spor de personal e probabil că toți aspiranții vor fi numiți pe ziua de 1 Aprilie 1910.

❑ Eri s'a făcut la Bucium înmormîntarea lui Gh. Costăchescu, fost profesor de limba latină la seminarul „Veniamin Costachi".

Au asistat la înmormîntare și cîți-va profesori.

❑ Eri a încetat din viață în Tecuci Eugene Plitos, elev al școalei militare din Iași, fiul avocatului statului din Tecuci, în urma febrei tifoide cu care a venit din Iași, suferind 50 zile.

❑ Congresul general al băncilor populare și al societăților cooperative sătești, se va ținea la sfîrșitul lunei Septembrie a. c.

❑ In ziua de 31 Noembrie (16 st. n) a. c., colonia catolică din localitate, va sărbători, cu o deosebită solemnitate aniversarea a 6-a a urcărei lui Pius X, pe scaunul pontifical.

Se va oficia în acea zi o slujbă religioasă la catedrala catolică, de către P. S. S. Episcopul Nicolae Iosif Camilli.

❑ Ministerul de finanțe a fost informat că învățătorul Nicolae Ionașcu, din comuna Vetrișoaia, județul Fălciu, care conducea și „Banca populară" din localitate, a dispărut cu tot soldul băncei, în sumă de lei 24.000.

Necinstitul învățător a trecut la Leova, în Basarabia, prin punctul vamal Bumbăta.

In cufărul său de acasă s'a găsit o scrisoare, adresată soției sale, și în care spune că lipsindu-i bani din casa băncei ia drumul spre America.

Prefectura de Fălciu a înștiințat de această dispariițiune și Casa centrală a băncilor populare, care va trimite în localitate un reprezentant spre a proceda împreună cu parchetul, la o anchetă.

❑ Astă noapte a încetat din viață, în dispărțirea a V-a, medelniceasa Chirichița Gheorghiu, în etate de 103 ani.

❑ **De ce sufere copii de desinterie?** Pe cînd în anotimpul răcoros desinteriile sunt relativ rare și nepericuloase, ele se ivesc cu începerea căldurilor de vară mai des, în lunile cele mai calde, chiar foarte mult și mersul boalei este atunci adesea atît de rapid și periculos, încît în astfel de timpuri mortalitatea între copii crește în mod teribil. Acest fapt trist, care deși se observă în gradul cel mai fervent în orașele mari, face și între copii de la țară multe victime și este în strînsă legătură cu două împrejurări foarte importante; în primul rînd cu puterea de resistență micșorată a copiilor mici, prin căldurile tropicale de vară și apoi cu procesul chimic rapid al înmulțirei bacteriilor și a descompunerei laptelui de vacă.

De influența vătămătoare a celei din urmă, mai ales în timpul schimbărei nutrețului, mama poate feri copilul foarte bine întrebuințînd ca nutriment exclusiv pentru copii, **Făina Lactată Nestlé** care timp de aproape un jumătate de secol, prin faptul că conține lapte curat din Alpi, s'a dovedit ca în totdeauna gata de întrebuințare, totd'auna nutritiv, neacrindu-se și nedescompunîndu-se nici odată și ținînd funcțiunea organelor digestive în cea mai bună ordine.

❑ Prefectura de județ a fost înștiințată ca să ia măsurile sanitare cuvenite, și pentru călătorii ce vor sosi din Rotterdam, unde s'au constatat după cum se știe cîte-va cazuri de holeră.

❑ Bătrînul Diac, fost timp de 30 de ani primar al Domei (Bucovina), în etate de 80 de ani, s'a sinucis alaltă-eri, împușcîndu-se.

Cauza sinuciderei e că în ultimul timp, Diac suferea de o boală nervoasă.

DIVERSE

— La Galați a fost arestată femeea Maria Filipescu, urmărită de poliția de siguranță din Iași.

— Sergentul Nițicoi C., din punctul Bărboi, a găsit aseară, aruncat în stradă, un copilaș ca de 3 luni.

Micuțul abandonat a fost dus la institutul „Grigorian".

— Plutonierul Ezorul, din regimentul 13 Stefan-cel-Mare, s'a retras din armată, după cerere.

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAȘI

Ultime informaţii

❑ *O persoană sosită din Bucureşti. ne-a povestit despre o convorbire ce a avut-o simandicosul sub-director al serviciului sanitar, d. dr. Sion, cu nişte cunoscuţi medici din Capitală, asupra tifosului.*

D-rul Sion a calificat Iaşul şi administraţia comunală a oraşului. în termeni cu mult mai gravi de cît d-rul Buşilă.

Intrebat dacă mai vine la Iaşi, sub-directorul serviciului sanitar, a declarat:

— Ce să mai caut la Iaşi? Epidemia merge şi fără mine!...

Halal serviciu sanitar!

❑ *Vor avea sau nu vre-un efect, rapoartele inspectorilor sanitari, in care descriu mizeria în care se găseşte oraşul şi în special neglijenţa fără seamăn a imbecilei noastre administraţii comunale—nu se ştie.*

Ceea-ce se ştie şi ceea-ce se observă însă, —din nefericire, e că febra-tifoidă a început să ia proporţii şi mai mari şi pericolul se întinde mereu. Mahalalele, unde epidemia pătrunsese mai puţin, au început şi ele să fie cuprinse de flagel.

De la 1 August şi pînă eri au fost în oraş 116 cazuri noui, afară de cele deja existente. De unde mai înainte se constatau cîte 4—6 cazuri pe zi, acum nu trece aproape zi să nu se declare cîte 16 şi 18 cazuri noui.

Astă-zi, pînă la amiazi, au fost înregistrate alte 18 cazuri noui, din cari 5 au fost aduse de la ţară.

❑ Incendiul care a isbucnit eri dimineaţă la externatul secondar de fete, n'a fost localizat complect nici până acum.

Din cauza lipsei de apă, eri după amiază, flacările au început să se întindă din nou şi au continuat a distruge şi rîndul de jos al clădirei.

❑ „Adevărul" din astă seară publică o „explicaţie" a d-lui Fintînaru, prim ajutor de primar, asupra acuzaţiilor aduse de d. sub-inspector sanitar Buşilă, în raportul seu.

După cum ni se comunică din Bucureşti, d. Fintînaru reflemiseşte mai întâi pe sub-inspectorul sanitar Buşilă, iar apoi arată că a exagerat colosal, în raportul seu, în ceia ce priveşte necurăţenia Iaşului!

Mult curaj are d. Fintînaru!

❑ Din cauza epidemiilor au fost amînate şi manevrele diviziei a 6-a de cavalerie, care urmau să aibă loc la 19 August în judeţul Tecuciu.

Aceste manevre vor avea loc la 16 Septembrie c.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei a sosit azi dimineaţă la Botoşani, pentru a asista la conferenţele pastorale.

Simbătă după amiază, I. P. S. Sa va pleca la M-rea Agafton, unde va rămînea pînă Duminică, cînd va pleca la M-rea Verona, iar Marţi va pleca la Liteni.

❑ Cu începere de la 1 Septembrie va începe să funcţioneze la Bucureşti, pe lîngă casa centrală a băncilor populare, o şcoală specială pentru contabilii destinaţi băncilor populare şi cooperativelor săteşti.

❑ Elevii pregătiţi în particular vor trece examenele de corigenţă înaintea aceloraş comisii cari i-a examinat şi în Iunie a. c.

Ministerul instrucţiunei va numi în cursul săptămînei viitoare comisiile pentru examenele de corigenţă de la o clasă la alta, pentru elevii de curs secundar preparaţi în particular.

❑ Sunt vacante următoarele ore de gimnastică, de la şcoalele secondare.

Iaşi 22 ore, Craiova 8 ore, Giurgiu 6 ore, Pomîrla 10 ore, şi R-Vîlcea 6 ore

❑ Ministerul afacerilor streine a comunicat prefecturei de judeţ, că ori de cîte ori autorităţile comunale rurale, vor avea ocaziunea să constate stabilirea în comuni a supuşilor otomani, să observe, că numai aceia fac serviciul militar în Turcia, care sunt de religie mahomedană, iar ceilalţi scutiţi, în schimbul plăţii unei taxe anuale.

❑ In urma incendiului, care a distrus localul şcoalei secundare de fete din Iaşi, ministerul instrucţiunei a dispus, ca mobilierul şcoalei, care s'a putut salva, precum şi biblioteca, să se depue la liceul internat din localitate.

❑ Consiliul de resboiu al corpului IV de armată, care va ţinea şedinţe în zilele de 25, 26, 27, şi 28 August a. c., va fi prezidat de d. colonel Cruţescu Haralambie.

❑ Pe ziua de 16 August a fost trecut în corpul ofiţerilor sanitari de rezervă sub-locot. Teodorescu Vasile din regimentul 13 Stefan cel Mare, şi mutat, după cerere, la corpul IV de armată.

❑ Pentru înscrierile în cl. I-a a şcoalelor secondare, elevii trebuie să aibă vrîsta de 11 ani împliniţi, în ziua de 1 Septembrie a. c. Se pot înscrie şi copii cu etatea cuprinsă între 10 şi 11 ani, dacă vor fi sănătoşi şi bine desvoltaţi, cerînd-se pentru aceştia, printr'o petiţie cu timbru, dispensă de vîrstă, pe care o poate acorda directorul.

Condiţiunile de înscriere în clasa I-a sunt:

1) Elevii să prezinte certificatul de 4 clase urbane sau 5 clase rurale; 2) extrastul de naştere (nu actul de botez; 3) buletinul de vaccină.

Pentru admiterea în clasa I-a se va ţine în ziua de 2 Septembrie dimineaţa, un examen înscris la limba romînă, aritmetică şi citire pe înţeles.

4) Cererea de înscriere trebuie subscrisă de tată, mamă, sau de tutorele copilului. Aceste cereri sunt tipărite şi se dau gratuit de la liceu; 5) pentru aceşti elevi nu se cere plata taxei scolare, decît după ce li se va da rezultatul de admitere.

❑ După cum am anunţat eri, poliţia a reuşit să prindă pe vestitul hoţ de vite Sava Beriş, contra căruia erau lansate mai multe mandate de arestare.

In 1907 Sava Beriş a comis o serie de furturi de vite, împreună cu alţii, iar apoi singur şi dispăruse. După cît-va timp el a fost prins şi arestat. Hoţul a reuşit însă să fugă de sub paza santinelei şi să dispară. Se duse la Ţuţora şi acolo trecu Pratul, în Basarabia. După ce hoinări mai mult timp prin ţinutul Sorocei şi al Kişinăului, Beriş se duse împreună cu alţii în Mandciurea, unde se stabili.

Acum cîte-va zile, după cum am spus, a trecut Pratul în mod clandestin şi a venit la Iaşi, crezînd că nu va fi recunoscut.

După cum am spus eri, el a fost prins, a fost arestat, iar astăzi a fost înaintat parchetului.

❑ Societatea de bine-facere „Cuza-Vodă" din localitate, îşi va serbători, cu o deosebită solemnitate, patronul, în ziua de 30 August a. c.

Dimineaţa, la orele 10 membrii societăţei, vor asista în corpore la parastasul ce se va oficia la biserica Sf. Spiridon, după care va urma la ora 1, un banchet, în grădina berăriei Zimbru din Păcurari.

In seara acelei zile, va urma în aceiaşi grădină, o frumoasă serbare şi un bal, organizate de societate.

❑ Primim din partea comitetului organizator al congresului general al studenţilor, următorul comunicat spre publicare:

„Comitetul pentru organizarea congresului studenţesc ce va avea la Iaşi, în zilele de 6, 7, 8 şi 9 Sept. a. c. aduce la cunoştinţa tuturor studenţilor următoarele:

D. Mircea Russu Şirianu delegat al comitetului bucureştean pentru a face înscrierile studenţilor bucureşteni nu s'a conformat nici până astăzi procesului verbal încheiat de ambele comitete în ziua de 5 August a. c. în aula universităţei din Iaşi—prin care d-sa era rugat, ca în cel mai scurt timp să expedieze la Iaşi —pe adresa comitetului organizator bilete tuturor studenţilor înscrişi la Bucureşti, precum şi sumele încasate.

Ca atare toţi studenţii cari s'au înscris la Bucureşti şi au achitat taxa de înscriere sunt rugaţi să-şi trimită, de urgenţă, adresa lămurită şi No. cărţei de student.—Comitetului organizator al congresului studenţesc Iaşi, pentru a li se putea expedia imediat programul; suposnele de reducere pe C. F. R. şi carta de legitimaţie. Acei însă care s'au înscris dar nu au achitat taxa de înscriere sunt rugaţi să o trimită odată cu cererea de înscriere.

De asemeni studenţii reînscrişi cari doresc să participe la congres sunt rugaţi a se grăbi cu inscrierile, trebuind a se şti din timp numărul participanţilor pentru a lua măsuri în ce priveşte găzduirea în Iaşi, precum şi în ce priveşte excursiunea.

❑ **Transportul fructelor.**—In vederea transportului fructelor în streinătate, direcţia c. f. r. a trimes staţiunilor din ţară următorul aviz:

1). Pentru încarcarea fructelor să nu se întrebuinţeze sub nici un cuvînt vagoane, care au fost de curînd desinfectate şi care prin mirosul lor ar putea altera fructele.

2). Cîntărirea să se facă cu cea mai mare exactitate după încărcare, stabilindu-se înainte de încarcare greutatea vagonului gol. In staţiunile unde nu se află pod bascul, cîntărirea pe zecimal să se facă numai în momentul încărcărei, evitîndu-se înmagazinarea fructelor cîntărite până la încarcare.

3). Dacă un vagon încarcat cu fructe proaspete, ar deveni defectuos în timpul mersului şi reparatura necesară n'ar dura mai mult de 48 ore, să se evite transbordarea.

Dacă însă reperatura nu s'ar putea efectua în acest termin să se procedeze la transbordarea marfei cu toată îngrijirea cuvenită, întocmindu-se procesul verbal de constatare, prin care să se arăte starea fructelor în momentul transbordării, iar greutatea transportului să se stabilească atât înainte cât şi după transbordare.

Un exemplar al procesului verbal se va anexa la documentele însoţitoare.

4) Să se interzică cu desăvîrşire întrebuinţarea lopeţilor de fier la manipulaţia transbordării.

5) Să se ceară predătorilor, ca să achite la predare taxele de transport, întocmindu-se note de francare în cazul cînd staţiunea de predare nu stă în relaţiune directă cu cea de destinaţie.

Şefii de staţie şi magazie vor da deslusirile cuvenite personalului de trenuri.

❑ **Direcţiunea generală a serviciului** a c. f. r., a trimes un aviz tuturor staţiilor prin care le face cunoscut, că transporturile expediate din străinătate pentru fabricile care posedă avantajele pentru încurajarea industriilor, nu se pot elibera de cît stabilimentelor pentru care au fost destinate în momentul expedierii lor din staţia de origină.

Dacă se va întîmpla ca predătorul să dispue ulterior eliberarea transportului unui alt destinator, dispoziţiunea nu se va efectua înainte de a se cere instrucţiuni de la biroul de reclamaţiuni.

❑ Din sorginte absolut sigură aflăm că pe ziua de 1 Septembrie a. c. se va face numirea unui medic primar al oraşului, în locul ce e de atîta timp vacant.

❑ Eri a încetat din viaţă la locuinţa sa din str. Palatului lucrătorul tipograf Tobias Juster.

Juster a fost unul din bunii lucrători tipografi din Iaşi, a lucrat mult timp în Bucureşti în atelierele cele mai mari, a mai lucrat vre-o 2 ani în New-York (America).

Prin moartea lui Tobias Juster, corpul tipografic ieşan perde un bun coleg. Pe urma lui rămâne soţia cu doi copii. o soră şi o mamă văduvă pe care le întreţinea.

Mîine la orele 4 p. m. va avea loc înmormîntarea la cimitirul izraelit.

Cortegiul va fi urmat de membrii corporaţiei „Progresul" şi de întreg corpul tipografic ieşan.

Colegii lui din tipografia H. Goldner vor depune o frumoasă coroană.

❑ Ultimul program al stagiunei de vară al teatrului cinematografic Pathè Freres din gradina Chateau aux fleurs, începe astă seară Joi 20 Aug. şi se isprăveşte Duminică 23 Aug. cînd se închee ciclul acestor representaţii.

Noul program conţine compoziţiuni înscenări şi scene după natură foarte reuşite, de o superioritate vădită, care întrec fără îndoială, ori-ce fabricate similare ale altor case.

Sfînta din mănăstire, Gelozie între fraţi, Prietenul Casei Grasse (sudul Franţei) oraşul florilor, fabricile de parfumuri, multe feerii, comedii, peisage după natură de o frumuseţă în comparabile sunt cuprinse în acest program.

S'a menţinut apoi frumoasa legendă biblică „Judecata Regelui Solomon, escelent interpretată de artişti celebri francezi.

Duminică 23 Aug. are loc ultimul matineu la Circul Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 20 August

Febra tifoidă

Bucureşti.—Produce o vie alarmare faptul că febra tifoidă s'a întins în mai multe oraşe ale ţărei.

In Capitală, după cum se ştie, cazurile s'au înmulţit în ultimul timp. La Brăila numărul cazurilor de febră tifoidă este de asemeni foarte mare.

Epidemia a mai luat proporţii la Ploeşti şi la Buzeu.

Regele renunţă la excursie

Bucureşti.—După cum se anunţase, M. S. Regele urma să plece azi în excursiune în regiunile petrolifere.

Suveranul a renunţat însă la asemenea excursiune.

Renunţarea la excursiune se comentează mult.

Unii afirmă că M. S. Regele s'ar afla suferind, iar alţii spun că ar fi oare-cari chestiuni politice la ordinea zilei.

Demisia guvernului sîrb

Belgrad.—In urma unor neînţelegeri noui cari s'au ivit chiar în timpul ultimului consiliu de miniştri; cabinetul sîrb a înmînat Regelui demisia colectivă a ministerului. Apoi Regele Petre a chemat la Palat pe Pasici şi pe Stoianovici, dîndu-le misiunea de a forma noul cabinet. Cei doui bărbaţi politici au cerut o pauză de 24 ore.

Arestare

Madrid.—D. Terrer, directorul şcoalei moderne din Barcelona, a fost arestat pentru complicitate în ultimele evenimente din Catalonia.

Holera la Rotterdam

Roterdam.—In bărăcele din acest oraş sînt 18 persoane bolnave de holeră şi una suspectă de a fi şi ea atinsă.

Mai sînt 84 persoane puse în observaţie. N'a fost nici un caz mortal.

Sat atacat de marocani

Mellila.—O bandă marocană a atacat satul Lanadara în ziua de 31 August; apoi două coloane, compuse din un batalion, de o baterie şi de un escadron de cavalerie a respins'o 29 puturi au fost sapate; 100 Familii au fost debarcate în port.

Un explorator care a ajuns la Polul Nord

Copenhaga.—Vaporul danez „Aans Egede" care aparţine administraţiei coloniilor din Groenlanda. a trecut pe la amiază la Lerwick. Inspectorul coloniilor, care era pe bord, a telegrafiat aci din Lerwic că a găsit acolo pe americanul doctor Cook, care se reîntorcea din expediţia sa spre Polul-Nord şi l-a asigurat că a ajuns la Polul Nord în ziua de 21 Aprilie 1908 Apoi a sosit la Otpernwing în luna Mai 1909, venind de la capul York, unde locuitorii eschimoşi—au confirmat exactitatea călătoriei doctorului Cook.

Muniţiuni pentru Turcia

Constantinopol.—Ministrul de răsboi a comandat cai şi a muniţiuni cu destinaţia spre Adrianopole; 130 vagoane vor pleca azi noapte.

Se crede că acest transport este destinat pentru complectarea materialului corpului 2 de armată.

Luptă cu o bandă greacă

Salonic.—Lîngă Esekilivan, în districtul Spina, a fost o ciocnire între jandarmi şi o bandă greacă. Jandarmii fiind siliţi să dea înapoi, s'au ascuns într'o casă, pe care răsvrătiţii au incendiat'o. Jandarmii au fost nevoiţi să fugă din nou, avînd doi morţi şi trei răniţi.

Cutremur de pămînt

Buda-Pesta.—Un cutremur de pămînt a fost simţit asseară pe la 10 şi un sfert la Resitza şi la 10 şi jumătate la Orşova. N'a fost nici o pagubă.

Călătoria lui Zeppelin

Bulzig.—Zeppelinul 2 s'a înalţat la 10 şi 58 minute şi a luat direcţia spre Friederichshafen.

Situaţia în Maroc

Tanger.—Instrucţiuni au fost trimise, prin curieri speciali, la consulii străini din Fez, în vederea unei note colective a puterilor, cerînd sultanului Hafid să se interzică în viitor ori ce fel de tortură şi de pedeapsă, pricinuind ca în ultimul timp mutilaţie, sau moarte încet, încet.

Deraiare

Salonic.—Un tren militar a deraiat azi după amiază, între Elechen şi Ueskub pe linia Ueskub-Mitrowitza. Vagoanele deteriorate sunt numeroase. Este şi un mort şi 18 răniţi. Cauza acestui accident este pînă acum necunoscută.

Din Turcia

Constantinopol.—Ştirea publicată de ziarul „Itthad", despre pretinsa demisie a ministrului Nuradunghian, este absolut falşă. D. Nuradunghian, ministrul comerţului, a luat parte la consiliul de miniştri. Se asigură că colegii săi dela interne, de la finaţe şi de la instrucţiune, au cerut demisia d-lui Nuradunghian, care a refuzat-o.

Tren atacat şi jefuit de hoţi

Tomsk.—Agenţia Westnik află că un tren poştal, în care se găsia casa unei staţii a fost jefuit lîngă Kirtow. Apoi a făcut aşa ca să se producă o ciocnire între acest tren poştal şi un tren de marfă, care venea pe o altă linie.

Nu se ştie dacă sunt victime.

Conferinţa secretarilor sindicatelor

Paris.—Conferinţa internaţională a secretarilor de sindicate a reales pe Legien ca secretar general.

Conferinţa a hotărît ca viitoarea conferinţă să se ţină la Buda-Pesta.

Călătoria Impăratului Frantz Iosef

Viena.—Imparatul a sosit aci la 10 şi 50 dimineaţa, venind din Bregenz şi a mers la castelul din Schoenbrunn, în mijlocul ovaţiunilor populaţiunei.

* * *

Insbruck.—Imparatul a trimes guvernatorului din provincia Tirol o scrisoare autografă exprimîndu-şi adînci mulţumiri pentru zilele frumoase petrecute acolo, ca şi pentru sărbările splendide, la care a fost martor, precum şi pentru ovaţiunile călduroase care au umplut inima sa de bucurie, cu atît mai mult că într'o privelişte exterioară, atît de măreaţă el a găsit adîncimea sentimentelor şi devotamentul credincios la locuitorii din Tirol şi din Vorarberg.

* * *

Karlsbad.—Depeşi cordiale au fost schimbate între Imparatul Franţ-Iosef, şi d. Deucher, preşedintele confederaţiei.

Situaţia dinastiei greceşti

Athena.—Ziarele află că Principii Constantin şi Nicolae au cerut punerea lor în disponibilitate, iar Principele Andre Christofore, a cerut un concediu mai lung.

Grădina Berăriei Regale (Cuza-Vodă)

— Astă-zi Joi 20 August 1909 —

CINEMA-APARAT

— PATHE-FRÈRES-PARIS —

ULTIMA PERFECŢIUNE

Sub conducerea technică a eminentului şi neîntrecutului electrician român

— VARBIU CONSTANTIN —

Cinem-Aparat este cel mai prefecţionat Cinematograf al Casei Pathé-Frères.

Din bogatul program va rula pentru ultima oară:

„Viaţa sclavilor din America de Sud" dramă. „Lea Părăsita", dramă din timpurile persecuţiunei Evreilor.—„Călătoria regelui Leopold al Belgiei la Paris:" Plictiseala Regelui, Inştiinţarea urgentă a preşedintelui poliţiei, Dorinţa Regelui de a face o primblare cu omnibusul, Regelui îi este sete, Un anarhist, In sfîrşit singur, Regele mînîncă în ospătăria populară.——„O vînătoare de pantere în Yava", original după natură, şi alte numeroase piese, sportive, nmoristice, instructive, etc. etc".

Inceputul la 9 ore seara fix.

Caut bacalaureată serioasă, cunoscînd cu perfecţiune şi Germana, pentru mica localitate provincie pentru preparaţiune curs inferior liceu un copil 12 ani şi curs primar doi copii de 8 şi 6 ani; contra casă, masă, îngrijire şi onorar.

Oferte detailate cu pretenţiuni modeste de onorar a se adresa B. Neiger Heci-Lespezi.

Pentru secţia de ţesătorie a fabricei Textile de le Copou se caută băieţi în 15—17 ani la învăţătură, se primesc şi interni.

Amatorii a se adresa la direcţiunea fabricei în fie-care zi de lucru între orele 9 | 12 a. m. şi 3 | 7 p. m.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

DE VÎNZARE

în ziua de 29 Septembrie a. c.

Pentru eşire din indivizinne

Casele din Iaşi Str. Tăutu I

compuse dintr'un corp principal de clădire, avînd 8 odăi şi 3 antrete, cu atenanse, grajd, şură, pivniţă, fîntînă, curte spaţioasă, grădină etc.

Vînzarea se va face prin licitaţie publică la tribunalul Iaşi S. III, unde se pot vedea lucrările în cauză şi în special raportul de expertiză.

Pentru alte lămuriri a se adresa fie la d. Căp. Alex. Tăutu inginer, str. Cogălniceanu 2, fie la d. Const. Tăutu, str. Tăutu 1.

Cunoscutul Magazin de Colonial e

„LA MARINARUL"

(L. Marcu)

S'a mutat alăturea în vechiul local (str. Anastasie Panu 35 casele cele noui) cu totul restaurat, fiind asortat ca în totdeauna cu mărfuri proaspete şi de cea mai superioară calitate.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Pentru domnii propietari, arendaşi sau constructori

La Red. 7 Roşiori se găsesc de vînzare cunete de zinc, şi gratare de fier în stare bună şi care se pot instala în ori ce grajd.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

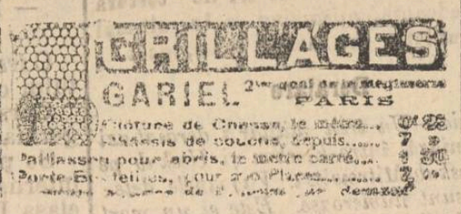

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852.

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE METRE 0f30.

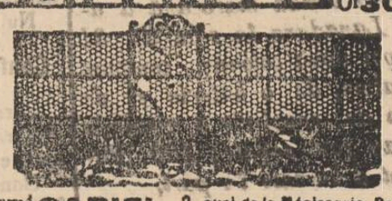

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2e, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Gelia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia F. Goldner str. Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Dianu & C. imp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 802 Sîmbătă 22 August 1909

LA TOAMNA

Se apropie toamna, sezonul interesant al politicei, timpul în care lumea începe a reîntra în făgașul politic și a se interesa de aproape de chestiunile mari și mici ce vin la ordinea zilei. Și dacă în general e așa, anul acesta însă va fi cu atît mai vîrtos. După cîte-va luni de suspensiune a ori-cărei mișcări mai de seamă, lumea politică romînească se simte opresată nu numai de greutatea unei stagnări în parte inexplicate; dar mai ales în așteptarea consumării ce va să vie, a unor evenimente, ce vor avea să schimbe radical direcțiunea și mersul cunoscut al lucrurilor.

Toți se întreabă: ce va fi la toamnă, deși toți au mai mult sau mai puțin intuițiunea evenimentelor viitoare. Nimeni nu se mai întreabă, dacă guvernul d-lui Ionel Brătianu va mai putea rezista diverșilor factori ce-l mineazā. Căderea lui este prevăzută de toți și în asentimentul tuturor. Un guvern, care se sprijină nu pe un partid solid, concentrat, unitar; ci pe o sumă de grupuri și grupulețe, fie-care cu pretențiunea de a da directiva, nu poate rezista și nu trebue să mai continue. Aceasta este clar, aceasta este în firea lucrurilor.

Ceea ce atrage atențiunea și concentrează forțele tuturora, este faptul, că scena politică are o altă înfățișare de cît cea cunoscută din vremuri, și că schimbarea regimului se va face în condițiuni cu totul nouă.

Și, noutatea nu constă numai în faptul, că în lupta politică romînească a intervenit partidul conservator-democrat. Nu. Partidul conservator-democrat, numai ca partid deosebit, numai ca ființă politică deosebită, este ceva nou; în fapt el este continuarea vechiului partid conservator întru cît-va modificat, fiind-că a căutat să se adapteze noilor cerințe și interese sociale.

Dar chiar ca aspect, numai partidul conservator-democrat este nou? Oare partidul d-lui P. P. Carp este partidul conservator vechiu, sau este cunoscutul partid junimist? Iată o întrebare, care comportă numai de cît un răspuns negativ. Căci cînd, în ce moment al istoriei politice romînești, a mai existat un partid conservator în formațiunea partidului conservator de astă-zi? Nici-odată. In partidul d-lui Carp numai oamenii sunt vechi, partidul, luat în totul lui și așa cum se prezintă este nou-nouț. O singură rezervă este doar de făcut. Deși nou, partidul conservator trăește tot cu 20 de ani în urmă, ceea ce-i dă iluzia că este vechi și că are prerogative și drepturi cîștigate. Se înșeală însă, căci tocmai acest soiu de vechime îi rădică ori-ce drepturi.

Așa dar, două partide noi, cari însă se deosebesc mult între ele. Unul mort, mic, neînsemnat pentru că pînă acum n'a jucat nici un rol în viața noastră publică, căci junimismul a avut totdeauna un rol pasiv; iar cellalt mare, viu, puternic și care, prin oamenii săi, și aproape chiar în formațiunea lui actuală, a avut în mai multe rînduri misiunea de a conduce destinele țării,—cu aceste deosebiri, între natura și modul lor de a fi se prezintă în luptă cele două partide conservatoare.

Dar, dacă avem două partide noi, nu trebue să uităm pe al treilea partid, care tinde să devină nou. E vorba de partidul liberal, chiar de partidul de la putere.

Să nu pară curios, dacă voi spune, că partidul liberal este un partid încă în formațiune. Acest partid a încetat de a fi cea-ce a fost și cea-ce l-am cunoscut cu toții pînă în anii din urmă. Apariția multicolorilor grupuri și curente liberale, cari sunt dovada vie a unui dezagregări, constituesc piesa de recunoaștere a noului partid ce se va închega din elementele partidului liberal — în parte bine înțeles. Așa că mai curînd sau mai tîrziu vom avea încă un partid —indiferent dacă el se va numi tot liberal sau alt-fel.

Iată dar, de ce lupta ce se va da la toamnă va fi interesantă, și se va da în condițiuni cu totul nouă. Vom avea pe de o parte, la putere, un partid, care nu este partid, dar care tinde să devină partid, și tocmai pentru aceasta va trebui să părăsească puterea; iar pe de altă parte două partide noi, disputîndu-și întâetatea, creditul opiniei publice, simpatia țării.

Care va fi rezultatul? In această privință noi nu mai avem de făcut rezerve ca altă-dată. Partidul conservator-democrat a ieșit pe teren, s'a luptat. Puterea lui de viață și de luptă s'a pus la încercare, iar țara și-a manifestat și ea în atîtea rînduri simpatia și încrederea ei.

Procesul politic, care se va urma la toamnă, va fi deci consacrarea unui proces, care decurge de un an și jumătate, va fi recunoașterea partidului conservator-democrat ca partid de guvernămînt.

Ar trebui să se întîmple o minună pentru ca să fie alt-fel de cît indice și necesită împrejurările politice; de cît impune echilibrul forțelor sociale politice, și

Minuni în vremea noastră nu cred a se mai face
a zis poetul. Și negreșit că poetul are și va avea dreptate.

Manoliu

Trebue, dar nu se poate

Remaniarea cabinetului a ajuns iarăși la ordinea zilei, mai ales că apropiindu-se toamna, chestiunea remanieriii devine presantă. Și discutîndu-se, făcîndu-se toate combinațiile posibile, învîrtindu-se lucrurile în tot felul, se ajunge la un singur rezultat și anume: remaniarea este imposibilă.

Și totuși remaniarea trebue să se facă, măcar că intrigile din culise îi pun piedici invincibile. A nu face remaniarea însemnă pentru d. Ion Brătianu a cădea de la putere. Și oricît d. Brătianu își vede apropiatul sfîrșit, nu ar vrea să cadă pe tema aceasta. In adevăr ar fi o grea lovitură pentru d-sa, dacă ar cădea de la putere, pentru că nu și-a putut cîrpi cabinetul cu doi miniștri.

Va să zică remanizarea trebue să se facă, dar este imposibil să se facă. Și de ce este mă rog imposibil? Să fie oare intrigile și ambițiunile atît de puternice, în cît să împedice această necesitate inexorabilă guvernărei d-lui Ion Brăteanu? Sau aceste intrigi și ambițiuni nu sînt decît aparențele, decît reflexul unei stări precare profunde a partidului liberal?

Evident ipoteza aceasta este cea adevărată. Dacă în partidul liberal n'ar fi atîtea discuțiuni, atîte școli și curente, ambițiuni și intrigi n'ar putea exista, sau în ori ce caz n'ar putea avea nici un răsunet. Cum însă pe frontispiciul partidului libèral scrie alb pe negru: desfacere totală, se înțelege că fiecare vrea să ia cît mai mult și mai eftin.

Aceasta mai este încă o dovadă, că guvernul liberal nu se poate cîrpi; întru cît fiind expresia partidului, el a ajuns într'un hal de istovire și neputință ca și partidul care l'a produs. Și ori cît i ar fi rușine d-lui Brătianu, chestia remanierei va fi pentru d-sa una din cele mai grele probleme, pe cari este menit să le rezolve. Este așa dē grea, încît mare lucru de nu va rezolva-o prin o demisiune a cabinetului.

Și atunci capacitatea politică a d lui Brătianu și autoritatea sa asupra partidului vor fi dat cel mat desăvîrșit fiasco.

Em.

FEBRA și POLEMICA

Primul ajutor de primar al Iașului, confirmă incuria administrației comunale

După literatura d lui sub-inspector Bușilă, a venit acum, proaspătă de tot, literatura d-lui P. Fîntînariu, primarul și primul ajutor de primar al Iașului.

Literatura tifică are de promotor pe d. doctor Sion. El, cel d'intâiu, a introdus sistemul polemicei de ziar pentru combaterea baccilului tific; după el d. doctor Bușilă, cu lașul asiatic, cu monumentele înălțate de-asupra băltoagelor, „ca să le mascheze", cu microbul tific în leagănul culturei omenești — leagăn care a stat în orașul asiatic Iași!

D. Fîntînariu s'a interviewat și această auto convorbire s'a publicat în numărul de ieri seara al *Adevărului*, în același număr, în care, curioasă coincidență, se cere—și cu drept cuvînt—pedepsirea acelor organe administrative, cari s'au făcut vinovate, în Iași, de atîta criminală negligență.

D. Fîntînariu trebuia să vorbească, era singura persoană indicată să răspundă la invinuirele grave, fundate, pe cari, în raportul seu, sub-inspectorul le aduce administrației comunale locale.

Singurul în drept s'o facă era d. Fîntînariu, fiind-că primar nu există la Iași, iar ajutorul seu, interesantul domn Eraclide, s'a dedat la operile lui Baedecker și face interesante călătorii de agrement.

D. Fîntînariu s'a explicat deci. De două parale îl face pe d. sub-inspector Bușilă, îi amintește chiar, ca să-l doară mai tare, o anecdotă sîrbească sau englezească și, în tot cursul anto-interviewului, se arată de o excelentă dispoziție: primarul lașului trebue să fi rîs inimos cînd a convorbit cu el insuși.

Sub-inspectorul sanitar este apostrofat cu latinescul inde-irae: dacă a executat administrația, n'a făcut-o pe dreptate și de ciudă că, neputînd descoperi baccilul tific și trebuind, totuși, să facă raport, l'a dat dracului de baccil și a înjurat felul de a gospodări al edililor din Iași.

Căci, spune d. Fîntînariu, orașul nu este mai necurat ca altă dată, iar administrația a făcut ce-a putut pentru combaterea flagelului: 1) a dat ordin să se fiarbă apă; 2) a scutit de taxa maximală pe acei cari ar voi să-și clădească latrine și 3) a stropit cu var stradele desfundate.

De aceea oamenii mor cu zile! In fața unui pericol groaznic ca acel ce se tot propagă în Iași, administrația comunală ia trei măsuri: cere să se fiarbă apa—dar nu controlează dacă se fierbe—; stropește desfundăturile cu var—după ce le-a lasat tot timpul nestropite—și, asta ie și mai strașnică — scutește de taxă de cîți-va lei pe acei cari *ar voi* să-și clădească private!

Nu zice, spre pildă, îți ordon, în interesul sănătății d-tale, să ai latrină igienică, fără de care imobilul d-tale va fi declarat insalubru. Dar zice: dacă *vreai* — eu te scutesc de taxa maximală. Iar cel cu latrina rea—și Doamne! mulți mai sunt—răspunde: „n'am gust".

In privința stradelor, pretextul d-lui Fîntînariu ie și mai clasic: „a fost și mai rău, mai bine n'a fost nici sub alt primariat."

Este falș că a fost vre-odată mai reu, falș că, sub altă administrație, n'a fost mai bine. Dar mai întîiu, inspectorul n'a fost trimis la Iași să facă studii paralele, nici nu poate fi scuză pentru actuala administrație, eventuale negligenți ale unei administrațiuni trecute

Dar este fals, arhi-fals, că vre-o dată, chiar în vremuri de mult uitate, lașul să fi fost întreținut mai prost, infecție mai mare să fi fost, protestări mai unanime, să se fi rădicat, de cît acum.

Și d. Fîntînariu, care, în auto interviewul său, învoacă—învoacă pînă și anecdote din răposatul calendar al lui Scarcoțki, învoacă, în sprijinul gospodărlei sale—biata apă.

Doamne că multe mai spală apa de la Iași! Dacă n'o poți bea, fiind-că conține intruvechitul baccil tific; dacă nu poți stropi stradele—fiind-că ie și aracului și puțină—apoi toate se sparg în capul ei. Savanții de la București, zic că ea conține bacilul, dar că nu l'au putut descoperi în ea; d. Fîntînariu zice: cum să rădic gunoaile din curțile oamenilor—n'am apă; cum să clădim latrine n'avem apă; cum să nu permitem vînzarea fructelor necoapte—n'avem apă; cum să facem să dispară băltoagele—n'avem apă.

*

Raportul domnului sub-inspector Bușilă, în partea referitoare la serviciul medical, la pasagiile sale pur literare și răspunsul d-lui Fîntînariu, sunt două perle, cari ne-au luminat pe deplin: ignoranța ne-a cucerit.

Și dacă, nici în urma acestor două dovezi oficiale, guvernul nu va aviza serios și urgent la mijloace sănătoase, dacă nu va pune regulă și nu va pune oameni și la serviciul sanitar și la primărie—vom asista, în toiul unei groaznice epidemii—la polemici umoristice, pe cînd populația, lipsită de ori ce ajutor, se va deccima zilnic.

CATE VA NOTE

„Tînărul confrate" al *Voinței*—e vorba de *Viitorul*—încearcă să lingușească pe marii propietari liberali, declarîndu-le că legile regimului de astăzi nu-s în contra lor. De perfect acord cu „tînărul confrate". Reformele liberale nu ating pe marii propietari liberali și ei o știu foarte bine. Aceste reforme ating marea propietate în principiu; iar în aplicațiune ating pe toți marii propietari afară de aceia, care sînt înscriși în diversele cluburi liberale.

De astă dată „tînărul confrate" a spus adevărul.

*

Conservatorul ne sfătuește să nu facem proorocii, căci ele nu se adeveresc nici odată. Ii mulțumim din suflet. Specialitatea proorocilor este a lui Cc. Petrache și a partizanilor săi.

*

In partidul carpist local bîntue o grozavă epidemie. Temperatura s'a rîdicat colosal denotînd o febră puternică. Dacă febra aceasta este de natură typhică sau nu. Unii susțin că ar proveni de la stomac și ar fi deci o febră gastrică. Alții dimpotrivă susțin, că ar fi o febră de baltă. Să vie d-rul Sion să pue diagnoza!

OAMENI ȘI LUCRURI

SAHARA!

Treceam eri prin una din „măhălălile" Iașului — nu tocmai departe de centru. La un moment dat trăsura se împiedecă de un grup: erau cu deosebire copii și femei.

Se adunase în jurul unui bătrîn care, scoborit în fundul unuia din șanțurile improvizate pentru așezare de tuburi, primea din mîinele fiecărui copil și a fiecării femei cîte o căldare și i o umplea cu... apă.

Am stat o clipă și am privit spectacolul. Din peretele șanțului îngust se scurgea un feliu de licid mocirlos, și gros pe care bătrînul îl strîngea în căldările ce-i se întindeau. Iar odată căldarea umplută, fiecare o ducea cu bucurie acasă.

Era dup'amiazi; domnia o căldură și un năduf cari îngreuiau resuflarea, uscau buzele și așezau în piept straturi grele de praf.

Nu pricepeam însă un lucru: ce aveau să facă oamenii cu acel licid glodos și murdar pe care-l cărau cu lăcomie spre casele lor și de ce se adunau, grăbiți, pentru at ta lucru în jurul darnicului patriarh care-și arăta în chip simbolic, capul sur și barba căruntă din fundul proapei de unde împărțea pomana și... mana?

Privindu-i cum veneau triști cu căldările góle și plecau voioși cu căldările pline, îți venea să crezi că erau niște copii ai deșertului, însetoșați nu numai de gustul apei, dar și de vederea ei; simțiai că ai dinainte priveliștea tragică a unui colț de oraș lipsit de izvoare de apă bună, înnecat de praf și săcătuit pănă în adâncul plămânilor și unde oamenii, sălbătăciți de lipsă, cărau în casele lor pănă și acel noroiu nesănătos din care vor culege, poate, boala și moartea.

In momentul cînd scriu rîndurile aceste se adună, la cișmeaua din față—la „cassa apelor" de la Golia, aparii. Unii au venit în zorii zilei; după dân șii s'au adunat un mare număr care și așteaptă „rîndul".

Potinile de tinichea sunt așezate într'un șir lung și oamenii se îngrămădesc sub paza polițienească.

S'ar deda la lupte, la violențe fără aceste strașnice măsuri, căci foarte încet și cu mare anevoie vine rîndul fie căruia; apa țîrîie cu lene, în câtimi mici și din cîtă e a în zilele din urmă s'a istovit pentru stîngerea incendiului din apropiere. Iar fiecare din acei profesioniști ai comerțului de apă e așteptat în zeci de case unde lipsa e atît de viu simțită, încît sosirea lui—a disprețuitului proletar cu jugul pe umeri—e primită ca o binecuvîntare cerească.

...De eri atârnă nourii asupra orașului. Pământul a fost puțin—mult prea puțin—stropit de ploaie: dar în răcoarea și în umbra n urilor e speranța de noroc și de mîntnire a tuturor. Se vor îndura oare să reverse asupra orașului nefericit bine făcătoarea ploaie atât de mult așteptată? Veni-va oare pentru locuitorii disperați ceasul dorit? Că doară nu-l va fi osîndit vitrega soartă să piară cu blestemul pe buzele uscate de sete, ca în deșertul Saharei!

Redica

TEATRUL IN ITALIA

Un ultim cuvînt despre opera locală.—Pasiunea în teatrul italian.—Opere generale.—Molière și nevasta sa.—„Madre" de Gianino Traversa.—„Fedra" lui d'Annunzio.—Ultima profesoară.

II

Vorbeam într'un articol trecut despre caracterul dublu ce presintă operele teatrale italiene și între altele, după ce ne oprîm cîtva timp asupra operelor cu caracter regional, am citat una din acele drame, menite a sgudui profund simțurile spectatorilor.

E vorba de Assunta Spina, al cărui tragic sfîrșit caracterizează atît de bine temperamentul acela pasional, atît de cîntat și atît de frequent în regiunile Italiei.

Salvatore de Giacomo, unul din cîntăreții pasiunii napolitane, autor al mai multor delicioase cîntece, n'a făcut de data aceasta de cît să descrie prin prisma propriului său temperament pasiunea inerentă a solului, căci nu există rasă în care pasiunile să fie mai profunde și mai durabile ca în Italia.

De aceia mai toate operile dramatice respiră acea pasiune isverită din imensa durere creată de mizerie și nenorocire, căci înfruntînd multe obstacole, bravînd mizeria, așa iubesc oamenii aceia, și puțini numai foarte puțini, îi dau seamă de ce e capabil un suflet napolitan, cît e de arzător și de teribil chiar acel suflet, sub aparența unei vieți exterioare plină de cîntece și de veselie. Aici se poate explica vorba lui Daudet „Joie de rue, douleur de foyer" rostită cu privire la locuitorii din poeticul „midi" al Franței, a căror viață plină de mizerie și de pasiune poetică se asemănă mult cu acea a unora din locuitorii Italiei.

*

Cît pentru operele teatrului italian, care aparțin celei de a doua tendință, aceste sunt după cum am zis opere pur umane, în care găsim simțiminte generale și universale.

Intru cît privește această operă, în cursul anului curent s'a produs mal puțin. In primul rînd, vine „Molière și soția sa" a lui Rovetta, care deși presintă un caracter oare cum istoric ca construcțiune de fond, ne descopere o parte din viața și necazurile genialului comedian francez. Dar mai însemnată operă e acea a lui Gianino Antona Traversi, poreclit „Gianino", care a dat Italiei una din cele mai frumoase tragedii „Madre", operă dureroasă și gravă, în care vedem o mamă, pusă în dureroasa situație de a da preferință afecțiunei pentru soț sau iubirei pentru copilul stricat și prodig.

In fața acestei probleme care înlănțuește întreaga țesătură dramatică, autorul înclină pentru iubirea de mamă, și ne arată pe biata femeie oftînd pentru fiul ei, blăstămat de tatăl seu, și părăsind cu durere casa în care își petrecuse cei mai fericiți ani ai vieței, pentru a urma pe copilul îngrat și perdut.

„Fedra" lui Gabriele D'Anunzio, despre care am vorbit în unul din numerile trecute, face iar parte din produsele anului curent, și spre surprinderea plăcută a multora, D'Anunzio revine la lirismul voluptății și al amorului care făcuse reputația primelor lui romane.

De la „Nave" epopeia națională în care respiră sufletul Veneției, autorul revine la opera generală, în care domină pasiunea, care tratată ast-fel cum o tratează D'Anunzio, dă naștere la adevărate capo d'opere și face cu această notă specială a teatrului italian să fie mult apreciată.

In fine, mai e de menționat o piesă a lui Giulio de Frenzi, „Ultima profesoară" operă concisă, puternică, în care autorul ironizează în mod sarcastic și sentimental tot odată, micile nesjunsuri ale societății mondene, în care pasiunile își găsesc și ele locul lor de onoare.

*

Acțiunea se petrece într'un regat fantastic, în care marchiza Clara, damă de onoare a reginei din Gerolștein, e în tratative de dragoste cu visontele Hippolit, care la un moment dat, obosit, renunță la acea favoare. Principele moștenitor, care după vechile legende a învățat de toate, ignorează însă o singură știință: acea a femeei și a amorului. Un trimis special, intră în tratative cu cine? Cu marchiza Clara, care va deveni „ultima profesoară" a prințului, spre a-l pregăti la... domnie. Regele pare a fi convins de aptitudinele speciale ale viitoarei profesoare.

Și piesa termină foarte spiritual cu

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104,- jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

vorbele: „Vedeți marchiză, bizareria lu-„crurilor din astă lume. Prima voastră „greșală v'a certat cu societatea, pe cînd „a două cată a vă readuce în sinul ei."

Cam aceasta e în trăsături generale nota actuală a teatrului italian și e de crezut că grație eminenților artiști, arta italiană să continue a înflori pe fiecare zi.

Maghiarii și Biserica romînă

La circulara ministrului de instrucție Appony, prin care se impune să se facă catehizarea în limba maghiară, I. P. S. S. Mitropolitul Mețianu a răspuns prin următoarea întîmpinare:

Numărul 28 M. Excelenței Sale Domnului conte Appony Albert, consilier intim al M. Sale, ministru de culte și instrucțiune publică. Sibiu 30 Ianuarie 1909. La prețuita rescersare din 23 Decembrie anul trecut (1908) numărul 144.347, adresată în chestia întrebuințării limbii de catehizare față de elevii confesionali gr.-ortodoxi, romînii din școalele poporale și institutele de educație de stat, am onoare a răspunde, după ascultarea părerilor episcopilor sufragani, următoarele:

După ce pe de o parte luăm cu deplină liniștire la cunoștință declarația de mare preț a Excelenței Voastre, că în școalele poporale de stat și în institutele statului de educațiune, elevii de confesiunea greco-ortodoxă romînă pot și mai departe să fie catechizați în limba romînă, care rămîne neexcepțională, pe de altă parte declarăm în mod categoric, că în chessia aceasta noi nu putem să ne abatem de la punctul de vedere întemeiat pe nedreptățirea de existență a bisericei noastre și înrădăcinat în statul organic, precum și în legile patriei noastre, referitoare la instrucția publică și la întrebuințarea diferitelor limbi din patria noastră, și precizat în hotărîrea congresului nostru bisericesc, adusă în 17 Octombrie 1903, sub numărul 48, în unanimitate.

Plecînd de aci, nu putem să consimțim la nici un fel de restrîngere a limbei de catehizare în biserica noastră, fa-să-se restrîngerea la măsură cît mai mică și astfel nu ne putem da consimțimîntul, ca în clasele mai înalte alte școalelor poporale elementare, principiile de credință mai importante și rugăciunile să fie predate și în ungurește, și ca astfel catiheții aplicați din partea bisericei noastre, să se ocupe sub titlul catehizării, cu predarea și exercitarea limbei maghiare, ceia ce nu e chemarea catiheților și a respectivelor învățători de clase.

Pentru a motiva corectitudinea acestui punct de vedere al bisericei noastre, îmi iau voe a înșira următoarele:

*

Fie care biserică creștină are misiunea principală de a dezvolta viața religioasă, a lăți religiozitatea și moralitatea publică, cum și a desvolta respectul față de lege, iubirea față de aproapele, față de legea bisericească și față de patrie. Mijlocul principal întru împlinirea acestei înalte misiuni, însă e tocmai catehizarea, al cărui scop este, altuirea principiilor de credință religioase și morală, lățirea culturei sufletului, educarea conștiinței morale, desteptarea simțului de datorință, a respectului față de lege, a iubirei față de religie și față de patrie, iar prin aceasta a crește pe seama bisericei, a societății și a patriei, cetățenii folositori, cu simț de dorință, supuși legei și oameni de caracter.

Pentru ajungerea acestui sublim și nobil scop catehisarea trebue făcută mai cu intensivitate. Adică, catiheții nu pot să propună numai în mod sec principiile credinței, ci au dorința a străbate cu ocaziunea catehisărei în sufletul elevilor, au dorința ca fiecare întrebare și fiecare zicere a catehismului să o explice astfel elevilor, ca să o înțeleagă și să o consume, iar aceasta se poate face numai în limba maternă, pricepută în mod desăvîrșit de către fie ce elev, care limbă e tot odată limba rituală și oficioasă a bisericei noastre, și e limba pe care elevul și-a însușit-o de la mama lui, e limba, în care copiii învață de la mamele lor încă înainte de a calca pragul școalei prima și cea mai înaltă rugăciune, care se înrădăcinează atît de adînc în sufletele lor, în cît servește de cenzură la desvoltarea de mai tîrziu a vieței lor morale.

Dar punctul de vedere al bisericei noastre, desvoltat mai sus, își are rădăcinele și în dispozițiunile clare ale legilor patriei noastre, și se bazează pe articolul de lege 38 din anul 1868, paragrafal 45, 57, 75 și 90, în care catehisarea e dată în cercul de competință și în datorința fie cărei confesiuni în parte. Iar același articol de lege dispune în paragraful 58, ca fiecare elev să primească instrucția în limba maternă.

In legătură cu dispozițiile clare ale legei despre instrucțiunea publică stau apoi dispozițiile, asemenea clare, cuprinse în articolul de lege 44 de la 1868, paragrafii 14, 15 și 16.

Din toate aceste dispozițiuni legale e evident deci și e de nerăsturnat, ca cu privire la cathechisarea lăsată în cercul de competentă și în datorința confesiunilor, sistemul de propunere, planul de învățămînt, limba de predare, are să le stabilească în mod liber confesiunea respectivă.

Față de motivele etice dezvoltate în cele de sus și față de dispozițiunile legale, punctul de vedere al înaltului guvern, întemeiat în chestia aceasta pe paragraful 17 din articolul de lege 44 de la 1869, e foarte clătinător, ba cu totul neacceptabil, pentru că în prima parte a paragrafului numit e stabilit, cu adevărat, dreptul guvernului de a determina limba de propunere în școalele rîdicate și susținute de Stat, dar tot în acest paragraf, în partea care urmează e pusă și dorința guvernului, ca la stabilirea limbei de Stat, să poarte după putință de grije, ca cetățenii de ori-ce naționalitate, dacă trăesc mai mulți impreună, in mulțimi compacte, să se poată instrui în limba lor maternă.

Guvernul reprezintă Statul, în care se cuprind toate naționalitățile, de diferite limbi materne, ai căror membri egal îndreptățiți formează națiunea unitară ungară, iar acești membri ai Statului cu tot dreptul pot să pretindă, ca în institutele de învățămînt susținute de Stat să fie ținute în vederea interesele lor de limbă și cele culturale, și să fie promovate, find-că la susținerea lor contribuesc deopotrivă toți cetățenii Statului, fără deosebire de religie și naționalitate.

In fine declarăm, că noi dăm Statului, aceea ce comporte Statului, peutru că în fie-care privință ne împlinim cu credință și conștiență datorințele față de Stat.

In urma acestei reprezentațiuni, deci cu adîncă stimă Vă rugăm Excelență, ca în chestia limbii de catehisare, cu privire la îndrumarea dată în 23 Octombrie n. 1908, numărul 106.276, inspectorilor regești, precum și la eventualele nouă îndrumări și ordinațiuni, să bine voiți a opri odată pentru totdeauna pe inspectorii regești dela amesticarea în folosirea limbei de catehisare, ori dela restrîngerea întrebuințării limbei de catahisare, care cade în competînța confesiunilor.

Primiți, Escelență, espresiunea stimei mele deosebite.

In numele bisericei gr. ort. romîne.

Ioan Mețianu

m. p. Arhiepiscop și Mitropolit.

DIN TRG. FRUMOS

De la data de cînd d. prefect al județului a constatat însuși la primăria Tg. Frumos, mai multe incorectitudini și abateri grave ale actualului primar Iamandi și celorlalți funcționari ai săi și care au rămas mușamalizate, se vede numai din cauză că primarul Iamandi, după cum l'a apostrofat în față pe prefect, că este mai tare în club și mai vechiu în partid de cît prefectul; cei din capul comunei acuma fără nici o jenă jăfuesc ca în codru.

Astfel casierul comunei, Andriescu care funcționează în această calitate, fără garanție conform legei, ci numai în calitate de *naș* al primarului a fustrat din veniturile comunei 246 lei 15 bani, încă din anul 1907 și care abia acuma în luna August a fost descoperită de delegația județiană la verifisarea sumelor, cu toate că acele sumi fusese verificate și aprobate de consiliu comunal, care sumă după ordinul prefecturei, casierul a fost nevoit acuma după *doi ani* a o depune.

Se naște întrebarea dacă a deajuns numai depunerea sumei și nu ar trebui ca acest casier să fie trimes înaintea justiției; căci dacă delegațiunea a dessoperit numai din scripte asemimea fustrare, ce s'ar putea dessoperi de către o anchetă severă ce s'ar face la fața locului și în cazul unor descoperiri mai mari, de unde s'ar dezdauna comuna, dacă casierul continuă a fi fără garanție?

Primarul Iamandi pentru a înlesni pe prietenul seu Ianeu Leibovici, antreprenor de formă, cu contract prin bună învoială, pentru repararea șoselelor din tîrg, a trimes pompierii cu sacalele de la comandă de au udat șoseaua de la gară, pe care era obligat a o face antreprenorul; aceasta a făcut'o primarul pentru a avea mai mult benefisiu de cîștig din această antrepriză.

Iarba din poenele pădurei comunei s'a cosit fără nici o regulă împărțindu-se între prietenii și devotații Primarului, din care, în tîrg se poate vedea la prietenii frații Tessaro un stog cu fin.

Ca stălpi de felinare s'au pus niște strîmbături de lemne luate din pădurea comunei, care pe lîngă că nu avea dreptul a le tăia, fără autorizația ministerului de Culte și eă la comună s'a făcut mandatare ca pentru lemne cumpărate din altă parte; dar apoi ca batjocură pentru cropsitul tîrg, care are nenorocirea de a fi condusă de o asemenea administrație lasată se lusreze după plasul și interesele lor, le-a uns acele strîmbături cu un fel de răbuială, ceia ce nu se poate vedea nici în tîrgurile de salbateci.

Primarul Iamandi pentru a căștigui prieteni de ai sei, a luat un vot al consiliului de a dărămat cîte-va acarete de ale comunei; iar materialul în loc să'l vîndă prin licitație a fost dat pe preț de nimic prietenilor seu. Tesaro, Botez și N. Gurițescu adj. de primar care a carat o parte din material la proprietatea sa din Pașcani, cu cotiugarele comunei și cărăușul Ioan Boghian din Trg.-Frumos.

In pădurea comunei care este amenajată și supusă regimului silvic s'a făcut o adevărată devastare la mladă de cărre vitele ce s'au învoit de primar și nici cel puțin banii priași nu s'au văzut în lada comunei.

In fine sunt multe de acestea, dar de o camdată ne mărginim aicea pentru a videa dacă d. Prefect macar acuma nu va lua vre-o măsură contra acelora ce administrează în așa hal această comună, după cum și-a fost luat angajamentul față de mai mulți cetățeni ai tîrgului cu ocazia anchetei făcute. *Coresp.*

Litere-Științe-Arte

Tolstoi în... Europa? Contele Lew Tolstoi a fost vizitat de cunoscutul deputat și publicist Sruwe căruia i-a anunțat că a primit din Berlin propunerea să țină în acest oraș, conferința pe care avea intenția s'o țină la congresul păcii din Stockholm.

Impresariul berlinez i-a dat asigurarea pozitivă că poliția germană nu se va încumeta să-l cenzureze; în țeara clasică a militarizmului Tolstoi va putea în toată libertatea să-și spună părerea despre resboiu și militarism.

Pentru o conferință de o oară îi s'a oferit lui Tolstoi un onorar de 5000 de franci cu condiția cu scriitorul-filosof să țină zece conferințe.

Dacă Tolstoi acceptă oferta îi se va plăti imediat întreaga sumă. Bătrînul literat încă n'a dat răspuns la propunerea în chestiune.

E fapt că prezența lui Tolstoi într'un mare centru cultural ar constitui un mare eveniment. Că actualmente Tolstoi nu se află în... Europa, a dovedit odată mai mult modul cum a fost tratat secretarul genialului scriitor, expediat în Siberia numai pentru că Rusia oficială și autocrată n'a îndrăznit să-l trimită pe Tolstoi însuși...

*

Imparatul Germaniei a visitat în atelierul sculptorului Iosef Götz în Fridenau și a privit aici modelul abea terminat al statuei lui Achilleus destinat, insulei Corfu. Imparatul se declară mulțumit de executarea modelui și ast-fel monumentul va fi cel mult la 1 Aprilie 1900 expus în insula Corfu.

Urmașul lui Heine pe insula Carfu va fi deci Achilleurs.

*

Dr. phil Otto Schoetensach privat-docent al universității din Heidelberg a fost numit profesor de antropologie. Profesorul Schoetensach este autorul a mai multor studii asupra resturilor fasile omenești din epoca de piatră.

*

A apărut a noua carte „Mișcarea femeiască" de Ellen Key. Marea suedeză aparține acelor scriitori a căror volume noui apărute sunt în totdeauna un eveniment literar și a căror lucrare este în totdeauna o operă care îndrumează spre cugetare, spre contrazicere, spre meditare și discuțiune.

Ellen Key, apostola necăsătorită, este cea mai de seamă dintre femeile timpului nostru, și din bunătatea, tandreța, caritatea firei sale, decurge modul ei de a privi lumea.

Ast-fel este și noul ei volum „Mișcarea femeiască" un document al sentimentelor ei.

*

In Londra s'a fondat o „lege artistică de stat" pentru încurajarea tîrgului de opere artistice britanice moderne. Cele mai însemnate societăți artistice dau concurs acestei mișcări, și cei mai de frunte pictori și sculptori britanici sînt între primii membrii ai ligei.

Liga se va ocupa cu popularizarea operilor artiștilor britanici în viață și va căuta să lămurească pe membrii asupra autenticității și valoarei operilor antice și moderne.

Causa fondărei acestei ligi este starea precară în care se găsesc un insemnat număr de pictori britanici. Motivele decadenței artei naționale în Anglia, este entusiasmul stîrnit în ultimul timp pentru picturile antice precum și tendința capatată din timpul resboiului sud-african de a considera tablourile ca un lux și pe acest teren arta națională are de luptat cu obiectul de lux, en vogue astă-zi automobilul. Adevăratul interes artistic exista acum în Britania numai la scoțiem

Misiunea pe care și-a luat-o liga are puține șanse de reușită.

*

Compozitorul Leoncavallo are în momentul de față trei opere gata să înfrunte rampa și anume. Opera „Maja" va fi cîntată în Ianuarie la Neapole; opera comică „Malbruk"—cu un subiect medieval—se va monta la Berlin sau la Roma, în Februarie Numai opera „Camicia Rossa" va aștepta pînă în 1911, după dorința autorului, urmînd să fie cîntată la festivitatea dezvălirii monumentului lui Victor Emanuel.

*

Din Londra vine știrea, că Marconi se ocupă acum cu executarea planului îndrăzneț, de a lega toate regiunile regatului britanic între ele cu ajutorul telegrafiei fără fir. „Legătura aceasta fără fir va întîmpina ce e drept mari greutăți, dar toate vor fi învinse" s'a exprimat inventatorul, plin de încredere. Pe o distanță de aproape 13.000 miluri engleze se vor putea transmite atunci telegrame. Planul lui Marconi de a lega între ele Metropola cu Australia, cuprinde 11 stațiuni: Anglia-Malta 1600 miluri engleze, Malta-Cairo 1050, Cairo-Aden 1300, Aden-Bombay 1650, Bombay-Colombo 600, Colombo-Singapur 1550, Singapur-Perth 2100, Perth-Adelaide 1200, Adelaide-Sidney 700, Sidney-Wellington (Noua Seelandă) 1200. De la Singapur se va stabili o legătură cu Hongkong. Australia și India vor fi atunci legate cu Africa de Sud.

Informații

❑ D. Ganea, medic veterinar definitiv al circ. C. F. R. Iași și d. D. Negoescu, medic veterinar provizoriu al punctului de observație Oituz (Bacău) au fost mutați pe ziua de 1 Septembrie unul în locul celuilat, în interes de serviciu.

❑ Următorii învățători, aflați în învămîntul rural cu titlul de institutori, au fost numiți în învățămîntul primar urban:

D-ne'e Voiculescu Domnica la șc. No. 1 fete R. Sărat; Elena Pilat la șc. de băeți No. 4 Botoșani; Saltana M. Buzinschi la școala de fete Tg. Neamțu; Eliza Fulge la șc. de fete Măcin, Adela Nestorescu la șc. de fete din Oltenița, Maria Dobre la școala de fete din Roșierii de Vede, Elena Adrian la șc. de fete din Măcin; Tereza Ionescu la șc. de fete din Mihăileni.

D-nii I. Cariciu la șc. de băeți Panciu, Marin Floressu le șc. de băeți Oltenița, N. Stoica la șc. No. 3 de băeți Tulcea, Gr. Tăbăcaru la șc. de băeți Tg. Frumos, I. N. Popescu la școala de băeți 1 Corabia; Ștefan Chivu la șc. de băeți Medgidia, Romulus Paraschivescu la șc. de băeți No. 2 Tg. Ocna.

D-ra Elena Porîsca la școala de fete din Salina.

❑ Listele electorale pentru alegerea membrilor consistoriului superior bisericesc, vor fi terminate la 24 August.

Contestațiile vor fi primite până la 31 August.

Colegiile electorale bisericești au fost convocate pentru 15 Septembrie c.

❑ Consiliul permanent al instrucțiunei, de pe lîngă ministerul instrucțiunei publice, își va începe lucrările în ziua de 25 August a. c.

❑ Direcțiunea căilor ferate de sud-vest din Basarabia, față de creșterea holerei, a dispus construirea a 6 baracse, prin diferite puncte, cu cîte 8 paturi fiecare.

❑ Pe ziua de 1 Septembrie a. c. se va face o mare mișcare în finanțe, cuprinzînd administrațiile financiare și vămile.

❑ D. judecător de instrucție V. Erbiceanu continuă cu cercetările în afacerea celor două femeei din strada Florilor, acuzate că omoraŭ copiii, ce-i luau spre creștere.

❑ După o statistică, următoarea mișcare a populațiunei din întreaga țară, a fost în luna Iulie:

202 născuți, din care 120 ortodoxi, 67 evrei și 4 alte religiuni.

In timpul acestei luni, au murit 2550 persoane, din care 158 ortodoxi, 84 evrei și 13 diferite religiuni.

❑ **De ce sufere copii de desinterie?** Pe cînd în anotimpul răcoros desinteriile sunt relativ rare și nepericuloase, ele se ivesc cu începerea căldurilor de vară mai des, în lunile cele mai calde, chiar foarte mult și mersul boalei este atunci adesea atît de rapid și periculos, încît în astfel de timpuri mortalitatea între copii crește în mod teribil. Acest fapt trist, care deși se observă în gradul cel mai fervent în orașele mari, face și între copii de la țară multe victime și este în strînsă legătură cu două împrejurări foarte importante; în primul rînd cu puterea de resistență micșorată a copiilor mici, prin căldurile tropicale de vară și apoi cu procesul chimic rapid al înmulțirei bacteriilor și a descompunerei laptelui de vacă.

De influența vătămătoare a celei din urmă, mai ales în timpul schimbărei nutrețului, mama poate feri copilul foarte bine întrebuințînd ca nutriment exclusiv pentru copii, **Făina Lactată Nestlé** care timp de aproape un jumătate de secol, prin faptul că conține lapte curat din Alpi, s'a dovedit ca în totdeauna gata de întrebuințare, totd'auna nutritiv, neacrindu-se și nedescompunîndu-se nici odată și ținînd funcțiunea organelor digestive în cea mai bună ordine.

❑ Ministerul de războiu a făcut cunoscut prefecturilor din țară, că inspectarea și clasarea rechizițiunilor nu se va face în fiecare an, ca pînă acum, ci la epoci mai îndepărtate, în comisiunile de recensămînt luînd parte și un delegat militar.

Cu această ocaziune Ministerul de războiu a comunicat, că atît la recesămînt, cît și la centralizarea lucrărilor va lua parte și delegatul militar, al cărui nume va fi comunicat din vreme de către șefii cercurilor de recrutare respective autorităților comunale și polițienești.

Odată cu centralizarea recensămîntului, delegații militari vor pune la curent tabelele lor de repartiție nominală, înlocuind animalele și trăsurile ce nu mai există, prin altele, ținînd seamă de ordinea de preferință din tabelele de clasare ale anului trecut și de recensămîntul făcut.

Ministerul de războiu a mai rugat prefecturile a da ordin tuturor autorităților comunale și polițienești, spre a da tot concursul acestor delegați militari, pentru aducerea la îndeplinire a dispozițiunilor relativ la recensămînt și repartiție, recomandîndu-le ca recensămîntul să fie făcut cît mai exact posibil și fie-care mutație ivită, ținută la curent.

DIVERSE

S'a cerut prefecturei urmărirea și prinderea indivizilor Oișie Astfelder și Grigore Horoșcu, supuși Austro-Ungari, dispăruți din arestul preventiv al orașului Dorohoi.

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAȘI

Ultime informaţii

❑ *Intre kilometrul 21—29, la lucrările pentru aducerea apei, proprietarii de acolo au alungat pe lucrători, sub pretextul că locurile n'ar fi fost expropriate de comună.*

Societatea concesionară a raportat cazul la Viena şi astăzi sau mâine soseşte directorul societăţei, care, dacă comuna nu va aplana incidentul, va declara suspendate lucrările, din cauză de forţă majoră.

❑ Primul ministru Brătianu va sosi astăzi la Slănicul din Moldova, spre a se interesa de lucrările de captaţiune.

❑ Direcţiunea regiei monopolului tutunului din Franţa, a delegat pe doi funcţionari ai săi să viziteze culturile de tutun în Romînia şi să cumpere o cantitate cît de mare de tutun romînesc.

Aceşti doi delegaţi au fost ieri la Ghimbaţi însoţiţi de d-nii Vlădoianu inspector general şi inginer Teodoru, subdirectorul fabricei de tutun romînesc.

❑ In urma cererii administraţiunei poştelor franceze, direcţiunea generală a poştelor şi telegrafelor a pus în vedere oficiilor din ţară că toate avizele de emisiune ale mandatelor telegrafice, destinate pentru Paris, trebuesc expediate pe adresa „Poste centrale télégraphique de Paris" care le va îndruma la adevărata lor destinaţiune.

Nici într'un caz nu trebuesc expediate pe adresa biuroului poştal central din Paris, căci acesta nu este în măsură să cunoască biroul sucursal telegrafic care a primit telegrama-mandat.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei a plecat azi din Botoşani, să inspecteze mănăstirile Agafton şi Verona.

Duminică I. P. S. S. va pleca la Liteni.

❑ Astă-zi o delegaţie a comitetului organizator al congresului general studenţesc, s'a prezentat primarului oraşului prezentîndu-i următoarea adresă:

Ca răspuns la adresa dv. din 18 August, 1909, primită sub No. 17697, prin care ni se comunică părerea emisă de onoratul Consiliul de higienă, de a se amîna congresul studenţesc, până la stingerea epidemiei de febră tifoidă, avem onoarea a vă aduce la cunoştinţă următoarea deciziune a comitetului organizator:

Congresul studenţesc hotărît a se ţine în zilele de 6, 7, 8, 9, Septembrie a. c. nu se poate amîna sub nici un soi de motive.

O nouă amînare ar fi o adevărată compromitere a studenţimei.

Şi iarăşi pentru motive cu totul binecuvîntate congresul nu se poate ţine de cît în Iaşi.

Ceea ce putem face însă, domnule primar, e să asigurăm pe onoratul Consiliu de higienă că în cazul cînd epidemia ar mai dăinui, comitetul organizator va veghia la severa respectare a tuturor dispoziţiunilor sanitare pe care onoratul consiliu va crede de cuviinţă să le iee.

Primiţi, vă rugăm, domnulei primar, asigurarea distinsilor mulţumiri ce vă păstrăm.

p. Preşedinte C. N. Ifrim.
Secretar A. C. Cusin.

❑ După toate probabilităţile şcoala de pictură bisericească va începe să funcţioneze de la 15 Septembrie.

Această şcoală, după cum se ştie, va fi infiinţată la Cetăţuia.

❑ O nouă licitaţie se va ţinea în ziua de 10 Septembrie la Epitropia Sf. Spiridon, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reconstruirea institutului „Maternitatea"

❑ Din Bucureşti se comunică că Sultanul Mahomed al V, cu ocazia vizitelor ce le va face curţilor din Europa, va vizita şi Curtea noastră regală.

Sultanul Mohamed al V, va vizita pe M. S. Regele Carol intre 15 şi 20 Septembrie a. c.

❑ Casa centrală a sfătuit băncile populare de a nu se mai servi de poliţe în viitor la împrumuturile acordate sătenilor, ci mai mult de contracte pe amanet. In caz cînd debitorul n'are ce pune amanet, să se facă contract pe credit personal.

Pentru a se obţine aprobarea Casei centrale la înfiinţarea cooperativelor de mori, ele vor trebui să înainteze numitei case şi un regulament despre modul de funcţionare a acelor mori.

❑ D. N. Teodorescu, a fost numit pe ziua de 1 Octombrie a. c., profesor la clasa de violoncel, de la conservatorul de Muzică şi Declamaţie, din localitate, în locul vacant.

❑ Din New-York se scrie că Românii aflători acolo, au infiinţat o casă de emigrare, sub numele de „Aurora", având ca director pe părintele Ep. Lucaci. Societatea are un capital de 25 000.

Casa aceasta dă informaţii gratuite emigranţilor, le procură bilete de călătorie, primeşte bani în depunere, ţine cărţi de vînzare, şi va institui o bibliotecă ambulantă şi va servi cu informaţii prin New-Yorc, călătorilor. Părintele E. Lucaciu apelează la sprijinul tuturor Romînilor şi face băgători de seamă pe toţi Romînii faţă de şarlatanii cari fac colecte frauduloase sub numele lui. Adresa casei de emigrare este 204 W. 14. th. street.

❑ Ministerul finanţelor a luat măsuri severe ca să nu fie permis importul strugurilor, afară de cei în stare bună pentru masă şi numai în cantităţi foarte mici.

Aceasta spre a se evita fraudele ce s'ar putea face cu fabricarea mustului.

❑ Din Slănic ni se scrie că de două zile plouă necontenit acolo.

De asemenea, la Mănăstiri plouă de alaltă eri.

Lumea a început să părăsească aceste localităţi.

❑ D. D. Simionescu a fost numit pe ziua de azi, notar la comuna Cotnari.

❑ Astă noapte la orele 11 şi jum., un incendiu a distrus întreaga fabrica de parchete din Tg. Frumos, proprietatea lui Carp Bonaventura Sfiţerşki.

Se fac cercetări pentru a se constata provenienţa focului.

Pagubele sunt foarte mari.

❑ La 18 Septembrie se va ţinea la prefectura de judeţ, concursul pentru intrarea în şcoala de notari.

Comisiunea se va compune din prefectul judeţului asistat de doi institutori.

❑ Pe ziua de astă-zi cazurile noui de febra tifoidă în oraş sunt în număr de 8.

❑ La 2 Septembrie a. c. se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţia publică pentru două în întreprindere pentru a doua oară a lucrurilor de construcţie a 2 cantoane simple, de pe şoseaua naţională Hârlău Tg.-Frumos şi şoseaua Iaşi-Podul Iloaei.

❑ Agenţia Romînă comunică că starea timpului pe ziua de astă-zi e următoarea:

In străinătate: Plouă la Budapesta; timpul e variabil la Viena; plouă la Berlin; carul e nouros la Paris. Vremea e frumoasă la Londra şi Liverpol.

In ţară: e nouros la Brăila; la Constanţa e timp frumos.

❑ D. Cristea Simionescu, inspector financiar, a sosit azi dimineaţă în locatate.

Sosirea d sale e înlegătură cu o ancheta în afacerea unui controlor financiar.

❑ Judele instructor al tribunalului de Tulcea, a cerut parchetului urmărirea şi prinderea indivizilor Costache Lascarache şi Costache Simeon, de loc din comuna Halceni Jud. Fălciu, care prin lovituri de ciomag, aplicate lui Stan Rublaşu, i-au provocat moartea.

❑ După cum am anunţat, concursul pentru admiterea în şcoala Normală „Vasile Lupu", din localitate, se va ţinea la Roman.

Concursul se va începe în ziua de 25 August.

❑ Către sfârşitul acestei luni, d. Dobrovici, directorul general al închisorilor, va veni în localitate, spre a inspecta penitenciarul central.

❑ Absolvenţii şcoalelor normale, reuşiţi la examenul de capacitate şi cari au satisfăcut legea recrutărei, se pot adresa ministerului de instrucţiune spre a fi numiţi ca învăţători titulari cu titlul provizoriu.

❑ Suntem rugaţi să atragem atenţiunea direcţiunei trumwaiului, asupra purtărei scandaloase a conductorului cu No. 66, contra căruia publicul este foarte nemulţumit.

❑ Din cauza epidemiei de febră tifoidă, instrucţia la regimentul 13 Stefan cel Mare, a fost suspendată până la 1 Septembrie a. c.

❑ De şi s'a intervenit pentru ca şcoalele secondare şi primare din localitate să nu se deschidă până la 1 Octombrie a. c., din cauza epidemiei de febră tifoidă, totuşi înscrierile continuă să se facă.

Directorii şcoalelor nu ştiu dacă aceste înscrieri vor fi luate ca bune sau nu, intru cât n'au primit n ci un ordin din partea ministerului.

De asemeni încă nu se ştie nimic asupra examenelor de corijare.

❑ Banca Naţională a României a adus din străinătate mai multe maşini pentru fabricarea nouilor bilete de bancă.

Aceste maşini, din cele mai perfecţionate, vor putea imprima până la 25,000 bilete pe zi.

Noua emisiune de bilete de bancă va complecta cîte va inovaţiuni, printre care aceia a sporirei numărului filigramelor.

Aşa, un bilet de 20 lei, va avea 4 filigrame, pe când cele de 100 vor avea 5.

❑ Intre ziarele bulgare s'a născut o polemică relativ la bancnotele falşificate ce-au început să circule pe piaţa bulgară.

Unele ziare afirmă că bancnotele sunt austriace, falşificate la Berlin, altele din potrivă asigură că este vorba de bancnote romîneşti.

❑ Poliţia urmează cu cercetările. Pînă acum s'a constatat că agenţii falşificatorilor operează în toate punctele principale de-alungul Dunărei.

❑ **Militare.**—Astăzi s'au întors din concediu dl. lt.-colenel Vrabie şi a luat comanda reg. 13 infanterie.

— Elevul de administraţie clasa II-a, Tomiţa, agent al comenduirei Pieţei din localitate, urmînd a fi mutat în garnizoana Bacău, a fost detaşat în locul seu elevul de administraţie cl. 2 Brahă, din ministerul de resboiu.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revista Romînă" de sub direcţiunea d-lui *C. Rădulescu-Motru*, este:

Noutăţi: „Inceputul războiului cultural în Ungaria". Revista revistelor. — Cestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru. Profetismul în cultura noastră naţională. II.— Literatură: Maxim Gorki. Mizeria unei copile. Ion Chiru-Nanov: Două lumânări. B. Nemţeanu: Istoria unei idile.—Critică socială: Verax. Biserica şi romînismul după scrierile mai recente.—Cronica şcolară: Radu Ionescu. Desideratele învăţătorilor —Note şi discuţiuni: V. Conformismul filosofic.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 21 August

Escursia Suveranilor

Bucureşti.—Se comunică din Sinaia că s'a hotărît în mod oficial, ca escursia Suveranilor, în regiunile petrolifere să aibă loc mîine.

Suveranii vor pleca din Sinaia la orele 10 şi jumătate şi vor ajunge în Cîmpina la 11 şi jumătate. De aci vor pleca la Buştensri, unde vor ajunge la orele 12 şi un sfert. Suveranii vor rămînea aci pînă la orele 4 p. m.

De la Buştenari Suveranii se vor reîntoarce la orele 5 din nou la Cîmpina, unde vor vizita rafinăriile şi sondele, iar noaptea se vor reîntoarce la Sinaia.

In vederea vizitei Suveranilor, s'au făcut mari pregătiri la Buştenari şi la Cîmpina.

La Buştenari s'au construit două mari arcuri de triumf şi un frumos tunel de brad, împopobit cu steaguri tricolore.

Intrunirea din Sibiu

Bucureşti.—Din Sibiu vine vestea că eri a avut loc acolo o mare întrunire, organizată de consistoriul mitropolitan ortodox, pentru a protesta contra hotărîrei lui Appony.

La întrunire a luat parte şi episcopul din Arad I. Popp.

S'a hotărît ca să se ducă lupta şi mai departe.

Incercările lui Wright

Berlin.—Incercările de ascensiune ale lui Orville Wright, cari trebuiau să aibă loc azi, au fost amînate din causa vîntului.

Medici polonezi

Buda-Pesta.—Medicii polonezt nu s'au asociat mişcărei de boicotare a congresului din Buda-Pesta al medicilor Romîni şi Cehi.

Ştiri din Creta

Paris.—Din Canea vine vestea că crucişătorii cari ancoraseră în rada portului, au plecat în golfol Duda, după ce au luat pe bord trupele debarcate la 18 August. Guvernul Cretei se arată foarte satisfăcut de acest lucru.

Fortăreaţa din Canea a fost ocupată de jandarmeria cretană imediat după plecarea gardei internaţionale.

Clerici sequestraţi

Paris.—„Le Matin" află din Toulouse că s'a pus sechestru mobiliar la Arhiepiscopul şi alţi clerici din Auch, care fuseseră condamnaţi la amendă şi nu voiau să recunoască judecata. Mobilele vor fi vîndute la licitaţie la 11 Septembre.

Mari inundaţii

Batavia.—Agenţia Reuter află că mari inundaţiuni au pricinuit pagube considerabile în regiunele de sud-est ale insulei Yava; 600 indipeni ar fi perit. Recolta ar fi în parte distrusă,

Deces

Viena.—Baronul Kutschera, fost administrator al Bosniei şi Herţegovinei, a încetat din viaţă.

Holera la Rotterdam

Rotterdam.— Diriginta personalului care îngrijeşte pe bolnavii, de holeră, în baracele de izolare, a murit subit.

*

Utrecht.—Nevasta unui marinar din Rotterdam a murit aci de holeră.

*

Amsterdam.—Un marinar, venit din Rotterdam la Tholen (Zeelanda) a murit, presentînd simptomele holerei.

*

Rotterdam.— Vasul «Egeria», venind din Riza a fost pus în observaţiune din causa unui caz suspect de holeră la un marinar.

Incendiu groaznic

Paris.—Le Journal află din Toulon că un mare incendiu de păduri a isbucnit lîngă Ramatuelle, judeţul Var, ameninţînd acel oraş.

Lipsa de apă face ca să existe teama de o catastrofă.

Destăinuiri importante

Taebris. — Agenţia Westnik află că numeroşi naţionalişti, puşi în libertate după o captivitate de un an, din partea lui Rakhim Khan şi sosiţi aci, spun că Rakhim Khan a restituit proprietarilor 180 cămile, luate unor supuşi ruşi în timpul asediului oraşului Taebris, şi că a trimes consulatului rus o sumă mare de bani pentru despăgubirea supuşilor ruşi.

Budgetul Germaniei

Berlin.—Monitorul zice că budgetul imperiului pe 1908 arată un minus de încasări de 122 milioane.

Delegaţii Patriarhatului

Constantinopole.—Delegaţii Patriarhatului, însărcinaţi să protesteze pe lîngă Poartă, în numele Patriarhatului s'au prezentat din nou la 31 August la marele vizir, care nu i-a primit însă.

Din Turcia

Constantinopole.—Boicotarea vaselor greceşti a reînceput la Salonic. Boicotarea anti-grecească a încetat însă la Constantinopole, în Dardanele şi la Smirna.

*

Constantinopole.—Sultanul a vizitat azi dimineaţă la bursă, mormintele strămoşilor şi cîteva moschee.

După amiazi a primit în audienţă pe funcţionarii şi notabilii din localitate. Pretutindeni noul Sultan a fost întîmpinat cu ovaţiuni.

Valiul din Yemen a telegrafiat că triburile Tsame s'au supus, în urma marilor perderi suferite.

Călătoria lui Zeppelin

Hof. (Bavaria). — Zeppelinul No. 3 a trecut deasupra acestui oraş la ora 10 jum. dimineaţă.

*

Bayreuth.—Zeppelinul a trecut deasupra oraşului după amiază. Toate propulsoarele funcţionau perfect.

*

Nurenberg.—Zeppelinul No. 3 a trecut în viteză la ora 3.30 deasupra oraşului.

O mare însufleţire domnea în sinul populaţiunei.

*

Berlin.—Zeppelinul a trecut la orele 7 şi 45 peste Stuttgart iar la ora 8 şi 25 seara deasupra oraşului Biberach.

*

Friedrichshafen.—După o călătorie neîntreruptă de 22 ore Zeppelinul a sosit aci la orele 9.30 seara, iar la orele 9 40 a fost pus la adăpost în şura specială fără incident.

Grădina Berăriei Regale (Cuza-Vodă)

— Astă-zi Vineri 21 August 1909 —

CINEMA-APARAT

— PATHE FRÈRES PARIS —

ULTIMA PERFECŢIUNE

Sub conducerea technică a eminentului şi neîntrecutului electrician român

— VARBIU CONSTANTIN —

Cinem-Aparat este cel mai prefecţionat Cinematograf al Casei Pathé-Frères.

Din bogatul program va rula pentru ultima oară:

„Viaţa sclavilor din America de Sud" dramă. „Lea Părăsita", dramă din timpurile persecuţiunei Evreilor.—„Călătoria regelui Leopold al Belgiei la Paris:" Plictiseala Regelui, Inştiinţarea urgentă a preşedintelui poliţiei, Dorinţa Regelui de a face o primblare cu omnibusul, Regelui îi este sete, Un anarhist, In sfîrşit singur, Regele mînîncă în ospătăria populară.——„O vînătoare de pantere în Yava", original după natură, şi alte numeroase piese, sportive, nmoristice, instructive, etc. etc".

Inceputul la 9 ore seara fix.

Caut bacalaureată serioasă, cunoscînd cu perfecţiune şi Germana, pentru mica localitate provincie pentru preparaţiune curs inferior liceu un copil 12 ani şi curs primar doi copii de 8 şi 6 ani; contra casă, masă, îngrijire şi onorar.

Oferte detailate cu pretenţiuni modeste de onorar a se adresa B. Neiger Heci-Lespezi.

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi şi bătrâni.

Conţine cel mai bun LAPTE din ALPII.

Se vinde la toate drogheriile şi famaciile din Ţara.

Judecătorul sindic trib. Fălciu

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 20 August ora 12 din zi se vinde în tîrguşorul Fălciu, între altele, următoarea avere rămasă pe urma falitului M. Aronovici.

32 boi plugari, 885 oi, 3 măgari, 10 vaci, 11 gonitoare, 6 gonitori, 3 mînzaţi, 4 mînzate, 6 cai mari, 16 epe, 6 natine, 4 viţei, 4 viţele, 6 buhai, 2 mînzi, iarbă cosită şi păring cosit puse în căpiţe, de pe o întindere de 20 fălci fîn şi 6 fălci păring, cum şi averea mobilă din casă şi instrumnntele de agricultură de pe moşie.

Concurenţii sunt invitaţi a fi presenţi la zisa oară cu garanţia legală şi suma ce cred că vor putea oferi la licitaţie, vînzarea fiind cu bani gata.

Jude sindic, **G. T. Palade**
Secretar, **D. V. Donea**.

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

De inchiriet un apartament compus din 2 camere sus şi 2 jos, chiar de acum, cu sau fără mobilier. A se adresa la proprietar, Ilie Cocea, str. Bucşinescu 15, Iaşi.

De închiriat strada Păcurari No. 5 colţ cu Rîpa Galbenă după farmacia dr. Fabini, de la 26 Octombrie 1909, una fabrică de franzelărie ocupată actualmente de d. Iţic Forşt; compuse din două odăi cu cuptoare mari sistemstice, una odae de lucru, magasie pentru făină, odaea lucrătorilor, de asemenea la etaj trei odăi, antretele şi bucătărie, cu canal.

A se adresa la d. inginer I. Cana str. Golia 28.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

Doctor E. Margulies

De la facultatea de Medicină din Montpellier.

MEDIC DE SPITAL

Consultaţiile de la 8 la 9 a. m. şi de la 2 la 4 p. m.

Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 4

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Sărărie 78

❑ Ultimul program al stagiunei de vară al teatrului cinematografic Pathé Freres din gradina Chateau aux fleurs, începe astă seară Vineri 21 Aug. şi se isprăveşte Duminică 23 Aug. cînd se închee ciclul acestor representaţii.

Noul program conţine compoziţiuni înscenări şi scene după natură foarte reuşite, de o superioritate vădită, care întrec fără îndoială, ori-ce fabricate similare ale altor case.

Sfînta din mănăstire, Gelozie între fraţi, Prietenul Casei Grasse (sudul Franţei) oraşul florilor, fabricile de parfumuri, multe feerii, comedii, peisage după natură de o frumuseţă în comparabile sunt cuprinse în acest program.

S'a menţinut apoi frumoasa legendă biblică „Judecata Regelui Solomon, escelent interpretată de artişti celebri francezi.

Duminică 23 Aug. are loc ultimul matineu la Circul Sidoli.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roomînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No...., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

PONDOIR DÉPOSE Prix..... 6fr.50 **R. GARIEL** 2ue, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ue quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 85
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Treillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852.

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loo rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

☛ In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

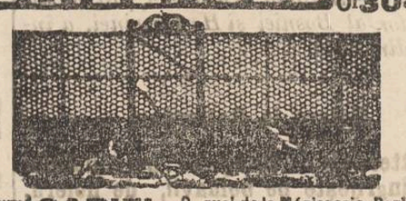

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS *RONCES ARTIFICIELLES*, les 100 mèt. 5f

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL 2ue, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Gelia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştigà in caz fiorocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douà-zèci şi douà Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 803—Duminică 23 August 1909

Noi şi alegerile parţiale

Cele cîteva scaune vacante din parlament au început să obsedeze pe liberali, cari văd, că vor avea de furcă pentru.... căderea lor în alegerile parţiale. Şi teama aceasta este desigur justificată Guvernul liberal s'a mai prezentat şi anul trecut în alegeri parţiale. Şi cu toate siluirile ce-a făcut, cu toate artificiile ce a întrebuinţat—alegerea col. II de deputaţi de Ilfov,—cu tot cartelul de care a uzat în combinaţie cu carpiştii, a avut durerea să anunţe lumii romîneşti destule căderi ruşinoase.

Este foarte firesc dar, că acum să se îngrijească de noile alegeri parţiale ce se anunţă şi se vor efectua în anul politic ce vine. Guvernul, care se simte în ultimile sale momente, cu atît mai vîrtos este afectat de viitoarele alegeri parţiale, în cari îşi întrevede siguranţa căderilor sale.

Dar aparenţele trebuesc salvate. Şi fiind că momentele critice cer o atitudine mai curagioasă, *Viitorul* ridică chestiunea, adresînd partidului conservator-democrat naiva întrebare: de ce nu mai vorbesc tachiştii despre alegerile parţiale?

Noi i-am putea răspunde *Viitorului* cu altă întrebare: de ce nu vorbesc liberalii de alegerile generale, cari—după toate probabilităţile—vor avea întâetatea şi sunt de o importanţă mai mare.

Fiind că la această întrebare presa liberală, avem convingerea, nu va respunde, să răspundem tot noi. Liberalii nu îndrăznesc să vorbească despre alegerile generale, pentru că ele necesită schimbarea regimului, pentru că—ceea ce e firesc—liberalii nu pot să-şi anunţe căderea.

Cu toate acestea, alegerile generale cari se vor efectua în condiţiuni şi împrejurări politice cu totul nouă, sînt aproape.

Ele se impun ca o necesitate inevitabilă pentru rezolvirea a o sumă de probleme, pe cari guvernarea liberală de trei ani le-a ridicat, probleme a căror soluţiune nu mai sufăr nici o amînare.

Şi cînd e vorba, ca să se dea politicei interne o direcţiune cu totul nouă, apoi netăgăduit, că schimbarea regimului se impune, şi noi alegeri generale sunt absolut necesare, pentru ca însăşi ţara să se pronunţe, asupra nouei politici pe care vrea s'o înaugureze.

Iată de ce, pe noi ne preocupă mai cu seamă chestiunea alegerilor generale, dar şi pentru ce lăsăm pe al doilea plan cele două sau trei alegeri parţiale ce ar avea să se efectueze în unul ce vine, dacă nu s'ar precipita evenimentele despre cari vorbim.

Aşa că, insinuarea *Viitorului*, că partidului conservator-democrat nu-i convine să vorbească despre alegerile parţiale şi că nu mai are entuziasmul de odinioară, cînd e vorba de lupte electorale, este cu totul lipsită de temei. Oare în contra acestei afirmaţiuni nu se rîdică însăşi faptele cunoscute de toată lumea şi cu neputinţă de tăgăduit?

Cine nu ştie, că partidul nostru nu este partidul inacţiunii; cine nu ştie că partidul conservator-democrat a primit în totdeauna lupta cu entuziasm, şi că, cu acelaş entuziasm a sfîrşit lupta începută. Succesele noastre din alegerile parţiale trecute, cari se datoresc unui flux constant al simpatiei generale către partidul nostru, şi nu graţie autorităţii brutale ce o poate exercita guvernul de pildă, sau forţei închipuite ce o poate da cartelurile scandaloase.

Forţa noastră, şi deci succesele noastre trecute, vine din coheziunea tuturor elementelor ce compune partidul; din autoritatea morală ce o exercită şeful şi fruntaşii noştri; din dragostea reciprocă a membrilor partidului. Şi cînd acestea constituesc suportul existenţii şi acţiunii partidului conservator-democrat, cum ar fi posibil, ca noi să evităm luptele, să ne eschivăm de la însăşi raţiunea noastră de a fi, care este şi a oricărui alt-partid: acţiunea.

Viitorul se înşeală sau este de rea credinţă. In dispreţul realităţii de toţi cunoscute, în dispreţul unui trecut proaspăt încă în amintirea tuturora, el însinuează aceea ce ei însişi nu pot crede.

Dar gestul acesta am spus cărei împrejurări se datoreşte. Este gestul curagios al disperatului, care văzînd că-i fuge terenul de sub picioare, încearcă să salveze aparenţele cu un act de eroizm neputincios şi tardiv. El îşi încearcă astfel norocul jucînd o carte hazardată.

Mai e nevoe să spunem, că hazardul, este de cele mai de multe-ori primejdios?

Manoliu

Primăria se apără

Prin glasul d-lui Fîntânaru, primul ajutor de primar, Primăria încearcă să se apere de acuzaţiunile ce i-a adus d. dr. Buşilă, sub-inspectorul sanitar, prin cunoscutul raport adresat direcţiunii generale a serviciului sanitar.

Trebue să recunoaştem, că apărarea Primăriei prin organul primului ajutor este inteligentă. Dar nu e numai inteligentă: nu-i lipseşte nici şiretenia nici reaua credinţă.

Şiretenia constă în faptul, că d. Fîntînaru făcîndu-se că uită, că Primăria este acuzată, cea chemată a răspunde de faptele sale, ridică tonul şi ia poza unui procuror, ceea-ce nu-i şede bine. D. dr. Buşilă a formulat o serie de acuzaţiuni în contra Primăriei, conţinînd fapte concrete, constatate de d-sa şi ştiute de ori-ce locuitor al Iaşilor. Dacă d. Fîntînaru pretinde, că acele acuzaţiuni, acele fapte sunt false, trebue să dovedească falsitatea lor, şi nu să se erijeze în acuzatorul d-lui dr. Buşilă, remarcînd pretinsele lacune ale inspecţiunii şi raportului acestuia.

D. Fîntânaru, cu ocazia acestei apărări sui generis, a mai încercat să facă şi literatură. Căci, dacă în adevăr răspunsul său publicat în Adevărul *este al său* ad literam, *apoi a făcut literatură şi poate chiar şi operă avocăţească în proasta accepţiune a cuvîntului, nici de cum o analiză ştiinţifică şi logică a acuzaţiunilor din raportul d-rului Buşilă.*

Care este reaua credinţă? Aceasta conţine două elemente. In primul rînd, omisiunea *principalelor acuzaţiuni ale sub inspectorului sanitar. D. Fîntînaru cînd întîmpină o acuzaţiune serioasă, gravă, din care rezultă evident negligenţa sau incapacitatea administraţiunii comunale, o evită, o trece cu vederea, sau cel mult o atingere prin tangentă, fără a inzista asupra ei. Se ocupă însă de puţinele acuzaţiuni în contra cărora d-sa poate invoca o serie de circumstanţe atenuante pentru Primărie; sau de acelea—şi sunt vr'o două şi de acestea — cari pot reliefa vr'o notă umoristică. Pe acestea d. Fîntînaru le exploatează, este drept, cu multă vervă, ceea-ce însă nu-l pot scăpa de calificarea de rea credinţă, ce trebue să se dea apărării sale.*

Al doilea element al relei sale credinţe, se vădeşte atunci, cînd d. Fîntînaru, luîndu-şi o poză de sceptic, are aerul de a zice: Primăria a făcut tot ce a putut face şi... atît.

Foarte comod răspuns, dar nu e de loc convingător. Jemanfişizmul acesta este prea bătător la ochi şi d. Fîntînaru întrebuinţîndu-l şi-a divulgat reaua credinţă cu care încearcă răspunsul său.

Dar, la urma urmei, d. Fîntînaru nici nu prea avea ce să răspundă, atît de adevărate sunt cele cuprinse în raportul d-rului Buşilă. Şi cum primul ajutor nu este dintre aceia — şi aceasta este foarte urît—cari să facă mea culpa, *a făcut ce a crezut că mai poate face.*

Cu tot răspunsul d-sale, raportul d-lui dr. Buşilă rămîne în picioare, ca un document oficial asupra halului în care a ajuns Iaşul sub regimul liberal în anul de graţie 1909.

Rem.

COMIC

Un reviriment de oare care însămnătate s'a petrecut în tabăra conservatoare cu privire la chestia Stere.—*Evenimentul* de cîte-va zile a intrat în relache, suspendînd pentru cît-va timp campania. Dar dacă *Evenimentul* a suspendat-o din motivele pe cari noi le-am adus la cunoştinţa publică—*Conservatorul* şi *Epoca* a reluat-o şi o continuă cu o asiduitate remarcabilă.

Iată încă o dovadă de straşnică armonie din tabăra carpistă. Intr'o chestiune, care ori-cît ar fi privitoare pe o persoană, totuşi nu este lipsită de ori-ce caracter general, presa conservatoare se întrece în a lucra în direcţiuni cu totul opuse.

Ceea ce acum cîte-va zile *Epoca* şi *Conservatorul* găsea rău, iar *Evenimentul* necesar; este astăzi de o importanţă mare pentru ziarele conservatoare din capitală şi perde din importanţă şi actualitate pentru organul carpist local.

Este umoristic nu-i aşa. Nu-i vorbă, că toată campania aceasta a fost umoristică, deşi conducerea ei a avut o macabra persoană a d-lui A. D, Holban, cel mai senil novice din clubul conservator ieşan. Şi foarte bine a numit-o d. Sculy „salată de vacanţă" cînd este ştiut, că a fost concepută şi condusă de acelaş d. A. D. Holban, membru de vacanţă al aceluiaş club.

Afacerea deci promite a deveni interesantă prin turnura comică ce o ia; nostim ar fi să vedem acum, pe *Evenimentul* făcîndu şi *mea culpa* apărînd pe d. Stere în contra acuzaţiunilor *Epocei* şi *Conservatorului*.

EXTERNE

In Grecia evenimentele anarhice se precipită cu o repeziciune extraordinară. Conjuraţiunea militară, care s'a răsculat în contra dinastiei, se pare că ţine cu ori-ce preţ să-şi aducă planul la îndeplinire; căci de şi oficial se dezmint toate ştirile neliniştitoare, ce sosesc din Grecia, totuşi anarhia ia proporţiuni din ce în ce mai mari, din ce în ce mai îngrijitoare.

Nemulţumirea în sinul dinastiei este aşa de mare, încît chiar principii, atît moştenitorul, cît şi ceilalţi, au demisionat din demnităţile ce ocupă în stat.

*

La congresul medical din B. Pesta Ungurii au trebuit să-şi dea în petec, punînd pe un doftoraş de la Sibiu, să insulte pe romînii transilvăneni sub o formă „ştiinţifică". Acest doftoraş, ridicînd glasul în congres, a spus, că în regiunea Sibiului, cel mai mare procent de nebuni l-ar da Romînii.

Chiar dacă lucrul ar fi aşa reaua credinţă este evidentă. Romînii acolo, este probabil, dau cel mai mare procent în toate maladiile; şi e firesc să fie aşa, întrucît sînt populaţiunea cea mai numeroasă.

Dar observaţiunea această doftoraşul ungur n'a crezut de cuviinţă să o facă.

Cu toate acestea „adevărul ştiinţific" al doftoraşului a fost suspectat şi controlat şi a fost găsit de contra bandă.

Şi doar Ungurii se plîngeau pe toate drumurile, că Romînii—refuzînd să participe la congres—fac politică dintr'o chestie ştiinţifică. Nu e rea credinţă?

CATE-VA NOTE

D. A. C. Cuza în vederea apropiatului congres studenţesc, a şi început prin *neamul* apostolicesc să tămăieze studenţimea.

Era şi timpul. De mult glasul d-lui Cuza nu mai răsuna (!) în *neamul* d lui Iorga.

*

Viitorul, tînărul confrate al *Voinţii*, a devenit de un timp de tot belicos.—Luîndu-şi inima în dinţi, *Viitorul* ne provoacă să declarăm, că suntem dornici de luptă şi aşteptăm efectuarea diverselor alegeri parţiale.

I-am face pe plac, dacă n'am crede, că sînt mai interesante alegerile generale, cari vor avea loc peste puţin şi cari se vor efectua cu totul în alte împrejurări.

*

Viitorul se ocupă de anarchia din Grecia. Asta e curat să aibă orbul găinilor. Să nu vezi bîrna din ochiul tău şi să priveşti paiul din ochiul altuia.

Nu era mai natural să se ocupe *Viitorul*, de anarchia din ţara Romînească?

*

Astăzi trecătorii din strada Primăriei şi Căpitan Păun au putut auzi cîntecul unei cucuvae, instalată pe frontispiciul Teatrului Naţional.

Noroc, că romînul nu prea este superstiţios. Altmintrelea de mult s'ar fi prezis moartea acestei instituţii, în care de cîţi-va ani s'a instalat o cucuvae bine cunoscută şi fatală.

*

Voinţa se ocupă de somnanbulul din calea Dudeşti, după ce mult timp s'a ocupat de cel de la Pantelimon.

Redactorul *Voinţii* încerca să convingă mulţimea adunată să vadă somnambulul că acesta nu e adevărat.

Avea dreptate; somnambulul adevărat este în redacţia oficiosului liberal şi ocupă fotoliul directorului.

OAMENI ŞI LUCRURI

SCRIE CEVA?...

Mai eri, într'un vagon al tramvaiului electric, cetiam un ziar. Cursele sunt acum atât de încete şi de întrerupte, încît, numai cetind, mai poţi o morî vremea şi să nu disperezi cu totul.

Un tânăr necunoseut şi modest care şedea în faţa mea, cu aerul îngândurat şi necăjit, se plecă înspre mine şi-mi puse, pe neaşteptate, o întrebare:

— Scrie ceva în gazetă despre băiatul care s'a nenorocit?...

Era vorba de o victimă a unui accident mortal, despre care cetisem într'adevăr câte ceva în gazete.

— In gazeta de eri scria. Azi n'am mai văzut nimic. Dar te interesează dacă scrie?

— Apoi, mi-a fost rudă mie şi mă interesează se'nţelege.

Păru să fi avut oare care decepţie prin faptul că nu mai scrie nimic astăzi; dar îl liniştise întru câtva asigurarea că cunoşteam întâmplarea din ziarul de eri.

Am făcut de nenumărate ori această observaţie de domeniul curiozităţilor psihologice.

Nici în împrejurările cele mai dureroase prin care trec, oamenii nu sunt lipsiţi de oare cari stranii şi surprinzătoare sentimente de vanitate.

Acel complex care se cheamă „sufleţ" poate cuprinde cele mai extreme împerecheri de senzaţiuni şi tragicul se întâlneşte cu frivolul; sinceritatea merge alături cu afectarea; simţirea se împacă cu superficialitatea.

Durerea este un sentiment prin excelenţă altruist; omul însă este, prin natura sa, esenţialmente egoist şi nici în momente de transport—fie de mâhnire, fie de plăcere,—nu uită mica sa personalitate, pretenţiosul său „eu" şi-l cultivă cu un interes deosebit.

De aceea în momente de grele lovituri din partea soartei omul modern, produs sufletesc al literaturii, al cetitului, al imitaţiei, nu renunţă la tot felul de manifestări de pur formalism şi de deşertăciuni şi nici odată nu se uită pe sine în deajuns—sub povara amărăciunii şi a durerei—ca să-i fie indiferentă lumea dimprejur şi să treacă cu vederea ceea ce-i mulţumeşte egoismul şi vanitatea.

Iar între multe forme pe care le îmbracă aceste din urmă este şi publicitatea.

Am vrea să ni se cunoască şi întru câtva să ni se trâmbiţeze nenorocirea; am vrea să suggerăm altora un interes mai viu chiar decât acel pe care-l purtăm noi înşi-ne fatalei întâmplări ce ne-a lovit; am vrea să vedem oglindindu-se în privirile tuturor nu numai o compătimire omenească, firească faţă cu ori ce nenorocire, dar mai mult de cât atît: dovada că cunoscuţii şi necunoscuţii chiar—s'au „emoţionalizat" de durerea noastră proprie, cu totul proprie.

E, par'că, multă făţărnicie în toate aceste; e multă uşurinţă în însuşirile sufleteşti ale omului în general; e poate însă şi o necesitate a naturii ca omul să amestece în simţimântul său de jale, o doză de vanitate frivolă pentru ca s'o poată suporta şi uita mai repede şi mai uşor...

Rodion

Congresele didactice

Din relaţiile culese din ziare, cu ocazia congreselor didactice din vara a. c. rezultă, că aceste congrese au început a lua fiinţă la 1885.

La început, s'au compus din întreg corpul didactic primar rural, primar urban, secundar şi universitar. Mai tîrziu s'au descompus în congrese didactic primar, urban şi rural şi acum în urmă congres didactic primar urban şi congres didactic primar rural. Ministerul instrucţiunei le-a încurajat totdeauna, înlesnind membrilor congresului transportul prin reducere la jumătate sau chiar gratuit, cuartiruirea în oraşele în care se ţine congresele gratuită, procurare de săli şi banchetele.

Adesea a luat parte la congrese Ministrul în persoană şi în lipsă un representant al său.

Necesitatea congreselor didactice. Ca principiu, gîndesc, că un învăţămînt de stat primar urban şi rural, numai atunci se poate pretinde că e temeinic organizat şi condus, cînd prin instrucţiune intelectuală, s'a ajuns ca fiecare locuitor să ştie cel puţin a citi şi scri, prin cea economică, s'a ajuns şi luptă cu înlesnire pentru existenţa lor şi a statului şi cînd prin educaţiunea fizică, s'a ajuns să formeze oameni sănătoşi, voinici şi buni apărători ai Patriei.

E pregătit corpul nostru didactic primar urban şi rural pentru această întreită sarcină? Gîndesc că nu şi iată de ce:

Invăţămîntul primar e obligator de la 1861; dar el n'a îmbrăţişat de cît educaţiunea intelectuală, neglijînd aproape cu totul educaţiunea economică şi pe cea fisică.

Din unilaterizmul acesta de învăţămînt, au ieşit membrii corpului nostru didactic, toţi funcţionari şi profezioniştii noştri de astăzi, iar comerţul, industria, meseriile, agricultura mare, ca şi orice activitate omenească prin care se poate trăi independent, a trecut în mîna streinilor.

Burghezimea romînească, cari, timp de secole, a deţinut economia naţională, s'a rărit simţitor şi înlocuită de străini, iar educaţiunea fizică, lasă foarte mult de dorit, cu toate sacrificiile materiale ce se fac. Invăţămîntul intelectual chiar, n'a progresat, pentru că din statistica publicată de ministerul instrucţiunei în 1906, se constată că n'am ajuns, a avea de cît 15 la sută ştiutori de carte, pe cînd vecinii noştri, Bulgarii, au ajuns să aibă 77 la sută, cu un buget de aproape 12 milioane, pe cînd al nostru e de 40 milioane. Cum se explică această diferenţă de resultate, congresele noastre nu le-au discutat.

Situaţiunea pregătirei economice a ţăranului nostru e cam următoarea: nu ştie să facă o cultură a cerealelor mai bună de cît asea moştenită de la părinţi, a uitat în mare parte cultura plantelor textile şi industrializarea lor, cultura vitelor, a legumilor, pomilor roditori, a plantelor furajere şi industrializarea casnică a materiilor prime, în fine ţeranul, nu poate cîştiga atît cît îi trebue pentru trai, iar fisicul său degenerează. Acelaşi lucru se observă în mare parte şi la oraşe.

In faţa acestei situaţiuni, diferiţi miniştri de instrucţiune, şi-au propus să aducă ameliorare. Dacă efectele întîrziază a se manifesta, causa este că personalul didactic existent, e produs al şcolei intelectuale exclusive şi pentru ameliorarea acestui inconvenient, judecînd din cele ce vedem, s'a întrebuinţat şi se întrebuinţează mijloacele următoare: a) se lucrează asupra vechiului personal didactic spre a'şi asimila cunoştinţi economice. b) s'a redus învăţămîntul intelectual în şcoalele normale şi s'a introdus cel economic în măsura trebuitoare; c) s'a înmulţit simţitor personalul de control al învăţămîntului cu revizori, sub-inspectori de diferite clase; d) s'a înmulţit personalul didactic rural, chiar şi nepregătit; e) s'a monopolizat cărţile didactice, promiţînd ca mai multe serii de copii şi la toate şcoalele primare, să se înveţe de pe aceiaşi carte; în fine s'a adus multe ameliorări învăţămîntului profesional, secundar, comercial şi industrial etc. Aci nu ne ocupă de cît cel primar urban şi rural. De cîtva timp s'a introdus şi înfiinţat în toată ţara bănci populare cari au ajuns să înlesnească mult pe ţărani.

Ca mijloc de emulaţiune şi constrîngere în învăţămînt, gîndesc că ar fi nimerit să se pretindă un minimum de produs pentru plata ce i se dă, şi premii de încurajare pentru cela ce va produce în plus.

Personalul didactic urban şi rural se adună în congrese cu intitularea se lucrează în interesul învăţămîntului. Activitatea acestor congrese, e manifestată prin desideratele din vara anului curent la Bucureşti şi la Iaşi şi le reproducem în extrast şi să discutăm puţin asupra lor.

Desideratul congresului didactic primar urban cuprinde:

1) Mijloace pentru propăşirea şcoalei primare urbane.

a) Fixarea numărului de elevi la 50 pentru fiecare clasă.

b) Desfiinţarea cărţilor oficiale.

c) Ţinerea cursurilor, numai în orele de dimineaţă.

2) Mijloace pentru perfecţionarea corpului didactic primar urban.

3) Mijloace de emulaţiune între membrii corpului didactic primar urban.

4) Mijloace pentru îmbunătăţirea stărei materiale cu:

a) Egalarea salariilor tuturor institutorilor şi institutoarelor cu salariu iniţial de 250 lei, după-cum s'a propus în congres.

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104, jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

b) Sporirea gradațiilor de la 3—5 și fie care gradație existentă de 15 la sută să fie sporite cu încă 5 la sută, ast-fel că la a 5-a gradație să se ajungă la salariul îndoit.

c) Regularea într'un mod echitabil, a gradației institutorilor, cari, au servit în învățămîntul rural.

d) Reducerea anilor de pensie la 30.

e) Contarea la pensie a anilor de minorat.

f) Dreptul soției institutoare la jum. din pensia cuvenită soțului fără apiare.

g) Suplinirea din oficiu în caz de boală.

h) Indemnisații de locuință pentru toți institutorii și institutoarele, proporțional cu centrele de populație unde funcționează.

i) Inființarea unui institut în București și Iași pentru fii și fiicele corpului didactic primar.

j) Scutirea de taxe școlare a fiilor și fiicelor membrilor corpului didactic primar urban și rural, pentru frecuentarea școalelor secondare și universitare.

5) Mijloace pentru apărarea intereselor școalei și membrilor corpului didactic primar urban, între cari figurează dreptul să fie aleși în consiliile comunale, județene și în parlament.

6) Mijloace pentru realizarea acestui program.

Dar conținutul acestui desiderat, se ocupă mai mult de interesele corpului didactic și prea puțin, dacă nu de loc, cu interesele învățămîntului primar; deosebit de aceasta, el se găsește în contradicție cu silințele ministrului de instrucție, căci pe cînd acesta, voește să aibă personal didactic mai puțin intelectual, dar să știe și economie, personalul didactic voește să fie mai mult intelectual și să aibă deschis drumul la profesorat de curs secondar și universitar.

Ministrul vrocște se aibă cărți oficiale și corpul didactic cere desființarea lor.

De se va continua pe această pantă, unde se va ajunge?

Față de asumpetea traiului, toți funcționarii statului, au drept să ceară îmbunătățirea stărei lor materiale, ca și corpul didactic dar pentru ca îmbunătățirile materiale cerute de corpul didactic, ca și de ori se clasă de funcționari, să poată fi realisabilă, trebue să fie sprijinite pe date statistice, consurînd: starea materială a colegilor lor din statele învecinate produsele *lor*, asumpetea traiului și resursele bugetare, alt-fel se pierde timpul în zadar, afară de nu sunt sprijinite de partidele politice în interesul cauzei lor.

Cererile de la al *d*, e, f, g, h și *i* de sub art. 4 și cele de sub art. 5, ar constitui privilegii și acestea, sunt suprimate prin constituție și prohibite. Dacă însă, s'ar găsi cu cale, să li se acorde, atunci ar trebui să se acorde și celor-lalți funcționari ai statului.

Avem 7—8 mii învățători și institutori; D-nul Haret a spus la cameră, că numărul lor, trebue sporit pînă la 13 mii.

Învățătorii au o mare iarîurire asupra populației rurale, după cum s'a dovedit cu ocazia răscoalelor țărănești și potolirea lor. Ca această influență să producă efecte salutoare pentru Romînia viitoare, e absolut necesar, ca corpul didactic al școalei vechi, să'și asimileze cunoștințe necesare pentru educațiunea economică și fisică, pe lîngă cele intelectuale și să le aplice cu toată bună voință și îndărătnicie, căci mîntuirea, nu poate veni de cît tot de la ei; școala a strîcat, școala trebue să îndrepteze. Cînd silințele unite ale tuturor, vor începe a produce efecte simțitoare, atunci și numai atunci, va fi justificat să se ceară, ce s'a cerut va fi rațional și cu putință.

Dacă toate clasele de funcționari, ar imita corpul didactic rural și urban, primar, am avea atunci, numai cengrese și desiderate, ca cele arătate aci mai sus cari, ar putea da naștere la greve și anarchie.

Ibidem

Noua mișcare în corpul didactic primar

Pe ziua de 1 Septembrie s'au făcut următoarea mișcare în corpul didactic primar din țară:

D. C. Florescu învățător în comuna Viișoara (Olt) a fost transferat la Isvoarele (Olt).

D-na Maria Dumitrescu, învățătoare în Bumbești, se tragaferă la Văduleni (Gorj).

D. N. Grigorescu, învățător în com. Ghimpați (Teleorman) se transferă la Vladimira (Gorj).

D. Gh. Mironescu, învățăter în comuna Taslău (Neamțu), a demisionat pentru a'și regula drepturile la pensie.

D-ra Ana Stoianof, învățătoare la Pogoanele (Buzău) se detașează ca institutoare la școala No. 8 de băeți din Brăila.

D. I. Sion, învățător în comuna Cara-Omer (Constanța) se transferă la Letea Nouă (Bacău).

D. I. Firondoiu, învățător în comuna Piscuri-Sărdinești, se transferă la Fărcășești, ambele în Gorj.

D. Th. Lața, învăț. în comuna Cordești (Gorj), se transferă la Frumușeni (Gorj).

D-nii I. Florescu, învățător în comuna Bragadiru și I. M. Peță, învățător în comuna Năsturel, ambele în Teleorman, au fost transferați unul în locul altuia.

D-ra Armenia Popescu, conducătoarea grădinei de copii din com. M. Kogălniceanu (Roman), se transferă la Famaseiu, acelaș județ.

D. N. G. Popovici, învățător în comuna Valea Seacă (Suceava), a fost suspendat.

D. Iordan Constantinescu, învățător în comuna Copou (Iași), se transferă la Cîrpiți, acelaș județ, în locul d-lui Popovici.

D. I. Artenie, învățător în com. Băsăști (Fălciu), se transferă la Văleniii-Bășăști.

D ra Victoria C. Mihăilescu, învățătoare în comuna Covadueşti (Covurlui), se transferă la Jijia (Tulcea).

Litere-Științe-Arte

Ciocoism literar.—S'a vorbit în ultimul timp de prietenia ce ar fi existînd între cei din jurul „Vieței Românești" și d. N. Iorga dela „Neamul Românesc".

De aceia credem util a cita sfîrșitul lungului studiu pe care l publică d. Ibrăileanu în „Viața Românească", No. 5 și 6 sub titlul: „Dl. N. Iorga critic și polemist".

„...Dar pentru ce falșifică și încă așa de stîngaciu d. Iorga? Pentru ce, cu alte cuvinte nu are prudența necesară publicistului? Pentru ce se pune în trista postură de a fi aranjat pe două coloane?

Mai întâiu pentru că patima îi turbură mintea și nu'și mai dă samă ce face. Și al douilea pentru că... *nu-i pasă*!

Nu-i pasă de niminea; s'a deprins „să și facă cheful" cu toată lumea; cum îi vin toanele.

E întroducerea *ciocoismului* celui mai caracterizat în publicistica noastră...

Cine nu știe, cine n'a văzut pe ciocoiul din Moldova care, după ce mănîncă și doarme bine, se scoală, iea o dulceață și apoi iese în balcon și începe să înjure fără nici un motiv pe servitorii din ogradă?

Ciocoiul n'are respect de demnitatea altuia; ciocoiului îi e indiferent dacă are sau n'are dreptate; el își face cheful, sigur că n'are să i se răspundă, sigur că n'are să sufere nimic pe urma toanelor sale!"

*

In nici o țară din lume nu se scrie atâta muzică de operă ca în Italia.

Componiștii italieni trebuind să satisfacă în afară de cerințele teatrului italian și pe acela ale scenelor Americei de Sud, Rusiei, Franței, Angliei. In timpul din urmă componiștii italieni desvoltă o rodnică activitate și desigur dorința de a cuceri o glorie și avere egală cu a unui Mascagni, Paccini sau Leoncavallo a fost cel mai proprice indemn pentru tinerii componiști.

Că Puccini se ocupă acum cu opera sa. „Fecioara apusului selbatec" și Mascagni termină opera „Isabs fiica Regelui" ultima sa creațiune este cunoscut. Leoncavallo, a terminat opera sa „Maja" cu acțiunea în Provence și lucrează acum la o operă comică „Cîntecul lui Marlbourough" și la o tragedie irredentistă muzicală: „Camașa roșie".

Giordano nu se lasă mai pe jos și compune opera „Serbarea Nilului", al cărei text e de Gordon.

Cilca lucrează la o operă pe care o numește „Căsătorie sălbatecă", pe când Wolf Terari se îndeletnicește cu o operă al cărui titlu este: „Juvaerurile Madonei"; iar Pizzeti se incumetează a scrie muzica pentru „Phedra" lui d'Annunzio.

*

Cu ocazia încercării ce a făcut artista Georgette Leblanc, soția acriitorului Maeterlinck, de a reprezenta pe „Macbeth" într'un decor natural, s'a aflat că marele scriitor belgian a făcut cea mai bună traducere a dramei shakespeareane care a „suferit" pînă acum 35 de traduceri proaste în limba franceză.

*

Gerhardt Hauptmann a terminat o nouă piesă de teatru: „Șoarecii", tragi-comedie berlineză.

*

Congresul medical din Budapesta a acordat premiul „parizian" de 3000 de franci profesorului belgian Bondet și premiul „moscovit" profesorului Hertwig din Berlin, pentru cercetările lor științifice pe terenul diagnosticei în legătură cu serurile fiziologice.

*

Numărul femeilor—doctorese și doctorande—cari ieau parte la congresul medical din Budapesta este de opt sute!

*

In Italia s'a instituit printr'un decret regal o medalie specială pentru acei cari italienii sau străini, au adus serviciu Messinei în urma cutremurului din 28 Decembrie. Este o medalie de 4 ctm. lărgime pentru grupuri și societăți și una de 3 ctm. ½ pentru persoane. Medaliele vor fi în aur, argint, bronz, după grad.

*

De oare-ce nu e posibil de a experimenta cu oamenii în acelaș mod ca și cu animale sau cadavre, de aceia se cunoaște foarte puțin asupra funcțiunilor vitale ale omului. Aceasta a început propriu zis să se simtă abea în ultimul timp, prin genialele cercetări ale lui Pavlov asupra schimbărilor organice—, căruia cu drept cuvînt îi s'a decernat premiul Nobel pentru aceasta lucrare. Dar și el a trebuit să se mulțumească cu experiențe asupra animalelor.

Că se poate experimenta în anumite privințe și asupra oamenilor vii fără ai chinui prea mult, ne dovedesc interesantele studii ale lui Benedict, executate cu ajutorul institului Carnegie.

Lucrările doctorului Benedict formează în anumite privințe un punct de plecare în studiul fisiologiei omului, servind la formațiunea calorimetrului respirator, un aparat care este de primă importanță la măsurarea stărei de energie la oamenii vii. In acest scop, dr. Benedict nu numai că s'a supus pe sine, dar a știut să entusiasmeze studențimea pentru ideile sale și să capete concursul ei cu statul desinteresat al tineretului.

Persoanele asupra cărora se experimenta erau cu totul separate de lumea exterioară din momentul cînd intrau în calorimetru și aceasta pentru una, două sau chiar mai multe zile. Numai un telefon le remânea la dispoziție.

Cei închiși puteau ceti, se puteau mișca într'u cît permiteau dimensiunile închisorei lor, și la anumite timpuri prescrise, dar ori-ce mișcare era observată de afară printr'o fereastră și cu minuțiositate notată. Mîncare nu se dădea. Singura distracție a prizonierilor voluntari era să-și observe repirația. Se măsura în acest calorimetru, oxigenul consumat, acidul carbonic exalat căldura consumată și altele.

Cu deosebire se atrage în acest raport atenția că flămînzii suferiau relativ puțin, în afară de—urîtul plictiselei.

*

După cum am anunțat, Anatole France s'a reîntors în Paris din lungul seu voiagiu în America de Sud.

El a ținut în Buenos—Aires în afară de conferințele anunțate asupra lui Rabelais, o conferință asupra lucrărilor sale și una asupra „Argentinei față cu pacea universală". Aceste din urmă avu așa un succes, că s'a oferit scriitorului un onorar de 100.000 fr. pentru ca să permită afișarea conferinței sale în toate școalele Argentinei. Anatole France a fost destul de poet pentru a nu primi cei 100.000 franci.

Informații

Eri I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu a inspectat bisericile din orașul Botoșani.

Astă-zi I. P. S. S. Sa aplecat la M-rea Agafton.

Ministerul industriei a pus în vedere tuturor corporațiunilor de meseriași din țară, ca urmărirea patronilor pentru datoriile lucrătorilor de cotizații să se facă strict, după dispoziția art. 4 din legea meseriilor, adică urmărirea să se facă numai pentru lucrătorul care are o vechime de mai mult 3 luni în atelierul patronului și numai pentru timpul cît a lucrat sau lucrează în atelierul patronului.

Maica Cleopatra Gheorghiu, din M-rea Varatec (Neamț), care s'a făcut vinovată de abateri de la disciplina monachală, de acte morale și nesupunere la ordinile chisarchiei, a fost eliminată pentru tot-deauna din tagma monachală.

De asemeni, au mai fost excluse: monaha Elisabeta Petrescu de la schitul Almoș (Neamț) Eladia Macovei și sora Ecaterina Popescu de la M-rea Varatec.

*

Au mai fost eliminați și călugării Domițian Mălău și Elefterie Bomdrea din schitul Secu (Neamț).

A apărut: „Dunărea de jos", anul I, No.12, cu sumarul următor: C. Z. Buzdugan, După un an. — R. E. D., Cronica: Partidele noastre politice. In jurul d-lui Duiliu Zamfirescu. — Teodora Crețescu, Poveste (poezie).—Brutus Cotovu, Intemeerea și dezvoltarea orașului Tulcea.—George G. Orleanu, Prolog. — Radu D. Rosetti, Epilog. — D. Nițescu, Dobrogea în ajunul reanexărei. Amintiri. — Clandia Millian-Cridim, Nilul (poezie). — I. Călinescu, Transformism.—C. Z. Buzdugan, Din cartea dragostei (poezii).—I. C. Beldie, Din monografia comunei Jorăști. — I. Nisipeanu, Rozeta preotului, trad. după Anatole France.—Bora, O carte supărătoare, trad. după Maxim Gorki. — Carmen, Cronica rimată. — Redacția, Tabla materiei anului I.

Autoritățile din Tecuci au cerut prinderea și arestarea dezertorului și condemnatului Gh. Hoholea, care pentru a treia oară, a reușit să evadeze alaltă eri din închisoare.

Inspecția d lui general Pavlov la regimentul 13 Stefan-cel-Mare, va avea loc în zilele de 2, 3, și 4 Septembrie a. c.

Șase sute de excursioniști din Bucovina vor sosi mâine Duminecă la Constanța, de unde apoi se vor duce la Constantinopol.

Aflăm că s'a intervenit la ministerul lucrărilor publice pentru a se face mai multe lucruri pe linia ferată Vaslui Bîrlad, pentru a se feri pe viitor inundațiile.

La sfîrșitul lunei aceștia revizoratul școlar al județului, va trimete școalelor rurale, materialul didactic necesar anu lui viitor școlar.

Cu începere de la 1 Septembrie, orele de cancelarie la prefectura de județ se vor schimba din nou și va fi ca mai înainte de vacanție, dimineața de la 9—12 și după amiază de la 3—6.

In apropiere de Sculeni, jandarmii rurali au prins pe doi indivizi suspecți, care se crede a fi niște hoți de vite.

Din Timișoara ni se scrie: Preotimea ort. rom. din protopopiatul Timișorii, împreună cu reprezentanții preoților din alte protopopiate în conferința lor ținută Marți în Timișoara, au decis înființarea unui organ de publicitate, care cu titlul de „Revista preoților" se va publica în curînd.

Ni se comunică din Capitală că aranjarea expoziției de proectele școalelor de agricultură și de arte și meserii din țară, e aproape terminată.

Deschiderea expoziției se va face în ziua de 1 Septembrie, la orele 9 dimineața.

Pe ziua de 1 Septembrie a. c. se va face o nouă mișcare în polițiș, care va cuprinde probabil și poliția locală.

Eri a venit înaintea curței de Apel, judecarea procesului dintre d. C. Vernescu și Froim Fischer, pentru reziliere de contract și daune.

Procesul s'a amînat pentru astă zi în continuare.

D. Iordan Constantinescu, învățător în comuna Copou, județul Iași, a fost transferat la Corpiți, în locul d lui Popovici.

D. Gr. Tabacariu, învățător, care are titlu de institutor, a fost numit institutor la școala primară de băeți din Tîrgu-Frumos.

La 1 Martie, anul viitor, se va ținea, după cum am mai anunțat, un nou examen pentru capatarea dreptului de înaintarea pe loc a învățătorilor.

Din județul nostru s'au înscris la acest examen 14 învățători.

De și 1 Septembrie se apropie, totuși pînă în prezent, direcțiunile școalelor secondare din localitate, n'a primit nimic oficial, în ceia-ce privește deschiderea școalelor, ținerea concursurilor de admitere și a conferințelor.

De și serviciul sanitar a intervenit din timp la ministerul instrucțiunei publice, pentru amînarea pentru 1 Octombrie a deschiderei cursurilor din cauza febrei tifoide,—totuși direcțiunile n'au fost încă înștiințate așa că e o complectă zăpăceală.

Prefectura județului a trimes din nou o circulară administratorilor de plăși, prin care le atrage atențiunea de a nu permite străinilor să se stabilească la țară, dacă nu întrunesc condițiunile art. 5 din legea pentru organizarea și administrarea plășilor.

Dumitru Dumitrescu fostul notar al comunei Aroneanu, care a delapidat o sumă de bani proveniți din vînzarea timbrelor poștale, a fost trimes în judecata tribunalului, fixîndu-se terminul la 12 Octombrie.

Casa Huffer din Paris, furnizoarea de tutun a regiei franceze, a ofertat direcțiunei regiei noastre să cumpere în fie care an întreaga supra-producție de tutun resoltat în Romînia.

De-camdată casa și-a rezervat dreptul de a cumpăra 200 mii kg. de tutun rămînese din resolta anului acesta.

Ministerul de interne a trimes prefecturilor de Mehedinți, Dolj, Romanați, Teleorman, Vlașca, Ilfov, Ialomița, Tulcea, Constanța, Brăila și Covurlui copie după raportul d-lui dr. Leon, directorul laboratorului de istorie naturală medicală din Iași, raport cu privire la măsurile ce se pot lua pentru distrugerea lăcustelor ce se ivesc prin semănături.

D. inspector financiar Cr. Stmionescu a continuat și astăzi cu ancheta în afacerea unui controlor fiscal, despre care am verbit eri.

In primile zile ale lunei Septombrie I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, va începe să inspecteze parochiile rurale din județul nostru și bisericile din localitate.

Ancheta asupra comerțului interior, care s'a început eri în toată țara, va dura 40 de zile.

Din partea ministerului comerțului și industriei, pentru circumscripția Iași, a fost delegat d. M. Cizlariu.

Cetim în „Gazeta Transilvăniei", cu privire la turneul deputatului dostor A. Vaida:

In turneul său prin munții apuseni d. deputat dr. A. Vaida, însoțit de deputații dr. Mihali și dr. Maniu, a sosit în 20 August în com. Bucium, unde și-a ținut iarea de seamă în fața unui număr de peste 1000 țărani.

Toți trei deputații în discursurile lor au atins chestiunile politice de la ordinea zilei îndemnînd poporul la luptă neîncetată pentru drepturile sale. De încheiere s'a votat cu mare însuflețire următoarea rezoluțiune:

„Alegătorii și poporul din Busium, cercul electoral al Ighiului, cu prilejul dării de samă a deputatului dr. Alexandru Vaida-Voevod, își exprimă cea mai vie mulțămită față de activitatea sa parlamentară, precum și a celorlalți deputați romîni și țin să-și manifesteze aspirea or nestrămutată față de clubul deputaților naționaliști, și-i rogă, ca precum înainte, așa și pe viitor să fie apărătorii drepturile noastre celor mai sfinte, singurii adevărați interpreți ai dorințelor poporelor din țară, să stăruiască cu energie pentru introducerea reformelor promise de înaltul suveran, îndeosebi a votului universal, egal secret, „să lupte din răsputeri împotriva acelor ordinațiuni a ministrului Apponyi cu privire la propunerea religiei în limba maghiară la școalele de stat", asigurîndu-i, că toată lupta lor pentru dreptate va fi sprijinită de alegători și poporul, cari l-a trimis în dieta țării".

DIVERSE

— Direcția tramvaiului electric a dat trei bilete de liber parcurs pe toate liniile tramvaiului, secției jandarmilor pedeștri din localitate.

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAȘI

Ultime informaţii

❑ *Febra tifoidă, din nefericire, continuă să se întindă. La nici un spital din localitate nu se mai găsesc locuri libere, pentru a fi internaţi cei atinşi de febră.*

După-cum spuneam, mahalalele au început şi ele să cadă pradă epidemiei. Febra tifoidă e mai pronunţată în dispărţirea IV.

❑ **Şcoala de notari.** — In ziua de 18 Septembre a. c., conform art. 5 din Regulamentul pentru infiinţarea şi funcţionarea şcoalelor de Notari, se va ţinea la prefectura jud. Iaşi, concurs pentru admiterea în acea şcoală. Cererea de înscriere la concurs se va adresa la Prefectură cel mai tîrziu până la 15 Septembrie a. c.

Se vor alătura la petiţiune următoarele acte:

1). Certificat liberat de primăria domiciliului candidatului, doveditor că este romîn.

2). Extract de naştere, din care să rezulte că are cel puţin vrîsta de 21 ani şi cel mult 30 ani împliniţi.

3). Certificat doveditor că a satisfăcut obligaţiile legei de recrutare.

4). Certificatul de absolvire a cel puţin învăţămîntului primar rural.

5). Certificatul primăriei domiciliului candidatului doveditor că are folosinţa drepturilor politice şi civile, că are bună purtare şi se bucură de o bună reputaţie în societate.

6). O declaraţie autentificată de judecătoria de ocol a domiciliului candidatului, prin care acesta se angajează a servi ca notar cel puţin 5 ani, şi că în caz de nu se va ţine de acest angajament, va restitui statului sumele cheltuite cu întreţinerea în şcoală, conform art. 24 din regulament.

7). Foştii şi actualii secretari comunali (notari) vor mai prezinta şi un certificat de bună purtare, liberat de Prefectura judeţului.

Ori ce alte informaţiuni se pot avea la Prefectură.

❑ Meseriaşii cari au autorizaţiunea ministerului de a lucra măsuri de capacitate şi greutăţi, au reclamat din nou contra şefului verificator din localitate, cari continuă a le face mari mizerii cînd aduc măsurile la verificat.

Nu ştim care ar fi interesul acestui şef verificator de şicănează pe meseriaşi, cari trăesc din meşteşugul ce-l profesează cu măsurile.

O anchetă serioasă s'ar impune.

❑ Incă de la sfîrşitul lunei lunie, postul de administrator al plăşei Copou, se află vacant.

Cauza că nu s'a numit încă un titular, e că prefectul a recomandat un candidat, dar ministerul de interne nu l'a aprobat, de şi până acum s'au făcut cîte-va mişcări între administratorii de plasă.

Puţină trecere are d. Kernbach la miministerul de interne. Refuzul de a aproba ca şef de birou al serviciului ad-tiv al prefecturei, pe recomandatul prefectului, pune şi mai mult în evidenţă acest fapt!

❑ Cîte-va cazuri de holeră s'au constatat la Saratow, Nijni-Novgorod şi Samara (Rusia).

Serviciul sanitar a dat ordin ca să se ia măsuri preventive şi asupra călătorilor din aceste localităţi, care vin la noi în ţară.

❑ S'a cerut declararea în stare de faliment a comerciantului Ch. Lehrer, angrosist de broderii din localitate.

❑ In cursul lunei Octombrie se va ţinea un nou examen pentru ajutorii de învăţători.

❑ O tînără, de 18 ani, fiica unui funcţionar din Roman, a dispărut alaltăeri de la casa părintească.

Dîndu-se de veste autorităţilor, acestea făcînd cercetări au aflat că frumoasa tînără s'a refugiat la Iaşi.

Poliţia noastră făcînd cercetări, a găsit pe d-şoara în chestie refugiată la o d-nă din strada de Sus.

Ea a declarat că a făcut voiajul în tovărăşia unui tînăr, comisionarul unei fabrici de şocolată!

❑ Comisiunea de judecată a învăţătorilor se va întruni în primele zile ale lunei Septembrie, spre a fixa zilele de judecată a cîtor-va procese.

❑ In ziua de 30 August a. c., regimentul 13 Ştefan-cel Mare îşi va sărbători, cu o deosebită solemnitate patronul.

Cu această ocazie soldaţii vor organiza o serbare în localul regimentului.

❑ In urma incendiului de la Externatul secundar de fete, această şcoală a rămas fără local.

Archiva şi cancelaria şcoalei a fost mutată pentru moment la liceul internat.

Se zice că ministerul ar avea intenţia să înghemuiască elevele acestei şcoli, în localul şcoalei profesionale sf. Sava, în cîteva ateliere!

❑ D. dr. C. Tudor, medicul dispărţirei I-a, a inspectat astăzi hotelul Naţional şi alte localuri publice, spre a vedea dacă se conformează dispoziţiilor ordonanţelor comunale.

❑ După raportul camerei de comerţ din Iaşi, se constată că numărul polităelor protestate la instanţele judecătoreşti din circ. acestei camere, în anul 1908 este de 3688, în valoare de 2.492685 lei şi 06 bani.

❑ Aflăm că zilele acestea se va publica în „Buletinul Direcţiunei generale a serviciului Sanitar" şi raportul d-lui inspector sanitar dr. Popescu asupra analizelor sale a apei la Iaşi şi a mersului epidemiei de febră-tifoidă.

Aviz administraţiei comunale.

❑ **Noui posturi de învăţători.**—Pe ziua de 1 Octombrie se înfiinţează următoarele posturi în judeţul nostru:

Postul I din comuna Buznea, plătit cu 65 lei lunar; postul I din Tomeşti, plătit cu 50 lei lunar.

In comuna Gropniţa se înfiinţează pe ziua de 1 Octombrie o grădină de copii, iar conducătoarea va fi plătită cu 90 lei. lunar.

Posturi a 90 lei lunar se înfiinţează în următoarele localităţi.

P. I comuna Lunca, cătunul Satu-Mare, jud. Dorohoi; p. I com. Vinători, cot. Tosileni, jud. Botoşani; p. I com. Mălini, cot. Părae, jud. Suceava; p. II com. Tămăşeni, cot. Tămăşeni, jud. Roman; p. II com. Răchiteni, cot. Răchiteni, jud. Roman; p. I com. Smulţi (şcoala de fete), jud. Covurlui; p. I com. Căiăraşi, (cătunul Măgureni), jud. Ialomiţa; p. II com. Gura-Suţii, cot. Gura-Suţii, jud. Dîmboviţa, p. II com. Gura Foii, cot. Gura Foii, jud. Dîmboviţa; p. IV com. T.-Severin (şcoala No. 2 de fete) jud. Mehedinţi.

❑ D. Matei Balş, inspector al judecătoriilor şi tribunalelor. a sosit eri în Vaslui, în inspecţie.

❑ Circuitul telefonic special între Bucureşti-Ploeşti-Buzău-R.-Sărat-Focşani fiind terminat, a fost pus la dispoziţia publicului.

❑ De oare-ce primim numeroase scrisori, asupra concursurilor, anunţăm din nou că: concursul de admitere la liceul Internat se va ţinea la Galaţi, iar pentru seminarul „Veniamin Costachi" la Botoşani.

Pentru şcoala normală concursul se va ţinea la Roman.

Şcoalele nu se vor deschide de cît la 1 Octombrie a. c.

❑ Direcţiunea Mitropoliei a fost înştiinţată că din M rea Neamţ a dispărut călugărul preot Ignaţie.

Se spune că dînsul a fost văzut părăsind M rea acum vre e 5 zile în tovărăşia unei femei.

Cum numitul a lasat o sumă de datorii autorităţile poliţieneşti au fost avisate.

● **Ancheta comerţului interior.**—Cu ancheta comerţului interior s'a făcut următoarea repartizare, din partea camerei de comerţ, în localitate:

Pentru dispărţirea I-a d. I. Vasiliu şi şi comisarul respectiv; pentru dispărţirile II şi IV-a d. Mihnea; pentru dispărţirea a III a d. Gh. Mirăuţă secretarul camerei de comerţ; pentru dispărţirea a V a d. Const. Negrescu.

Ministerul comerţului şi industriei a dat următoarele instrucţiuni personalului însărcinat cu ancheta.

Personalul însărcinat cu executarea acestei anchete, după primirea formularelor, se va transporta la sediul magazinului fie-cărui comerciant din localitate, unde va lăsa cîte un formular, dînd toate lămuririle necesare pentru complectarea lui, şi atrăgîndu i în special atenţiunea că el trebue complectat şi semnat de însuşi comerciantul, iar nu de funcţionarii din prăvălie.

In caz cînd comerciantul nu ar şti carte, sau n'ar fi în stare din un motiv sau altul să complecteze formularul. aceasta se va face de persoanele însărcinate cu distribuirea formularelor, făcîndu-se menţiune de aceasta pe formular.

Formularele se vor lăsa spre complectare şi la acei meseriaşi cari au pe lîngă ateliere şi *prăvălii* în care vînd consumatorilor articolele confecţionate în ateliere, căci aceştia nu sunt numai meseriaşi lucrînd numai la comande, ci şi comercianţi.

Termenul pentru complectarea formularelor de către comercianţi este 5 zile de la distribuirea lor, după cum se arată în formular. Acest termen se poate prelungi după împrejurări şi după chibzuinţa personalului însărcinat cu executarea anchetei.

Formularele cari au fost distribuite comercianţilor din *comunele urbane* după strîngerea lor se vor preda D-lui Secretar al Camerei de Comerţ din Circumscripţia respectivă spre cercetare şi controlare cu tabelele de patentari; excepţie de la aceasta face numai oraşul Bucureşti, în care formularele se vor înainta direct Ministerului de industrie şi Comerţ.

In *comunele rurale,* formularele odată strînse de la comercianţi se vor preda Administratorului plăşei respective pentru a le verifica şi certifica exactitatea răspunsurilor date.

Administratorii de plasă în ce priveşte întrebarea de la No. 17, vor întocmi un memoriu special în cari vor arăta care sunt nevoile comerţului de fiecare branşă din plasa lor, aceasta în afară de memoriul ce vor cere comercianţilor după cum se arată în formular.

Administratorii de plasă vor înainta memoriul lor, Prefecturei de judeţ respective odată cu trimitirea formularelor, iar Prefecturile le vor înainta la rîndu-le Ministerului de Industrie şi Comerţ.

Din formularile trimise de minister, rezultă că cu această ocazie se va întocmi şi un anuar al comercianţilor din întreaga ţară, în care se va arata: numele şi pronumele comerciantului, firma sub care face comerţ, felul comerţului, sediul magazinului, adresa telegrafică, sediul sucursalelor, cam ce cantitate de mărfuri poate oferi spre vînzare, anual, cumpărătorilor.

❑ Un membru al consiliului agricol superior va sosi zilele acestea în localitate, în inspecţie.

❑ La 28 August a. c. se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul paraclisului de la penitenciarul central din localitate.

● Astă seară Sîmbătă 22 şi mîne Duminică 23 August au loc ultimele două reprezentaţii ale teatrului cinematografic din grădina Chateau aux fleurs.

Cu aceste serate se închee seria reprezentaţiilor stagiunei de vară; cele viitoare vor fi date în sala Circului Sidoli, in cursul lunei Septembrie a. c. şi reînceperea lor vor fi anunţate la timp.

Tot mîne Duminecă, la 5 ore ziua, are loc ultimul matineu, cu preţurile pe jumătate.

Programele acestor ultime reprezentaţii sunt foarte bogate şi cuprind multe sujete absolut noue—piese teatrale, comedii alese şi o mare vînătoare de crocodili în apele Nilului.

Este foarte interesant a vedea uriaşele reptile prinse în mrejele iscusiţilor vînători africani şi asistăm la aceasta ca şi în natură, de care ce cinematograful a inregistrat cele mai principale vederi, ale acestei interesante vînători din nord-estul Africei.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 22 August

Escursia Suveranilor

Sinaia.—Cu toată ploaia torenţinlă, care a căzut astă noapte, escursiunea Suveranilor, în regiunile petrolifere, a avut loc.

M. M. L. L. au plecat azi dimineaţă la orele 10 şi 10, cu automobilul, urmat de alte 4 automobile, în care se aflau d. ministru Djuvara, damele de onoare şi autorităţile.

La orele 11 şi 10 Suveranii au sosit la Comarnic, unde au fost primiţi de prinţul Bibescu şi autorităţile. Primarul E. Machedon a prezentat Suveranilor pîneca şi sarea. La orele 11 şi 20 Suveranii au plecat la Breaza, de unde apoi au plecat la Cîmpina, unde au ajuns la orele 12.

Aci s'a făcut Suveranilor o primire şi mai frumoasă. De la Cîmpina Suveranii s'au dus la Buştenari.

Un foarte mare număr de săteni, îmbracaţi în haine de serbătoare au eşit întru întîmpinarea Suveranilor.

La orele 12 şi jumătate Suveranii au luat dejunul la Grâuşor, într'un frumos pavilion, rîdicat de societatea „Concordia".

Au luat parte la dejun 40 de persoane.

La orele 4 Suveranii se vor duce din nou la Cîmpina.

Intreţinîndu-se cu d. Gh. Stroe, M. S. Regele l'a întrebat:

— Cum vă merge? Aţi făcut avere din petrol?

— Da, Majestate, îmi merge bine.

— Şi pe fiii d-tră să'i faceţi tot petrolişti; nu avocaţi!

Numire

Bucureşti. — Se dă ca sigură numirea d-lui general Boteanu, actual secretar general al ministerului de resboiu, ca comandant al cetăţei Bucureşti.

Comisiunile examinatoare la şcoalele militare

Bucureşti. — Iată comisiunile examinatoare la şcoalele militare:

Şcoala militară de infanterie: Preşedinte d. colonel Sangiu, directorul infanteriei; membri: lt. col. Dragolina, comandantul şcoalei, maior Manolescu Mladian, maior Rujinschi şi căpitanul Alexandrescu Al.

Şcoala da cavalerie: Preşedinte lt. col Baranga Const., directorul cavaleriei din ministerul de războiu; membri: lot. col. Papargescu David, loc. col. N. Portocală, maior Crupenschi Mihai, căp. Botoşescu.

Şcoala de Artilerie, Geniu şi Marină. Preşedinte lot. col. Grigorescu Em; membri: maior Micri Ioan, maior Radescu Vasile, Căpitan Teodoru Const. şi Căpitan Popescu Dimitrie.

Situaţia în Grecia

Atena.—Convocarea Camerei va fi amînată vre-o două-zeci zile, spre a da miniştrilor vreme de a pregăti măsurile ce'i vor fi propuse.

Dirijabilul „Republique"

Paris. — Dirijabilul „Republique", a plecat la ora 7 | 5 dim., spre localitatea Lapalisse, a trecut pe deasupra oraşului Fontainebleau cu o vitesă de 40 hlm. pe oră, şi s'a scoborît la Loiret, din cauza unui uşor accident al cablului. Către ora 3 p. m., a mers la Mevers, de unde a plecat mîine la Lapalisse.

Fostul Şah

Teheran.—Agenţia Reuter e informată că împotrivirea fostului Şah de a ceda proprietăţile sale guvernului, a fost învinsă; în urma unei conferinţe a delegaţilor guvernului şi representanţilor ruşi şi englez s'a dresat proces-verbal, după care plecarea fostului Şah va avea loc la trei zile după semnarea procesului.

El va primi o pensie anuală de 100000 tomani.

Consistoriul din Sibiu

Viena.—„Noua presă liberă" află din Buda-Pesta că consistoriul diocesei s'a întrunit eri la Sibiu, sub preşedenţia Mitropolitului. Consistoriul se ocupă cu ordonanţa ministrului Appony, privitoare la instrucţia religioasă în şcoalele populare.

Din Turcia

Constantinopole.—Sultanul a ţinut Selamlik la Brussa. Se asigură că deputatul Caroso va fi numit ministru al lucrărilor publice, în locul lui Noradunghian, care îşi va da demisiunea.

Numire

Londra.—„Monitorul Oficial" publică că d. Kenry Beaumou a fost numit în sărcinatul de afaceri al Angliei în Muntenegru.

Mari inundaţii

Mexic.—Sosesc ştiri că noui înecuri au distrus 200 case. Sunt numeroşi morţi.

*

Haga.—Guvernatorul Indiilor telegrafiză ministrului că inundaţia oraşului Leomadjang (Java) în noaptea de 29 şi 30 August a distrus multe case. Numărul morţilor se urcă la 500, calea ferată între Leomdjang şi Basirian a fost distrusă şi vor trebui şase luni pentru restabilire.

Nouă călătorie în aer

Bracciano.—Dirigiabilul militar a făcut o ascensiune rădicîndu-se la 1000 metri înălţime şi luptînd contra unui vînt, de 30—40 hlm. pe oră. A probat calităţile sale de aviaţiune escelente într'o atmosferă tulburată.

Situaţia în Serbia

Belgrad.—Oficial. Modul în care s'a resolvat crisa constitue cea mai bună desmînţire a svonurilor publicate de ziarele streine, că Regele ar fi obosit de a domni. Toate aceste ştiri, privitoare la curtea sîrbească sunt născociri tendenţioase.

Ciclon

Catane.—Un puternic ciclon s'a peslănţuit azi asupra localităţii Scordea, producînd mari stricăciuni şi desvălind mai multe case.

Sînt numeroşi răniţi. Sau trimes de la Catane trupe de carabinieri în ajutor.

Holera la Rotterdam

Rotterdam.—Superioara personalului îngrijitor al bolnavilor din baracele de holerici, nu a murit precum s'a spus, ci a avut numai un atac de slăbiciune.

*

Rotterdam.—De la 20 August au murit 12 persoane de holeră. Din numărul total de bolnavi care e 20, patru persoane s'au vindicat, iar 16 sînt încă sub îngrijirile medicale.

Interzicerea pedepsei cu moartea

Tanger.—Consulul Franţei a cerut în ziua de 30 August Sultanului Hafid, să interzică ori-ce pedeapsă, care ar putea provoca mutilarea sau moartea lentă. Hafid a dat asigurări formale că aceste pedepse nu se vor mai da în viitor.

Pentru Proprietarii de CASE

Aducem la cunoştinţa Onor. domni *proprietari de imobile,* că pentru lucrările necesare a instalaţiunilor de

— CANAL ŞI APA —

am angajat în biroul nostru pentru această secţiune specială, pe şefulmonteur

FERDINAND LAMPEL

fost conducător al lucrărilor de instalaţiune de apă şi canal la societatea „UNION"

şi care este în măsură a executa aceste lucrări, în toată perfecţiunea, după sistemele cele mai moderne.

Inginer B. DIAMANT & Co.

Iaşi—Strada Stefan cel Mare 38 — sub „Banca Agricolă".

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 24 August curent ora 11 a. m. se va ţinea în camera acestei Primării în conformitate cu art. 72—83 din legea Comptabilităţei Publice, licitaţie prin oferte închise pentru darea în antreprindere a următoarelor lucrări:

1).—Reperarea Capelei de la Cimitirul Eternitatea valoarea devizului 1068 lei; garanţia provizorie 60 lei.

2).—Reperaţiunile de la Hală, valoarea devizului lei 2212 bani 20; garanţia provizorie de 150 lei.

Devizele se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serv. Arhivei.

No.—17865 * 20 Aug. 1909.

Const. P. Ştefănescu

Avocat

Vaslui

Pentru secţia de ţesătorie a fabricei Textile de le Copou se caută băieţi în 15—17 ani la învăţătură, se primesc şi interni.

Amatorii a se adresa la direcţiunea fabricei în fie-care zi de lucru între oarele 9 | 12 a. m. şi 3 | 7 p. m.

DE VÎNZARE

în ziua de 29 Septembrie a. c.

Pentru eşire din indiviziune

Casele din Iaşi Str. Tăutu I

compuse dintr'un corp principal de clădire, avînd 8 odăi şi 3 antrete, cu atenanse, grajd, şură, pivniţă, fîntînă, curte spaţioasă, grădină etc.

Vînzarea se va face prin licitaţie publică la tribunalul Iaşi S. III, unde se pot vedea lucrările în cauză şi în special raportul de expertiză.

Pentru alte lămuriri a se adresa fie la d. Căp. Alex. Tăutu inginer, str. Cogălniceanu 2, fie la d. Const. Tăutu, str. Tăutu 1.

Cunoscutul Magazin de Colonia'e

„LA MARINARUL"

(L. Marcu)

S'a mutat alăturea în vechiul local (str. Anastasie Panu 35 casele cele noui) cu totul restaurat, fiind asortat ca în totdeauna cu mărfuri proaspete şi de cea mai superioară calitate.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Pentru domnii propietari, arendaşi sau constructori

La Red. 7 Roşiori se găsesc de vînzare cuvete de zinc, şi gratare de fier în stare bună şi care se pot instala în ori ce grajd.

VIZITAŢI ATELIERUL

DE

Fotografie Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

LEI 5—12 FOTOGRAFII MIGNION —5 LEI

BULETINE DE

Vaccinări şi Revaccinări

eliberează

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 21

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcoliile statului.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

De inchiriet un apartament compus din 2 camere sus şi 2 jos, chiar de acum, cu sau fără mobilier. A se adresa la proprietar, Ilie Cocea, str. Bucşinescu 15, Iaşi.

De închiriat **strada Păcurari No. 5** colţ cu Rîpa Galbenă după farmacia dr. Fabini, de la 26 Octombrie 1909, una fabrică de franzelărie ocupată actualmente de d. Iţic Forşt; compuse din două odăi cu cuptoare mari sistemstice, una odae de lucru, magasie pentru făină, odaea lucrătorilor, de asemenea la etaj trei odăi, antretele şi bucătărie, cu canal.

A se adresa la d. inginer I. Cana str. Golia 28.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

PONDOIR déposé Prix..... 6fr.50 **R. GARIEL** 2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 23
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 270 Places..... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852.

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară
LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

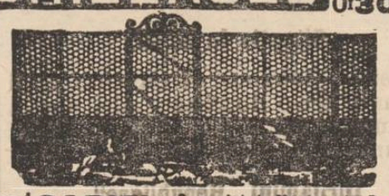

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 8 f.

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motore electrice, de la Ing. R. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 804 Marți 25 August 1909

STERE—ZEMSTWO

— Punctul de vedere al OPINIEI in această afacere —

Ca fin cunoscător al situației din grupul său, d. Grecianu, deplasîndu-se de la Sinaia, ca să vie la Iași—să vie, să vadă și să plece—d Grecianu, fostul ministru al justiției, avuse practica grijă să iee bilet cu retur. Și d. Grecianu, după o ședere de două zile în Iași, s'a întors în șederea de vară, s'a restabilit în cocheta vilă Carol, iar ai sei, la Iași, au reluat-o razna pe cîmpuri pustii.

Ființa d-lui Grecianu în Iași a însemnat îmblînzirea stilului *Evenimentului*, tăcere profundă în jurul procesului Stere, dispariția publicistică a d-lui Holban. Iar cînd d'incolo, la Sinaia, d. Grecianu, diplomatul reîntors, reînviase, din pustiitate, vila Carol, ici la Iași, renăscu, ca din cenușe *Bragadirizmul*—și iar semnează articole mari d. A. D. Holban.

Acum se leagă de noi, d. A. D. Holban. D-sa stabilește, cu reproduceri, pe cari noi nu le contestăm că, pe cînd noi, în Martie, 1908, atacam foarte vehement pe d. Stere, politica sa, viața sa privată, peAșii și Quinții sei, astă-zi, cu prilejul campaniei ce se duce contra d-lui Stere, noi îl apărăm.

Nu contestăm că l'am atacat, dar protestăm că l'am apara. Și d. Holban, care a găsit numerile noastre din 1908, cu atacurile, poate găsi mai ușor pe cele recente; noi i le punem chiar imediat la dispoziție și îl somăm să reproducă părțile, cari constitue, sau ar constitui, măcar, apărarea d lui Stere.

Care a fost ținuta noastră în campania pe care, în desperare de cauză, de cauză referitoare la situația internă a partidului conservator—d. Holban a declarat că și-a însușit-o?

Am fost în fața unei reclamațiuni pe care *Evenimentul* a fotografiat-o. O reclamație nu este încă un act doveditor, că pârîtul este vinovat. Și de și știam că reclamația a fost rezolvită în favoarea a cuzaștilor, am zis că ea este gravă și că pârîtul trebue să se explice.

D. Stere s'a explicat. Din acea explicație noi n'am reprodus nici un punct în descărcare, nici un argument, nici o dovadă, ci numai partea finală, care propunea constituirea unui juriu de onoare pentru revizuirea reclamației.

Organul oficial al partidului conservator a făcut mult mai mult: el, care reprodusese părți din reclamație, a reprodus exact același pasaj din răspunsul d-lui Stere, cu observația că „aceasta este din partea sa (a ziarului) o chestie de cinste".

Ce am mai scris noi în această afacere? Colecția stă martoră, că n'am scris un cuvînt despre d. Stere, că așteptăm, precum este esențial logic, că juriul de onoare să se constitue și să se pronunțe.

Și în punctul acesta suntem de părerea unui alt ziar conservator - *Epoca*— care, chiar în numărul său de ieri, vorbind de afacere spune: *„presa ar face bine ca atunci, cînd sunt în joc cinstea și moralitatea oamenilor noștri politici, să nu se pronunțe pînă la tranșarea afacerei"*.

Și noi doar atît n'am făcut: n'am zis jos Stere, sus Holban, nici nu ne putem sinucide în senzul atroce, ca noi, gazetă de partid, gazetă la cari scriu oameni normali, noi să ne însușim o campanie personală a d-lui A. D. Holban!

Noi, cînd am publicat vehementul articol din care d. Holban reproduce pasagii, n'am făcut operă personală. Adică n'a venit unul din noi cu propunerea să ne constituim în pluton de bandiți și să operăm fără avizul celor cu chemare și, poate în contra părerilor lor.

Ci articolul acela a fost opera întregului nostru comitet de redacție, părerea lui unanimă și dovadă că întreg comitetul se declarase gata să dee satisfacție d-lui Stere.

Și aci este momentul de a întreba pe *Evenimentul*: de ce în vremuri, nu a-ți reprodus și nu v-ați însușit articolul de care astă-zi vă serviți ca să ne doboriți?

Ziarul conservator știe, însă, foarte bine, că bate apa'n piuă. Pe dînsul îl doare în altă parte: că noi am relevat, cu lux de dovezi, că afacerea Stere este un pretext pentru a demasca prietenia dintre domnii Cantacuzino și Stere.

Și dacă n'au putut dovedi nici odată, de cît doar cu vorba, că între noi și d. Stere ar exista ceva, există probe prea multe că între greceniști, holbaniști și Stere, junimiștii preferă pe acesta.

Cînd l'am atacat noi pe d. Stere, nimeni n'a demisionat din redacția noastră, nici cartelul d-lui Stere n'a fost compus din prieteni ai noștri Pe cînd cu totul altfel s'au petrecut și se petrec lucrurile, în ce privește persoana d-lui Stere, în partidul d-lui A. D. Holban.

D. Stere a fost atacat de două ori în ziarul, proprietate acum a terasei Bragadiru: în Martie anul curent, tot pe tema rusească și acum în campania curentă. Ei bine, și în Martie și acum, directorul junimist al gazetei, d. general Skeletti, s'a retras din cauza acestor atacuri, de și s'a zis alaltăieri că „generalul nostru" îl face pahonț pe d. Stere.

In campania din Martie, se întîmplase ceva și mai caracteristic: ofensat de învinuirile ce-i se aduceau, d. Stere ceru ziarului satisfacție prin arme și cartelul d-sale se compuse din doi junimiști: domnii L. Bogdan și C. L. Negruzzi.

Astea sunt fapte, să zicem că-s istorice, de care, măcar de rușine, ziarul d-lui Holban ar trebui să iee act, sau pe cari ne-a silit să le publicăm fiindcă-i convin d-sale, care, din cauza junimiștilor, a întrat în clubul lor, nu pe poarta cea mare, ci prin dugheana tapițerilor de jos, ca, fiind d-sa în club, să nu mai poată intra d. Cantacuzino.

D. A. D. Holban a rămas, la vrîsta înaintată, un acumulator de venin și cu acest bătrîn beteșug al d-sale, a comis, în ultimele sale articole, două mari indelicațete; ne întreabă despre un articol al nostru, care s'a tranșat pe calea onoarei. Un banal sentiment, care a existat și la popoarele primitive, ne oprește să revenim asupra acelui fapt. Am fost o priți să revenim asupra lui chiar atunci, cînd, după vidarea incidentului, d. Stere publicase, relativ la el, cunoscuta sa *Spovedanie*.

Simplă chestie de delicateță, de care d. Holban invederează că este lipsit cu desăvîrșire, cînd—și aci explicăm a doua sa indelicateță—amintește d-lui Stere de „mîna îndurătoare" ce i-ar fi întins-o.

Aci este vreme să terminăm.

Iorga-Cuza et Comp.

Rubrica aceasta tinde să capete o estindere tot mai mare, grație școalei pe care corifeii naționalizmului o fac printre prozeliții unui alt partid sau printre oameni neînregimentați în vre-un partid

Asistăm de cît-va timp la consumarea unui canibalizm grețos. Un grupșor de cîți va, membrii unei grupări de ceva mi mulți, cari își dau titulatura și aerul de a constitui un partid, și încă un partid de guvernămînt, au găsit cu cale să se arunce cu o poftă de a nimici, cu totul neomenească, asupra unui om politic, care n'are însușirea de a le fi partizan.

Pînă într'o măsură oare-care apucăturile acestea nu sunt neprimise—de și nu-s nici corecte —fiind-că sunt tolerate.

Dar iată, că deodată pofta aceasta nimicitoare se transformă într'o adevărată poftă canibală. Ori-ce sentimente, ori-ce considerațiuni, ori-ce măsură sunt nesocotite și grupșorul—ați înțeles că e vorba de grupșorul de la Evenimentul, *în care tronează senila figură a d-lui A. D. Holban—vrea cu ori ce preț, cu ori ce risc, să distrugă un om—ați înțeles că e vorba de d C. Stere.*

In furia-i nebună, grupșorul și reprezentantul său nu cruță nimic; caută să răstoarne tot ce-i se împotrivește și uitînd de legi, de morală, de omenie, aruncă asupra omului toate balele ce le înveninează făpturile.—Firește, că acestea nu-s mijloace, cari să le asigure trimful—dimpotrivă; dar în spazmul lor canibalic ei uită aceasta, și le întrebuințează.

Și pentru ce?

E greu să găsești explicațiunea unei asemenea acțiuni. In ori ce caz moravurile noastre, așa de décăzute cum sunt, încă nu pot explica o acțiune atît de dezgustătoare.

O apropiere însă între furia grupușorului și rezultatele ei scabroase, și între acțiunea absolut asemănătoare a companiei Iorga-Cuza se impune. Și poate, această apropiere ne dă întru cît va și explicațiunea.

Cu aceiași furie, cu aceiași poftă canibalică, cu aceiași sete de a distruge tot ce-i stă în cale se luptă și cei doi corifei ai naționalizmului romîn.

Făcut au ei școală?

Desigur. Deși macabrul personaj din fruntea grupușorului nu este de eri de alaltăeri, și este îndestul de cunoscut celor din generația sa ca om cu bale și cu venin.—De cît, părea că de un timp își uitase vechile deprinderi. A reapărut însă într'o ediție adăogită, poate tocmai grație mediului sufletesc ce-l crează cu o stăruință îndărătnică cei doi corifei ai naționalizmului ortodox.

Vom ajunge oare să reluăm vechile deprinderi, după ce cu greu începurăm a le uita?

Ar fi trist de tot. **Em.**

Pentru limba strămoșească

Stăpînitorii fraților noștri de peste munți, au făcut o nouă încercare de înstrăinare, o nouă încercare de a putea spulbera ceea ce este mai scump unui popor,—limba strămoșească, oferind învățăturile religiunei noastre proprii în haina limbei maghiare!

Ministrul Appony, cere în ordinațiunile sale, cari nu au nici o bază legală, ca „în cele 3 cursuri superioare ale școalelor poporale de stat să explice catecheții dogmele de credință mai importante în limba maghiară", însă în practică revisorii școlari pretind recitarea rugăciunilor în limba maghiară.

Evident, că prin aceasta nu se urmărește de cît desrădăcinarea din sufletul elevilor romîni a acelui simț firesc de a și să se roage numai în limba strămoșească.

Cu drept cuvînt dar, ministrul Appony nu urmărește altceeva de cît un atac la existența națională a neamului romînesc din Ungaria.

Și, ministrul Appony, care a prevăzut surexcitarea legitimă, ce va da naștere pornirea sa, a început'o cu amenințările.

„Preotul, episcopul sau altul, care s'ar abate de la aceasta, ar comite un păcat grav împotriva bisericei sale, ba chiar împotriva existenței sale".

Jocul acesta al ministrului, cu poruncі sporadise și amenințări n'a prins însă. Toate corporațiile bisericei ortodoxe romîne au respins atacul. Pretutindeni clericii noștri distinși, s'au rîdicat contra acestui atac la existența națională a Romînilor de peste munți, respingînd, cu demnitate, tendința salbatecă a ministrului Appony.

Ei s'au îmbărbătat și nu s'au intimidat de loc în fața acestor amenințări, hotărînd să lupte cu energie pentru a păstra ceia ce ne este mai scump: limba strămoșească.

Și avem speranța, că vor învinge.

Un pericol pentru sate

Civilizația unui popor se apreciază după gradul de dezvoltare intelectuală în *masa* poporului, care formează baza pedestalului social. Pentru realizarea acestui principiu s'a dat și s'a îndreptat toată atențiunea asupra școalei de la care derivă tot progresul cultural al natiunii.

Școala ca să fie la înălțime și să dea rezultatele așteptate, trebue să fie condusă de dascali destoinici, culți și mai presus de toate să fie dotați cu tragere de inimă pentru rîdicarea din întuneric acelora în mijlocul cărora profesează.

Acestea odată stabilite, țara noastră, ca să accelereze progresul cultural, moral, economic, social al populațiunii rurale și a păși astfel grăbit pe urma țărilor, ce au apucat înainte opera civilizătoare, a înființat mai multe școli normale, unde să se făurească adevărații apostoli ai sătenimei romînești, care pe lîngă știință suficientă, artă didactică să aibă rîvnă în a pune umărul cu tot dinadinsul, pentru aceasta dispoziția luată e ca aceste elemente să fie recrutate din însuși populațiunea rurală, avînd convingerea că tînărul normalist reîntors în sat, pe lîngă datoria profesională, ce-i impune legile și regulamentele școlare, își va îndoi și întrei forțele în scopul de a vedea pe ai săi cît mai îngrabă scoși din negura întunecoasă a ignoranței.

Dispoziția e și a fost foarte nimerită însă de cîți-va ani în urmă s'au admis și copii de orășeni avînd cursul primar ori chiar cîteva clase secundare, iar cei ce au patru să intre direct în a patra clasă normală. Inainte li se cerea să aibă capacitatea, anul aceasta i-a dispenzat și de aceasta.

Pe urma acestei măsuri, toți elevii slabi de prin gimnazii cei cari stau cîte 2 și 3 ani într'o clasă, năduvul profesorilor, toți nesupușii, alungații de prin liceu, își găsesc un refugiu la școala normală, unde se primesc și cu 17 ani în clasa I și cît rău nu contractează, până la această etate de la 12 ani, cînd a terminat cursul primar hoinărind pe atradă de la liceu și pînă acasă ori la gazdă, pe care o țin numai de formă.

Pe urmele acestor apostoli de contrabandă, satele vor perde mult, căci ei nu urmăresc decît asigurarea existenții fără a se gîndi la marele rol, ce-l are învățătorul romîn în a evolua starea de lucruri în care stagnează satele noastre.

Pe lîngă că nu vor aduce nici pic de progres, dar vor aduce mult rău cu apucăturile lor schimonosite dela periferia orașelor; vor deveni donjuanii satelor, vor schimba portul economic al săteanului cu surtucăria de la telalii orașelor; vor schimonosi limba românească, care la sate abia își mai păstrează jargonul original, cu expresii sucite de mahala și neologisme cu pronunciamentul schilodit; dansurile strămoșești: hora, brîul, chindia, corăbieasca, ca la hănișor etc. își vor lua rămas bun de la tineretul țărănesc și se vor înlocui cu *toreadorurile* și *pasdepatineurile* eczotice; vor transforma cîntecul și poezia populară în oftăturile și versificație pătimașă alor Perdevară. Datinile, limba, portul, obiceiurile de la țară vor dispărea ca un stol de rîndunele în zarea văzduhului ori „Să duc să prăpădesc, ca un cîntec bătrînesc" după versul lui Barbu Lăutarul

De la cei ce intră în clasa I rău va perde mult din intensitatea lui în cursul celor șase ani cu disciplina impusă de internat, căci ori cît ar fi de încarnate apucăturile, totuși se vor slăbi cu vremea; însă ceice ocupă cl. IV-a vor fi mult mai dăunători, căci până au trecut patru clase secundare năravul a devenit a doua natură, încît cu greu sau chiar de loc se vor dezvăța în cei trei ani de școală normală.

Ar fi nemerit ca la intrarea în școala normală candidații să aibă un clas două de liceu, însă elemente bune, care n'au putut continua liceul din împrejurări materiale, fii de săteni cu mijloace restrînsă, silitori, disciplinați, cu caractere supuse și muncitoare.

Anul acesta cu 50 la clasa I divizionară vor năvăli ca cărdurile de corbi flămînzi mulți din tagma celor descriși. Fi-vor aleși cu scrupulozitate? Nu știm.

Scipione.

OAMENI ȘI LUCRURI

PĂCATE...

Pentru că s'au făcut vinovate de abateri de la disciplina monachală, de acte imorale și nesupunere, au fost eliminate pentru totdeauna din tagma monachală Maica X..., monacha Z..., sora Y...

Nu știm dacă e numai o coincidență de timp că știrile aceste vin acum în epoca verei; cînd mănăstirile toate devin locașuri de odihnă și, întru cîtva, de „petrecere" pentru numeroșii orășeni împrăștiați pe la acele adăposturi spre a'și recâștiga liniștea și vigoarea.

Se zice că cu ocaziunea șederei lor prin acele părți orășenii adeseori reușesc să dea loc multor „abateri" de natura acelora de care se vorbește în informația de mai sus și să tulbure astfeliu pacea și siguranța liniștitelor locuitoare —cine a întrebuințat prozaicul epitet de „oițe"?—ale mănăstirelor.

Abateri de la disciplină... Acte imorale... Par'că zărești ochiul sever, plin de mustrări al vre unei „superioare" indreptându-se cu o rigoare nemiloasă asupra vre unei tinere rătăcite și fulgerînd'o; par'că auzi glasul sever anunțînd pedeapsa cea cu dreptate cuvenită pentru o ușurință neiertată și ireparabilă.

Par'că auzi în același timp ecoul cîntecului mult amuzant din „M-zzelle Nitouche"

Mănăstire, locaș sfânt...!

revărsându se ca o eternă și frivolă ironie de asupra tuturor acelor locașuri de singurătate și de durere de eri, de astăzi și de mîine, cu dramele și comediile lor, cu plăcerile și cu gemetele lor înnădușite, cu seninătatea și frămîntările lor, contraste fatalmente legate de însăși natura unor atari așezăminte.

Sufletul omenesc numai anevoie se modulează și se supune; el este prea complex pentru a se resigna cu ușurință înaintea legilor omenești cari cer sacrificiul altor legi, mult mai... omenești prin firea lor.

De aci se nasc și se vor naște infinite conflicte și nenumărate „abateri".

Nu e trebuință de căutat și de reîmprospătat acele îngrozitoare tragedii despre care vorbește—descriind viața mănăstirilor, — Diderot, în pasionatul său roman „Les Religieuses". Dar izolarea ideală fizică și psihică de lumea profană, de lumea simțurilor, patimilor și amintir lor, e o încercare dintre cele mai grele și mai îndoelnice.

Dorința unei vieți nouă, liniștită, cruțată de îndemnuri lumești, unită cu gândul religios al renunțării și al jertfei se află la baza organizațiilor mănăstirești și cu vremea ele au simbolizat, literaricește, întreg idealul recreării, al retragerei din mijlocul preocupărilor sociale.

— La mănăstire! La mănăstire! rostește Hamlet drept incheiere și drept osândă nefericitei „Ofelia".

La mănăstire! osîndește în frumosul poem al lui Eminescu tatul nefericitei Blanca, menită a deveni mireasa lui Hristos:

Mîni, în schit la Sfânta Ana
Vei găsi la cel din stele
Mângâerea vieței tale
Mântuirea feței mele.

Blanca însă rezistă și înainte de a fi inchisă între zidurile schitului va fugi în brațele cavalerului amorez.

Multe, însă, suflete timide sau stinghere n'au găsit, în primul moment, hotărârea de a fugi și tocmai mai târziu, ocazional, vor simți trezindu-se în ele dorul vieței și tresărind chemarea catră dragoste și păcat!... Rodion

Roluri duble

In teatrele cu personal restrîns se întîmplă adesea ca unul și același actor să joace două și mai multe role. Dacă artistul nu e destul de îndemînatec sau n'are destule mijloace de deghizare, spectatorul mai puțin obicinuit se încurcă foarte ușor. Sunt însă și piese anume scrise așa ca unul din actori să aibă două role. De pildă, opereta, odinioară atît de aplaudată, *Giroflé-Girofla*, menținută pe afiș cît timp a mai jucat Nora Marinescu, care în rolul titular făcuse o frumoasă creațiune.

Dar Giroflé și Girofla sunt surori gemene, atît de asemănătoare între ele, în cît nici părinții nu le pot deosebi, prin urmare pentru a le înfățișa pe amîndouă nu este nevoe de două creațiuni, ci de una singură.

Un exemplu în adevar uimitor este în *Curierul din Lyon*, piesa în care Nottara și-a stabilit reputația. Eroul piesei *Lesurque* seamănă atît de strașnic cu un alt personagiu—Dubosc, mi se pare—în cît e urmărit pentru o crimă făcută de acela și condamnat la moarte. Nottara a făcut două admirabile creațiuni, foarte asemănătoare și totuși deosebite, dintre cari unul îți inspiră o nemărginită simpatie, iar celalt o ură grozavă. In timpul reprezentării sunt momente cînd uiți că cele două personagii ce se perindează înainte-ți sunt redate de același actor.

Momentul culminant însă este cînd, printr'un truc de scenă, ai iluzia că Nottara asistă la propria sa decapitare. E imposibil ca în clipa aceea să nu fii zguduit de un fior.

*

In viața de toate zilele sunt mulți oameni cu roluri duble. Nu mai vorbim de fățarnici, cărora poporul le zice: „ori te poartă cum ți-i vorba, ori vorbește cum ți-i portul". Dar sunt mulți cari au vanitatea de a se afla în prea multe treburi de o dată, ori—ceea ce este și mai frequent—nu-și pot înfrînge lăcomia de a lua mai multe lefuri de o dată.

In asemenea cazuri se întîmplă adesea mari încurcături; cînd interesele unei instituții vin în conflict cu ale alteia, iar amîndouă sunt representate de aceiași persoană.

Noi însă nu vrem să ne ocupăm aci de asemenea lucrari triste, ci de unele situații comice la care poate da loc dubla calitate a unui personagiu.

Așa, este o anecdotă care circulă cam pretutindeni, cu mici variante, dar care într'unul din marile orașe ale Romîniei o considerată ca autentică și referindu-se la un fapt întîmplat acolo acum cîți-va ani.

Comandantul regimentului plecînd în concediu, a lăsat ca locțiitor pe ajutorul său, un maior foarte conștiincios. După cît-va timp, acesta are și el nevoe de odihnă. Lipsindu-i superiorul căruia îi putea cere concediu, își adresează cererea lui însuși, arătînd că are absolută nevoe de zece zile libere. Pînă aci poate să nu este nimic deosebit: așa vor fi fiind „formele". Nestimada e însă că maiorul, primind propria sa cerere pune cam următoarea rezoluție: „Avînd în vedere că maio-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104,- jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

rul X a mai avut un concediu de 5 zile, i se acordă și de astă dată numai 5 (ss) *Maior X*".

Același maior era și comandantul companiei bacalaureaților. Intr'o zi întîlnește un bacalaureat care, din nebăgare de seamă nu-l salută. El oprește și îi dă ordin ca a doua zi să se prezinte în cabinetul său.

Bacalaureatul este exact la întîlnire și se alege cu o morală strașnică și o pedeapsă destul de severă, pe care maiorul i-o dă în calitate de comandant al regimentului.

Un sfert de ceas după aceea, maiorul intră în camera în care bacalaureații își făceau cursurile și cheamă din bancă pe cel pedepsit:

— Ascultă tinere, mi s'a plîns comandantul regimentului că nu l'ai salutat. Nu-i frumos din partea d-tale. Eu, ca profesor, sînt mai indulgent, dar comandantul regimentului mi-a spus c'o să te pedepsească.

*

Puteți să credeți sau să nu credeți aceste anecdote. Eu nu le-am crezut pînă acum cîte-va zile, cînd am văzut în toate ziarele franceze, germane și italiane următoarea informație:

Un foarte cum se cade negustor din Tetuan e în același timp și consul al Franței și consul al Austro-Ungariei. In timpuri normale el este în stare să apere interesele ambelor țări, fără să le neglijeze pe ale sale proprii, ei—poate—din potrivă. Și socotesc că și în cazul unui conflict de interese între ambele țări ar putea să aranjeze lucrurile de minune, fără ca tratativele să dureze prea mult și fără ca, în calitate de representant al unuia din cele două state, să găsească motiv de plîngere că a fost jugait de sine însuși, în calitate de representant și al celui-lalt stat.

Numai de două ori pe an sublul diplomat ar putea să aibă greutăți reale, dacă n'ar ști să le învingă cu multă grație. Și iată în ce constau greutățile și în ce chip le învinge.

In fiecare an, în ziua de 18 August, aniversarea nașterei Impăratului Francisc Iosif, consulul își pune uniforma franceză se urcă în trăsură, se învîrtește nițel în jurul casei și apoi se coboară și lasă carta sa de vizită pe care servitorul o depune pe biuroul rezervat consulatului austro-ungar. Imediat după asta, trece în camera sa, își scoate uniforma franceză, și o pune pe asea austro-ungară, ia o trăsură, se învîrtește puțin, se oprește, descinde, își lasă carta de vizită, pe care servitorul o depune pe biuroul rezervat consulatului francez.

Dar cu aceasta misiunea dublului personagiu nu este terminată. El mai expediază și două telegrame: una ministerului de interne francez, alta celui austro-ungar, în cari arată că solemnitatea s'a petrecut după toate regulele și în chipul cel mai curteniter.

La 14 Iulie, sărbătoarea națională a francezilor, bravul consul săvîrșește aceeași ceremonie, în sens invers.

Iată o localitate de unde nu ne putem teme de un conflict între cele două puteri și iată o experiență admirabilă, doveditoare că în chestii de politică internațională, cu cît sînt mai puțini diplomați, cu atît mai lesne se rezolvă lucrurile și se asigură pacea,—acest copil atît de șubred, căruia, de sigur, mai multe moașe i-ar fi fatale—vorba poporului.

Și acum, dacă e posibil un asemenea consul, de ce n'ar fi fost posibil și un maior ca acela de care vorbeam mai sus?

Liviu

D. prof. dr. Riegler și febra tifoidă

— Interview cu d. dr. prof. Riegler —

Origina epidemiei — Săpăturile și epidemia.—Necurățenia Iașului.—Chestia apei.—Măsurile luate.—Alte amănunte.

Față de marea întindere a epidemiei de febră tifoidă în localitate, am găsit nimerit de a cunoaște părerea distinsului profesor dr. E Riegler.

De și ocupat peste măsură—cînd am fost la locuința d-sale, erau peste 20 de suferinzi, așteptînd să fie examinați,—totuși distinsul și savantul profesor, în interesul cauzei generale, s'a pus la dispoziția mea.

*

— Care ar fi originea epidemiei în Iași,—am întrebat pe distinsul profesor?

— Orașul Iași face parte din orașele în care febra tifoidă este endemică, adică se găsește în permanență. Probabil că într'un moment dat, într'o regiune oarecare, conductele de apă au fost contaminate și atunci prin această apă s'a răspîndit tifosul într'un mod explosiv și-a luat caracterul epidemic.

— Se prezintă tifosul, anul acesta sub o formă mai gravă?

— *Caracterul febrei tifoide în epidemia actuală este în adevăr mult mai grav de cît în anii trecuți.*

Din observațiunile mele, pe care le am cules în clientela mea, (care cuprinde cea mai mare parte de tifoi), rezultă că cele mai multe cazuri erau complicate cu hemoragii intestinale *și cu miocardite tifice. Complicațiunile din partea aparatului respirator și renal erau mai rare.*

— Ce credeți, săpăturile, ce s'au făcut în oraș, au contribuit la întinderea epidemiei?

— *Bacteriologii au stabilit, spune distinsul profesor. că solul numai rare ori contribuește la propagarea unei epidemii de tifos.*

Baccilii tifici se pot conserva mult timp în tub în stare virulentă, însă o înmulțire a lor nu are loc în pămînt. Totuși nu se poate exclude posibilitatea că, cu ocazia unor săpături intinse, lucrătorii să transpoarte cu mîinile, cu hainele lor, germeni tifici din pămînt și să dee astfel loc la infecțiuni. Dară această posibilitate nu poate să joace un rol mare în desvoltarea unei epidemii de tifos.

— Credeți, d-voastră că necurățenia Iașului a contribuit în prima linie la întinderea epidemiei de tifos și apoi a venitul rîndul apei?

— Necurățenia simplă a unui oraș, ori cît de mare ar fi, singură nu poate să dee loc la o epidemie de tifos. Pentru aceasta se cere ca murdăriile să conțină microbul specific al tifosului și chiar într'un ast-fel de caz, infecțiunea va rămîne localizată și nu va putea să se întindă de cît progresiv, încetul cu încetul; cînd însă într'o localitate o epidemie de tifos se va manifesta într'un mod explosiv, cu mare repegiune, aceasta trebue atribuită unui vehicul comun precum este **apa de băut,** *care a fost contaminată, cu germenii boalei și ast-fel a infectat pe locuitorii cari s'au servit de această apă.*

— Nu găsiți că măsurile ce s'au luat sunt slabe?

— *Măsurile ce s'au luat sunt destul de bune; greșala consistă numai în faptul că aceste măsuri trebuesc luate într'un mod permanent și nu numai în momentul isbucnirei epidemiei.*

Desființarea latrinelor primitive, astuparea fîntînelor contaminate, procurarea unui număr suficient de etuve de desinfectare, consrtucțiunea de Spitale de izolare, *instrucțiunea unui personal sanitar suficient, etc;* — toate aceste trebue făcute la timp, într'un mod regulat și continuu spre a evita surprize displăcute cum s-a întîmplat în actuala epidemie.

Ar mai fi posibil,—a urmat d. dr. Riegler—o măsură care să previe îmbolnăvirea de tifos. Aceasta consistă în revaccinarea în contra tifosului cum au făcut germanii în Africa și Englejii în Coloniile niile lor, dar această metodă încă n'a ajuns la o perfecțiune destul de mulțumitoare din cauza aplicațiunei ei delicate.

— Sunteți bun să-mi spuneți, care credeți că ar fi mortalitatea în actuala epidemie?

— Mortalitatea mi se pare se va ridica intre 7—8 la sută, care, față cu măsurile sanitare insuficiente, este destul de mulțumitoare.

Această mică mortalitate este o mică consolațiune pentru familiile în care s'a încuibat flagelul tebrei tifoide și ar fi injust să nu aducem mulțumirile și recunoștința medicilor practici, cari cu o abnegațiune și o muncă demnă de toată lauda au scăpat viața unui număr așa de mare de suferinzi.

*

Credem că sunt destul de interesante părerile savantului profesor d. dr. Riegler, pe care le împărtășim cititorilor noștri, și pentru care-i mulțumim mult.—N.

Litere-Științe-Arte

De Max—maltratat.—Cu ocazia marei și fidelei traduceri a lui Macheth făcută de Materlinck un critic german se rostește asfeliu asupra dramelor shakespeareane văzute prin prizma franceză:

Pînă acum n'a existat un bun interpret al lui Shakespeare, în Franța. Hamlet, jucat de francezi, fie la Guitry, fie de mult îndrăzneața Sarah Bernhard nu e nici odată acel prinț danez, ale cărui frămîntări sufletești ni se descriu în tragedia originală.

Celebrul *De Max* ca Othello și Rege Lear nu e decît un superficial jucător de roluri eroice, cu manierele unui tenor. Cine i-a văzut pe artiștii aceștia și insuficiența lor față de natura shakespeareană, va zice în contra părerei criticilor frencezi, spiritul galic de „comedianți" nu se poate ridica pînă la nivelul uriașului Shakespeare".

*

Cu ocazia marei actualități a descoperirii polului nordic de către americanul Kock oamenii de știință au fost mai cu seamă neîncrezători în afirmarea exploratorului că ar fi găsit și suportat o climă de 83 grade sub zero.

Pînă acuma se crede în adevăr că temperatura cea mai joasă de pe pămînt e la Verhoiansk în Siberia. Acum s'a dovedit că la un punct din Novaia Zemlia temperatura cea mai joasă e acolo: un termometru cu minimum, lăsat mai mulți ani, arată—75, iar unul cu maximum+15 la sută.

Intr'o măsurătoare deasupra Africei centrale la 22.500 de m. înălțime s'a constatat—84 gr. (dr. Elias). Directorul observatorului astronomic din Treptow a ținut o conferință despre aceste cercetări asupra părților înalte ale atmosferei.

*

La Muzeul de antichități romane, de sculptură veche și nouă și de pictură religioasă și mirenească din Köln (Cologne) se află un tablou de A. Schreyer care a trăit dela 1828—1899: „Walachische Post (Poștă romînească). E o trăsură cu coviltir, cu 3 cai albi înnainte și cu 2 (unul alb și altul șarg) la roate. Calul dinnainte din stînga a rupt orcicul, e gata să cază. Cel dela mijloc, înhămat cu un cerc și cel din urmă, dela roată, sînt speriați. E mare mișcare și caii de soiu ales. Surugiul în costumul vremei, stă pe capră alături cu un arnăut. In trăsură se vede un ins în uniformă. Vine furtună.

Informații

❑ Congresul băncilor populare, obștii lor și cooperativelor sătești se va ține după cum urmează:

In zilele de 15 și 16 Septembrie în orașul Ploești cu delegații băncilor din județele: Muscel, Dîmbovița, Prahova, Buzău, Teleorman, Vlașca, Ilfov; și R.-Sărat.

In zilele de 1—2 Octombrie în orașul Craiova cu delegații din județele: Mehedinți, Gorj, Dolj, Vîlcea, Romanați, Olt și Argeș.

In zilele de 12—13 Octombrie la Galați, cu delegații din județele: Putna, Covurlui, Brăila, Ialomița, Tulcea, Constanța, Tecuciu, Tutova, și Fălciu.

In zilele de 28—29 Octombrie la Botoșani, cu delegații din județele: Bacău, Iași, Roman, Neamțu, Suceava, Botoșani, Vaslui și Dorohoiu.

Chestiunile ce se vor discuta în aceste congrese vor fi următoarele:

1. Băncile Populare și mijloacele de întărirea lor (fuziune, federare, școli pregătitoare de contabil, mijloace, de control etc).

2. Magazinele de consum și diferitele feluri de cooperative. Recrutarea diriginților și controlarea lor. Desfaceri și cumpărări în comun. Preferința pentru cooperativele de redacție.

3. Obștele de arendare. Rolul administratorilor agronomi;

4. Rolul învățătorilor și preoților în mișcarea cooperativelor.

5. Raportul dintre Creditul agricol și Băncile populare.

6 Societățiile cooperative pentru replantarea viilor și Creditul viticol.

❑ Direcția generală a căilor ferate a trimis tuturor stațiilor un ordin de serviciu, prin care pune în vedere că la trenurile, la care se eliberează bilete de tren de plăcere, se va elibera pentru fie-care copil dela 4—10 ani, sau mai mic,—cînd pentru aceasta se va cere un loc special,—cîte un bilet de plăcere valabil pentru un militar.

Cuvîntul „militar" se va șterge de pe biletul de plăcere eliberat pentru un copil, și se va scrie în locul seu cuvîntul „copil".

❑ In ziua de 9 Septembrie a. c. se va judeca la Curtea de Casație recursul făcut de preotul învățător I. Morarașu, din județul Botoșani, contra deciziei consiliului permanent, care l'a exclus din învățămînt.

❑ **DIN BUCOVINA.**—Comitetul executiv al partidului romînesc a ținut eri o mare adunare populară în Boian.

In curînd se vor ținea alte adunări în Cîmpu-lung și în Dorna.

De asemeni, comitetul va fixa în curînd ziua, în care se vor face alegerile delegaților comunali, apoi alegerile comitetelor districtuale și în fine alegerea comitetului național în adunarea națională convocată de șeful partidului.

— Se știe că cei 3 deputați romîni, dezidenți s'au retras, pe motivul că alegerea delegaților comunali, fără intervenția deputaților interesați ar avea de urmare trimiterea unor creaturi ale comitetului în organele partidului.

Pentru a ajunge la o împacare cu cei 3 deputați, d. deputat Aurel Onciul a propus următorul compromis:

Comitetul și deputații își garantează viceversa o prosedură corectă la alegerea organelor naționale; Alegerea delegaților comunali se va face în modul următor: 1) In comun acord între comitet și deputatul districtului respetiv se va designa pentru fiecare comună cîte o persoană care va conchema și conduce adunarea menită a face alegerea. Lipsind acordul, fiecare din ambele părți numite va designa cîte o persoană; ambele persoane designate vor alterna în prezidiu; 2) Pe baza aceasta alegerea va urma automatic după voința alegătorilor și anume în toate comunele romînești în ziua de 12 Septembrie. In 19 Septembrie apoi se vor face sub conducerea unor persoane designate în comun acord, iar în lipsă de acord de ambele părți, alegerile tuturor comitetelor districtuale; Cel tîrziu pînă la finea lui Septembrie șeful partidului va conchema la Cernăuți adunarea națională pentru alegerea Comitetului național; Pînă ce se vor fi finalizat alegerile amintite, ambele părți vor observa neutralitatea. După finalizarea alegerilor, deputații vor avea să declare ori de se alătură partidului sau ba.

— In ziua de 15 August s'a sfințit de către Excelența Sa Mitropolitul, biserica parochială din Pătrăuți pe Siret. Intocmirile lăuntrice ale acestei biserici frumoase, îndeosebi iconostasul splendid, sunt demne de văzut. Acestea au fost executate de firma Alex. Kanczuck, din Cernăuț.

❑ Soldații din contigentul 1908 vor fi trecuți în concediu pe ziua de 1 Octombrie a. c.

❑ Pe malul Prutului, în Basarabia și în dreptul comunei Lunca din jud Dorohoi, s'a găsit cadavrul lui D-tru Bălan. Se zice că numitul a fost mai întâi omorît și în urmă dus pe malul rusesc.

❑ Din Kișinău se scrie că în cercurile influente se dă ca sigură candidatura lui G. N. Crupenski, care a mai candidat odată cu P. Dicescu la viitoarea alegere a unui membru în consiliu de stat în locul regretatului P. Dicescu.

Pentru a se da o compensațiune marelui elector basarabean, Alexandru Crupenski, care ar vrea să fie și el ales, este vorba ca dînsul să fie numit guvernator în Podolia. In locul său ca mareșal al nobilimei, se dă ca sigură, numirea lui D. N. Semigradov, (ardețean de origină), actual președinte al consiliului guvernial.

❑ D. N. Teleman a fost numit comisar al guvernului, pe lîngă corporația confecțiunilor, din localitate, în locul d-lui T. Grigoriu.

❑ D-na și d. Vespasian I. Pella, directorul ziarului nostru, s'au reîntors eri dimineață din viligiatnră.

❑ D. Gh. Dimitriu Păușești, secretarul inspector al camerei de meserii, a fost în inspecție la corporația din Piatra N., luînd mai multe dispozițiuni pentru încasarea mai regulată a cotizațiilor.

D. Dimitriu se va duce mîine la Tg. Neamț, spre a face o anchetă la corporația de acolo.

❑ In localitatea Radna (Maramureș) a încetat din viață Constantin Popp, profesor la școala Comercială superioară din Galați.

❑ Zilele acestea va fi extradat autorităților noastre, prin punctul Ungheni un vestit hoț de cai I. T. Brătianu, de loc din județul Dorohoiu, care a fost prins în Basarabia unde se refugiase.

❑ Pentru ziua de 1 Septembrie au fost citați la tribunalul secția II-a experții chemați pentru a se pronunța asupra punerei sub interdicție a d-nului Gh. Irimescu, cerută de fiica sa d-na Pogaçar.

❑ In vederea alegerilor pentru consistorul superior bisericesc administrația casei Bisericei a început să trimeată protoereilor din județe cărțile de alegător. Protoerii sînt obligați să împartă aceste cărți alegătorilor în termen de o lună.

Ziua pentru convocarea colegiilor n'a fost încă fixată.

❑ D. Gideiu, șef de serviciu la ministerul comerțului și industriei, va veni zilele acestea în Iași, în interes de serviciu.

❑ Un maistru de la o școală din localitate, aflîndu-se la Galați alaltă eri, și avînd o ceartă cu un căpitan pensionar. a vrut să'l împuște.

Intervinind autoritățile, maistrul în chestiune a dispărut.

❑ Reprezentația cinemntografului vorbitor de la „Bragadiru", de Sîmbătă seară a întrecut toate așteptările publicului, care era atât de entusiasmat, încât era pe punctul de a fluera.

Pe lîngă lumina prea slabă a aparatului, care face să nu se distingă bine persoanele și tablourile ce apar pe pânză; pe lîngă adaptarea proastă a gramofonului, care nu trădează cât de puțin vocea omenească; apoi des repetatele greșeli de proecțiuni au indispus publicul atât de mult, că puțin a lipsit ca să nu fluere.

DIVERSE

— Atragem atențiunea d-lui Căpitan Stavăr comandantul jandarmilor rurali ca să ia măsuri contra șefului postului de jendarmi din Gropnița, care fără nici un motiv a maltrat niște lipoveni, luîndu le și o sumă de bani.

— Reu făcători introducându-se eri noaptea într'o gheretă de pe locul numit Lunca, au furat mai multe unelte și lucruri sparținînd societății pentru alimentarea orașului cu apă.

— Supusul rus Leonte Ivanoff Croitoru, a fost expulzat eri prin punctul Burdujeni.

— Indivizii Gheorghe Lazer și Gheorghe Cristea de loc din comuna Tibana județul Vaslui, găsiți în Rusia, au fost înaintați prefecturei județului, care i a trimes la urma lor.

— La societatea „Fraterna Română" se va face în ziua de 1 Septembrie, alegerea președintelui, în locul d-nului Th. Grigoriu demisionat.

— Ministerul instrucției, trimite o invitație directorilor de școli secundare de băeți din localitate, prin care le cere ca pe viitor atât directorii cât și secretarii să se poarte foarte politicoși cu publicul ce are afaceri în școli.

No. 4711.

Eau de Cologne

Cel mai bun remediu contra durerei de cap și incordarea nervilor.

La dureri de cap sau la slăbirea totală a nervilor e suficient o fricțiune cu Eau de Cologne No. 4711.

Insuflețește și răcorește în mod extraordinar de agreabil.

Veritabilă numai cu marca inregistrată

No. 4711

pe etichetă albastră-aurie

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAȘI

Ultime informaţii

Ştim din cercuri oficiale, că s'ar fi căzut de acord asupra complectărei ministeriale, în senzul ca d. Costinescu să treacă la interne, d. I Brătianu va lua definitiv portofoliul externelor; d. C. Stere va lua finanţele şi d. general Crăiniceanu—răsboiul.

Un număr de 250 jandarmi rurali au demisionat pe ziua de 20 Augusi.

La comandamentul central al jandarmăriei rurale au sosit, pé ziua de 20 August, 250 de demisiuni, majoritatea demisionaţilor aparţinînd jandarmilor celor mai vechi.

Cauzele sunt două: 1) prevederea legei ca jandarmul să nu poată funcţiona în oraşelul din care este de fel, el sau nevasta lui: 2) faptul că numărul anilor de pensie, se rădică la 20 de la 15.

Jandarmul, de fel d'intr'un loc, fiind permutat aiurea, trebue să-şi lese casa, să închirieze alta aiurea şi, fiind expus a fi permutat, are perderi mari.

Jandarmii vechi au demisionat din cauza mărirei anilor de serviciu, spre a putea obţinea pensie.

Gastro-enterita continuă să facă ravagii printre copii. Statistica arată că, aproape toţi copii cari s'au născut în cursul lunei Iulie c., au decedat, din cauza gastro-enteritei.

De două zile încoace s'au declarat în oraş încă 22 cazuri de febră tifoidă, dintre care 12 aduse de la ţară.

In solemnele şedinţe ale consiliului de higienă al oraşului, d. P. Fîntînaru prim ajutor de primar, care reprezintă „gospodăria" comunală a promis că administraţia comunală „va da tot concursul" serviciului sanitar în combaterea epidemiei de febră tifoidă şi că va aplica măsurile ce se impun şi care au fost arătate de serviciul sanitar.

Nu numai că nu dă nici un concurs, dar administraţia comunală trîndăveşte acum, mai mult de cît ori cînd. Măsurile care urmau să fie luate, stau numai pe hărtie. Murdăria, de nedescris, domneşte pretutindeni, la centru ca şi prin mahalale. Cu apa, sub însăşi patronare a administraţiei, se face spoliaţiunea cea mai ordinară. Controlul aproape nu există. Vînzarea fructelor se face aşa cum vor negustorii. In piaţa halei în special, se pun zilnic în vînzare fructe crude şi stricate. Intr'un cuvînt, totul lîncezeşte în cea mai mare trîndăvie.

Lumea, cu drept cuvînt, e foarte revoltată. Şi totuşi, cei de la ad-ţia comunală, în special d. Fîntînariu, au aerul să se supere cînd li se arată trista situaţie.

Ce este de făcut? Asta se întreabă medicii şi asta se întreabă toată lumea?

Nu răspunde însă nimeni!

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei a sosit eri în inspecţie la M-rea Verona.

Se ştie că conform legei sunt supuse la taxa de timbru de 10 lei, contractele pentru constituirea şi desfacerea asociaţiunilor până la valoarea de zece mii lei, iar pentru plusul peste această sumă ca şi pentru sporirea de capital se plăteşte o taxă proporţională de trei la mie.

Ministerul de finanţe a observat că unele societăţi sporesc capitalul fără să se conforme legei timbrului de a plăti şi la spor taxa. Pentru a face ca această dispoziţie din lege să fie aplicată, ministerul a dat ordin administratorilor financiari să cerceteze registrele de societăţi la tribunale şi să dreseze procese verbale de contravenţie acelor societăţi cari nu s'au conformat legei.

De asemenea timbrul de zece bani la sută ce se aplică pe acţiunile sau obligaţiunile societăţilor, trebue perceput pentru întregul capital subscris, iar nu numai pentru acţiunile emise, cum fac unele societăţi.

Intrunirea funcţionarilor fiscali de percepere din Iaşi.—Funcţionarii percepţiilor din Iaşi s'au întrunit eri 23 August ora 2 p. m., în sala hotelului „Dacia", unde d. V. Andriescu, preşedintele societăţei „Unirea", a funcţionarilor fiscali de percepere din Bucureşti le-a arătat necesitatea întrunirei tuturor funcţionarilor fiscali de percepere din ţară şi ducerea înainte a luptei pentru îmbunătăţirea soartei lor; arată cum funcţionarii din capitală sunt prigoniţi de şefii lor, cari de ciudă că n'au putut se pătrundă în societate duc o goană teribilă contra lor. Ca probă de aceasta e că fiind în concediu şi deci lipsă din Bucureşti, i s'a înscenat din partea celor de mai sus o vină nejustificată, pe baza căreia s'a cerut ministerului îndepărtarea sa din serviciu.

D. Spiridon Dobrovici arată că de oare-ce lupta pentru toţi o duc colegii din Capitală şi cu deosebire d. V. Andriescu, preşedintele, care s'a sacrificat pentru binele tuturor şi merită a se înscrie cu toţii în societatea „Unirea" şi a sprijini pe cei din Capitală la acţiunea întreprinsă.

D. Gh. Lazer vorbeşte în acelaş sens, mai adăogînd că această ramură de funcţionari este cea mai desconsiderată şi nenorocită şi deci cu toţii să dea mînă de ajutor societăţei „Unirea" pentru ajungerea scopului ce ea urmăreşte; aduce apoi laude d-lui Ioan Bădăreu, perceptorul Iaşului, singurul din cei patru perceptori care a susţinut pe funcţionarii de percepere de a li se înbunătăţi soarta.

Au mai vorbit d-nii V. Neculau, D. Lucescu etc., în urma cărora s'a ales următorul comitet care se conducă sucursala societăţei „Unirea" pentru judeţul Iaşi: Spiridon Dobrovici, casier, Th. D. Dunea şi V. Neculau administratori delegaţi.

Intrunirea a luat sfârşit la ora 7 p. m

In ziua de 1 Septembrie se va deschide noul an judecătoresc al Consistoriului spiritual depe lîngă Mitropolia Moldovei.

Cuvântarea de deschidere o va ţinea Sf. Sa oconom Gotcu (Preşedintele consistoriului.

Sîmbătă seara pe când lucrătorul Grigore Varlam din comuna Holboca, sapa pământ la fabrica de cărămidă a fraţilor Rameder, s'a surpat malul peste el, aruncându l cu capul peste un vagonet.

In stare gravă a fost adus la Iaşi şi internat la spitalul Sf. Spiridon.

Administratorul plăşii Tomeşti comunică prefecturei judeţului, că eri după amiază lucrătorul Costache Baban din comuna Găeşti, pe când lucra la podul Sf. Ioan, a alunecat de pe şchele, căzând de la o înălţime de 5 metri cu capul de o grindă.

In stare muribundă a fost trimes la spitalul Sf. Spiridon.

Incendiul din str. Albă.—Azi pe la orele 12 şi jumătate, un incendiu s'a declarat la atelierul de fierărie al lui Iosef Burştin, din strada Albă No. 57 bis.

Incendiul în scurt timp a luat proporţii şi a cuprins întreaga clădire, în care se află atelierul de fierărie. Nu era mult dacă nu se lua măsuri, ca flacările să se întindă şi asupra caselor vecine, proprietatea d-lui Popovici.

A sosit la faţa locului d. comisar I. Ştiubeiu, de la disp. a IV-a. care a luat măsuri pentru salvarea apartementelor vecine. Au sosit la faţa locului şi pompierii, sub conducerea d-lui căpitan Sturza Pavelescu, care au dat ajutoarele necesare, reuşind, după o oră să localizeze complect focul.

De unde şi cum a luat naştere focul, nu se ştie. Fierarul Iosef Burştin spune că a eşit să lucreze afară, în faţa atelierului, şi că la un moment dat a văzut că acoperemîntul se află în flăcări.

Există însă bănuială că focut a fost pus. Fierarul Burştin a fost arestat pentru un moment.

D. comisar Ştiubeiu anchetează.

La Liceul Naţional, anul acesta nu mai e nici un loc pentru clasele 2, 3 şi a IV-a.

De mîine încep inscrierile la şcoala de Belle-Arte.

Societatea comercială a agricultorilor. — Am anunţat acum cît va timp, că s'a pus bazele unei societăţi pe acţiuni, compusă din proprietari şi agricultori, în scopul de a furniza agricultorilor ori-ce marfă, precum seminţe, maşini, unelte etc., trebuitoare la exploatarea pămîntului şi a servi ca intermediar în ori-ce interes material al acţionarilor agricultori isvorînd din exercitarea profesiunei lor. Capital social este de 500.000 lei, împărţit în 1000 de acţiuni, la purtător, după complecta lor liberare, a 500 lei fie-care.

Consiliul de administrnţie se compune ast-fel:

Preşedinte: Nicu Cincu, mare proprietar în Covurlui, care va prezida personal sau prin delegaţie, adunarea constitutivă.

Viţe-Preşedinte: G. J. Ventura, mare proprietar în Covurlui şi Tutova.

Membrii: G. Manoliu Tetscanu, mare proprietar Dorohoiu; G. S. Sturdza, mare preprietar Suceava; Emil Juvara, mare propr. Covurlui şi Tutova; Ştefan Al. Negruzi, mare propr. Iaşi şi Fălciu; Th. Mendel, mare arendaş în Brăila; Ioan Berceanu avocat, mare proprietar în Brăila; N. N. Ionescu avocat, mare propr. în Brăila; Fil T. Apostol, mare proprietar în Brăila; Director, A. F. Monferrato, arendaş.

După cum am anunţat, în urma unui raport amănunţit al d-lui M. Tănăsescu, inspectorul învăţămîntului muzicei, de a se ţine un congres al tuturor maeştrilor de muzică din ţară, d. ministru al instrucţiei Spiru Haret a încuviinţat ţinerea acestui congres.

Congresul a fost fixat pentru 15—20 Octombrie în Bucureşti şi va fi prezidat de însuşi d. ministru Haret.

In curînd se va fixa şi programa ţinerei congresului.

D. dr. Grossi, care făcuse autopsia cadavrelor celor doui copilaşi, pe care i-a omorît cele două femei din strada Florilor, cărora li se dăduse spre creştere şi despre care am rostit,—a depus raportul său parchetului,

Afacerea se cercetează de d. judecător de instrucţie V. Erbiceanu.

Din Tecuci ni se scrie că eri a avut loc acolo o frumoasă reprezentaţie de gimnastică, dată de d. profesor V. Negruţi cu elevii săi.

S'au distins mult elevii: Siriteanu şi Machedon-Iaşi, Oscat-Galaţi şi Aman-Dorohoiu.

E mai mult de cît scandaloasă specula ce se face de cîtă-va vreme cu apa.

Din cauza suingiilor comunei, asupra cărora vedem că nu se mai face nici un control, şi cere dau apa cui vor ei,—aparii vînd cu 15 şi chiar 20 bani cofa de apă.

Să atragem atenţiunea? Dar, cui?

O tînără lipovancă, Rozalia Ivanov, de la brutăria din Păcurari, ademenită de promisiunile unui tînăr din localitate, s'a facut obiectul unei aventuri.

După îndemnul tînărului în chestiune, Rozalia Ivanov, a părăsit casa părintească şi a pornit aseară cu trenul de 9 şi 5, în tovărăşia unei alte fete, pentru a se opri la Bucureşti, unde avea să vie şi tînărul în chestie.

N'a avut însă norocul să ajungă pînă la Bucureşti, căci s'a prins îndată de vest despre dispariţia ei şi poliţia fiind avizată, a luat măsuri la timp. Ea a fost scoborîtă din tren la Vaslui şi astăzi a fost adusă înapoi la Iaşi.

Din Bucureşti ni se comunică că Sîmbătă au sosit din Viena transportul de tablouri şi decoruri pentru teatrul Davila, decoruri care sunt de o mare splendoare, în special decorurile pentru piesa „Printre Pietre".

Din comuna Cepleniţa se comunică că un incendiu a nimicit întreaga gospodărie a locuitorului Dumitru Hancu, lăsîndu-l pe drumuri.

Prefectura judeţului, a intervenit la comitetul central pentru ajutorarea incendiaţilor, de a i se da un ajutor.

Terenurile şcolare din comunele Andrieşeni, Fîntînele, Bucium, Copou, Coarnele Caprei, Prisacani şi Uricani, aparţinînd casei şcoalelor, fiind disponibile de la 1 April 1910, sunt de dat în arendă.

Licitaţia se va ţinea la prefectura judeţului.

Ni se comunică din gara Crasna, că eri dimineaţă, pe cînd d-ra Popovici, de los din Iaşi, studentă în farmacie, venea de la fratele seu, locotenentul Popovici, care se află la frontieră, şi aştepta trenul de Bucureşti pentru a veni la Iaşi, a încetat din viaţă în gară.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care e în inspecţie la mînăstirea Verona, a plecat la Fălticeni, pentru a prezida conferinţele păstorale ale preoţilor din acel oraş, care se deschid mîne 25 August.

Diaci I. P. S. S. va pleca la mînăstirea Neamţ, unde în ziua de 27 îşi va serba patronul şi de unde, a doua zi, va pleca la Piatra pentru a presida şi acolo conferinţele păstorale.

La Iaşi I. P. S. S. se va reîntoarce la 5 Septembrie.

D. dr. Drăguşescu, inspector sanitar, a venit Vineri în localitate şi timp de două zile a inspectat depozitul de droguri, de pe lîngă prefectura de judeţ.

D-sa a rămas pe deplin mulţumit şi a declarat că acest depozit este singurul care se afle în bună stare şi în perfectă stare.

Corul ceremonial al Mitropoliei îşi va termina vacanţa la 1 Septembrie a. c., iar de la acea dată îşi va reîncepe activitatea.

De la 5 Septembrie, corul va reîncepe să acompanieze serviciul divin la Mitropolie.

După cît ştim, odată cu reînceperea activităţei, energicul şef al corului d. Dim. Dimitriu va introduce un nou repertoriu.

In ziua de 27 August a. c., cu ocazia zilei onomastice a I. P. S. S. Mitropolitului Pimen Georgescu, se va oficia la Mitropolie un Te-Deum, de către clerul catedralei şi mai mulţi preoţi din oraş.

După Te-Deum, preoţii vor adresa o telegramă de urări şi de felicitare I. P. S. S. Mitropolitului, care în acea zi se va afla la M-rea Neamţ.

Primim următoarele:

Domnule Redactor,

Vă rugăm foarte mult a face loc următoarelor rînduri în numărul de astăzi al ziarului dv.:

Studenţii universitari aflători în Iaşi sunt cu insistenţă rugaţi să vină Marţi 24 August ora 4 p. m. în localul societăţii studenţeşti „Solidaritatea", avînd a se lua mai multe deciziuni relative la congres. La această consfătuire pot participa şi absolvenţii din anul asesta ai liceilor.

Odată cu aceasta se aduce la cunoştinţa tuturor studenţilor din Iaşi care nu s'au înscris până acum, să se grăbească a depune taxa de 2 lei la Universitate, unde se află o listă eliberată de comitet, cunoscînd că sub nici un cuvînt nu vor fi admişi a lua parte la întrunirile, festivaluri şi excursiuni acei care nu vor posedа cartea de legitimaţie eliberată în schimbul acestei sume.

Comitetul general

Firul special telefonic cu Bucureştii a fost şi astă-zi întrerupt!

Abia la orele 3 şi-a revenit în fire

Corespondentul nostru din Bucureşti, ne comunică că se afirmă în cercurile oficiale cum că ministerul de rezboiu ar fi decis să comande din Germania un balon dirigiabil sistem „Parseval".

Se primesc elevi in gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 24 August

O necuviinţă a medicilor unguri

Bucureşti.—Se ştie că medicii excursionişti care au luat parte la congresul din Buda Pesta, urmau să facă o excursiune la Constanţa, iar de acolo să se ducă la Constantinopol, cu care ocazie se pregătea pentru excursionişti la Constanţa o frumoasă primire şi un banchet.

Din cauza însă a unui truc al medicilor unguri, banchetul şi excursiunea n'a avut loc.

In adevăr, după dispoziţia directorului excursiunei d-rul Lang, care e unul din ungurii cei mai şovinişti, songresiştii au plecat imediat din Capitală şi a ajuns la Constanţa la orele 9 şi jumătate. Imediat, acesta a luat măsuri ca excursioniştii să plece spre Constantinopol.

Aflîndu-se despre aceasta, autorităţile au suspendat pregătirile ce le făcuse.

Medicii ceilalţi, de şi sunt în minoritate, au vociferat şi au protestat contra hotărîrei medicilor Unguri, în număr de 60. Aceştia, în mare parte francezi, italieni, germani, etc., au făcut manifestaţiuni, strigînd: „Vive la Roumanie".

*

Se spune că hotărîrea d-rului Lang, ar fi fost luată din motivul că în gara de Nord s'au distribuit nişte broşure care nu conveneau de loc ungurilor, care în urmă s'au hotărît să zădărnicească banchetul de la Constanţa.

D. dr. Tulbure, preşedintele asociaţiunei medicilor, a hotărît să întocmească un memoriu, în care să arăte necuviinţa medicilor unguri, memoriu care va fi trimes tuturor medicilor din străinătate.

GREVA BIRJARILOR

Bucureşti.—Pe ziua de astă-zi avem în Capitală o totală grevă a birjarilor.

Pe stradă nu se vede nici un birjar. Ei s'au dus cu toţii la prefectura poliţiei şi au declarat că s'au pus în grevă din cauza mizeriilor ce le îndură de la inspectorul poliţienesc Cotruţ.

Birjarii au declarat că sunt hotărîţi se ţie greva cît timp nu li se va da satisfacţie.

Nenorocirea de lîngă Buzeu

Buzeu.—Azi dimineaţă pe la orele 4, o nenorocire s'a întîmplat lîngă cantonul 2 de lîngă staţia Buzeu. Cantonistul fiind obosit, adormise şi tocmai atunci venea trenul No. 18 din Moldova. El se trezi, şi vroi să se ducă să închidă bariera Trenul însă l'a ajuns şi-a dat peste el.

Capul nefericitului cantonist a fost găsit la o departare de 200 metri de trup.

El era în etate de 60 de ani şi avea 30 de ani de serviciu la calea ferată.

Reîntoarcerea d-lui Brăteanu

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu prim ministru s'a reîntors eri după amiază în Capitală cu expresul.

Reorganizarea unui ziar romînesc

Buda-Pesta.—Cu începere de la 1 Octombrie, ziarul „Lupta", va fi pus sub direcţiunea d-lui Ostavian Goga.

Odată cu aceasta se va face la acest ziar o completă reorganizare, aşa că ziarul să devină cea mai mare şi mai răspîndită publicaţiune romînească de peste munţi.

In numărul seu de astăzi „Lupta" pune apel către toţi romînii, prin care'i roagă să vie în ajutor şi să dea obolul lor pentru aducerea la îndeplinire a planului.

Ce e cu împrumutul rusesc

Petersburg.—Agenţia Westnik declară că ministerul de finanţe desminte categoric ştirea ziarelor, despre un împrumut rusesc iminent, de un mil ard de franci.

Situaţia Principilor moştenitori ai Greciei

Athena.—Decretele privitoare la punerea în disponibilitate a Principelui moştenitor şi a Principelui Nicolae, precum şi cele acordînd congedii Principilor Andrei şi Cristofor nu au fost încă publicate, dar sînt iminente.

Generalul Smolenski înlocueşte pe Principele moştenitor în funcţiunea de generalism—până ce Camera va desfiinţa legea, conferind Principelui moştenitor înaltul comandament al armatei.

Banchet pentru cuceritorul polului Nord

Copenhaga.—Eri seara s'a dat un mare banchet la primărie, în cinstea exploratorului Cook.

Ministrul comerţului a toastat pentru cuceritorul Polului Nord. S'a trimis o telegramă de salutare de către Regele Suediez—Banchetul s'a terminat cu un omagiu al studenţilor danezi pentru explorator.

Luptă contra Albanejilor

Salonic.— Din cauza dezordinilor din districtul Prizrênd, Djabid Paşa a deschis acţiune în contra rebelilor cu patru batalioane. Generalul a declarat că nu se va opri până nu va înfrînge cu desăvîrşire pe Albanezi silindu-i să se supună.

Insuccesul unui aeronaut

P.-burg. Ministrul de răsboi a venit ieri în laboratorul parcului aeronantic militar, spre a examina aparatul pentru ascensiune verticală a baloanelor, inventate de Tatarinow. Aparatul ne fiind terminat, ministrul în conformitate cu tratatul încheiat între Tatarinow şi autorităţile militare, a invalidat tratatul, declarînd inventatorului că trebueşte să plece imediat din laboratoriul parcului aeronautic.

HOLERA

Roterdam.—Eri după amiază a murit încă unul din cei bolnavi de holeră şi îngrijiţi în baracce.

Ştiri desmînţite

Belgrad.—Oficial Ştirile ziarelor străine, vorbind de un schimb de vorbe între Principele George, şi d. Pacici, în palatul regal, sînt absolut false:

Asemenea ştiri urmăresc în mod evident, scopul de a desconsidera pe Principe în opiniunea publică.

Ţarul şi ţarina la Moscova

Moscova.—Agenţia Westnik află că mareşalul Curţei a încunoştiinţat pe prefectul Moscovei că perechea imperială mergînd în Crimeia, nu se va opri la Moscova, din cauza unei indispoziţiuni a Ţarinei, dar că Suveranii îşi propun a vizita oraşul la întoarcere.

Greva din Suedia

Stokholm.—Mediatorul guvernului între lucrătorii grevişti şi patroni, la Coederborg, a propus într'o scrisoare adresată ministrului de interne să se facă acum demersuri spre a se pune capăt grevei.

*

Stockolm.—Direcţiunea asociaţiunei tipografilor suedezi a emis părerea că lucrul să reînceapă azi luni cel mai tărziu.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 2 Septembrie a. c. oara 11 a. m, se va ţinea în Camera acestei Primării cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea comptabilităţei publice licitaţie prin oferte închise pentru darea în întreprindere a lucrărilor pentru dărîmarea caselor foaste Ciolac din strada Albă No. 17.

Garanţia provizorie 100 lei.

Caietul de sarcine se poate vedea în fiecare zi la Biroul Arhivei.

No. 17934 din 20 August 1909.

Doctor E. Margulies

De la facultatea de Medicină din Montpellier.

MEDIC DE SPITAL

Consultaţiile de la 8 la 9 a. m. şi de la 2 la 4 p. m.

Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 4

Caut bacalaureată serioasă, cunoscînd cu perfecţiune şi Germana, pentru mica localitate provincie pentru preparaţiune curs inferior liceu un copil 12 ani şi curs primar doi copii de 8 şi 6 ani; contra casă, masă, îngrijire şi onorar.

Oferte detailate cu pretenţiuni modeste de onorar a se adresa B. Neiger Heci-Lespezi.

Pentru Proprietarii de CASE

Aducem la cunoştinţa Onor. domni *proprietari de imobile*, că pentru lucrările necesare a instalaţiunilor de

— CANAL ŞI APA —

am angajat în biroul nostru pentru această secţiune specială, pe şefulmonteur

FERDINAND LAMPEL

fost conducător al lucrărilor de instalaţiune de apă şi canal la societatea „UNION"

şi care este în măsură a executa aceste lucrări, în toată perfecţiunea, după sistemele cele mai moderne.

Inginer B. DIAMANT & Co.

Iaşi—Strada Stefan cel Mare 38 — sub „Banca Agricolă".

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

Const. P. Ştefănescu

Avocat

Vaslui

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roemină din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28 - IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

PONDOIR déposé
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 20
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Grillages à mailles de 1 mètre de dessus

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852.

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN, BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

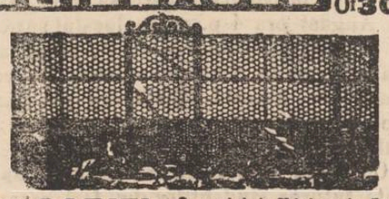

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL
2 3 quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Gelin 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărbei No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douăzeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diama & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 805 Mercuri 26 August 1909

Reîntoarcerea d-lui Bratianu

D. Brătianu, s'a întors din străinătate; ieri s'a presentat Suveranului la Sinaia, iar astă-zi a întrat în Capitală pentru a-și relua ocupațiunile în conducerea departamentului internelor și a guvernului.

Cu ce și cum se întoarce în țară șeful guvernului și al partidului liberal, după o absență de 6 săptămîni? Iată întrebarea pe care trebue să și-o pună lumea noastră politică, și la care dacă nu însuși primul-ministru, dar presa d-sale se cuvine să dea un răspuns.

De obiceiu, concediile de recreație pe cari șefii guvernelor diferitelor state și le iau în lungul verei, servesc și la fericite ocaziuni de întîlniri și întrevederi între ei, pentru consolidarea cît mai mult a raporturilor de interese reciproce și reînoirea sentimentelor de prietenie cît mai strînsă, ce leagă țările pe cari ei le reprezintă.

De aceea și întoarcerile lor în țările cărora aparțin, dau naștere la serioase discuțiuni politice și dacă opoziția se crede în tot dreptul să întrebe, prin organele ei, ce avantagii pentru stat au produs întrevederile avute, nici organele guvernamentale nu se dau în lături a da informațiunile cele mai posibil permise.

D. Ionel Brătianu, înainte chiar de a părăsi țara, a făcut să se vorbească de întrevederile, pe cari avea să le aibă în străinătate cu diferiții bărbați de stat ai țărilor de care suntem uniți prin apropiate interese economice și politice, de o netăgăduită importanță.

Așa, chestia veșnic nouă a tratatului comercial cu Austria și pe care parlamentul liberal va fi chemat, în sesiunea de la toamnă, să-l ratifice, pentru a putea întra în vigoare cu începerea noului an financiar 1910

Cînd d. Brătianu, avea să fie primit la Viena, de baronul d'Aerenthal, pentru a-i încredința înaltul semn de distincțiune, oferit de Suveranul nostru, nimeni nu s'a îndoit că tînărul șef al guvernului, nu va aborda cu prilegiul acestei întrevederi și chestiunile politice și economice mai palpitante, cari preocupă astă-zi deopotrivă ambele aceste state.

Și dovadă că așa e, avem însăși declarațiile făcute de d. Brătianu ziarului „Neue Freie Presse", cu ocazia interviewului ce i s'a luat, și în care arata că este continuatorul politicei d-lui Sturdza, atît în ce privește politica internă, cît și cea externă a Regatului nostru.

Or, se știe că politica externă a țărei noastre, a fost una și aceiași de o serie de mai bine de 30 de ani; ea a fost urmată de toate partidele noastre politice în mod neîntrerupt pînă azi, și nici nu se poate concepe pentru moment o schimbare de orientare în această politică, pentru motivul că cuvîntul directiv și decisiv al ei l'a dat alt cineva mai presus de șefii de guverne și partide.

De aceea, am spus-o de la început că s'a exagerat importanța declarațiunilor făcute de premierul nostru marelui ziar vienez, atunci cînd cu suficiența-i caracteristică s'a recomandat drept urmașul credincios al politicei fostului șef; prezența sa în fruntea guvernului romîn indicînd în mod indiscutabil, că nu poate fi urmașul altei linii de conduită politică de cît aceea pe care o face, și care în nici un caz nu e a d-sale și nici a partidului pe care'l conduce.

Dar chestiunea, e—după cum am spus-o și de la început — cu ce folose se întoarce d. Brătianu după urma neconfirmărei ce a făcut, de respectarea acestei politice, atît în fața cancelarului imperiului austriac cît și a presei Vieneze

Ne aducem aminte, c i discuție a stîrnit în țară, vara trecută, întoarcerea d-lui Dimitre Sturdza, cînd ca șef al guvernului, era îuvinuit că și-ar fi luat față de baronul d'Aerenthal, în întrevederea ce avusese, oare-cari obligațiuni jignitoare intereselor naționale și economice ale statului nostru.

Pe această temă, însuși d. Brătianu începusă lupta ascunsă în potriva d-lui Sturza, care avea de scop să-i grăbiască retragerea de la guvern și de la șefia partidului,—ceea ce s'a și întîmplat după vr'o trei luni.

Meetingurile organizate în țară în potriva Austriei pînă și cu scandalul de la consulatul austriac din Craiova nu erau de cît opera d-lui Brătianu, avînd ca platformă impotrivirea categorică a țărei în contra ori cărui fel de concesiune sau avantagii pentru imperiul vecin, de natură a stingheri cu ceva interesele economice și naționale ale statului nostru.

Intrebarea e acum, dacă cancelarul Austriei a reînoit sau nu și față de d. Brătianu pretențiunile sale cărora d. Sturza nu le-a putut da satisfacere din pricina neașteptatei sale retrageri din guvern, sau cel puțin a formulat noi pretențiuni la care d. Brătianu a trebuit să'și dee respunsul seu.

Acest respuns, atît pe cît ne este permis și nouă să'l știm, 'l cerem azi d-lui Brătianu,ca unul ce nu ne îndoim că l'a comunicat Suveranului în audiența de ieri de la Sinaia, și pe care și țara e doritoare să'l știe cu un moment mai de vreme.

Sunt atîtea chestiuni importante cari interesează politica națională și economică a statului nostru în afară și cari au dat de vorbit presei după întrevederile pe care primul nostru ministru le-a avut și cu alți barbați de stat străini, ca noul cancelar al Germaniei, ambasadorul Angliei, primul ministru sîrb etc.

Astfel este destul să amintim chestia reluărei relațiunilor diplomatice cu Grecia, precum și chestia extrem de gravă a conflictului dintre biserica supremă din Ungaria și guvernul maghiar, ambele cu consecințele sau importanța lor netăgăduită pentru statul și națiunea noastră, și de cari avem datoria să ne interesăm de aproape și ambiția să pretindem de la tînărul șef al partidului liberal, de a li găsit soluțiile mulțumitoare atît pentru menținerea intactă a prestigiului Statului și nejignirea sentimentului național cultural și religios al romînilor din statele cu a căror prietenie ne lăudăm și mîndrim de mai bine de un sfert de veac.

Vespasian I. Pella

Liberalii și alegerile generale

Unii liberali se laudă că vor obține la toamnă un decret de dizolvare a parlamentului și că în locul alegerilor parțiale vom avea alegeri generale.

Țara—spun ei—trebue să se pronunțe în mod legal asupra eficacității reformelor liberale din 1907 și 1908, și asupra necesității guvernărei liberale pe un nou period de 4 ani.

Mai acum un an, cînd opoziția propunea dizolvarea parlamentului, cu scopul de a se face un nou apel la țară, dacă aprobă reformele liberale, presa guvernamentală ne obiecta că nu se poate constituționalicește vorbi de noui alegeri, cîtă vreme actuala legislatură nu e expirată și cît timp nici un conflict nu există între parlament și guvern.

Acum presa liberală ne vorbește de posibilitatea unor noi alegeri, și se încearcă să ne convingă de utilitatea lor.

Avem puternice motive să credem că nici vorbă nu poate fi de alegeri generale în cursul acestui an, presidate de un guvern liberal

Cînd d. Brătianu întîmpină atîtea dificultăți în remaniarea cabinetului seu cu atît mai puțin poate aspira la un decret de noui alegeri.

Noi cunoaștem de mult fanfaronada liberală și știm că în afirmările lor de tărie și prelungire a guvernărei, stă totdeauna dovada slăbiciunei și a apropiatei retrageri de la putere.

De cît s'ar ocupa de chestia alegerilor generale, liberalii ne-ar vorbi mai bine de alegerile parțiale cari se apropie și de cari au o mare grijă.

Anul trecut rezultatul acestor alegeri a fost zdrobitor pentru guvern și pentru partidul lor.

Cred liberalii că alegerile din acest an vor da un altfel de rezultat?

Și dacă în 4—5 alegeri parțiale, guvernul sprijinit de partid nu este în stare să țină piept opoziției—apoi nu este naiv lucru să se vorbească de alegeri generale prezidate tot de liberali?

Credința noastră este că liberalii se pregătesc de opoziție și că alegerile parțiale îi vor găsi în opoziție, unde ridicolul număr de voturi ce vor obține, nu va părea atît de sdrobitor pentru ei, cum ar fi cînd s'a găsi la putere.

CATE-VA NOTE

Dl. A. D. Holban îl tratează pe dl. Stere, cu tot soiul de dulcețuri și bunătăți, drept răspuns apărării, pe care acesta și o face prin *Viitorul*.

Este ceva curios în toată această afacere. Atacatul nu vrea să stea la discuție cu acuzatorul său; iar acesta i se vîră în suflet zor nevoe.

Oare pentru care din doi este disgustătoare această curiozitate a afacerii?

*

Viitorul Se plînge de lipsa de măsură a politicianilor români. Dacă ar fi să căutăm locul unde se desvoltă mai mult acest cusur, ar trebui să ne oprim desigur, la partidul liberal.

Operațiunile de tot soiul ale diverselor asociațiuni în exploatare ce ne furnizează partidul liberal, în adevăr n'au nici o măsură.

Incepând cu operațiunile asociațiunei dinastiei d-lui Spionel și terminând cu acelea ale ori cărui d. X. lipsa de măsură este evidentă, constatată și... întrece orice... măsură.

O infamie liberală

- Un medic de plasă abuziv și incapabil -

Pamfletul liberal din Roman de care astă-zi ne ocupăm pentru întâia și—nădăjduim—și pentru ultima dată, îndrăznește, falsificînd în mod scandalos adevărul, să atribue fruntașului nostru, d-lui C. Cantacuzino-Pașcanu fapte și sentimente, cari sînt absolut inventate.

De la început, ne simțim datori să cerem scuze iubitului nostru fruntaș, că sîntem nevoiți să ne ocupăm de o afacere, în care alături de numele său va apare și acela al medicului de la Băcești, ale cărui aptitudini sugative l au făcut celebru prin partea locului.

Ceea ce fac însă liberalii din Roman și acest dr. Macri,—care ceruse d lui Cantacuzino postul de medic al fabricei de la Dagîța și a fost refuzat, din cauza marii sale simpatii pentru înclinațiuni bacusiace—este absolut scandalos.

Mai întâi o afirmațiune falsă a pamfletului liberal romașcan, este că dintre proprietarii conservatori democrați din jud. Roman, nici unul n'a făcut oferte pentru islaz. Dacă pamfletul n'ar fi de rea credință, apoi ar trebui să rectifice această inexactitate, căci dd. Cantacuzino, Buicliu etc., fruntași de-ai noștri din Roman sînt dovada vie a acestei neexactități.

Ceea ce însă este mai scandalos de cît ori-ce, este actul ilegal și zmintit al acelui dr. Macri de la Băcești, despre care am pomenit mai sus El a păstrat venin ilustrului nostru fruntaș, care a știut să-l aprecieze atît de bine—refuzîndu-i postul de la fabrica d-sale; *inde irae.*

Iată pe celebrul discipol al lui Bachus descinzînd la 27 Aprilie în cîrciuma proprietății Dagîța—contrar obiceiului său de a *nu inspecta* cîrciumile—și luînd probe de vin și de spirt, după ce le ține la el o lună, le trimete la finele lui Mai prefecturei de Roman pentru ca la 13 Iunie abia să ajungă la Institutul de chimie din Iași.

Analiza constată, că spirtul a fost *perfect*, iar vinul acru și filamentos *fără a conține urme de corpi străini.* Acru și filamentos? De sigur, dacă probele sunt ținute de către d-r de la 27 Aprilie pînă la finele lui Mai, pe timpul căldurilor și în sticle mizerabil etichetate, și ajung la laboratorul de chimie la 13 Iunie, adică după *două luni* de la descinderea vestiiului d-r Macri. Excelent expert în asemene materie, d-r Macri ar putea da multe lămuriri, dacă ar fi un om conștiincios și de onoare.

Și ca dovadă despre seriozitatea acestei afaceri, este însuși faptul, că judecătorul ocolului Bîra sezizat cu judecarea pricinei și indignat de modul cum știe d rul Macri să ia probele și să le trimită laboratorului spre analiză, a amînat judecarea dispunînd ca probele să se înainteze consiliului sanitar superior, *spre a se convinge de modul cum acest medic își face datoria.*

Și astfel judecătorul, care desigur îl cunoaște bine pe acest medic și îi știe apucăturile, pălmuește, cum nu se poate mai bine, pe îndrăznețul Macri.

Din acest fapt, din această purtare scandaloasă a numitului medic, pamfletul liberal din Roman face chestie politică și atacă pe fruntașul nostru, cum ar ataca pe un gheșeftar oare-care, exemplar atît de des în partidul liberal.

De aici pamfletul induce la o sumă de năzbîtii, pe cari le pune în sarcina fruntașului nostru, care însă n'ar fi în drept să se simtă cît de puțin atins.

Prea este mare distanța de la d-sa pănă la acel microscopic și vițios personaj, care este medicul de la Băcești; prea este bine cunoscut și mult iubit d. Cantacuzino de romașcani, pentru ca atentatul necuviincios ce se face astă zi cinstei sale, să-l afecteze cîtuși de puțin.

Lumea din Roman îl cunoaște pe fruntașul nostru ca pe un mare filantrop și foarte îndatoritor către toți; iar sătenii de pe Dagîța, sunt fericiți, că au un proprietar ca d-sa. Contrar celor afirmate de foița liberală, cu privire la sentimentele d-lui Cantacuzino față de țărănime, romașcanii știu, că fruntașul nostru a făcut pe spesele sale un dispensar la Dagîța, în care țăranii de pe proprietatea sa și de pe proprietățile învecinate găsesc căutare medicală la nevoie.

Romașcanii știu, că instituția „Caritatea" din Roman este opera soției fruntașului nostru, și că d. Cantacuzino nu este străin de această operă de bine facere.

Dar ar fi prea mult, dacă am da atenție multă acestei inscenări ridicole. Terminăm, cerînd încă odată scuze fruntașului nostru, că am fost nevoiți să-i cităm numele pentru a demasca scandaloasa inscenare a medicului de la Băcești, și complicitatea pamfletului liberal din Roman.

OAMENI ȘI LUCRURI

O NOTĂ REA

Nu ne trece prin gînd măcar să intervenim—în această rubrică—în nesfîrșita polemică încinsă în jurul celebrei afaceri Stere—Zemstvo—Holban. Nici obiectiv, nici subiectiv nu ne poate inspira vre-un interes acea discuțiune nesfîrșită, după cum, suntem siguri, ea nu mai zice nimic nici marelui public, cu ori cîte artificii ar fi alimentată și prelungită.

Din primul și lămuritul răspuns al d-lui C. Stere am reținut însă un punct curios, asupra căruia găsim de cuviință a reflecta puțin. Și iată ce

Insistînd asupra sarcinilor ce-i impunea procesul în chestiune în schimbul însemnatului onorariu—căci i s'a imputat și mărimea sumei angajate ca onorariu—d. Stere arată că pentru a duce la sfîrșit procesul, nu numai că și-a asociat un alt avocat, dar a părăsit catedra pentru un an de zile.

In această afirmare și în acest fapt stă, ni se pare, punctul slab al apărării: slab nu în înțelesul că ar fi un fapt de tăgăduit, o afirmare de pus la îndoială,—ci un act discutabil din tr'un punct de vedere mai superior, din o considerațiune de principiu.

Profesoratul universitar, — zicem a nume cel universitar — nu este o profesiune, o ocupațiune ca ori care alta, ci mai mult de cît atîta,—e un apostolat în sensul înalt al cuvîntului. Cine a ajuns să ocupe o catedră de universitate ar putea să-și considere ca împlinită misiunea sa socială și să privească drept un ideal de a-și desfășura toată activitatea, de a-și cheltui toată energia, de a-și aplica toată virtutea intelectuală spre a da maximul de calități și de foloase sociale în această misiune, care deschide profesorului cel mai larg orizont pentru a-și manifesta și a-și impune personalitatea.

Despre dl. C. Stere se afirmă și se știe că nu e profesor „de duzină", ci și-a cucerit situația în virtutea unor merite reale.

Universitatea ieșană este aceea care are încă trebuință de a-și întemeia reputațiunea și aci mai cu seamă cată să și îndeplinească profesorii cu dragoste și statornicie apostolatul lor pentru motive de ordine generală și locală, dată fiind situația geografică și etnică a Iașului—între Basarabia, Bucovina și Transilvania.

Iașul cu osebire trebuie să se teamă de acea categorie de dascali superiori cari amintesc somnolentele și venerabilele figuri din „Vânzătorul de paseri".

Noi suntem profesori
Și examinatooori...

căci poate fi intelectualicește salvat numai de vigoarea și zelul unor profesori devotați, pentru ca universitatea să nu cadă cu totul sub stăpânirea acelora cari fac exces de zel și de .. apostolat.

Iată de ce surprinde în chip straniu afirmarea d-lui Stere că și-a părăsit catedra *pentru un an* în interesul unui proces—interesant numai prin suma enormă în litigiu—și iată de ce afirmarea în chestiune constituie oare cum pentru profesorul Stere o... notă rea în catalog, la rubrica: frequență și conduită.

Rodion

Medicina și navigațiunea aeriană

Imperechere ciudată.—Știință de actualitate.—Medicina spațiului.—Precauțiuni utile.—Imbrăcăminte și mâncare aeriană.—Aerostatele tămăduitoare.—Sanatorii flotante.—Medii antimicrobiane.—Războiu și pace!

La prima vedere s'ar părea că nu există nici o legătură între medicină și navigațiunea aeriană, între Hippocrat și Bleriot.

Totuși un medic tînăr n'a hesitat de a-și alege ca teză de doctorat un subiect, care tratează despre acest raport: fiziologia aeronautului. Facultatea a aprobat.

S'ar zice că vrea să se ție gata pentru ziua când comunicația în „aerobus" va fi fapt îndeplinit. Atunci, de sigur, îi se vor cere indicațiuni precise asupra modului de a se îmbrăca și de a se hrăni în cursul călătoriilor aeriane. Iată deci ce ne declară Facultatea în această privință.

*

Nici o precauțiune extraordinară nu trebue luată pentru călătoriile mici, în aerobusuri ce vor evolua la o înălțime potrivită.

Acei cari vor vroi însă să se urce la mari înălțimi, vor lua anumite măsuri pentru a contra-balansa efectele frigului, care e câte odată foarte mare îndată ce treci norii.

Se știe că temperatura atmosferei scade cu 1 grad la 200 metri de elevațiune. Va fi deci nevoie mai întâiu de haine calde. Și care haine ar conveni mai bine aeronautului? Nici „maillot-ul" ciclistului, nici surtucul de piele, care cu toată greutatea sa nu apără de frig, căci nu se opune la pierderea căldurii prin radiare.

Flaneaua și haina de lână vor fi cele mai bune în asemenea cazuri, sau chiar hainele de hârtie, sistemul Crabbe, care cu toate ca sunt foarte ușoare apără corpul contra umezelii și contra variațiunilor brusce ale temperaturii.

Bine înțeles că iarna aeronautul va avea o manta sau o blană, și nu va uita nici odată a lua cu sine și o pelerină de cauciuc pentru a se apăra de o ploaia eventuală.

Ca hrană aeronautul poale lua orice. Totuși în timpul ernei e preferabilă mâncarea caldă.

Aceasta se poate face ușor grație marmitei lui Balsan, prevăzută cu o pătură de var nestins, care degajează o mare căldură îndată ce e udat. Astfel se va putea găti în nacelă tot felul de bucate, vor pune proviziunile lor în niște butelii sau alte recipiente cu pereți dubli în cari lichidele pot rămânea calde 15—20 de ore.

*

Chestiunea de higienă fiind astfel regulată, s'a văzut că aerostatele pot fi întrebuințate și ca instrumente de cură, ca mijloace de vindecare pentru anumite boli.

O astfel de propunere s'a făcut de către doctorul Christian Beck, într'o comunicare adresată Academiei de Științi.

E vorba de a se stabili pentru tuberculoși niște sanatorii, în balon, după cum se agită mai de mult ideia sanatoriilor marine sau flotante.

E de prisos să adăugăm că pentru inventator, această cură în balon, această „aerostathérapie" cum o numește prezintă o mulțime de avantagii.

Mai întâiu, curățenia aerului. S'a demonstrat în deajuns până acum că aerul conține microbi și praf, numai în vecinătatea locuințelor, și un sanatoriu cu toate dependințele sale, nu face excepție de la această regulă. Numai în balon deci, evoluind la o anumită înălțime, pentru a oferi tuberculoșilor un aer absolut curat, cu desăvîrșire lipsit de praf și microbi.

Apoi cu ajutorul balonului se va pu-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS sérvit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 104,- jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

tea „doza“ înălțimea, adică, după starea plămînilor, tuberculoșii vor putea respira unii la o altitudine de 800 metri, alții la 1200 sau 2000 metri. Dacă ceața, care desolează sanatoriile din munți, se va lăsa peste vre-un balon, aeronauții aruncă cîți-va saci de lest și se ridică deasupra zonei nebuloase, găsindu-se apoi în mijlocul razelor soarelui. Trebue ținut seamă și de acțiunea bactericidă a luminei solare, care, în balon, va scălda în mod direct corpul bolnavilor.

*

Rămîne de știut cum vor fi făcute aceste sanatorii volante. D. Christian Beck crede că constructorii vor găsi mijlocul de a adapta la baloanele captive un fel de galerii suspendate unde vor sta bolnavii. Lucrul s'ar părea posibil. *Nil admirari*, vorba lui Horațiu. Dacă e vorha să se poarte războaie aieriane prin mijlocirea baloanelor, de ce nu s'ar ocupa învățații să asigure în spațiu viața de pace a... pacienților doritori de liniște și de senin?

TRIBUNA LIBERA

Robia lui Peneș

S'au strecurat 32 ani, parcă a fost eri, de cînd bardul de la Mircești a cîntat vitejia legendară a lui Peneș, în care se personifică calitățile ostășești ale soldatului romîn, perindate prin secole și oțălite la 77, în războiul cu dușmanul stăpînitor de atîtea veacuri. Cît s'au cimentat aceste calități în acest amar de vreme le vom deduce din *epizodele* de mai jos.

Sunt vre-o 9—10 ani, de cînd, fie din principii economice, ca banii cîștigați pe ogoarele romînești să nu mai treacă granița în pungile ticsite ale muncitorilor streini; fie că soldatul să mai schimbe viața sedentară de cazarmă pentru un timp scurt și a'și mai exercita forțele fizice în aerul liber de țară, unde mare parte din ei au văzut lumina zilei; fie că soldatul la liberare să aibă un capital cît de mic, cu care prinde gura pînzii în începutul unei gospodării, s'au luat dispozițiuni ca la muncile arendașilor și proprietarilor, să se dea echipe de soldați, mai ales la secere și treerat, cînd zăduful și temperatura zilei sunt cu totul istovitoare.

Dacă măsura e recomandabilă, ori condamnabilă nu ne importă, rămîne ca cetitorul să o aprecieze, iar acei ce mînuesc destinele instituțiilor noastre de stat, convingîndu-se de adevăr, să o mențină ori să o suprime.

Cetele de soldați pornesc la munca moșierului, sub conducerea unui sergent, bine înțăles din cei mai mulți, care s'a galonat numai prin așa zisa *seriozitate de cazarmă*. Acesta, fascinat printr'un mic bacșiș, ori alte gratificații, se transformă într'un adevarat sbir ordinar. Nu sunt lăsați bieții soldați o clipă de repaos decît la mîncare și cînd dorm și atunci un timp anume determinat. Pentru ori-ce abatere sau încetineală, provenită din prea marea oboseală, poartă o cravașă pe care o exercitează pe spatele soldaților transformați într'un fel de negri din Zanzibar; iar cînd lenea să abate și pe la don sergent, pune la rîndul seu supraveghetori vătăjei de pe moșie, care încearcă și ei șfichele bicelor tot pe pelea arsă de soare a apărătorilor patriei.

Hrana acestor cete de sprijinitori ai intereselor țării dinăuntru și din afară, pentru cei ce merg departe de reședință, este dată de moșieriu și constă din mămăligă de făină necernută și amară, cu castraveți verzi, ceapă, fasole abia opărîte, pește ce se vinde cu 20—30 centimi kgr., ori brînză mucegăită, iute și foc de sărată și nici de acestea nu li se dă deajuns; iar pentru cei ce sunt destinați mai în apropierea orașelor, hrana li se aducea de la cazarmă cu căruțele moșiei, din care cauză vine tîrziu căci s'au văzut soldați plîngînd de foame pe la răspintii ori ghizdurile fântînilor, unde să dusese să și potolească foamea cu apă rece din fântînă. „Să fie de sufletul cui a făcut-o“, vorba lui moș Creangă.

Duminica și sărbătoarea sunt liberi a veni prin sat. Te prinde mila și dezgustul în același timp, privind la soldatul romîn, desculți, ori cu opincile spîrcuite, hainele sdrențuite, cămeșile cum îi păcura; decimați, abătuți, lipsiți de vigoare, în cît contrastul dintre eroul din „Sergentul“ lui Alexandri, căruia în adevăr, „Opinca-i era spartă, căciula desfundată“, însă era măreț, căci se înnapoia dintr'un războiu glorios, îndeplinindu și cu prisosință menirea; pe cînd soldatul actual transformat în muncitor fără voie, să uită în jurul său și i e rușine lui de el însuși, în cît în fața sătenilor să arată cu totul molatic, imberb, abia deschide gura și cu ochii în pămînt abia-l auzi pronunțînd: *„Nu luăm nimica, muncim pentru furaj“*.

Ce te faci tu Țară cu ast fel de cultivare a calităților ostășești într'un eventual războiu intern ori extern?...

Aceste rînduri sunt scrise pentru a se rîdica prestigiul armatei—școala de apărare națională—și în ori ce împrejurare moralul să i fie ținut sus.

Fie-care la munca cîmpului, dar să fie întreținut bine, curat îmbrăcat și cînd lasă cîmpul și vine între civili, *să fie oglindă*, demn de sine și de țară. care-i este deviză de a o apară!

Numai ast-fel soldatul actual va fi un exemplu pentru tineritul, ce urmează a și face datoria de ostaș, convingîndu-se de realitate, că în meliție, curagiul și mîndria romînului vor fi cu prisosință dezvoltate.

Cu sistema descrisă, vorbele mărețe ale lui Peneș Curcanul „Sburăm la luptă cruntă“ vor degenera în durerosul refren: *„Ne prostim la muncă cruntă“*!

Scipione.

Litere-Științe-Arte

Ilustrații romîne.—Cel mai nou număr al revistei „Der Welt Spiegel“—suplimentul ziarului „Berliner Tageblat“—conține pe prima pagină, întreagă, o splendidă ilustrațiune: „Princesa Maria a Romîniei în budoarul ei“, o adevărată lucrare de artă... după natură.

Același număr conține și un excelent portret al artistului romîn Const. G. Radovici, despre al cărui angajament încheiat cu „Neues Schauspielhaus“ am vorbit la timp.

*

Incă nu s'a stabilit cu siguranță dacă într'adevăr exploratorul Cook a atins polul nord și diversele națiuni se ceartă pentru... proprietatea lui.

America are cele mai multe șanse de a-și statornici stăpînirea asupra noilor regiuni locuite de urșii albi. S'ar zice că națiunile se ceartă pentru... pielea ursului de la poli.

De altfeliu cearta pentru... poli e veche cît lumea însăși.

*

La congresul matematicilor (de la 20—23 August st., n. în Salsburg) s'a vorbit între altele de înrîurirea sistemului numeral babilonian asupra celui indoeuropean. Una din aceste urme sînt numirile pentru 12,60 etc., și pentru zecile de la 60 în sus. Apoi numele pentru sută. E înfluința sistemului sexagesimal al Babilonenilor, vădit în împărțirea circumferinței în 360 de grade și a gradului în 60 de secunde.

De asemenea, la împărțirea zilei în două duzini de ceasuri și a ceasurilor ca și a gradelor și minutelor de grad.

*

Zilele acestea se împlinesc nouă sute de ani, de cînd a avut loc sfințirea domului din Mainz de către arhiepiscopul Willigis. Din inițiativa lui, construcția domului se începuse la 978 și a durat 38 ani. A fost sfințit la 1009 dar în același timp a ars pînă în temelie.

Seara adică, domul fusese iluminat; din nebăgare de seamă coperișul a luat foc și clădirea întreagă a căzut pradă incendiului. Willigis a început însă cu clădirea unui nou dom, care a fost terminat numai sub al treilea urmaș, arhiepiscopul Bardo 1037. In 1081 însă, a ars din nou complect, încă cu alte trei biserici.

*

A apărut No. 485 din Biblioteca pentru toți, conținînd *Znoave* versificate de Victor Bilciurescu, publicist, redactor la *Revista Nouă* și la alte reviste literare.

Genul acesta de literatură, totdeauna gustat de massa cititoare, va fi și în cazul de față, credem, primit cu plăcere.

Scrise într'un stil ușor, cu versul curgător și tratînd motive originale, cercetătorii acestor Znoave, vor urmări cu crescînd interes până la sfîrșit, partea de haz ce se desprinde din fie-care din ele.

Cititorul se va încredința, resfoind volumul, că versificatorul a reușit să prindă, efectele de spirit din glumele romînului dela țară și de la oraș și că a redat cu succes nota hazlie caracteristică fie-căruia din eroii znoavelor: țigan, grec, ovrei, sîrb, turc, neamț, etc.

Cît despre autor, puțin pretențios cum îl cunoaștem, de nu va fi izbutit să fie la înălțimea gusturilor celor mai rafinate în materie, va rămîne totuși cu mulțumirea de a fi contribuit să descrețească fruntea pentru cîte-va ceasuri, într'o vreme cînd se rîde prea puțin, chipurile posomorîte sub ochii cărora aceste znoave vor cădea.

*

Bernhard Naunyn, fost profesor timp de decenii în Strasburg serbează a 70-a aniversare în Baden-Baden unde s'a retras după închierea glorioasei sale activități.

Ce a făcut Naunyn ca profesor a numeroase generații medicale și cercetător neobosit, ss comentează acum în toate revistele medicale, și cuvintele de laudă adresate jubilarului sunt unanime. Naunyn fiind însă în convalescență în urma unei grele boli, serbarea va avea un caracter intim.

*

Intoleranța vaticanului dă roade tragicomice. Din Roma se comunică ziarelor că preotul Sachi a fost condamnat la 10 zile arest canonic într'o mănăstire și la pierderea dreptului de a rosti evanghelia și aceasta pentru că nenorocitul preot comisese delictul de a bea într'un local public un păhărel de vin ca ereticul abate Murri.

Oare ce pedeapsă ar fi capatat cu decenii înainte un preot acuzat de ast fel de delicte? Aceasta ne-o spune istoria și literatura specială a catolicismului riguros.

*

Suveranii statului Chili vor invita pe artiștii Europei și Americei de a lua parte la expozițiunea artistică care se va deschide în Septembrie 1910 cu ocazia serbărilor primei sute de ani de la independența republicei Chili. Tot atunci se va inaugura noul palat al Artei în Santiago de Chili.

*

In Jena a încetat din viață Leo Sachs poetul bine cunoscut subt numele de Aerno Gals. El a scris numeroase poezii și povestiri cari toate au o imprimate o notă specială de afabilitate și sentimentalism.

*

Noua piesă a lui Henri Bernstein promisă teatrului parizian „Vaudeville“ va deschide stagiunea viitoare, 1910—1911. Stagiunea actuală are ca noutăți o comedie a lui Brieux: *„Plus forte“* și una în patru acte de Bourget: *La barricade.*

Informații

❑ **De la sf Sinod.**—Sf. Sinod se ocupă actualminte cu revizuirea Bibliei, propunîndu și a face o ediție populară, care va fi editată în 500000 de exemplare și răspîndită în populația rurală.

Pînă acum s'au revizuit o mare parte din capitole.

Comisiunea de revizuire se compune din P. P. S S. Arhiereul Meletie Gălățeanu și Arhiereul Sofronie Craioveanu.

*

Pentru buna estetică, Sf. Sinod a decis ca bisericele care amenință cu ruina și care nu mai prezintă nici un interes istoric, să fie dărămate.

In locul lor, se vor construi biserici noui, ale căror planuri vor fi încredințate celor mai buni architecți.

— De acord cu ministerul instrucțiunei publice, sf. Sinod a decis să creieze pe lîngă fie-care episcopie, cîte un scaun de Archimandrit de scaun.

Acești Archimandriți vor fi însărcinați cu supraveghiarea și păstrarea bunurilor în eparhie: argintăriile, bijuteriile. mobilierele, vestmintele sacerdotale etc,

*

Pînă în prezent, copii născuți morți erau îmmîntați cu preot și după datinele religiei creștine.

Pentru a nu tulbura credința populară, Sf. Sinod a decis ca pe viitor copiii născuți morți, sau decedați înainte de a primi sfînta comunicăre, nu vor mai putea fi îngropați religios și preoții ortodoxi nu vor mai putea celebra servicii religioase la aceste cazuri.

*

In urma unei discuții, la care au luat parte I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și Sucevei și d. Spiru Havet ministrul instrucțiunei publice. Sf. Sinod a aprobat concluzile raportului comisiunei sinodale după care Sf. Sinod va interveni pe lîngă comunitățile romîne din Muntele-Atos, de a nu mai primi în legătura monachală pe tinerii din Romînia veniți în acest scop.

Vor fi primiți numai acei tineri care vor dovedi că au satisfăcut legea recrutărei în Romînia.

Acei care vor fi făcuți preoți și nu vor fi satisfăcut legea recrutărei, nu vor fi recunoscuți ca atare în Romînia, și comunitățile care vor primi pe acești tineri, vor pierde ajutoarele care li se dă de către statul romîn.

❑ Silvicultorul G. Cristescu, de la cancelaria regiunei I silvice din Iași, a fost mutat ca ajutor de cap de biurou al biuroului personalului, direcțiunea pădurilor, din ministerul de domenii.

❑ **Ministerul de interne** a dat ordin ca culesul porumbului să nu se înceapă pînă la 15 Septembrie.

❑ **Consiliul de rezboiu**—Astăzi consiliul de rezboiu a ținut ședință sub presedenția d-lui Colonel Luca Vlădoianu comandantul Brigăzei a XIV de infanterie și d-nii maiori Evgherliu și Costăchescu și Căpitanii Rioșeanu și Șoimaru, membri.

Consiliul a judecat și condemnat pe următorii soldați: Tăutu Dumitru, din bat. 4 Vînători, la 1 an închisoare pentru dezertare; Timofte Vasile din reg. 16 Suceava, la un an inchisoare, idem; Slăbuțu Vasile din reg. 8 roșiori, la un an închisoare, idem; Huțu Vasile, din reg. 15 Rezboeni, la un an închisoare, idem; Ionescu Ion din regimentul 12 Cantemir, la un an și 4 luni închisoare, pentru dezertare în străinătate; Goldștein Leib din reg. 7 roșiori și Ionașcu Dumitru din reg. 15 Rezboieni, la cîte un an închisoare.

Consiliul va ținea ședință și mâine.

❑ Aseară s'a dat rezultatul examenului pentru admiterea în anul I al școalei de cavalerie.

Au reușit, în ordinea clasificației:

Pătrașcu Emil, Gădineanu, Rămnicesanu, Minei, Ioaneli, Neculcea, Manolescu, Vulturescu Nigore, Negel, Arghelescu, Dumitrescu Alexandru, Boteanu, Săvoiu, Ciulei, Serdici, Florescu, Robescu, Andemis, Sutescu, Gavrilescu, Cărje, Podgoreanu și Velcescu.

Cei 14 de la început ver ocupa locurile.

❑ La direcțiunea generală a căilor ferate se primesc numeroase plîngeri, mai ales din orașele Moldovei, pentru lipsa de vagoane și în special de insuficiența personalului însărcinat cu descarcarea mărfurilor din vagoane.

❑ După terminarea conferențelor pastorale din județul Botoșani, protoereul județului a dat citire statutelor societății filantropice și culturale „Mîntuitorul Isus Christos“, a preoților din orașul și jud. Botoșani.

S'a ales apoi comitetul societății, după cum urmează:

Prețedinte economul V. Pavelescu fost protoereu, vice-prețedinte, econ. Const. Vasiliu, membrii diac. Cernescu, C. Dron-Cernești și Soescu-Călinești, secretar bibliotecar econ. Christofor Manoilescu și casier preotul Gr. Deliu.

Asemenea se va înființa și în Iași, în Octombrie, cînd se vor ținea conferențele pastorale.

❑ Azi s'a început la București concursul pentru admiterea în școala militară de infanterie.

Azi s'a făcut constatarea medicală, iar mâine se dă teza.

❑ Brutarii din Galați au scăzut prețul pâinei cu 5 bani la kilogr.

De asemenea măcelarii, au scăzut prețul cărnei de la 1 leu, la 90 bani kilogramul.

La noi, e contrariul. Administrația comunală înlesnește scumpirea acestor alimente!

❑ D. D. Calciu a fost numit maitru de muzică la gimnaziul din Huși, în locul d-lui Rădulescu, transferat la Roman.

❑ Ministerul de finanțe a făcut cunoscut celui de interne că a consimțit că, numai pentru acest an, comunele rurale cari au prevăzut în budgetele lor sume pentru plata serviciilor ce le face statul cu încasarea veniturilor lor, să verse numai sumele alocate în bugetul exercițiului curent. Comunele însă cari nu vor fi prevăzut nici o sumă, vor trebui să plătească o remiză calculată pe 6 la sută, care se va reține din încasări.

Această remiză nu se va plăti la sumele provenite din islazuri, din taxele și zeciuire de fond comunal, din cota și reserva acelui fond, cum și de la zecimile comunale. Ministerul de finanțe a dat în acest sens instrucțiuni administratorilor financiari și de județe, cărora le-a mai pus în vedere că din eroare, li s'a notificat că remiza în chestiune este de 5 la sută în loc de 6 la sută.

❑ **Au fost numiți:**

D. T. Negrea subsomisar cl. II în poliția Capitalei, ofițer cl. I comandant al sergenților din orașul Alexandria.

D. I. Nestian, ofițer de sergenți în Huși.

D. T. Georgescu comandantul sergenților din Alexandia, transferat în aceiași calitate la T.-Măgurele.

D. D. Cristescu, ofițer comandant al sergenților din Oltenița, în locul d-lui M. Popescu.

D. D. Naum, copist la poliția din Constanța.

D. Gh. Danala he, agent la biuroul de servitori din Botoșani.

❑ Pe ziua de eri s'au declarat în oraș încă 6 cazuri noi de tifos.

❑ Maica Camelia Roșculeț, econoama mănăstirei Varatec, a demisionat din adin acest post, pe care îl ocupa de foarte mulți ani.

❑ Corpul d-rei Aglaia Popovici, studentă în farmacie, care a încetat din viață în gara Crasna, a fost adus în Iași.

Azi a avut loc înmormîntarea la cimitirul „Eternitatea“.

❑ O abondentă și bine făcătoare ploaie a început să cadă de eri după amiază. Ploaia a ținut toată noaptea și a plouat bine și azi dimineață.

Ploaia a fost generală.

❑ Și la Buhuși s'a ivit febra tifoidă S'au constatat 4 cazuri.

❑ Poliția din Tecuci a cerut autorităților locale lămuriri asupra a doi tineri din localitate, care sub pretext că organizează o serbare, au încasat sume de bani de la public, iar apoi au dispărut.

❑ In comuna Dolhosca s'a înființat o infirmerie, pentru bolnavii de scarlatină.

❑ Conform regulamentului, toți elevii de licee și gimnazii trebue să se înscrie din nou în clasele în cari au trecut, pentru cari li se vor da petiții tipărite și gratuite de la cancelaria școalei, alăturînd tot deodată recipisa de plată a primei rate școlare, sau cererea de dispensă făcută pe hîrtie simplă cu timbru de 30 bani și însoțit de un act de paupertate.

Prima rată pentru elevii cursului inferior este de 20 lei, și de 30 lei pentru cei de curs superior.

Toți elevii cari doresc să se înscrie în clasa I-a a unui liceu sau gimnaziu trebue să aibă vrîsta de 11 ani împliniți în ziua de 1 Septembrie a. c. Se pot înscrie și copii cu etatea coprinsă între 10 și 11 ani, dacă vor fi sănătoși și bine dezvoltați, cerîndu-se pentru aceștia, printr'o petiție cu timbru, dispensă de vîrstă, pe care o poate acorda directorul.

DIVERSE

— Aflăm cu plăcere că d na Clara avocat Grigore Teodoru, a dat naștere unei micuțe, căreia i s'a pus numele de Artemisa.

Să trăiască.

— Un început de incediu s'a declarat azi dimineață în strada Golia No. 28.

Sosind pompierii au localizat focul.

— Ministerul de instrucție face cunoscut că în vederea dispozițiilor marelui stat major al armatei nu se vor chema anul acesta la manevre ofițerii în rezervă din nici o armă sau serviciu în afară de cei din contigentul I concediați, contigentul 1907 cu serviciu pe 2 ani și 1906 cu serviciu pe 3 ani pentru cîte 10 zile.

Incă cîte va picături de

No 4711. Eau de Cologne

si toaleta e terminată.

Neintrecut în bunatate și aromă.

Excepțional de invioărator. — Improspătează miraculos teinul și pielea

Veritabilă numai cu marca inregistrată în toate statele.

No 4711.

pe etichetă albastră-aurie

Furnisorul multor curți

Casă fondată 1792

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAȘI

Ultime informaţii

❑ *Fostul Şah al Persiei s'a stabilit la Odessa.*

Proprietarul caselor care erau destinate a fi locuite de fostul Şah se împotrivea de a le ceda.

Ţarul a cumparat apoi casele şi le-a pus la dispoziţia fostului Şah, care va locui în Odessa un an de zile.

❑ *Pe ziua de astă-zi Marţi, au fost declarate în oraş 6 cazuri noui de febrătifoidă.*

❑ Eri a avut loc la Odobeşti o întrunire a podgorenilor.

S'a luat hotărîrea convocării unui mare congres al tuturor podgorenilor din ţară, care să se ţie în Bucureşti imediat după toamnă.

Scopul acestui congres este lupta pentru desfiinţarea legei monopolului cârciumilor şi modificarea legei licenţelor.

Cu ocazia congresului se va desvolta un studiu amănunţit asupra calamităţilor ce-au adus aceste legi podgoriei şi comerţului produselor ei, arătîndu-se că menţ nerea lor mai departe ar însemna ruina podgorenilor pe deoparte iar pe de alta o mare perturbaţie în încasările taxelor cuvenite statului.

Tot la această întrunire s'a mai discutat şi chestiunea de a se cere adesiunea tuturor celorlalte societăţi similare din ţară pentru ca, de acord cu toatele, să păşească întru desăvârşirea acestei mari opere de salvare a podgoriei şi podgorenilor de o ruină sigură în cazul când legile menţionate ar urma să fiinţeze.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu a sosit azi dimineaţă la Fălticeni, unde i s'a făcut o frumoasă primire.

❑ D. N. Gavrilescu care fusese detaşat ca învăţător la şcoala din Bucium, a fost numit definitiv în acel post.

❑ D. D. Simionescu care a fost numit notar clasa III-a la Cotnari, a depus astăzi jurământul.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ, să i trimeată un tablou de toţi supuşii sârbi stabiliţi în judeţul nostru, şi care tablou a fost cerut de legaţiunea sârbă din Capitală.

❑ Regimentul 7 roşiori, care urma să plece la 16 August la Tecuciu pentru a lua parte la concentrarea Brigădei a 6 de cavalerie, va pleca la 15 Septembrie, dată când s'a amânat acea concentrare.

❑ De oarece la inspecţiile făcute de administratorul plăşii Belceşti la com. Balţaţi, s'a constatat în sarcina perceptorului oare cari neregule, în ceia ce priveşte ţinerea scriptelor precum şi în urmărirea sumelor remase în restanţe, prefectura judeţului a intervenit la administraţia financiară ca să ia măsuri contra acelui perceptor.

❑ Doui jandarmi din Costuleni, sergentul I. Dorofteiu şi Caporalul I. Ciobanu au bătut grav pe cîrciumarul Atanasie Slavu din acea comună.

Parchetul a ordonat o anchetă.

❑ E vorba ca şi Iaşul să aibă o „societate de salvare" pentru răniţi.

Această societate, va lua, se zice, fiinţă în curând, din iniţiativa d nului prof. dr. Demetriade.

Primăria, la rândul ei a promis concursul ei, pentru înfiinţarea acestei societăţi.

❑ Sâmbătă va apărea probabil o mişcare în armată, ce se face cu ocazia zilei de 30 August, aniversarea luărei Griviţei.

❑ Siguranţa generală din Capitală, comunică prefecturei poliţiei, că la tribunalul regal din Oppeln, a fost arestată o femee de origine romîncă numită Anica Bailak care ştie să vorbească mai multe limbi, şi care se crede a fi o hoaţă de copii, de oare ce în momentul arestării s'a găsit asupra ei un copilaş ca de 2 ani, ce se crede a fi furat din Romînia.

Siguranţa cere prefecturei să cerceteze dacă nu cumva acea femeie ar fi originară din Iaşi.

❑ Cînd se vor deschide şcoalele şi cînd încep examenele de corigenţă? Aceasta întreabă toată lumea, şi parinţii nu ştiu ce să facă—să'şi trimeată sau nu copiii la Iaşi.

Serviciul sanitar, dîndu-şi samă de gravitatea epidemiei de febră tifoidă, a intervenit la minister să nu redeschidă şcoalele de cît la 1 Octombrie.

Până astăzi însă de şi mai sunt numai cîte-va zile, până la data cînd se obişnuia începerea noului an şcolar, ministerul n'a avizat încă pe directorii şcoalelor.

❑ **Oficerii superiori aparţinînd regimentului 5, 6, şi 11 de călăraşi vor pleca azi dimineaţă călare de la Brăila la R.-Sărat.**

Ei vor face marş de exerciţiu sub direcţia d-lui colonel Cerkez, comandantul brigăzei 3 de cavalerie.

❑ **Prefectura judeţului a înaintat astăzi ministerului de interne certificatele de călătorie ce serveau la transportarea indivizilor ce trebuiau să compară înaintea justiţiei de oare ce pe viitor să ştie că aceste certificate se vor elibera de curţile de Apel.**

❑ **Ieromonahii Elefterie Bondrea şi Domiţian Malău, ambii de la mănăstirea Secu, fiind îndepărtaţi pentru totdeauna din tagma monahală, pentru abateri grave, de la canoane, s'a făcut cunoscut autorităţilor, că dacă numiţii se vor prezenta prin comuni îmbrăcaţi în monahala haină, să fie desbracaţi.**

❑ **Ministerul de instrucţie a acordat după cererea rectorului universităţii, suma de 1500 lei, din fondul casei şcoalelor, pentru cheltuelile necesitate de serbările aniversărei de 50 de ani de la înfiinţarea universităţii de Iaşi.**

❑ Ministerul de instrucţie a trimes o adresă revizoratului şcolar, prin care i pune în vedere ca să supravegheze furnizarea lemnelor pentru şcoalele din judeţ.

❑ „Gazeta Transilvaniei" propune ţinerea unui congres al mirenilor greco-catolici. Cu ocazia acestui congres se va redacta un memoriu către Papa şi Impăratul Frantz Ioseph, prin care să se aducă la cunoştinţă acestora ce efecte dezastruoase va avea în viitor, măsură nesăbuită a ministrului Appony, în chestiunea bisericească.

❑ Un grav accident s'a întîmplat astă-zi după amiazi, la orele 4, pe strada Golia, colţ cu strada Zoe.

Un vagon de tramvai, care mergea cu mare viteză, a dat peste o trăsură, în care se aflau două persoane: un domn şi o d-nă.

Ambii s'au ales cu leziuni şi au fost transportaţi la spital.

❑ Din Mănăstirea Neamţ ni se scrie că în seara de Sîmbătă s'a furat de la stăreţia mănăstirei, din cutia milelor, suma de 960 lei.

Cu toate cercetările ce s'au făcut, hoţii n'au putut fi descoperiţi.

❑ D. Iordan Constantinescu, învăţător la şcoala din Copou, a fost transferat pe ziua de 1 Septembrie, la şcoala din cotuna Cărpiţi.

❑ Consiliul de higienă al oraşului se va întruni din nou, în şedinţă ordinară, Marţa viitoare.

❑ Din Slănic a plecat toată lumea. N'au mai rămas de cît 10—15 persoane.

Cu toate acestea d. Pennescu a crezut de cuviinţă de a prelungi sezonul băilor, angajînd în acelaş timp muzica militară a regimentului 13 Ştefan-cel Mare, pînă la 10 Septembrie.

❑ O numeroasă delegaţie a societăţii veteranilor „Crucea Roşie" se va duce la Griviţa în ziua de 30 August, ziua de aniversare a luărei redutei, şi va depune o cunună pe mormîntul soldaţilor romîni căzuţi pe cîmpul de onoare în timpul luptei.

Veteranii vor pleca din Bucureşti în ziua de 27 August spre Turnu-Măgurele de unde vor trece Dunărea.

In acest oraş ei vor fi primiţi cu onorurile militare.

De aci se vor imbarca pe un vapor bulgar pentru Samovit, unde li se va pune un tren la dispoziţie de către direcţia căilor ferate bulgare, pentru a-i transporta la Griviţa, apoi la Sofia, unde li este pregătit o primire strălucită.

Veteranii vor lua un tren special pentru Rusciuk şi de aci la Bucureşti.

Se ştie că societatea veterinarilor are ca preşedinte de d-l general Al. Averescu, fost ministru de război.

❑ Directorii şcoalelor de arte şi meserii şi de agricultură, vor pleca la 1 Septembrie în Capitală, pentru a lua parte la deschiderea expoziţiei acestor şcoli.

❑ **La congresul de medicină veterinară, ce va avea loc în zilele de 15—19 Septembre, vor lua parte din România d-nii: Atanasiu, profesor la şcoala superioară veterinară, lt. col. I. Constantinescu, şef al serviciului veterinar al armatei, profesorii Filip, Motăş, Riegler şi Locusteanu; inspectorii generali Furtună, Staicovici şi Timuş, inspectorul zootechnic Mantu, veterinarii Neagu, Păun, Vicol şi Negulescu.**

❑ **Relevasem mai dăunăzi cazul unui doma locotenent, care, fără nici un motiv, pălmuise pe un biet conductor de la tramvai. Dacă s'au luat sau nu măsuri, nu ştim**

Dar cazul se repetă, în detrimentul demnităţei militare.

Azi, un căpitan medic pe cînd venea în tramvai pe strada Carol, găsi că vagonul mergea prea încet! Porunci manipulantului cu No. 72 să grăbească mersul, ca şi cum acesta nu şi-ar cunoaşte datoria. Ofiţerul se năpusti apoi asupra conductorului şi'i aplică cîte-va palme Dar acesta începu să se apere, văzîndu-se atacat, şi spre ruşinea ofiţerului îl lovi, rupîndu-i tunica şi scuipîndu-l de mai multe ori.

Bietul căpitan cu greu a scăpat din mîinile celor de la tramvai, graţie numai intervenţiei unor ofiţeri din Vînători, care se aflau în vagon.

Se va lua vre-o oare măsură?

❑ **In ziua de 1 Septembrie consistorul spiritual al Mitropoliei, va fixa prosesele şi zilele în care se vor judeca.**

❑ **E probabil că tot în cursul lunei Octombrie, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen va convoca şi conferenţele administrative a protoereilor din judeţele eparchiei Moldovei şi Sucevei.**

❑ **Astă-zi curtea de Apel s'a pronunţat în procesul dintre d. C. Vernescu şi Froim Fischer pentru reziliare de contract şi daune, asupra incidentului de a se admite o constatare locală şi verificarea planului indicator al suprafeţei moşiei,—admiţînd incidentul şi delegînd cu constatarea locală pe d. consilier Grigorovici, iar pentru verificarea planului însărcinînd pe d. inginer Swicinski.**

Pentru verificarea planului, curtea a dispus ca Froim Fischer să depuie 2000 de lei, ca onorar.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 25 August

O infamie

Bucureşti.—Cantacuziniştii cari toată viaţa s'au ţinut numai de calomnii şi infamii continuă cu aceste apucături.

Eri, ei au scos un pamflet de ocazie, pe care l'au răspîndit prin mahalale, şi în care înregistrează ridicula ştire că d. Take Ionescu s'ar afla suferind, şi că medicii i-ar fi prescris să stea de o parte cîţi-va ani de luptele politice.

O mai mare şi infamă murdărie nici că se poate.

Chiar eri un prieten al lui d lui Take Ionescu, a primit o scrisoare, de la şeful partidului conservator democrat, care se află la Aix les bains, şi în care-i spune că nici odată nu s'a aflat mai bine ca acuma.

Mişcare între administratorii de plăşi

Bucureşti. — Următoarea mişcare s'a făcut azi printre administratorii de plăşi.

D. Alexandru Gherghel de la plasa Brăhuşeşti jud. Tecuci, a fost transferat la plasa Gologan jud. Rîmnicul Sarat; d. P. Văsescu de la plasa Moşoaia jud. Argeş, la plasa Copou Iaşi; Alexandru Boerescu de la plasa Bogdăniţă, judeţul Tutova, la plasa Moşoaia judeţul Argeş.

Au fost numiţi d nii: Gheorghe Popescu la plasa Cerbeşti. judeţul Bacău; Şiecărescu la plasa Storneşti judeţul Buzeu; locotenent Vasile Constantinescu la plasa Rezboieni jud. Neamţ; Gheorghe Poroineanu la plasa Brăhăşeşti judeţul Tecuci; Petru Vasiliu la plasa Bogdăniţa jud. Tutova şi d. M. Gheorghiade la plasa Cosăreşti judeţul Tutova.

Audienţă

Bucureşti.—Din Sinaia vine ştirea că M. S. Regele a primit pe generalul în rezervă Perticari.

Se afirmă că numitul general ar fi desemnat pentru portofoliul rezboiului.

D. Brătianu şi generoşii

Bucureşti.—Generoşii au fost invitaţi de d. Ionel Brătianu, de a nu se mai agita pe chestia reformei legei electorale, de oarece d-sa vede că această chestie nu va reuşi.

Marea catastrofă din Constanţa

— Numeroşi morţi şi rîniţi —

Constanţa.—O mare catastrofă s'a întîmplat aseară în oraşul nostru, catastrofă, care cu drept cuvînt a îngrozit întreaga populaţie. Pe la oarele 8, o groaznică furtună s'a deslănţuit, după care o urmat o torenţială ploae du grindină de mărimea unui ou de hulub, şi în acelaş timp întovărăşită de descărcări electrice.

Trăsnetele şi fulgerile se urmau cu iuţeală orbitoare şi la intervaluri mici, aşa că toată lumea se îngrozise şi toţi se întrebau oare unde a trăsnit?

Ploaia continua să cadă cu o şi mai mare putere, şi în acelaş timp descărcările electrice se deslănţuiau fără întrerupere.

In interval de mai puţin de o oră, s'au produs mai mult de 20 de trăsnete.

Catastrofa şi-a ales ca loc de deslănţuire, un şopron din marginea căzărmei, sub care se adăposteau 600 soldaţi din regimentul 12 calaraşi. Puternica furtună a descoperit şi dărîmat şopronul peste soldaţi.

Pompierii şi trupele din localitate au alergat la faţa locului pentru a da ajutcare.

*

Până la orele 2 după miezul nopţei, au fost scoşi de sub dărâmăturile şopronului 8 soldaţi morţi şi un foarte mare număr de rîniţi.

*

Descărcările electrice, care au ţinut mai bine de o oră jumătate, au făcut mari stricăciuni şi în alte părţi. precum şi victime. Multe vite au fost omorîte.

Firile telefonice şi telegrafice au fost întrerupte.

Condamnări în Turcia

Constantinopol. — Generalul Mustafa Remzi, care se afla ca comandant la Adana în timpul masacrelor, a fost osîndit de către consiliul de rezboiu la trei ani de închisoare; iar fostul valiu Dşewad a fost scos din serviciu pe timp de şase ani.

Mişcarea albanezilor

Ueskueb.—La Prizrend unde bazarele sunt închise, au loc din nou mari întruniri albanêze, la cari iau parte şi catolicii.

La Verisovici a avut loc de asemenea eri o mare întrunire.

Se zvoneşte că eri s'a dat la Verisovici o luptă de două ore.

Trupele turceşti au pierdut 1 ofiţer şi 3 soldaţi.

Trei batalioane au fost trimise la Verisovici.

Contra dinastiei Karageorgevici

Belgrad.—Ziarul „Pravda", în numărul seu de astă-zi, conţine un articol în contre dinastiei.

Intre altele scrie: De la uciderea ultimului Obrenovici şi introducerea dinastiei Karagheorghevici, toate evenimentele şi mai ales anexarea Bosniei şi Herţegovinei poartă pecetea înjosirii Serbiei.

In alte părţi, politica externă e condusă de şeful Statului. Serbia însă n'are un rege. Serbia e bolnavă şi poate fi vindecată numai prin răsturnarea actualei dinastii.

Acest articol a produs cu atât mai mare senzaţie cu cît „Pravda" e organ al partidului progresist şi ziarul prin care primul-ministru Novacovici îşi exprimă părerile sale.

Un răspuns al Ţarului

Petersburg.—Ţarul primind din partea ministrului de războiu un raport prin care comandanţii militari cer să se permită tinerilor ofiţeri a se ocupa de lucrările de cancelarie mai mult timp de cît e prevăzut în regulament ţarul a răspuns:

„Eu lucrez pentru trei, pot deci şi alţi lucra pentru doui".

Ţarul n'a admis cererea comandanţilor militari.

Noi dezordine

Viena.—Eri seara s'au petrecut scene tumultuoase pe strada, în care se află situat clubul Cehilor. Un public de peste 2000 de persoane a încercat să năvălească în club, dar poliţia a intervenit la timp, spre a evita un mare scandal.

Cu toate acestea mulţimea a atacat poliţia. S'au făcut 22 de arestări. Nu s'a pricinuit nici o pagupă averii particularilor. De altmintrelea s'au închis magazinele încă înainte de sosirea plebei. S'au mai închis din ordin poliţienesc şi casele din strada clubului ceh.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Sărărie 78

Cunoscutul Magazin de Colonia e

„LA MARINARUL"

(L. Marcu)

S'a mutat alăturea în vechiul local (str. Anastasie Panu 35 casele cele noui) cu totul restaurat, fiind asortat ca în totdeauna cu mărfuri proaspete şi de cea mai superioară calitate.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

BULETINE DE

Vaccinări şi Revaccinări

eliberează

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 21

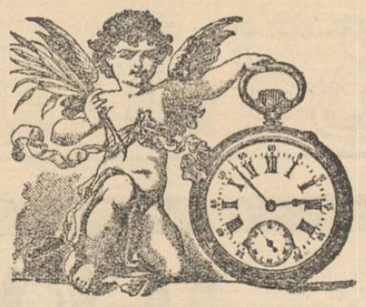

Vechea şi cunoscuta Ciasorn'cărie

Nathan Silberberg

S'a mutat din str. Ştefan cel Mare 15 în strada Lozonschi 4

(vis-a-vis de fostul magazin)

Dl. Silberberg e îndeajuns de cunoscut onor. public ieşan, vechi furnisor al elitei. Diplomat şi Medaliat pentru invenţiunile sale de cei mai mari specialişti de branşă.

Se ocupă special cu cele mai grele reparaturi de la cele mai mici pînă la mari. Deci roagă pe onor. public să-l încurajeze şi pe viitor, asigurîndu-l că vor rămînea pe deplin mulţumiţi.

VIZITAŢI ATELIERUL

DE

Fotografie Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

LEI 5—12 FOTOGRAFII MIGNION—5 LEI

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

De inchiriet un apartament compus din 2 camere sus şi 2 jos, chiar de acum, cu sau fără mobilier. A se adresa la proprietar, Ilie Cocea, str. Bucşinescu 15, Iaşi.

De închiriat **strada Păcurari No. 5** colţ cu Rîpa Galbenă după farmacia dr. Fabini, de la 26 Octombrie 1909, una fabrică de franzelărie ocupată actualmente de d. Iţic Forşt; compuse din două odăi cu cuptoare mari sistemstice, una odae de lucru, magasie pentru făină, odaea lucrătorilor, de asemenea la etaj trei odăi, antretele şi bucătărie, cu canal.

A se adresa la d. inginer I. Cana str. Golia 28.

Pentru **secţia de ţesătorie a fabricei Textile de le Copou** se caută băieţi în 15—17 ani la învăţătură, se primesc şi interni.

Amatorii a se adresa la direcţiunea fabricei în fie-care zi de lucru între oarele 9 | 12 a. m. şi 3 | 7 p. m.

DE VÎNZARE

în ziua de 29 Septembrie a. c.

Pentru eşire din indiviziune

Casele din Iaşi Str. Tăutu 1

compuse dintr'un corp principal de clădire, avînd 8 odăi şi 3 antrete, cu atenanse, grajd, şură, pivniţă, fîntînă, curte spaţioasă, grădină etc.

Vînzarea se va face prin licitaţie publică la tribunalul Iaşi S. III, unde se pot vedea lucrările în cauză şi în special raportul de expertiză.

Pentru alte lămuriri a se adresa fie la d. Căp. Alex. Tăutu inginer, str. Cogălniceanu 2, fie la d. Const. Tăutu, str. Tăutu 1.

Pentru domnii propietari, arendaşi sau constructori

La Red. 7 Roşiori se găsesc de vînzare cuvete de zinc, şi gratare de fier în stare bună şi care se pot instala în ori ce grajd.

Pentru Proprietarii de CASE

Aducem la cunoştinţa Onor. domni *proprietari de imobile,* că pentru lucrările necesare a instalaţiunilor de

— CANAL ŞI APA ||

am angajat în biroul nostru pentru această secţiune specială, pe şefulmonteur

FERDINAND LAMPEL

fost conducător al lucrărilor de instalaţiune de apă şi canal la societatea „UNION"

şi care este în măsură a executa aceste lucrări, în toată perfecţiunea, după sistemele cele mai moderne.

Inginer B. DIAMANT & Co.

Iaşi—Strada Stefan cel Mare 38 — sub „Banca Agricolă".

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

Const. P. Ştefănescu

Avocat

Vaslui

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roomînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douăzeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852.

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,—BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**
Toate cu preţurile cele mai convenabile

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară
LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Arena sau Terasa 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

In serile reci sau ploioase reprezentaţiile vor fi date la Circul Sidoli.

GRILLAGES 1 m. de treci. LE MÈTRE 0f30

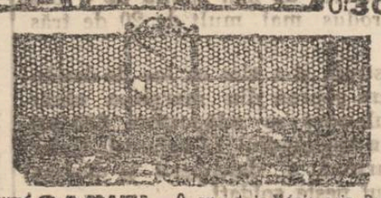

Maym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BORDES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 806 Joi 27 August 1909

CE AU FACUT

Abia s'a înapoiat d. Ionel Brătianu din concediu și liberalii s'au și apucat de treabă. In douăzeci și patru de ore au făcut remaniarea și s'au și decis să mai rămînă la putere pînă la finele legislaturii. In două zeci și patru de ore s'au cîrpit, s'au întărit și le-a venit pofta să mai domnească peste țară.

De ce atîta grabă și de unde atîta siguranță? Explicația ne-o dau tot ei. „Avem de lucru", ne spun liberalii. „Trebue să aplicăm reformele; trebue să facem noi reforme". Tot aplicare și reforme.

Și poate au dreptate, cînd spun că mai au de lucrat pentru aplicarea reformelor. Atunci cînd au plănuit reformele, ei nu s'au prea gîndit, dacă sunt sau nu aplicabile. Atunci ele *erau* necesare. Acum însă, de doi ani trecuți, nu se gîndesc la altceva decît la aplicarea lor, dar nu se mai gîndesc, *dacă sînt* necesare. Aceasta este caracteristica omului, care se grăbește întotdeauna să facă ceva, fără să se gîndească la rezultatele celor ce face.

Intr'adevăr, că aplicarea reformelor liberale dau de gîndit și mult de furcă. Sînt legi, promulgate de doi ani, cari încă nu se găsesc nici la începutul aplicării lor, și ceea ce e mai rău,—sau, dacă vreți, ceea ce e mai bine—sînt legi, cari nici nu se vor aplica cîndva.

Și iarăși vine în discuție chestia islazurilor. Islazurile, se știe, se cumpără de către comună de la proprietari și se împarte după locuitori și numărul capetelor de vite, după norma stabilită de legea învoelilor agricole. Or, această normă pe care o stabilește legea este atît de bună, încît urmînd-o—și ce poate face comuna de cît s'o respecte—sătenii nu pot avea nici odată islaz.

N'ați uitat desigur veșnicile tînguiri ale presei liberale în contra proprietarilor, cari nu vor să dea islaz? Oare să fie într'adevăr atît de răi proprietarii, încît să împiedice o reformă atît de *salutară?* Numai un „tînăr" generos poate crede aceasta. In realitate nu reaua voință a unora împiedecă realizarea islazurilor; ci neputința dispozițiilor din lege.

Așa cum cere legea să se repartizeze și să se plătească islazul, el nici odată nu poate fi plătit, și *siguranța* aceasta de neplată îi face pe proprietari să se ferească.

A, cît de repede, cu cîtă ușurință s'a realizat legea, dar cu cîtă greutate se realizează efectul ei! Dacă partidul liberal, și în special d. Ionel Brătianu și-ar fi dat seama de aceasta, apoi desigur că astăzi nu ar întîmpina atîtea dificultăți cu aplicarea reformelor, dar nici reformele n'ar fi fost așa cum sunt.

Iar acum, acum cînd *alte* necesități ar trebui să preocupe guvernul; cînd *alte* legi în adevăr serioase, studiate și necesare s'ar cuveni să se înfăptuiască, guvernul se află tot acolo, unde se găsea acum doi ani, adecă la găsirea mijloacelor prin care să aplice legile de atunci.

Nu credem, ca d. I. Brătianu să fi făcut această descoperire în cursul concediului său. Departe de țară, de oamenii și de lucrurile sale nu se pot face asemenea descoperiri. In liniștea vilegiaturii sale, d. Brătianu s'a putut gîndi la cîrpeala ministerului său, și poate—cel mult—a putut găsi un mijloc de cîrpeală, un *modus vivendi* de scurtă durată a guvernului. Și aceasta chiar au aerul liberalii s'o anunțe. Dar atît.

Intrucît privește nevoile reale, interesele mari, ele rămîn să fie dezbătute de abia de acuma, dacă guvernul actual va mai avea timpul să le dezbată.

Și ast-fel ajungem la concluzia firească, logică, ce se poate trage din analizarea activității guvernului liberal. Țara românească nu se află cu doi ani mai înainte, ci în aceiași stare, în care se găsea în toamna anului 1907. De atunci și pînă în prezent n'am făcut nici un pas, grație dibuelii, cu care guvernul și partidul liberal îmblă să găsească soluții dorite dar irealizabile.

Și totuși, din această activitate atît de sterilă și atît de mult primejduitoare, liberalii înțalg a-și face fală și a o dezigna, ca salvatoare pentru țară.

Aceasta este demagogie și reclamă și nu ne vom ocupa de ea.

Idem

AR VREA...

Carpiștii, cari doresc atîta să vie la putere, dar cari văzînd că proorocirile d-lui Carp și a altor șefi ai partidului nu se mai realizează, au decis — și fac mereu cunoscută această deciziune — să înceapă o campanie de răsturnare a guvernului. De sigur, mulți vor zîmbi la auzul acestei vești, deși vorba romînească zice: buturuga mică răstoarnă carul mare.

Și poate zîmbetul ironic al celor mulți va fi îndreptățit. Buturuga carpistă, deși buturugă, este prea putregăită, prea roasă de vremuri, ca să poată face o poznă așa de mare. Și cum să nu fie așa? Cînd a mai purces și susținut carpizmul o luptă de răsturnare a guvernului? Și mai ales, cînd a venit la putere d. Carp de pe urma unei asemenea campanii?

Istoria politicei contimporane a Romîniei nu cunoaște asemenea vitejii carpiste. Ele rămîn să se producă în viitor, deși nici carpiștii înșiși nu nădăjduesc.

De data aceasta, profetul s'a încarnat în persoana d-lui M. Vlădescu, fostul ministru de instrucție publică. D-sa pare să aibă un temperament mai războinic, căci d-sa și-a amintit de zicala cu buturuga, care etc.... Se zice însă, că chiar carpiștii sunt cei dintăi, cari regretă că d. Vlădescu și-a însușit profetizmul. Ei ar dori — cu toate dezmințirile ce le-a căpătat pînă acum—ca d. Carp însuși să fi rostit această vorbă mare. Dar d. Carp nu vrea și pace.

Și fiind-că d. Carp nu vrea, și fiind-că cine-va trebuia să vrea, și fiind-că altcineva nu s'a găsit să vrea, a vrut d. Vlădescu.

De cît un lucru este sigur; tocmai acela, pe cari carpiștii îl uită. Nu este suficient să vrea d. Vlădescu, trebue să mai vrea și țara. Și țara nu prea a dat pînă acum semne că ar vrea ce vrea d. Vlădescu. Căci, ori-cum ar fi carpiștii, noi nu ne putem închipui, că ei ar porni o campanie de răsturnare, fără să aibă concursul statornic și eficace al corpului electoral Or, concursul corpului electoral nu l-au avut nici odată carpiștii. Așa în cît vrerea carpiștilor are toate șansele să rămînă o simplă vrere.

Iată-ne dar condamnați să nu auzim surlele și trîmbițele partidului carpist. Și mărturisim, că tare am fi dor t să le auzim sunetul, curioși, cum suntem, să ne dăm seamă de disonanța lor.

Am avea însă și noi o vrere, dacă ni este permis una ca asta. Am vrea, ca partidul carpist să-și dea seama de rolul și de puterea lui, și să nu aibă vreri atît de exagerate. Modestia în nici un caz nu poate strica. Dar tare ne temem, că și vrerea noastră va rămîne o simplă vrere. Doar o altă vorbă romînească spune: lupu păru și schimbă; dar năravul, ba.

Em.

Cartelul junimisto-liberal

De abia s'a reîntors din concediu dl. Ionel Brăteanu, și amicii săi cei mai intimi au pus în circulație cîte-va știri politice asupra intențiilor șefului lor, în ce privește alegerile parțiale.

Ast-fel, fără nici o jenă, ei dau ca absolut sigură încheerea unui cartel pe față între guvern și gruparea d-lui Carp pentru ducerea în comun a luptei electorale de la toamnă.

Cum sunt patru vacanțe parlamentare și anume la: Iași, Vaslui, Bîrlad și București și una în perspectivă la Brăila, guvernul e hotărît să dee două scaune junimiștilor—rezervîndu-și celelalte trei. Și anume Bîrladul și Brăila sunt rerervate junimiștilor — alegînd la Brăila pe un amic al d-lui Filipescu, iar la Bîrlad pe d. Lupu Costache.

Amicii d-lui Brăteanu spun că numai astfel pot fi siguri de a triumfa în aceste alegeri în potriva partidului conservator democrat, care dacă a reușit acum, a fost grație luptei separate pe care și liberalii și junimiștii au dus'o în alegerile trecute.

Credem că știrile acestea răspîndite de amicii d-lui Brăteanu au un mare fond de adevăr.

Toată lumea cunoaște concubinajul politic dintre aceste două organizații, și mai cu seamă asociația din ultimul timp dintre ele, pentru a lovi în partidul nostru.

Ultimele alegeri de Senatori, de la Ploești cu alegerea liberalului Agraru prin concursul junimiștilor și de la București, cu alegerea junimistului Rosetti prin concursul liberalilor, au deschis ochii adversarilor noștri că numai printr'un astfel de procedeu pot rezista forței partidului nostru.

Ii asigurăm însă că de data asta lucrurile nu vor mai merge astfel.

Partidul Conservator democrat va ști să lupte în așa mod ca imoralul cartel junimisto-liberal să dea faliment, iar candidații lor să cadă în chip tot așa de rușinos cum au căzut cînd au luptat separat în contra noastră.

Cetățenii alegători din întreaga țară sunt peste măsură de scîrbiți de mijloacele nedemne întrebuințate de adversarii noștri, pentru a ne învinge în alegeri și vor ști să asigure candidaților noștri tot succesul bine meritat.

Complectare sau remaniare

Se va remania, sau se va complecta ministerul?

Iată ce se întreabă presa cu întoarcerea premierului din străinătate.

O complectare a ministerului e lucru mai ușor. Sunt două vacanțe în guvern, din cari una privește ministerul de războiu.

Pentru acest portofoliu Regele are de propus un general—și d. Brătianu se poate foarte ușor exchiva de pretențiunile amicilor săi aspiranți de minister, acceptînd pe generalul indicat de Suveran.

Mai greu e cu vacanța de la ministerul de externe.

Primul ministru ar dori să treacă la externe, dar nu știe cui să i ofere succesiunea ministerului de Interne.

O va face în folosul unui generos, își rîdică în potriva sa toate cadrele vechi ale partidului, și produce o încurcătură în partid de nu o poate discurca de cît în opoziție.

Să ofere internele unui membru din vechile cadre, sar generoșii și cum ei constituesc majoritatea în Cameră, răstoarnă pe noul ministru de Interne în 24 de ore, printr'un vot de neîncredere.

Mijlocul prevenirei neînțelegerilor ar fi ca în loc de complectare d. Brătianu să recurgă la soluția unei remanieri a guvernului, introducînd în guvern și dintre generoși și dintre fruntașii vechilor cadre.

Dar chestiunea se va complica și mai mult, căci numărul ministeriabililor, încîntați, de șeful guvernului e așa de mare încît d-lui Brătianu i-ar trebui premenirea întregului cabinet pentru a-i putea împaca.

De aceia credem că atît chestiunea complectărei cabinetului cît mai ales aceia a remanierei lui, produc mari dificultăti d-lui Brătianu și că singurul lucru la care ar dori să se oprească d-sa, ar fi să o ducă cu actualele vacanțe și interimate încă cîte-va luni și apoi să se retragă în opoziție. Numai de ar fi de această părere și partidul său.

CATE-VA NOTE

Cc. Petrache, care de cît va timp s'a lasat de profeții, căci a văzut că rămîne de rușine, a găsit un locțiitor, pe d. M. Vlădescu, fostul ministru de instrucțiune publică.

Cc. Petrache va fi desigur mulțumit, că a scăpat de o belea; nu credem însă să fie tot așa de mulțumiți carpiștii. Ori-cît de rău profetiza d. Carp, dar era șeful lor; d. Vlădescu însă?

Baltă va rămîne de profețiile lui, aceasta este convigerea carpiștilor.

*

Violența se ocupă despre situația guvernului față cu „haimanalele", cari s'au ivit, organizate în bande, prin mahalalele Capitalei. Intr'adevăr aceasta este o chestie, care are importanța ei. Partidul liberal este acela, care are o minunată dibăcie în organizarea bandelor în timp de opoziție; prin aceste bande el izbutește să producă tulburări sociale, de natură a indica aparențele unei nemulțumiri generale, de pe urma căreia tinde să tragă un ce profit Nu-i de loc rău, dacă acum haimanalele se organizează în contra propriului lor partid.

*

Carpiștii susțin, că sînt partidul ordinei. Netăgăduit că au dreptate. Partidul d-lui Carp este prin excelență partidul ordinei. Nimic nu se mișcă în partidul său, nimic nu mișcă în afară partidul său. Liniștea cea mai desăvîrșită îl stăpînește. Este în cea mai pură accepțiune a cuvîntului partidul ordinei.

*

Presa liberală este preocupată acum de două soiuri de asigurări: asigurarea rămînerii la putere a partidului liberal, și asigurarea... muncitorilor industriali.

Ați înțăles foarte bine, că una — cea dintăi — este de ordin practic; iar cea de-a doua de ordin teoretic. Așa se complectează ființa morală a partidului de la putere.

OAMENI ȘI LUCRURI

INCOTRO ACUM?

Că o fi o impresiune de imaginațiune sau după natură, d-rul Cook, fericitul erou al actualității, prezumptivul descoperitor al polului nordic ne dă—sub rezerva unui control ulterior—următoarea descriere a acelui punct ideal, neatins încă pînă la el, punctul exterm al globului pămîntesc,—polul nord:

„Am fost dezamăgit. Omul rămîne un mare copil; el visează să întîlnească pretutindeni numai minunătății.

Cînd am ajuns la pol, am văzut ghiață, eterna și trista ghiață cu licăririle ei spăimîntătoare. Nimic înaintea mea și în jurul meu, de cît acel alb nemărginit și în clipa celei mai mari mîndrii—mîndria idealului îndeplinit—am simțit numai groaza cumplită, spaima întoarcerei îndărăt".

Inainte de a fi ajuns la pol, sau la punctul culminant, d-rul Cook zice că a mai trăit un moment de mare frică.

„Cîmpia de ghiață pe care ne aventurasem se pune de odată în mișcare și părea că se învîrtește în jurul unei axe, invizibile. Erau cu totul despărțiți de pămînt și în prada întîmplării. Cei doi eschimoși, tovarășii mei, se aruncară la picioarele mele, începură să plîngă și erau așa de speriați în cît nu mai putură porni înainte. Numai cu multă trudă i-am putut liniști și hotărî să mă însoțească mai departe".

E caracteristica notă de dezamăgire și de tristețe cu care exploratorul își fixează pentru posteritate, pentru istorie, momentul reușitei supreme, momentul care aparține omenirii și civilizațiunii întregi.

In locul accentelor de entuziasm delirant, în locul esclamațiilor de triumf debordant, învățatul rostește sentimentul real și redă impresia unică și adevarată: decepția pe de oparte, frica și nostalgia reîntoarcerei pe de altă parte, sentimente izvorîte din conștiința despărțirii de pămînt și din instinctul firesc al omului care simte nevoia sufletească de a-și regăsi pe ai săi, pentru care revenirea lui era aproape un vis de necrezut.

In cursul deceniilor din urmă exploratorii nordului ne-au descris numai miraculoasele fenomene naturale, splendidele aurori boreale, superbele reflexe ale soarelui în eternele briliante de ghiață. Și acum, cînd odată cu descoperirea lui Shakeleton la sud, odată cu cucerirea văzduhului prin aeroplane și baloane, posedăm în fine și punctul cel mai nordic—dacă nu chiar polul nord, avem în același timp marea tristeță și marea decepție a omului stăpîn pe natura întreagă și avem marele punct de întrebare și de îngrijire:

— Incotro să ne mai îndreptăm?

Rodion

TEATRUL IN RUSIA

L. Andreiew și opera sa.—„Zilele vieței noastre".—Moravuri noui pe scenă.—Teatrul italian și cel rus.—Alcoolismul în teatrul rus.

Dacă s'a vorbit mult în cadrul acestei coloane de Leonida Andreiew și de opera sa, aceasta e desigur datorită în mare parte și succesului obținut în ultimii timpi de opera scriitorului rus, mai mult poate de cît însă-și valorii acestor opere.

Nu înseamnă a căuta să știrbim întru cît-va puterea de creațiune a marelui scriitor rus, dar această constatare cată a-și găsi rostul în usul ce s'a întărit tot mai mult la noi, de a releva, nu atît produsele literaturei străine, cît mai ales acele produse cari au găsit răsunet în lumea literară.

In adevăr în ultimul timp Leonida Andreiew pare a ține stindardul succesului și cu drept cuvînt el e poate unicul dintre literatorii ruși din cursul sesiunei curente, care a fost mai gustat, mai aplaudat și mai apreciat de întreaga lume artistico-literară, ceia ce a făcut, ca să i se decernă gloriosul titlu de maestru al scenei rusești, după ce a cîștigat întăi pe acela de maestru romancier și nuvelist.

De aceia nu e de mirare că întîlnim în opera sa și oare-cari banalități, cari au fost puse pe primul plan al scenei ruse.

*

In cursul sesiunei dramatice actuale, ne întîmpină între alte opere și „Zilele vieței noastre" a lui Andreiew, piesă suggerată de un banal cîntec studențesc, care revine de mai multe ori în cursul acțiunei dramatice.

„Toate zilele vieții noastre, trec cu iuțeala valurilor".

„Drumul care duce la mormînt se „scurtează în fie-ce zi".

„Umple-mi repede paharul ca să pot „bea în sănătatea ta, etc".

Intr'un cuvînt, lucrarea lui Andreiew e povestea unui cîntec de... băutură, povestea tinereței fără griji și doritoare de petreceri, o serie de chefuri ale tinerimei studioase.

Se pare, și comparația merge numai pănă la un punct—că după cum în teatrul italian domină pasiunea în cea mai mare parte a actelor umane, tot astfel în teatrul rus, ar domina băutura, sau mai bine zis, după cum în viața italiană, pasiunea joacă un rol predominant cu privire la mobilul acțiunilor, tot ast-fel în viața rusă, alcoolul ar avea partea lui de beneficiu în consecințele acțiunilor derivate din această aplicațiune.

Și lucrul acesta e nou în viața studențească. Studentul revoluționar de acum cîte va decenii, a fost înlocuit prin studentul discipol al lui Bacchus—deci alegerea lui Andreiew, din punct de vedere social e cît se poate de nimerită și se explică prin pericolul care amenință viața universitară, grație progresului îngrijitor ce face alcoolismul printre studenții și chiar școlarii ruși.

*

Grație unei statistici, citată de cunoscutul literat Delines, putem procura cîte-va date destul de eloquente: In Livonia 72 la sută din elevi, beau în mod sistematic, La Moscova, în urma unei anchete s'a stabilit că 64 la sută dintre studenți s'au dedat băuturii și la St. Petersburg 62 la sută.

Această diplorabilă stare de lucruri pare a fi impresionat adînc pe dramaturgul rus, și de aceia ne redă în „zilele vieței noastre" un întunecat tablou al vieței studenților din Moscova.

Subiectul, care începe cu o idilă, se învîrtește în jurul dragostei unui student Glukovcev pentră o fată de 18 ani Olga. Și în vîrtejul plăcerilor, stropit de băutura otrăvitoare, se deslănțuesc orgiile acele mentale, contra cărora se ridică cu vehemență autorul.

In afară de decor, care e de o bogăție răpitoare, ne întîmpină o apologie a omorului. Se vorbește de Nietzsche, care e tratat de burghez, de Wagner și se cîntă cîntece de chef.

Studenții sînt flămînzi; ei cer rachiului uitarea și negăsind nici lecții pentru a și cîștiga hrana zilnică, duc o viață mizerabilă. Glukocev și Olga se ceartă, întervine mama fetei, care e apostrofată.

Dar ea a venit cu un tînăr ofițer și silește pe Olga s'o urmeze.

Nemîncată de două zile fata pleacă, pe cînd Glucovcev murmură:

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 104, jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

— „Iată amorul, mai înainte o aveam „lîngă mine și acuma pleacă, cu un o„fițer pe care-l vede pentru întâia oară. „Ce amor poate fi ăsta?

— Nu există amor, i șopțește unul din camarazi, nu sunt de cît sexe... restul e literatură.

Restul piesei se petrece în casa fetei, unde pe lîngă ofițerii cari se opresc din cînd în cînd, găsim și pe eroul nostru.

Un incident are loc; un ofițer din Samara e presentat Olgăi, și Glucocev îi caută ceartă. Impedecat, se oprește, se împacă cu el și... se pornește o beție în mijlocul cîntecului—motiv:

„Toate zilele vieții noastre se duc ca „valurile... etc.

*

— Aceasta e opera și ea a făcut înconjurul Rusiei. Nimeni n'a protestat și cu toate acestea, cîtă deosebire între eroii lui Andreiew și între acei ai lui Bazarow și Turghenieff.

Unde sînt eroii mai vechei literaturi? Unde e Sonia și Raskolnicoff, din Crimă și Pedeapsă, unde e Samuelson și Katiușa din Reînvierea lui Tolstoi?

S'au dus. Sunt palizi și șterși, în fața produsului generației noui, în fața acestor nenorociți cari își tîresc viața în noroi, în noroiul moral, din care par a nu mai putea eși nici odată.

Din STREINĂTATE

Wörishofen, 20 August

Eu sunt de vr'o trei săptămîni în Wörishofen și m'am gîndit să dau o descriere a acestei stațiunî balneare, despre care se aude de multe ori vorbindu-se în țară la noi.

Localitatea și sistemul de cură.—Wörishofenul e un sat în apropiere de München, situat pe un loc puțin accidentat, dar fiind împrejmuit de păduri frumoase de brazi, localitatea are un aspect pitoresc.

Ca stațiune balneară, ași putea zice că e mai bine cunoscut în alte țări de cît în Germania; aproape jumătate din numărul vizitatorilor 'l formează străinii: francezi, englezi, italieni, ruși, romîni, în sfîrșit toate neamurile aproape își dau întîlnire aici pentru a-și căuta de sănătate.

Această localitate de cură a fost fondată acum 40 de ani de părintele Kneip, „Vater Kneipp", cum 'l numesc aici. Kneip înființînd aici un nou sistem de cură pe alte baze de cît cele cunoscute până atunci, aduse un serviciu imens oamenilor mai săraci, clasei nevoiașe

In adevăr oamenii mai cu dare de mînă au atîtea stații balneare unde pot în timpul verei să și îndrepte sănătatea, să-și întărească forțele, dar care nu sunt accesibile omului sărac. In aproape toate stațiile balneare se întrebuințează apa minerală, cara nu se întîlnește ori unde Kneip avu ideia fericită de a se opri la apa ordinară, curată, care se găsește în abundență pretutindeni.

La băile de apă minerală apa trebue încălzită, ceia ce costă cheltuială, el recomandă însă apa rece. In sistemul lui, cada e suprimată, ceia ce înseamnă o economie. Apa rece el recomandă a o întrebuința cum curge, pe un tub de caucinc, pus în legătură cu o conductă de apă, sau în lipsă de conductă se poate întrebuința un vas de udat florile sau o cană mare.

Baza sistemului e deci apa rece, aplicată sub formă de turnături (Güsse), un fel de duș fără presiune. Turnăturile aceste să fac la început parțiale: pe picioare, brațe, partea de jos a corpului de sus etc. (Teilgus), apoi vin turnăturile totale (Volgus).

Principiul după care lucrează aplicațiunile aceste de apă rece sîngele se mișcă brusc către centru, după c't va timp vine din nou la periferie. De aceia în timpul aplicației avem senzația de răceală și apoi ne încălzim; reacția e ajutată de mișcarea corpului (plimbare, gimnastică). Această mișcare a sîngelui întreține o nutriție abundentă a organismului, de unde urmează un fel de primenire a elementelor lui constitutive, o regenerare aproape complectă. Inainte de a face o asemenea aplicație trebue neapărat să simțim că ne e cald și după aplicație trebue să ne mișcăm până ce senzația de răceală dispare. Aplicația trebue să dureze foarte puțin timp, 1 minut cel mult, și în urmă trebue să ne îmbrăcăm repede fără a ne șterge apa cu o prostire, cum se face la băile obișnuite, iată deci o nouă economie.

Alături cu turnăturile vine apoi plimbarea desculț prin earba udă (dimineața cînd e rouă) și prin apă rece 2—10 minunte.

Turnăturile și primblările prin eabă udă sunt născocite de Kneip; la acestea, s'au adăugat în urmă băile de aer și de soare, gimnastica suedeză și sistemul olandez „Müller", precum și cura de plimbare și de odihnă în hamac, prin pădurile de brazi din apropiere.

Ceea ce deosebește cu totul acest sistem de cură, de celelalte, e cheltuiala mică ce o cere: apa rece, aerul, soarele, mișcarea, sunt la îndămînă fie căruia; și cît privește de rezultate, ele sunt de multe ori superioare rezultatelor obținute prin alte sisteme. Eftinătatea nu se mărginește numai la sistemul de cură, ci se întinde și asupra mijloacelor de trai, care în mare parte aparțin tot curei.

Imbrăcămintea e aci redusă la cea mai simplă expresie: pe de desupt o simplă cămeșă de in, fără guler crohmolit și fără manșete; indispensabilii sunt suprimați; hainele sunt reduse la un sacou de doc gros și pantaloni scurți pînă la genunchi; cravata e scoasă din uz; ca încălțăminte sandalele: o talpă groasă prinsă de picior prin curele; mulți, foarte mulți însă umblu și desculți; pe cap o simplă șapcă; doamnele fără pălării și dintre bărbați foarte mulți umblă cu capul gol. Cînd întri întâia oară în Wörishofen te impresionează în chip deosebit văzînd că și doamna elegantă și servitoarea, doctorul ca și pacientul, stăpînul otelului și chelnerul, toți îmblă desculți sau aproape desculți crezi că te afli în satul desculților; văzînd încă pe mulți și cu capul gol, te gîndești că ai a face cu clientela doctorului Brăescu cea de la Socola... nu cea de la Slănic.

Imbrăcămintea complectă o poți procura cu vre o 17—18 lei și anume: un rînd de haine 5 mărci; o cămeșă 3 mărci și 50 b.; o șapcă o marcă; o pereche de sandale 4 mărci 50 b., ceea ce face peste tot 14 mărci. Pentru cei ce umblă desculți și cu capul gol, se mai reduce simțitor costul îmbrăcămintei.

Pentru doamne îmbrăcămintea de modă e un reform-costum, un fel de „robe de chambre", care se poate avea iar foarte eftin; și cînd te gîndești la luxul elitei noastre din Slănic! Aici ca să faci parte din așa zisa elită, care nu lipsește nicăiri, trebue să fii cît mai simplu și mai ușor îmbrăcat, altfel te privesc de sus desculții și cei cu capul gol, trebue sau să pleci sau stai pe de lături.

Mîncarea e mai mult vegetariană și cum carnea aici e cam scumpă se poate avea și la acest capital o economie însemnată; Kneip a avut încă ideea să înlocuiască pînea făcută din făină prin pînea de tărîțe—Kneip Brot,—care e mai bună pentru stomach și cafeaua prin orzoaică prăjită—Malz caffe—care are aproape gustul cafelei fără a fi escitantă și care prezintă avantajul că e și de 2 sau 3 ori mai eftină.

Se poate mînca aici destul de bine cu 2—3 mărci pe zi, cu 4 faci lux și ți poți strica stomachul încărcîndu-l prea mult.

Locuința.—Aici fiindcă cura se urmează, aproape tot așa de bine când e rece ca și când e cald, iarna ca și vara odăile închiriindu-se în tot cursul anului, se pot avea cu prețuri destul de moderate: cu 50 pf. până la o marcă pe zi și poate avea odaie destul de bună; se găsesc de sigur și cu 2, 3 și chiar 4 mărci pe zi, în oteluri mai mari odăi mai spațioase și frumos mobilate pentru cei mai cu dare de mînă căci Wörishofenul e accesibil pentru toate clasele și toate pungele.

Băile.—O aplicație de apă rece costă 10—20 pf.; de cele calde dar care se iau rar 30—50 pf.

Taxa de cură.—12 mărci clasa I; 8 mărci clasa II; 4 mărci cl. III pentru întreg anul.

Serviciul medical.—E destul de bine reprezentat. Sunt acum vre-o 5 doctori care urmează cu evlavie prescripțiile nemuritorului prelat, profan cu totul în știința medicinei.

Ei prescriu în loc de antiperină ceai de fel de fel de burueni și în loc de bromură recomandă turnături de apă rece.

Consequenți tradiției create de Kneip să țin cuvântări publice și dau consultațiuni gratuite pentru lumea săracă.

Ca succesor Kneip are și un călugăr: Prior Bonifaz Reile, care dă consultații ca și doctorii și e foarte bine apreciat aici.

Distracțiile.—Nu lipsesc. E un teatru unde se dau regulat reprezentații cu prețuri destul de moderate. Un casino cu sală de lectură, unde românii pot ceti „Universul" și o sală de spectacole unde în fiecare seară se adună vizitatori, dintre care se găsesc în totdeauna mulți cari cîntând din gură, din vioară din piano, recitînd poezii distrează restul. Tot în această sală se dau baluri regulat în fiecare Joi seara.

Numărul vizitatorilor.—Anul trecut s'a urcat peste 8000; în acest număr românii sunt destul de bine reprezentați. Și anul acesta cu toate că sezonul de vară e aproape trecut, tot mai sunt vre o 15 români pe aici; cei mulți au plecat.

Din Iași au fost: Familia Marinescu, Comarnescu, Bușureanu, Bogdan, d-na Roiu etc.

Ca încheere.—Vin cu explicația, ce trebue neapărat să o dau ca nu cum va să fiu înțeles greșit, să nu se creadă cum va că în descrierea ce am dat o, am fost însuflețit de vreun spirit de de reclamă, să determin vre un curent printre români ca să lese băile noastre și să viziteze baia străină.

Departe de mine astfel de intenții. Scopul meu e cu totul altul, contrar chiar celui care s'ar părea. Scopul meu e ca să deștept în sufletele celor iubitori de țară inițiativa de a se face și la noi astfel de stabilimente de cură de apă, de a se crea și la noi băi de aer și de soare,—căci slava Domnului aer, apă, soare și orzoaică nu se găsește numai în Wörishofen, avem și noi berechet și e păcat să scoatem banii din țară de la noi, ca să căpătăm aceste lucruri în alte țări.

Și dacă avem și noi în țară câte-va stabilimente de băi de apă rece, stabilimente de hidroterapie după sistemul lui Priesnitz și Winternitz cum e la Slănic, la Câmpul Lung, apoi băi de aer și de soare, cari abundă astăzi în toate orașele și orășelele din Germania nu avem de loc, și e dovedit că băile aceste împreună cu cura de apă rece sunt cel mai puternic întăritor al organismului și prezervativ al sănătății.

Băile aceste mai au și avantajul că sunt atât de economice în cât ele pot fi accesibile tuturor claselor: nobilului ca și burghezului.

Litere-Științe-Arte

„Fundamentul chestiunii sociale în Romînia"; se intitulează o nouă lucrare a cunoscutului publicist St. Antim. E o broșură de 28 de pagini cuprinzînd un studiu care a apărut nu de mult în „Noua Revistă Romînă" de sub direcția d-lui C. Rădulescu-Motru.

D-l Antim își propune și reușește a dovedi că „la noi chestiunea socială n'o formează, ca în Apus, conflictul între capital și muncă, ci conflictul dintre bunurile nemișcătoare și cele mișcătoare. Lupta aceasta, care nu o singură dată a avut ecou în luptele dintre partidele noastre politice, formează fundamentul chestiunii noastre sociale, așa cum ea l'a format și în țările apusului, în pragul timpurilor moderne. Lupta aceasta e ultima reminiscență a vremurilor medievale".

Lucrarea e precedată de o interesantă prefață în care autorul previne unele obecțiuni ce s'ar face părerilor ce a emis în noua sa lucrare.

*

Cu ocaziunea ultimelor succese aviatice s'a vorbit mult în ziare de începuturile aviațiunei. Ziarul „le Temps" susținea zilele trecute că prima femee aviatoare a fost o parisiană: madame Henri care s'a înălțat într'un balon în tovărășia aeronantului Iarman în 1798, dar ziarul „Times" susține că aceasta nu e exact: prima femee aviatoare a fost Madame Thimble, care s'a înalțat în balon în 1784, patrusprezece ani înaintea numitei doamne Henri—în Lyon în onoarea visitei regelui Suediei.

*

„In republica cărților" se intitulează o lucrare literară apărută de curînd în Florența. Autorul acestui volum, Francesco Lumachi ne povestește cu o surprinzătoare cunoaștere a cauzei, istoria cărței de la apariațiunea ei în lume. Ni se povestește aci despre tot felul de cărți minunate la care esteriorul este de o ast fel de importanță încît, conținutul devine o chestie secundară. Ast-fel a dăruit republica Brasiliei, papei Pius X o carte drept recompensă pentru numirea unui cardinal brasilian,—o carte cu filele de aur și împodobită cu pietre nestimate. Prima pagină este încadrată de 90 diamante; în mijloc se află un monogram compus din smaragde, iar sub el un briliant drept soare de la care pornesc mai multe briliante mici drept raze. In Paris apăru anul trecut o ediție a lui „Don Quijotte" cu litere gotice pe file de plută. Dar aceasta nu este dintre cele mai curioase apariții în domeniul cărților. Una dintre cele mai surprinzătoare apariții este însă un raport al orașului Albany către senatul din Washington, tipărit pe 6000 pagini; el are o grosime de 1 mtr. 20 ctm. și cîntărește numai... 490 kgr.! Se mai citează ca o adevărata curiositate „Istoria lumei" de Guyard, care se distinge prin hârtia roză și prin un text care trebue cetit—ca în cărțile ebraice—de la dreapta la stînga. Spre încheere ni se vorbește de „biblia drăcească" tipărită pe piele de măgar, care se poate vedea în biblioteca din Stockholm.

*

In editura Lemerre din Paris a apărut o carte nouă a lui Marcel Barrierè: „Le monde noir".

E o carte cu cheie în care se recunosc figurile multor tineri politiciani franceji. E un „roman asupra viitorului societăților omenești".

Al doilea volum al operei se va intitula: „L'Homme de demain". Sunt în epoca profețiilor literare.

*

Revista „Marzocco" a avut norocul să publice o serie întreagă de scrisori inedite de Verdi.

Ele sunt foarte interesante, căci cea mai mare parte din ele se referă la raporturile cari au existat între critica muzicală și compositori.

Aceste scrisori au fost scoase din colecția Filippo Filippi și destinatorul lor a fost multă vreme criticul muzical dela „Persevenza" și în acelaș timp fondatorul revistei „Mond artistică".

Ele pun în lumină un aspect nou al biografiei autorului "Aidei". Nimeni n'ar fi crezut că artistul ajuns la apogeul succesului său, era atât de suscep tibil la aprecierile presei și că discuta aproape punct cu punct cu un jurnalist meritele lucrărilor sale.

*

O carte franceză nou apărută „L'espionnage Allemand en France" pomenește despre un fost „spion" cu totul necunoscut până astăzi,—Goethe!

Presa germană răsplătește această descoperire cu bine meritate sarcasme.

Informații

❑ Duminică 30 August, cu ocazia aniversărei luărei Griviței, — un Te-Deum se va oficia la orele 10 și jum. la Mitropolie, de către P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

Vor asista toate autoritățile civile și militare, precum și trupele din garnizoană.

In aceiași zi se va oficia la toate bisericele parastas pentru pomenirea eroilor, căzuți pe câmpul de luptă, în răsboiul pentru independență.

❑ Cu facerea recensemântului școlar pentru școalele primare, au fost însărcinați, pe circumscripții, după cum am anunțat, conform regulamentului școlar, câte un institutor, asistat de un delegat al primăriei.

Această dispoziție nu se respectă. D. institutor N. D. Arbore a însărcinat pe un nepot al seu elev de gimnaziu, să meargă să facă recensemîntul, iar dl. institutor Tăzlăoanu pe un prieten al seu!

Ce zice d. revizor școlar?

❑ Prefectura de județ a trimes comunelor rurale, registrele de partizi pentru muncile agricole, necesare la aducerea și contractarea cu muncitori agricoli.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei a plecat azi după amiază la M-rea Neamț.

Miine I. P. S. Sa va oficia serviciul divin la acea Mînăstire.

❑ O nouă mișcare în corpul didactic primar rural se va face pe ziua de 1 Septembrie a. c.

❑ Astăzi serviciul sanitar al comunei, împreună cu serviciul technic au început distrugerea cu țițeiu a fîntînelor de prin mahalale, care conțin apă contaminată.

❑ Ministerul industriei trimite camerilor de meserii din întreaga țară următoarea circulară cu privire la plîngerile meseriașilor împotriva încasatorilor de la corporație:

„De sigur că au venit și la cunoștința d-voastră reclamațiunile unor meseriași cum că li s'ar fi încasând cotizațiunile de două ori pe aceiaș lună sau că ar fi plătind mai mult de cât taxele prevăzute prin statute.

Cum parte din aceste reclamațiuni s'au dovedit a fi întemeiate vă rugăm a aduce la cunoștința tuturor corporațiunilor din circumscripția acelei Camere, dispozițiunile de mai jos și a lua urgente și energice măsuri spre aducerea lor la îndeplinire, pentru a se evita pe viitor ori ce motiv de reclamațiune în această privință.

Corporațiunile să pună în vederea tuturor meseriașilor, că este în interesul lor să păstreze toate chitanțele ce li se eliberează de încasatori.

Tot odată meseriașii să pretindă încasatorilor ca în chitanțe să specifice precis și citeț lunile și anul pe care încasează cotizațiunile.

In caz când se vor crede nedreptățiți, meseriașii să reclamefie Camerei de meserii, fie ministerului, și făcând dovadă cu chitanțele ce au se va da curs numai acelor reclamațiuni cari vor fi sprijinite pe dovezi.

Tot deodată suntem informați că unii încasatori primesc câte ceva de la meseriași spre a-i păsui cu plata sumelor datorite corporației.

Sunt rugați cu cea mai mare înzistență toți meseriașii, ca atunci când văd că încasatorii comit această faptă, pe de o parte să refuze absolut a se lăsa ademeniți de încasatori, iar pe de alta să denunțe faptul Camerei de meserii.

In loc să dea încasatorilor o mulțumită pentru păsuire, oricât de mică sumă, să li se socotească în contul datoriei și pentru ea, să pretindă chitanță.

In acelaș timp pentru a nu se face confuziune în privința restanțelor ce privesc pe fiecare meseriaș vă rugăm a lua măsuri ca atunci când membrul corporațiunei convine să achite restanțele în rate, să se încaseze acele rate numai pe trecut până la achitare, iar nu o parte pe trecut și una pe curent, cum se face astăzi la unele corporațiuni".

❑ **Ministerul instrucțiunei a dispus ca elevii din clasele VII și VIII secundare, care au depus examen în lunie ca particulari sau cari au urmat în școalele statului și cari n'au întrunit nota de trecere la cel mult două materii să fie considerați ca corigenți, iar nu ca repetenți.**

Elevii preparați în particular vor face de urgență cerere la acest minister spre a fi admiși la examen.

❑ **Direcțiunea generală a căilor ferate a făcut cunoscut tuturor stațiunilor că trenurile accelerate No. 59 și 60, care circulă între Piatra Olt și Jiblea și care urmau să se suprime pe ziua de 14 Septembrie a. c., se vor menține în circulație pînă la inclusiv 30 Septembrie a. c.**

❑ **Se afirmă că între guvernul maghiar și episcopi ar urma tratative cu scop de a se amîna conflictul pe timp de un an.**

„Lupta" spune că o asemenea amînare n'ar fi folositoare. Ar fi de preferat o imediată luptă hotărîtoare.

❑ **Constatîndu-se că primarii comunelor rurale trimit ministerului de domenii probe de grîu în mod neregulat, prefectura a luat dispoziția ca să se repete ordinul și probele să fie trimise în dublu exemplar în cîte două seculețe bine legate și sigilate.**

❑ **Examenul de admitere la școala militară de infanterie, va lua sfîrșit Sîmbătă.**

Azi candidații au dat teză, iar mîine vor începe proba orală.

Rezultatul se va da probabil Duminică.

❑ **D nii Gh. Ganea, medic definitiv al circ. C. F. R. gara Iași și D. Nsgoescu medic veterinar provizoriu al punctului de observație Oituz-Bacău, au fost detașați unul în locul altuia.**

❑ **Din cauza epidemiilor care bîntue Iașii, anul acesta cursurile liceului militar local nu încep la 1 Septembrie, ci mai tîrziu.**

❑ **Următorii sub-ofițeri cari au depus examen de sub-ofițeri de administrație cl. II-a în ziua de 10 August, au rămas a fi înaintați, cînd vor fi vacanțe, în ordinea următoare:**

Duțoiu Florea din reg. Vasile Lupu 36, Lușean Gh. din reg. Mircea, 32, Predescu T. I. din regimentul 5 Dîmbovița 22, Iulian N. de la școala militară de infanterie, Ghixdoveanu I. și Banzarin V. din reg. Suceava 16, Soculescu C., din batalionul 2 pioneri, Popescu Gh. Al. din batalionul 1 vânători, Luca Gh. din reg. 8 artilerie, Leu Nicolae din reg. R.-Sărat 9, Bărbuceanu I. din batalionul 1 vînători, Decis Casemir din regimentul Vlașca 5, Darabăneanu Sava din bat. 8 vînători, Anastasiu P. din reg. 6 Tecuci 24, Bendas I. Ioan din batalionul 8 vînători și Darie St. din regimentul Prahova No. 25.

❑ La liceul „Național", s'au înscris până acuma 100 de elevi pentru clasa I-a.

❑ Aseară a fost adus în localitate și internat la spital Grigore Țapu din Grajduri.

Numitul, a încercat eri să se sinucidă, tăindu-și gâtul cu un briceag.

Starea lui este foarte gravă.

DIVERSE

— Aseară cu trenul de 8 și 25 de Dorohoiu, au fost aduși 3 băeți, grav mușcați de un câine turbat, și au fost internați în institutul antirabic.

— Astă-noapte, pe când băiatul Vasile Vidrașcu trecea pe strada de Jos cu o căruță cu verdețuri, a căzut cu căruța cu tot într'un șanț al canalizărilor.

Cu mare greutate ¡a putut fi scos.

— Societatea de binefacere „Fraterna Română" a organizat pentru seara zilei de Sîmbătă 29 August în Sala Circ Sidoli o serată cinematografică sub conducerea d lui A. C. Botez.

Programul acestei serate e compus din cele mai frumoase bucăți și cari n'au rulat încă pe pînza cinematografului din localitate.

Prețurile locurilor sunt populare.

După spectacolul cinematografic la ora 11 noaptea are loc un mare bal.

Ultime informaţii

❑ **Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice, în urma adresei primite de la serviciul sanitar din Iaşi, cu privire la mersul febrei-tifoide, prin adresa No 43494 a comunicat astă-zi administraţiei comunale, că a dispus ca şcoalele primare şi secondare din localitate, să nu se deschidă pînă la 1 Octombrie.**

Tot astă-zi, ministerul a înştiinţat despre aceasta şi direcţiunile şcoalelor din localitate.

❑ *Pe ziua de azi Mercuri, s'au declarat în oraş şapte cazuri noui de febră tifoidă.*

❑ **Astă-zi s'au împlinit doi ani, de cînd cea mai strălucitoare stea de pe firmamentul literilor şi al ştiinţei, B. P. Hajdeu, şi-a dat obştescul sfîrşit.**

❑ **Din cauza amînărei deschiderei noului an şcolar, tabloul cu profesorii şi repartizarea orelor la şcoalele secondare din localitate, n'a sosit încă.**

❑ **Un accident nenorocit s'a întîmplat eri spre seară, la via d-lui căpitan Sturza de la Copou.**

Lucrătorul Ion Obadă de loc din Tomeşti, pe cînd scotea nisip din nesipăria acelei vii s'a surpat malul peste el, acoperindu-l de viu.

Sărind mai mulţi lucrători, l'au scos mort de sub dărămături.

❑ **Pe ziua de 1 Septembrie au fost chemaţi la ministerul instrucţiunei, o nouă serie de normalişti cu diploma de capacitate pentru a-şi alege locuri în învăţămîntul urban.**

❑ **La direcţiunea generală a poştelor telegrafelor şi telefoanelor la 1 Septembrie a. c. se va ţinea licitaţie pentru confecţionarea uniformelor şi şepcilor personalului inferior.**

❑ **Din cauza torenţialelor ploi, căzute în ultimile zile, liniile ferate Mărăşeşti—Bacău, Mărăşeşti—Rufeşti şi Adjud—Negri, au fost întrerupte.**

Trenul ce trebuia să sosească, ca de obicei, eri la orele 6 şi 10 p. m. a venit abia după miezul nopţei.

❑ **Consiliul de higienă al judeţului vă fi convocat, în şedinţă ordinară, pentru zîua de 1 Septembrie a. c., avînd mai multe chestiuni de discutat.**

❑ **Astă-zi a avut loc la Sinaia, la d. Emil Costinescu, un consiliu de miniştri sub preşidenţia d-lui Ionel Brătianu.**

❑ **Ministerul de industrie şi comerţ a acordat pînă în prezent diferite sume din fondul de 60.000 lei, pentru construirea de cuptoare model pentru uscat fructele, în localităţile următoare:**

4 în judeţul Muscel, la Clucereasa, Nămăeşti, Topoloveni şi Valea—Mare; 1 în judeţul Dîmboviţa, la Fieni; 3 în judeţul Buzău: la Măgura, Vintilă—Vodă şi Rusovăţ; 4 în judeţul Suceava; 2 la Rădăşeni 1 la Brăteşti si unul la Stolnici.

❑ **In urma intervenţei Mitropoliei Moldovei şi Sucevei, parochia Lungani din judeţul Iaşi se desfiinţează, iar satul Lungani cu biserica lui, Sft. Nicolae, ca filială se alipeşte la parochia Găeşti.**

In locul ei se înfiinţează parochia Mădărjeşti, alipindu-se cătunele: Valea Oilor şi Gugea dela parochia Ulmi, şi cătunele: Ulmi, Bălţaţi, Storneşti şi Sîrca dela desfiinţata parochie Lungani.

❑ **Plutonierul Hinna A. George din regimentul 7 roşiori, a fost înaintat la gradul de sub-locotenent în regimentul 6 roşiori.**

❑ **Ministerul instrucţiunii publice a luat dispoziţiunea ca „în cazul de respingere a unui candidat la examenul de diplomă de licenţă, i se vor restitui 75 lei din taxa vărsată de 100 lei, iar în caz de respingere dela examenul de diplomă de doctorat i se vor restitui 120 lei din taxa vărsată de 160 lei.**

❑ **D. General Neculai Tătărăscu, Comandantul Corpului IV de armată s'a reîntors din concediu azi diminiaţă.**

❑ **Ministerul cultelor a mai declarat vacante, catedra de limba latină (11) ore din P. Neamţ şi limba franceză (11) ore, de şcoala de fete din Galaţi.**

❑ Parchetul a fost înştiinţat că astă noapte a fosf găsită strangulată în satul Vultur din comuna Copou, femeia Ruxanda Tanasă.

Din cercetările făcute la faţa locului, s'a stabilit că numita suferea de mai mult timp de o boală incurabilă.

❑ O mare nenorocire s'a întîmplat eri în apropierea comunei Comarna.

Pe cînd locuitorul Ion Pastramă din acea comună, se întorcea de la cîmp spre casă, într'un car încarcat cu răgoz, a alunecat jos şi căzînd sub crucea carului unde se afla un cui lung de fier, 'fu prins de după cap şi presat astfel între car şi pămînt. Cum hoii o luaseră la fugă în acel timp, a fost tărît pe o distanţă mare până cînd o femeie din via d-lui Ciohodaru văzîndu l, a strigat mai mulţi locuitori, care oprind boii, l'au scos de sub car şi l'au transportat acasă, unde după două ore a încetat din viaţă în dureri îngrozitoare.

❑ **Şi astă-zi firul telefonic Iaşi- Bucureşti a fost întrerupt. Abea la orele 3 şi jumătate el şi-a revenit în fire.**

❑ In ziua de 1 Octombrie la şcoala de maeştrii sondori din Cîmpina, se vor începe cursurile teoretice cu elevii seriei a VI, cari au terminat prima practică.

Memoriile de practică precum şi certificatele vor trebui înaintate direcţiei şcoalei până la 15 Septembrie cel mai tîrziu.

Inscrierile pentru seria VII-a de elevi, cari trebuesc să urmeze primul curs de practică au început la 1 Aprilie şi durează până la 1 Octombrie.

Cursul de practică s'a prelungit con form noului regulament de la şase luni la un an, urmînd a se practica şease luni la sondagii şi şase luni la ateliere.

S'au atins unele avantagii pentru acei cari s'au liberat din armată şi a obţinut cel puţin gradul de sergent.

Numărul candidaţilor mărindu-se în fiecare an, s'au trecut în cursul teoretic numai acei elevi cari îşi vor fi executat practica dînd şi o dovadă că au o purtare exemplară faţă de personalul schelei.

In seria VI-a au fost admişi 5 elevi premianţi anul acesta de Asociaţia exploatorilor de petrol cu un salariu de 100 lei.

❑ **In comuna Bivolari s'a înfiinţat încă din luna Noembrie, anul trecut, o obştie a locuitorilor.**

Pînă în prezent nici un inspector de la cassa băncilor populare şi a asociaţiilor săteşti n'a venit să inspecteze această asociaţiune, cu toate că s'a intervenit în nenumărate rînduri.

❑ **Cetim în fruntea ziarului „Lupta", din Transilvania:**

„Cu începutul toamnei ziarele autorizate ale comitetului naţional vor apare şi ca formă şi ca fond îmbogăţite într'o măsură cum până acum n'a fost la noi. S'au angajat cele mai bune puteri politice şi literare pentru a înzestra coloanele ziarelor noastre; am organizat un vast serviciu de informaţiuni în ce priveşte viaţa politică, culturală, socială, economică şi artistică a Romînilor de pretutindenea. In acelaş timp „Lupta" va apare tipărită pe 16 pagini, iar „Poporul Romîn" de asemenea va fi reorganizat."

❑ **Preşedinţi ai „Societăţilor de binefacere, pentru ajutorarea orfanilor şi presviterilor văduve" înfiinţate din iniţiativa I. P. S. S. mitropolitului, au reuşit la Botoşani economul V. Pavelescu, fostul protoereu al oraşului iar la Dorohoi, tot fostul protoereu Cozma Petrovici.**

Astă-zi are loc alegerea preşedintelui societăţei din Fălticeni.

❑ **Grănicerii de pe malul Prutului, au prins pe supusul rus Ivan Ivasticoff pe cînd voia să treacă Prutul în Basarabia, de unde venise la noi în mod clandestin.**

❑ **D. locotenent I. Nicolau, din vînători a fost trecut în poziţie de retragere.**

❑ **Direcţiunea poliţiei şi siguranţei generale din ministerul de interne a fost informată că fostul sergent de jandarmi Potop Constantin, din compania Botoşani, s fost prins eri în Roman pe cînd vindea lui Iosef Salomovici un inel de aur cu o mare piatră de briliant. Se presupune că inelul este de furat, deşi fostul sergent susţine că îl are moştenire de la părinţi.**

❑ Podul de lemn de peste râul Siret, la punctul Ruşi, de pe şoseaua judeţană Bacău-Parincea, jud. Bacău, va fi prelungit. Ministerul de lucrări publice va cheltui în acest scop 16000 lei.

❑ **Ţinîndu-se samă de gravitatea epidemiei de febră tifoidă, ministerul cultelor a dispus ca şcoalele să nu se deschidă pînă la 1 Octombrie.**

Cu toţii văd primejdia, numai cei de la Teatrul Naţional, nu.

Pentru a servi cauza unor protejaţi, s'a decis ca stagiunea Teatrului, care în toţii anii se deschidea în a doua jumatate a lunei Octombrie,—să se deschidă acum la 13 Septembrie, pentru a se juca două piese, iar apoi să urmeze o pauză pînă în Octombrie.

La Teatru, unde se adună mii de oameni, oare nu poate fi un pericol mai mare pentru propagarea epidemiei de cît la şcoli, unde elevii sunt mai puţin numeroşi, de cît ar fi publicul de la Teatru?

❑ **De la consiliul de războiu.**—Consiliul de războiu în şedinţa de azi, a judecat şi condemnat pe următorii soldaţi:

Bamboi Constantin, din regimentul Ştefan cel Mare, la un an închisoare pentru dezertare; Bica Vasile, din reg. Ştefan cel Mare, la un an jum. închisoare idem; Filote Neculai din regim. Ştefan cel Mare, la un an închisoare idem; Antohi Toader, din regimentul Ştefan cel Mare, la o lună închisoare şi 25 lei amendă; Malcoci Gheorghe, din regim. 7 Rahova la 2 ani închisoare şi Panal Dumitru din reg. 29 Dragoş la un an şi jum. închisoare pentru. dezertare.

❑ **In oraşul şi judeţul Tecuciu epidemia de febră tifoidă continuă să se întindă.**

In afară de cazurile din oraş mai sunt bolnavi de febră tifoidă în următoarele comune: 3 în Negrileşti; 4 în Ţigăneşti; unul în Nicoreşti; 1 în Corbasca şi 3 soldaţi din reg. 6 roşiori.

❑ Au fost numiţi:

D. C. Istrati contabil la corporaţia din P. Neamţ, d. N. Teleman comisar al guvernului pe lîngă corporaţia de confecţiuni din Iaşi, Şt. Grosu secretar contabil la corporaţia I din Botoşani.

❑ După cum am anunţat mai sus, deschiderea şcoalelor din Iaşi s'a amînat pentru ziua de 1 Octombrie a. c.

Tot la acea dată se vor ţinea şi corijerile, precum şi examenele preparaţilor în particular, ca şi examenele de admitere în licee.

Inscrierile însă vor continua până la 31 August a. c.

❑ Suntem rugaţi a atrage atenţiunea celor în drept asupra faptului că mai multe şcoli particulare din localitate şi azile confesionale, funcţionează, în mod clandestin, cu toată epidemia de febră tifoidă ce continuă a creşte

❑ Cinci spre-zece meseriaşi evrei din care o parte din judeţul Dorohoiu, vor pleca Duminică seara spre America.

❑ **In seziunea de la 1 Septembrie, în care se află convocat consiliul general de Vaslui se va ocupa şi cu construirea palatului de justiţie din oraşul Vaslui, ale cărui lucrări după deivizie se urcă la 150.000 lei. De asemenea se va ocupa şi cu fixarea zilelor de 25—30 lulie în loc de 21—25 August, în care timp se va ţine iarmarocul dela Codăeşti.**

● **O mare surpriză se pregăteşte iaşanilor.** Vineri 4 Septembre are loc la Circul Sidoli prima reprezentaţie a trupei teatrului Empire Delauné. Spectacolele acestui teatru sunt foarte interesante şi se compun din magie, iluzii optice, feerii, viziuni, ghicire miraculoasă a gîndului etc.

Cavalerul Delauné este o specialitate unică în experienţele sale de taumaturgie, chiromanţie etc. şi execută atît de perfect aceste experienţe, că este supranumit augurul modern.

In această trupă debutează şi d-ra Benitta, un fenomen în transmiterea gîndului. Ea ştie tot, ghiceşte tot şi revelează tot.

Programul foarte bogat cuprinde multe creaţiuni originale ale cavalerului Delauné, cu cari a obţinut succese în cele mai importante centre din lume.

Presa se exprimă foarte elogios, relativ la reprezentaţiile trupei Delauné. Pretutindenea unde a debutat această trupă, cele mai mari ziare au scris că artistul Delauné este cel mai mare magician al timpului nostru; experienţele sale sunt adevarate fenomene care ui mesc pe spectatori.

Vineri 4 Septembre are loc prima reprezentaţie la Teatrul Circ Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 26 August

D. B. Missir contra guvernului

Bucureşti.—D. B. Missir fostul ministru, la începul legislaţiei guvirnului actual avusese o înţelegere cu d. Ionel Brătianu solicitată de acesta, în ceia ce priveste proiectele de legi privitoare la reforma agrară.

Această înţălegere a avut de efect ca d. B. Missir să susţină reformele.

Inţălegerea însă n'a durat, căci ea a fost nesocotită de d. Ionel Brătianu, fapt, care a făcut în urmă pe d. Missir să ia hotărîrea de a lupta contra actualului guvern. D-sa şi-a dat demisia din consiliul Cassei Rurale şi din consiliul de administraţie al Creditului Rural pentru a putea avea deplina libertate în acţiunea ce şi-a propus o de a lupta contra actualului guvern.

Asupra remanierii

Bucureşti. — Acum cînd d. Ionel Brătianu s'a reîntors, în cercurile liberale nu se vorbeşte de cît de remaniare.

Se afirmă ca d. Al, Djuwara persistă în ideia de a lua portofoliul externelor, ceia ce se crede că nu va putea reuşi.

Marele incendiu din Galaţi

Galaţi.—Astă noapte pe la orele 2 un incendiu a isbucnit la casele bijutierului Schapira. Focul s'a întins de aci la casele vecine unde se află farmacia d-lui Toma, iar de aci la alte magazine din apropiere.

Pompierii au avut mult de lucru şi aproape de ziuă au putut localiza focul.

Călătoria Ţarului

Petersburg.—Ţarul, cu întreaga familie a plecat azi dimineaţă în escursiune la Crimeeia.

Din Grecia

Atena. — Monitorul oficial a publicat concediul acordat principelui Cristofor.

Convenţia

Londra.—La Camera comunelor, primul ministru d'Asquith, răspunzînd unor interpelări a declarat că guvernul englez ar fi dispus să iscălească o convenţie cu Germania, privitoare la micşorarea armamentelor navale. Guvernul britanic a luat chiar iniţiativa unui demers în această privinţă.

Transferare

Belgrad.—Ministrul Rusiei, d. Sergejew, a înmănat astă zi Regelui Petru, scrisorile sale de acreditare, fiind trimes ca ministru la Stockolm.

Cutremur

Vienna.—Un puternic cutremur de pămînt a fost simţit la Buonconvento, unde a produs o mare panică, dar nici un accident de persoană.

Cazarma carabinierilor din această localitate a devenit de nelocuit din cauza cutremurului.

O zguduitură puternică a fost simţită la Montyciano şi la Murlo, unde locuitorii, înspăimîntaţi, au fugit din casele lor, petrecînd toată noaptea sub cerul liber.

La Montyciano mai multe case au fost despicate, dar nu se semnalează nici o victimă.

Aeronautice

Brescia.—Mîine va avea loc aci concursul aeronauticilor.

In vederea acestui concurs se fac mari pregătiri. Au sosit numeroase aeroplane, dintre care şi acela a lui Blériot.

Din Turcia

Constantinopole.—După cele ce spun ziarele, Poarta ar avea de gând să ceară puterilor desfiinţarea poştelor străine în Turcia, după ce serviciul poştal va fi reorganizat; încasările poştelor turceşti vor spori cu o jumătate milion

*

Constantinopole.—Ministrul comerţului d. Nuradhunghian ar fi hotărât să'şi dea demisia pe ziua de mâine.

O conferinţă a miniştrilor a avut loc astăzi în această privinţă.

Sentinţele de moarte date în contra celor patru armeni fiind supuse la sancţiune cu toate promisiunile făcute Porţei patriarhul armean şi a dat demisia.

Asupra catastrofei din Constanţa

Constanţa.—Eri dimineaţă au fost scoşi de sub dărămături alţi 7 soldaţi răniţi, din care trei sunt foarte grav.

Toţi răniţii au fost internaţi la spitalul militar.

HOLERA

Portrecht.—S'a produs aci un deces atribuit holerei.

Expediţia lui Cook desminţită

Londra.—Ziarul „Evening News" publică o telegramă din Stjohus spunînd că exploratorul Peary, ar fi declarat că raportul d-rului Cook nu poate să fie crezut ca adevărat.

Cook nefiind pregătit pentru o asemenea antrepriză n'a fost în stare să ajungă la Polul Nord.

*

New-York.—In depeşa sa din „Indian Harbour", exploratorul Peary a cerut secretarului clubului „Arctic" să comunice societăţilor geografice din lume, că el a ajuns la Polul Nord.

Clubul arctic a şi făcut o comunicaţie oficială la ministrul marinei.

*

Londra. Agenţia Reuter, a primit din St. Johns o telegramă din partea exploratorului Peary, în care el reclamă în contra aserţiunilor d-rului Cook şi afirmă că el a fost cel dintăi care a ajuns la Polul Nord.

Accidentul mortal al lui Lefèvre

Juvisy — Aviatorul francez Lefèvre, urcat pe un biplan american, a căzut în urma unui accident neexplicabil pînă acum, şi a murit pe loc.

O solemnitate

Stuttgart.—Azi dimineaţă, a fost trecut în revistă corpul 13 de armată, Contele Zeppelin, fiind de faţă Imparatul Wilhelm, Impărăteasa Germaniei, perechea Würtembergului, Regele Saxoniei, Arhiducele Frederic Wilhem; contele Zeppelin, calare, era în urma Regelui Würtembergului.

Complot contra Ţarului

Petersburg.—Poliţia e pe urma unui nou complot îndreptat contra ţarului.

S'au făcut mai multe arestări, între care şi cîtn-va persoane din înalta societate, la care s'au găsit arme şi uniforme.

Intre cei arestaţi este şi fiul unui general.

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

PRIMARIA COMUNEI IASI

Se aduce la cunostinţa publică că ministerul instructiunei a dispus amînarea deschiderei cursurilor şcoalelor primare şi secundare din acest oraş pînă la 1 Octombrie a. c.

No. 18864 din 6 August 1909.

Şcoala Profesională de fete

„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"

— Iaşi, Str. Albineţ No. 5 —

In această şcoală, situată în cea mai higienică parte a oraşului, se predau cursuri teoretice şi practice de croitorie, după programa statului.

Se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

De asemenea se primesc d-re studente în gazdă, avînd o îngrijire deosebită.

In atelierul şcoalei se primesc absolvente de la alte şcoli profesionale, care vor să facă practică, fiind plătite.

Inscrierile s'au început şi ţin pînă la 15 Septembrie.

DIRECŢIUNEA

Se primesc elevi in gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

In apropiere de toate şcoalele

Doctor E. Margulies

De la facultatea de Medicină din Montpellier.

MEDIC DE SPITAL

Consultaţiile de la 8 la 9 a. m. şi de la 2 la 4 p. m.

Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 4

Elevi de curs secundar sau primar găsesc gazdă bună în familie. Supraveghere, preparaţie şi îngrijire deosebită.

A se adresa la Administraţie.

Dr. Benno Th. Stenner

fost asistent al clinicei Dermato-sifilitice din Iaşi şi medic al spitalelor Sf. Spiridon la secţia boalelor de femei şi a căilor urinare.

Consultaţiuni de la 12-3 p. m. şi 7-8 p. m.

Iaşi str. Muzelor No. 40

Const. P. Ştefănescu

Avocat

Vaslui

Loc de vînzare

17 m. faţada

Strada Păcurari 73

A se adresa la d-nu N. Costin

HIRSCH IAŞI

Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE

MOBILE

DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes.

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **15 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Dr. Suzana Wechsler

Boli de Femei.—Facerl.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Str. Anastasie Panu No. 3.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

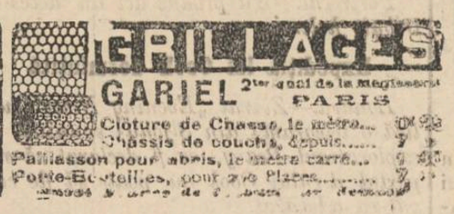

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,- BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contraste pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 4 Septembrie 1909

Prima Reprezentaţie

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Inceputul 9 ore seara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 leu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégissarie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

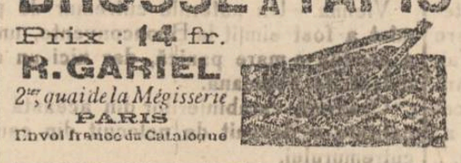

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Gelia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 807 - Vineri 28 August 1909

Bazele aristocrației

Am văzut într'un număr trecut pe ce baze se rezema aristocrația noastră, cînd pretindea a stăpâni această țară. Ea cerea acest drept, bazîndu-se pe principiul *eredității*, socotindu-se singura în stare de a da cele mai distinse exemplare omenești:— Griguța, Mișu, Nicu, Țoțoi, etc...; ea pretindea la acest drept, de a guverna, iarăși solidă pe principiul *diferențiarei*: oare nu guvernase ea din moși-strămoși, și această continuă guvernare nu crease organe anumite: un cap pătrat și un stomac voluminos,—speciale pentru un guvernant;—și aristocrații mai cereau ca toți să se plece în fața lor, de oare-ce ei reprezentau *rasa cea mai curată*; cereau chiar premii de încurajare pentru această rasă *pur-sang*.

Să luăm toate aceste principii fisiologice și să le discutăm mai serios, lăsînd ori-ce glumă de oparte.

1) In ceea ce privește *ereditatea*, nu este așa de sigur, nici chiar la animale, că calitățile se moștenesc și se măresc prin ereditate. Ba din potrivă, la o anumită limită, rasele animale curate, *prea curate*, se ofilesc și dispar.

Pe de altă parte omenirea, considerată în ea însăși, nu probează că ereditatea calităților și mărirea lor prin transmisiune să formeze o lege. In familiile de artiști, cari au fost observate, există o oare-care ereditate de calități artistice; dar aceasta s'ar putea explica prin exemplul educației; dar nu se observă nici o mărire a acestor calități artistice. Prin urmare, teoria eredităței e minată. Dacă am aplica-o această teorie la aristocrați, am fi izbiți chiar de contrariu, cea mai mare parte din descendenții acestor familii istorice sunt într'un marasm intelectual și moral desăvîrșit. Unii chiar, dacă au unele calități, apoi acelea sunt dobîndite prin exemplu, educație. Așa *aferizmul* lui Griguță Cantacuzino nu este moștenit, dar fiul a văzut pe moșiile tatălui său cum se măsurau ouăle și a inventat și el, pe alt teren, aceeași măsurătoare: vezi apariția *Minervei* și afacerea furniturilor de fîn, etc., etc.

2) *Legea diferențierei*, este ea un adevăr științific aplicată la specia umană? Mai întâi aristocrații ar trebui să ne demonstreze că societatea umană este un organizm. Un om ar putea fi un organizm, o societate însă, nu este de cît un organizm, vorbind în limba metaforilor.

De fapt, omul este o organizare, dar nu un organizm. Cel mult ce am putea face, e să comparăm viața socială a oamenilor cu viața socială a a animalelor. Or, aci nu găsim nici de cum diferențiare, ba din potrivă, vedem concentrare de puteri, comunizm. Albinele au o regină sau mai bine zis o matrice națională; furnicele au o aristocrație, sau mai bine zis o castă generatoare; dar și furnicile și albinele trăesc în comunizm absolut și într'o indiviziune complectă a funcțiunilor. Aristocrația nu comandă, ceea ce comandă este interesul general al tuturor. Nu există o castă, care să fie creer și una care să fie organ de muncă, cum pretinde d. Cantacuzino; nu este de cît un popor întreg, care se supune creerului care *este în el* și masa poporului lucrează și gîndește în același timp.

Și acum, lăsînd la o parte chestia diferențiarei luată de la animale, ne întrebăm, dacă luată în sine, diferențiarea și diviziunea muncei sociale sunt bune pentru o națiune umană? S'ar părea că ele sunt bune, dacă le considerăm că ele sunt necesare. E mai mult ca probabil că același om nu poate fi avocat, și ministru și profesor; și că trebuie ca într'o țară să fie avocați pentru a pleda, miniștri ca să guverneze și profesori să instruiască tinerimea, și că însărcinînd pe același om cu toate aceste trei funcțiuni, el nu va face nici una cum se cade.

S'ar părea, că aristocrații ar avea dreptate alegînd acest principiu, și că într'o țară e nevoie de o aristocrație care să furnizeze miniștri, prefecți, administratori în general, și o burghezie și o plebe, care să furnizeze avocați, profesori, cismari. Așa, pentru înaltele funcții administrative miniștrii, prefecți, primari, sunt indicați Mișu, Țoțoi, Griguță, chiar dacă de fapt, aceste slujbe mari sunt conduse une-ori de un Tanase oarecare, cum a fost cazul cu feciorul Tanase al E. S. d. G. Gr. Cantacuzino.

Dar pe lîngă argumentul acesta pe care îl opunem, că aristocrații cu toată pretenția că și-au transformat organele printr'un travaliu identic, a fi cărmuitorii unei țări, sunt incapabili de a guverna fără concursul elementelor eșite din pătura de jos, le putem opune încă un argument acestei diferențiari și diviziuni a travaliului, pe cari le scot în susținerea teoriilor lor.

Le putem opune acest argument: Libertatea vremei, pe care civilizația o asigură și o va asigura din zi în zi mai mult membrilor celor mai desmoșteniți ai corpului social, le lasă facultatea de a se *diferenția individual*. Astă-zi un om poate conține mai mulți oameni dintr'o dată. Un profesor de liceu poate fi și un bun jurist și un bun sociolog, dacă timpul liber ce-i lasă catedra sa îl va chelt i a se instrui, a căpăta cunoștințe nouă în acea ramură a activității care îl interesează. Există deci o diferențiare și o diviziune a muncei, ceea ce este necesar; numai că în loc de diferențiare și de diviziune a muncei de la om la om, există o diferențiare și o diviziune a muncei în fie-care individ: fie-care cetățean poartă diferențiarea sa socială în el însuși.

Și asta e și mai bine; căci în loc să avem pe cetățeanul *A*, profesor și refuzînd ori-ce competință în pedagie cetățeanului *B*, dar forțat să recunoască orbește competența cetățeanului *B* în legislație; avem pe cetățeanul *A*, care se examinează și se judecă pe el însăși și ca profesor și ca legislator și care nu poate fi înșelat de acela pe care ereditatea l'a făcut legislator așa tam-nesam.

Or, tocmai asta supără pe aristocrați: faptul că mulți cetățeni au început să supuie criticei viața și competența boerilor noștri, că foarte mulți găsesc că Nababul s'a cocoțat unde n'avea căderea să fie cocoțat, că odraslele sale iubite n'au ce căuta unde s'au urcat, că toți Nicușorii, Țoțoii și alți spadasini mai mititei n'au nici un drept la locurile, pe cari pretind să le ocupe.

Și apoi, de unde pînă unde democrația ar împedeca diferențiarea chiar de la om la om? Ceea ce împedecă diferențiarea e tocmai aristocrația. Aristocrația împarte pe oameni în clase și prin urmare în funcțiuni unele și aceleași. De aci, rezultă diferențiarea oamenilor în atitea și atîtea organe sociale. Da; dar aristocrația le împedică de a se diferența ele însăși și prin urmare e o pedică enormă la adevărata diferențiare, aceea care pune pe fiecare om la locul lui, cum spune zicătoarea engleză, și tocmai această egalitate, această absență de ori ce castă sau clasă, acest cadru rigid, face ca oameni, să nu se poată diferența după aptitudinile lor.

Ea nu forțează, pentru ca să vorbim iar în limba metaforelor, pe acela care e născut să fie celula creerului —a guvernantului—să devie celula ficatului—a producătorului—și viceversa.

De unde știm dacă aristocrația noastră—născută a fi celula creerului—permițînd diferențiarea individuală—n'ar fi ajuns a fi o bună celulă a ficatului—producătoare, muncitoare—de unde știm că Griguță sau Mișu, Țoțoi sau Nicu,—n'ar fi mai buni hamali, acrobați într'un circ sau telali. De ce se silesc a se crede născuți a guverna, cînd poate celulele lor s'au slăbit de atîta guvernare și ar putea să se diferențieze pentru alt ceva? Știți de ce? Pentru că au conștiința că celulele lor s'au epuizat tocmai printr'o ereditate una și aceeași, că s'au atrofiat în așa hal, în cît ori ce altă ocupație nu o pot face și cred că singura și bună e aceea de a guverna.

Dar vom vedea în alt număr cît de greșiți sunt și în această privință aristocrații noștri.

Yssay

Se caută un general

Acesta este anunciul cu litere mari și grase, care—prin excepție de la regula generală—strălucește în prima pagină a ziarelor liberale. Se zice, că d. Ionel Brătianu a găsit mijlocul de a face combinația cîrpelii ministeriale. Se zice, că primul ministru a găsit candidați la portofoliile civile; nu poate reuși însă, să găsească un general, care să accepte portofoliul războiului. Aici e greutatea.

Și de ce oare? Nu sunt atîția generali, oameni îmbătrîniți în ale oștirii, cari să aibă experiența și priceperea necesară? Desigur, că da. Decît d. Ionel Brătianu, de cînd cu cazul generalului Averescu, fostul ministru de război, pune și alte condițiuni generalului, care ar vrea să accepte situația de subaltern al d-sale.

D. Brătianu vrea, ca ministrul războiului să fie omul său, să-l asculte în tot ce va face, să-și ia adio de la ori-ce velleitate de independență, să fie lipsit de orice spirit de inițiativă.

Ei, asta e greu. Din multele nume de generali, cari i-au trecut prin minte d-lui Brătianu posesorul nici unuia n'a vrut să primească aceste condițiuni.

Generali în retragere, generali în activitate, toți refuză portofoliul oferit de d. Brătianu. Ei au în vedere soarta fostului ministru și nu vor să-și încerce norocul cu un om așa de șugubăț ca primul ministru.

Și de aici dificultatea remanierii; de aici anunciurile mari și disperate ale presei oficioase. Fi-va tare d. Brătianu în ale treburilor civile, dar nu-i merge, n'are noroc cu militarii.

De un singur lucru ne mirăm numai. Ce interes are primul ministru să aibă la război un militar. Un civil—d-sa de pildă—nu este destul de bun? Cîte portofolii n'a ținut d. Brătianu pînă acum. Ionel, de pe cînd era ministru al lucrărilor publice, d. Ionel—astăzi, cînd este prim-ministru—și atîtea portofolii de la adolescență și pînă în prezent. Ce mare pacoste ar fi dacă ar lua portofoliul oastei?

Un prim ministru trebue să fie pregătit pentru orice eventualitate. Și cum ar putea justifica mai bine d. Brătianu situația sa, decît luîndu-și portofoliul războiului? Vă temeți, să nu meargă rău armata? N'aveți grijă, soldatul va călca tot cu stîngul. D. Ionel Brătianu n'ar fi în stare să introducă ceà mai neînsemnată reformă.

Vania.

CATE-VA NOTE

Cercurile petroliste se simt adînc jignite de atitudinea guvernului în vizita Suveranului la exploatările petrolifere. Or fi avînd dreptate. Dar dreptate are și d. Brătianu, care se simte și mai adînc jignit, de cerbicia cu care răspund petroliștii *gentileților* sale și ale familiei Brăteniste.

*

D. B. Missir este liberal. Guvernul este liberal, dar d. B. Missir este în contra guvernului, pentru că guvernul nu este pentru d. Missir.

Și care să fie oare cauza antipatiei d-lui Missir în contra guvernului? Nu cumva prea marea simpatie ce o are pentru guvern?

Idei anarhice

„Voința Națională" a făcut o descoperire mare. Scumpetea traiului, în potriva căreia s'a rîdicat toată lumea, se datorește agrarienilor noștri.

Toate relele de care sufere țara aceasta, vin numai după urma marilor cultivatori de pămînt—astfel declară organul oficios al guvernului! Citind aprecierile cu totul dușmănoase pe cari acest ziar le face la adresa marilor noștri propietari rurali, ai crede că n'ai în față organul oficios al unui partid de guvernămînt, ci ziarul unei asociații de răsvrătitori ai ordinei sociale actuale, care vroește, nici mai mult nici mai puțin, de cît distrugirea marei propietăți din Romînia.

Vom reproduce cîte-va pasagii din tr'unul din asemenea articole, prin care se batjocorește agricultorii noștri cei mari—pentru ca cititorii noștri să vadă încă odată, de ce idei anarhice și periculoase se călăuzesc guvernanții noștri de azi.

Astfel, organul liberal recunoscînd legitimitatea nemulțumirilor provocate în țară din pricina scumpetei traiului spune: *„la noi, scumpirea traiului se datorește urcărei prețurilor la produsele agricole:* **Numai cine nu vrea nu va vedea că propietarii agricoli urcînd mereu arenzile mari, și cele ce le iau de la țarani pentru loturi mici, au pricinuit scumpetea traiului,** *iar după răscoalele țărănești în loc să facă jertfe, adică să se mulțumiască și cu un cîștig mai mic au căutat a arunca sarcina pe umerele conservatorilor. Imbunătățirea stărei țăranilor se poate face micșorînd cîștigul propietarelor mari și al arendașilor, iar nu tulburînd țara.*

La noi agricultura se bazează pe rodnicia firească a pămîntului **și pe exploatarea neomenoasă a țaranilor".**

Am reprodus aceste fragmente din articolul *„Voinței Naționale"*, pentru a convinge pe toți de destrabălarea ce există în mintea și concepția guvernamentalilor noștri, asupra relelor sociale de care suferea țara noastră.

Cînd pînă și într'o chestie atît de elementară, ca aceea a scumpirei traiului din cauza cartelurilor nebunești ale fabricanților și ale intermediarilor de seamă,—sprijiniți de concursul interesat al guvernului și al tuturor autorităților—publice, presa oficioasă liberală o atribuie agricultorilor noștri, ce poți să mai spui de problemele economice mai importante și cari cer un studiu mai aprofundat și delicat în examinarea și deslegarea lor?

Pentru liberalii anarhici, cari ne guvernează, azi marea proprietate e cauza tuturor neajunsurilor de la noi și suprimarea acestei mari proprietăți e un vis, la a cărui realizare ei luptă de 2 ani de zile cu toată tenacitatea.

Din fericire, visul lor va rămînea tot deauna un simplu vis—căci toate mințile alese din țara noastră cunosc marea utilitate a marei noastre proprietăți financiare și știe să facă la ori ce ocazie zid de apărare în potriva pornirilor resvrătitoare ale răsvrătiților de la guvern

OAMENI ȘI LUCRURI

Astă-zi și mîne

Odată mai mult istoria și știința înregistrează nu numai mari și minunate descoperiri, dar și miraculoase coincidențe. Chiar dacă între Cook și Peary lumea ar înclina pentru binecuvîntate motive să dee crezare și atențiune mai multă celui de al doilea; dacă ar fi înclinată să creadă că el și nu celălalt este adevăratul descoperitor al polului nordic, încă rămînem uimiți în fața celei mai surprinzătoare coincidențe. Ambii exploratori se aflau și se află încă la uriașe depărtări unul de altul; expedițiunea fie căruia s'a făcut pe drum osebit, în o epocă deosebită; data la care susține d-rul Cook că ar fi înfipt drapelul american la pol întrece cu un an întreg acea pe care o comunică Peary; iar acesta, înstrăinat de oameni și de pămînt n a putut afla, desigur, despre glorioasa întoarcere a celuilat. Și iată că tocmai la banchetul de serbătorire a lui Cook soseste telegrama misterioasă, dar mult cunoscută, despre descoperirea făcută de Peary! S'ar zice un fapt născocit de vre-o imaginație Shakespeareană și cu toate aceste suntem în fața unui simplu fapt autentic și istoric, anunțat de agențiile telegrafice din toată lumea!

Nu mai insistăm asupra coincidenței că tocmai acum conducătorul îndrăzneței expedițiuni la polul sud comunică detalii asupra explorării vulcanului Erebus, în apropierea polului meridional, neprofanat pînă astă-zi de vre-un picior omenesc sau... european.

Același lucru, în ce privește cucerirea aerului. După lupte lungi și după seculare străduinți ne găsim în fața unor uimitoare coincidențe. Ca o citadelă luată după un asalt neîntrerupt așa ne apare văzduhul cucerit, după cele mai migăioase și mai neobosite încercări și cercetări. Aproape în fiece țeară de civilizație și de cultură—Germania, Franța, Anglia, Italia, Austria, Țările de jos, — are în momentul de față aparatul ei propriu, secretul ei întru realizarea vechiului ideal icarian: plutirea în aier Rusia și—last not least—Japonia au și ele aparatele lor și, —coincidență nelipsită— țeara noastră se află și ea în fața unei încercări analoage ale cării rezultate se poate să fie niște minunate surprize. Omenirea evoluează în cerc. Pornind de la un punct, ea ajunge neaparat către punctul cel mai apropiat de locul plecării. Căci toate misterele mult căutate așteptau, gata dinainte, numai să punem mîna pe dînsele; toate sunt în... aer și așteaptă numai momentul prielnic. Creerul omenesc, în continuă scrutare, atinge la un moment dat o fază de dezoltare necesară pentru anumite descoperiri sau invențiuni; el a absorbit pînă atunci munca tuturor generațiilor, tuturor cercetărilor și deaceea a devenit „copt" pentru anumite fapte și rezultate. Lucrul e adevărat și cînd e vorba de explorări geografice. Vom vedea, într'un viitor oarecare, același adevăr aplicîndu-se în ce privește mijloacele de a comunica cu planeta Martie și altele. Căci, după vorba lui Edison: tot ce nu este contrar rațiunei omenești trebuie neaparat să se împlinească și să se descopere.

Ce măreț se înfățișează viitorul!

Fericiți, acei ce vor ajunge ziua de mîni!

Rodion

CHINEJII IN LUPTA

Flagelul opiului.—Europa în Extremul Orient.—Incercări de reformă.—Opera misionarilor.—Cine rezistă.—Mandarinii și poporul.—Europenii molipsiți — Farmecul opiului. — Boală fără remediu!

Un mare ziar din străinătate a arătat de curînd sforțările făcute de guvernul chinez și de curtea imperială pentru suprimarea opiului.

Vom rezuma pentru cetitori măsurile luate pentru a combate acest flagel.

Campania contra opiului a început în sudul Chinei, la Canton. Cantonezii au înțeles cei dintâi necesitatea suprimării acestui produs, care a contribuit atât de mult la decăderea rasei.

Mișcarea aceasta căpătă tot mai multă importanță, prin entuziasmul cu care fu primită, prin numeroasele meetinguri și prin organizarea societăților de propagandă.

In Iunie 1905, vice regele a două provincii din sudul Chinei, interzise întrebuințarea opiului, sub cele mai severe pedepse, tuturor ofițerilor și funcționarilor din guvernămintele sale. Cu încetul, celelalte provincii urmară acest exemplu și toți guvernatorii luară măsuri identice

In fine, guvernul chinez nu putea rămâne indiferent la această mișcare și Impăratul dădu un decret relativ la reglementarea și la suprimarea progresivă a opiului.

Primul articol prevedea că cultura și întrebuințarea opiului trebuiau să înceteze complect într'un timp de 10 ani; al patrulea, că toate magazinurile cu pipe și accesorii, toate fumătoriile publice să dispară până la 6 luni; al 9-lea, oprea pe mandarini, pe ofițeri și soldați de a fuma și le acorda un termen de 6 luni pentru a se lăsa de acest obiceiu; al zecelea, însărcina pe wai-wu-pu, ca să se înțeleagă cu ministrul Angliei la Peking, pentru a micșura importul opiului din India.

Intre altele mai prevedea că ori cine doria să fumeze trebuia să facă o declarație în acest sens, pentru a căpăta un permis special, ce trebuia prezentat la cumpărarea opiului.

Guvernul s'a ocupat în urmă cu organizarea acestul nou monopol. Numai magazinurile autorizate puteau pune în consumație opiul, contrabanda fu sever pedepsită.

S'a organizat tot o-dată un serviciu de control și de supraveghere pentru fumătorii secreți.

Supravegherea fu foarte activă, căci orice agent polițienesc ce aresta vre un fumător secret, căpăta un premiu.

*

S'ar părea că o ast-fel de reglementare trebuia să dea efectele dorite. Rezultatul nu e însă de loc satisfăcător. Un întreg comerț clandestin se ivi; căci mandarinii, de care depinde în mare parte aplicarea acestei legi, sunt departe de a fi incoruptibili. Cea mai mare parte dintrînșii au văzut aici un nou mijloc de îmbogățire.

De altfel acești funcționari, cari ar trebui să dea exemplul, nu pot renunța ei însăși la întrebuințarea acestui divin produs, cu toate afirmațiunile contrarii ale comisiunelor de anchetă.

Din cauza călcării acestei legi, împărăteasa dădu un decret prin care amenință cu destituirea și pedepsirea pe mai mulți miniștri și înalți funcționari dacă ar continua să fumeze—după ce le acordă un nou termen de 3 luni.

Un alt decret, din primele zile a lui Aprilie 1908, a instituit o comisiune de patru membri, care împreună cu mai mulți medici, să examineze pe toți funcționarii din acest punct de vedere; ceia ce dovedește că suveranii sunt

Cumparați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 104, jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

ferm decși de a întrebuința toate mijloacele pentru suprimarea opiului.

*

Datele cele mai exacte asupra primelor rezultate ale reformei sunt date de o anchetă a misionarilor protestanți, în toate provinciile Chinei. Printre răspunsurile sosite, trei cincimi constată executarea imediată a regulamentelor nouă; o cincime crede într'o aplicare progresivă a reformei, și o cincime afirmă că nimic nu s'a făcut.

Cât despre cultura opiului, mulți constată o mică descreștere în cîte-va provincii. Cu toate acestea, într'un studiu asupra întrebuințării opiului în provincia Kiangșu, din care face parte Shanghai, colonelul Druce, zicea că, cu toate că taxele de curând impuse sunt duble, cultura opiului se întinde în toată China astfel că în curând va lua locul cultelor esențiale, ca a grâului spre exemplu.

Mandarinii par mai refractari decât poporul la aceste reforme, pe care ei ar fi trebuit să le aplice. In general, o schimbare mai sensibilă se poate constata în Mandchouria și în provinciile de la Nord.

Popoarele străine par cu totul sceptice asupra rezultatului final. Anglia, puterea cea mai interesată, care a promis de a reduce cu 10 la sută importul de opium din India, a hotărât de curând de a limita această reducțiune la o experiență de 3 ani. Ea nu va continua de a reduce importul dacă nu se va constata o sensibilă descreștere a culturei opiului și a numărului de fumători în China. Acum câte-va luni, o conferință internațională s'a reunit la Shanghai, pentru a studia chestiunea și pentru a-și da seamă de apliearea reformei și de rezultatele ei.

*

Se știe că mulți europeni au luat obiceiul de a forma opiul. Pentru european ca și pentru chinez, opiul este un excitant intelectual, și devine indispensabil pentru cine s'a deprins cu el. Fumătorul, literatul, meseriașul, artistul nu-și recapătă abilitatea, gustul la muncă, decât după ce au absorbit porțiunea obicinuită de opium. Mulți, a căror putere vitală este epuizată, își întrețin viața prin vigoarea artificială ce le procură acest produs. Dacă n'ar fuma ar muri; după cum o lampă s'ar stinge dacă n'ar fi alimentată cu petrol.

Ast fel mor în mod subit, la lucru, în plină activitate, la cafenele, la teatre, pe străzi o mulțime de fumători inveterați.

In definitiv, cu toate că guvernul din Peking face toate sforțările pentru a ajunge la supresiunea opiului, trebuie să așteptăm rezultatul cu cea mai prudență rezervă. Gustul opiului a întrat atât de adânc în morrvurile chinezilor în cât va fi foarte greu stărpit. Această dificultate se agravează prin faptul că mandarinatul venal încurageazā întrebuințarea clandestină a opiului din care trage imense foloase.

Situațiunea industriei romîne de petrol

După cît-va timp de stagnațiune în ramura constituirii de noui societăți de petrol în Romînia, se anunță acum reîncaperea activității pe acest tărâm. Se înregistrează azi amănuntele date de unele ziare străine asupra constituirii a două societăți noui: una la Londra sub denumirea de „Central Roumanian Petroleum Co.", cealaltă la Anvers; sub firma „Antwerp Petroleum Co. of Rumenia", amândouă, cum indică titlurile lor, cu scopul de a lucra în țara noastră. Despre o a treia societate în constituire: „Roumanian Oil Tradig Co.", proiectată la Londra, nu se cunosc încă amănuntele.

Amănuntele sunt însă de mare importanță, dacă voim să judecăm seriozitatea nouilor întreprinderi.

„Central Roumanian Petroleum Co.", de pildă, s'a constituit cu un capital de 3.750.000 lei, reprezintând un aport social de 152 hectare terenuri petrolifere în județul Prahova. Așa spune prospectul. Dar prospectul acesta nu lămurește, în care parte a județului Prahova se găsesc aceste terenuri, evaluate cu aproape... 25.000 lei hectarul. Se afirmă numai, că „în vecinătatea terenurilor în chestiune ar exista sonde cu o producțiune abundentă de 20—50 tone pe zi". Acționarii acestei societăți noui plătesc deci cu 25000 lei hectarul de teren presupus petrolifer,—„presupus" fiindcă vecinătatea, ne indicată nici ea mai lămurit, ar fi productivă.

Cealaltă societate constituită: „Antwerp Petroleul Co. of Rumenia" e mai clară în prospectul ei de constituire. Capitalul ei de 2 milioane lei e asigurat prin 160 hectare terenuri petrolifere la Bordeni, Scorțeni, Vulcănești, Băicoi și Țintea și prin două exploatări în ființă din aceeași regiune, având amândouă terenuri în întindere de 16 jumătate hectare. Cele 160 hectare neexplorate și ne-exploatate au fost evaluate cu 1.325 mii lei, adică cu aproape 8.300 lei hectarul, iar cele două exploatări existente cu suma totală de 625 000 lei; restul de 50.000 lei se împarte gratuit acționarilor fondatori ai societății.

Iată deci niște amănunte, cari ne dau măsura seriozității noilor întreprinderi.

După numeroasele peripeții triste, une ori chiar dramatice, prin care a trecut industria de petrol din România, în cea mai mare parte din cauza înjghebărilor de societăți cu aporturi sociale de terenuri evaluate cu prețuri exagerate, noi credeam că lucrul acesta nu se va mai repeta, că va fi imposibil să se mai constituiască la noi societăți pe o bază care exclude din capul locului putința unei remunerațiuni cinstite a capitalurilor. Căci, ori cât de de surprinzătoare pot fi uneori unele terenuri petrolifere în ce privește producțiunea, este tot atât de știut, că se poate întîmpla și contrariul, așa că întreprinderile cu adevărat serioase nu se pot intemeia pe baza unei probabilități lipsită de siguranță, ci pe calculul venitului celui mai mic posibil.

Cu atît mai bine pentru tovarăși și acționari, dacă intervine o șansă mare neprevăzută.

Se vede însă, că n'au dispărut încă nici farsorii lipsiți de conștiință, nici naivii dispuși să devie victime, — dovadă cele arătate mai sus.

S'ar mai putea scuza asemeni manipulațiuni mai mult de cât hazardate, dacă industria noastră de petrol s'ar afla din nou într'o perioadă de progres rapid, de erupțiuni de sonde extrem de bogate, de prețuri excelente pentru marfa extrasă, etc. etc., cum a fost mai anii trecuți. Atunci producțiunea creștea din an în an în mod considerabil.

La 1893 aveam o producțiune totală de 75,500 tone și după cinci ani, în 1897, de 110,000 tone; după alți cinci ani, în 1902, de 310,000 tone, iar în 1907 de 1,129,097 tone.

In această din urmă perioadă cincenală (1903—1907) producțiunea înregistra pe fiece an sporuri extraordinare: 384,302 tone în anul 1903; 500,561 tone în 1904; 614,870 tone în 1905; 887,091 tono în 1906 și 1,129,097 tone în 1907.

De atunci insă—epoca aceasta coincide în mod ciudat cu ținerea Congresului internațional de petrol în București—stăm pe loc în ce privește producțiunea, căci în anul 1908 nu s'a mai înregistrat decît o producțiune de 1,147,727 tone, adică aproape identică cu cea a anului 1907, și nici anul curent 1909 nu promite o creștere mult mai însemnată: cel mult dacă totalul va fi de 1,250,000 tone.

Nu există deci în anul acesta, sub raportul producțiunei de petrol brut, nici un motiv de entuziasm febril sau de speculațiune asupra unor resultate grandioase. Ba, ce e mai mult, există chiar elemente menite a impune prudență. Așa, exportul nostru s'a micșorat față de o creștere nu prea însemnată, dar totuși existentă a producțiunei. Și cauza principală a acestei diminuări a exportului sunt prețurile reduse în țările streine de consumațiune; concurența ne gonește deci din piețele internaționale cîștigate cu mare greutate și cu mari sacrificii. Marfa, care nu se poate scurge în străinătate, se aglomerează în depozitele din țară, și consecința firească a acestei stări de lucruri: concurența din interior pentru libera depozitele și deci scăderea prețurile s'a și produs.

Industria romînă a petrolului trece acum, prin urmare, printr'o situațiune care îi impune să-și încordeze toate puterile spre a o putea învinge. Se și vorbește de unele sforțări, ce se fac, pentru a stabili o înțelegere între toți factorii decizivi, în credința că unirea tuturor va fi în măsură să distrugă cauzele scăderei accentuate a prețurilor. Noi dorim din toată inima realizarea acestor tendințe.

Până se va ajunge însă la o îmbunătățire a situațiunei, nu trebue să ne ascundem nouă înșine adevărul. Și mai ales, nu trebue să incurajăm reapariția manipulațiunilor lipsite de solidaritate și de seriozitate, cari au înflorit în anii trecuți spre paguba reputațiunei industriei noastre de petrol. Nu trebue să ne mărgim însă la simple constatări, ori de cîte ori se încearcă a se înjgheba din nou întreprinderi de felul acesta. Camerile noastre de comerț ar trebui să fie mai circumspecte, cînd li se cere avizul asupra constituirei noilor societăți, dînd o deosebită atențiune evaluărei raporturilor sociale în natură; tribunalele noastre de comerț, cari sunt ultima instanță pentru acordarea dreptului de funcționare a societăților noi, ar trebui să ție seamă de voturile negative ale Camerilor de comerț, cînd sunt bine întemeiate; pe lîngă aceasta s'ar putea lua și avizul „Asociațiunei industriașilor de petrol", care e în măsură să cunoască valoarea reală a aporturilor în chestiune; ministerul comerțului și industriei ar avea, la rîndul său, de a refuza înființarea de sucursale sau sedii secundare în țară, cerute de societățile constituite în străinătate pe baze prea puțin serioase.

Toși factorii decizivi asupra viitorului industriei noastre de petrol nu trebue să aibă în vedere de cît o singură țintă: menținerea ei pe un tărîm de soliditate incontestabilă. Căci numai așa va putea propăși.

Litere-Științe-Arte

Șovinism.—Prologul și epilogul congresului internațional medical din Buda-Pesta—polemica și escursiunea în Orient—au avut ca teren de luptă țeara romînească. Dar a existat și un intermezzo—destul de comic—silința celor din jurul ziarului „Ungaria" de a aduce lucrurile la o... împăcare. Se cunoaște nota în care în genere, e scris acest nefericit organ al d-lui dr. Grigoriu Moldovan. Acum, în toiul agitației, ilustrul împăciuitor propunea să se părăsească reciproc, ori ce „șovinism" în „celea literare" și să se compună o horă de înfrățire romîno-maghiară. Dar să citam un pasagiu din unul din prea numeroasele articole în chestiune.

„... Pe terenul literar trebuie să dispară susceptibilitățile și veleitățile de rassă.

Aici stăpînește geniul și intelectul, care a fost și va rămînea deapururea internațional.

Iată dar pentru ce noi, admirăm și ne închinăm în fața geniilor literare a tuturor neamurilor, dar suntem de părerea, că în locul prim trebuie să ne nizuim întru acolo, ca noi Romînii să cunoaștem bine și pe deplin literatura ungurească, și Ungurii de asemenea să cunoască literatura noastră.

Romînii și Ungurii sunt două popoare ursite de soartă să trăiască împreună pentru vecie.

Și traiul nostru vecinic nu poate decurge tot în ură și dușmănie. Cei ursiți să trăiască la olaltă trebuie să se cunoască, să se stimeze reciproc, și să se iubească. In literatură palpitează sufletul, sentimentele și ideile unui neam.

Dacă dar voim cu Maghiarii apropiere frățească, să ne apropiem cu inima pe terenul literar.

Ungurii au o literatură bogată și frumoasă, au autori genii și de calibru european, poeți, romancieri și oameni de știință distinși.

Cunoaștem noi literatura ungurească, literatura poporului cu care trăim în contact zilnic? Hotărît, că nu"!

*

Marea operă din Paris va reprezenta în sezonul acesta o nouă operă de Saint Saëns.

*

Dramaturgul american Cly de Fitch a incetat subit din viață într'un voiagiu spre Paris. Fitch era în vrîstă de 44 ani și a scris peste 56 comedii.

*

Sarah Bernhardt, care acum doi ani încă a început să desvolte o activitate de autor dramatic cu piesa „Adrienne Lecouvreur", compune acum o nouă dramă în... versuri.

Asupra titlului și conținutului se păstrează până acum cel mai mare secret.

*

Se pare că exploratorul dr. Cook—mult contestatul descoperitor al polului nordic—n'a neglijat chiar din primul moment partea rentabilă a public sticei. A contractat cu „Newyork-Herald" pentru toată seria de articole, divulgări și polemici Bine înțeles că toate aceste marele ziar franco-american le-a plătit cu... poli mai reali de cît cel descoperit de d-rul Cook.

*

Interviewat de „Dail Mail" celebrul inventator Edison a formulat ast-fel apreciarea sa asupra viitorului aviațiunei:

Trebue să privim navigațiunea aeriană asttel precum nu ne-am fi putut gîndi nici odată. Peste zece ani, mașinile de sburat vor servi poștei. Ele vor duce și călători. Vor merge cu o iuțeală de 160 kilometri pe oră. E imposibil de a te mai îndoi despre aceasta. Tot ce nu e contra rațiunei se va îndeplini. Mașina de sburat, care va reuși din punctul de vedere comercial nu e absurditate. Ea va veni.

Aceste mașini postale vor fi mici, atît de mici cît se va putea pentru ca să poată face treaba lor. Cu cît vor fi mai mici, cu atît mai puțină rezistență vor oferi aerului. Dar vor fi prevăzute de motoare puternice și vor ajunge la o mare iuțeală de 160 kilometri pe oră. E chiar cu putință ca ele să sboare și mai repede.

Informații

❑ Corul bisericei Buna Vestire, din localitate, a fost chemat pentru Duminică să acompanieze serviciul divin la biserica din Unghenii-Ruși, care'și serbătorește în acea zi hramul (sf Alexandru).

❑ Din Odessa ni se scrie că acum trei zile comisarul de poliție Polatcshenko, a fost împușcat pe stradă de către un sergeut de poliție.

O doamnă, care se afla lîngă comisar, a fost de asemenea împușcată.

❑ La examenul de admitere în școalele de artilerie și geniu au reușit următorii:

Artilerie.—Christian, Saegiu, Soreanu, Lupașcu, Șerbănescu, Dobrotescu C., Georgescu, Bratu, Cosăcescu, Nicolau, Furtună, Carpioreanu, Sion, Grigorescu, Nedelea, Constantinescu, Giolescu, Toporanu, Negoescu, Cosloski, Simcescu, Noreanu, Dumitrescu Serg., Iulian, Cotescu, Iriminoiu, Georgescu, Ștefanovici I., Gardescu, Rașcan, Teodorescu, Dumitrescu R., Enescu R., Măceșeanu, Otopeanu, Russo, Stroescu, Băicoianu, Ștefănescu, Zlatian, Mustafar Ali, Popescu, Balcan, Brabețeanu, Carataxa și Pîrvulescu.

Geniu.—Mirițeanu, Nicolescu A., Angelescu, Demetrescu A., Stroe, Arbore, Vasilescu, Brăiloiu, Robănescu, Nicolau Crețu, Mateescu, Chiorghian, Negreanu și Anagnastopol.

❑ Trenul de București a sosit azi dimineață cu o întârziere de 40 de minunte.

❑ D na Maria Holban maestră de caligrafie și desemn la școala profesională din Tecuciu, a fost transferată la școala profesională de fete din P.-Neamț.

❑ E probabil că odată cu deschiderea noului an școlar, se va aplica la școalele primare urbane numai orariul de dimineață, pentru tot cursul anului, nu numai pe timpul verei.

❑ Azi s'au terminat ședințele consiliului de rezboiu.

D. colonel Luca Vlădoianu președintele consiliului și comandantul Brigăzei a 14-a infanterie va inspecta regim. 13 Stefan cel Mare.

❑ Se zice că din cazurile existente de febră tifoidă din București, 9 au f st aduse din Iași.

❑ Aflăm că I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, pregătește o complectă reorganizare a mănăstrilor din Eparchia Sa.

❑ Direcțiunea generală a căilor ferate române a acordat reducerea de 75 la sută, din toate stațiile la Iași, pentru studenții care vor participa la congresul general ce se va ținea în zilele de 6, 7, 8 și 9 Septembrie în localitate.

❑ Alegerea unui președinte al Camerei de comerț din București, în locul regretatului Gh. Gh. Asan, se va face în prima jumătate a lunei Septembrie.

❑ De oare-ce linia ferată dintre Adjud și Bacău n'a fost încă complect restabilită, trenul de 6 și 10, a avut și a seară o mare întăziere.

Trenul a sosit abia la orele 9 și jumătate.

❑ Față de marea lipsă de monede de argint ce se simte în țara întreaga, ministerul de finanțe a cerut monetăriei din Bruxelles să termine cît mai curînd baterea monedelor comandate.

Se speră că în curând ministerul de finanțe va putea vărsa în piețele noastre monetare, 29—30 milioane în monede de argint de 2 lei, 1 leu și 50 bani.

❑ **Zilele acestea va fi extradat, prin Ungheni, autorităților noastre, dezeutorul Ioan Stolnicu, care a comis mai multe escrocherii în Basarabia.**

El a fost arestat în apropiere de Kișinău.

❑ **Din Negrești.**—Prefectul **județului Vaslui a dat și de data aceasta pe față veninul.**

Alegerea consiliului comunal, a fost și de astă dată casată.

Alegerea a fost contestată, dar nu susținută, cel puțin așa se spune prin decizie, de președintele comisiei interimare din Negrești.

Motivele esențiale erau lipsă de acte din dosar, și d-nii din delegație, acești copii bătrîni, n'au avut curiositatea copiilor cuminți, să cerceteze cine a avut interes să le șterpelească. S'au mulțumit să constate dispariția lor și să caseze alegerea. Nu i curios? Administrația din Negrești se plînge, cea din Vaslui judecă și toți își dau dreptate numai și numai să li se potolească jalea.

S'a declarat recurs la Ministerul de Interne, și și a desemnat pe autorul sustragerei acelor acte cerîndu-se să se ordoane o anchetă; dar e probabil că vinovatul nu va fi pedepsit întru cît el e un protejat al Prefectului.

Ori cum ar fi și ori cît s'ar insista prietenii noștri vor candida și pe viitor.

❑ **Ministerul de războiu a făcut cunoscut prefecturilor că nu se va mai da gratuit munițiuni pentru tragere la festivități de cît numai prefecturilor unde se află și reședința comandamentului corpului de armată, iar celelalte prefecturi vor plăti costul acelor munițiuni.**

❑ **Elevii școalei inferioare de meserii din Vaslui, vor face Luni, o excursiune la București, cu care ocazie vor asista la deschiderea expoziției școalelor de meserii și de agricultură.**

❑ **E probabil că chiar în cursul lunei Septembrie, direcțiunea generală a serviciului sanitar va ținea licitație pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construirea azilului pentru tuberculoși, ce și-a propus a 'l înființa în pădurea Bîrnova, la o distanță de un km. și jum. de gara Bîrnova.**

Clădirea va fi construită după modelul azilelor de tuberculoși din străinătate și va cuprinde, pentru moment 100 de paturi.

După cît se spune, construcția va putea fi terminată pînă la prima vară, cînd se va face inaugurarea.

❑ **Potrivit art. 24, combinant cu art. 60 din regulamentul pentru alegerea membrilor consistorului superior bisericesc, s'au făcut următoarele ștergeri și adaosuri în listele electorale pentru alegerea acestui consistor:**

La lista județului Iași: se șterge preotul Iosif Dumitru, diaconul G. Porfiriu, se adaodă preotul C. Stamate (bis. Sf. Haralamb), preotul Gh. Alexandrescu.

La lista județului Roman: se șterge preotul G. Dragan, preotul Gh. N. Popescu și se adaogă preotul Ioan Constantinescu.

La lista județului Vaslui se adaogă, preoții: D. Rogojină (Dobrovăț), M. Manole (Mironeasa,) Ilarie Barbu (Vaslui,) M. Lapteș.

La lista județului Neamț, se șterge preoții: V. I. Constantinescu și Gh. Teodorescu.

La lista județului Fălciu se adaogă preotul Dimitrie Lascar.

❑ **In Craiova a încetat din viață eri Alexandru Varlam, fost prefect, fost inspector general administrativ și fost deputat. Era unul dintre fruntașii partidului conservator democrat din Craiova.**

Defunctul era cumnatul d-lui Pavel Brătășanu.

❑ **D. dr. C. Popescu, inspector sanitar, după o recreare de mai bine de o săptămînă, s'a reîntors azi dimineață în localitate.**

❑ Inființarea Societăților de binefacere au luat de un timp incoace o dezvoltare foarte mare; ele sunt izvorâte din nevoele sociale și lucrul acesta se observă mai ales în clasele muncitoare.

Traiul greu și anevoios, silesc pe muncitori să se grupeze laolaltă și contribuind prin mici cotizațiuni se ajută unii pe alții în cazuri de boală, de înmormântări, înzăstrează fete sarace și alte ajutoare cari sunt de mare folos claselor sarace.

Nu de multă vreme s'a înființat în Iași o asemenea societate sub denumirea de „Regina Elisabeta", care pentru sporirea fondului a organizat pentru seara zilei de 29 August c., o frumoasă serată dansantă în sala Teatrului Pastia.

Fiindcă această serată dansantă e organizată în scop de binefacere îndemnăm publicul a da bine-voitorul seu concurs.

❑ **Onomastica Mitropolitului.** — **Astă-zi, cuviosul Pimen, fiind ziua onomastică a I. P. S. S. Mitropolitului Pimen Georgescu, al Moldovei și Sucevei, s'a sărbătorit în chip solemn de către preoții din localitate.**

La toate bisericele s'a oficiat dimineață slujbe religioase, iar apoi cîte un Te-Deum, în onoarea I P. S. Sale.

La Mitropolie, serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, asistat de un mare număr de preoți.

După terminarea serviciului divin, preoții din localitate au adresat I. P. S. S. Mitropolitului Pimen, care se află la M-rea Neamț, o frumoasă telegramă de felicitare.

De asemeni s'au oficiat Te-Deum și la bisericele din comunele rurale.

Numeroase persoane din localitate au adresat de asemeni telegrame de felicitare Inaltului Prelat la M rea Neamț.

*

I. P. S. S. Mitropolitul care se află la această mănăstire, a asistat dimineață la Te-Deum-ul ce s'a oficiat acolo, cu acest prilej.

După aceasta soborul mănăstirei, precum și delegații mănăstirelor de prin împrejurimi s'au prezentat I P. S. S. Mitropolitului, urîndu-i ani mulți și sanatate deplină.

Ultime informaţii

❑ *Administratorul plăşei Jijia, comunică prefecturei, că fiind sesizat, că pe moşia Ţiganaşi, al cărei arendaş este Froim Fischer, se dă la muncitori mămăligă de făină de popuşoiu stricat, s'a dus în ziua de 24 August, împreună cu medicul plăşei Copou şi primarul comune Copou, la faţa locului, constatînd că cele denunţate sunt exacte.*

S'au confiscat 13 saci cu făină stricată şi s'a dresat cuvenitul proces-verbal.

In momentul cînd se întorceau la Primărie reprezentanţii autorităţilor, au fost întimpinaţi de o ceată de lucrători, cu hrana stricată în mîini, şi plîngînd au arătat cît de prost sunt trataţi

S'a orînduit o anchetă.

❑ *Pe ziua de azi Joi, s'au înregistrat nouă cazuri de febră tifoidă.*

Actualminte la spitalul Sf. Spiridon, se află internaţi 94 bolnavi, iar la spitalul militar sunt 70.

Crima de la Galata

Preotul A. Popovici — Spre Hlincea.— Atentatul.—Ajutoarele.—Transportarea la Iaşi.—Fiul criminal.— Ce spune preotul — Cercetările.—Alte amănunte.

O crimă s'a făptuit aseară pe la orele 9, în comuna Galata, a căreia victimă a fost preotul Atanasie Popovici, — crimă care a produs o adîncă impresie în oraş, cu atît mai mult, cu cît se crede că e vorba de un mişelesc şi barbar atentat al unui fiu contra părintelui său.

Preotul Atanasie Popovici, de la biserica din Galata, se pornise aseară pe la orele 8 şi jumătate de acasă, spre a se ducea la Hlincea, unde avea oarecari interese.

Abia a eşit din sat, cînd în întunerec, s'a pomenit atacat de un individ, care s'a năpustit asupra lui. Individul a descarcat 5 focuri de revolver contra preotului, iar apoi l'a maltratat cu o secure.

Bietul preot, văzindu se faţă'n faţă cu moartea a început să ţipe, strigînd ajutor. Nişte locuitori din Hlincea, atraşi de ţipete, au alergat la faţa locului, găsind pe preotul Popovici, scăldat în sînge.

Locuitorii au luat pe bietul preot şi l'au transportat în sat, unde i au dat primile ajutoare, şi s'a înştiinţat în acelaş timp şi autorităţile.

Preotul povesti că a fost maltratat şi nu era mult să fie ucis de chiar propriul său fiu!

Au sosit la faţa locului şi jandarmii din Galata, care au început cercetările, dar n'au putut descoperi criminalul. In acelaşi timp nenorocita victimă a fost adusă la Iaşi şi internată în spitalul Sf. Spiridon, secţia d lui dr. Sculy, unde a fost pansat şi unde i s'au dat ajutoarele.

Preotul Popovici prezintă o rană în obraţul drept,—unde a fost împuşcat—şi mai multe răni în cap şi la mînă, produse de loviturile cu securea.

Starea lui nu e tocmai gravă.

*

Precis, nu se ştie cine sunt autorii mişelescului atentat.

Preotul Al. Popovici, însă interogat, spune că a recunoscul pe fiul său, tînărul Neculai Popovici, care a atentat la viaţa sa Şi victima mai justifică că tînărul Popovici ar fi fost pornit contra sa, din cauza unor neînţălegeri familiare şi în urma unor certe ce ar fi avut loc.

Imediat s'au început urmăririle şi tînărul Neculai Popovici, a fost arestat la comisia II a. A mai fost arestat de asemeni şi un alt tînăr Constantinescu, fiul decedatului preot Constantinescu, prieten bun al tînărului Popovici, care se bănueşte a fi complice.

Tînărul Neculai Popovici este absolvent al şcoalei de arte şi meserii din localitate şi era veşnic în ceartă cu părintele său.

Cercetările continuă. Tinerii arestaţi neagă faptul, cu toate că preotul susţine că fiul său e criminalul.

❑ **Cu ocazia vizitei ce a făcut'o I. P. S. S. Mitropolitul Pimen la M rea Agafton, a decis de a înfiinţa pe lîngă această mănăstire un atelier de ţesătorie pentru maice şi în acelaş timp acestea să facă practică pentru îngrijirea bolnavilor şi rîniţilor.**

Tot cu această ocazie I. P. S. Sa Mitropolitul a iertat pe cîte-va maice din acea mănăstire, cărora li se aplicase pedepse.

❑ **Un mare incediu a isbucnit alaltăeri noaptea pe moşia Fereşti, judeţul Vaslui, distrugînd mai multe hambare ale lui M. luster, în care se aflau 72 vagoane de cereale.**

Pagubele se urcă la 100 000 lei.

De unde a luat naştere focul, nu se ştie.

❑ **D. Onciul, directorul archivei, statului, a sosit azi dimineaţă în localitate.**

D-sa a inspectat sucursala archivei statului din localitate.

❑ **La 10 Septembrie se va ţinea la epitropia Sf. Spridon pentru a patra oară licitaţia pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construire a maternităţei şi orfanotrofiei.**

❑ **La 20 Septembrie a. c. se va face la Sc eni alegerea noului consiliu comunal.**

❑ **Sf. Sa preotul Emanoil Dragan, paraul comunei Feredieni judeţul Botoşani, a fost transferat la parochia Maxut din acelaş judeţ.**

❑ **Parchetul de Ialomiţa a cerut autorităţilor noastre, urmărirea şi prinderea bulgarului Ilie Dancu, care comiţînd mai multe furturi şi fiind arestat, a evadat din arestul poliţiei comunei Islaz.**

❑ **Un incediu a distrus eri noaptea mai multe stoguri cu fîn de pe moşia Cotnari, propietatea d-nei Natalia Vlădoianu.**

Din cercetările făcute la faţa locului, s'a constatat că focul a fost pus de răi făcători.

❑ **La 2 Septembrie st. v., va avea loc la Monastir deschiderea primului congres al profesorilor romîni, primari şi secundari din Turcia.**

Congresul a fost organizat în vederea strîngerei relaţiunilor de solidaritate între membrii corpului didactic romîn din Macedonia, dîndu-le ocaziunea de a se consulta asupra rolului educativ şi social în cercurile romîneşti din Turcia.

Iniţiatorii acestui congres sunt d-nii D. Nicolau, C. Adam, E. Ghim, M. Dinsanie, Sorula, Al. Pineta, G. Cila, P. Chiristigio şi d na F. Capsali.

Comitetul organizator de acord cu asociaţiile culturale locale au proclamat pe d. Tacit, inspectorul general al şcoalelor romîne ca preşedinte de onoare al congresului.

Programul congresului cuprinde discuţiuni asupra celor mai importante chestiuni care ar putea servi la desvoltarea învăţămîntului limbei romîne în Turcia.

❑ **In ziua de 20 Septembrie a. c. se vor face alegeri de noi consilii comunale, în cîte-va comune rurale.**

❑ **Accidentul petrecut la cazarma regimentului 12 de călăraşi din Constanţa a fost întru cîtva exagerat de unii dintre confraţii noştri.**

După relaţiunile oficiale nu există decît un singur mort soldatul Manaila Dima 44 soldaţi răniţi şi 15 contuzionaţi.

❑ **Astă primavară, după cum anunţasem profesorii de religie, au redactat un memoriu, pe care l'au înaintat ministerului instrucţiunei, şi prin care cereau îmbunătăţirea soartei lor şi sporirea salariilor.**

Acum profesorii de religie au hotărît să ţină un congres.

Acest congres, va avea loc la Ploeşti, în sala teatrului „Cooperativa", la începutul lunei Octombrie. Preotul I. Chirieă, profesor de religie la liceul local, a plecat eri la Bucureşti, spre a avea o consfătuire prealabilă în vedorea congresului.

Programul desbaterilor va fi alcătuit în curînd

❑ S'a orînduit o anchetă asupra stareţului M rei Secu, în sarcina căruia s'ar fi constatat nişte nereguli.

❑ Comitetul teatral s'a întrunit eri după amiază, ocupându-se cu angajările pentru viitoarea stagiune şi stabilind şi programul.

Au fost angajaţi următorii gagişti: d-nii: V. Boldescu, V. Dimitriu, Ianoş, Slavnicu; d-nele: Natalia Profir, Natalia V. Antochí, d rele: Ana Cărjă, Elena Bobescu şi Maria Horga.

❑ Consiliul de higienă al oraşului se va întruni Marţi, după amiază, în şedinţă ordinară.

Intre altele, se va discuta chestia deschiderei viitoarei stagiuni a teatrului şi după cît ştim se va interveni ca deschiderea stagiunei să se amîne pentru luna Octombrie.

❑ Preoţii din localitate au adresat la Mănăstirea Neamţ, următoarea telegramă de felicitare I. P. S. S. Mitropolitului Pimen, cu ocazia onomasticei Sale:

„Preoţimea oraşului Iaşi, întrunită la rugăciune în catedra Sf. tei Mitropolii, pentru a cere de la D zeu îndelungare de zile, sănătate şi ajutor Inaltului ei Arhipăstor cu ocazia onomasticei, Vă urează din tot sufletul şi inima ani mulţi, putere şi realizarea scumpelor idealuri ce hrăniţi şi predicaţi, pentru propăşirea *bisericei şi poporului romîn*:

Econ. Ioan P. Ţincoca, Arhimandr. Gherasim Miron, Econ. Gheorghe Possa, Econ. Al. Popovici, Econ. Apolon Andrieş, Econ. Al Vartic, Econ. Gh. Florescu, Econ. Ion Andreescu, Econ. Al. Şerban, Econ. D-tru Borcea, Econ. Gh. Goţan, Econ. V. Hanganu, Econ. K. Păun, Econ. Gh, Alexandrescu, Econ. I. Mitescu, Econ. Gh. Mihăilescu, Econ. N. Agapi, Econ Ştef. Alexandrescu, Econ. Gh. Agapie, Preot. Gh. Brănişteanu, Preot P. Balan, Preot Gh Popescu, Pr. C-tin Dinescu, Econ. Gh Maxim, Econ. Gh. Găucă, Econ. Alex. Arion, Preot C tin Mitru, Diac. D. Simionescu, Diac. Z. Buznea, Diac. Th. Oprişan, Diac. Stef. Săvulescu, Diac. Gh. Şerban.

❑ **Prefectura de judeţ a comunicat ministerului de interne că în zilele de 23, 24 şi 25 August, a căzut o ploaie generală în judeţ.**

Se continuă cu arăturile de toamnă şi este speranţă că, în urma ploilor ce au căzut şi fîneţele—se vor îndrepta.

● **Un teatru de iluziuni optice, viziuni şi magie înaltă, în oraşul nostru.**

Vineri 4 Septembre 1909, are loc la Circul Sidoli prima reprezentaţie a trupei teatrului Empire Delauné. Spectacolele acestui teatru sunt foarte interesante şi se compun din magie, iluzii optice, feerii, viziuni, ghicire miraculoasă a gîndului etc.

Cavalerul Delauné este o specialitate unică în experienţele sale de taumaturgie, chiromanţie etc. şi execută atît de perfect aceste experienţe, că este supranumit augurul modern.

In această trupă debutează şi d-ra Benitta, un fenomen în transmiterea gîndului. Ea ştie tot, ghiceşte tot şi revelează tot.

Programul foarte bogat cuprinde multe creaţiuni originale ale cavalerului Delauné, cu cari a obţinut succese strălucite în cele mai importante centre din lume.

Presa se exprimă foarte elogios, relativ la reprezentaţiile trupei Delauné. Pretutindenea unde a debutat această trupă, cele mai mari ziare au scris că artistul Delauné este cel mai mare magician al timpului nostru; experienţele sale sunt adevarate fenomene care uimesc pe spectatori.

Vineri 4 Septembre are loc prima reprezentaţie la Teatrul Circ Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 27 August

O nouă piesă a lui Caragiale

Bucureşti.—Azi Caragiale a cetit la teatrul Davila, noua sa piesă într'un act, intitulată „Incepem".

Piesa e pregătită anume ca „lever de rideau" pentru teatrul Davila, care după cum se ştie îşi începe reprezentaţiile în ziua de 12 Septembrie cu piesa „Printre Pietre".

Un aeroplan romînesc

Bucureşti.—Vine ştirea din Viena că un romîn ardelean, inginerul Vlaicu a inventat un aeroplan, de o desăvîrşită perfecţiune.

Acest aparat, scriu ziarele din Transilvania, e menit să facă o adevărată revoluţiune în arta aviaţiunei.

Nenorocire

Bucureşti.—O nenorocire s'a întîmplat aseară în strada Teilor.

Nişte schele de la casele cu No. 12, dărămîndu-se, 5 lucrători au căzut jos, rănindu se grav.

Interview cu Appony

Buda-Pesta.—Corespondentul „Gazetei de Colonia" a luat un interview contelui Appony, asupra chestiei introducerei limbei maghiare în biserică şi şcoli.

Contele Appony a declarat că d-na Vlad n'a fost condemnată pentru-că „a cerut eliminarea limbei maghiare", ci pentru-că a protestat contra legilor, într'un limbaj nedemn.

Vorbind de ordinul seu cu întroducerea limbei maghiare, Appony a spus că scopul e ca macar in parte să se întroducă învăţămîntul religios în limba maghiară.

El a mai adăogat că acţiunea netre prinsă de romîni, de a protesta contra dispoziţiei lui, e socotită ca iredentistă şi ca o acţiune de rebeli, care are ca ţintă ameninţarea siguranţei statului maghiar şi distrugerea acestui stat.

Terminînd, contele Appony s'a ocupat şi de congresul studenţesc ce se va ţine la Iaşi şi a declarat că nu poate admite ca studenţii romîni din Ungaria să contribuie la o operă ce se începe, pentru distrugerea statului Unguresc!

Bijuteriile Şahului

Teheran.— Guvernul persan a trimis bijutieriile Şahului la Paris creditului Lionez. Se nedăjdueşte că din vînzarea lor se va obţine un milion de ruble.

Rusia cumpără din Franţa aeroplane

Petersburg. — Dirijabilul Lebaudy, cumparat în Franţa, a executat eri o ascensiune de 25 minute, cu deplin succes Guvernul a hotărît să cumpere în Franţa mai multe aerostate.

Luptele cu maurii

Madrid. — Ziarele află din Melila că trupele comandantului Aquilera sunt în urmărirea duşmanului; multe triburi se supun. S'au supus alte triburi colonelului Larnea operînd în regiunea capului apei.

Declaraţiile lui Cook

Copenhaga.—Făcînd o conferinţă la Societatea geografilor danezi, exploratorul Cook a vorbit de predecesorii săi, zicînd că exploraţiunile lui Nansen, Peary şi Sverdrup, mai ales, au pregătit drumul. Descoperirea polului nu era prevăzută în programul oficial al expediţiunei, pe care Cook a străbătut'o în 1907 cu Bradley, dar a ajuns în ţara eschimoşilor celor mai nordici şi s'a gîndit că poate duce la bun sfîrşit şi această ţintă şi a pornit cu trei oameni şi câni numeroşi, cu credinţa că un număr mic de călători dă mai multe şanse de izbândă în acele regiuni.

Cook este încredinţat că observaţiunile sale vor dovedi că a fost în adevăr la pol Exploratorul a declarat că nu poate spune mai multe înainte de tipărirea cărţei sale.

Ravagiile furtunei

Constanţa.—Furtuna de alallă eri a făcut mari ravagii în jud. Constanţa.

In satul Cirvelia o moară a fost dărîmată şi mai multe grajduri distruse. Pagubele sunt peste 10 000 lei.

La Firai furtuna de asemeni a făcut mari stricăciuni.

Un locuitor, Andrei Bunescu, a fost trăsnit şi a fost complect carbonizat.

Pe teritoriul comunei Murfatlar a căzut o grindină foarte mare distrugînd totul şi omorînd numeroase paseri.

Din Turcia

Constantinopol.—Deputatul armean de Constantinopole, Baladiian, a fost numit ministru al lucrărilor publice în locul d-lui Moradunghian.

*

Intreg consiliul laic al patriarhatului armean e hotărît să demisioneze, dacă cei 4 armeni din Adana, condamnaţi la moarte vor fi întradevăr executaţi mîine precum s'a hotărît.

Aeronautice

Londra.—O telegramă din Aldersbot, zice că aviatorul Codr a bătut astă-zi recordul distanţei pe pămîntul tare, făcînd cu aeroplanul său 40 mile, în 63 minute şi atingînd o iuţeală de 50 mile pe oră.

Mari inundaţii

New-York.—Fluviul Sotolamarine a inundat şi a distrus cu totul livezile de maslini din nordul Tampico, statul Mexican.

Se zice că ar fi numeroase victime.

Prinţii moştenitori ai Greciei

Atena.—Decretele pentru punerea în disponibilitate a Principelui moştenitor şi a Principelui Neculai au fost publicate.

Principele moştenitor, sosind la Patras a fost aclamat cu entuziaăm de populaţiune, care striga: nu plecaţi.

Despre Cook

Londra.—Agenţia Reuter a primit din Indian Harbour, via Capray Tera Nova, o telegramă a exploratorului Peary, declarînd că nu trebueşte să se ia în serios basmele lui Cook, de care ce doi din eschimoşii cari au însoţit pe Cook, au afirmat că dînsul nu a străbătut un drum considerabil în direcţiunea nordului şi cît a rămas totdeauna în vederea coastei. Alţi eschimoşi auconfirmat aceste declaraţiuni.

Banii fostului Sultan

Constantinopol.—Se afirmă că Abdul Hamid îşi va retrage depozitele de bani şi efecte depuse la creditul Lionez şi Reichsbank, şi că vor sosi în curînd aci delegaţi ale acestor bănci.

Concursul de la Brescia

Brescia.—Azi a fost prima zi a concursului de aeroplane. Calderara italian a căzut. Aparatul lui şi-a frînt aripa dreaptă. Aviatorul însă nu a fost rănit.

Imparatul Wilhelm la manevrile austriace

Iglau.—Azi la orele 4 după amiază a sosit aci Imparatul Wilhelm. Oraşul era bogat pavoazat Mulţimea i-a făcut ovaţiuni. Imparatul a fost primit de Arhiduce Francisc Ferdinand, de guvernatorul provinciei, de primarul oraşului. Suveranul Germaniei a sărutat pe Arhiduce. Primarul din Iglau a salutat pe Imparat în numele bătrînului oraş german Iglau, rugînd pe suveran să primească ovaţiunile cu care îl întimpină locuitorii şi cari se adresază credinciosului aliat al Imparatului Austriei, ca un omagiu de gratitudine neştearsă.

In automobil, Imparatul împreună cu Archiducele Francisc Ferdinand a străbătut oraşul, trecînd prin faţa corporaţiunilor înşirate cu drapelele germanilor din localitate şi împrejurimi şi a unei numeroase mulţimi.

*

Grossmesevitsch.— Imparatul Wilhelm a sosit aci şi a fost salutat de Imparatul Francisc Iosif, de arhiduci, de ofiţerii cari au conducerea manevrei, de primar şi de municipalitate.

Intrevederea celor doi suverani a avut caracterul obişnuitei cordialităţi dintre cei doi aliaţi. După ce împăratul a salutat pe arhiduci, pe ministrul războiului, pe şeful de stat major, au urmat prezentările primarului municipalităţei şi celoralte personagii.

Imparatul Wilhelm s'a retras apoi în apartamentele ce i s'au reservat unde i s'a făcut puţin în urmă o visită de imparatul Francisc Iosif. Arhiducele Francisc Ferdinand a făcut cunoscut suveranului german planul manevrelor. Şeful statului major german însoţeşte pe împaratul Wilhelm.

Pentru domnii propietari, arendaşi sau constructori

La Red. 7 Roşiori se găsesc de vînzare cuvete de zinc, şi gratare de fier în stare bună şi care se pot instala în ori ce grajd.

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi şi bătrâni.

Conţine cel mai bun LAPTE din ALPII.

Se vinde la toate drogheriile şi famaciile din Ţara.

Se primesc elevi in gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

In apropiere de toate şcoalele

MODE

NINETA GEORGESCU

1, STRADA SAULESCU 1,

Noutăţi pentru sezonul de vară

Pentru Proprietarii de CASE

Aducem la cunoştinţa Onor. domni *proprietari de imobile*, că pentru lucrările necesare a instalaţiunilor de

— CANAL ŞI APA ||

am angajat în biroul nostru pentru această secţiune specială, pe şefulmonteur

FERDINAND LAMPEL

fost conducător al lucrărilor de instalaţiune de apă şi canal la societatea „UNION"

şi care este în măsură a executa aceste lucrări, în toată perfecţiunea, după sistemele cele mai moderne.

Inginer B. DIAMANT & Co.

Iaşi—Strada Stefan cel Mare 38 — sub „Banca Agricolă".

BULETINE DE

Vaccinări şi Revaccinări

eliberează

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 21

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac**, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Sărărie 78

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (Ahuir Franţ) — De vînzare La toate magazinele de con m din ţa

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

PONDOIR DÉPOSÉ Prix..... 6fr.50 **R. GARIEL** 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 28
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 60
Porte-Bouteilles, pour 270 Places..... 7 »
Envoi Franco de l'Album sur demande

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 4 Septembrie 1909

Prima Reprezentaţie

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Inceputul 9 ore séara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 leu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

GRILLAGES 1 m. de haut. Le mètre 0f30

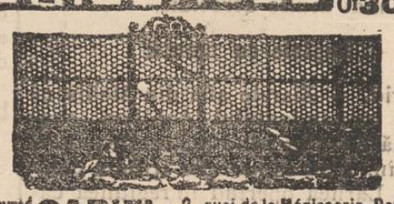

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS *RONCES ARTIFICIELLES*, les 100 mèt. 5f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Gelia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărbei No. 19* —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douăzeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 808 -Sîmbătă 29 August 1909

Nu mai sînt cadre vechi!?

Nu sunt „cadre vechi“; nu sunt „liberali bătrîni“. Au murit, sau au fost cu toții victimele catastrofei de la Constanța? Explicația nu ne-o dă *Viitorul*; dar el spune ritos: „liberali vechi“ nu sunt. Cu alte cuvinte: toți liberalii, cari astă-zi sunt în partidul d-lui Ionel Brătianu, sunt liberali noi, liberali tineri, sau mai exact tineri generoși.

Nu credem, ca acest mod de a vedea să placă numeroșilor bătrîni liberali, pe cari *Viitorul* îi face să dispară în apa botezului, spre a-i scoate tineri generoși, de cea mai pură speță. Și nu numai, că nu credem că nu le va plăcea scamatoria, ce încearcă s'o facă ziarul brătenist, dar suntem convinși că acțiunea liberalilor bătrîni, destul de evidentă și de remarcabilă și pînă acum, va deveni mai energică, pentru a face să dispară iluzia optică a generoșilor.

E nostimă de tot însă inducția *Viitorului*. „Liberali vechi“ n'au fost, nu sunt și nici nu pot fi. Se vede, că generoșii simt nevoia—nevoie politică și socială—ca „liberalii vechi“ să nu fie, sau macar să nu *apară*. Și oare tocmai nerezitatea adînc simțită de către partizanii d-lui Brătianu, de a face să dispară „cadrele vechi“, nu este cea mai strălucită dovadă, că aceste cadre vechi există?

Dar oare mai este nevoie de argumentări în contra afirmațiunii *Viitorului*? Faptele concrete, cari s'au produs de un timp încoace în sînul partidului liberal, și care sunt la cunoștința întregei țări, mai suportă discuțiile și sofismele presei liberale? Este un act de patentă rea credință și de nesocotită impolitețe ceea ce face *Viitorul*.

Cît de bine ar fi pentru d. Brătianu și tinerii săi partizani, dacă partidul liberal ar avea omogenitatea ce vrea să i-o dea d-sa. Ar dispărea ca prin minune numeroasele dizidențe și disensiuni din partid; ar dispărea toate dificultățile ce întîmpină guvernarea d-lui Ionel Brătianu.

Aceste dizidențe și disensiuni subsistă însă, se adîncesc tot mai multiau proporțiuni tot mai mari și mineză partidul liberal tot mai mult.

Dar de la negarea cadrelor vechi printr'o incoherență inexplicabilă, *Viitorul* trece la insultarea acestor cadre, cari nu există! „Că se gerește cîte un liberal bătrîn, care să simte mîhnit de evoluțiunea firească a lucrurilor, se prea poate. In toate carierile întîlnești oameni *încăpățînați, cari n'ar vrea să se despartă nici odată de locul ce-l ocupă, și văd cu ochi răi rîdicarea oamenilor noi,* **care or să fie chemați să-i înlocuiască.**“

Va să zică: pe deoparte nu sînt cadre vechi; iar pe de alta, cadrele vechi din partidul liberal se compun din oameni «încăpățînați,» cari «nu vor să se despartă de locul ce-l ocupă,» și cari «văd cu ochi răi pe oamenii noi, meniți»—prin voința d-lui Ionel Brătianu desigur—„să-i înlocuiască.“

Viitorul, este gata desigur să argumenteze, că aici nu e te nici contrazicere, nici insultă la adresa cadrelor vechi. La cîte nu se poate preta o presă interesată și de rea credință. Decît flagranta contrazicere, la care se dedă, desigur fără să-și dea seamă, este cea mai formală dezmințire tuturor sofizmelor viitoare.

Dar *Viitorul* nu se mulțumește cu atît. Pentru a complecta dovada că nu sunt „liberali vechi“ și „tineri“, aduce în discuție atitudinea *Vieții Romînești* în chestiunile politice. Și semi-oficiosul liberal declară, că părerile d-lor Stere și a celorlalți colaboratori ai revistei ieșane, membri ai clubului liberal, nu angajează partidul, deoarece „Viața Romînească“ este o revistă literară „care aspiră a fi o tribună liberă a gîndirii romînești“.

Apoi aceasta nu este un sofism? Dacă alti oameni politici pot scri în „Viața Romînească“ ori ce; liberalii însă nu pot contrazice—orice ar spune „Viitorul“—direcțiunea partidului liberal.

Și ca dovadă, este însă-și notița direcțiunii *Vieții Romînești*, care însoțește articolul politic al d-lui Ibrăileanu, și prin care direcțiunea declară, că nu este de acord cu autorul asupra unor chestiuni și observații.

Ce înseamnă aceasta? Că în partidul liberal sunt două curente distincte, corespunzătoare celor două grupări tot atît de distincte. Că gruparea „cadrelor vechi“ este reală, și că ori cît se vor forța Brăteniștii nu o vor face să dispară, întrucît ea este produsul unei evoluții și a unei fatalități sociale.

Idem.

Iar dificultăți

Odată cu întoarcerea în țară a d-lui Ionel Brătianu s'au produs două noi dificultăți în ce privește remaniarea, legendara rêmaniare.

D. Djuvara, ministrul industriei și comerțului, ține morțiș să treacă cu ocazia remanierei la depărtamentul externelor. D-sa pretinde acest portofoliu, ca fiind indicat să-l ia; iar pe de altă parte, se știe că d. Brătianu tinde să treacă d sa la acel departament, pentru a putea da d lui Stere, portofoliul finanțelor, urmînd ca d. Costinescu să treacă în locul primului ministru, la interne.

A doua dificultate ce i se creiază d-lui Brătianu vine de la d B. Missir.—D. B. Missir, se știe, este un fost ministru și și un ministeriabil care, prin înlăturarea sa la formațiunea actualului cabinet, s'a socotit nedreptățit. Ca semn de nemulțumire, și poate și de ostilitate, d. Missir a demisionat, acum în preajma unei eventuale remanieri, din demnitățile ce ocupă la Cassa Rurală și la Creditul Rural.

Iată deci două dificultăți noi ce se creiază d lui Brătianu, acum cînd remaniarea se impune cu toată urgența ce comportă. Și dificultățile nu sunt lipsite de seriozitate. D nii Djuvara și Missir sunt oameni cari nu se vor lăsa încălcați, fără să se miște și să lucreze, cum le vor dicta interesele lor nesocotite. De aceia d. Brătianu va avea de furcă, și cu greu va eși din impasul acesta,—dacă va putea.

Unde mai puneți greutatea de a găsi un titular pentru război, portofoliu vacant de atîta vreme; unde mai puneți pe ceilalți candidați ministeriabili—pe drept sau pe nedrept—din cari, pe unii d. Brătianu va trebui fatalmente să-i nesocotească.

Și totuși amînarea ad calendas graecas a remanierei este o imposibilitate de fapt, pe lîngă faptul, că nici amânarea remanierii nu poate mulțumi pe candidații la portofoliu. — Lucrurile, după cum se vede, tind să ia o turnură extrem de interesantă și de dificilă.

Vania.

Partid de guvernămînt

După organele liberale, partidul conservator democrat nu poate veni nici o-oată la putere—pentru simplul motiv că nu e un partid de guvernămînt! Recunoaștem că argumentul e foarte puternic și decisiv.

In momentul ce zici unui partid, că nu e partid de guvernămînt, l'ai dat gata; opoziția cea mai amară și vecinică 'l așteaptă — și membrilor săi nu le mai rămîne alt ceva de făcut, de cît să se înscrie în clubul liberal.

Toate bune, dar după liberali, nici Carpiștii nu pot veni la putere, pentru că nici ei nu sunt un partid de guvernămînt. Carpiștii au numai căpitani, dar n'au soldați—și țara nu poate fi guvernată de o organizație politică, care nu se reazemă pe partizani.

Presa liberală nu trage nici o concluzie din argumentările ei—dar nici n'are nevoe. De vreme ce în țară nu sunt de cît trei partide: liberalii, democrații și junimiștii, singuri liberalii au dreptul să guverneze țara!

Atîta numai că realitatea lucrurilor nu se potrivește de loc cu afirmările presei liberale. Țara aceasta, în afară de partidele politice, este împărțită în circumscripții și colegii electorale, compuse din toți cetățenii declarați după constituție și legea electorală capabili de a judeca și examina modul cum trebue condusă și guvernată. Și aceste colegii electorale atunci cînd sunt chemate să se rostească asupra politicei partidelor noastre vorbesc altfel de cum pretinde presa liberală.

Astfel după aceste colegii partidul liberal e singurul care a perdut ori ce drept de a se mai numi partid de guvernămînt.

Intăi pentru că e condus de niște idei politice foarte periculoase; apoi pentru că numărul partizanilor săi s'a redus cu desăvîrșire. De sigur că presa liberală nu vede și nici nu vrea să vadă toate aceste lucruri, pentru că printr'o ficțiune constituțională partidul pe care 'l represintă continuă să dețină încă puterea.

Cînd însă vor cădea de la putere și vor perde tot coeficientul pe care 'l dă această putere, atunci se vor convinge că singurul partid puternic în această țară e partidul democrat—și că liberalii chiar dacă se vor contopi cu organizația d-lui Carp vor trebui să aștepte mult pentru ca partidul lor să'și recapete iarăși titlul pe care cu atîta emfază presa lor ni'l contestă nouă astă-zi, adică de a fi un partid de guvernămînt.

Sceleratul Aponyi

Ministrul Aponyi, vrea să ducă infamia pănă la capăt.

Cititorii noștri știu despre ce e vorba. Ministrul școlilor din Ungaria a ordonat ca predarea religiei să se facă de la 1 Septembrie, în școlele române, în limba maghiară. Preoții romîni s'au adresat episcopilor români—cari le-au recomandat să nu țină seamă de ordinul Ministrului.

Acum Aponyi are intenția să adreseze Episcopilor o *admonestare*, iar preoților români să le retragă *Congrua*. Dacă faptul se va adeveri, procedarea ministrului constitue cea mai gravă lovitură ce se dă bisericei române-unite din Ungaria. In fața unei asemenea lovituri, toată națiunea română trebue să se ridice pentru a stigmatiza precum trebue actul nebunesc al sceleratului ministru ungur.

Românii de pretutindeni au datoria să apere cu prețul ori căror jertfe autoritatea supremă a bisericei romîne din Ungaria pe care Aponyi vrea s'o batjocorească,

La măsurile în afară de legi pe care acest ministru le ia în potriva fraților noștri, pentru a i desnaționaliza, avem și noi mijloace pentru a face pe Unguri să știe că nu se pot batjocori cu ușurință trei milioane de suflete romîne.

Să lăsăm la o parte indiferența,—Cînd este în joc viața națională a trei milioane de romîni—cele alte șase milioane trebue să vegheze și să i apere.

EXTERNE

Sunt unii naivi în Germania cari cred că mai este cu puțință reconstituirea blocului liberalo conservator, spart de Buelow. Acești nu cunosc de loc adevăratul motiv al conservatorilor, de a se împotrivi fostului cancelar. Era atunci vorba a se ști dacă conservatorii, vor fi în stare să împedice realizarea reformei electorale, promisă în chip formal de împăratul Wilhelm dietei prusiane.

Șeful conservatorilor, Heydebrand de Lesa, care înscenase intriga în potriva principelui de Buelow, a arătat în discursul său motivul acțiunei conservatorilor. Liberalii ar comite deci o mare eroare căutînd să reconstituiască blocul. De altfel ceiace va mai despărți cîtva timp pe liberali de conservatori sunt cîteva cestiuni internaționale. *Vossische Zeitung* explică, într'un articol foarte documentat, chestiunile ce vor preocupa parlamentul german în viitoarea sesiune.

Nu va fi numai vorba de denunțarea tratatului de comerț cu Statele-Unite, ci de încheierea de noui convențiuni cu Anglia, Suedia, Portugalia, Bulgaria și Japonia.

In ce privește tratatul de comerț cu Portugalia. acesta a fost încheiat, dar nu s'a publicat încă. Desbaterea tui în *Reichstag* nu va prezenta mare interes.

De pe acum se poate prevedea că agrarienii nu vor face cauză comună cu liberalii în chestia convențiilor comerciale Aceasta va fi o nouă dovadă despre puterea viitorului bloc. Ceeace e însă sigur, e că reforma electorală nu se va realiza în Prusia, cu toată promisiunea împăratului rege.

CATE VA NOTE

D. Spionel Brătianu este un transformist de forță. Neconvenindu-i demisiunea motivată a inspectorului agricol de Romanați, d. Spionel îl „înlocuește“. In mînile d-lui Spionel, demisiunea s'a mistificat repede-repede și a apărut „înlocuirea“.

Dar operațiunea transformistă va fi dată de sigur la iveală, căci „înlocuitul“ inspector agricol de sigur că nu va tăcea.

*

Violența Națională **argumentează, deduce și constată, că noi sîntem indignați de apariția apașilor în capitală. Truda logică a** *Violenții* **este cu totul zădarnică, căci ea știe bine că noi nu sîntem liberali; alt-fel nu ne-am zice conservatori-democrați. Și în calitate de conservatori noi sîntem în contra acestei inovații liberale care se chiamă: instituția apașilor.**

*

Liberalul-Democrat **din Ploești se indignează de declarația, pe care d. Spionel a făcut-o în cursul vilegiaturii sale, unui redactor de la** *Neue Freie Presse*, **că d-sa, d. Spionel, nu face de cît să continue pe d. D. Sturdza, care a fost continuatorul lui Ion Brătianu.**

Liberalul-Democrat **are dreptate să se indigneze, căci declarația aceasta este pur și simplu cinică. Dar, continuînd pe d. Sturdza, d. Spionel nu s'a gîndit că și continuarea are un sfîrșit, care trebuie să fie asemănător sfîrșitului predecesorului?**

OAMENI ȘI LUCRURI

PEARY—POL

— Dă-mi voie să mă recomand: mă cheamă Peary.

— Și ce dorești?

— Să-ți fac cunoștința, atîta tot. Nu-ți poți închipui cît e de greu cuiva să ajungă pînă la d-ta. Mă socot omul cel mai fericit din lume, că mi-a reușit întreprinderea.

— Nu mai spune, d-le Peary! Scuză-mă că nu te am întîmpinat cu aceeași... căldură: nu e o însușire a mea de a mă încălzi. Dar sincer vorbind,—nu te pricep. Mare plăcere nu poate fi să vină cine-va pînă aici. Frumos nu e de feliu pe la mine. Ce te-ar ademeni dară?

— Ba nu, domnule Pol! O țintă la care au năzuit oamenii de zecimi de ani am atins o astă-zi. După încercări și stăruinți nesfîrșite am isbutit în fine.

— Felicitările mele. Dar de ce-și aleg oamenii ast feliu de scoputi? Vei recunoaște că nu e lucru mare de văzut pe aici. Odinioară singura frumusețe era—singurătatea. Acum nu mai e nici atîta, de cînd gheața a devenit așa de primitoare. O să mai ajung să fiu vre un punct favorit de.. escursiuni.

— O nu, dragă domnule Pol. Asemenea pericol e încă departe. Nu știi, pe semne, cu ce greutăți am avut de luptat și ce am îndurat pînă să dau ochii cu dumniata.

— Caraghioși mai sunt oamenii! Atîta supărare pentru mine... Nu face!

— Indură omul multe pentru nemurire.

— Nemurire? Prin mine? Foarte măgulitor în adevăr! Dar în mînă ce ai?

— Un drapel. Drapelul Statelor Unite ale Americei.

— Și l'ai tîrît cu dumneta toată vre mea?

— Cred și eu: mi-ar fi fost drag să iau în locul lui ceva mai multe proviziuni de drum, pentru că—să nu te superi—mîncarea pe aici cam lasă de dorit și ospitalitatea nu mai puțin.

Dar ce era să fac? Oamenii sunt foarte neîncrezători. Trebuie să am o dovadă că am ajuns pînă aici. Dacă îmi dai voie, scumpe d-le Pol, o să înfig steagul în corpul d tale.

— Dacă ți face plăcere, poftim! Cu toate că-mi pare ciudat obiceiul ca să tot vină musafiri și să-mi vîre cîte un steag în coaste.

— Musafiri? Dar nu cred să mai fi văzut d-ta chip de om pe aici?

— Ba, d-le Peary, a mai fost unul înnaintea d-tale. N'ai de cît să te întorci și să privești la dreapta.

— Intr'adevăr: încă un steag; Cine s'a încumetat s'ajungă înaintea mea?

— Dar nu te irita așa, d-le Peary; a fost... stai să mi aduc aminte. Mi se pare, un domn Cook sau așa ceva.

— Ce ghinion! Ce ghinion! Cum s'ar zice, nu sunt eu descoperitorul dumnitale atunci?

— Firește că nu. Dar mîngâie-te: se prea poate că nici eu să nu fiu—Polul. Mai știi!

Traducere de **Rodion**

Mahaevscina

O credință nouă. — Omul și opera. — O concepție a intelectualismului. — Greșelile lui Marx.—Amic proletarilor..— In contra tiraniei intelectuale.

Rusia contemporană dă loc celor mai curioase manifestări și cuvîntul care formează titlul de mai sus, cuprinde o nouă manifestare a acestui popor bizar și în plină prefacere socială.

Mahaevscina e o nouă doctrină politică și socială. Numele și-l trage de la întemeetorul ei Mahalski un condamnat politic polonez, care în ghețurile Siberiei a conceput-o și i-a dat viața. Azi Mahaevscina are grupați în jurul ei foarte mulți adepți și propaganda lor prinde.

Să spunem cîteva cuvinte de om și apoi vom vorbi de opera lui. Pe la 1890 a fost trimis în Siberia, pe cale administrativă, polonezul Mahalski pentru ideile sale naționaliste. Era tipul intelectualului, trăia din munca intelectuală și descendent dintr'o familie bogată nu muncise nici odată manual. Deodată cum a venit în Siberia, a devenit un înfocat partizan al muncei fizice și un vrăjmaș al intelectualilor și al activității intelectuale.

Ura aceasta și-a explicat'o într'o lucrare a sa consacrată criticei principiilor fundamentale ale filosofiei socialiste și ale istoriei marximului.

Cartea aceasta hectografiată la început s'a retipărit în urmă și critica aceasta care cuprindea și o parte pozitivă s'a încheiat într'o nouă doctrină socială, care a luat numele autorului ei. La 1901 Mahalski, se înapoiază la Irkutsc și'și începe propaganda pentru ideile sale. Lozinca partidului său e lupta lucrătorilor manuali contra lucrătorilor intelectuali.

Emigrînd din Siberia în 1903, el se duce la Londra unde publică o carte „Lucrătorul intelectual“ care este evanghelia grupărei sale. In 1905 scoate o nouă brosură: „Falimentul socialismului din veacul al XIX-lea“ și cîtva timp în urmă o nouă carte „Revoluția burgheză și chestia uvrieră“. Acestea și alte broșuri apărute în ultimul timp și scrise de adepții lui, sunt toată partea bibliografică a mahaevscinei.

Să vedem din aceste lucrări ce vrea această doctrină și care este idealul ei. „Știința, zice unul din adepții lui, și care e vulgarizatorul doctrinei, este un prilegiu al oamenilor care nu lucrează manual și este prin urmare un paraz t, bazat pe exploatarea de veacui a lucrătorilor manuali.

Știința socială este un sistem de guvernare a voinței și gîndirei maselor.

Societatea contimporană are cinci surse de venituri, corespunzînd la cinci puteri economice și anume: renta, capitalul, proprietatea mică, munca intelectuală și munca fizică.

La aceste cinci puteri economice după Mahalski corespund cinci clase sociale: capitaliști, proprietari agrari, mici proprietari—țăranii—clasa intelectualilor și în cele din urmă clasa lucrătorilor, proletarii.

*

După ce a admis această formă structurală a societății contemporane Mahalski caută să demonstreze că printre clasele exploatate este și clasa intelectualilor.

„Sunt, zice Mahalski, o clasă de oameni care neav nd nici un fel de capital trăesc ca niște adevărați capitaliști. Ei n'au nici pămînt, nici fabrici, nici ateliere și cu toate aste au venituri mai bune de cît capitaliștii mai mici și uneori chiar de cît marii capitaliști. Ei nu

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104,- jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

muncesc manual cum nu muncesc nici capitaliștii, iar dacă sunt uneori în ateliere sau fabrici sunt ca supraveghetori, ingineri, directori eta. Față de proletariat ei sunt în aceleași condițiuni ca și capitaliștii și ei se poartă cu ei în acelaș chip ca stăpîni și comandanți.

„Mai mult, intelectualii, își fac educația pe socoteala lucrătorilor manuali și cu toate astea ei cer a fi plătiți odată ce-au terminat școala, pentru că ar fi cheltuit un capital oare care a-și face școala. Intr'un cuvînt ei au acumulat un capital străin, și pe care în virtutea exploatărei, îl transformă mai departe într'un drept de a exploata pe alții pentru că ar fi cheltuit în viața lor un capital ca să și facă educația".

In plata muncei intelectuale intră trei elemente: 1) plata unui lucrător manual; 2(stîngerea capitalului întrebuințat la educație; 3) și procentele la acest capital cheltuit.

Rezultă de aci că clasa cea mai costisitoare pentru lucrători și clasa cea mai exploatatoare nu este clasa capitalistă cît e clasa intelectualilor. Amîndouă însă sunt unite și se susțin reciproc, pentru a exploata pe lucrătorii manuali, proletariatul într'un cuvînt.

Dacă lucrătorului manual i se plătește puțin, dacă surplusul care i s'ar cuveni îi este luat de patron, aceasta este și din cauza intelectualilor.

Și în aceasta ei găsesc că teoria plus valoarei a lui Marx e greșită.

„După Marx capitaliști ar fi luînd de la lucrători 1 | 6 din valoarea reală a muncei lor.

La această 1 | 6 din valoarea muncei lor care nu le este plătită lucrătorilor—după Marx—au drept să ceară și toată activitatea lor e de a deveni într'o zi stăpîni și pe această reținere care li se face din salariu și formează surpluzul veniturilor capitaliștilor.

După Mahalski lucrul nu e adevărat Marx a înșelat cînd a redus la această proporție numai surplusul din valoarea muncei lor.

Capitaliștii iau 2 | 3 din valoarea muncei dar 1 | 6 merge la întreținerea intelectualilor cari formează o clasă de paraziți.

Și de aceia socializmul fie anarhist fie a unui alt doctrinar „nu este decît un mijloc ordinar de a strînge pe proletari într'o luptă pentru un pretins rai constituțional și democratic în care el ar fi cel mai superior; dar în care de fapt nu va fi al lucrătorilor manuali ci al intelectualilor.

Pentru că până cînd tot poporul va fi conștient de drepturile sale și atât de cult a se dirigui singur, va fi tot o clasă va fi a intelectualilor prin urmare stăpînul și sluga vor exista.

*

Concluzia „proletariatul nu trebue să lase în mîinele întelectualilor conducerea drepturilor lor, și trebuesc ei singuri să se conducă.

Din constatările acestea teoretice Mahaevscino ajunge la următoarele deducțiuni practice în propaganda lor; „proletariatul nu caută a deveni stăpân pe uneltele de muncă și pe mașini numai pentru a trece guvernarea sa de la o clasă restrînsă de capitaliști la una restrînsă de intelectuali; proletariatul trebue să caute să obțină ca prețul muncei lor să se rîdice la același preț ca și prețul muncei intelectuale ceia ce le-ar permite ca și copiii lor să poată obține aceiași educație pe care și o permit astă-zi copiii de intelectuali tocmai pentru că părinții lor au lefuri mari.

Pentru a reuși să se obțină aceste drepturi ale lucrătorilor manuali, tactica marxistă e greșită.

Lupta politică și parlamentarizmul nu vor aduce clasei muncitoare nici un folos.

Libertatea democratică fie ea privită din punctul de vedere al Statului democrat sau al comunei anarhiste, nu va da libertate de cât societății intelectualilor, care va domni peste civilizație și știință. Libertatea lucrătorilor va fi atinsă pe altă cale.

Care este acea cale?

„Contrar formulelor socializmului științific, spune Mahalski, clasa lucrătorilor are nevoie de o altă luptă în care proletarii din toată lumea adunați și uniți prin greve vor putea dicta dorințele lor autorităților capitaliste.

Această orientare nouă va trebui să ceară nu numai expropriația tuturor capitaliștilor, dar a întregei societăți culte, a tuturor veniturilor care se fac din surplusul muncei lucrătorilor".

Pentru reușita acestei activități trebuie organizarea internațională a proletariatului din care să fie eliminată clasa intelectualilor cari sînt gata ori cînd de a face compromisuri cu capitaliștii și a lua frînele chiar ale guvernelor capitaliste contra clasei lucrătoare".

Aceasta e quint esența mahaevscinei. Ea nu putea să se naseă de cât în Rusia.

In ea vedem urmele întregei mișcări poporaniste care de asemeni se declarase contra civilizației ca exploatătoare a muncei manuale și ceva din ideile vagi ale lui Tolstoi care de asemeni neagă necesitatea culturei în viața omenească.

*

Ori cum ideia aceasta poate prinde în mințile naive ale lucrătorilor, cari văd în ori ce intelectual un vrăjmaș și nu e de mirare că propagată cu perseverență ideia lui Mahalski să nu găsească în omenirea muncitoare un răsunet egal ideei lui Marx.

Credem că cititorii care urmăresc cronicile noastre de Marți ne vor fi recunoscători de a le fi vorbit și de această mișcare curioasă a spiritului omenesc în veacul al XX-lea reacția muncei brute contra muncei intelectuale.

Litere-Științe-Arte

„Incepem"!—Ne apropiem de sfîrșitul vacanței pe toate tărîmurile de activitate. In domeniul intelectual și artistic a domnit aceeași întrerupere ca și în cel politic și social, în virtutea unei tradiții consacrate, care îngădue repaosul binemeritat tuturora, pentru a li se da, în acelaș timp, putința de a se pregăti pentru activitatea viitoare.

Suntem încă în așteptarea noutăților literare; cu osebită și firească curiozitate așteptăm să ni se anunțe noile producțiuni pregătite de scriitorii noștri fecunzi: căci se crede, cu drept cuvînt, că „societatea scriitori or" nu va fi unicul rezultat al activității desfășurată în cursul lunilor de vară de numeroșii și fecunzii noștri scriitori.

Suntem în așteptare....

Semnalul l'a dat marele nostru scriitor Caragiale, despre care o telegramă a „Opiniei" de aseară, anunță că a dat noului teatru—al d-lui Al. Dabija—o piesă întrun act, scrisă ca „lever de rideau": *Incepem*!

E un titlu ocazional, dar și simbolic în același timp. Maestrul nu dă cu această mică operă—cu siguranță un mic cap d'operă—numai o piesetă de ocazie,—ci și un semnal și un îndemn. Să sperăm că va fi ascultat și urmat și că vom avea de înregistrat o bogată activitate literară în iarna care vine.

— Haideți, tineri și fecunzi scriitori! „Incepem..."

*

Expediționea la polul nord proectată de societatea Zeppelin, găsește în Germania mulți adversari cu toată simpatia întinsă de care se bucură contele Zeppelin.

Hergesell, profesorul strasburgian care voia să ajungă la polul nord în balon, întrebat asupra rostului acestei expediționi din moment ce polul nord a fost atins de d-rul Cook, a declarat că expediția nu și-a perdut rostul, de oarece scopul expediționei nu era atît de a atinge polul nord, cît de a dovedi lumei că „Zeppelinul" poate servi pentru cercetări științifice.

Expediționea la polul nord în dirijabilul Zeppelin va avea loc. Vara polară presintă de alt-fel condițiuni excelente pentru un voiaj în balon: o temperatură egală și vînturi puțin violente.

In cursul expediționei se vor lua prin intermediul aparatului fotogrametic fotografiele regiunelor traversate care vor putea lămuri foarte mult topografia polară.

Hergesell mai adăugă că în curînd vor avea o reuniune a comitetului de organisare a expediționri care va hotărî planul expediționei în marile sale linii.

Adversarii expediționei declară însă că Zeppelinul nu se poate aștepta la nici un concurs de la aerostații germani pentru această expediție care cu toate că a fost fixată pentru 1912 va fi amînată sau va avea un complect insucces.

*

In ziua de 4 Septembrie s'a celebrat la Dourdan, în Franța, a 200-a aniversare a morții marelui poet Regnard. S'a inaugurat un monument în amintirea lui. Discursul solemn l'a rostit Jules Claretie.

*

G. M. Waitz, botanist german, spune „Renacimiento de Sincelejo" a aflat în Columbia o plantă care tămădueste de sifilis. Incercările făcute în spitalele din Londra și Chicago ar fi dovedit că'n adevăr planta e specifică în potriva sifilisului cum e chinina în potriva frigurilor. Waitz are de gînd să se așeze în Tolu, vestit prin balsamul său și să cultive planta aceasta.

*

Celebrul teatru parisian „Folies-Bergères a fost redeschis în această sesiune oferind publicului ca premieră un balet țigănesc într'un act de Jean Richepin cu musica de fiul seu Tierko Richepin și dansurile aranjate de Mariquita. Acțiunea se petrece într'un unghiu al Carpaților.

*

La 7 Septembrie a fost representată în Aix les-bains drama lirică „*Cobzarul*" de Gabriela Ferari, poem dramatic scris de *Elena Văcărescu* și Pierre Millet.

*

Anul viitor se va ține în Bruxeles un congres internațional al radiumului. Guvernul belgian a fost acela, care a dat îndemnul pentru acest congres care este susținut și de societatea fisicianilor francezi. Până acuma au aderat: Sir William Crooks, Svante Arrhenius, Th. Lenard, doamna Curie, E. Rutheford și Sir William Ramsay.

Acesta va fi primul congres internațional al radiologiei. De la inventarea radiului, se vor întîlni acum pentru prima oară învațații lumei ca să discute asupra resultatelor atîtor ani de cercetări.

*

S'a decis în mod definitiv că monumentul lui Verdi va fi lucrat de sculptorul Butti din Milano.

*

Este oare locuită planeta Venus? Cu această interesantă chestiune se ocupă astronomul englez Hensel, într'un articol recent.

In anul 1874 se putea observa pe această planetă existența unei atmosfere destul de dense, se poate chiar afirma cu siguranță, în urma cercetărilor spectroscopice că atmosfera planetei Venus este de două ori atît de densă ca cea a pămîntului. Din cînd în cînd s'a putut observa și partea întunecoasă, adică cea neluminată de razele solare și s'a dedus că și Venus trebue să aibă lumina ei solară. Bianchini și de Vica și mai tîrziu profesorul Young precum și alți astronomi engleji și germani și-au exprimat ferma convingere ca suprafață acestei planete este compusă din continente și mări, întocmai ca și suprafața pămîntului; asemenea ei mai au convingerea că atmosfera pe Venus este foarte asămănătoare celei de pe pămînt.

Deși căldura primită de Venus de la soare este mult mai mare ca cea a pămîntului, este totuși foarte probabil că temperatura acestei planete, este de așa fel în cît permite desvoltarea unor organisme asemuitoare celor omenești. In tot cazul Venus are mai multe șanse de a avea locuitori, de cît Marte, despre care s'a vorbit atîta.

Congresul de la Monastir

La 2 Septembrie după cum am anunțat, va avea loc la Monastir în Macedonia deschiderea primului congres al școalelor romînești primare și secundare din Turcia.

Ordinea de zi cuprinde următoarele puncte:

1). *Invățămîntul primar*: importanța acestui învățămînt la noi, cari sunt cele mai bune mijloace pentru a ajunge ținta propusă.

Organizarea pedagogică a școlilor primare; e bine ca limba întrebuințată în toate clasele să fie cea literară, sau în unele clase e mai bine să se întrebuințeze dialectul?

Pe lîngă limba oficială a statului, limba turcă, ce altă limbă străină trebue să se prefere, pentru ce și în ce regiuni?

Cărțile întrebuințate acuma în învățămîntul nostru sunt acelea cari convin școlilor noastre?

2). *Organizarea administrației*; cari sunt cele mai bune mijloace pentru a menține și fortifica bunele raporturi cari există între eforii, consilii și personalul școlar.

3). Personalul școlar, recrutarea, retribuția, înaintarea etc.

4). *Activitatea extra-școlară*, cîmpul ei de activitate, resultatele, cercurile de cultură intelectuală, bibliotecile populare etc.

Invățămîntul pentru fete, organizarea lui.

Invățămîntul secundar, liceal, școala normală și profesională de fete din Monastir, școlile comerciale, programul studiilor, personalul școlar, localurile, materialul, activitatea extra-școlară, asociația corpului profesoral și religios din Turcia, crearea unui organ al corpului profesoral și religios din Turcia, crearea unui organ al corpului profesoral pentru apărarea intereselor lui, perfecționarea culturei lui intelectuale etc.

Conferințele asupra acestor puncte vor fi adresate consiliului de inițiativă pe adresa inspectoratului cel puțin cu 4 zile înainte de deschiderea congresului.

Informații

❑ M. M. L. L. Regele și Regina se vor duce în ziua de 10 Septembrie la Constanța.

Suveranii vor asista la solemnitatea inaugurărei magaziilor cu silozuri pentru cereale, construite în portul Constanța.

❑ In urma mijlocirei episcopului de Huși, dela parochia Mironeasa din județul Vaslui, s'a deslipit satul Țibana, care a fost alipit la parochia Gârbești, și Satul Sperieți, care s'a alipit la parochia Grajdurile,

❑ D. locot. medic veterinar Gheorghiu Panait, din regimentul 6 artilerie, a fost mutat la corpul IV de armaiă.

❑ Ministerul instrucțiunei a hotărît ca în zilele de 15 și 16 Octombrie, să convoace într'o conferință pe toți inspectorii și revizorii învățămîntului primar, pentru a discuta chestiuni privitoare la învățămîntul primar.

Această conferință va fi prezidată de către d. Spiru C. Haret ministrul cultelor și instrucțiunei publice.

❑ In urma intervenirei ministerului instrucțiunei, ministerul de interne a dat ordin primarilor din comunele rurale și organelor polițienești din comunele urbane, de o distribui între 28 Augcst și 4 Septembre, cu mai multă vigilență, avizele pentru înscrierea copiilor la școală.

De asemenea ministerul de finanțe a dat ordin perceptorilor de a încasa cu mai multă punctualitate amenzile școlare.

❑ Știri din toate părțile Ungariei locuite de romîni anunță că curentul contra maghiarizării va lua forma de meetinguri.

Cel dintîi meeting se va ține probabil la Oradea Mare, capitala diecesei episcopului Radu.

Meetingurile vor avea un caracter laic și vor fi prezidate de deputații romîni.

❑ Trenurile au sosit și aseară cu mari întârzieri din cauză că prin unele părți nu s'a restabilit circulația, din cauza inundațiilor.

Azi dimineață trenul de București a sosit cu o întîrziere de 15 minunte.

❑ Soldatul milițian Goldștein I., din compania IV sanitară, care a obținut titltul de doctor în medicină, a fost trecut ca medic ajutor, în aceiași companie.

❑ Conferința Episcopilor uniți, la care au luat parte I. P. S. Mitropolitul Victor Mihalyi Blaj, P. P. S. S. Demetriu Radu, Orade, Vasile Hossu, Lugoș, apoi Ioan Georgian, reprezentantul Episcopului Szabo de la Gherla, inspectorii scolatici; dr. Victor Smigelski, Blaj, Ioan Boroș Lugoș, și dr. Florian Stan, Oradia, apoi toți membrii consistoriului din Blaj, și-a ținut ședințele Luni, Marți și Mercuri. Punctul principal al acestor desbateri l'a format ordonanța ministrului de culte în cauza propunerii religiunii elevilor de la școalele de stat. Conferința a hotărît în unanimitate să nu cedeze absolut nimic din dreptul Arhiereilor, cari singuri au să dispună asupra limbei, în care are să se propună studiul religiunii și care nu poate fi decît cea romînă. S'a trimis apoi un nou protest ministrului, susținînd punctul său de vedere exprimat în memorandul din 1906. In acelaș timp au declarat că Arhiereii vor opune cea mai serioasă resistență și vor pedepsi aspru pe preoții slabi, cari ar lucra în potrivă.

Această hotărîre a produs cea mai mare însuflețire în toate părțile.

Memoriul citat al Episcopilor ajunge la conclusiunea, că nu se poate preda pentru Romîni studiul religiei decît în limba romînă și explică pe larg motivele ce indrituesc la aceasta.

❑ „Monitorul Oficial" de astăzi publică raportul d-lui Carp, adresat Suveranului, prin care cere înlocuirea d-lui Radu Mandrea, din demnitatea de inspector agricol.

In acest raport al ministrului domeniilor se prevede că d. Radu Mandrea *a demisionat la 2 August*, și că consiliul superior a cerut înlocuirea sa *la 12 August*, adică după ce d. Mandrea demisionase.

Aceasta e o nouă infamie colectivistă.

❑ Acum cîte-va zile, femeia Ioana Vasile Chelson din plasa Cârligătura, fiind gravidă, în urma unei bătăi suferite, a avortat, îngropînd copilul.

Parchetul a ordonat desgroparea Cadavrului și facerea autopsiei.

❑ La plasa vacantă Copou, din județul nostru, a fost transferat ca administrator de plasă, după cum s'a anunțat, d. Petre Vásescu, de la Plasa Moșoaia, județul Argeș.

Numirea aceasta a fost neașteptată, întru cît prefectul județului recomandase un altul.

Mare trecere are și d. Kornbach!

❑ Membrii camerei de comerț s'au întrunit azi dimineață, la orele 9 și jumătate, sub prețedenția d-lui Gh. D. Șerban.

S'au discutat mai multe chestiuni, între care: subscrierea unei sume pentru ridicarea unui bust regretatului Georgescu, fost primar al orașului Constanța, decedat anul trecut în timpul cînd se ținea acolo congresul camerilor de comerț; au mai fost apoi la ordinea zilei, cererile d-lor C. Hociungescu și Daniil, de a fi numiți ca suplinitori de oboare, o adresă a școalei elementare de comerț din localitate și altele.

❑ In darea de samă despre crima din Galata, s'a spus că a fost arestat, ca complice și tânărul Constantinescu. Acesta nu este fiul decedatului preot Constantinescu, fost institutor, ci al unui alt preot Constantinescu.

❑ Pentru înlesnirea lucrărilor de măsurătoarea islazurilor comunale, făcute de către ofițerii institutului geografic al armatei, s'a intervenit pe lîngă primăriile rurale, ca acestea la rîndul lor să obligе pe proprietari să arăte precis situația suprafeței oferite.

❑ Mîine sărbătoarea „Tăierea capului Sf. Ioan" se va oficia, cu o deosebită solemnitate hramul bisericei din strada Primăriei, pendinte de parochia Golia.

❑ Consiliul comunal va fi convocat în seziune ordinară, în cursul săptămînei viitoare.

❑ Examenul de admitere la seminarul din Bistrița, se va ține în localul gimnaziului din R. Vîlcea la 1 Septembrie.

❑ Am anunțat că consiliul technic superior a aprobat proiectul pentru construirea unui palat de Justiție în orașul Vaslui.

La 2 Septembrie se va ține licitație la prefectura acelui județ pentru darea în întreprindere a lucrărilor, în valoare de 150,000 lei

❑ **Din Basarabia.**—In Chișinău s'au pus bazele unei societăți de credit și ajutor mutual a funcționarilor de stat și particulari.

Această societate este prima în toată Rusia, și din sînul ei face parte o mulțime de notabilități ale orașului. Societatea are de scop să lupte și pentru eftenirea traiului, făcînd cumpărături în mare și producînd funcționarilor cele necesare cu un preț cît mai eftin.

Deunăzi s'a serbat cu mare însuflețire, noul jubileu de 50 ani de preoție a părintelui Dîngă de la biserica Sf. Ilie din Chișinău.

Această biserică este una din cele mai vechi din oraș. Preolul Dîngă a primit multe manifestațiuni de simpatie între care și o telegramă de felicitare, de la fostul episcop al Basarabiei Vladimir care simpatiza foarte mult cu moldovenii.

❑ Poimîne, elevii școalei tinerilor cu termen redus din Ploești, vor pleca, sub comanda d-lui lt.-colonel Velicu, în tabăra Mihai Bravu, spre a face exercițiu de tragere.

Pe ziua de 1 Octombrie a c., această școală va fi desființată.

❑ D. V. D. Gheorghiu, absolvent al școalei de agricultură din Herestrău și al școalei de horticultură din Versailles, a fost numit administrator al fermei statului Laza, din județul Vaslui, în locul decedatului Ticulescu.

❑ In ziua de 3 Septembrie c., orele 10 dimineața se va ține la spitalul militar „Regina Elisabeta" concurs pentru obținerea gradului de sub-locotenent în rezervă.

Candidații sunt următorii: Spălățelu Ion de la Focșani, Hrănescu P, Popescu, Simionescu A. și Ilie P. Alexandrescu.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, care se afla eri la Mănîstirea Neamț, a primit acolo telegrama de felicitare, cu ocazia zilei sale onomastice, din partea tuturor episcopilor, precum și din partea preoților din județele eparhiei sale.

❑ Marți se va deschide la Vaslui iarmarocul, ce se ține în fie-care an și care durează pînă la 8 Septembrie.

❑ Aflăm că din obiectele uitate de pasageri în trenuri și care găsindu-se se depun la stația Iași, una manta de cauciuc a dispărut, se înțelege cu știrea celor în drept.

Posesorul cunoscînd'o, de și îmbrăcată de un altul, a reclamat direcțiunei care prins pe vinovat, secretarul de stație și l'a obligat să plătească costul mantalei.

Dorim să știm dacă incorectitudinea acestui funcționar a fost pedepsită cum merită.

❑ D. V. G Morțun ministrul lucrărilor publice, însoțit de d-nii ingineri Ilie Radu, Sion și Starostescu, a inspectat alaltă eri lucrările de construirea șoselelor Tg. Ocna—Slănic.

DIVERSE

— Sub-comisarul Alexandrescu, în urma plîngerei mai multor cetățeni, a confiscat un mare număr de pâini de la brutarul Nută I. Forșt din strada de Sus, piața Sf. Spiridon, care aveau mare lipsă la cîntar.

Oltime informaţii

❑ *Pe ziua de azi Vineri s'au înregistrat din nou cinci cazuri de febră tifoidă.*

Crima din Galata

— Noui amănunte —

Ancheta de eri. — Cercetările parchetului.—Ce spune preotul Popovici.— Acuzaţii neagă faptul.—Cercetările de astă-zi.

Până în prezent nimic sigur n'a putut fi stabilit asupra atentatului comis alaltă-eri noaptea, pe teritoriul comunei Hlincea, asupra preotului Atanasie Popovici, despre care am vorbit în numărul de eri.

Victima, preotul Popovici, la interogatorul ce i s'a luat eri la spital, menţine declaraţia ce a făcut în primile momente, anume că fiul seu Nicolai Popovici a fost criminalul atentator.

D. prim-procuror Adam Bercea, însoţit de d. judecător de instrucţie V. Erbiceanu, au fost eri după amiazi la faţa locului, începînd o serioasă anchetă pentru a afla pe autori.

Primul procuror şi judecătorul de instrucţie au fost la Hlincea, luînd interogatorul mai multor locuitori, precum şi soţiei preotului At. Popovici.

După cum am spus eri, preotul At. Popovici are o rană în obrazul drept, unde a pătruns glontele, care i-a sfărâmat maxilarul superior. La cap, preotul Popovici prezintă o tăietură de secure, precum şi una la fel, la mîna dreaptă. Starea lui nu este însă tocmai gravă.

*

Tînărul Neculai Popovici şi tînărul Constantinescu, care e acuzat ca complice, au fost înaintaţi eri poliţiei de siguranţă, iar astă-zi au fost înaintaţi parchetului.

La siguranţă, tînărul Popovici a declarat că e s t r ă i n de fapt şi că el se afla în momentul cînd s'a comis atentatul contra tatălui său, la tînărul Constantinescu şi că a aflat mai tîrziu despre crimă.

Astă-zi au fost chemaţi la parchet mai mulţi locuitori din Galata şi din Hlincea, care au fost ascultaţi ca martori.

Unii au declarat contra tinerilor acuzaţi.

Astă-zi după amiazi, d. prim-procuror Adam Bercea, a continuat din nou cu ancheta.

A ascultat mai întâi pe tînărul Neculai Popovici, care contrar celor declarate de tatul său, neagă că el ar fi autorul. A fost ascultat apoi tînărul Constantinescu care e acuzat că ar fi asistat pe prietenul său, tînărul Popovici, la comiterea faptului.

Şi acesta însă neagă faptul.

Afacerea, după cum se vede, devine din ce în ce mai încurcată. Ancheta continuă.

❑ **O circulară.** — Ministerul industriei şi comerţului, a trimes o circulară camerei de meserii din localitate, prin care arată că ministerul e informat cum că mulţi patroni meseriaşi nesocotesc cu desăvîrşire art. 24 şi 25 din legea pentru organizarea meseriilor, ţinînd pe elevi la lucru aîte 10, 12 şi chiar 14 ore. De asemeni unii patroni nesocotesc art. 16 din lege, primind ca elevi, fără autorizaţia excepţională a Camerei de meserii, copii cari n'au împlinit vrîsta de 12 ani.

Ministerul invită pe preşedintele camerei, ca el direct, sau secretarul inspector, sau în fine organele autorizate ale corporaţiilor, însoţiţi de un reprezentant al autorităţilor administrative, să cerceteze din cînd în cînd atelierele patronilor şi unde se vor constata abateri de la citatele articole, să se închie procese şi contravenienţii să fie daţi judecăţei pe baza art. 80 şi 81.

Făcîndu-se aceasta—zice circulara,—s'ar satisface întru cît-va şi una din cerinţele lucrătorilor, care se plîng că unii patroni se folosesc mai numai de ucenici, în vreme ce lucrătorii stau neîntrebuinţaţi. Reducînd orele de lucru ale ucenicilor la limita prevăzută prin lege, patronii vor fi ast-fel aduşi să întrebuinţeze şi braţele lucrătorilor.

In ce priveşte partea sanitară a atelierelor, care lasă foarte mult de dorit la unii patroni, nu există in lege nici o dispoziţie şi nici o sancţiune. Totuşi, zice circulara, să se intervie şi în această direcţiune, cerînd primăriei locale să delege un domn doctor comunal, care să însoţească pe reprezentantul camerei în inspecţie.

❑ Acum cîte-va zile, tînăra Iosefina Bosinceanu, absolventă a şcoalei de moaşe, a fost muşcată la faţă, de o insectă.

Insecta, probabil infectată de pe vre un cadavru, a produs cu muşcătura o rană gravă tinerei moaşe.

Ea a fost internată în spitalul sf. Spiridon şi astăzi a încetat din viaţă.

Nefericita contractase un antrax în faţă.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei a plecat diu M-rea Neamţ, la Tg. Neamţ.

❑ Mai mulţi cetăţeni ni se plîng asupra lipsei mari a pînei, ce o pun în vînzare brutarii noştri.

Sunt unii care vînd pîinea de un kg. cu o lipsă de 150—250 grame.

Dar, cine să'i controleze?

❑ La institul antirabic din localitate a fost adus şi internat d. Giurgea, mare proprietar din Bacău, care a fost grav muşcat de un cîne turbat.

❑ Aflăm că Mercuri 26 August a. c s'a oficiat la Odessa, în catedrala metropolitană, căsătoria religioasă a d-lui Al. Ene, fiul d-lui Mihai Ene inspector de tracţiune la C. F. R., cu domnişoara Pelaghia de Sanjiarovski. Nuni au fost Excelenţa Sa de Vasilkovski şi D. Wiscovatow.

❑ Sumarul numărului de mîine din *„Noua Revistă Romînă“* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu Motru, este:

Noutăţi: Programul congresului studenţesc de la Iaşi (5—10 Septembrie). Revista revistelor.

Politica: A. D. Xenopol, Tulburările politice europene. N. Cosăchescu, Profesorii în administraţia centrală.

Chestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru, Hotărîrile congresului studenţesc de la Iaşi. Il. Chendi, O societate a scriitorilor.

Literatură: Sthéphane Mallarmé, Plînset de toamnă. Ioan Adam, Prin vremuri.

Ştiinţe sociale: Cesare Lombroso, Forme noi de delicte.

Note şi discuţiuni: Vasile V. Haneş, Congresul studenţilor romîni.

❑ Poimîne Duminică, societatea de binefacere „Cuza Vodă“, din localitate, îşi va sărbători patronul.

La orele 10 dim., membrii societăţei se vor duce, în corpore, spre a asista la Te-Deumul şi parastasul ce se va oficia la biserica Sf. Spiridon. După Te-Deum, membrii societăţei, se vor duce la grădina „Zimbru“, unde va urma un banchet.

Seara va avea loc în acelaş loc, o frumoasă serbare.

❑ Advocaţii baroului din judeţul Roman au fost convocaţi pe ziua de 19 Septembrie, orele 12, să se prezinte în camera de şedinţă a tribunalului, spre a se procede la alegerea decanului şi a unui membru în consiliul de disciplină al corpului de advocaţi, în locul d-lor I, Teohari, decan, şi Scarlat Stan, membru, demisionat.

❑ D. dr. C. Popescu, inspector sanitar, a făcut o nouă inspecţie fântînelor din diferite părţi ale oraşului, dispunînd distrugerea acelora ce conţin apă contaminată.

❑ După cum am anunţat, ministerul instrucţiunei publice, în urma intervenţiei serviciului sanitar, a amânat deschiderea şcoalelor din localitate, pentru 1 Octombrie.

Cu o săptămână înainte se va proceda la desinfectarea localurilor tuturor şcoalelor.

Ar trebui însă să se ia măsuri în privinţa apei ce se serveşte elevilor şi să se instaleze filtre la toate şcoalele.

❑ D. locotenent Anghelescu, de la brigada a 7-a, a fost mutat, pe ziua de 1 Septembrie, prin consimţimânt, la şcoala fiilor de militari din localitate, în locul d-lui locot. Scheletti, care trece la regimentul 4 artilerie, în locul d lui locot. Alexandrescu, mutat la brigada s 7-a, în locul locot. Anghelescu.

❑ Din Ploeşti ni se scrie că actualmente sunt in oraş 25 cazuri de febră tifoidă.

Mai sunt bolnavi de febră tifoidă în următoarele comune din împrejurimile oraşului: Inoteşti, Tomşani, Sfeteşti, Moreni şi Blejoi.

❑ Poimîne Duminică se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Sf. Alexandru din Unghenii-Ruşi.

Cu această ocazie se adună la Ungheni mulţi credincioşi de prin satele Basarabiei.

❑ Cetim în „Gazeta Transilvaniei“, următoarele, cu privire la cazul din Orăştie:

Ni se comunică pe scurt, că la gimnaziul din Orăştie nu mai sunt primiţi de loc elevii romîni. Intâi li-s'a cerut declaraţia de a suferi ca să fie instruiţi în ungureşte la orele de religie, dar negăsindu-se nici un catichet, care să facă aceasta, sub motivul că elevii nu pot însă rămînea fără caticheză, acuma refuză directorul a înscrie la gimnaziu pe băieţii romîni. Aceştia sunt siliţi a trece la gimnazii îndepărtate. Cei mai mulţi se adună la Alba-Iulia.

❑ Membrii societăţei viticole s'au întrunit azi dimineaţă în localul Camerei de comerţ, pentru a discuta asupra plecărei la Kişinău, spre a vizita expoziţia viticolă de acolo, la care a fost invitată societatea viticolă din Iaşi.

S'a decis ca plecarea să fie Mercuri 2 Septembrie a. c.

In afară de delegaţia, compusă din d nii: Gh. D. Şerban, Th. Jellea, Em. Stratan, Dim. Cădere, lt. col Manolescu-Mladian, Gustav Ulrich şi Iosef Rohr, s'au mai înscris pentru plecare d nii: C Columb, I. Sandulache şi P. Iliescu.

La Unghenii Ruşi delegaţia se va servi ca act justificativ, de adresa de invitare a societăţei viticole din Kişinău.

Astăzi societatea viticolă din Iaşi a făcut cunoscut celei din Kişinău despre vizita delegaţilor din Iaşi.

❑ S'a stabilit că congresul profesorilor de religie să şe ţie în zilele de 1, 2 şi 3 Octombrie la Ploeşti.

❑ D. I. N. Ciocan, absolvent al cursului normal de institutori al şcoalelor de meserii, a fost numit institutor şi secretar comptabil la şcoala de meserii din Trg.-Ocna.

❑ Invăţătorii din judeţul nostru au fost convocaţi la revizoratul şcolar al judeţului, spre a li se da banii destinaţi pentru aprovizionarea cu combustibil şi pentru micele reparaţiuni ale şcoalelor.

❑ Prietenul nostru, d. M. C. Drăcşineanu, avocat, se înapoiază din viligiatură Duminică 30 August.

❑ **Duminecă 30 August, regimentul 13 Stefan cel Mare, îşi va serbători patronul.**

După Te-Deum-ul ce se va oficia la Mitropolie, vor urma serbări în localul regimentului. Se vor ţinea şi cuvîntări ocazionale.

❑ Mâine Sâmbătă şi poimâne Duminică, liceul Laurian din Botoşani, va sărbători a 50 aniversare de la înfiinţarea lui.

In acest scop, comitetul ales sub patronagiul Primăriei a organizat şi serbările veneţiene de Sâmbstă 29 şi Duminică 30 curent, din grădina publică Belvedere.

● **Un teatru de iluziuni optice, viziuni şi magie înaltă, în oraşul nostru.**

Vineri 4 Septembre 1909, are loc la Circul Sidoli prima reprezentaţie a trupei teatrului Empire Delauné. Spectacolele acestui teatru sunt foarte interesante şi se compun din magie, iluzii optice, feerii, viziuni, ghicire miraculoasă a gîndului etc.

Cavalerul Delauné este o specialitate unică în experienţele sale de taumaturgie, chiromanţie etc. şi execută atît de perfect aceste experienţe, că este supranumit augurul modern.

In această trupă debutează şi d-ra Benitta, un fenomen în transmiterea gîndului. Ea ştie tot, ghiceşte tot şi revelează tot.

Programul foarte bogat cuprinde multe creaţiuni originale ale cavalerului Delauné, cu cari a obţinut succese strălucite în cele mai importante centre din lume.

Presa se exprimă foarte elogios, relativ la reprezentaţiile trupei Delauné. Pretutindenea unde a debutat această trupă, cele mai mari ziare au scris că artistul Delauné este cel mai mare magician al timpului nostru; experienţele sale sunt adevarate fenomene care uimesc pe spectatori.

Vineri 4 Septembre are loc prima reprezentaţie la Teatrul Circ Sidoli.

◓ In cursul lunei lulie a. c. au fost în întreaga ţară, 12.689 bolnavi, dintre cari 11.105 în comunele rurale şi 1524 în comunele urbane. Dintre aceştia, în comunele rurale, au fost: 1531 bolnavi de scarlatină, 84 de pojar, 23 de difterie, 142 de febră tifoidă, 100 de dizenterie, 2954 de tusă convulsivă şi 1 de dalac.

In comunele urbane: 275 de scarlatină, 10 de pojar, 15 de difterie, 218 de febră tifoidă, 19 de dizenterie, 150 de tusă convulsivă şi 1 de dalac.

In aceeaş lună a anului trecut au fost: 11.238 bolnavi, dintre cari 9,940 în comunele rurale şi 1,298 în comunele urbane. Anul acesta, avem dar un exce dent de 1.145 bolnavi asupra lunei corespunzătoare din anul trecut.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

Bucureşti 28 August

Situţia d lui Virnav

Bucureşti. — In cercurile guvernamentale se vorbeşte din nou despre îndepărtarea d-lui Sc. Vărnav, de la prefectura de Constanţa.

Agitaţia lucrătorilor c. f. r.

Bucureşti.—Azi dimineaţă a avut loc o mare întrunire a lucrătorilor căilor ferate, pentru a protesta contra inspectoratului depoului Buzeu, care le-a interzis dreptul de a se întruni.

Ei au votat o moţiune de protestare.

Escursionştii Bulgari

Bucureşti.—In astă-seară vor sosi în Capitală 100 de excursionişti bulgari, între eare profesori îngineri, studenţi etc.

In acest moment ei au sosit la Giurgiu.

Agitaţia mustarilor

Bucureşti.—Mustarii continuă să se agite. Ei s'au prezentat astăzi d lui Djuvara, ministrul comerţului şi industriei, care însă le-a spus că nu le poate lua în consideraţie plîngerea, pînă nu va avea o întrevedere cu d. Ionel Brătianu, prim ministru.

Reintoarcerea d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—D. Take Ionescu, şeful partidului conservator, se va reîntoarce în ţară în ziua de 8 Septembrie.

Călătoria prinţului moştenitor al Greciei

Brindisi. — Principele moştenitor al Greciei a sosit aci pe vaporul Styria al Lloydului austriac şi apoi a plecat spre Münich.

Ascenziunea lui Wright

Berlin.—Orville Wright a făcut înainte de prînz 2 scurte ascensiuni, bine reuşite, în faţa perechei princiare moştenitoare.

Febra tifoidă la Ploeşti

Ploeşti.—Din cauza epidemiei de febră tifoidă,—e probabil că congresul băncilor populare se va amîna.

Consiliul de higienă al oraşului se va întruni, mîine pentru a se pronunţa asupra acestei chestiuni.

Consiliul se va ocupa de asemeni şi asupra amînărei deschiderei şcoalelor, ca şi la Iaşi.

Călătoriile Zeppelinului

Friedrichshafen.—Balonul Zeppelin 3 avînd în nacelă pe Regele Saxoniei, cu suita sa şi pe contele Zeppelin, a făcut o ascensiune de dimineaţă la orele 8.45 şi s'a scoborît la orele 9.40 la Manzel, după care la orele 11.45, a făcut o ascensiune.

*

Friedrichshafen.—Balonul Zeppelin 3, care purta pe Regele Saxoniei, s'a scoborît aci pe la orele 1 şi un sfert. Regele şi contele Zeppelin au dejunat împreună iar balonul a făcut o nouă ascensiune la orele 1 şi jum. la Manzel. Regele a plecat la orele 1.50

Ovaţii pentru Prinţul moştenitor al Greciei

Atena.—Principele moştenitor a fost obiectul unor ovaţiuni foarte frenetice la Corfu, unde populaţiunea a scos caii de la trăsura sa şi a tras'o pînă la Castel.

D. Theotokis şi Principele moştenitor au avut împreună o lungă convorbire.

Nenorocire

Paris.—In minele de hulei de la Salucette, lîngă Zavall, ascensorul s'a prăbuşit; doi lucrători au fost ucişi, iar 4 au fost grav răniţi.

Generalul Crăiniceanu la Imparatul Wilhelm

Groszmeseritch.—Impăraţii Francis Iosef şi Wilhelm au primit în audienţă pe generalul Crăinicianu, şeful statului major romîn. Imparatul Wilhelm a inventat pe generalul Crăinicianu să asiste şi la manevrele germane.

Pentru postul de guvernator al Cretei

Atena. — Se comunică din Cannea că un grup de membri ai adunărei generale naţionale cretane au pus pe lista candidaţilor, pentru postul de guvernator al insulei Creta, pe ducele de Teck, cumnatul Regelui Eduard.

Situaţia în Maroc

Mellila.—Generalul Marina s'a dus la seriful Muely Ali, pentru a trata condiţiunile de pace. Triburile vrăjmaşe au făcut act de supunere, depunînd armele. Acordul nu este încă complect. Generalul a oprit ostatici. Cîte-va grupe de mauri s'au apropiat de Zocco-Arba, însă au fost împrăştiate prin canonada tunurilor.

Junii turci

Salonic.—Cercurile juno turce socotesc că este iminent momentul în care comitetul să înceteze de a fi misterios. Un nou congres va avea loc la 19 Septembrie.

Distincţiune dată lui Cook

Copenhaga.—Diploma de doctor onorar a fost remisă azi după amiazi, lui Cook, în mod solemn, în Universitate, în presenţa Principelui moştenitor, a principesei Maria şi a principelui George al Greciei, care se află acolo cu soţia sa.

Imprumutul bulgar

Sofia.—Banca Naţională bulgară a contractat un imprumut de la Allgemeine Workensbank.

Transport de cartuşe

Salonic.—Direcţiunea vămei a primit ordinul de a lăsa să treacă 50 de milioane de cartuşe trimise din Franţa, cu destinaţie pentru Serbia.

INTERVIEW

Budapesta.—Ziarul Keleti Ertesiroe publica un interview cu un membru episcopului român asupra conflictului dintre ministerul cultelor şi instrucţiunii şi clerul roman, cu privire la învăţămîntul religios.

Manifestaţii

Paris.—Membrii comitetului pentru apararea socială au încercat a încercat a face o manyfestaţie în faţa ambasadei Spaniei în contra arestării lui Terner la Barcelona. Poliţia însă ia împrăştiat. S'a făcut 40 arestări.

Atentat contra lui Taft

New-York.—Poliţia din Cicago a descoperit un complot contra d-lui Taft, care urma să fie sevârşit cu ocazia trecerei lui Taft prin Cicago.

Sa'u făcut mai multe arestări.

MULŢUMIRE

Familia Baron mulţumeşte cu adîncă recunoştinţă d-lui dr. Popper şi d-lui doctorand Teodoru, pentru căutarea deosebită şi osteneala fără seamăn pusă în căutarea d-rei Clara Baron, timp de mai bine de 2 luni, cît a fost bolnavă de febră-tifoidă.

Tatăl şi mama ţine să li aducă această mulţumire în public, spre a se şti, că numai bunei-voinţei d-lor se datoreşte salvarea vieţei prea iubitei fiice.

Adolf Baron

De închiriat strada Păcurari No. 5 colţ cu Rîpa Galbenă după farmacia dr. Fabini, de la 26 Octombrie 1909, una fabrică de franzelărie ocupată actualmente de d. Iţic Forşt; compuse din două odăi cu cuptoare mari sistemstice, una odae de lucru magasie pentru făină, odaea lucrătorilor, de asemenea la etaj trei odăi, antretele şi bucătărie, cu canal.

A se adresa la d. inginer I. Cana str. Golia 28.

Şcoala Profesională de fete

„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu“

— Iaşi, Str. Albineţ No. 5 —

In această şcoală, situată în cea mai higienică parte a oraşului, se predau cursuri teoretice şi practice de croitorie, după programa statului.

Se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

De asemenea se primesc d-re studente în gazdă, avînd o îngrijire deosebită.

In atelierul şcoalei se primesc absolvente de la alte şcoli profesionale, care vor să facă practică, fiind plătite.

Inscrierile s'au început şi ţin pînă la 15 Septembrie.

DIRECŢIUNEA

Institutele-Unite

Strada Muzeloр No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

HIRSCH

IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE

MOBILE

DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes.

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **15 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Se primesc elevi in gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

In apropiere de toate şcoalele

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de con um din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

PONDOIR DÉPOSE Prix..... 6fr 50 **R. GARIEL** 2me, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS Cloture de Chasse, le mètre... Châssis de couche, depuis..... Paillasson pour abris, le mètre carré... Porte-Bouteilles, pour 2 à 6 Places.....

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiune

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1859.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor eflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 4 Septemb ie 1909

Prima Reprezentaţie

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Inceputul 9 ore seara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 leu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

GRILLAGES 1 m de haut. 1 mètre 0f30.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS *BORDES ARTIFICIELLES*. les 100 mèt. 5 f

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL, 2me, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco de Catalogue

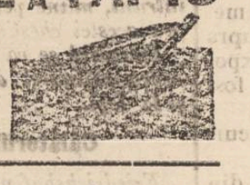

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Golia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Sărbei No. 19* —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia I. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. N. Diamant Comp.—Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 809 Duminecă 30 August 1909

NOUL AN JUDECĂTORESC

— Activitatea distructivă a d-lui Toma Stelian —

De la început țin să fac o declarațiune: toate articolele ce de cîți-va ani de zile obișnuesc a scrie cu ocazia deschiderei noului an judiciar, cuprind idei și păreri, cari exprimă vederi personale ale subsemnatului, idei și păreri cari nu angajează întru nimic partidul politic din care fac parte. Aceasta am spus'o de alt-fel și în cronica judiciară a anului trecut. Ca fost magistrat și membru al baroului, cred că pot avea chiar alte păreri, de cît acele ale partidului, în ceia ce privește justiția și organizarea judecătorească. Căci, spre diferență de celelalte partide politice, care cer supunere oarbă și disciplină de iloți din partea membrilor lor, partidul conservator democrat gelos de libertatea de acțiune și gîndire a partizanilor sei, lasă deplină autonomie fiecărui membru de a'și exprima părerile sale.

Am ținut de la început a face această declarațiune, spre a evita pe viitor, orice interpretare neleală sau de rea-credință a unora din adversarii noștri, cari, ca junele și nepregătitul deputat Gh. Mîrzescu, să insinueze în parlament sau în presă, că părerile exprimate în articolele mele, sunt înseși părerile partidului conservator democrat.

Nu voesc să zic prin aceasta că o parte din aceste păreri n'ar putea fi îmbrățișate de partidul căruia aparțin; dar în nici un caz nu se poate susține că ele sunt puncte hotărîte din programul acestui partid. Bune sau rele, drepte sau eronate, aceste păreri supuse discuțiunei publice, formează tot atîtea contribuțiuni la studiul diferitelor chestiuni de ordin judiciar, social sau economic, care la nevoe pot fi utilizate de prieteni, sau... chiar de adversari!

Și ca o probă că *înșiși adversarii noștri* au împărtășit și s'au folosit de multe din părerile subsemnatului, este că în cele două legi, cu care se laudă așa de mult d. T. Stelian, și anume: „legea judecătoriilor de ocoale“ și „legea de organizare judecătorească“, d sa și-a însușit o serie de principii preconizate de mine în articolele publicate anii trecuți. Astfel noi cei dintăi am propus înființarea judecătorilor ambulanți, bine înțeles cu totul sub alte norme de vechime, cultură și competență, de cît acele prevăzute în legea d lui Stelian. De asemenea am susținut în cronicile judiciare ale anilor 1907 și 1908 introducerea concursului pentru numirile și înaintările în magistratură, precum și întinderea inamovibilității la toți judecătorii de tribunale. Tot în cronica judiciară a anului trecut 1908 am propus înființarea inspectorilor judiciari și introducerea unei mai intinse și mai severe responsabilități în disciplina judecătorească, precum tot subsemnatul a cerut de asemenea suprimarea supleanților de tribunal și înlocuirea lor cu membri de ședință,—*principii cari toate au fost în urmă prevăzute de d. Toma Stelian în noua sa lege de organizare judecătorească.*

Dacă astăzi însă, critic opera d-lui Ministru de justiție, cu toată onoarea ce ne a făcut de a îmbrățișa multe din părerile exprimate de mine, cauza este modul meschin, neleal și lipsit de bună credință politică, cu care d. Toma Stelian a aplicat aceste principii, făcînd din opera sa legislativă o adevărată „*lege scelerată*“ după cum bine au denumit'o în parlament, reprezentanții partidului conservator democrat. Și aceasta s'a demonstrat cu prisosință de noi și de întreaga presă a partidului, prin articolele anterioare ce am scris, în critica operei legislative a actualului logofăt al dreptății. Nu e locul aci de a reedita aceste critice, ele fiind cunoscute de toți, iar inconvenientele, lacunele, contradicțiile și absurditățile legilor d-lui Stelian, fiind date pe fiecare zi la iveală de ziarele opoziției.

Vom trece deci la altă ordine de idei.

* * *

Care sunt cele mai importante evenimente judiciare aie trecutului an judecătoresc, și care sunt problemele ce se găsesc încă nedeslegate, azi cînd ne aflăm în pragul unui nou an judecătoresc?

Ceia ce a impresionat urît lumea judecătorească în cursul anului trecut, a fost nelealitatea, ipocrizia și lipsa de scrupul a d-lui ministru de justiție, atît în alcătuirea și discuțiunea parlamentară a legei sale de organizare judecătorească; precum și măsurile echivoce și nedrepte luate cu ocazia diferitelor incidente petrecute în magistratură, cît și cu prilejul marilor mișcări ce a făcut în justiție, mișcări cari au avut la baza lor numai scopul și interesul politic. Atît de departe a mers acest interes, încît Ministrul justiției, pentru a'și plasa la Curte pe secretarul seu general, a călcat chiar propria sa lege, și numai în urma alarmei date de noi prin presă,—alarmă care a avut de efect demisiunea d-lui Aurel Procopiu,—Ministrul a fost nevoit să reîntre în lege, după ce o nesocotise cu atîta lipsă de pudoare. De asemenea, în penibilul incident de la Iași, ministrul nu s'a arătat la înălțimea situațiunei sale de reprezentant și apărător al prestigiului magistraturei. Nemulțumit cu primul blam injust dat curței de apel din Iași, blam la care curtea a răspuns așa cum se cuvenea ministrului politican, d-nul Stelian în veninoasa sa pornire în contra curței din Iași, cu ocazia mișcărilor făcute în magistratură, înflige acestei curți un nou blam, nevoind în mod ostentativ de a avansa la Casație sau de a strămuta cel puțin la curtea de Apel din București *absolut pe nici unul* din consilierii acestei curți. Acest nou blam, tot așa de injust ca și cel dintăi, pune într'o vie lumină pornirea pătimașă a ministrului de justiție, pornire care este în flagrantă contradicție cu situațiunea sa de reprezentant al justiției. Dar în afară de chestiunea de la Iași, pornirea pătimașă de politician a ministrului de justiție s'a pus în evidență printr'o serie întreagă de alte procedeuri nedemne de un consilier al tronului, procedeuri cari s'au manifestat cu ocazia discuției în parlament a legei de organizare judecătorească precum și cu punerea în aplicare a propriilor sale legi. Menționăm numai, în mod enumerativ, următoarele cazuri, ce ne vin în acest moment în memorie, și care formează tot atîtea exemple triste de înjosire a justiției:

1) Complotul urzit la Cameră în contra magistraturei, cînd după ce a văzut că toți parlamentarii marcanți liberali refuză de a'i susține legea, a recurs atunci la sprijinul iluștrilor necunoscuți: Mustea, Chirculescu și Mârzescu, cari cu asentimentul vădit al ministrului, au adus cele mai nedrepte ofense și injurii întregei magistraturi, fără ca dl. Stelian să protesteze sau să aducă un singur cuvînt în apărarea magistraturei insultate de niște tineri inconștienți, dintre cari unul,—culme a ironiei,—fusese îndepărtat pe vremuri din magistratură!

2) Desconsiderarea arătată Curței de Casație tuturor Curților de apel și tribunalelor, ca unul care de și a cerut avizul tuturor acestor instanțe asupra proectului de organizare judecătorească, în mod desprețuitor n'a ținut socoteală absolut de nici una din observațiunile făcute, susținîndu-și proectul seu după cum a fost redactat la început, și neprimind de cît modificările ce'i s'au impus de Cameră și Senat.

3) Călcarea legei de organizare judecătorească, ca unul ce desființînd delegațiile de procurori generali prin noua sa lege, deleagă totuși un consilier la Casație și patru consilieri la Curțile de Apel, numai în scopul meschin de a face un număr de cinci noui numiri ceiace era în contradicție cu propria sa lege ce se punea în aplicare cîte va zile după facerea acestor numiri.

4) Recenta calcare a propriei sale legi a judecătoriilor de ocoale, prin circulara dată în ultimul timp pe baza numai a regulamentului, circulară care nesocotește art. 400 din procedura civilă, în ceia ce privește executările celor insolvabili.

5) După ce în prima sa lege de organizare a justiției de ocoale, stabilește prin art. 19 că în viitor, nimenea nu mai poate fi numit consilier de Curte de cât dacă a funcționat doui ani ca judecător de ocol, d. Stelian pentru a putea trece în Curte pe secretarul seu general, care nu întrunea această condiție, din noua sa lege de organizare judecătorească, introduce un articol special și personal în favoarea d-lui Aurel Procopiu, dispensîndu l de această obligație.

Dl. Procopiu a și fost numit pe baza acestei portițe lăturalnice deschise în lege, dar numirea sa fiind făcută sub imperiul și cu călcarea vechei legi de organizare, a fost nevoit să demisioneze numirea sa fiind isbită de nulitate.

6) Călcarea nouei legi asupra drepturilor acordate locuitorilor Dobrogei, din 19 Aprilie 1900. Dl. Stelian, *delegând d sa personal* pentru formarea listelor electorale, pe consilierii D. Buzdugan și I. Rădvan, de și din art. 5 al legei, complectat cu răspunsul categoric al Primului ministru la întrebarea explicativă a deputatului de Brăila C. Alexiu, rezultă în mod hotărât și indiscutabil, că cei doui consilieri ai Curței, trebuiau aleși *prin tragere la sorți.*

7) Introducerea în noua sa lege de organizare judecătorească a unui articol, care vizează direct și personal pe un consilier al înaltei Curți de Casație (dl. Ciru Oeconomu), sitindu l de a nu mai putea face parte dintr'un consiliu de administrație chiar al unei instituțiuni de bine-facere.

8) Sacrificarea procurorului și judecătorului de instrucție din Teleorman cu bine-voitorul și josnicul concurs al instrumentului seu, procurorul general Gr. Stefănescu, spre a complace prefectului Iarca, sacrificare vestejită în termeni așa de energici de fostul prim prețedinte d. Scarlat Popescu, care în discursul seu de deschidere a spus textual: „*Doi magistrați de carieră, cu vechime de peste 12 ani, cari și-au făcut datoria, au fost sacrificați, pentru că acești magistrați au îndrăznit să-și păstreze libertatea de acțiune, n'au vroit să și plece capul și să se pună la ordinele administrației, ba încă au avut curajul să constate arestările și illegalitățile săvârșite de prefect, iar acest funcționar abuziv, care a nesocotit și legi și justiție, punînd voința sa mai pre sus de toate, stă neclintit în locul său, pe când de mult trebuia înaintat instanțelor represive. Iar procurorul general (Gr. Stefănescu, actualul consitier la Casație) i a abandonat și a îmbrățișat cauza prefectului.*

Procurorul general s'a pus cu totul la ordinele și la dispoziția administrației“.

9) Inaintarea la Casație, în detrimentul altor consilieri de valoare, a acestui „nedemn procuror general“, care cu câteva luni de zile mai înainte în unire cu demnul seu coleg de la Curtea de Apel din Iași, N. Leonescu, în niște rapoarte pline de platitudini, adulațiuni și lingușiri desgustătoare, înălțau pănă la ceruri rezultatele pretinse miraculoase și chiar divine (!) ale aplicărei legei judecătoriilor de ocoale a ministrului lor.

10) Nedarea în judecată a prefectului Iarca, acuzat formal de arestări ilegale și abuzuri de putere, de o personalitate superioară oficială, ca primul prețedinte al Curței de Apel din București, precum și de insuși procurorul tribunalului Teleorman, printr'un raport motivat.

11) Temerara și injusta dare în judecare a Curței de Apel din Galați, care a pronunțat achitarea prețedintelui tribunalului Tutova, ai cărui ochi nu plăceau ministrului politician, pe când acelaș ministru părtinește și face chiar inamovibili pe alți magistrați, prieteni politici, cari trebuiau de mult isgoniți din magistratură.

12) Scandaloasele numiri făcute în justiția de ocoale a unor persoane nule dar cu legături politice, *cari de și nici n'au voit a se prezenta la concursul cerut de propriea-i lege, sau chiar căzuți la concurs, totuși au fost confirmați definitiv ca inamovibili*, pe când alți candidați cari reușiseră la concurs, n'au fost numiți nici pănă astăzi.

13) Numeroasele numiri pe sprinceană de judecători de ședință, făcute în toate tribunalele din țară, judecători declarați prin noua lege ca inamovibili, și la a căror numire nu s'au avut în vedere alte merite, de cît calculele politice, și recomandația deputaților sau a prefecților din localitate.

Un deputat liberal îmi mărturisea chiar: „nici nu'mi închipuiam ca Stelian să fie așa de *culant* cu numirile în magistratură cerute de noi“!

14) Chiar în numirile și înaintările făcute la Casație și Apel, departe de a se fi avut în vedere numai meritele, valoarea și vechimea, mare parte din ele s'au făcut pe baze de simpatii personale sau politice; probă: înaintarea la Casație, nejustificată absolut pe nici un merit și făcută în detrimentul altora cu mult mai meritoși, a fostului procuror general Gh. Ștefănescu, acela pe care colegul și șeful seu d. Scarlat Popescu 'l taxa în menționatul discurs de deschidere, ca nedem și pus cu totul la ordinele prefectului Iarca; probă: numirea, și avansarea unor magistrați fără merite și mai noui, în detrimentul altora mai vechi și de o reală și recunoscută valoare, cari au fost uitați, cum sunt: Prețedintele de la Curtea de Apel d. Budișteanu, consilierii d-nii Flaișlen, Stambulescu, G. Buzdugan, Minculescu, și alții din provincie. Dacă s'au înaintat și magistrați buni, cauza este că Ministrul a fost forțat să-i avanseze, fie că nu putea trece peste ei, fie că locurile lor erau necesare, pentru plasarea favoriților, fie că unii din ei erau în bunele sale grații.

15) Insăși înaintarea d-lui Scarlat Popescu la Casație este o contradicție sufletească a d-lui Stelian, dat fiind starea sa de mînie și surexcitare în contra acestui magistrat, care'l atacase în plină ședință a Curței de Apel, și care mai în urmă'i criticase în mod sîngeros, printr'un raport publicat în „*Dreptul*“, legea sa de organizare judecătorească.

In adevăr, de toți este știut, că în urma discursului d lui Scarlat Popescu, prin care ataca pe procurorul general și pe însuși Ministrul că tolerează abuzurile de putere ale prefectului Iarca, d. Stelian a voit, dar n'a îndrăznit,—unii spun că a încercat chiar—să dea în judecata Casației pe d. Scarlat Popescu. Știut însă este că raporturile dintre ministru și primul Prețedinte au fost imediat rupte, și ei nu și au mai vorbit pînă în ultimul timp. De aceia a fost o mirare înaintarea la Casație a d-lui Scarlat Popescu și mai ales delegarea sa ca inspector al Curților. Acei însă cari cunosc culisele ultimilor mișcări în magistratură, știu că d. Stelian după ce s'a opus din toate puterile, *a fost forțat* să avanseze pe acest magistrat, și numai după această numire forțată, *à contre coeur*, numai atunci, în scopul de a salva aparențele acestei situațiuni umilitoare pentru un ministru, s'a rugat de d. Scărlat Popescu de a primi însărcinarea de inspector al curților, lucru ce după *lungi stăruinți*, acesta a consimțit să primească. Căci toată lumea știe, că tocmai *d. Scarlat Popescu nu era indicat pentru această însărcinare, ca unul care, printr'un raport aproape ofensător pentru ministru, combătuse instituțiunea inspectorilor!*

16) In fine, ca ultim scandal judiciar, avem mușamalizarea fraudelor descoperite la Ministerul de justiție, unde din ancheta procurorului general N. Zamfirescu rezultau în mod evident dovezi hotărîtoare în contra Directorului comptabilității acestui departament precum și a unui înalt magistrat, protejat de ministru, și care fusese de curînd înaintat.

Iată, în rezumat, bilanțul activității negative, sau mai bine zis, distructive, a d-lui Ministru de justiție Toma Stelian: anarchie în legislația justiției; anarchie în numirile făcute în justiție; anarchie în administrația justiției.

*

Acesta fiind tabloul trist și întunecat al activității lipsite de scrupul a d-lui Toma Stelian, ne întrebăm dacă mai este oportum de a mai discuta problemele ce se agită în lumea juridică modernă în ceia ce privește socializarea dreptului și tendințele noui de interpretare a legilor.

Cînd o asemenea atmosferă înăbușitoare planează asupra lucrărei și persoanei ministrului de justiție, nu de la d-sa ne putem aștepta la deslegarea acestor palpitante probleme juridico sociologice. De aceia vom spune numai cîte-va cuvinte cu privire la aceste tendințe ale curentului modern în drept. Modificarea tuturor codurilor, civile, comerciale și penale, se impune astăzi mai mult de cît ori-cînd, față cu mișcarea transformistă și renovatoare din Germania, Franța, Belgia și Italia. Teoriile sociologice, precum și acele economice, pun problema modificărei codurilor civile pe un teren cu totul nou. Și legiuitorii noștri viitori nu vor putea trece peste părerile stiințifice și umanitare ale sociologilor și economiștilor moderni, fără a se îndepărta de la adevărata concepție, menire și tendință a dreptului modern. De asemenea nouile curente criminologice ale școalei italiene și franceze relative la responzabilitatea penală, nu pot fi înlăturate, dacă va trebui să se întreprindă modificarea codului și procedurei penale. In legătură cu modificarea acestor din urmă coduri, reforma instituțiunei juraților este cerută mai urgent de cît oricînd, dat fiind pericolul social ce prezintă desele achitări scandaloase, achitări cari au o influență dezastroasă asupra creșterei criminalității.

Ca un corolar al reprimărei mai severe a delictelor și crimelor, este cestiunea reabilitărei condamnaților precum și aceia a dispăgubirilor ce trebuesc acordate acelor urmăriți sau condamnați pe nedrept. Pe urmă: legiferarea contractelor de muncă și a responsabilității civile a patronilor, care aduce după sine importanta problemă a accidentelor muncei, sunt cestiuni cari se impun legiuitorilor viitori, cerînd o urgentă soluțiune.

De sigur însă, că nu d. Toma Stelian va fi ministrul care va fi chemat să rezolve aceste probleme juridice și sociale.

LASCAR ANTONIU

CATE-VA NOTE

„Haimanalele Bucureștiului“ este titlul unui foarte interesant studiu de filosofie socială, pe care oficiosul liberal de sub conducerea d-lui Ioină îl publică într'o serie de mai multe articole de revistă.

In numărul de eri al *Voinței*, autorul acestui foarte interesant studiu se ocupă între altele, și de elementele etnice, cari dau cel mai mare procent de „haimanale“:

„Mare parte din acestia—haimanalele—sunt țigani, cari, se vede, că de la dezrobirea lor încoace n'au găsit să se îndeletnicească *la* vre-o muncă folositoare“.

Ce zice d. Ioină, dacă nu cum-va d-sa este chiar autorul acestui studiu atît de interesant?

*

Nu mai sunt cadre vechi. Aceasta e desigur cea mai *palpitantă* știre, din cîte ne poate aduce presa liberală. Toți liberalii sunt de acum o apă,—firește tineri generoși.

Iată ce înseamnă să împrospătezi partidul cu puteri noi și... absorbante.

Cuceritorul Polului

Triumfuri fără jale.—Sacrificiile de altă dată.—Barbați și femei.—Nașteri... polare.—D-na Peary.—Primele încercări.—Expedițiunile americanului Peary.

— —

De astă dată lumea se poate bucura că polul nord s'a arătat nu numai accesibil, dar și ospitalier: doi triumfători în același timp, doi exploratori, avînd fie-care dovezi că a ajuns la punctul culminant al pămîntului, fără să aibă de înregistrat perderi de oameni, fără să aducă în bagajele lor de amintiri și de impresiuni nota tragică a jertfei de vieți: cel mult dacă un număr de cîni inocenți au trebuit să fie sacrificați în regiunile depărtate, pentru ca oamenii să nu cadă victime foametei.

In această privință Cook primul „cuceritor“ al polului nordic are meritul de a se fi dus fără alți europeni, ci însoțit numai de doi eschimoși devotați. Din potrivă exploratorul Peary—după cum a declarat într'un interview un amic intim al acestui erudit îndrăzneț—are patima de a lua cu sine prea mulți însoțitori.

*

Este lungă, foarte lungă lista martirilor cari au căzut jertfa greutăților de tot felul în anevoioasele cercetări ce s'au făcut în decursul deceniilor întru, găsirea polului nordic. Savanți fiziciani, astronomi, doctori, mecanici, amatori au căzut adeseori în drum.

Inaniția, frigul, foamea și boala au secerat adeseori. Misiuni mari, istorice s'au reîntors cu totul descomplectate, cu rîndurile rărite și jălind pe cei mai devotați tovarăși. In schimb cîte fapte eroice și curagioase se vor păstra în paginile istoriei. Barbați și femei au arătat bravură și semeție cari onorau neamul omenesc. Printre femei se citează fiica unui explorator care a născut un copil în regiunile mărilor înghețate.

De alt-feliu și d-na Peary, soția triumfătorului de astă zi, luînd parte la o expediție polară în 1895 a dat naștere unei fetițe la 12 Septembrie același an, la o latitudine de 77° și 40 secunde, dîndu-i-se numele de Marie Anighito Peary.

Prietenul lui Peary, mai sus citat, ironizează pe celebrul explorator că la a-

Cumpăraţi Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 şi 3 Septembrie 1909

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI Str. Lăpuşneanu No. 35

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.
Un Loz întreg Lei 104,- jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

cea expediţie a luat cu sine pe soţia sa şi pe o... moaşă, de care—cum văzurăm—era şi trebuinţă.

Dar să culegem oare-cari detalii interesante, cu privire la îndrăzneţul american, explorator al regiunilor artice.

*

Inainte de a străbate lumea numele lui Cook, Peary avea meritul de a fi ajuns cel dintîi dintre toţi la distanţa cea mai apropiată de pol: lăţimea cea mai înaltă de 87.6 grade. Aceasta s'a întîmplat în anul 1906. Dar Peary după ce întreprinse expediţia cu vaporul său «Roosevelt», acelaşi cu care a reuşit acum,—trebui să se reîntoarcă, răzbind numai pînă la 87° şi 6, lăţime nordică. Formînd o nouă expediţie, care avea direcţie estică, Peary a descoperit la meridiauul 100 o ţară nouă.

In drumul cel lung, care i-a adus acum succesul, Peary a plecat în vara anului trecut. La 17 Iulie 1908 o porni el de la Sidney cu vaporul „Roosewelt", construit anume în vederea expediţiei. Ţinea mereu spre nord. Părţile deschise ale mării, cari i-au împiedicat în 1906 avansarea le-a ocolit. Plecînd în drum Peary şi-a exprimat speranţa, că va ajunge la pol în primăvara anului 1909, dar el se aprovizionase pe trei ani.

*

Robert Peary e în al 53-lea an al etăţei sale. S'a născut în Cresson, în Pennsylvania; a intrat în 1881 în serviciul marinei Statelor-Unite şi exploră în 1886 interiorul Groenlandei, spre est de Discobay sub 70° lăţime nordică.

In Iulie 1891 deveni şeful expediţiei arctice, organisată de academia ştiinţelor naturale din Filadelfia. Cu această expediţie ajunse el în Septembre 1892 la colţul nordic a Groenlandei sub 81° 27 lăţime nordică. Peary precisă şi poziţia insulară, a Groenlandei pentru care lucru obţinu mai multe premii de la diferitele societăţi geografice americane şi engleze.

In anii 1893 pînă la 1895 Peary întreprinse o a doua expediţie arctică, ajungînd în 1894 pînă la munţii vestiţi de ghiaţă, despre cari Ross a dat în 1818 cea dintîi ştire. Pe atunci însă nu a reuşit să ajungă pînă la vîrful nordic al Groenlandei. Pentru acest scop întreprinse el expediţia din 1905.

Soţia exploratorului, Iosefina Peary, cu care s'a căsătorit el în 1888, l'a însoţit în expediţiile sale arctice şi a stat în iarna anului 1891|92 şi 1893|94 cu el în Groenlanda. Iar în 1895 o văzurăm mai suscă a... inmulţit numărul membrilor expediţiunii.

*

Insemnătatea ştiinţifică a ultimei expediţiuni a lui Peary constă în acea, că Groenlanda se întinde mai departe spre nord. A mai dovedit, că partea nordică a acestui continent arctic e o insulă deslipită de uscat, care se întinde cu mult mai departe spre nord, decît Grantland şi i-a mai reuşit, să ajungă la vîrful de nord al acestei insule lui Peary. Mai puţină atenţie s'a dat unei interesante descoperiri, pe cari o făcuse Peary în anul 1906 în călătoria sa pe coasta nordică a Grantlandei. El văzu de două ori departe în nord-vest o regiune înaltă cu munţi de ghiaţă, pe care o boteză Crockerland, desemnînd-o pe harta sa la gradul 83, lăţime nordică şi gradul 103 lungime vestică.

Se ştie că doctorul Cook a luat parte în două expediţiuni ale lui Peary, ca medic de expediţiune.

PAZA DE ZI ŞI NOAPTE

şi

paza holdelor în comunele rurale

Ministerul de interne primind numeroase plîngeri şi cereri de scutire de pază, mai ales din partea funcţionarilor plătiţi de stat, judeţ sau comună, avînd domiciliul în comunele rurale, precum: învăţători, notari, secretari comunali, funcţionari din serviciul technic şi sanitar, pădurari ai statului, etc. şi fiind convins că unele cereri de scutire sunt lipsite de temei, a adresat prefecturei de judeţ o interesantă circulară, din care extragem următoarele puncte:

„Art. 60 din legea poliţiei rurale stabileşte principiul că paza de zi şi noapte contra făcătorilor de răle se va face în fiecare comună de către însăşi locuitorii ei, iar art. 61 stabileşte că locuitorii îndatoraţi la acest serviciu sunt aceia de la 18—60 ani împliniţi.

„Din felul cum sunt redactate aceste articole rezultă că serviciul de plată este obligatoriu pentru toţi locuitorii comunei, independent de ocupaţiunea sau funcţiunea ce ar avea.

„O singură îngăduire permite legea poliţiei rurale, prin art. 65, şi anume aceea că cel ce nu voeşte să facă paza, poate să-şi pue înlocuitor care trebue să îndeplinească condiţia de vîrstă cerută, căci în caz contrar se va pune om cu plată în comptul neascultătorului.

„Sunt formal scutiţi de pază: primarul, ajutorul de primar şi delegaţii sfatului, întregul personal al clerului. Soldaţii, cari fac serviciul sub arme 2 ani, sunt de asemenea scutiţi în cel de al treilea an, de oare-ce conform legei ei rămîn şi în al treilea an la dispoziţia ministerului de rezboiu, fiind supuşi tuturor îndatoririlor ostăşeşti, de la cari nu pot fi sustraşi.

„Din cele ce preced reese învederat că obligaţiunea de a face pază priveşte pe toţi locuitorii comunei, de la 18—60 ani, implicit funcţionarii domiciliaţi în comună, fie ei salariaţi de stat, judeţ sau comună, şi cari nu sunt scutiţi de pază prin vre-un text formal de lege.

„In caz cînd paza în comună se face cu jandarmi sau sergenţi rurali este învederat, că vor fi supuşi la taxele fixate prin regulamentul despre care vorbeşte art. 133 din legea pentru organizarea comunelor rurale, şi funcţionarii judeţeni, comunali sau ai statului, domiciliaţi în comună, şi cari nu se bucură de scutirile pe cari legile speciale le acordă unora dintr'înşii".

Circulara termină, că în acest sens trebue să fie aplicate dispoziţiunile la scutirile de pază în comunele rurale, rugînd prefecturile ca să ia măsuri să se execute în comunele rurale.

Litere-Ştiinţe-Arte

Publicitatea revistelor.—Am fost cei dintâiu care am relevat, cu vr'un an în urmă, inovaţia marei publicaţiuni iaşane «Viaţa Românească» de a da o extensiune mare, — modernă, dacă vreţi—părţi comerciale, publicităţii în afară de textul propriu zis al revistei.

Lucrul în sine n'ar prezenta nimic reprobabil, nici nepermis, chiar dacă e în contra „tradiţiei" în ţară la noi. Singurul fapt frapant în această parte de activitate a revistei d-lor Stere şi Cantacuzino era oare-cum neestetica în cuprinsul unor anunciuri.

„Acelaş lucru l'a relevat acum, cu destul succes, autorul faimoasei campanii întreprinsă într'un ziar local, în contra activităţii literare şi sociale a d-lui Stere. Culegînd cîte-va mostre din numeroasele anunciuri conţinute în suplimentul... comercial al „Vieţei Româneşti" a putut dovedi în chip suggestiv că s'a împins cam prea departe spiritul de întreprindere.

Căci e în afară de ori-ce îndoială că e inestetic să publici într'o revistă lunară iaşană termenul vre-unei licitaţii pentru vînzarea unui cal, din cine ştie ce oraş muntenesc; cu atît mai mult cu cît zisa publicaţiune va apărea în revistă cu vr'o săptămînă întârziere şi se va adresa unui public pe care prea puţin îl va interesa acea licitaţie equestră.

Nu se încape îndoială. Publicitatea revistelor literare e condiţionată şi ea de anumite limite estetice, peste care nu e permis să se treacă, dacă nu vrea să se expună unor urîte bănuieli.

*

In notiţa din numărul de eri despre lucrarea dramatică a d-lui I. L. Caragiale: „Incepem", „s'a tipărit că maestrul a încredinţat pieseta noului teatru al d lui Al. Dabija. Cetitorii au înţeles de sigur că e vorba de d. Al. Davila.

Zeţarii „Opiniei" sunt nişte... incorigibili.

*

După o ştire din Roma, văduva lui Anton Rubinstein s'a îmbolnăvit aproape fără speranţă de scăpare.

De la moartea genialului compozitor, în Noembrie 1894, ea trăeşte în Italia. Ea a mai vizitat Petersburgul numai acum patru ani cînd s'a montat opera lui Rubinstei *Nero* într'o interpretare cu totul nouă.

*

Mai mulţi pictori ne-au redat pe „Diogenes" şezînd într'un butoi. Aceasta este însă un anachronism: Diogenes nu s'a aşezat nici odată într'un butoi, pentru motivul simplu, că pe atunci în Grecia nu existau peste tot butoiul. Butoaele, aşa scrie în „Nos Loisirs"—sunt de origină galică, iar Grecii şi Latinii se foloseau pentru ca să-şi aducă vinul lor, de vase mari, cari semănau cu capacităţile de vin întrebuinţate încă azi în Spania şi numite acolo „tinajas". Diogenes trăia deci într'un „tinaja" (ciubăr) şi bas reliefurile din vila Albini arată, că el mergea cu simplicitatea aşa departe în cît se ghemuia într'un ciubăr ruinat, care nu mai putea servi la nimic, dar aducea servicii filosofului modest. Greşeala a provenit din faptul, că nişte traducători nedibaci au tradus cuvîntul vas de vin, cu butoi de vin.

*

In celebra clădire a Alhambrei, în Grenada, s'au descoperit, cu ocazia unor reparaţii, un număr de tablouri noui. Cu ajutorul acestor opere de pictură se rezolvă definitiv problema dacă Mahomedanii aveau voie să zugrăvească figuri omeneşti.

Răspunsul este afirmativ şi pe deplin dovedit.

*

Poeta rusă Tschumina a murit la Petersburg, suferind de un cancer al gîtului.

Olga Nicolayevna Tschumina a scris pe vremuri numeroase drame populare; era cunoscută şi ca romancieră. Deasemenea a tradus în ruseşte numeroşi clasici engleji.

*

Poetul Jean Richepin a scris o piesă cu subiect antic *Thaïs* care urmează a fi jucată în stagiunea următoare pe scena Comediei Franceze.

Se pare însă că nu va fi timp de reprezentat toate noutăţile teatrale pregătite, căci iată ce scrie Jules Claretie, administratorul Comediei, într'un răspuns către ziarul teatral „Comoedia":

„S'a dat prin ziare titlul piesei d-lui H. Bernstein. El este *Aprés moi*. Lavedan, Bataille, Bernstein,—cei trei Henri,—iată autorii „pieselor noui" cari vor umplea stagiunea de astă dată.

„Uitam „*Amants*", a d-lui Maurice Donnay care, colo, sub arborii săi, termină ultimele versuri ale comedici sale, *Armande Bejart*.

„Şi ca să nu mai uit pe cineva voi păstra tăcerea asupra celorlalte proecte ale mele".

„Anunţînd astfel lucrările ai totdeauna neplăceri cu autorii pe cari nu-i anunţi şi cari aşteaptă. A doua zi des de dimineaţă soseşte o scrisoare de reclamaţie...."

*

A apărut No. 35 al revistei literare, de familie, „*Duminecă*" (30 August). conţinînd un bogat şi variat sumar, din care cităm: „Un fiu perdut", nuvelă de Ioan Grigoraş; „Ornicul", versuri de A. L. Mercuşor; „Ce este femeia" de Mimi Bossé; „Sînt departe", versuri de d. Motăş Morfeu; „Singură pe lume", nuvelă de Păstorul Paris; „Resemnare de Traian Chiriţescu; „In ochii tăi", versuri de Ioan P. Sichitiu; „Din viaţa unui pungaş", nuvelă de Nicu I. Avram: „In contemplare", de Marie Meretz; „Durere", versuri de Octavia Demetrescu; Cugetări, Concurs de frumuseţe, Jocuri, etc.

Revista „Dumineca" se află de vînzare la toate debitele de ziare din ţară.

Informaţii

Ancheta crimei de la Galata

Mărturisirile martorului.—Revolverul lui Constantinescu.—Cum s'a petrecut faptul.—Alte amănunte.

In afară de cei doi tineri, Neculai Popovici, fiul victimei preotului At. Popovici şi Constantinescu, a mai fost arestată şi soţia preotului Atanasie Popovici.

Aceasta a declarat că soţul ei a venit acasă pe la orele 7 seara şi între ei a urmat o ceartă de ordin intim. Ea declară că a fost maltratată de soţul ei şi că atunci de frică, fiind ameninţată de acesta, a fugit la o bătrînă, unde s'a ascuns.

Peste cîte-va timp, spune ea, a auzit ţipetele soţului ei şi alergînd la faţa locului l'a găsit pe preot rănit. Ea neagă că ar avea ştiinţă despre autori.

Primul procuror a mai ascultat pe băiatul Onescu, de la atelierele de la Frumoasa, prieten cu tînărul Neculai Popovici, care spune că Mercuri pe la orele 7 şi jum. cam în timpul cînd s'a petrecut atentatul, tînărul Popovici a venit la el. A mai fost ascultat şi un alt băiat de la Frumoasa.

Onescu spune că mai apoi, după vre-o două ore, a trecut pe la el preotul Popovici, rănit, şi că i-a spus că a fost victima fiului său Neculai, în complicitate cu tînărul Constantinescu.

După cum am spus însă, şi la cercetarea de eri,—cu toate afirmaţiile victimei, care continuă a susţinea că a recunoscut pe fiul său, care l'a atacat,—acesta neagă totul.

*

Tînărul Constantinescu de asemenea neagă faptul. La o amantă a lui, Maria Codreanu, a fost găsit un revolver. Din armă lipseau două gloanţe. S'a crezut la început că acesta era de care s'a servit tînărul Neculai Popovici, în atentatul contra tatului seu. Tînărul Constantinescu însă, a arătat că cu acest revolver a fost la vie şi că a tras cu el eri două focuri într'un copac.

Făcîndu-se o expertiză, s'a constatat că oele două gloanţe nu fuseseră trase în a ea zi, ci cel mai puţin cu trei zile în urmă, sau chiar cu o săptămînă în urmă. Aşa că în ori-ce caz nu aceasta a fost arma pe care se pretindea că s'a servit tînărul Popovici.

Tot eri au mai fost ascultaţi la parchet şi cîţi va locuitori din Galata şi din Hîncea.

Nu reiese însă din depoziţiile lor nimic precis, cum că autorul ar fi tînărul Neculai Popovici.

Totuşi şi la noul interogator ce i s'a luat preotului Popovici, care se află tot în spital, el susţine că a recunoscut foarte bine pe fiul seu, care l'a atacat, iar în ce priveşte pe al doilea, presupune că ar fi tînărul Constantinescu. Motivul care l'ar fi îndemnat pe tînărul Popovici să atenteze la viaţa părintelui seu, ar fi certele ce avusese loc între acesta şi soţia sa mai înainte, precum şi faptul că preotul Popovici nu se afla în termeni buni nicicu fiul seu.

In ori-ce caz, pînă acum nu s'a putut produce nici-o dovadă despre vinovăţia tînărului acuzat Neculai Popovici şi a tînărului Constantinescu, presupus a fi complice.

Ei însă, ca şi soţia preotului Popovici continuă a fi arestaţi.

Parthetul a continuat şi astă-zi cu cercetările.

❑ D. Vespasian I. Pella, directorul ziarului nostru, s'a reîntors aseară în localitate, venind din Cernăuţi.

❑ D. sub-comisar Vărgolici, de la dicpărţirea a IV-a, a fost transferat la disp. II, locul sub comisaralui Dimiitriu, care a trecut la disp. V-a.

❑ Duminică 6 Septembrie va avea loc la corporaţia confecţionailor o adunare specială, pentru completarea comitetului corporaţiei.

❑ Parchetul a orînduit o anchetă pentru a stabili asupra cui cade responsabilitatea incendiului din strada Albă, de la terăria lui Itic Burştin, de oare se se crede că focul a fost pus.

❑ O bandă de ţigani trecînd alaltă-eri prin Podul-Iloaia a furat de la mai mulţi cemerăianţi, diferite mărfuri.

Jandarmii rurali cercetează.

❑ Ministrul instrucţiunei publice a decis să editeze un agenda-calendar, care va cuprinde tot ceia ce trebue să facă zi cu zi institutorii din comunele urbane şi rurale.

❑ La Fălticeni a fost ales următorul comitet al „Societăţei de ajutor al copiilor de preoţi şi preotesele vădave", înfiinţată de curînd.

Preşedinte Stavroforul Vasile Grigorescu, vice-preşedinte; V. Chirilescu, în consiliul de administraţie au fost aleşi preoţii M. Carlaesu, D. Malinescu şi G. Ionescu, membrii; supleanţi preoţii G. Todicescu şi V. Rusu, casier diaconul Leon Bănsilă; secretar pr. I. S. Cojan; censori pr. C. Mătaşe, M. Grigoraş şi Gr. Nicolescu.

Carnetul Sf.-tului Alexandru

— Duminică 30 August 1909 —

Domnii: Alexandru A. Bădăreu, Alex. D. Xenopol, Alexandru Hinna, Alexandru Dabija, dr. Alexandru Culianu, dr. Alexandru Lambrior, Alexandru Callerghi, Alexandru Filipide, Alexandru Popovici, Alexandru Teodoreanu, Alexandru B. Brandia, Alexandru Zdrobici, Alexandru Ciurea, Alexandru D. Ionescu, maior dr. Alexandru Gavrilescu, Alexandru Antoniu, căpit. Alexandru Vivoschi, Alexandru A. Brandia, locot. Alexandru Cantuniari, Alexandru Botez, Alexandru Aurescu, Alex. Beldiman, Alexandru D. Atanasiu, Alex. Antemireanu, maior Alex. Cujbă, Alex. Poni, Alexandru D. Popescu, Alexandru Urziceanu, Alexandru Zaharia, Alexandru Dimitriu, Alexandru Handoca, Alexandru Şerban preot, căp. Alex. Tăutu, Al. Funiak, Alexandru Batist, Alexandru Costăchescu. Alexandru Jippa, Al. I. Ionescu, Alexandru Picioraga, Alex. Stancov, Al. Orghidan, Al. Rădulescu Alex. Raicu, Alexandru Werner, Alex-Alexandrescu, Alex. Gheorghiu Alex. Constantinescu, Alexandru C. Mihailescu Alex. Comarnescu, Alexandru Vartic preot, Alex. Dima, Alex. C. Popovici, Alex. Valeriu, Al. Simionescu, Alex. Ciolac, Al. T. Popovici preot, Al. Călimăneseu, Al. Chendrino, Alex. Velciu, Al. Roşculescu, Alex. Vasiliu preot, Al. Ţaicu, Al. Goläescu, Al. Arion preot, Al. Mihail, Alex. Ciornei, Alex. Agapi, Al. Râşcanu, Alex. Gheorghiu, Alexandru Ionescu, Al. Constantinescu, Alex. Ştefănescu, Al. Hulubei, Al. Atanasiu, Al. Vasiliu, Al. Ianculescu, Alex. Gheorghiu, Alex. Artino, Alex. A. A. Brânză.

❑ **Pentru Ministerul Şcoalelor**.—Ministerul Instrucţiunei a publicat manualele de diferite studii în şcoalele secundare şi autorii le tipăresc spre a fi gata la 1 Septembrie, aceste manuale fiind trecute prin comisiunea de cercetare acest an.

Manualele de studiul religiunei prezentate la cercetare şi aprobare, cu taxa plătită nu se văd publicate, deşi s'a făcut cunoscut autorilor că manualele în principiu sunt aprobate cu indicaţiunea de a le trimite direct comisiuuei speciale spre a controla modificările cerute. Manualele au fost date comisiunei, dar rezultatul se ţine ascuns, cînd 1 Septembrie este peste cîte-va zile.

Se vorbeşte cu multă insistenţă că autorii manualelor de religiune vor cere prin justiţie daune interese, căci ei nu numai că au plătit taxa cerută, ci li se impune şi altă taxă pentru casa corpului didactic. Cînd ei aduc folos nu numai şcoalei, ci şi casei de economie, nu se pricep pentru ce se loveşte în munca lor cinstită!

Taxe peste taxe li se cer, iar dreptatea lor e acoperită cu şicane şi dispreţ.

Au dreptate oamenii să întenteze acţiune.

❑ D. Alex. Zdrobici, directorul prefecturei poliţiei, va plesa zilele acestea în concediu.

❑ In spitalul israelit din localitate se mai află actualminte 29 bolnavi de febră-tifoidă.

DIVERSE

— In astă-seară, Sîmbătă 29 August, are loc în sala Teatrului Pastia, o frumoasă serată dansantă, organizată de către societatea de binefacere „Regina Elisabeta".

Dat fiind, că această serată dansantă se dă în scop de binefacere, îndemnăm publicul a-i da concursul său.

In tot timpul seratei va cînta muzica militară.

Incă cîte va picături de

No 4711. Eau de Cologne

si toaleta e terminată.

Neintrecut în bunatate şi aromă.
Excepţional de invioărător. — Improspătează miraculos teinul şi pielea
Veritabilă numai cu marca inregistrată în toate statele.

No 4711.

pe etichetă albastră-aurie

Furnisorul multor curţi

Casă fondată 1792

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAŞI

❑ **O linie ferată Hamburg-Salonic prin România.**—Sub acest titlu „Gazeta „Transilvaniei“ scrie următoarele:

Ultimul conflict austro-sîrb a atras atenţiuuea puterilor din Europa meridională asupra faptului că în cazul cînd Serbia ar veni în conflict cu un stat vecin, întregul trafic de transit al Germaniei spre Turcia ar suferi o întrerupere. Ar fi deci în interesul statelor situate între Salonic şi Hamburg ca să se înfiinţeze încă o linie ferată prin Europa meridională.

Cabinetele statelor interesate în cauză au şi început tratative în această privinţă.

Negocierile se află astă-zi în un studiu destul de înaintat. Se anunţă chiar din cercurile financiare berlineze că ultimul voiaj la Viena şi Berlin al primului ministru Brătianu, ar fi în legătură cu realizarea acestui proiect.

Se dă ca probabil că noua linie va trece prin Arad spre România, care va construi linia prin Craiova pînă la Dunăre, transformînd liniile înguste ce există şi intercalînd cîte va linii noui. La Dunăre se va stabili o legătură cu căile ferate bulgare.

Proiectul guvernul bulgar relativ la construirea unui pod la Sistov a şi fost admis.

Liniile bulgare de la Dunăre pînă la frontiera Turciei sunt gata. Rămîne acum să se realizeze şi planul unei linii de la Kumanovo pînă la frontiera bulgară.

Atît în România cît şi în Bulgarie s'au făcut pregătiri pentru construirea nouei linii. Se înţelege de la sine că construirea liniei ungare nu e o imposibilitate.

❑ D-ra Elena Galeriu maestră de spălătorie la şcoala de menaj „Principesa Maria“ din Iaşi, a fost transferată în aceiaşi calitate la şcoala de menaj „Eraclide“ din Capitală, în locul d-rei Olimpia Ionescu, care trece la Iaşi.

❑ Zilele acestea se va face o mare mişcare printre membrii corpului didactic secundar din întreaga ţară.

Tablourile de mutări şi numiri au fost întocmite deja şi supuse aprobărei d-lui ministru al instrncţiunei.

❑ Marţi se va începe la Botoşani, concursul pentru admiterea în Seminarul „Veniamin Costachi“ din localitate.

Comisiunea examinatoare se compune din: Sf. Sa Economul Pavel Savin, rectorul seminarului, preşedinte: Gh. Gr. Gheorghiu, N. Răut, diaconul T. Stupcanu şi medicul primar al oraşul Botoşani membrii.

Ultime informaţii

❑ *Direcţiunea generală a serviciului sanitar, fără a fi avizată de serviciul sanitar local şi fără nici un raport al acestui serviciu, a suspendat pe 3 luni de zile, cu pierderea salariilor în acest interval, a moaşelor de dispărţire din localitate.*

Motivul e că direcţiunea generală a găsit, din statistica naşterilor, că moaşele de dispărţire, au asistat la prea puţine naşteri!

Ceea-ce e mai nostim, e că direcţiunea generală ar avea de gînd să aducă pentru aceste 3 luni moaşe din alte părţi!

❑ *D. prim-procuror Adam Bercea a continuat şi astă-zi cercetarea în afacerea crimei de la Galata, săvîrşită asupra preotului Atanasie Popovici.*

Se părea la început, că autorul nu va fi dovedit, cu toate că la primele cercetări făcute la faţa locului de primul-procuror şi medicul legist Al. Grossi, s'au găsit pete de sînge pe hainele celor doui tineri acuzaţi.

Astă-zi însă, faptul a fost mărturisit. Tînărul Constantinescu, la interogatorul de astă-zi a declarat în fine că Popovici e autorul şi el a fost în tovărăşia lui.

Constantinescu a spus că după ce au comis atentatul, el s'a dus de s'a culcat la amanta sa Maria Crodeanu, iar Popovici s'a dus şi a dormit acasă la Constantinescu.

In momentul cînd punem sub presă ziarul, e ascultat tînărul Popovici, care a început şi el să mărturisească.

❑ Zece elevi ai şcoalei militare din Iaşi, după ce au terminat anul acesta cursurile acestei şcoli, s'au văzut refuzaţi de a fi primiţi în şcoala de infanterie, cavalerie sau artilerie, pe motivul că nu îndeplinesc condiţiunile fizice.

Părinţii acestor tineri, căror li se sfarmă ast-fel cariera, au fost primiţi eri în audienţă de d. Ionel Brătianu, prim-ministru şi ad-interim la războiu.

D. Brătianu a promis că va face o anchetă.

E de remarcat că în comisie era acelaş medic care a examinat pe elevi cînd au venit să dea examen pentru gimnaziul din Craiova şi i-a admis atunci.

Intre altele, s'a respins un elev căruia 'l lipsea un centimentru spre avea înălţimea regulamentară.

Şi ce e şi mai curios, e că aceşti tineri expuşi să piardă 7 ani pe cari i-a făcut în şcolile militare, declaraţi improprii de comisia medicală—care la început îi găsise apţi de armată—vor trebui să facă armata ca soldaţi.

❑ In cursul lunei Octombrie a. c., se va face inaugurarea noului local de şcoală primară, construit în strada Păcurari.

❑ Din Odobeşti ni se scrie că societatea podgorenilor „Centrala“ a luat decisiunea convocărei unui mare congres a tuturor podgorenilor din ţară, care va avea loc în Bucureşti, imediat după toamnă.

Scopul acestui congres este: Desfiinţarea legei monopolului cârciumilor şi a legei licenţilor şi înlocuirea printr'o taxă pe decalitru a aceştia din urmă.

Cu ocazia acestui congres se va desvolta un studiu foarte amănunţit şi judicios asupra calamităţilor care au adus aceste legi podgoriei şi comerţu lui produselor ei.

Aceste legi au trăit în deajuns, şi trista experienţa care s'a făcut de către guvern, de cînd ele sunt în vigoare, autoriză pe toată lumea să creadă şi să dea ca sigur faptul, că menţinerea lor mai departe ar însemna ruina podgorenilor pe deoparte, iar pe de alta o mare perturbaţie în încasările taxelor cuvenite statului.

Din cele ce a transpirat în cercurile politice guvernamentale în cele din urmă—reesă în mod neîndoelnic că însuşi guvernul s'a convins de necesitatea desfiinţărei menţionatelor legi, care au fost şi sunt încă o adevărată pacoste pe producători, pe comersanţi ca şi pe consumatori.

S'au vestit şi s'a cerut adesiunea tuturor celorl'alte societăţi similare din ţară, pentru ca de acord cu toatele să păşească întru desăvârşirea acestei mari opere de salvare a podgoriei şi podgorenilor de o ruină sigură în cazul cînd legile despre care e vorba ar urma să rămâe statu quo aute.

❑ Aflăm că direcţiunile a două şcoli din localitate, au cerut ministerului instrucţiunei publice încuviinţarea de a deschide şcoalele lor la 25 Septembrie.

❑ *Nenorocirea din Miroslava.* — Eri noaptea, o nenorocire s'a întîmplat în comuna Miroslava.

Locuitorul Neculai Diaconu păştea nişte cai, pe toloaca din marginea satului. El adormise lîngă cai şi la un moment dat, unul din cai dădu peste el. Diaconu luă puşca ce o avea lîngă el şi lovi în cal cu stratul puştei. Arma se descărcă însă în el, lovindu-l în abdomen.

La ţipetele lui, au alergat cîţi-va locuitori şi nenorocitul Diaconu povesti cele întîmplate. Comerciantul Pachiţescu îi dădu ajutoare, dar nenorocitul lucrător, ajuns acasă, încetă din viaţă.

E de notat că la autorităţi şi în special la prefectura de judeţ, cazul n'a fost încă raportat. Ca un exemplu de exactitea autorităţilor comunale, vom adăoga că, cazul cu preotul din Galata, întîmplat Mercuri seara, a fost comunicat abia eri!

❑ Referindu-ne la informaţia publicată în numărul nostru de eri, cu privire la dispariţia unei mantale de cauciuc din staţia Iaşi, în urma cercetărilor făcute aflăm, că faptul nu poate fi imputat secretarului de staţie; ci unei neglijenţe, de care a profitat un necunoscut, pentru a şi-o însuşi.

In ce priveşte afirmaţiunea, că mantaua s'ar fi găsit asupra vre-unei persoane oare-care, aceasta este o versiune neexactă şi tendenţioasă.

❑ **Şcolare.**—Au fost numite învăţătoare cu titlul provizor, pe ziua de 1 Septembrie.

D-şoara Eugenia Petrov, la postul II comuna Comarna (Iaşi), Nimereanu Maria postul I Voineşti, Covăsneanu Ecat. p. II Costuleni, Botez Zenobia postul II Focuri, Virginia Sebastian p. III Hudeştii-mari (Dorohoiu), Leontescu Natalia postul II Hudeştii mici (Dorohoiu), Mîndru Eugenia p. II Storeşti (Botoşani), Hordilă Arestizza p. III Gheraieşti (Roman), Dimitriu Ana p. II Helehşteni (Roman), Elena Vîrgolici p. II Sagna (Roman), Maria Sevastru p. II Muncelu de sus (Roman), Ecat. Moisiu p. II Ciorteşti (Vaslui), Macri Eugenia p II Munteni (Vaslui).

— D-na Maria Soarec, institutoare la şc. de fete Curtea de Argeş, a fost detaşată la şcoala de băeţi No. 2 din Roman, în locul d-lui I. Ciocan, revizor şcolar; d-na Lucreţia Buzatov institutoare din Măcin, a fost transferată la şcoala de băeţi No. 3 din Roman.

❑ Din Cernăuţi ni se scrie că alegătorii din districtul Sucevei, precum şi alegătorii din Uideşti, au trimis deputatului baron Hurmuzachi, care împreună cu ceilalţi doi deputaţi Simionovici şi Iosupescul, o somaţiune, prin care îşi arată neîncrederea în el, cerîndu-i să depuie imediat mandantul, pe care i l'au încredinţat.

❑ Epidemia de febră tifoidă pare a nu merge de loc spre scădere. De la 25—27 August au fost 23 cazuri, dintre care două mortale.

❑ D. dr. C. Popescu inspector sanitar, a continuat eri cu denaturarea fîntînelor din Secţia I a. S'au denaturat vre-o 11 fîntîni.

❑ Un număr de 20 de cetăţeni din dispărţirea I-a, cărora li s'au denaturat fîntînele, s'au prezentat astă-zi la primărie.

Ei cercau să protesteze, dar explicîndu-li-se gravitatea faptului, au cerut să li se încuviinţeze să'şi facă fîntîni cu pompă.

Denaturarea fîntînelor se va face şi în celelalte dispărţiri, cînd se va isprăvi şi cartografia fîntînilor din acele dispărţiri.

❑ Eri şi alaltă-eri d. dr. C. Tudor, medicul disp. I-a, asistat de autorităţile poliţieneşti, a procedat la denaturarea fîntînelor din strada Zugravilor şi strada Moţoc.

Au fost denaturate 15 fîntîni, care nu erau zidite în piatră, erau prost întreţinute şi conţineau apă murdară. Apa din aceste fîntîni a fost analizată la Bucureşti, în laboratorul d-lui prof. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar şi în ea s'au găsit baccili tifici.

Denaturarea s'au făcut cu cîte 5 kgr. de ţiţeiu.

La acecte operaţiuni a asistat şi dr. C. Popescu, inspector.

Populaţia s'a alarmat, şi medicii, numai prin intervenţia autorităţilor poliţieneşti puteau să-şi urmeze măsurile.

❑ Sf. Sa Economul Stavrofor Pavel Savin, rectorul seminarului, s'a reîntors de la Slănic, unde şi-a urmat cura, şi se află perfect restabilit.

❑ Pentru externatul secondar de fete al cărui local a fost distrus de incendiu, e vorba ca ministerul să închirieze localul din strada Muzelor, unde a fost pe vremuri Institutele unite.

❑ Mâine dimineaţă la orele 10 se va oficia la Mitropolie un Tedeum, cu ocazia aniversărei luărei Griviţei.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

Vor asista toate autorităţile civile şi militare şi vor asista şi trupele, a căror defilare o va primi d. general N. Tătărăscu, comandamentul corpului IV de armată.

La biserica Sf. Spiridon se va oficia de asemeni un Te-Deum, şi un parastas pentru pomenirea eroilor căzuţi pe cîmpul de luptă, la care vor asista, în corpore, membrii societăţei de bine-facere „Cuza Vodă“, care'şi sărbătoreşte patronul.

❑ Ministerul instrucţiunei a trimis o circulară inspectoratelor şi revizoratelor şcolare, prin care le pune în vedere că este oprit este a se întroduce în şcoalele noastre publice ori-ce cărţi, caete, blocuri, plăci riglate, etc., care nu ar fi anume prevăzute prin programe sau prin regulamente.

❑ D. dr. Missir medic de dispărţire s'a reîntors din concediu.

❑ Actualminte cartierele unde epidemia de febră tifoidă ia proporţii mari sunt acele din disp. IV şi disp. V.

● Hidra nedestructibilă, mitul anticilor ellini, va renaşte, sub bastonul magic al cavalerului Delauné, la prima reprezentaţie, care are loc Vineri 4 Septembre 1909, la Circul Sidoli. Spectacolele acestui teatru sunt foarte interesante şi se compun din magie, iluzii optice, feerii, viziuni, ghicire miraculoasă a gîndului etc.

Cavalerul Delauné este o specialitate unică în experienţele sale de taumaturgie, chiromanţie etc. şi execută atît de perfect aceste experienţe, că este supranumit augurul modern.

In această trupă debutează şi d-ra Benitta, un fenomen în transmiterea gîndului. Ea ştie tot, ghiceşte tot şi revelează tot.

Programul foarte bogat cuprinde multe creaţiuni originale ale cavalerului Delauné, precum: Păpuşa, o apariţie fenomenală, tot ce poate fi mai miraculos, ca viziune, este ultima creaţiune ce ne-o dă astă-zi teatrul fantastic. Pe drumul obstacolilor; Vinătoare şi vrajă; mistere şi viziuni etc. cu cari a obţinut succese strălucite în cele mai importante centre din lume.

Presa se exprimă foarte elogios, relativ la reprezentaţiile trupei Delauné. Pretutindenea unde a debutat această trupă, cele mai mari ziare au scris că artistul Delauné este cel mai mare magician al timpului nostru; experienţele sale sunt adevarate fenomene care uimesc pe spectatori.

Vineri 4 Septembre are loc prima reprezentaţie la Teatrul Circ Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

Bucureşti 29 August

Demisia d lui Haret

Bucureşti.—In unele cercuri se vorbeşte din nou că d. Spiru Haret va părăsi ministerul cultelor şi că zilele acestea chiar va demisiona.

D. Haret vrea să puie şi mai mult în încurcătură guvernul, pentru a-şi rezbuna contra d lui Ionel Brătianu.

Dezastrul din Moreni

Ploeşti.—Iată amănuntele care au mai sosit asupra dezastrului de la Moreni.

Focul a isbucnit de la sonda No. 6 a societăţei Regatul romîn, care se află în erupţie.

Această sondă producea zilnic 40 vagoane, ceia ce fac 15 mii lei pe zi.

De la sonda No. 6 focul s'a întins la sonda No. 4 şi apoi a luat proportii şi mai mari.

Au ars următoarele sonde: No. 6, 8, 10, 14, 32, 36, 44, 45 şi 48 ale societăţii romînă-americană.

Numai două din aceste erau în producţie, şi nici una nu era asigurată.

Au mai ars sondele No. 17 a societăţii Astra, 1, 2, 3, 4 şi 6 toate productive, ale societăţii Regatul Romîn.

Cauzele nu se cunosc. Pagubile se urcă la mai bine de jumătate de milion. Un funcţionar de la Regatul Romîn, Paul Ruy care se află lîngă sonda No. 6 a fost cuprins de flacări şi cu greu a putut fi salvat.

O crimă

Bacău.—Pe teritorul comunei Dărmăneşti, la o mică depărtare de linia ferată, aseară pe la orele 6 a fost găsit cadavrul comerciantului Neculai Teodorescu.

De oare ce se crede a fi la mijloc o crimă, s'a orînduit o anchetă.

Procesul d lui Iorga

Ploeşti.—Azi a venit înaintea ocolului din Vălenii de munte, procesul intentat d-lui profesor universitar N. Iorga, pentru bataie, de comerciantul Radu Văleanu.

Asista foarte multă lume.

Mitropolitul Pimen la Neamţ

P. Neamţ.—Mitropolitul Pimen a sosit eri aci pentru a prezida conferinţele păstorale. I s'a făcut înaltului prelat o foarte frumoasă primire.

Autorităţile au oferit un banchet în onoarea mitropolitui la care a rostit un discurs.

Incidentul de la graniţa Muntenegrului

Citinge.—Raportul oficial muntenegrean despre incidentul de hotar întîmplat lîngă Petercule, zice că un cioban muntenegrean a fost atacat lîngă Petercule de nişte soldaţi turci, cari i au luat un revolver după ce l'au bătut. Trei zile mai pe urmă tatăl ciobanului, însoţit de ceilalţi fii ai lui s'au dus la Petercule, spre a reclama soldaţilor revolverul furat. Soldaţii turci au tras asupra lor cu puştile; atunci doi muntenegreni au ripostat omorînd un soldat turc şi rănind grav un altul,

Agitaţia unor deţinuţi

Tsernicov.—Azi dimineaţă mai mulţi deţinuţi din închisoarea acestui oraş au atacat pe doi păzitori, zugrumînd unul, apoi luînd armele lor şi cheile celulelor, răsvrătiţii au adunat cîte va saltele, la care au dat foc şi au liberat apoi pe alţi deţinuţi, dar garda militară chemată în grabă sosi în curînd, şi reuşi să restabilească ordinea.

Doi deţinuţi au fost impuşcaţi, iar alţi doi sunt grav răniţi şi opt răniţi mai uşor.

Luptele din Maroc

Madrid: Monitorul Oficial anunţă că trupele colonelului Larea au primit mai multe cereri de supunere din partea triburilor marocane. Atitudinea actuală a populaţiei lasa să creadă că regiunea Muluia e aproape complect liniştită.

Plecarea lui Cook

Copenhaga.—Exploratorul dr. Cook a plecat azi la 4 după amiază pe bordul vaporului „Melchior“, şi a fost salutat la plecare de preşedintele societăţei de geografie, de ministrul Statelor Unite, de mai multe personalităţi şi de un public numeros, care făcu exploratorului călduroase ovaţiuni.

Debarcare de trupe

Melilla.—Două regimente din divisia generalului Sotomayor, cu artileria şi corpul sanitar au debarcat aci la amiază.

Concursul de la Brescia

Brescia.—La ora 8 dimineaţa, aviatorul american d. Curtiss, a încercat fără nici un succes, să se rîdice în aer, mai sus de 40 metri pentru a'şi lua avînt. Totuşi mai pe urmă a sburat în mod splendid şi la o înălţime mare, făcînd încunjurul circuitului.

După amiază aviatorul Anzani încercă de mai multe ori să se rîdice, apoi reuşi sbor destul de satisfăcător.

Rouger făcu două sboruri foarte reuşite, dintre care unul pentru premiul înălţimei, sburînd la o înălţime de mai mult de 100 metri şi făcînd 12 km. în 12 minute şi 10 secunde. Publicul i-a făcut mari ovaţiuni. Aviatorul Blériot a fost şi el foarte mult aplaudat, după ce făcu două sboruri splendide. Americanul Curtiss într'o nouă probă pentru premiul avîntului reuşi să se rîdice după mai puţin de 60 metri, distanţa minimum hotărîtă de comitetul organizator. Curtiss reuşi atunci să facă un sbor foarte frumos şi cu o mare repeziciune la o înălţime de 30 metri.

*

Brescia: Din cauza vîntului nici un aviator n'a putut să sbosre.—Un public foarte numeros a aşteptat până fîrziu, dar în zadar.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Sărărie 78

Dr. Suzana Wechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Str. Anastasie Panu No. 3.

Pentru **secţia de ţesătorie a fabricei Textile de le Copou** se caută băieţi în 15—17 ani la învăţătură, se primesc şi interni.

Amatorii a se adresa la direcţiunea fabricei în fie-care zi de lucru între oarele 9 | 12 a. m. şi 3 | 7 p. m.

DE VÎNZARE

în ziua de 29 Septembrie a. c.

Pentru eşire din indiviziune

Casele din Iaşi Str. Tăutu I

compuse dintr'un corp principal de clădire, avînd 8 odăi şi 3 antrete, cu atenanse, grajd, şură, pivniţă, fîntînă, curte spaţioasă, grădină etc.

Vînzarea se va face prin licitaţie publică la tribunalul Iaşi S. III, unde se pot vedea lucrările în cauză şi în special raportul de expertiză.

Pentru alte lămuriri a se adresa fie la d. Căp. Alex. Tăutu inginer, str. Cogălniceanu 2, fie la d. Const. Tăutu, str. Tăutu 1.

Elevi de curs secundar sau primar găsesc gazdă bună în familie. Supraveghere, preparaţie şi îngrijire deosebită.

A se adresa la Administraţie.

Dr. Benno Th. Stenner

fost asistent al clinicei Dermato-sifilitice din Iaşi şi medic al spitalelor Sf. Spiridon la secţia boalelor de femei şi a căilor urinare.

Consultaţiuni de la 12-3 p. m. şi 7-8 p. m.

Iaşi str. Muzelor No. 40

Const. P. Ştefănescu

Avocat

Vaslui

Loc de vînzare

17 m. faţada

Strada Păcurari 73

A se adresa la d-nu N. Costin

Pentru Proprietarii de CASE

Aducem la cunoştinţa Onor. domni *proprietari de imobile*, că pentru lucrările necesare a instalaţiunilor de

— CANAL ŞI APA ||

am angajat în biroul nostru pentru această secţiune specială, pe şefulmonteur

FERDINAND LAMPEL

fost conducător al lucrărilor de instalaţiune de apă şi canal la societatea „UNION“

şi care este în măsură a executa aceste lucrări, în toată perfecţiunea, după sistemele cele mai moderne.

Inginer B. DIAMANT & Co.

Iaşi—Strada Stefan cel Mare 38 — sub „Banca Agricolă“.

BULETINE DE

Vaccinări şi Revaccinări

eliberează

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 21

Se primesc elevi in gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

în apropiere de toate şcoalele

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de comerţ din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori-ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

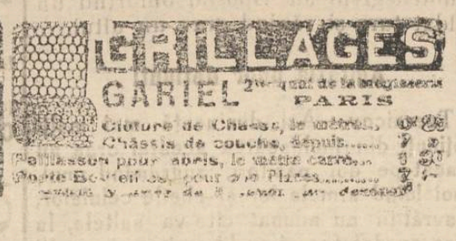

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurăţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 4 Septembrie 1909

Prima Reprezentaţie

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Inceputul 9 ore séara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 leu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

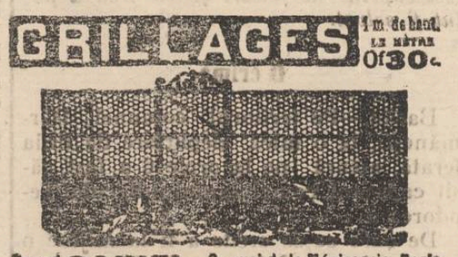

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de:

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Str. Sf. Andrei No. 17.—Instalaţiunea prin lumina electrică, de la Ing. B. Diama Comp. Iaşi